

A könyvtárügy Somogy megye napilapjaiban 1919–1944
(Repertórium)

Összeállította: Gerő Gyula

**A könyvtárügy Somogy megye napilapjaiban
1919–1944**

(Repertórium)

Összeállította: Gerő Gyula

Takáts Gyula Megyei Hatókörű Városi Könyvtár

Kaposvár, 2022

A szerkesztési munkában részt vett és a szöveget tördelte:
RÁCZ ÁGNES

Előszó

Rendhagyó repertóriumot („cikkbibliográfiát”) tart a kezében e sorok olvasója: Ez a munka ugyanis nem elégszik meg azzal, hogy az újságközleményeknek csupán a címét-címeit közölje – néha kiegészítve címmagyarázattal, esetleg néhány mondatos annotációval is –, hanem *minden esetben teljes információt törekszik adni a cikkek, írások tartalmáról is*. Ez azt jelenti, hogy ha a közlés nem több 5-6 sornál, a szó szerinti szöveget adja közre, az ennél hosszabbakat pedig olyan részletesen ismerteti, hogy az esetek 90-95 százalékában feleslegessé teszi az eredeti cikk elolvasását. Mindez együtt a téma, a Somogy megyei könyvtárügy *krónikájává* is rangosítja e munkát, a Horthy-korszak helyi történeleinek *olvasmányos* repertóriumai megörökítését nyújtja.

Amit a közölt tartalmak forrásairól és a történeti háttérükről talán érdemes elmondani:

A Horthy-korszak mindkét Somogy megyei újságja röviddel a Tanácsköztársaság bukása után indult: előbb az *Új-Somogy*, nem sokkal később a *Somogyi Újság*. Az Új-Somogy felelős szerkesztője egy ügyvéd lett, *dr. Thúry Zsigmond*, aki azután a lap „örökös szerkesztőjeként” a korszak végéig, a szovjet hadsereg 1944. december eleji bevonulásáig jegyezte az újságot. A kormány(ok)hoz lojális, mérsékelt jobboldali orgánumként végig egyfajta úri, úriemberi státusra törekedett, tartalmilag és stílusában egyaránt. A németek 1944 márciusában történt bevonulása után is megpróbált valamilyen morális fenntartással élni. Így még az egyre mélyebbre süllyedt közélet és a felső nyomás hatását tükröző publikációiban is érzékelhető valamilyen önmentő elhatárolódás. Olvasótábora a vármegyekháza körüli értelmiségi és hivatalnokrétegből, a nagybirtokosokból, a Somogyban feltűnően sok pénzintézet, bank köreiből, továbbá Kaposvár iparos- és kereskedő társadalmából került ki. Az előfizetők számát illetően másfél évtizeden keresztül, a harmincas évek közepéig megelőzte a rivális Somogyi Újságot – az ezutáni hátrányát jobbra az idők, a történelem változása hozta magával.

A *Somogyi Újságra* már nem sokkal indulása után – rövid periódusok kivételével – a szélsőjobbboldaliság, annak is egy különös formája, a kereszténység, jelesül a kaposvári katolikus egyházközség szervezetei mögé bújó, onnan kikiabáló, majd kiüvöltöző antiszemitizmus – és a korban szinte általános zsigeri cigányellenesség – a jellemző. Mindezzel önmagában mégsem lehetett példányszámfőlénybe kerülni a másik lappal szemben, hiába váltották sűrűn egymást a Somogyi Újság szerkesztői. Változás csak akkor következett be, amikor 1934-ben egy valóban profi

újságíró, *Szóllósy Ferenc* vette át a lapot. Ő azzal kezdte, hogy leutánozta az Új-Somogy legjobb rovatait, és ezzel látszatra enyhítette is az újság egyoldalúságát. Ez azonban nem szűnt meg, sőt a rövidesen kitört második világháború német orientációja még fokozta is. Az 1944-es náci megszállás után a Somogyi Újság uszító hangvétele, gyűlöletkeltése annyira felerősödött, hogy némely közleménye, cikke fölött már szinte ott gomolyog az auschwitzi krematóriumok kéményeiből kiáradó füst...

Mindez nem mehetett volna végbe a fogadókészség hiányában. A Somogyi Újság olvasótáborában azonban az idők során egyre több lett a frusztrált, sorsával elégedetlen kishivatalnok, kistisztviselő, a fegyveres testületek egy irányba elkötelezett tagja, az egyházi egyesületek tagsága és főleg a zsidóvagyonok megszerzésére ácsingózók népes siserahada. Így hasonult egymáshoz újságíró, az újság és az olvasó...

Ami a lapok belső szerkezetét illeti: Mindkét szerkesztőségben a felelős szerkesztőn kívül két munkatárs dolgozott, s közöttük gyakran feltűnt egy-egy frissen érettségizett, irodalmi babérokra törekvő újdondász is. A két újságra egyaránt jellemző, hogy – részben a telefonon felvett tudósítások „félrehallása” következtében – sok esetben közlik pontatlanul a közleményeikben szereplő személyek nevét, és ezeket a hibákat sohasem helyesbítik. Mi megpróbáltuk korabeli források alapján kideríteni a valóságot, de ez csak kevésszer sikerült. A kétes esetekben tapasztalataink szerint inkább az Új-Somogy közlései tekinthetők pontosnak.

Ami az újságokban legtöbbször szereplők személyi-történeti háttérét illeti: A korszak vezető személyiségei közül kettőnek nevét kell kiemelni: *Vétek György* kaposvári polgármester 1922-től, *Stephaich Pál* vármegyei alispán pedig 1928-tól szinte a rezsim végéig állt a posztján. A polgármester szívesen láttatta magát megértő, befogadó, empatikus egyéniséggnek, olyannak, aki egész életét a város szolgálatába állítja. Ezért a 30-as évtized közepén nevét Vétekről *Kaposváryra* változtatta. Az ipszilonos Kaposváry legfőbb törekvése a város szépítése volt. Az utcák seregében ültetett japánakácsorok színpompája, a platánsorok üdezőld tömbjei, a minden tavasszal újrameszelt-festett házsorok, az évente rendszeresített „Virágos Hetek” valóban az ország egyik legcsinosabb városává tették a „virágos Kaposvár”-t. A házak előtti kertecskékben elültetett virágokat az utcákban posztoló rendőrök különös figyelemmel védték, ellopásukat, letépésüket ugyanolyan szigorúan büntették, mint a hangos káromkodást... Vétek-Kaposvárynak nem volt lármás ellenzéke. De bírálói mindig szemére vetették a „Virágos Gyurkának”, hogy elhanyagolta a város ipari fejlesztését, féltette a szerinte vele járó „kommunista betelepülésektől”. Valójában nincs nyomuk a sajtóban komolyabb nagyüzemi-gyári gründolási jelentkezéseknek. A két nagyvállalat, a Cukorgyár és a MIR-malom mellé csak a háborús konjunktúra hatására, az utolsó években csatlakozott a Pécsről áttelepült Grauman Húsüzem. A polgármester emlékére végül is rászáradt egy lemoshatatlan sötét folt: a város egyetlen történelmi emlékének, a kaposvári várnak, pontosabban a vármaradványnak a lerombolása. Ennek mikéntje a repertóriumban napról napra követhető: a várból a falak szétverése és tégláinak értékesítése után végül is nem maradt más, mint egy rakás rozsdás, törökkori ágyúgolyó, amit a várárokból ástak ki és megőrzésre diadalmasan átadtak a múzeumnak...

1928-ban a vármegye első emberének, alispánjának a középnyemes Stephaich Pált választották meg. Ő a megyét uraló hatalmasság imázsa helyett a minden ügyben alázattal eljáró első tisztviselő képében kívánta magát láttatni, és működése során puritánságát, tisztességét általánosan el is ismerték. Kulturális téren egy nagy feladatot örökölt, a vármegyei-városi múzeumot, a vármegyei-városi közkönyvtárt és egy előadótermet magában foglaló objektum, a *Széchenyi István Kulturház* megépítését. A gondolatát magáévá tette, jövőendő tevékenységének fő céljaként jelölte meg. Valóban: hosszú-hosszú tárgyalások, viták és egyeztetések után el is készültek a pompás tervek, az alispán pedig évről évre vett egy nagy lélegzetet és bejelentette a hamaros kezdést. Erre azonban soha nem került sor, Stephaich Pál működése és vele a korszak is múzeum- és könyvtárárpület nélkül ért véget. Mindennek itt olvasható története éppen olyan fájdalmasan szánalmas, mint a várrombolásé...

Az említett személyek és tetteik annyira kötődnek a megyéhez, hogy történetük is csak a helyi utókor embereit érdekelhetik. Ha azonban azt a kérdést teszi fel valaki ma, hogy a lokalitásokon felül vannak-e események a két lapban, amelyek a mai emberek számára is érdekesek lehetnek, íme egy kis mustra:

- Földrajzilag az 1950 előtti, tehát a történelmi Somogy, a „Somogyország” határain belüli települések könyvtári eseményeit vettük számba egy város, Kaposvár, 9 járási székhely, összesen 311 település lehetséges adatait. Közülük 1+184 a ténylegesen említettek száma, miközben a hivatalos megyei fórumok állítása szerint az időszak második felében már valamennyi községnek volt könyvtára. Sőt, a megye nagybirtokaihoz tartozó számtalan külterületi kistelepülések, puszták körében is megkezdtek a könyvtárak szervezését ott, ahol iskolák működtek. Ilyen sikeres könyvtáralapításnak 13 pusztában van nyoma a repertóriumban. Az esetleges hiányok mai kutatójának első sorban az tűnhet fel, hogy *Siófok* mindössze egyszer szerepel a repertóriumban. Ez azonban érthető, mivel az *Veszprém* vármegyéhez tartozott, és csak a második világháború utáni nagy területátrendezés csatolta Somogyhoz, magával hozva néhány szomszéd települését, így *Balatonszabad* is.

Az 1950-es évtized elején történt új megyehatár-kijelölések során részben politikai, részben földrajzi okokból az új rendszer alaposan megváltoztatta Somogy határait. Így *Baranya* megyéhez csatolta az egész szigetvári járást – természetesen székhelyével együtt. Ennek a mi szempontunkból az a jelentősége, hogy a jövőben a szigetvári járás már csak Somogy könyvtártörténetében szerepelhet, viszont *Baranya* könyvtártörténetészeinek visszamenőlegesen segíteni fognak az itt közölt adatok, hiszen Szigetvár 18, a járása pedig 16 községének 29 Horthy-korszakbeli eseményleírásával járulhat hozzá a leendő *Baranya* megyei könyvtártörténeti feldolgozásokhoz.

Ugyanezen időszakban, de elfogadható terület-kiigazítások következtében került *Zala* megyéhez több közeli község is: a Nagykanizsa közeli *Miháld*, *Surd*, *Belezná* gazdagítja így egy-egy adalékkal *Zala* könyvtári történetét, *Fejér* megyének pedig *Szabadhidvég* (Vásáros-faluhidvég, Szabadhegy) átcsatolásával juthat egyetlen történeti morzsa a megcsontított Somogyból. Az érintkező Somogy, Fejér, Tolna megyei határvonalak átszabása során Somogy is jól járt azzal, hogy hozzácsapták *Bedegkert*, *Tengődöt* és *Kányát*

Tolna megyéből – bizonyára tekintetbe véve közelségüket, kötődésüket a közben Veszprém megyétől szintén Somogyhoz került Siófokhoz.

A nagy déldunántúli vasúti csomópont és járási székhely nagyközség, Dombóvár napi eseményeinek hírei rendszeresen olvashatók voltak a két somogyi napilapban, noha ez a Kapos folyó melletti település a két vármegye határának már a tolnai felén fekszik. Kaposvárhoz fűződő szoros gazdasági, pénzügyi és kulturális kapcsolatai érthetővé teszik az itteni sajtó iránta való érdeklődését. Nincs tehát semmi különös abban, hogy három intézményének-szervezetének egy-egy hírével repertóriumunk is gazdagítja a szomszéd megye könyvtári történetét. Nyolc további pedig azért, mert – már a „népi demokratikus” korszak későbbi idején – 1973-ban a Dombóvárral összenőtt *Kapospulát* és a közeli *Attalát* is Tolnához csatolták.

- Gyűjtő- és feltáró munkánk egy, a könyvtártörténet-írás szempontjából elhanyagolt területre is kiterjedt: a (magán) *kölcsönkönyvtárak* világára. A *György Aladár* 1885-ös seregszemléje óta alig figyelembe vett könyvtártípusnak esetünkben azért van nagy jelentősége, mert a Kaposváron hiányzó közkönyvtári szolgálatot próbálták helyettesíteni. Ezek a többnyire valamilyen könyvesbolthoz, papírt, újságot vagy műtárgyakat árusító-terjesztő üzletekhez kapcsolt magánvállalkozások havi 1 pengő körüli összeg ellenében korlátlan számban adtak könyveket, régi folyóiratokat otthoni olvasásra. Ráadásul beszerezve azonnal az újdonságokat, a legkeresettebb bestsellereket is. Új szerzeményeiket azonnal népszerűsítették a helyi újságok hirdetési oldalain, többször is megismételve a közléseket. Kaposváron a sok, de csak a tagjaik számára könyvet kínáló egyesületi, egyleti, köri és iskolai könyvtár zártóságát és a megyei-városi könyvtár hiányát a tárgyalt 25 év alatt az *Apolló*, az *Újság-Globus*, a *Kozma*-féle és az *Express* elnevezésű kölcsönkönyvtár – hol egyszerre, hol egymást váltva – próbálta pótolni, sőt a korszak elején volt egy kölcsön-zeneműtár is, a *Harmónia* „kótakölcsönző”. Valamennyi több ezer kötetet tudott felmutatni. Meghirdetett könyvjegyzékeiket – kijavítva – azért is közöljük, hogy ezekkel adalékokat szolgáltatassunk a jövőendő irodalmiízlés-történeti kutatások számára. Az Apolló kölcsönkönyvtárnak nyomtatott katalógusa is volt, fennmaradt példányáról, sajnos, nincs tudomásunk...
- A közölt *útibeszámolók*. A hazaiakból kettő is volt, mindegyik 1936-ból: A mai Vas megyei és az esztergomi könyvtárosok számára is érdekes lehet, hogyan látta a Pável Ágoston-féle Szombathelyi Közkönyvtárt, illetve a Simor Könyvtárt a messziről jött „civil” látogató. Egy külföldi beszámoló is helyet kapott a sajtóban: A vármegye egyik vezető tisztségviselője a húszas-harmincas évek fordulóján hivatalos látogatáson vett részt az Egyesült Államokban, és mellékesen könyvtárakat is meglátogatott. Benyomásairól előadásban számolt be, amelyen a megye krémje páratlanul nagy számban jelent meg, és a hallottakat olyan kedvezően fogadta, hogy a *Somogyi Újság* az előadás szövegét öt folytatásban szóról-szóra közölte az 1931. jan. 20. és jan. 24. között megjelent számaiban.
- További érdekességek: irodalomtörténeti, színháztörténeti, művelődéstörténeti adalékok 1926-ból, 1927-ből, 1928-ból, 1929-ből és 1936-ból; a váratlanul

előkerült *Borovszky Samu*-hagyaték 5000 kötetéről és a benne talált gazdag levelezési anyagról (emlékeztetőül: B. S. a hatalmas Magyarország vármegyei és városai c. sorozat megalkotója volt); a pécsi-kaposvári szinigazgató, Fodor Oszkár színháztörténeti könyvtáráról, az ország egyik legnagyobb ilyen gyűjteményéről; a tragikus sorsú Fáy András Tabra keveredett 1300 kötetes könyvtáráról, amelynek ugyancsak szomorú végét a leírtak szinte előrevetítik; az első vidéki könyvhét helyi lebonyolításáról; Berzsényi Dániel pusztulásnak kitett könyvtárának kimentéséről és a könyvtár jegyzékéről.

Ami pedig a könyvtárügyet közvetlenül illeti, két mozzanatra hívjuk fel a figyelmet, az egyikre különösen, mert az felfedezésnek számít: Könyvtártörténetünk kutatói, művelői számára érthetetlennek tűnt az a tény, hogy az idők során nem látták a nyomát sem a „népkönyvtárügy” hivatalos megreformálásának, de még a reform kísérletének sem. A Múzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsa és Főfelügyelősége által bevezetett, fenntartott és *Gulyás Pál* által kodifikált porosz mintájú népkönyvtári rendszer tarthatatlansága, csődje már az 1910-es évtized közepére nyilvánvalóvá vált, de a magától a kultuszminisztertől kezdeményezett változtatási szándék is csak szándék maradt. Az akkor kitalált *körzeti könyvtár* szisztéma sehol nem jutott el még a megvalósítási kísérlet stádiumába sem, eltekintve attól, hogy a Tanácsköztársaság idején a *Kőhalmi Béla–Mihalik József* páros hozzáfogott a tervezéshez. A világháború után, 1927-ben népszövetségi kölcsönből újra szervezett népkönyvtárügy semmiben nem különbözött becsődölt elődjétől, és a Horthy-korszak végéig eredeti formájában élt (éldegelt) tovább. És íme a *Somogyi Újság* 1935. aug. 31-i, szombati számában *Somogyvármegye könyvtárnélküli községeinek kultúr-igényeit vándorkönyvtárakkal elégítik ki* címmel olvasható egy VKM-rendelet a változtatás szándékáról: *Hóman Bálint*, a könyvtárosból lett kultuszminiszter, aki abban az évben a középiskolákban is helyes reformokat vezetett be, olyan változásokat rendelt el, amilyenek az 1960/1970-es évtizedben szervezett *kiskörzeti könyvtárak* működtetésére emlékeztetnek: az egymás melletti kiskönyvtárak állományának cseréjére, egy nagyobb(acska) könyvtár állományára alapozva. A miniszter a változásokat, a bevezetendő cserék, vándoroltatások megkezdését azonnali hatállyal rendelte el, és a végrehajtásról október 31-i határidővel jelentést is kért. Mivel az ügyről a továbbiakban soha, egyetlen szó sem jelent meg az újságban, bizonyos, hogy a végrehajtás nem történt meg. Az érintettek elszabotálták, mert nem tehettek mást: a feladatokkal agyonterhelt néptanító-népkönyvtárosok a tanév kezdetén, szállítóeszköz, nyilvántartási nyomtatványok stb. hiányában nem is tehettek mást. A reform kísérlete dugába dőlt, minden ment tovább a népkönyvtárügy valóságos haláláig... (Megjegyzendő, hogy az itt ismertetett Hóman-féle rendelkezés – országos lévén – bizonyára a többi megyék újságjaiban is megjelent, de nincs nyoma annak, hogy erről bárki is említést tett volna.)

Végezetül egy könyvtártörténeti kuriózum: Érdekelhette-e az egykori újságolvasót bármiféle közkönyvtári SZMSZ? Szerintünk nem, de az Új-Somogy szerkesztője szerint, igen. Amikor ugyanis a „nagykoncepciójú” Stephaich Pál a megyeházán felállítandó nyilvános könyvtár megnyitására készülődött, a lap 1938. febr. 4. és 12. között folytatásokban szó szerint közzétette a könyvtár tervezett szervezeti és működési szabályzatát. (Mellesleg: ez az akkoriban igen jó

színvonalúnak tartott Székesfehérvári Városi Könyvtár szabályzatának mintájára készült, és figyelemre méltó előírása, hogy a dokumentumok szakozását a Dewey-féle tizedes osztályozásnak a Fővárosi Könyvtárban alkalmazott változata szerint kell végezni. A történet lezárásaként megjegyezzük, hogy ennek a könyvtárnak a tervezett megnyitása és működtetése szintén elmaradt. Ami belőle megvalósult, az legfeljebb a megyeháza tisztviselőinek házi könyvtáraként, Leib-Bibliothekjaként értékelhető!)

E – megszakításokkal – több mint tíz éven át készült munkát elsősorban az Országos Széchényi Könyvtár dolgozói segítették, akiknek nagy-nagy köszönettel tartozom: *Rácz Ágnes*nek, aki a nevek ellenőrzésében végzett pótolhatatlan munkát, és a repertórium mutatóit készítette, továbbá a szöveget oldalakba formálta, valamint hálás vagyok *dr. Hangodi Ágnes*nek, *Elbe Istvánnak* és *Kordics Mártának*, a *Hírlaptár* és a raktár dolgozóinak, *Paulik Péternek* és kisded csapatának, és nem utolsósorban *Jakab Timeának*, *Szabó Józsefnek* és *Barabás Istvánnak*, akik nélkül nem fejezhettem volna be 96 évesen a 86 éves koromban elkezdett munkát. Ugyanezt mondhatom el szülőmgyém két könyvtárosáról, *Varga Róbert* ny. könyvtárigazgatóról, valamint a Kaposvári Megyei és Városi Könyvtár helytörténészéről, *Apáti Andreáról* is.

2021. november 13.

Gerő Gyula

Megjegyzések

A 20. század első évtizedeiben az újságokban – az írógéppel készült szövegekhez hasonlóan – a magyar hosszú magánhangzók helyett (í, ő, ú, ű) többnyire rövid párjukat használták, sokszor a Magyar Tudományos Akadémia által meghatározott helyesírási szabályokkal ellentétben is. Mivel ez a gyakorlat ingadozó volt, és idővel változott is, e repertóriumban mind a feldolgozott két hírlap nevében, mind a cikkek címében és a belőlük vett idézetekben az akadémiai helyesírás szerint írtuk az ékezetes magánhangzókat (pl. muzeum helyett múzeum, kulturház helyett kultúrház). Változatlanul hagytuk az egyéb írásbeli sajátosságokat: a különírás-egybeírás esetét vagy a tulajdonnevek közlését. Szükség esetén a sajtóhibát az [így!] kifejezéssel jelöltük.

A repertórium egyes tételeiben // jellel (hirdetések szövegében / jellel) jeleztük az eredeti közlés bekezdéseit.

Ha egy lapszámból több hírt regisztráltunk, a forrást (keltezés, a lap címe, számozási adata) általában csak az első tétel előtt rögzítettük.

**A könyvtárügy Somogy megye napilapjaiban
1919–1944
(Repertórium)**

1919. nov. 19. (szerda), **Új-Somogy, I. évf. 73. sz.**

Kérelem. Felkérjük a [kaposvári] vasutas dalkör tagjait, hogy a könyvtárból elvitt könyveket könyvtárrendezés céljából azonnal adják le a kör helyiségében (Szarvas szálloda). A könyvtári órák naponta fél 6-tól 7-ig, vasárnap 2–4-ig tartatnak. *(Hatsoros felhívás az újság 3. oldalán, a hírek között.)*

1919. nov. 28. (péntek), **Új-Somogy, I. évf. 81. sz.**

Emlékünnepély Erdőcsokonyán. Az Erdőcsokonyai Polgári Olvasókör f. hó 30-án délután 5 órakor a községházán fennállásának 50-ik évfordulója alkalmából jubileumi emlékünnepélyt, utána pedig a községi vendéglő helyiségeiben könyvtára javára világpostával egybekötött táncmulatságot rendez. A program 8. pontja: Kérelmeim és intelmeim az Olvasókör tagjaihoz. Írta Szalóky Dániel, 10. pontja: Az Olvasókör története. Lőrincz Jánostól. *(21 soros hír az újság 3. oldalán.)*

1920. márc. 10. (szerda), **Új-Somogy, II. évf. 57. (163.) sz.**

Szabadoktatás címmel hosszabb hír az újság 2. oldalán arról, hogy márc. 6-án a vármegyeház kistermében megalakult a *Somogyvármegyei Szabadoktatási Bizottság*, amelynek elnöke *Tallián Andor* alispán.

1920. márc. 13. (szombat), **Új-Somogy, II. évf. 60. (166.) sz.**

Apolló-kölcsönkönyvtár. Április hó 1-én megnyílik. 6000 kötet. Könyvjegyzék nyomás alatt. Könyvgyűjteményeket, egyes műveket állandóan vesz, *Kozma*. – Négysoros, fizetett hirdetés az újság 3. oldalán. Megismételve: márc. 16., 3. l.; márc. 17., 3. l.; márc. 18., 2. l.; márc. 19., 2. l.; márc. 20., 3. l.; márc. 21., 2. l.; márc. 23., 3. l.; márc. 24., 2. l.; márc. 25., 2. l.; márc. 27., 4. l.; márc. 28., 2. l.; márc. 30., 3. l.; márc. 31., 4. l.; ápr. 1., 3. l.

1920. márc. 30. (kedd), **Új-Somogy, II. évf. 73. (179.) sz.**

A Nemzeti Kaszinó közgyűlése címmel az újság 2. oldalán a vasárnap, 28-án lezajlott évi rendes közgyűlésről megjelent 29 soros beszámolóban a következők is olvashatók: „A könyvtár, mely egy évig nem állt a tagok ren-

delkezésére, bár nagy hiánnyal, nemsokára ismét megnyílik. A diktatúra által okozott kár kb. 40-50 ezer K.[orona]" (Ebben az időben Kaposváron egy „házhely sarokháznak szép helyen” 40 ezer koronáért volt eladó. – G. Gy.)

Apolló-kölcsönkönyvtár. Április hó 1-én megnyílik. 6000 kötet. Könyvjegyzék nyomás alatt. Könyvgyűjteményeket, egyes műveket állandóan vesz Kozma. (Négy soros, fizetett hirdetés az újság 3. oldalán.)

1920. ápr. 2. (péntek), Új-Somogy, II. évf. 76. (182.) sz.

Az *Apolló-kölcsönkönyvtár* nyomdai nehézségek miatt csak ápr. 15-én nyílik meg. (3 soros, fizetett hirdetés az újság 3. oldalán.)

1920. máj. 5. (szerda), Új-Somogy, II. évf. 102. (208.) sz.

Könyvbeszolgáltatás. A Kereskedők Egyesülete és a Kaposvári Nemzeti Casinó felkéri a tagokat, hogy a könyvtárból kivett könyveket a könyvtár rendezése céljából vasárnap[,] a Casinóét szerdán és pénteken 3–4-ig okvetlen szolgáltatassák be. (6 soros összevont felhívás az újság 3. oldalán.)

1920. máj. 9. (vasárnap), Új-Somogy, II. évf. 106. (212.) sz.

Be kell szolgáltatni a könyveket! A Kaposvári Kereskedők Egyesülete ismételten kéri a tagokat, hogy a kivett könyveket könyvtár rendezés [így!] céljából holnap, vasárnap délután 2 órakor okvetlenül besolgáltatassák. (6 soros felhívás az újság 2. oldalán.)

1920. máj. 19. (szerda), Új-Somogy, II. évf. 113. (219.) sz.

Majális Lábodon. A község vezetői, élükön Csire Nagy István tanítóval szépen sikerült majálist rendeztek az elmúlt vasárnapon [16-án]. A tiszta jóvedelmet, több ezer koronát az olvasókör könyvtárának javára fordítják. (9 soros hír az újság 3. oldalán.)

1920. jún. 16. (szerda), Új-Somogy, II. évf. 135. (241.) sz.

A [kaposvári] Iparoskör könyvtára felkéri mindazokat, akik akár az „Iparoskör”, akár a „Kaposvári Iparos Ifjúság” könyvtárából származó könyvet találnak a saját vagy ismerőseik kezei között, hogy azokat haladéktalanul szolgáltatassák be Vörös Sándor főutcai üzletében, vagy Boldog János lakásán (Honvéd-utca 14. sz.) – Késedelem esetén idegen ingó eltulajdonítása címén eljárás indul meg a rosszhiszemű visszatartásért [miatt]. (10 soros felszólítás az újság 2. oldalán.)

1920. jún. 25. (péntek), Új-Somogy, II. évf. 143. (249.) sz.

Megnyílt az Apolló kölcsönkönyvtár. Havi előfizetési díj 12 korona. Nyitva minden délután 2–5-ig. (3 soros hír az újság 2. oldalán.) (Ismételve: jún. 26., 3. l.; jún. 29., 3. l.)

1920. aug. 18. (szerda), Új-Somogy, II. évf. 188. (294.) sz.

A „Kaposvári Széchenyi Társaskör” felhívja mindazokat, kiknek birtokában

a kör tulajdonát képező könyv van, hogy azokat a kör könyvtárában f. hó 19-én (csütörtökön) annál is inkább szolgáltatassá be, mert ellenkező esetben bírói úton fognak azok behajtatni. Egyben értesítjük a t.[iszte]lt tagokat, hogy a könyvtár órák [így!] szerdán és szombaton 7–8 óráig tartatnak. Kaposvári Széchenyi Társaskör. (*Az újság 2. oldalán megjelent 10 soros felhívás szó szerinti szövege.*)

1920. okt. 10. (vasárnap), **Új-Somogy, II. évf. 231. (337.) sz.**

A pamukiai olvasóköre címmel 10 soros hír az újság 2. oldalán arról, hogy a 60 házat számláló kisközségben *Péterfai Adám* tanító 46 alapító taggal létrehozta a *Polgári és Iparos Olvasókört*, amely „egy valósággal lélekemelő szüretimulatságot tartott október 3-án”.

5000 zenemű áll rendelkezésére, ha havi 20 koronát befizet a *Harmonia* kölcsönzeneműtárba, Fő utca 4. (3 soros hirdetés az újság 3. oldalán. – A zeneműtár létezésének már az előző számban is voltak nyomai, de csak a létének, a mibenlétéről – hol, mit, mennyiért – nem volt semmilyen adat, információ.) – Megismételve: okt. 12., 2. l.; okt. 13., 3. l.

1920. okt. 20. (szerda), **Új-Somogy, II. évf. 239. (345.) sz.**

Megjelent az Apolló kölcsönkönyvtár 110 oldalas könyvjegyzéke. A könyvtárról a jegyzék alapján a bámulatunkat fejezzük ki. Tökéletes összeállítás. A ritka könyvektől a legmodernebbig minden író képviselve van. A könyvtár továbbra is állandóan szaporodik s minden újdonságot rögtön kikölcsönöz. Havi előfizetés 20 korona. Tudunkkal más vidéki városokban, pl. Kecskeméten és Kalocsán 30 s 35 korona a havi előfizetés. Minden intelligens embernek figyelmébe ajánljuk ezt a kiváló intézményt. (*Az újság 3. oldalán megjelent 12 soros „ismertetés” szó szerinti idézése.*)

1920. nov. 3. (szerda), **Új-Somogy, II. évf. 250. (356.) sz.**

26 kötet könyvet olvashat havonta 20 koronáért az Apolló kölcsönkönyvtárban. Beiratkozás naponta. (3 soros hirdetés az újság 3. oldalán.)

1920. nov. 4. (csütörtök), **Új-Somogy, II. évf. 251. (357.) sz.**

Ne mulassza el! 5000 legjobb zenemű áll rendelkezésére havi 20 korona kölcsöndíjért. *Harmonia kótakölcsönzője* [kottakölcsönzője] Fő utca 4. sz. (4 soros hirdetés az újság 3. oldalán. Megismételve: nov. 5., 3. l.; nov. 7., 2. l.; nov. 13., 3. l.; nov. 16., 3. l.; nov. 30., 2. l.)

1920. nov. 21. (vasárnap), **Új-Somogy, II. évf. 266. (372.) sz.**

Az Apolló kölcsönkönyvtár újabb kötetei: Hajó Sándor: *Pletyka* [A pletyka]. – Annuis [helyesen: De Amicis, Edmondo]: *A szív*. – Williamson, [Charles N. és Alice, M.]: *Titokzatos történet*. – Beniczkyne [Bajza Lenke]: *Szabály ellen*. – Sue, Eugène: *Létoriere* [helyesen Létorière] ögróf. – Arcübasew [Arcübasev, Mihail Petrovics]: *Szasa*. – Bain, [Francis William]: *Égbemerült*

nap [Az éjbe merült nap]. – Barbusse [Henri]: Világosság. – Csathó [Kálmán]: Ibolyka. – Dickens [Charles]: Copperfield [Dávid]. – Dickens: Pickwick [A Pickwick-Club]. – Doyle [Conan]: Egy orvos levelei. – Dumas [Alexandre père]: A királyné lovagja. – Shaw [George Bernard]: Barbara őrnagy stb. 1000 oldalas [helyesen: 100 oldalas...], 8000 kötetet magában foglaló jegyzék. Beiratkozás naponta. (12 soros hirdetés a 2. oldalon.)

1920. nov. 25. (csütörtök), Új-Somogy, II. évf. 269. (375.) sz.

Ismét újabb könyvek az Apolló kölcsönkönyvtárban. Babits [Mihály]: Gólyakalifa. – Bain, [Francis William]: [Az] Éjbemerült nap. – Földi [Mihály]: Szahara. – Bónyi [Adorján]: Délbáb. – Cherbuliez [Victor]: Miss Rovel. – Farrere [Farrère, Claude]: Kis kokottok. – Fehér Krisztin: Akik megtalálták egymást. – A könyvtár folyton szaporodik. Bámulatát fejezi ki mindenki – aki megnézte – a könyvtár tökéletes felszereltsége felett. (9 soros hirdetés a 3. oldalon.)

1920. nov. 27. (szombat), Új-Somogy, II. évf. 271. (377.) sz.

Kölcsönkönyvtári szaporulat. Erdős René [Renée]: Az új raj. Az élet királynője. – Mikszáth [Kálmán]: Különös házasság. – Nagy Endre: Szeplőtlen asszony. – Szerao [Serao], Matild: A zárda titka. – Heltai Jenő: Az asszony körül. – Herczeg Ferenc: A királyné futárja. – Nádas Sándor: Éjjeli muzsika. (8 soros hirdetés az újság 3. oldalán.)

1920. dec. 4. (szombat), Új-Somogy, II. évf. 277. (383.) sz.

Ne mulassza el! 5000 legjobb zenemű áll rendelkezésére havi 20 korona kölcsöndíjért. *Harmonia kótakölcsönözője* Fő-utca 4. sz. (Négysoros hirdetés az újság 3. oldalán. – Megismételve: dec. 29., 2. l.)

1920. dec. 17. (péntek), Új-Somogy, II. évf. 287. (393.) sz.

Karácsonyi meglepetésnek írassa be szeretteit az Apolló-kölcsönkönyvtárba. Egész esztendei tartós lelki öröme lesz potom pénzért. Minden igazi irodalmi mű, minden klasszikus, minden modern mű képviselve van a 8000 kötetet számláló könyvtárban. Győződjék meg s látogassa meg egyszer a könyvtárt. (7 soros, igen apró betűs (nonpareille) szöveg az újság *Hírek* rovatában, a 3. oldalon.)

1921. jan. 12. (szerda), Somogyi Újság, III. évf. 8. sz.

Iratkozzék be az Apolló kölcsönkönyvtárba. – Másfél soros, fizetett hirdetés a lap 3. oldalán. (Megismételve: jan. 13., 3. l.; 14., 3. l.; 15., 3. l.; 18., 3. l.; 19., 3. l.; 20., 3. l.; 21., 3. l.)

1921. jan. 18. (kedd), Új-Somogy, III. évf. 13. (417.) sz.

Az Évi közgyűlés a Kereskedők Egyesületében címmel az újság első oldalán közölt beszámoló szerint a Kaposvári Kereskedők Egyesületének 16-án tartott évi beszámoló és tisztújító közgyűlésén két könyvtárost is választottak

az új tisztkarba. A megjelent 89 tag közül *Mácsovics Lajos*ra 75 szavazott, *Steiner Ferenc* viszont valamennyi szavazó bizalmát elnyerte. – Hasonló a tartalma a *Somogyi Újság* e napi számának 2. oldalán közölt hosszabb hírnek is.

1921. jan. 29. (szombat), Somogyi Újság, III. évf. 23. sz.

Iratkozzék be az Apolló kölcsönkönyvtárba! – Másfél soros, fizetett hirdetés a lap 3. oldalán. (Megismételve: febr. 2., 3. l.; 8., 3. l.; 11., 3. l.; 12., 3. l.; 15., 3. l.; 16., 2. l.)

1921. febr. 1. (kedd), Új-Somogy, III. évf. 25. (429.) sz.

A kaposvári Széchenyi Társaskör [a város Kaposon túli, ún. *Donnerváros* részében működő egyesület] folyó évi február hó 2-án este fél 8 órakor könyvtára javára kabaréval egybekötött táncestélyt rendez. Helyárak I–V. sor 33 K[orona], VI–X. sor 22 K, a vigalmi adóval együtt. Jegyek előre váltathatók a meghívó felmutatása mellett a körben, Zrínyi utca 15. (Nyolcsoros hír az újság 2. oldalán.) – Hasonló hír a *Somogyi Újság* e napi számában is megjelent, a lap 3. oldalán, 12 sorban, valamivel kevesebb információval.

1921. febr. 18. (péntek), Somogyi Újság, III. évf. 39. sz.

A [Kaposvári] Tisztviselők Társasköre a könyvtár céljaira műkedvelői előadás keretében a „Felhő Klári”-t adja elő szombaton 7 órai kezdettel. Ülőhely 25 K, állóhely 20 K[orona]. (*Hatsoros hír a lap 3. oldalán.*)

1921. febr. 27. (vasárnap), Somogyi Újság, III. évf. 47. sz.

Iratkozzék be az Apolló kölcsönkönyvtárba. – Másfél soros, fizetett hirdetés a lap 5. oldalán. (Megismételve: márc. 1., 3. l.; 3., 3. l.; 6., 2. l.; 9., 3. l.; 10., 3. l.; 11., 3. l.; 12., 3. l.; 13., 4. l.; 16., 3. l.; 17., 3. l.; 18., 3. l.; 19., 3. l.; 20., 4. l.)

1921. márc. 2. (szerda), Somogyi Újság, III. évf. 49. sz.

Méhészgyűlés címmel a lap 2. oldalán hosszabb hír olvasható a Mernyevidéki Méhészkör febr. 22-én Mernyén tartott első rendes [alakuló] közgyűléséről. Ezen megválasztották a kör vezetőségét, benne a könyvtárost is, *Spiegel Jenő* személyében.

1921. márc. 15. (kedd), Új-Somogy, III. évf. 61. (464.) sz.

Tisztújító közgyűlés a Hivatalnokok Társaskörében címmel az újság 3. oldalán 12 soros hír, amelyben az is olvasható, hogy a 12-én lezajlott eseményen a kaposvári egyesület könyvtárosaivá, „könyvtárnokaivá” *Kovács Dénest* és *Illés Györgyöt* választották meg.

1921. márc. 22. (kedd), Új-Somogy, III. évf. 67. (470.) sz.

A Nemzeti Kaszinó évi közgyűlése címmel az újság 2. oldalán a „tegnapi” [vasárnapi] eseményről közölt beszámoló szerint a kaposvári Nemzeti

Kaszinó új tisztikarába könyvtárosként *dr. Vass Miklóst* [gimnáziumi tanárt] választották be.

1921. márc. 22. (kedd), Somogyi Újság, III. évf. 66. sz.

A Közgyűlés a Katholikus Körben címmel a lap 2. oldalán megjelent híradás szerint a „tegnap” [20-án, vasárnap] lezajlott évi rendes közgyűlésen az új tisztikarba könyvtárnokokként *Visinszky Józsefet* és *Őszi Ferencet* választották be.

1921. márc. 25. (péntek), Somogyi Újság, III. évf. 69. sz.

Értesítés. „...értesítjük a Kath.[olikus] Kör tagjait, hogy minden szerdán és szombaton délután 6–7 óráig könyvtári órát tartunk. Felkérjük a Kör tagjait, szíveskedjenek a kint levő könyveket beadni, hogy a könyvtárrendezés meg-ejthető legyen. Őszi és Wisinszky könyvtárnokok.” (*Tízszoros közlemény a lap 3. oldalán.*)

1921. márc. 30. (szerda), Somogyi Újság, III. évf. 71. sz.

Iratkozzék be az Apolló kölcsönkönyvtárba. – Másfél soros, fizetett hirdetés a lap 2. oldalán. (Megismételve: márc. 31., 3. l.; ápr. 1., 3. l.; 2., 3. l.; 3., 4. l.; 6., 3. l.; 8., 3. l.; 9., 3. l.; 12., 3. l.; 13., 3. l.; 14., 3. l.; 15., 3. l.; 16., 2. l.; 17., 4. l.; 19., 2. l.; 20., 3. l.; 21., 3. l.; 22., 3. l.; 23., 3. l.; 24., 4. l.)

1921. ápr. 1. (péntek), Új-Somogy, III. évf. 74. (477.) sz.

Jól sikerült mulatság Böhönyén. A Böhönyei Iparos Ifjúsági Olvasókör f. hó 28-án az Olvasókör kibővítésére szépen sikerült táncmulatsággal, valamint szépségversennyel és tombolajátékkal egybekötött műkedvelő előadást rendezett... (Az újság 2. oldalán megjelent 13 soros hír első sorainak szó szerinti szövege.)

Könyvszekerényt, használatra megvételre keres a Kaposvári Kereskedők Egyesülete. Ajánlatok *Steiner Ferenc* könyvtároshoz intézendők. – Négysoros hirdetés a *Hírek* rovatban, a 3. oldalon, (Megismételve ápr. 2., 3. l.)

1921. ápr. 7. (csütörtök), Új-Somogy, III. évf. 78. (481.) sz.

Érdekes jubileumi előadás Somogyvisontán címmel hosszabb hír az újság 2. oldalán arról, hogy márc. 28-án a somogyvisontai ifjúság előadta a *Falurossza* című népszínművet, amellyel negyedszázada, a millenniumi ünnepségek idején elődeik Budapesten szerepeltek a városligeti színházban. Betanítójuk pedig nevezetes néptanító, *Szalóky Dániel* volt [az erdőcsokonyai református iskolaigazgató, az ottani olvasókör megszervezője, *Nagyatádi Szabó István* kisgazda – ekkor már földművelésügyi miniszter – szellemi fölnevelője]. – A megismételt műkedvelő előadás jövedelméből 293 koronát a könyvtár gyarapítására és a hadiárvák megsegítésére fordítanak. [Ez az adat minden bizonnyal sajtóhiba: A valós szám 3339 korona lehet. – *Az összeáll.*]

1921. ápr. 8. (péntek), Új-Somogy, III. évf. 79. (482.) sz.

Műkedvelő-előadás Szennán. A húsvét hétfőn, ápr. 4-én a református tanító vezetésével bemutatott népszínmű előadása, amely „első volt e nembn”, „számottevő összeget juttatott nemes célokra”, egyebek között az ifjúsági könyvtár számára 1242 koronát. – Mindez az újság 2. oldalán közölt 20 soros hírből derül ki. (Ugyanerről az eseményről a *Somogyi Újság* e napi számában is jelent meg híradás, hasonló tartalommal.)

1921. ápr. 9. (szombat), Somogyi Újság, III. évf. 79. sz.

Műkedvelő előadás Zicsben címmel 13 soros hír a lap 2. oldalán arról, hogy a 3-án és 4-én a zicsi ifjúság által a helyi olvasókör könyvtárának javára rendezett előadás tiszta jövedelme meghaladta a 15 ezer koronát.

1921. ápr. 13. (szerda), Új-Somogy, III. évf. 83. (486.) sz.

A Sikeres műkedvelő előadás Iharosberényben címmel az újság 2. oldalán megjelent 11 soros hír szerint az iharosberényi ifjúság táncsal egybekötött, játékos célú műkedvelő előadást tartott nagy sikerrel: a háromszor bemutatott *Falurossza* c. népszínmű előadásának tiszta bevétele „a gazdakör könyvtára javára fordítatik.”

1921. ápr. 16. (szombat), Somogyi Újság, III. évf. 85. sz.

Műkedvelők előadása Kilitin címmel 16 soros hír a lap 3. oldalán arról, hogy Balatonkiliti községben „Húsvét két napján és fehér vasárnap... a róm.[ai] kath.[olikus] ifjúság nagysikerű előadást rendezett könyvtára javára”.

1921. ápr. 24. (vasárnap), Somogyi Újság, III. évf. 92. sz., 1–2. l.

A Somogymegyei Múzeumról (1.) *Gönczi Ferenc*nek az 1. oldalon kezdődő írása a múzeum eddigi történetének teljes áttekintését nyújtja: a Somogymegyei Múzeum Egyesület 1909 elején alakult meg *gróf Somssich Géza* elnöklésével. Alapját a megszűnt Történelmi és Régészeti Társulat tárgyai vetették meg. Elhelyezése azonban kezdettől fogva megoldatlan maradt. Először a vármegyeháza második emeletén kapott 3 kis, egymásba nem nyíló szobát. Helyettük az egyesület 1913-ban a vármegyeházában levő főszolgabírói lakás átengedését kérte, de ezt a megyei vezetőség elutasította. Pedig a négy osztályból – köztük az ún. *bibliográfia*ból – álló szervezet folyamatosan gyarapította a múzeum tárgyi állományát. Könyvgyűjteményét *Makfalvy Géza* volt főispán 157 kötetes adománya alapozta meg. A Múzeumok és Könyvtárak Országos [Fő]felügyelőségével teremtett kapcsolat nyomán *Fejérváry László* és *Sebestyén Gyula* Kaposvárra látogatott, és Fejérváry a jövő fejlődés „kiindulási pontjául a közművelődési palota létesítését jelölte meg, amelyben a muzeális tárgyakon kívül a könyvtár is elhelyezhető, azon helyiséggel együtt, amelyben... közművelődési előadások tarthatók”. Kitért a várható létesítési és fenntartási költségekre, illetve az ezekhez remélhető állami támogatási, segélyezési összegekre is. Az egyesület ennek alapján 1914-ben benyújtotta segélykérvényét, amelyet a főfelügyelőség melegen

támogatott is, ám a háború kitörése miatt „megakadt minden”. 1918 tavaszán ugyan a törvényszéki palota három szobájába beköltözhetett a múzeum, de a Károlyi-kormány idején megbénult a rendezési és a további munka.

1921. ápr. 26. (kedd), Somogyi Újság, III. évf. 93. sz.

Lehet-e múzeumot csinálni Kaposvárott? – ezzel a címmel kezdődik Gönczi Ferenc előző szám 1–2. oldalain megjelent cikkének folytatása, amelynek lényege: „... százezreket érő tárgyak... most egy pénzintézet vendéglátó pincéjében vannak egymásra halmozva”.

1921. ápr. 28. (csütörtök), Somogyi Újság, III. évf. 95. sz.

Könyvakció a katonai könyvtárak részére címmel, *Budapesten egy hangverseny 10 ezer kötet könyvet eredményezett. Hogy kell majd a jegyeket váltani?* alcímmel kedvcsináló írást közöl 1. oldalának közepén a lap arról, hogy a Szociális Misszió Társulat május 11-én, délután 4 órakor a városi színházban „hazafias hangversenyt rendez”. Célja a katonai könyvtárak részére könyvek szerzése úgy, hogy a belépőjegyekért nem pénzt, hanem könyvet adnak az érdeklődők. Aki értékesebb könyvet hoz, „jobbhelyet biztosíthat magának”. – Az ünnepi szónok *Zadravecz István*, a nemzeti hadsereg [katolikus] tábori püspöke lesz, aki az akciót az egész országban megindította, és már eddig igen szép eredményeket ért el. Budapesten például egyetlen hangversenyen 10 ezer könyvet adtak össze. A jegyeket máj. 4-től lehet könyvek ellenében kapni az Igazságügyi Palota I. emeleti, 25. sz. szobájában.

1921. máj. 1. (vasárnap), Somogyi Újság, III. évf. 98. sz.

„Adjatok jó könyveket a katonáknak” címmel a lap az egész első oldalát betöltő lelkesítő cikket közöl *Gáspár Gyulától*, a kaposvári gyalogezred lelkészétől *Zadravecz* püspök könyvakciójának támogatására, a máj. 11-i színházi rendezvény sikere érdekében.

1921. máj. 7. (szombat), Új-Somogy, III. évf. 103. (506.) sz.

Zadravecz püspök könyvakciója. Z. István az egész országban könyvakciókat rendez a katonakönyvtárak javára. Kaposvárra máj. 11-én jön, és a Szociális Misszió Társulat által e célra rendezendő hazafias hangversenyen fog ünnepi beszédet mondani. A jegyeket nem pénzért, hanem könyvekért árusítja a katonai körletparancsnokság lelkészi hivatala. *(16 soros hír a 2. oldalon.)*

1921. máj. 13. (péntek), Új-Somogy, III. évf. 108. (511.) sz.

Katonai ünnepély a színházban. Péter *Zadravecz István*, a nemzeti hadsereg tábori papja gyűjtő beszédével és honvédségi szereplők fellépésével 11-én a kaposvári színházban műsoros est, amelyre a belépőjegy megváltási ára egy „jó könyv” volt. *(Háromnegyed hasábos hír az újság 2. oldalán.)*

1921. máj. 15. (vasárnap), Somogyi Újság, III. évf. 109. sz.

A katonai könyvtárakra való gyűjtés eredménye címmel és *Ezerötszáz könyv*

gyűlt össze – *Hol állítják fel a könyvtárt? – Kik adtak legtöbbet? – A Katona Otthon terve* alcímekkel méltatás olvasható a lap első oldalának fő helyén a hét szerdáján a Szociális Misszió szervezésében lezajlott színházi estély sikeréről. A számvetés szerint kb. 1400-1500 kötet könyvet „adományozott Kaposvár keresztény közönsége. Ígértek még vagy 300 kötetet”. A könyvek kétharmada „belletrisztikus” (regény, elbeszélés), a többi gazdasági [mezőgazdasági], tudományos és szakkönyv. „Van vagy 20 évfolyam folyóirat és nagy csomó röpirat [brosúra] is.” Az egész kb. 30-40 ezer korona értéket képvisel. „Kaposvár keresztény társadalma (mert csak ezek adományoztak) igazán minden dicséretet megérdemel...” Az ajándékozó: özv. Pogány Józsefné 188, Gáspár doktor 54, Tallián Andorné 30 „darabbal”. 15–25 kötetet adományoztak: Létay Gyula tábornok, Juhász alezredes, Rapay, Gáspár Gyula, a Szecsődy, a Furmann család, dr. Vass Miklós, Újváry, Pasitzky és dr. Hegyi Árpádné. – Még szükség volna közismereti (történelmi, földrajzi, természettudományi), gazdasági könyvekre és „egy jó lexikonra”. – A könyvtárt a „Katona-Otthonban szándékozunk elhelyezni, melyet a kaszárnján kívül állítanánk fel”. „Telket hozzá a várostól kérnénk, és a katonaság felépítené rá magát az otthont...”

1921. jún. 5. (vasárnap), Somogyi Újság, III. évf. 125. sz.

Tanítógyűlés Tabon. A ságvár-karádi esperesi kerület római katolikus tanítóinak máj. 31-én Tabon tartott gyűlésén a tisztújítás során *Mácsik Lajos* tabi tanító személyében könyvtárost is választottak – a lap 4. oldalán közölt 52 soros hirdetés szerint.

1921. jún. 14. (kedd), Somogyi Újság, III. évf. 132. sz.

Megvalósul a Kultúrház és a népfőiskola címmel a lap első oldalának csaknem felét elfoglaló beszámoló a Somogymegyei Szabadoktatási Bizottság szombat, 11-én a vármegyei ház kistermében tartott értekezletéről, amelyen *Nyíró* – helyesen: *Nyireő – István*, a Múzeumok és Könyvtárak Országos [Fő]felügyelőségének megbízottja is részt vett, és felszólalásában bizottság felállítására tett javaslatot, „amely az erre vonatkozó ügyeket előre viszi”, és határozati javaslatot is előterjesztett, amely szerint „az értekezlet kimondja, hogy a Kultúrház felállítását feltétlenül szükségesnek tartja”. Javaslatát elfogadták, és a bizottságot – *Tallián Andor* alispán elnökletével – megalakították. // Másnap, vasárnap a városházán *Pályi Sándor*, az Országos Szabadoktatási Tanács titkára a nagyközönség számára tartott előadást a felállítandó intézmények fontosságáról. Majd *Gönczi Ferenc* és *Nyíró [Nyireő] István* felszólalása után Tallián alispán „határozatilag kimondja, hogy a város közönsége a magáévá teszi a Kultúrház és a vele kapcsolatos népfőiskola felállításának ügyét és annak megvalósítását minden eszközzel előmozdítja”.

1921. jún. 15. (szerda), Új-Somogy, III. évf. 134. (535.) sz.

„Az alsósegesdi polgári olvasóköri 10 éves fennállásának emlékére... május hó 29-én jól sikerült ünnepélyt rendezett... A tiszta jövedelem... az olvasóköri könyvtár-alapja javára fordított.” (21 soros hír az újság 3. oldalán.)

1921. jún. 18. (szombat), Somogyi Újság, III. évf. 136. sz.

A somogymegyei tanítók gyűlése címmel a lap első oldalának csaknem háromnegyed részét elfoglaló beszámoló a *Somogymegyei Általános Tanítóegyesület* hét éves kényszerszünet utáni első, újjáalakuló gyűléséről, amelyet „ma” – csütörtökön – tartottak. A megszavazott tisztkarba könyvtárost is választottak *Gyulai István* személyében.

1921. jún. 19. (vasárnap), Új-Somogy, III. évf. 138. (539.) sz.

A régi Kaposvár címmel az újság első oldalán lírai hangvételű írás olvasható – *b* – [*Babay József*, az újság beosztott munkatársa, rövidesen budapesti író, filmek forgatókönyveinek és színdarabok szerzőjének] tollából. Ez azonban nemcsak visszatekintés az 50 évvel ezelőtti, 1870-es, 8000 lakosú megyeszékhelyre, a megyeházára és környékére, valamint az általa főutcának ítélt Berzsenyi utca – akkori nevén: Fő utca – jelentőségére, hanem előretekintés is a fél évszázaddal későbbi városra. Íme a víziója az 1971-es Kaposvárról: „végig robog velem a *villamos* a keskeny, régi Fő-utcában. Látogatást tettem a *kultúrpalotában* s különös élvezettel szemléltem a remek olvasótermeket, hol 100 asztal előtt 100 ember merül a könyvek tanulmányozásába. Ott láttam egy fényképsorozatot az egyik vaskos albumban – az 1921. év Kaposvárjáról...”

A Tanítóegyesület új tisztkara címmel az újság 2. oldalán közölt 26 soros hír szerint a négy tiszteletbeli elnökkel és *Lengyel István* elnökkel felálló [megyei] egyesületben könyvtáros is van: *Gyulai István*. A választásról és a pontos névről nincs szó a híradásban – feltehetőleg a *Somogyvármegyei Tanítóegyesület* vagy *A Somogyvármegyei Tanítók Egyesülete* a pontos megnevezés. (Lásd *Somogyi Újság*, 1921. jún. 18. is.)

1921. jún. 21. (kedd), Somogyi Újság, III. évf. 138. sz.

A kaposvári kisgazda- és földműves-párt közgyűlése címmel a lap 2. oldalán közölt híradás szerint a kaposvári pártszervezet tegnap [vasárnap] tartott közgyűlésén az új tisztkarba könyvtárost is választottak: *Péter Sándort*.

1921. júl. 5. (kedd), Új-Somogy, III. évf. 150. (551.) sz.

A Tisztújítás a Kaposvári Kereskedők Egyesületében címmel az újság első oldalán közölt beszámoló szerint a júl. 3-án a városháza nagytermében tartott közgyűlésen az új vezetőségbe könyvtárosként *Mácsovics Lajost* és *Steiner Ferencet* választották be.

1921. júl. 5. (kedd), Somogyi Újság, III. évf. 149. sz.

A [Kaposvári] Kereskedők Egyesületének közgyűlése címmel a lap 1–2. oldalain megjelent beszámoló szerint – a feltehetőleg vasárnap, júl. 3-án tartott – alapszabály-módosító közgyűlésen, amelyet a városháza nagytermében bonyolítottak le, új tisztkart is választottak. Ebbe ismét bekerült a januárban már megválasztott két könyvtáros, *Mácsovics Lajos* és *Steiner Ferenc*.

1921. júl. 9. (szombat), Somogyi Újság, III. évf. 153. sz.

A leányközépiskola 1920–21-ben címmel a lap 2. oldalán megjelent, „Saját tudósítónktól” megjelöléssel közölt cikk egy hasábnyi terjedelemben ismerteti az [egyesületi] „leányközépiskola”, „Kaposvár legifjabb kulturális intézménye” munkájának eredményeit – „most megjelent értesítője” alapján. Ebből idézzük: „Az intézet ifjúsági könyvtára 96 kötettel 186-ra, tanári könyvtára 68 kötettel 135-re gyarapodott, ami a mai horribilis könyvrak mellett nem valami túlsok [így!].”

1921. júl. 14. (csütörtök), Új-Somogy, III. évf. 158. (559.) sz.

Nyilvános nyugtázás címmel felsorolás nyugtázza az újság 2. oldalán a Kaposvári Vasutas Dalkör által júl. 10-én az egyesületi könyvtár gyarapítására rendezett kerti multság felülfizetéseit: a felsorolt 17 személy, ill. közület összesen 1405 koronát juttatott a könyvtár állományának növelésére.

1921. júl. 26. (kedd), Somogyi Újság, III. évf. 167. sz.

Működjön a könyvtár! címmel vezércikk hívja fel a figyelmet egy nagy kulturális hiányra, Somogy megye könyvtárának sanyarú helyzetére. Az (r) jelű szerző minden bizonnyal *Horváth Kázmér*, a lap felelős szerkesztője. Hivatkozásának alapja az, hogy Trianon tragédiája után „hazánk integritásához az út nem a fegyvereken, hanem kizárólag a kultúrán át vezet”. Ennek másutt már tapasztalhatók a jelei: „Egymás után alakítanak könyvtárakat, hogy a város műveltségi színvonalát emeljék, Kaposvár azonban csak néha-néha hallat magáról. // Pedig a trianoni béke következtében Délmagyarország legnagyobb művelődési központja lettünk. [Pécs ekkor még szerb megszállás alatt állt. – *Az összeáll.*] ...Kaposvár nemzetvédő társadalmi egyesületei lassan erőre kapva teljesíteni kezdik kultúrhivatásukat. De hol maradt kultúránk egyik legszámottevőbb tényezője, Kaposvár büszkesége, Somogymegye könyvtára? Érdeklődtünk afelől, hogy a több ezer kötetes könyvtár miért nem teljesíti kultúrmisszióját? Azt a felvilágosítást kaptuk, hogy mivel a GOK [Gabonabegyűjtési Országos Kormánybiztosság] kirendeltsége a könyvtár termetét lefoglalta, ezért nem áll a közönség rendelkezésére. Amíg a GOK ki nem költözik a termekből, addig helyiség hiánya miatt a könyvtár nem teljesítheti hivatását... // Sürgős orvoslást kérünk ebben a fontos ügyben. Elvégre a könyvtár ügye fontos nemzeti, kulturális érdek. Kétszeresen fontos Kaposvárra, mint a nemzeti műveltség egyik végvárára.”

1921. júl. 29. (péntek), Somogyi Újság, III. évf. 170. sz.

A csurgói ref.[ormátus] gimnázium a múlt évben címmel, „saját tudósítónktól” megjelöléssel, Z. [Zádor Károly] szignóval ismertetés olvasható a lap 2. oldalán a jövőre 130 éves, gróf *Festetich* [Festetics] *György* által alapított híres iskoláról. „A gimnázium büszkesége a hatalmas könyvtár. Ez ebben az évben szépen gyarapodott. Ekkor osztották be *Sárközy György* főispánnak régebbi adományát, mely 2000 kötettel növelte. Így most összesen 13 778 kötet könyv van benne elhelyezve. Hatalmas kincs.”

1921. júl. 31. (vasárnap), Somogyi Újság, III. évf. 172. sz.

Somogymegye kincsháza parlagon címmel és 24 ezer kötetes könyvtár, melyet senki sem használ. – *Miért nincs a könyvtár rendezve?* – *Hogy lehetne a könyvtárt megrendezni?* [így!] alcímekkel jelent meg a lap első oldalának csaknem háromnegyedét elfoglaló, személyes hangú cikk. Ez a júl. 26-i szám *Működjön a könyvtár* c. írásának folytatása. Rövid történeti beszámolójában felidéri az 1816-os esztendőt, amelyben gróf Festetich [Festetics] Lajos 4000 kötetes könyvtárát Somogy vármegyének adományozta. A 7291 kötetesre gyarapodott könyvtárt 1866. június 22-én „egy nagy bölcsességű ember, Jankovics László főispán arra gondolván, hogy a tekintetes vármegyének más dolga is lesz, mint a könyvekkel való piszmaolás, átadta a gimnáziumnak, annak is tudományos hírben álló professzorának[,] Czompó Gábornak kezelés végett. Ott azután együtt kezelték a tanári könyvtárral, amely azóta... már túlszárnyalta a megyei könyvtárt, áll pedig ma már 16 453 kötetből. Összesen tehát 23 744 kötet, illetve folyóirat van ma...” // *A Miért nem működik a könyvtár?* fejezetcímmel feltett kérdésre a válasz: mert a GOK [Gabolabegűjtési Országos Kormánybiztosság] lefoglalta és irodahelyiségnek rendezte be. A vele kötött szerződés értelmében azonban köteles lenne a könyvtári órákban a helyiségeket rendelkezésre bocsátani, s ebbe „az illetékes körök kijelentése szerint legnagyobb készséggel bele is egyezne”. A könyvtár azonban *nincs rendezve* – olvasható a kiemelt fejezetcímben. Bár hét éve „rendezés alatt áll”, ez nincs befejezve. 1914-ben ugyanis Budapestről elrendelték a két állomány külön kezelését és „lajstromozását”, de ez elmaradt, mert a katonaság elfoglalta a gimnáziumot. Amikor az 1918-ban eltávozott, kitört a forradalom, utána jött a kommun. A népbiztosság elhatározta a könyvtár közkönyvtárrá alakítását. Elcsapta a régi vezetőt, és dr. Neubauer Ferencet bízta meg a könyvtárrendezéssel. Neubauer – valószínűleg felső parancsra – behozatta Toponárról a kastély könyvtárát és a Nemzeti Kaszinóét is hozzácsapva, megkezdte a rendezést. A kommun bukása után mindkét könyvtárat visszavitték a tulajdonosokhoz. // *A Hogy fest a könyvtár?* fejezetcímbe feltett kérdésre a cikkíró, aki „egy óvatlan pillanatban” be tudott jutni a GOK helyiségeibe, megállapítja, hogy a könyvtárban „Széchenyi levelei [!] Erdős Renée és Tormai Cecília [így!] könyvei közé kerültek, a Dinnyetenyésztésről szóló tanulságos könyv pedig Pascal gondolataihoz”. *Meg kell kezdeni a könyvtárrendezést* mondja a záró fejezetcím – mégpedig „ha törik, ha szakad”. A szerző a könyvtár három helyiségében végzendő munkákra konkrét forgatókönyvet közöl, figyelembe véve az iskolai szünet által teremtett lehetőségeket is, a könyvek ide-oda hordását a szabadságról berendelt gimnazisták segítségével, illetve a GOK embereinek ideiglenes áttelepítését az üres tantermekbe. Mindezekhez a vármegye és város adjon 10-15 ezer koronát a munkaeőrre, és szept. 1-jére a könyvtár a nagyközönség rendelkezésére fog állni.

1921. aug. 4. (csütörtök), Somogyi Újság, III. évf. 175. sz.

A megyei könyvtár a kommun alatt címmel és három alcímmel közli a lap

dr. Neubauer Ferencnek több mint fél oldalt kitevő válaszát a vasárnapi számban megjelent, *Somogy megye kincsesháza parlagon hever* c. cikkre, amelyben ő személyesen is érintve volt. A megyei könyvtár vezetésére történt „kirendeléséről” azt állítja, hogy az annak dacára történt, „hogy velük szemben táplált felfogásomat ismerték”. Ő kijelentette, hogy „semmiféle propagandisztikus munkában részt nem veszek”. Miután a proletárdiktatúra túlélte az április végi válságot, és a románok megálltak a Tiszánál, működését május elején meg kellett kezdeni. „Ez abból állott, hogy a könyvtár nekem adatott és teljes rendetlenségben lévő anyagát nagy, nyugateurópai és amerikai könyvtárak elfogadott rendszere szerint rendeztem és katalogizáltam a segítségemre kirendelt keresztény és jó ellenforradalmár munkaerővel.” „... kettéválasztottam a modern, tudományos vagy könyvészeti értékkel bíró anyagot a régi[,] elavult és tudományos értékkel sem bíró könyvektől, úgy, hogy az utóbbi is pontosan lajstromoztatott és rendszeresen elhelyezve, szükség esetén azért szintén használható... Így mintegy 4000 művet kb. 10 000 kötetben katalogizáltam és rendeztem, amely az egyik könyvtárterem szekrényében... ma is rendben várja a munka folytatását. ...és a javarészt kész kartoték katalógus alapján most is használható, aminthogy magam is igénybe vettem a proletárdiktatúra bukása óta is. Emellett igen értékes régiségeket és eredeti kiadásokat fedeztem fel mélyen eldugva szekrények hátsó részében, amely... különlegességeket a könyvtár irodaszobájának szekrényébe helyeztem el..., többek között egy gyönyörű példányt Pázmány Péter Kalauzának egyik legelső... kiadásából. – Nagyon nagy értékekkel rendelkezik ez az egészen elhanyagolt könyvtár. Például Somssich Pálnak „a nagy magyar időkből ott levő gyönyörű röpirat[-] és emlékirat[-]gyűjteményével”, és óriási anyaga van a francia forradalomról és a napóleoni háborúk idejéből.” // A kommunizmus bukása után azonnal jelentést tett Tallián Andornak a könyvtár rendezésének megoldási lehetőségéről, az általa felkért bizottság azonban működését meg sem kezdhette a GOK beköltözése miatt. Maga a Somogy megyei Szabadoktatási Bizottság tagjaként és a Somogy megyei Közművelődési Egyesület titkáraként mindent el fog követni a könyvtár rendezésének befejezéséért. // Ami a kommunizmus ideje alatt „odahozott idegen könyveket illeti”: a szabadkőműves páholy jelentéktelen anyagát maga a volt páholyvezetőség szállította oda. A Nemzeti Kaszinó könyvszekrényeit a kommunizálás után kidobták az előcsarnokba, ajtójukat részben feltörték és a könyveket kezdték széthordani. Festetich Vilmos toponári kastélyába pécsi bányászokat telepítettek, akik kezdték széthordani a gróf könyveit. Ezért kellett elhozni azokat a könyveket, amelyeket a gróf nem akart „eltenni” saját lakosztályában. Ő is hiánytalanul visszakapta könyveit, a nagybecsű 1823–25. évi országgyűlési naplókat pedig Neubauer kérésére a megyei könyvtárnak adományozta. A levél aláírásának dátuma: 1921. aug. 2.

1921. aug. 7. (vasárnap), Somogyi Újság, III. évf. 178. sz.

A Miért nem lehet rendezni a könyvtárt? Szabó Alajos tanár levele a szer-

*kesztőséghez. – Válasz a Neubauer-féle levélre és a „Somogyi Újság” cik-
kére címmel, illetve alcímekkel a 2. oldalon közölt levél bevezetőjében a
gimnáziumi tanár-könyvtáros elmondja, hogy ő már egy évvel ezelőtt, a nagy
vakáció elején kérte a GOK kaposvári főnökét, hogy a vakáció idejére fog-
laljanak el néhány tantermet, a könyvtártermeket pedig engedjék át [a ren-
dezésre]. A válasz az volt, hogy nincs egymásba nyíló 4 szoba együtt, nincs
villany és telefonvezeték. Azóta is várják a GOK kiköltözését, Pécs felsza-
badulását, a lakásínség enyhülését – addig tehát várnunk kell. // [Egyébként]
a két könyvtár, amely 1866 óta egyesítve volt, az 1913. évi miniszteri rende-
let óta különválasztandó. Ehhez két terem kell, egyben nem lehet elkezdni a
rendezést. A különválasztás közben annak idején, „a megkezdés után kórhá-
zi műtőteremnek, bútorraktárnak használták a könyvtárhelyiségeket, a szük-
séges vasrepositoriumra nem volt pénz”. A proletárdiktatúra alatt Neubauer
dr., a Szabó Ervin könyvtárnak keresztelt könyvtár politikai megbízottja a
gondosan külön tartott állami és megyei könyvanyagot újból egyesítette. Új
állványokat nem tudott szerezni, tehát kiválogatta azt, ami nézete szerint
értelmes volt. Helyes a megoldás, most sem lehet mást tenni. Az a hangza-
tos cím, hogy 24 ezer kötetből áll Somogy megye könyvtára, túloz. Ebből
ugyanis 6000 az értesítők száma, s hány darabot kell leszámítani, mert elő-
döm a kötetlen Statisztikai Havi Közlemények füzetait nem [összesítve] egy
műnek [kötetnek, egységnek] vette, hanem 12 [külön] füzetnek [egységnek].
„Ha levonjuk a tanári könyvtár álladékát [állományát], marad a somogyme-
gyei könyvtárnak 4000 mű, 7500 kötet, füzet. A Somogyi Újságban említett
Pázmány-kötet is (Igazságra vezérlő kalauz, Poson, 1637) nem a megyéé,
hanem a tanári könyvtaré. Ha tehát a somogymegyei könyvtár „félrerakja”
az ú.n. salabaktereket, kétezer kötet lesz az egész.” Valóban itt az ideje,
hogy a Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelősége anyagi és er-
kölcsei támogatásban részesítse a könyvtárt. De a megye is ad pár 100 000
koronát talán erre a célra, hogy modern könyveket szerezhessünk. A tanári
könyvtár is igényt tarthat a könyveire, mint ahogyan a budapesti középis-
kolák sem adják oda „könyválladékukat” a Fővárosi Könyvtárnak. „...A
túlságos centralizálásnak szovjetize és sok hátránya van.” – A Karthotek
címjegyzékre fel lehet használni a cédulákat, „de alaposan revidiálni [így!]
kell azokat”. „Továbbá ki kell javítani az ilyen cédulákat: „Ballagi Mór”:
Szótár I-II, 1881.” „Balzac: Coriot apó” „Báró Eötvös József: A nővérek”
A sok közül milyen kiadás az, hány kötet? érték? Ennyire nem rövidítenek
a fővárosi könyvtárakban.” „A könyvtár majd fog működni, addig türelmet
kér Szabó Alajos.”*

1921. aug. 14. (vasárnap), Új-Somogy, III. évf. 185. (586.) sz.

*Hol legyen a kultúrház? A felügyelő bizottság határozatai címmel, ill.
alcímmel részletes beszámoló az újság első oldalán a Somogyvármegye
kultúrházának felügyelő bizottsága által 12-én a vármegyeháza kistermé-
ben tartott üléséről, amelyen Tallián Andor alispán elnökölt. Tóbi József
titkár felolvasta a Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelőségé-*

nek leiratát, amely két irányt jelöl meg a bizottság programjának megvalósítására: 1.) a most létrehozható intézmények (népfőiskola, könyvtár) realizálása. 2.) a kultúrház későbbi tervének előkészítése. *Ódor Gyula* a múzeum állapotáról teszi meg jelentését, valamint a könyvtár [a meglevő vármegyei-gimnáziumi egyesített könyvtár] közkinccsételéről. – A *Szopkó István* városvezető h. polgármestert képviselő *dr. Fekete Gyula* [ügyvéd] a város régi polgármesterének, *Németh István*nak elképzelését eleveníti fel, mely a Rákóczi térre helyezte volna a kultúrházat, de ennél alkalmasabbnak tartották a központibb fekvésű telket az igazságügyi palotával szemben. Az állam akkor 400 ezer koronát és 15 ezer korona évi szubvenciót ígért, de Kaposvár szégyenére nem lett belőle semmi. Szerinte az államra nem lehet számítani, helyben azonban nem valósíthatunk meg nagyobb intézményeket. Ezért azt ajánlja, hogy a múzeum és a könyvtár részére a bizottság vegye igénybe *Stephaich* [Pál] főszolgabíró és esetleg *Krieger Ödön* főjegyző [szolgálati] lakását [a vármegyeházán]. // *Tóbi József* titkár ezzel szemben „felsőbb útmutatásra” ajánlja a bizottságnak a Rózsa utcai volt katonakórház kibérlését, amelyre jó lehetőség van. Továbbá, hogy „a megyei és a gimnáziumi könyvtár rendeztessék és az megnyitassék”. A könyvtárosi költségek fedezésére az államtól adódik lehetőség, s „állíttassék a hét bizonyos napjain a közönség rendelkezésére álló könyvtáros”. *Dr. Neubauer Ferenc* a könyvtár megnyitását ajánlotta, és annak módozatait is megemlítette. – Maga az alispán a Rózsa utcai megoldás mellett voksolt, és ennek érdekében intézkedéseket is kilátásba helyezett. A vita befejeztével a bizottság elfogadta *Tallián Andor* alispánnak azt a javaslatát, hogy a kultúrházat az állam, a megye és a város közösen hozza létre – 1 százalékos pótdó kivetésével.

1921. aug. 14. (vasárnap), Somogyi Újság, III. évf. 184. sz.

Lesz-e kultúrpalota? címmel a lap „saját tudósítónktól” szerzői megjelöléssel az 1–2. oldalain számol be a kultúrház felügyelő bizottságának tegnap [aug. 12., péntek] tartott üléséről, amelyen *Tóbi József* előadó ismertette a kultúrház építésére vonatkozó miniszteri leiratot. Mivel az előadó szerint az építkezés „a jelenlegi körülmények között” szinte lehetetlen, javasolja: keressék meg a katonaságot a Pécsnek [a szerbek által történő] kiűritése következtében Kaposváron felszabaduló Rózsa utcai csapatkórház épületének átengedése ügyében, mert jelenleg ez felel meg legjobban a kultúrház céljára. // *Fekete Gyula dr.* [ügyvéd] szerint az épület félreeső helyen fekszik, ezért is alkalmatlan. Ezt a kultúrintézményt a város központjában, a vármegyeház földszinti termében kellene elhelyezni. Az értekezlet azonban több hozzászólás után *Tóbi József* indítványát fogadta el. // *Neubauer Ferenc dr.* [a vármegyei közkönyvtár megnyitásával kapcsolatban] javasolta, hogy a könyvtár rendbehozásával és „jókarban tartásával” olyan könyvtárost bízna meg, aki összes szabadidejét a könyvtárnak szenteli. Részére havi 1000 korona fizetést kell megállapítani. Szükséges, hogy „mellé irodai és szolgai segéderőt rendeljenek”. Ezek a kötelességek számítása szerint évente 30 000

koronára rúgnak, ennek egy része „a könyvtárdíjakból megtérül”. // Tóbi József elfogadásra ajánlotta Neubauer dr. indítványát, és javasolta, hogy mivel ilyen nagyszabású intézmény közadakozásból nem valósítható meg, kérjék meg a vármegyét 1 százalékos kulturális célú pótdadó kivetésére. Indítványát úgy fogadták el, hogy az így befolyó pénzt a vármegye kezelje és belátása szerint utaltványozza. – A bizottság intézkedést fog kérni a földművelésügyi minisztériumtól a GOK által elfoglalt könyvtárhelyiségek kiürítése ügyében, kérvényt intéz a katonasághoz a Rózsa utcai csapatkórháznak a múzeum részére történő átadásáért, és kérni fogja a várost telek kijelölésére a kultúrpalota részére.

1921. szept. 21. (szerda), Somogyi Újság, III. évf. 213. sz.

Szüreti mulatság Városhídvégen címmel 9 soros hír a lap 3. oldalán arról, hogy a Város-Faluhídvég és Szabadhegyi Iparos Olvasókör 18-án, vasárnap szüreti mulatságot rendezett könyvtára javára reggelig tartó táncsal.

1921. szept. 29. (csütörtök), Új-Somogy, III. évf. 221. (622.) sz.

Kedvező fordulat a kultúrház és a technológiai tanfolyam ügyében. Tóbi tanár útjának eredménye címmel, ill. alcímmel interjú a címloldalon Tóbi Józseffel [a Somogyvármegyei Szabadoktatási Bizottság titkárával] budapesti tárgyalásairól. A „ma visszaérkezett” Tóbi a Múzeumok és Könyvtárak Országos Felügyelőségén [Főfelügyelőségén] azt az ígéretet kapta, hogy ha a kultuskormány Kaposvár és Somogy vármegye részéről komoly törekvést lát, „akkor évi rendes és rendkívüli segély kiutalásával támogatja a mozgalmunkat. Az állandó rendes segély összege... 140 ezer korona... Ezenkívül kapnánk évi rendkívüli segély címén 30 ezer koronát.” – A „kultúrház ismertetése ügyében” a napokban Kaposvárra jön *Nyirő* [helyesen: Nyireő] István egyetemi könyvtárőr, aki itt előadást fog tartani a kultúrház jelentőségéről...”

1921. okt. 7. (péntek), Somogyi Újság, III. évf. 227. sz.

A [kaposvári] felső kereskedelmi iskola kongregációjának alakuló ülése címmel a lap 2. oldalán 20 soros hír olvasható, amely szerint „a szépen virágzó” kongregáció – meg nem nevezett dátummal tartott – alakuló ülésén az új iskolaévre választott tisztikarba főkönyvtárosként *Kovács Ferenc*, alkönyvtárosként *Löffler Mihály* került be.

1921. nov. 18. (péntek), Új-Somogy, III. évf. 263. (664.) sz.

Megalakult a mesztegyői Ifjúsági Egyesület címmel 20 soros hír az újság 3. oldalán arról, hogy a községben *Varga Pál* jegyzőgyakornok kezdeményezésére megalakult a Mesztegyői Ifjúsági Egyesület, „amelynek célja az ifjúság nemesebb nevelése, kulturális fejlődésének előmozdítása, a falunak jó könyvekkel való ellátása, ismeretterjesztő s szórakoztató felolvasások tartása, havonként táncsal egybekötött színelőadások rendezése stb.”

1921. nov. 20. (vasárnap), **Új-Somogy, III. évf. 265. (666.) sz.**

A Széchenyi Társaskör második kedélyes estje címmel az újság 3. oldalán megjelent hír szerint a kaposvári Donnervárosban működő egyesület vasárnap másodízben is megrendezi és a jövőben havonként megtartja ún. kedélyes estjét. Ezekre belépődíjat nem szednek, de önkéntes adományokat szívesen elfogadnak, hogy ezeket a városrész szegény gyermekeinek felruházására és a kör könyvtáralapja javára fordíthassák.

1921. nov. 22. (kedd), **Somogyi Újság, III. évf. 267. sz.**

Kisgazdakör megalakulása Szentgáliskéren címmel 26 soros hír a lap 3. oldalán arról, hogy az okt. 9-én lezajlott közgyűlésen megalakított egyesület tisztikarába könyvtárost is választottak *Centgráf Adolf* személyében. (Lásd nov. 23.)

1921. nov. 23. (szerda), **Új-Somogy, III. évf. 267. (668.) sz.**

Új gazdakör. A szentgáliskéri kisgazdakör, amely már októberben megalakult, most kezdte meg tevékenységét. A tisztikarba „könyvtárnok”-ként *Szentgrót Adolfot* választották be. (12 soros hír az újság 2. oldalán. – Lásd nov. 22.)

1921. nov. 26. (szombat), **Somogyi Újság, III. évf. 271. sz.**

Pécs mozgalma a katonai könyvtárért címmel a 2. oldalon híradás a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége, a Pécsi Leányklub és a Nagy Lajos Bajtársi Szövetség akciójáról és rendezvényéről, amelyen *P. Zadravec István* mondott beszédet.

1921. dec. 7. (szerda), **Új-Somogy, III. évf. 279. (680.) sz.**

Megalakult a Kereskedők Egyesülete Csurgón dec. 4-én, és a megválasztott vezetőségbe a könyvtárosi szerepkörre *Klenner Bélát* választották – amint ez az újság 2. oldalán közölt 20 soros híradásban olvasható.

1922. jan. 5. (csütörtök), **Új-Somogy, IV. évf. 4. (703.) sz.**

A nagyberki iparosság műkedvelő előadása. A szilveszterkor [1921. dec. 31.] előadott „A kintornás család” c. népszínmű „fényes erkölcsi és anyagi” sikert eredményezett, a tiszta jövedelmet a „most alakult iparos olvasókör” javára fordítják az újság 3. oldalán megjelent 24 soros hír szerint.

1922. jan. 8. (vasárnap), **Somogyi Újság, IV. évf. 6. sz.**

Dobra kerül az „Apolló” kölcsönkönyvtár címmel 23 soros híradás a lap 4. oldalán arról, hogy a két év előtt még jó üzletnek számító kölcsönkönyvtár „minden elfogadható áron” eladásra kínálja, és értesülések szerint egy pécsi konzorcium tárgyal is megvételéről. Pedig a városra „már régen ráférne egy modern nyilvános könyvtár”. Ennek felállítása óriási pénzbe kerülne, a mostani kényszereladás teremtette olcsó megoldás révén azonban „illetékes hatóságaink” végre megteremthetnék „nemcsak Kaposvár, de egész Somogyvármegye egyetlen és első kölcsönkönyvtárát”.

1922. jan. 10. (kedd), Új-Somogy, IV. évf. 7. (706.) sz.

Iparos-gyűlés Igalon. Az igali iparoskör újév napján tartotta évi rendes közgyűlését. Új tisztikarába könyvtárosként *Weisz Imrét* választották be az újság 2. oldalán közölt 10 soros hír szerint.

1922. jan. 13. (péntek), Új-Somogy, IV. évf. 10. (709.) sz.

A Még ez évben felépül a Kultúrház? címmel és *Tizenhét vidéki városban megkezdik az építkezést.* – *Folyamatban van a telekkisajátítás ügye* alcímekkel az újság 3. oldalán megjelent cikk bevezetőjében megállapítja: Kaposvárnak nincs múzeuma, nincs irodalmi társasága és hangversenyterme. „Egyszóval nincs semmink, de az sincs, amit mentségül felhozhatnánk.” Szerencsére „a napokban” a Múzeumok és Könyvtárak [Országos] Főfelügyelősége és az Országos Szabadoktatási Tanács együttes akciót kezdett, és elhatározta, hogy „17 oly nagyobb vidéki városban, ahol eddig sem múzeum, sem kultúrház nincs [így!], ott még ez évben megkezdik az illető város hivatalos és társadalmi köreivel karöltve a kultúrházak felépítését.” A kultúrház felépítése ügyében a fővárosban járt kaposvári küldöttség ígéretet kapott a földművelésügyi és a kereskedelmi minisztertől, hogy évi építési segélyként 150-150 ezer koronát kap a kaposvári kultúrház. A város is megtette a telekkisajátítás érdekében szükséges lépéseket. A kultúrházat a polgári fiúiskola helyén hasítandó utca és az Eszterházy utca sarkán, a Nemzeti Kaszinóval szemben építik fel.

1922. jan. 15. (vasárnap), Új-Somogy, IV. évf. 12. (711.) sz.

Nem kerül dobra az Apolló könyvtár. Felkérték lapunkat annak a megírására: Téves egyik lapunknak azon híradása, hogy az Apolló könyvtár dobra kerül. A könyvtár tulajdonosa nem kíván ilyen módon szabadulni a könyvtártól, tény azonban, hogy a könyvtár megszerzésére két oldalról is folynak tárgyalások. Nincs kizárva, hogy ez az ötezer kötetből álló modern könyvtár vétel útján rövidesen Pécsre kerül és mi megint szegényebbek leszünk egy kultúrintézménnyel. Pedig, milyen szépen megférne ez a könyvtár, mondjuk, a legközelebb építeni szándékolt kultúrpalotában. *(Az újság 4. oldalán megjelent írás szó szerinti közlése.)*

1922. jan. 20. (péntek), Új-Somogy, IV. évf. 16. (715.) sz.

A Gyűlés a Kereskedők Egyesületében címmel az újság 3. oldalán megjelent 20 soros beszámoló szerint a „tegnap este” – feltehetőleg: szerdán – tartott, „látogatott” választmányi ülésen az idei költségvetési előirányzatról szólván elhangzott az is, hogy „Természetesen a szokottnál nagyobb összeget írányoztak elő a kultúrára, a könyvtár gyarapítására.”

1922. jan. 22. (vasárnap), Somogyi Újság, IV. évf. 18. sz.

[Az] *Ébredő Magyarok Egyesülete* értesíti tagjait, hogy könyvek és folyóiratok rendelkezésükre áll[nak] a hivatalos helyiségben, [Kaposváron]. *(4 soros közlemény a lap 4. oldalán.)*

1922. jan. 28. (szombat), Somogyi Újság, IV. évf. 23. sz.

Kultúrmunka a vidéken. A tabi kaszinó közgyűlése címekkel egy teljes hasábot betöltő beszámoló olvasható a lap 2. oldalán a jan. 23-án lezajlott eseményről, amelynek során az új tiszttakarba könyvtárost is választottak *Sárdy Pál* személyében.

1922. febr. 1. (szerda), Somogyi Újság, IV. évf. 26. sz.

A népfőiskolai ifjúsági egyesület megalakulása címmel a jan. 29-én, vasárnap a főgimnáziumban történt eseményről a lap 2. oldalán közölt beszámoló szerint a *Kaposvári Népfőiskolai Földműves Ifjúsági Egyesület* tiszttakarába könyvtárost is választottak: *Vörös Józsefet*.

A Széchenyi Társaskör közgyűlése címmel a lap 3. oldalán közölt 38 soros hírből kiderül, hogy a donnévárosi egyesület vasárnap, jan. 29-én tartott rendes közgyűlésén az évi szokásos beszámolók sorában elhangzott *László Boldizsár* könyvtáros jelentése is. Könyvtárosként öt és *Schippert Ferencet* választották be a kör új vezetőségébe.

1922. febr. 2. (csütörtök), Új-Somogy, IV. évf. 27. (726.) sz.

Táncmulatság Somogyvisontán címmel 8 soros beharangozás olvasható a 4. oldalon arról, hogy febr. 5-én a *Somogyvisontai Polgári Olvasókör* saját könyvtára javára a Füle-vendéglőben világpostával összekötött, zártkörű táncmulatságot rendez – 20 koronás belépti díjjal. (A mulatságról beszámoló nem jelent meg a későbbi számokban.)

1922. febr. 9. (csütörtök), Új-Somogy, IV. évf. 32. (731.) sz.

Tisztújító közgyűlés a Hivatalnokok Társaskörében címmel egész hasábot betöltő beszámoló az újság 2. oldalán a 25 éves, 514 tagot számláló kaposvári egyesület „tegnap” [kedden] este tartott évi közgyűléséről, amelyen az elnöki jelentés a könyvtár 80 kötetes gyarapodásának közlésén felül felkérést is tartalmazott: a tagok ajándékozzák meg nélkülözhető, értékes könyveikkel a könyvtárukat – tekintettel arra, hogy „a mai árak mellett annak gyarapítása másképp[p] keresztül nem vihető”. A könyvtárról az új elnök, *Bogyay Jenő* külön is megemlékezett: „Programmja a házszabályok betartása, a könyvtár gyarapítása...” Az új tiszttakarba két könyvtárost választottak: *Kovács Dénest* és *Illés Györgyöt*.

1922. febr. 9. (csütörtök), Somogyi Újság, IV. évf. 32. sz.

A Tisztújítás a Hivatalnokok Társaskörében címmel a kaposvári egyesület „tegnap délután” – kedden, febr. 7-én – tartott évi rendes közgyűléséről a lap első oldalának felét betöltő cikk számol be: a titkár által az elmúlt évről beterjesztett jelentés a könyvtárat így említi meg: „A mai súlyos időkben a könyvtárt úgyszólván lehetetlen fejleszteni. Épen [Éppen] ezért... felhívja a kör tagjait, hogy könyvadományaikkal járuljanak hozzá a könyvtár [állományának] kibővítéséhez.” Az új tiszttakarba két könyvtárost választottak: *Kovács Dénest* és *Illés Györgyöt*.

1922. febr. 10. (péntek), Új-Somogy, IV. évf. 33. (732.) sz.

Kaposvár kultúrházáért címmel vezércikk foglalkozik újból azzal a kérdéssel, hogy múzeum és egyéb kulturális intézmények hiányában vajon „Kultúrváros Somogyvármegye fővárosa?” – Az írás abból az apropóból született, hogy *Pfeiffer János* nyíres[puszta]i főintéző, a „megyeszerte ismert mezőgazdasági szaktekné” felkereste a szerkesztőséget, és „a Kaposváron felépítendő múzeum alapjára”, a javaslatára az Új-Somogy által indítandó gyűjtés céljára letett az asztalra 650 koronát, [az előadásaiért] a népfőiskolától kapott tiszteletdíját. Mindezt annak hatására cselekedte, hogy „a napokban” Szombathelyen járván az ottani múzeum „szépsége, kultúrát terjesztő hivatása, gazdagsága” rádöbbenette az „ily nemzeti hivatást betöltő múzeum” kaposvári hiányára.

1922. febr. 11. (szombat), Somogyi Újság, IV. évf. 34. sz.

Műkedvelő Nagybaajomban címmel 24 soros hír a lap 3. oldalán a Polgári Olvasókör ifjúságának jan. 28-án és 29-én tartott, tánccal egybekötött, sikeres műkedvelő előadásairól, amelyek 3500 koronás jövedelmét a kör könyvtárának gyarapítására költik.

1922. febr. 14. (kedd), Új-Somogy, IV. évf. 36. (735.) sz.

5000 koronás alapítvány a Kereskedőház felépítésére címmel az újság 2. oldalának kétharmadát elfoglaló beszámoló a 432 tagból álló Kaposvári Kereskedők Egyesületének febr. 12-én a városháza nagytermében tartott évi rendes, tisztújító közgyűléséről. Ezen az új tisztikarba két könyvtárost választottak, *Mácsovics Lajost* és *Steiner Ferencet*. – Hasonló tartalmú beszámoló jelent meg a Somogyi Újság e napi számában is *Kaposvár kereskedelme a múlt évben* címmel, az 1–2. oldalakon.

1922. febr. 23. (csütörtök), Új-Somogy, IV. évf. 44. (743.) sz.

Az egész vármegyének akcióba kell lépni a múzeum megmentése érdekében – az e címmel az újság első és második oldalán megjelent publicisztika visszatér a vármegyei múzeumot is magában foglaló kultúrház létesítésének ügyére, és szomorúan állapítja meg: „Fáj az a közöny, amit tapasztalunk. Gyűjtési felhívásunk sajnos eredménytelen maradt. Nem értjük ezt a meddőséget.”

Zsidó olvasóterem Kaposvárott. A kaposvári zsidó hitközség kulturális osztálya a zsidóérzés ápolása céljából a hitközségi iroda helyiségeiben olvasótermet nyit, melyet később könyvtárral is kiegészít. Az olvasóterem megnyitása alkalmával, február 26-án dr. Goitein Gábor ügyvéd tart előadást... (11 soros hír az újság 2. oldalán. – Szó szerinti közlés.)

1922. febr. 24. (péntek), Új-Somogy, IV. évf. 45. (744.) sz.

A karádi kereskedők és iparosok egyesülete febr. 26-án este fele részben saját könyvtáralapja, fele részben pedig a fővárosi nyomor enyhítésére indított akció javára zártkörű táncestélyt rendez – az újság 3. oldalán megjelent, *Mulat a vidék* című hír szerint.

1922. febr. 26. (vasárnap), Új-Somogy, IV. évf. 47. (746.) sz.

A kultúrház megvalósulása címmel az újság 2. oldalán megjelent – több mint fél hasáb terjedelmű – írásban a következők olvashatók: „A vallás- és közoktatásügyi miniszter 8911/922. III. b. sz. rendeletében a kultúrház céljára építési segélyül az 1921/22. évre 150 000 koronát utalt ki s amennyiben a vármegye maga évi 100 000 koronát fordít erre a célra, akkor a következő évekre is folyósítani kívánja. A vármegye az 1922. évtől kezdve 1 százalékos pótdórával 200 000 koronát szavazott meg, még fél százalékos hozzájárulás kell, hogy a terv megvalósuljon. S mivel a földművelésügyi miniszter a december 18-án fentjárt küldöttségnek még határozottabban megígérte az évi 150 000 korona segélyt, mint a kultuszminiszter, (de a rendelkezés még nem érkezett le) így az állam részéről biztosított évi 100 000 korona építési segélyt a vármegyének még fél százalékos pótdórával feltétlenül biztosítani kell, hogy e nagyszabású kultúrterv megvalósuljon. Hiszen évi 600.000 koronával még a mai viszonyok mellett is hozzá lehet az építéshez kezdeni... Kaposvár polgármestere a napokban értesítette a bizottságot, hogy a kultúrházat az igazságügyi palotával szemben létesítendő köztéren kívánja elhelyezni. Ugyanis a város 1913-ban már erre a célra a telket megszavazta. // A vallás- és közoktatásügyi miniszter 183 548. számú rendeletével ugyancsak az 1921/22. évre dologi kiadásokra 150 000 ezer koronát utalt ki. Ezzel a könyvtárt igyekszik a bizottság [Somogyvármegye Szabadoktatási Bizottsága] üzembe helyezni. Egyelőre szerdán, szombaton és vasárnap délután 3–7-ig...”

1922. febr. 28. (kedd), Új-Somogy, IV. évf. 48. (747.) sz.

Megnyílt az olvasóterem címmel hosszabb, 27 soros hír az újság 2. oldalán a kaposvári zsidó hitközség kulturális szakosztálya által létesített ifjúsági olvasóterem „tegnap” – febr. 26-án, vasárnap – történt ünnepélyes megnyitásáról, amelyen *dr. Goitein Gábor* ügyvéd, „a kaposvári zszurnalisztika ismert »Gábor diákja« tartott... előadást...” Az olvasóterem a hitközségi iroda helyiségében naponta 5–7 óra között áll az ifjúság rendelkezésére.”

1922. márc. 2. (csütörtök), Új-Somogy, IV. évf. 50. (749.) sz.

Személyesen vettem át Apolló kölcsönkönyvtáram vezetését. Legnagyobb előzékenység, figyelmes kiszolgálás. Naponta egy koronáért olvashat egy kötetet. – Négysoros, fizetett hirdetés az újság 3. oldalán egy nevét nem közlő kölcsönkönyvtár-tulajdonostól. (Megismételve: márc. 3., 3. l.; márc. 5., 4. l.; márc. 10., 4. l.; márc. 11., 3. l.; márc. 12. 5. l.; márc. 19. 5. l.; ápr. 1., 3. l.; ápr. 4., 4. l.; ápr. 9., 5. l.; ápr. 12. 4. l.)

1922. márc. 9. (csütörtök), Új-Somogy, IV. évf. 56. (755.) sz.

Az igali kaszinó működvelő előadása címmel híradás az újság 2. oldalán arról, hogy e járási székhelyen működő társaság „a vidék intelligenciájának részvételével könyvtárának gyarapítása céljából kabaréval egybekötött táncvigalmat rendezett, amely mintegy 7000 K-át jövedelmezett...”

1922. márc. 11. (szombat), Új-Somogy, IV. évf. 58. (757.) sz.

A zsidó olvasóteremről. A kaposvári zsidó hitközség olvasótermében a mai naptól kezdve az olvasó órák [így!] – pénteket kivéve – minden este fél hat és fél nyolc óra között, vasárnap délután három és hét óra között lesznek. *(Hatsoros közlemény az újság 2. oldalán.)*

1922. márc. 15. (szerda), Új-Somogy, IV. évf. 61. (760.) sz.

Az Igali Iparoskör műkedvelő előadása címmel az újság 3. oldalán megjelent 19 soros hír arról számol be, hogy az Igali Iparos Olvasókör műkedvelő gárdája tánccal egybekötött előadást rendezett [valószínűleg márc. 11-én, szombaton], amely 11 200 korona „tisztá jövedelmet” hozott. Ehhez járult a másnap tartott táncmulatság 5000 koronás bevétele is – a két összeget részben a kör könyvtárának gyarapítására, részben az új színpad felállítására fordítják.

1922. márc. 21. (kedd), Somogyi Újság, IV. évf. 66. sz.

Őthavi munka a magyar népkultúráért címmel beszámoló a lap első oldalán a kaposvári népfőiskola vasárnapi, márc. 19-i záróünnepélyéről. Ezen *Sámik József* a kispapok nevében kérte *Tallián Andor* alispánt, „hogy az összes rendelkezésére álló segélyeket és az 1 és fél százalékos megyei pótdátot eszközölje ki a kultúrház felépítése céljára” [Kaposváron].

1922. márc. 29. (szerda), Somogyi Újság, IV. évf. 72. sz.

Kultúrélet egy faluban címmel háromnegyed hasábnyi beszámoló a lap 2. oldalán *Somogynádról*, egybekötött az *ifjúsági önképző kör* tevékenységéről. Ez 25-én és 26-án előadta az *Iglói diákok* c. színművet, s az előadások tisztá jövedelmét az önképzőkör könyvtára javára fordítják a most következő szombati és vasárnapi ismétlések tisztá bevételeivel együtt.

A Kath[olikus] Kör közgyűlése címmel ugyanitt, a 2. oldalon megjelent beszámoló szerint a kaposvári vallási és kulturális egyesület márc. 26-án tartott évi rendes közgyűlésén a kör könyvtárosaivá *Wisinszky Józsefet* és *Őszi Ferencet* választották meg.

1922. ápr. 4. (kedd), Új-Somogy, IV. évf. 77. (776.) sz.

Még a nyáron megkezdik a múzeum felépítését címmel és négy hangzatos alcímmel terjedelmes cikk az újság 2. oldalán a Népfőiskolai Iparos, Kereskedő és Mezőgazdasági Ifjúsági Egyesületnek vasárnap, 2-án a városháza nagytermében tartott alakuló üléséről: A gyűlést bevezető *Tóth József* [népfőiskolai] igazgató szerint az ifjúsági egyesületeket a vallás- és közoktatásügyi, a kereskedelmi, a földművelésügyi miniszter „a legmelegebben támogatja”, és a három miniszter „a kaposvári otthon vagy népház” mielőbbi felépítésére már anyagi segítséget is adott, és „a népház mielőbbi felépítése céljából a kormány kiküldöttei és a Kultúrház felügyelő bizottság tagjai megegyeztek arra nézve, hogy egy hatalmas épületet építenek, amelyben helyet kap a somogymegyei múzeum, a népház, a népfőiskola internátusa,

a tanoncotthon, a munkásotthon, a nyilvános könyvtár, olvasó és társalgó. A mérnöki tervek már készek.” A következőkben a cikk felsorolja az összegyűlt 600 ezer korona megoszlását (lásd az újság febr. 26-i számában közöltek részletezését), s bejelenti, hogy még a nyáron meg akarják kezdeni az építkezést. Az ismertetés után a megalakuló egyesület tiszteletbeli elnökévé választották *Gönczi Ferenc* tanfelügyelőt, *Mayer Bercit* [így! – neve: Mayer Bertalan], az Ipartestület elnökét és *Ring Vilmost*, a [Kaposvári] Kereskedők Egyesületének elnökét. Az ifjúsági elnök *Menczinger József* lett.

1922. ápr. 8. (szombat), Új-Somogy, IV. évf. 81. (780.) sz.

Harminckét népfőiskolát szervez a kultuszkormány címmel az újság 2. oldalán rövid interjú olvasható a kultuszminisztérium főtisztviselőjével, *Czakó Elemér* miniszteri tanácsossal, aki a címben megjelölt témán kívül a múzeumokról és a könyvtárakról is ejtett néhány szót: „Országosan átszervezzük a múzeumokat is és a széles néprétegek művelésének szolgálatába állítjuk. Magyarország 351 muzeális jellegű gyűjteményéből mindössze ötven maradt birtokunkban; 3815 köz- és népkönyvtárunkból csupán 680-at hagyott meg a trianoni béke.”

1922. ápr. 23. (vasárnap), Új-Somogy, IV. évf. 92. (791.) sz.

Nem pártolják Kaposváron a magyar szépirodalmat címmel rövid interjú az újság 3–4. oldalain. A megkérdezett kereskedő válaszai a lap munkatársának kérdéseire: „*Szépirodalmi művek? Kinek kell az ma?* Itt van például egy legújabb kiadású könyv: *Freytag* Gusztáv: „Az üzlet és a becsület”. Újszerű munka. Nem veszi senki sem. Kalocsán például minden egyes példányszáma [így!] elkelt, itt nem kell senkinek. – A magyar írók közül némi érdeklődés mutatkozik *Jókai* regényei és *Gyóni Géza* versei iránt. Sokkal jobban fognak ezzel szemben *Croocer*, *Marlitt* és a *Courts Mahler* regények. Itt van például egy sorozat. A „Magyar Írók Aranykönyve”. Diszkötéses munkák. Olcsók. Egyes szám ára csak 100 korona. *Pekár Gyula*, *Vértesi Arnold*, *Murai Károly*, *Nagy Endre* és *Szini Gyula* munkái vannak benne. *Nem kel [el] belőle egyetlen példány sem.* – Ellenben nagy a keletje a sok értéktelen ponyvamunkának. A „*Szépség filozófiája*”, „*Vörösbegy kalandjai*”, „*Nick Carter*”, „*Fejnélküli lovas*”, *ezeket keresik legtöbben.* – Igaz, hogy... nagyon drágák a könyvek. Egy 15 íves regény például 176 korona. A 12 íves 110 korona. Ezek értékesebb munkák, s *aránylag* olcsóbbak a sok ponyvaregénynél. Mégis azokat vásárolják.”

1922. ápr. 26. (szerda), Új-Somogy, IV. évf. 94. (793.) sz.

Százezer korona a somogymegyei múzeum gyarapítására címmel méltatás az újság 3. oldalán: a megyei közélet „egyik legkimagaslóbb főura, gróf Somssich Géza kivadári nagybirtokos,... a somogyvármegyei Múzeum Egyesület agilis elnöke” *Tallián Andor* alispán kezéhez 100.000 koronát juttatott, azzal az óhajjal, hogy az összeggel alapítványt létesítsen, amelynek segítségével „a múzeum mielőbb megfelelő épületben legyen elhelyezhető”.

„A nagy fejedelmi adomány méltókép[p] sorakozik gróf *Jankovich* László ismert adományához.”...

1922. máj. 9. (kedd), Somogyi Újság, IV. évf. 104. sz.

A somogyszentimrei m. kir. földművelésiskola Ifjúsági Önképzőköre máj. 14-én Kadarkúton zártkörű, tánccal egybekötött műkedvelő előadást rendezett részben a Kadarkúton felállítandó hősök emlékoszlopa, részben az önképzőkör javára. (*Hosszabb hír a lap 4. oldalán.*)

1922. máj. 14. (vasárnap), Új-Somogy, IV. évf. 109. (808.) sz.

A megyei áldozatkészség múzeuma címmel első oldalán ismerteti az újság *Darnay Kajetán* ötletét a múzeum új épületének létrehozására. A neves műgyűjtő olyan épületet tervezett képzeletében, amelynek 36 ablaka lenne, s mindegyiket nagyobb összeggel vagy természetbeni juttatással váltaná meg valamelyik somogyi mágnás, tőkepénzes, vállalkozás vagy egyesület. Példaként maga máris 100 ezer koronát adott egy ablakért a Somogyvármegyei Múzeum Egyesületnek – az *R-i – Rabati Jenő* – kézjeggyű cikk szerint.

1922. jún. 24. (szombat), Új-Somogy, IV. évf. 141. (840.) sz.

Eladták az Apolló kölcsönkönyvtárt. Kaposvár olvasva szórakozó közönségét szomorú hírral traktáljuk. Mint értesülünk, az 5000 kötetből álló Apolló kölcsönkönyvtárt, amely igen nagy látogatottságnak örvendett, a tulajdonosa egy budapesti magánzónak eladta. (*Hétsoros hír az újság 2. oldalán.*)

Kölcsönkönyvtáramat eladtam. Kérem, július 1-ig az összes könyveket beszolgáltatni, mert peres úton leszek kénytelen azokat szorgalmazni. *Kozma* (*Négyesoros felszólítás a 3. oldalon.*)

1922. jún. 24. (szombat), Somogyi Újság, IV. évf. 141. sz.

Egy 5000 kötetes könyvtárral lett szegényebb Kaposvár címmel 24 soros híradás a lap 4. oldalán arról, hogy befejezett tény az ún. Apolló kölcsönkönyvtár eladása, amelynek gondolatával már a múlt évben foglalkozott a tulajdonos, de Kaposváron nem talált vevőt a kb. 120 ezer korona értékű gyűjteményre. Az „ügyesen összeválogatott könyvtár Budapestre került” – noha „nálunk” is „annyira szükség volna egy könyvtárra”.

1922. júl. 1. (szombat), Új-Somogy, IV. évf. 146. (845.) sz.

Eladott kölcsönkönyvtáram [Apolló] *kiegészítéséül* néhány napig bármily mennyiségben veszek könyveket magas áron. Délután 2–4 óráig. János utca 16. – *Négyesoros fizetett hirdetés az újság 3. oldalán.* (Megismételve: júl. 4., 3. 1.; júl. 8., 3. 1.; júl. 9., 5. 1.)

1922. júl. 1. (szombat), Somogyi Újság, IV. évf. 146. sz.

Eladott kölcsönkönyvtárak [helyesen: *kölcsönkönyvtáram*] *kiegészítéséül* néhány napig veszek könyveket magas áron délután 2–4 óráig. János-utca

16. (Négysoros hirdetés a lap 2. oldalán. Megismételve: júl. 2., 2. 1. – *bármily mennyiségben* szövegkiegészítéssel.)

1922. júl. 11. (kedd), Somogyi Újság, IV. évf. 154. sz.

A Katholikus Kör tagjait értesítjük, hogy ezentúl könyvtári órák hetenként kétszer tartatnak, szerdán és szombaton délután 6–7 óráig. A vezetőség. (Öt-soros hír a lap 2. oldalán.)

1922. júl. 30. (vasárnap), Somogyi Újság, IV. évf. 171. sz.

Felhívás. A [Kaposvári] Munkás Otthon vezetősége felkéri mindazokat, akiknek tulajdonában a régi könyvtárból származó könyvek vannak, hogy azokat vasárnap délelőtt 10–12 óráig és kedden este 8 órakor visszaszármaztatni szíveskedjenek. Egyben felkér mindenkit, aki a munkásság kulturális fejlődését szíven viseli, hogy könyvadományokkal a könyvtár gyarapításához hozzájárulni szíveskedjenek. (12 soros szöveg a lap 3. oldalán.) – Ez a felhívás szó szerint azonos szöveggel az Új-Somogy e napi számában is megjelent, az újság 4. oldalán.

1922. aug. 2. (szerda), Somogyi Újság, IV. évf. 173. sz.

A [Kaposvári] Hivatalnokok Társasköre felhívja mindazon tagjait, akiknél könyvtári könyvek még kint vannak, hogy azokat a könyvtár rendezése céljából szerdán és szombaton 5–6 óráig leadni szíveskedjenek. (7 soros felhívás a lap 3. oldalán.)

1922. aug. 11. (péntek), Somogyi Újság, IV. évf. 181. sz.

A kaposvári állami főgimnázium 1921–22. iskolaévi értesítője címmel a lap első oldalán megjelent ismertetés egyik mondata így hangzik: „Sajnos, az iskola munkájának eredményességét szolgáló felszerelések, szertárak, könyvtárak a nagy drágaság miatt nem szaporodtak a megkívánt mértékben.”

1922. aug. 25. (péntek), Új-Somogy, IV. évf. 192. (891.) sz.

A Szigetvári Keresztény Olvasó Egylet 50 éves jubileumát ünnepli aug. 27-én díszközgyűlés és nagy kerti ünnepély keretében. (18 soros hír az újság 2. oldalán.)

1922. szept. 15. (péntek), Új-Somogy, IV. évf. 209. (908.) sz.

A Somogyszobi Polgári Olvasókör saját könyvtára javára szept. 10-én szüreti mulatságot rendezett, amelyhez az ökrösfogatokat a herceg Hohenlohe uradalom adta kölcsön. A tiszta jövedelem meghaladta a 9000 koronát. (Hét sor az újság 2. oldalán, a Szüreti mulatságok a vidéken c. hírcsokorban.)

1922. szept. 30. (szombat), Új-Somogy, IV. évf. 222. (921.) sz.

A felső kereskedelmi iskola Széchenyi Önképzőkörének tisztikara címmel az újság 3. oldalán közölt 32 soros hír szerint a kaposvári községi felső kereskedelmiben az új tanévben a Merényi Oszkár tanárelnök által veze-

tett önképzőkör választott tisztikarába könyvtárosként *Chriszt Miklós* IV., alkönyvtárosként *Herke László* III. osztályos tanuló került be. A híradás a választás dátumát nem tartalmazza.

1922. okt. 3. (kedd), Új-Somogy, IV. évf. 224. (923.) sz.

A főgimnáziumi önképzőkör új tisztikara címmel az újság 3. oldalán megjelent 10 soros hír szerint a Somssich Pál-főgimnázium „Virág” [Benedek]-önképzőkörének szept. 28-án tartott alakuló közgyűlésén az új tisztikarba főkönyvtárosként *Sokoray Gyula* VII. osztályos tanulót választották be. – *Ugyanez a hír a Somogyi Újság e napi számának 2. oldalán is megjelent.*

1922. okt. 6. (péntek), Somogyi Újság, IV. évf. 227. sz.

A Kath[olikus] Kör könyvtára felkéri mindazokat, akik a kör könyvtárából kivett könyveket még nem adták be, hogy azokat vasárnap délelőtt 10–11 óra között okvetlenül szolgáltatassák be. (*Hatsoros felhívás a lap 3. oldalán.*)

1922. nov. 15. (szerda), Új-Somogy, IV. évf. 260. (959.) sz.

Magántisztviselők! címmel felhívás a kaposvári magántisztviselőkhöz abból az alkalomból, hogy a Szarvas szálló „udvarról bejárható külön szobájában” sikerült létrehozni a *Magántisztviselők Otthonát*, ahol minden szerdán és szombaton este hat órától „kellemesen fűtött otthon vár a kartársakra”. Továbbá: „... könyvtárunk is most van szervezés alatt, amihez kérjük, hogy felesleges könyveikkel szíveskedjenek a kartársak is hozzájárulni.” – Mindez *A vezetőség* aláírással, 19 sorban, a 3. oldalon olvasható.

1922. nov. 21. (kedd), Új-Somogy, IV. évf. 265. (964.) sz.

Somogy Széchenyi Istvánja hajlékot épített a múzeumnak! címmel az újság 2. oldalán két és fél hasábos beszámoló, amely a „Hosszú évekig kényszerű tétlenség után tegnap [vasárnap] újjá éledt ... Somogyvármegyei Múzeum Egyesület” közgyűléséről szól. *Gönczi Ferenc* helyzetismertetése szerint az eddig gyűjtött anyagot hat helyen – többnyire magánszemélyek – őrzik. *Somssich Géza gróf* erre bejelentette: „Ha valaki házat épített, ő hozzájárul oly nagyobb összeggel az építéshez, hogy ennek fejében 4-6 szobát kapjon a múzeum az épületben. // Ekkor *Vétek György dr.* polgármester közölte, hogy a város a tavasszal az Eibenitz-közhöz egy nagyobb palotát épít. A fenti feltétel alapján ő biztosít az új épületben elhelyezést a múzeumnak.” Az egyesület tisztikarának „egyhangúlag” történt megválasztása során elnök lett *gróf Somssich Géza*, ügyvezető elnök *Gönczi Ferenc*. Könyvtárost is választottak *Radosits István* személyében.

1922. nov. 21. (kedd), Somogyi Újság, IV. évf. 265. sz., 2. l.

A múzeum nem egyesek, hanem az egész megye ügye címmel fél oldalas beszámoló a „somogyvármegyei Múzeum Egyesület” tegnap – vasárnap, 19-én – tartott közgyűléséről. Ezen *Darnay Kajetán* egy nagyobb múzeumépület megépítését javasolta oly módon, hogy „az épületen alkalmazandó 30-35

ablakot alapítványként készíttetné el, vagyonosabb egyénekkel. Darnay javaslatára kapcsán 100 000 koronát fel is ajánlott.” – Az egyesület tisztikarába könyvtárost is választottak, *Radosics Istvánt*.

1922. nov. 25. (szombat), Új-Somogy, IV. évf. 269. (968.) sz.

Olvasóterem-megnyitás. A kaposvári izr.[aelita] hitközség kulturális szakosztálya... olvasótermét szombaton este fél 6 órakor megnyitja s ezután naponta – péntek kivételével – este fél 6-tól fél 8-ig az olvasó közönség részére nyitva tartja. (9 soros értesítés az újság 3. oldalán.)

1922. dec. 1. (péntek), Somogyi Újság, IV. évf. 274. sz.

Alapszabály jóváhagyás[a]. A belügyminiszter a Lábodi Polgári Olvasókör alapszabályát jóváhagyta. (*Négszoros hír a lap 3. oldalán.*)

1922. dec. 5. (kedd), Somogyi Újság, IV. évf. 277. sz.

Több világosságot... címmel a lap első oldalán részletes beszámoló jelent meg arról, hogy dec. 3-án a vármegyházán megalakult a *Somogyvármegyei Iskolánkívüli Népművelési Bizottság*, amely a Somogyvármegyei Szabadoktatási Bizottság helyébe lépett. Elnökévé *Tallián Andor* alispánt, ügyvezető elnökévé *Szabó Béla* [vármegyei] tanfelügyelőt, titkárává *Felczán Józsefet* választották meg. – Ugyanerről az eseményről az *Új-Somogy* c. újság is beszámolt *Erőssé kell tenni a magyar nép lelkét* című, e napon megjelent számának első oldalán közölt cikkében, igaz: *Népoktatásiként* említve – *Népművelési* helyett – a bizottság nevét.

1922. dec. 22. (péntek), Új-Somogy, IV. évf. 291. (990.) sz.

A Múzeum Egyesület tisztikara és választmánya címmel az újság első oldalán megjelent közlemény a Somogyvármegyei Múzeum Egyesület nov. 19-én megválasztott vezetőségének és választmányi tagjainak teljes névsorát tartalmazza. Könyvtárnokáról, *Radosics István*ról az tudható meg, hogy foglalkozására nézve kaposvári állami tanító.

1922. dec. 29. (péntek), Új-Somogy, IV. évf. 295. (994.) sz.

A Mentsük meg az ifjúság lelkét címmel az újság 2. oldalán beszámoló jelent meg a kaposvári állami főgimnázium decemberben tartott szülői értekezletéről, amelyen előadás hangzott el a ponyvairadalomnak az ifjúság lelkére gyakorolt kedvezőtlen hatásáról. Ennek ellensúlyozására az iskola vezetősége – egyéb intézkedésein kívül – ifjúsági könyvtárának javára akciót indított, mivel „a háború tartama alatt s azután kellően nem gyarapíthattott”. Azt kéri a közönségtől, hogy „amennyiben rendelkeznének az ifjúságnak való... könyvekkel, melyekre már szükségük nincs, ajánlják fel azokat és juttassák el a főgimnázium ifjúsági könyvtárába.”

1923. jan. 3. (szerda), Somogyi Újság, V. évf. 1. sz.

A Műkedvelő előadás Nagyberényben címmel a lap 2. oldalán megjelent

37 soros híradásban az is olvasható, hogy a község római katolikus ifjúsága által dec. 24-én és 26-án bemutatott karácsonyi színmű 8460 koronás tiszta jövedelmét – amely a magas, 30 koronás belépti díjak mellett keletkezett – a kat. ifjúság könyvtára javára fordítják.

1923. jan. 10. (szerda), Új-Somogy, V. évf. 6. (1002.) sz.

Új kisgazdakörök. Gyékényesen és Csurgón újból megalakult a kisgazdakör. Könyvtárossá Gyékényesen *Szabó Jánost*, Csurgón pedig *Polgár Istvánt* és *Belaváry Józsefet* választották meg – az újság 2. oldalán közölt 15 soros hír szerint.

1923. jan. 12. (péntek), Új-Somogy, V. évf. 8. (1004.) sz.

A Kaposvári Széchenyi Társaskör jan. 21-én, a Böhle-vendéglőben megrendezendő évi rendes közgyűlésének az újság 4. oldalán megjelent meghívója közli a tárgysorozatot is, amelynek 5. pontja a „Jelentés a könyvtár forgalmáról és állapotáról”.

1923. jan. 14. (vasárnap), Somogyi Újság, V. évf. 10. sz.

Pásztorjáték és műkedvelő előadás Tapsonyban címmel beszámoló a lap 3. oldalán „a szentkarácsonyi ünnepekre” az ifjúság által rendezett előadásról. A 34 500 korona bevétel a helyi Polgári Olvasókör „szükségeinek fedezésére fog szolgálni”.

1923. jan. 16. (kedd), Új-Somogy, V. évf. 11. (1007.) sz.

Petőfi-ünnepély a felsőkereskedelmi iskolában címmel 20 soros előzetes híradás és felhívás az újság 3. oldalán: a 21-én, vasárnap rendezendő ünnepélyre belépődíj nincs, de a kaposvári intézet igazgatósága arra kéri a megjelenni szándékozókat, „hogya a Petőfi-kiadványok beszerezhetése végett az ifjúsági könyvtáralaphoz jótékony adományaival [így!] hozzájárulni szíveskedjenek”.

1923. jan. 17. (szerda), Új-Somogy, V. évf. 12. (1008.) sz.

A Tabi Kaszinó közgyűlése címmel 34 soros hír az újság 2. oldalán: a jan. 7-én tartott rendes évi közgyűlésen elhangzott *Sárdy Pál* könyvtáros jelentése is. Őt ismét könyvtárossá választották a tisztújítás során. – Azonos címmel és tartalommal a *Somogyi Újság* e napi száma is közölte a hírt a 3. oldalán.

1923. jan. 19. (péntek), Somogyi Újság, V. évf. 14. sz.

Műkedvelő előadás Gamáson címmel rövid hír a lap 3. oldalán az Iparosok és Kereskedők Körének *Kincses molnár* c., dátum szerint nem említett előadásáról. Ennek tiszta bevétele meghaladja a 25 ezer koronát, amelyet a kör könyvtárának javára fordítanak.

1923. jan. 21. (vasárnap), Somogyi Újság, V. évf. 16. sz.

A kaposvári népkönyvtár nagyobb számú könyve a kikölcsönzés folytán a

közönségnél maradt. Kérjük azokat, akiknél ilyen könyv van, (ismertetőjele: barna kötés és Országos Múzeumok és Könyvtárak Felügyelőségének – helyesen: a Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelőségének – ajándéka jelzés) azt a Somogyvármegyei Iskolánkívüli Népművelési Bizottság titkárához (Fő utca 44.) eljuttatni. *(Szó szerinti közlése a lap 4. oldalán megjelent felhívásnak.)*

Felhívjuk a népkönyvtárak (az Országos Múzeumok és Könyvtárak Felügyelőségétől – helyesen: a Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelőségétől – kapott könyvtárak) őrzőit, kezelőit, hogy melyik községben van ilyen könyvtár, hány kötetből áll, teljes-e vagy hiányos, van-e használatban, jelentsék a Somogyvármegyei Iskolánkívüli Népművelési Bizottságnak (Kaposvár, Fő-utca 44.) *(Szó szerinti közlése a lap 4. oldalán megjelent felhívásnak.)*

(E két felhívás az *Új-Somogy* 1923. jan. 23-i számának 3. oldalán is megjelent – összevont formában.)

1923. jan. 23. (kedd), Új-Somogy, V. évf. 17. (1013.) sz.

A Megalakult a kaposvári [Kaposvári] Mérnökök Egylete címmel az újság 2. oldalán megjelent rövid, mindössze 10 soros hír szerint a szombaton, jan. 20-án lezajlott alakuló ülésen az öttagú vezetőségbe könyvtárossá *Neubauer Lajost* választották be.

1923. jan. 23. (kedd), Somogyi Újság, V. évf. 17. sz.

A pécsi megyéspüspök ajándéka a dombóvári főgimnázium könyvtárának címmel 18 soros hír a lap 3. oldalán arról, hogy *gróf Zichy Gyula* pécsi megyéspüspök a dombóvári főgimnázium könyvtárának gyarapítására 10 ezer koronát adományozott. *(E hír azért érdekes, mert Dombóvár Tolna megyei település, közelsége miatt azonban rendszeresen figyelt rá a Somogy megyei sajtó. – Az összeállító.)*

1923. jan. 24. (szerda), Somogyi Újság, V. évf. 18. sz.

Műkedvelő előadás Bodvicán címmel hosszabb hír a lap 2. oldalán arról, hogy a megalakítandó Bodvicai Polgári Olvasókör javára jan. 20-án és 21-én a községi iskolában „fényesen sikerült zártkörű műkedvelő előadást rendezett az ifjúság”. A bevétel 75 százaléka az olvasókör, 25 százaléka pedig a nyomorenhívó akció „céljára lesz fordítva”.

Kelevíz példája címmel a lap névtelen belső munkatársa ugyanitt egy teljes hasábot kitevő terjedelmű „lírai” beszámolóban méltatja *Hoffmann Lajos*-nak, a nemrég odahelyezett fiatal tanítónak kultúrát teremtő tevékenységét: A 300 lelkes kisközségben általa alapított olvasókör céljaira műkedvelő előadást rendezett, és a *Piros bugyelláris* c. népszínmű bemutatójának 35 400 korona tiszta jövedelmét ennek javára fordította.

1923. jan. 30. (kedd), Somogyi Újság, V. évf. 23. sz.

A Széchenyi Társaskör közgyűlése címmel rövid híradás olvasható a lap 2. oldalán a donnervárosi egyesület 28-án, vasárnap tartott rendes évi közgyűléséről. Ebben egyetlen szó sem esik a kör könyvtáráról, noha a *Somogyi Újság* jan. 13-i számának 4. oldalán közölt közgyűlési meghívóban a tárgysorozat 5. pontja így szólt: Jelentés a könyvtár forgalmáról és állapotáról.

Kelevíz után Hosszúvíz címmel hosszabb hír olvasható a lap 3. oldalán arról, hogy egy hosszúvízi küldöttség felkérésére a szomszédos *Mesztegyő* község kántortanítója, *Németh József* elkészítette a kis település olvasókörenek alapszabályzatát, majd „a múlt vasárnap” [feltehetőleg jan. 21-én] Hosszúvízre átmenve levezette az olvasókört megalakító közgyűlést is.

1923. febr. 1. (csütörtök), Somogyi Újság, V. évf. 25. sz.

Szabadelőadás és Petőfi-est Fonóban címmel beszámoló a lap 3. oldalán a Fonó község római katolikus iskolájában jan. 28-án rendezett ünnepségről, amely külön szólt a felnőtteknek és az ifjúságnak. A részvétel díjtalan volt, de adakozásból 3105 korona gyűlt össze az ifjúság könyvtári alapja számára.

1923. febr. 2. (péntek), Somogyi Újság, V. évf. 26. sz.

[A] Donnervárosi Széchenyi Társaskör felkéri tagjait, hogy akik az egyesület könyvtárából kivettek könyveket, szíveskedjenek beszolgáltatni. *Vezetőség.* – (*Ötsoros felszólítás a lap 2. oldalán.*) Ugyanez a felhívás az *Új-Somogy* e napi számának 3. oldalán is megjelent.

1923. febr. 8. (csütörtök), Somogyi Újság, V. évf. 30. sz.

Rövid előzetes hír adta tudtul, hogy a Marcali Katolikus Legényegylet e napon könyvtára javára színielőadással egybekötött táncestélyt rendez. Megtörténtének nincs nyoma a lapban.

1923. febr. 10. (szombat), Somogyi Újság, V. évf. 32. sz.

A leánygimnázium köszönete. A kaposvári leánygimnázium Petőfi-ünnepélyén az ifjúsági könyvtár céljaira összesen 26 236 korona folyt be. Az intézet ezúton fejezi ki hálás köszönetét mindazoknak, kik szíves adományaikkal ezen összeghez hozzájárultak. (*Nyolcsoros közlemény a lap 3. oldalán.*)

1923. febr. 11. (vasárnap), Új-Somogy, V. évf. 33. (1029.) sz.

Megnyílik a népkönyvtár. A [kaposvári] polgári fiúiskolában elhelyezett népkönyvtárat most rendezi az Iskolánkívüli Népművelési Bizottság. A rendezés után a népkönyvtár megnyílik a nagyközönség számára. (*Az újság 3. oldalán megjelent 6 soros hír szó szerinti szövege.*)

1923. febr. 13. (kedd), Új-Somogy, V. évf. 34. [helytelenül: 31.] (1030.) sz.

Az Újjáalakították a Kereskedő Egyesület választmányát címmel az újság 1–2. oldalán a vasárnap, febr. 11-én tartott évi rendes közgyűlésről megjelent

beszámolóban az is olvasható, hogy a Kaposvári Kereskedők Egyesületének új tisztikarába két könyvtárost választottak: a régi könyvtárost, *Steiner Ferencet* és – újként – *Jusztusz Ármint*.

1923. febr. 13. (kedd), Somogyi Újság, V. évf. 34. sz.

Gróf Hoyos Miksa maga fogja kérni a numerus clausus eltörlését főcímmel terjedelmes beszámoló a lap első oldalán a Kaposvári Kereskedők Egyesületének vasárnap, 11-én tartott rendes évi közgyűléséről, amelyen az új tisztikarba két könyvtárost választottak: *Steiner Ferencet* és *Jusztusz Ármint*.

1923. febr. 14. (szerda), Új-Somogy, V. évf. 35. [helytelenül: 32.] (1031.) sz.

Az Igali Iparoskör műkedvelő előadása címmel az újság 2. oldalán megjelent 22 soros híradás szövegéből az is kiderül, hogy a *Gyimesi vadvirág* c. népszínművet az Igali Iparos Olvasókör műkedvelői adták elő, és az „erkölcsi sikert méltó anyagi siker is koronázta, melyet részben a kör könyvtára gyarapítása javára... fordítanak”.

1923. febr. 14. (szerda), Somogyi Újság, V. évf. 35. sz.

Mulat a vidék címmel hosszabb hír a lap 3. oldalán több települést is érintő, könyvtárak javára is szolgáló rendezvényekről: *A nagyatádi polgári olvasókör* febr. 10-én könyvtárának javára „fényes sikerű” zártkörű táncmulatságot rendezett. – *A bodvicai ifjúság* 11-én a községi iskola helyiségeiben reggelig tartó táncmulatságot rendezett részben az iskola, részben a megalakítandó polgári olvasókör javára. – *Az ötvöskónyi polgári ifjúság* 11-én műkedvelő előadással egybekötött táncmulatságot rendezett saját könyvtára javára. – *Az igali iparoskör* ifjúsága szintén a saját könyvtára javára bonyolított le „nemes farsangi mulatságot” [egy meg nem nevezett, nyilvánvalóan közeli napon]. A kör helyisége alig tudta befogadni a közönségét.

1923. febr. 15. (csütörtök), Új-Somogy, V. évf. 36. (1032.) sz.

A Farsangvégi mulatság Attalában címmel az újság 2. oldalán megjelent 25 soros beszámoló szerint a katolikus olvasókörben a *Sárga csikó* c. népszínmű, amelyet *Boldizsár Zoltán* káplán tanított be, oly nagy sikert aratott, hogy a kör könyvtárának gyarapítására 30 ezer koronát fordíthattak. [Az *Új-Somogy* egy-egy számát 10 koronáért árusították ekkor. – *Az összeáll.*]

1923. febr. 18. (vasárnap), Somogyi Újság, V. évf. 39. sz.

Megnyílt a Népkönyvtár. A polgári fiúiskolában elhelyezett *Népkönyvtár* rendezés után városunk közönségének rendelkezésére áll. – 19 soros közlemény Somogyvármegye Iskolánkívüli Népművelési Bizottságának aláírásával a lap 4. oldalán. A részletes leírást itt nem jegyeztük fel, mert az *Új-Somogy*ban megjelent szöveget közöljük.

1923. febr. 20. (kedd), Új-Somogy, V. évf. 40. (1036.) sz.

Megnyílt a Népkönyvtár. A polgári fiúiskolában elhelyezett *Népkönyvtár*

rendezés után városunk közönségének rendelkezésére áll. Használati díj nincsen. A könyvtárt igénybeveheti minden 16 éven felüli kaposvári lakos. A kölcsönvett könyvet 4 hétnél hosszabb ideig nem tarthatja senki sem magánál. A könyvtárkezelő jogosítva van a megrongált vagy elveszett könyv árát követelni és késedelmes visszaadás után minden megintésért 50 korona bírságot is megállapítani. Könyvkiosztás hetenkint egyszer, vasárnap délelőtt 10 órakor történik a polgári fiúiskola baloldali földszinti termében. *Somogyvármegye Iskolánkivüli Népművelési Bizottsága. (Az újság 2. oldalán megjelent 20 soros közlemény szó szerinti szövege.)*

1923. febr. 23. (péntek), Somogyi Újság, V. évf. 43. sz.

A „Sárga csikó” Nagyberényben címmel az újság 2. oldalának egy teljes hasábját elfoglaló beszámoló szerint a nagyberényi római katolikus ifjúság által – valószínűleg febr. 18-án, vasárnap – nagy sikerrel előadott énekes népszínmű tiszta jövedelme „az ifjúság könyvtárának gyarapítására lett fordítva”.

1923. febr. 24. (szombat), Új-Somogy, V. évf. 44. (1040.) sz.

Az Új olvasókör Osztopánban címmel az újság 2. oldalán közölt 9 soros hír szerint febr. 17-én megalakult az Osztopáni Iparos Olvasókör. Könyvtárosa-vá *Pamuki Ferencet* választották meg.

1923. febr. 27. (kedd), Új-Somogy, V. évf. 46. (1042.) sz.

A Hivatalnokok Társaskörének közgyűlése címmel az újság 2. oldalán 15 soros hír számol be a kaposvári egyesület „tegnap” [febr. 25-én] tartott éves közgyűléséről, amelyen két „könyvtárnokot” választottak az új tisztikarba, nevezetesen *Kovács Dénest* és *Illés Györgyöt*. (Az eseményről a *Somogyi Újság* e napi számának 3. oldalán is megjelent hasonló tartalmú híradás, abban azonban *Illés* könyvtárnok *György* utóneve hiányzik a szövegből.)

1923. márc. 2. (péntek), Új-Somogy, V. évf. 49. (1045.) sz.

Könyveit kéri a Kereskedők Egyesülete címmel az újság 2. oldalán 13 soros felhívás olvasható, amely így folytatódik: „A kaposvári Kereskedők Egyesületének könyvtára közelebbről [a közeljövőben] teljes revízió alá kerül és a kiküldött könyvtári bizottság véleménye alapján lesz rendszeresen gyarapítva és fejlesztve. Hogy e revízió mielőbb és sikeresen végrehajtható legyen, a legközelebbi szerdai könyvtárnyitáskor minden egyes kölcsönadott könyvnek beszolgáltatását kéri a Kereskedők Egyesülete.”

1923. márc. 3. (szombat), Somogyi Újság, V. évf. 50. sz.

Műkedvelő előadás Kaposfüreden címmel híradás a lap 3. oldalán a kaposfüredi róm. katolikus iskolai tanulók által febr. 24–25-én és 26-án bemutatott *Buzavirág* c. ifjúsági színmű sikeres előadásáról. Tiszta jövedelmének 70 százalékát, 11 231 koronát az iskolai könyvtári alapnak juttatják.

1923. márc. 6. (kedd), Új-Somogy, V. évf. 52. (1048.) sz.

„*A haza jó fiainak egymásra kell találniok!*” címmel a Kaposvári Nemzeti

Kaszinó vasárnap, márc. 4-én tartott évi közgyűléséről az első oldal több mint felét elfoglaló beszámoló olvasható az újságban. Ebben a könyvtárról annyi, hogy az ülésen elhangzott *dr. Vass Miklós* könyvtárosi jelentése is. E szerint a kaszinó könyvei – a többi ingóságaival együtt – már leltárba vannak véve, amit a könyvtárnoknak is „jegyzőkönyvi köszönettel hálált meg a közgyűlés”.

1923. márc. 9. (péntek), Új-Somogy, V. évf. 55. (1051.) sz.

Könyvek beszerzése. A Kaposvári Kereskedők Egyesülete ismételt felhívja összes tagjait, hogy az Egyesület könyvtárába a hét végéig a künnlevő könyveket okvetlenül szolgáltatassák be, mert ellenesetben kénytelen lesz a vezetőség a vissza nem adott könyveket elveszettnek tekinteni és az illető kölcsönadók [kölcsönvevők] terhére beszerezni. Csütörtökön, pénteken és szombaton délután 6–7-ig szolgáltatathatók be a könyvek az Egyesület A) termében. *(Az újság 2. oldalán megjelent 13 soros felhívás szó szerinti szövege.)*

1923. márc. 20. (kedd), Új-Somogy, V. évf. 64. (1060.) sz.

„*A tartalom és a vallás az erő*” – e címmel beszámoló az újság első oldalán a 762 tagot számláló Kaposvári Katholikus Kör vasárnap, 18-án tartott évi rendes közgyűléséről, amelyen – az előzetes meghívók szerint – elhangzott a könyvtárosi jelentés is. Az új tisztikarba könyvtársként *Visinszky Józsefet* és *Kovács Ernőt* választották be.

1923. márc. 20. (kedd), Somogyi Újság, V. évf. 64. sz.

A Katholikus Kör közgyűlése címmel a kaposvári egyesület márc. 18-án, vasárnap tartott évi rendes közgyűléséről a lap 2. oldalán beszámoló híradás szerint könyvtársként *Wisinszky Józsefet* és *Kovács Ernőt* „jelentette ki” a tisztikar megválasztását közlő új elnök.

1923. márc. 21. (szerda), Új-Somogy, V. évf. 65. (1061.) sz.

A Műkedvelő előadás Somogysámszonban címmel a 2. oldalon megjelent 17 soros hír szerint az *1848 vagy az úr és a jobbágy* c., 17-én előadott színjáték tiszta jóvedelme a helyi római katolikus olvasóközösség javára „fordított”.

1923. márc. 22. (csütörtök), Új-Somogy, V. évf. 66. (1062.) sz.

A Széchenyi Társaság ismételt felkéri azon tagjait, akiknél a könyvtárból könyvek vannak, azokat mielőbb szolgáltatassák be, mert [a könyvtár] addig rendezni nem áll módjában[,] és a könyvek további kiadása meg nem kezdődhetik. – (A kaposvári, donnervárosi egyesület felhívásának szó szerinti másolata az újság 2. oldalán megjelent 7 soros szövegről, amelyet a *Somogyi Újság* is közölt e napi számának 3. oldalán.)

Sikeres műkedvelő előadás Buzsákon címmel 23 soros híradás az újság 3. oldalán arról, hogy a Buzsáki Polgári és Ifjúsági Olvasóközösség márc. 17-én és 18-án az iskolában előadást rendezett a *Piros bugyelláris* c. népszínmű be-

mutatásával. A 20 ezer koronát meghaladó bevétel fele az olvasókör javára „fordítatik”. Az előadást 25-én megismétlik.

1923. ápr. 1. (vasárnap), Új-Somogy, V. évf. 74. (1070.) sz.

Népkönyvtári tudnivalók címmel a következő 14 soros szöveg jelent meg az újság 7. oldalán: Felhívjuk a népkönyvtárak kezelőit és szervezőit, jelentsék be, hogy melyik községben van már, és hol van szervezés alatt népkönyvtár? Tudatjuk továbbá, hogy minden népkönyvtári, *szervezési ügyben is*, ezen túl bizottságunk útján forduljanak a VKM Iskolánkívüli Népművelési Központjához ([Budapest] Báthory-utca 12., földszint). *Somogyvármegye Iskolánkívüli Népművelési Bizottsága*, Kaposvár, Fő-utca 44. (kir. tanfelügyelőség). – E felhívás néhány szavas eltéréssel megjelent a *Somogyi Újság* ápr 1-jei számának 4. oldalán is, *Létesítsünk népkönyvtárakat* címmel.

1923. ápr. 8. (vasárnap), Új-Somogy, V. évf. 79. (1075.) sz.

Kirakattolvaj! Ma éjjel ismeretlen tettes *Szalay* Ferenc [Kaposvár] főutcai könyvkereskedő kirakatát benyomta s onnan több ezer [inflációs] korona értékű könyvet ellopott. (5 soros hír az újság 3. oldalán. – Szó szerinti közlés)

1923. ápr. 8. (vasárnap), Somogyi Újság, V. évf. 79. sz.

Felkérjük a [Kaposvári] *Kath.[olikus] Kör* mind azon [így!] tagjait, kiknél könyvtári könyvek vannak, hogy azokat a könyvtár rendezése céljából f. hó 20-áig beszo­l­gá­l­tat­ni szíveskedjenek minden szerdán este 6–7 óráig és vasárnap délelőtt 10–11 óráig. (*A lap 3. oldalán megjelent 7 soros felhívás szó szerinti közlése.*)

1923. ápr. 14. (szombat), Somogyi Újság, V. évf. 84. sz.

Felkérjük a Kath.[olikus] Kör minden tagját, akinél könyvtári könyvek vannak, hogy azokat folyó hó 15-én, vasárnap délelőtt 10–11 óráig és 18-án, szerdán 6–7 óráig a kör könyvtárába könyvtárrendezés céljából beszo­l­gá­l­tat­ni szíveskedjenek. (8 soros, ismételt *felhívás a lap 3. oldalán.*)

1923. ápr. 18. (szerda), Új-Somogy, V. évf. 87. (1033.) sz.

Miért nem működhetett az Iparos Kör? A kommun alatt széthordták az iparosok könyveit. – *Új vezetőséggel a munkára* címmel, illetve alcímekkel beszámoló az újság 2. oldalán a Kaposvári Iparos Kör vasárnap, 16-án az Ipar-vendéglőben tartott rendes évi közgyűléséről. *Scholcz Gyula* elnöki jelentésében az egyesület eddigi szüneteltetésének okait részben a tagok katonai szolgálatában, részben a kör helyiségeinek „elrekvirálásában” je­löl­te meg. „Híres könyvtárát a kommun idején széthordták s most teljesen könyv nélkül áll a Kör. Minden lehető­et elkövet a vezetőség, hogy a könyvtárt ismét berendezze s tagjai rendelkezésére bocsássa.” Az új tisztikarba három könyvtárost is választottak: *Farnal Hubertet, Zelinka Ferencet és Goldfinger Józsefet.*

Műkedvelő előadás Felsőzsítfán címmel 22 soros hír a 3. oldalon arról, hogy a 400 lelket számláló kis községben a római katolikus ifjúság a létesítendő olvasókör javára ápr. 15-én műkedvelő előadást rendezett, és a *Gyimesi vad-
virág* c. népszínmű bemutatásából 21 ezer koronás haszonra tett szert.

1923. ápr. 25. (szerda), Új-Somogy, V. évf. 93. (1089.) sz.

Adjuk vissza a Népkönyvtár köteteit! A kaposvári Népkönyvtárból nagymennyiségű értékes könyv hiányzik, amelyek feledékenységből a könyvtárt használó közönségnél maradtak, részint a forradalmi időkben szétszóródtak. Akinél van ilyen könyv (ismertető jele: barna vászonkötés, Orsz. Múzeumok és Köny[v]tárak [helyesen: a Múzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsa] ajándéka jelzés) legyen szíves azt *Felczán* József népművelési titkárnál (Főutca 44. sz., kir. tanfelügyelőség) beadni, esetleg ha tudja valaki, hogy hol és kinél található, olyan azt [így!] vele közölni. *Somogyvármegye Iskolánkívüli Népművelési Bizottsága*. [Az újság 3. oldalán megjelent 17 soros felhívás szó szerinti szövege. Ugyanez – az utolsó mondat hiányával – megjelent a *Somogyi Újság* e napi számának 3. oldalán is.]

1923. jún. 15. (péntek), Somogyi Újság, V. évf. 133. sz.

Felhívás a népkönyvtárak felállítása, a meglevők bővítése, segélyezése ügyében. Felhívjuk a községek előljáróságait, olvasó-, gazda[-], iparos[-] stb. körök és egyesületek vezetőségét, hogy forduljanak kérvénnyel a vallás- és közoktatásügyi vagy a földművelésügyi minisztériumhoz, vándor[-] vagy gazdasági népkönyvtárak kiutalása, illetve egy ilyennek felállításához szükséges segély nyújtása ügyében. A kérvényhez melléklendők: 1. Közgyűlési határozat, 2. Könyvtári szabályzat és annak igazolása, hogy a könyvtár elhelyezésére helyiség van és a kezelésére megfelelő egyén jelentkezett. Csak a bizottságok útján felterjesztett kérvények vétetnek az illetékes helyen figyelembe. Úgy vagyunk értesülve, hogy a „Hangya” [Fogyasztási Szövetkezet] olcsó áron kézikönyvtár gyűjteményt ad. *Somogyvármegye Iskolánkívüli Népművelési Bizottsága*. (A lap 2. oldalán megjelent 24 soros felszólítás szó szerinti szövege. Lásd *Új-Somogy* 1923. szept. 16. is!)

1923. aug. 1. (szerda), Somogyi Újság, V. évf. 172. sz.

A leánygimnázium elmúlt esztendeje címmel az ötéves kaposvári [egyesületi] leánygimnázium 1922/1923-as tanévről megjelent értesítőjét ismerteti 2. oldalán az újság. Ebből az is kiderül, hogy „Az ifjúság két nagyobb ünnepélyt tartott, Petőfi-ünnepélyt a vármegye nagytermében az ifjúsági könyvtár javára és az évzáró ünnepséget...” A cikkből az is megtudható, hogy saját ott-hon hiányában az iskola a kaposvári törvényszéki palota „északi földszintjén volt elhelyezve”.

1923. szept. 13. (csütörtök), Új-Somogy, V. évf. 207. (1202. [hibás]) sz.

Búcsú Szabáson címmel 17 soros híradás az újság 2. oldalán: a *Szabási Olvasókör* ifjúsága szept. 9-én, vasárnap műkedvelő előadáson mutatta be a

Felhőszakadás c. színművet. „A bevétel 100 ezer korona volt, mely az Olvasókör javára fordítottatott.” – *Az összeállító megjegyzése: Ugyanezen a napon a hírt közlő Új-Somogy c. napilap egy száma 150 koronába került.*

1923. szept. 14. (péntek), Somogyi Újság, V. évf. 207. sz.

A kereskedelmi iskola ifjúsági egyesületének tisztikara címmel a lap 3. oldalán megjelent 22 soros hír szerint a Széchenyi Ifjúsági Önképzőkör új vezetőségébe *Herke Lászlót* főkönyvtárosként, *Sipos Jánost* könyvtárosként választották be. – Ugyanez a hír *Ifjúsági tisztségek betöltése a Kereskedelmiben* címmel, hasonló terjedelemben az *Új-Somogy* e napi számának 2. oldalán is megjelent.

1923. szept. 16. (vasárnap), Új-Somogy, V. évf. 210. (1205. [hibás]) sz.

Felhívás a vándorkönyvtár kérése ügyében. Felhívjuk a községek elöljáróságait, gazda- és olvasókörök, különböző egyesületek vezetőségeit, valamint a vándorkönyvtárak kezelőit, jelentsék be[,] igényelnek-e vándorkönyvtárat, illetve ha van már ilyenük, óhajtják-e annak kicserélését. Határidő szeptember 30. *Somogyvármegye Iskolánkívüli Népművelésügyi Bizottsága* Kaposvár. (Kir.[ályi] Tanfelügyelőség. Fő-utca 44.) – Az újság 3. oldalán megjelent 13 soros szöveg szó szerinti közlése. – Ugyanez a *Somogyi Újság* e napi számának 4. oldalán szintén megjelent. Lásd továbbá a *Somogyi Újság* 1923. jún. 15-i számát is!

1923. szept. 21. (péntek), Somogyi Újság, 213. sz.

Törekvő községek. Büssü és Kazsok... igyekeznek mindent megtenni a kulturális fejlődés előmozdítására. Büssüben hitelszövetkezet, tejszövetkezet, kiscgazda olvasókör, Kazsokban ugyanezek és sikeres ifjúsági egyesület működik. (A lap 3. oldalán közölttel azonos tartalmú – és részben szövegű is – hír jelent meg az *Új-Somogy* e napi számának 2. oldalán.)

1923. okt. 3. (szerda), Új-Somogy, V. évf. 224. (1219. [hibás]) sz.

Megnyílik a kereskedők könyvtára. Az újonnan beszerzett könyvekkel kiegészített kaposvári egyesületi könyvtár okt. 3-án, szerdán este 6-tól 7-ig, a továbbiakban minden szerdán ugyanebben az időben áll a tagok rendelkezésére – az újság 3. oldalán megjelent 17 soros elnökségi közlemény szerint. Ugyancsak okt. 3-ig kell visszahozni a még kintlevő könyveket, mert ellenkező esetben az egyesület elnöksége az alapszabálynak megfelelően szigorúan fog eljárni az illető ellen. Az elnökség azt is tudatja, hogy a „betételért” [letéti összegként] 1000 koronát kell fizetni.

1923. okt. 21. (vasárnap), Új-Somogy, V. évf. 240. (1235. [hibás]) sz.

A Kereskedők Egyesületében a könyvtárórák továbbra is hetenként szerdán tartatnak meg. A könyvek beszolgáltatása 5–6-ig, a könyvek kivételezése 6–7 óráig történik. *A megjelölt idők pontos betartásához ragaszkodunk.* A torlódás elkerülése végett kérjük a t. tagokat, hogy amennyiben kivételez-

ni akarnak könyveket, papírlapra írják az illető könyv számát (illetve több könyv számát), melyet ki akarnak venni és a beszolgáltatásnál adják át. *Az elnökség.* (Az újság 3. oldalán megjelent 14 soros közlemény szó szerinti szövege.)

1923. okt. 21. (vasárnap), Somogyi Újság, V. évf. 239. sz.

Megnyílt a népkönyvtár. Az Anna utcai elemi iskolában megnyílt a népkönyvtár. Nyitva minden vasárnap 11–12 óráig. A könyvtár kezelője Rédey Gyula tanító. (6 soros hír a lap 3. oldalán.)

1923. okt. 23. – az újságban hibásan 22-nek számozva – (kedd), Új-Somogy, V. évf. 241. (1236. [hibás]) sz.

Jó könyvet a falunak! Felhívás a népkönyvtárakció támogatására címmel, ill. alcímmel az újság első oldalán csaknem egy hasábnyi hosszúságú szöveg jelent meg Felczán József titkár és dr. Szabó Béla ügyvezető elnök aláírásával. A felhívásban névvel nem említett vármegyei iskolán kívüli népművelési bizottságnak e két vezetője a korban szokásos – a csonkaország feltámadására utaló – bevezetés után arról szól, hogy a bizottság „népkönyvtár-akciót” indított. Ennek célja „a művelődni vágyó falusi lakosságot jó könyvekkel ellátni.” Támogatására kéri a „nagyközönséget”, hogy „a családi könyvtárban, padláson, vagy sokszor a lomtárban feltalálható – ha csekélyebb értékű s nem éppen a legjobb állapotban levő is – könyvet bizottságunk címére (Kir. Tanfelügyelőség Kaposvár, Fő-utca 44.) küldeni méltóztassék.” Az ugyancsak a hazafias érzületekre ható befejező bekezdés végén az 1923. okt. 15-i dátum és a felhívást kibocsátó két említett személy aláírása olvasható. (Ez a felhívás a *Somogyi Újság*ban egy nappal később jelent meg – lásd a következő dátumnál.)

1923. okt. 24. (szerda), Somogyi Újság, V. évf. 241. sz.

Könyveket kér az Iskolánkívüli Népművelési Bizottság címmel, Kaposvár, 1923. okt. 15. dátummal, Szabó Béla dr. ügyvezető elnök és Felczán József titkár aláírásával egy teljes hasábot kitöltő felhívás olvasható a lap 2. oldalán. Idézetek e felkérés érdemi szövegéből: „Bizottságunk népkönyvtár akciót indított. Célunk: [a] művelődni vágyó falusi lakosságot jó könyvekkel ellátni... kérjük a nagyközönség hathatós támogatását, oly módon, hogy a családi könyvtárban, padláson, vagy sokszor a lomtárban [így!] feltalálható – ha csekélyebb értékű s nem éppen a legjobb állapotban levő – könyvet bizottságunk címére (Kir.[ályi] Tanfelügyelőség Kaposvár, Fő-utca 44.) küldeni méltóztassék.”

1923. nov. 4. (vasárnap), Új-Somogy, V. évf. 251. (1246. [hibás]) sz.

Köszönetnyilvánítás. Somogyvármegye Iskolánkívüli Népművelési Bizottsága az újság 3. oldalán köszönetet mond munkájának támogatásáért: a *Hangya* [szövetkezet] kaposvári kirendeltsége által adományozott 25 ezer koronáért, Lellbach Keresztély (Nagyatád) 2000 koronás adományáért és a

Szent István Társulat, valamint a budapesti *Pfeiffer Ferdinánd* cég 10-10 kötetes értékes könyvajándékáért.

1923. nov. 30. (péntek), Somogyi Újság, V. évf. 272. sz.

Műkedvelő Igalban címmel 30 soros hír a nov. 24-én és 25-én a községben rendezett műkedvelő előadásról és zártkörű Katalin-estről, melyek tiszta bevételét az Igal és Környéke Ipartestület könyvtáralapjának javára fordítjuk – a hír szerzője, *Sz. I. [Szokoli István]* szerint.

1923. dec. 12. (szerda), Új-Somogy, V. évf. 282. (1277. [hibás]) sz.

Könyveket kér a Kath.[olikus] Kör címmel 15 soros felhívás az újság 3. oldalán: „...magánosok és családok heverő könyveikből juttassanak adományokat a kör könyvtárába” – tekintettel arra, hogy a jelenlegi állomány elrongyolódott, a magas könyvárak miatt viszont az új könyvek beszerzése nehézségekbe ütközik.

1924. jan. 16. (szerda), Új-Somogy, VI. évf. 13. (1304.) sz., 2. l.

Ki akarják telepíteni a GOK-ot a főgimnáziumból címmel 13 sor a *Hírek* rovatban: A *Gabonagyűjtési Országos Kormánybiztosság* kaposvári kirendeltsége évek óta elfoglalja a főgimnázium épületében a könyvtárszobákat. Kitelepítésére egy megjelent kormányrendeletre hivatkozva erélyes akció indult.

1924. jan. 17. (csütörtök), Új-Somogy, VI. évf. 14. (1305.) sz., 2. l.

A Mozgalom a megyei könyvtár megnyitására c., Miért akarják kitelepíteni a GOK-ot a főgimnáziumból? Helyébe a múzeum anyagának egy része kerülne alc. cikk szerint már több akció indult a főgimnázium két nagyobb és egy kisebb könyvtárszobáját elfoglaló GOK kitelepítéséért, hogy a nagyközönség végre hozzáférhessen Somogy vármegyének a gimnáziumban elhelyezett több mint 6000 kötetes könyvtárához. Az illetékes minisztériumok békés megegyezése következtében felszabaduló helyiségekben nemcsak a könyvtárt nyithatnák meg, hanem a múzeum több értékes műkincsét is elhelyezhetnék.

1924. febr. 7. (csütörtök), Új-Somogy, VI. évf. 31. (1322.) sz., 3. l.

Műkedvelő Karádon címmel 27 soros beszámoló a *Hírek* rovatban a Karádi Kereskedők és Iparosok Egyesületének műkedvelő gárdája által febr. 2-án és febr. 3-án előadott, *Piros bugyelláris* c. népszínű mind erkölcsileg, mind anyagilag „fényesen sikerült” előadásáról és az utána következő táncról, melyek tiszta jövedelmét, 500 ezer koronát [40 pengő] az egyesület könyvtári alapjának javára fordítják. – A *Somogyi Újság* ugyanezen napi (1924/31.) számának 3. oldalán, a *Hírek* rovatban, szintén 27 sor terjedelemben, *Műkedvelő előadás Karádon* címmel hasonló tartalmú közlés jelent meg.

1924. febr. 8. (péntek), Új-Somogy, VI. évf. 32. (1323.) sz., 3. l.

A Szigetvári Keresztény Olvasóegyletnek „a napokban tartott” évi rendes

közgyűlésén I. könyvtárossá *Gollik Emil* tanítót, II. könyvtárossá *Roll Ferenc* könyvelőt választották meg a *Hírek* rovatban közölt 38 soros beszámoló – felsorolás – szerint.

1924. febr. 13. (szerda), Új-Somogy, VI. évf. 36. (1327.) sz., 2. l.

A Csurgói Ipartestület közgyűlése c., a vasárnap délután tartott tisztújító közgyűlésről beszámoló 27 soros hírben olvasható a megválasztott két könyvtáros – *Novák Pál, Sass János* – neve is.

1924. febr. 15. (péntek), Új-Somogy, VI. évf. 38. (1329.) sz., 1. l.

A Csökkentse a GOK a lakásigényét. Miért nem nyíllhat meg a megyei könyvtár? c., ill. alc. írás szóvát teszi, hogy a GOK kitelepítésére irányuló legújabb akció is eredménytelenül végződött. Nem sikerült kitelepíteni az általa elfoglalt két nagyobb és egy kisebb gimnáziumi szobából, ahol a 6000 kötetes megyei könyvtár könyvespolcai állnak. Mégpedig azért nem, mert a kirendeltség nem fogadta el a számára felajánlott lakásokat. Most az illetékesek a belügyminiszter útján a földművelésügyi miniszterhez intéznek felterjesztést, hogy a GOK csökkentse lakásigényeit, vagy vonja összebb a kirendeltséget.

1924. febr. 15. (péntek), Új-Somogy, VI. évf. 38. (1329.) sz., 3. l.

Műkedvelő előadás Zicsben címmel 21 soros hír arról, hogy a zicsi olvasókör műkedvelő ifjúsága az olvasókör könyvtára javára febr. 24. és 28-án, valamint márc. 3-án színre hozza a *Gyimesi vadvirág* c. népszínművet, továbbá a *Pórlujárt szerelmes*, [a]vagy a *zsákba bújtatott kérő* c. egyfelvonásos némajátékot *Frisch Jakab* kántortanító rendezésében-betanításában. (*Hírek* rovat) – *A Somogyi Újság* ugyanezen napi (1924/38.) számában, a 3. oldalon, a *Hírek* rovatban, 19 soros közleményben hasonlóképpen számol be az eseményről, nem említi azonban a *Pórlujárt szerelmes* c. némajátékot.

1924. febr. 17. (vasárnap), Somogyi Újság, VI. évf. 40. sz., 2. l.

A Hova építsük a Múzeumot? címmel közreadott írásában *Gönczi Ferenc* [a múzeum ügyvivő alelnöke] idézi a megyei könyvtár és a múzeum sanyarú helyiségviszonyaira utaló, a *Közművelődésben Vidéki közgyűjtemények* címmel megjelent cikket, s a megyeszékhely szándékával ellentétben nem a Honvéd térre, hanem a Búza tér közepére javasolja a Múzeum elhelyezését, a színház pandant épületeként. – *A Hírek* rovatban, a 2. oldalon *A Somogyi megyei Múzeum elhelyezése* c. közleményben olvasható: „A polgármester [*Vétek György*] helyeselte Gönczinek azt az eszméjét, hogy a Múzeum részére a parkosítandó Búza tér közepén biztosíttassék megfelelő nagyságú telek.” Ez a híradás utal Gönczi egyidejűleg megjelent, fent említett cikkére is.

1924. febr. 24. (vasárnap), Új-Somogy, VI. évf. 46. (1337.) sz., 3. l.

Gárdonyi-ünnepség az állami főgimnáziumban címmel 28 soros hír arról, hogy a Somssich Pál-főgimnázium márc. 8-án, szombat délután a városi színházban Gárdonyi-ünnepséget rendez, amelynek tiszta jövedelmét az

ifjúsági könyvtár gyarapítására, a karádi Gárdonyi-emlékműre és a budapesti diákdalversenyre utazó ifjúsági énekkar költségeire fordítják. (*Hírek* rovat)

1924. febr. 26. (kedd), Somogyi Újság, VI. évf. 47. sz., 1. l.

A Katolikus kör közgyűlése címmel közölt beszámoló szerint a vasárnap, 24-én tartott tisztújító közgyűlésen a kaposvári kör könyvtárosaivá választották [ismét] Kovács Ernőt és Taky Miklóst.

1924. márc. 1. (szombat), Somogyi Újság, VI. évf. 51. sz., 2. l.

A Kultúrélet Kelevízen c., 28 soros hír szerint Kelevíz községben a kulturális élet az új vezetőjének, Hoffmann Lajos áll. tanítónak köszönhetően „szép fejlődésnek indult”. Az általa alapított olvasókör napról napra erősödik. Az emberek „nem korcsmába, hanem az olvasókörbe járnak, ahol lapokat, könyveket olvasgatnak, megbeszélik ügyeiket... Az iskolán kívüli népművelés is nagyon szépen folyik. Hoffmann Lajos minden héten két-három előadást tart, amelyet állandóan nagyszámú közönség hallgat végig...” (*Hírek* rovat)

1924. márc. 4. (kedd), Új-Somogy, VI. évf. 53. (1344.) sz.

A Tisztújító közgyűlés a Hivatalnokok Társaskörében c., a beszámoló szerint a kaposvári kör *tegnap* – minden bizonnyal márc. 2-án, vasárnap – tartott évi rendes közgyűlésén, a tisztújítás során könyvtárnokokká Illés Györgyöt és Szabó Jánost választották meg.

1924. márc. 11. (kedd), Somogyi Újság, VI. évf. 59. sz., 1. l.

A Kereskedők Egyesületének közgyűlése címmel közölt beszámoló szerint a vasárnap tartott évi rendes közgyűlésén titkos szavazással az új tisztikarba választották könyvtárnokokként Steiner Ferencet és Laufer Lajost.

1924. márc. 11. (kedd), Új-Somogy, VI. évf. 59. (1350.) sz., 1. l.

A kaszinói vezetőség újabb három évre kapott mandátumot címmel a Kaposvári Nemzeti Kaszinó *tegnap* [feltehetőleg: vasárnap] délután tartott évi rendes közgyűléséről beszámoló cikkben a megválasztott vezetőség tagjai között olvasható a könyvtáros, dr. Vass Miklós [gimnáziumi tanár] neve is.

1924. márc. 14. (péntek), Új-Somogy, VI. évf. 62. (1353.) sz., 2. l.

A kaposvári leánygimnázium március 15-iki Madách-ünnepsége címmel a *Hírek* rovatban megjelent műsor-előzetes közli azt is, hogy a „belépő-díj”-ból eredő tiszta bevétel „részben az ifjúsági könyvtár gyarapítására, részben a tudóveszések budapesti József-szanatóriuma javára fordítatik.” – Ugyanez az előzetes közlés a *Somogyi Újság*ban is megjelent, szintén a *Hírek* rovatban és ugyancsak a 2. oldalon.

1924. márc. 16. (vasárnap), Somogyi Újság, VI. évf. 64. sz., 1–2. l.

Kultúrpalotát Kaposvárra! címmel K. E. [Koréh Endre?] cikke egy hang-

verseny- és előadótermeket, múzeumot, *könyvtárakat* befogadó kultúrház létesítéséről, amelynek helyszíne „a színházi park mellett az a tágas térség” lehetne.

1924. márc. 27. (csütörtök), Új-Somogy, VI. évf. 72. (1363.) sz., 3. l.

Rendezik a Hivatalnokok Társaskörének könyvtárát címmel 8 soros hír a kaposvári könyvtár ápr. 1-jétől jún. 1-jéig tartó bezárásáról és ezzel kapcsolatban a könyvtáros kéréséről, hogy a „közönség” a nála levő könyveket vigye be a könyvtárba. – *Könyvtárrendezés a Hivatalnokok Körében* címmel hasonló tartalmú, 10 soros felhívás a *Somogyi Újság* márc. 27-i (1924/72. sz.) számának 2. oldalán, a *Hírek* rovatban: az elnökség ápr. 1-jéig kéri a kikölcsönzött könyvek visszahozását.

1924. ápr. 24. (csütörtök), Új-Somogy, VI. évf. 94. (1385.) sz., 3. l.

A Műkedvelő előadás Somogyjádón címmel a *Hírek* rovatban megjelent, 21 soros beszámoló szerint a Somogyjádi Polgári Olvasókör által húsvét másnapján nagy sikerrel bemutatott *Harang* c. színmű előadásának bevételét, egymillió koronát [80 pengő] az olvasókör könyvtára javára fordították.

1924. máj. 23. (péntek), Somogyi Újság, VI. évf. 118. sz., 2. l.

A *Hírek* rovatban, *Törvény útján szabályozzák az analfabéták kötelező oktatását és népkönyvtárak létesítését* címmel ismertetés olvasható gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszternek az Országos Közművelődési Tanács legutóbbi ülésén elhangzott beszámolójáról, amelyben az iskolán kívüli népoktatásról készített törvénytervezetével ismertette meg a résztvevőket. E reform-tervezet egyebek között előírja, hogy az 5000 lakosú községek kötelesek népkönyvtárat felállítani. A miniszter szerint ilyen rendszer mellett a csonkaországban „4000 népkönyvtárral terjeszthetné a kultúrát”.

1924. jún. 4. (szerda), Új-Somogy, VI. évf. 127. (1418.) sz., 2. l.

A *Hírek* rovatban megjelent, *A Kereskedők Egyesületének könyvtára kezdetű*, 12 soros közlemény szerint „a beszerzett új könyvek beosztása céljából” a tagoknak legkésőbb jún. 5-ig be kell szolgáltatniuk „rendezés céljából” a náluk levő könyveket, amelyeket különben a költségükre fognak beszerezni. – Ugyanez a felhívás ismétlődik az *újság* következő, jún. 5-i számának 3. oldalán, a *Hírek* rovatban.

1924. júl. 1. (kedd), Új-Somogy, VI. évf. 148. (1439.) sz.

A somogyi népkultúra előrehaladásának egy évi beszámolója c., Kaposváron és Somogymegye községeiben diadalmasan terjeszkedik az Iskolánkívüli Népművelés. – Komoly munka végzéséről és szép eredményekről győződött meg az évzáró közgyűlés alc., a lap első oldalán közölt tudósítás szerint a Somogyvármegye Iskolánkívüli Népművelési Bizottságának tegnap [feltehetőleg: jún. 29-én, vasárnap] a megyeháza kistermében tartott közgyűlésén Felczán József titkár „terjedelmes beszámoló jelentés”-t tartott. Ebben idé-

zett egy amerikai közmondást, miszerint „ahol üresek a könyvtárak olvasótermei, ott tele vannak a börtönök!”, és szavá tette, hogy „Igen sok helyen szeretnék kicserélni a könyvtári állományukat, de a kultuszkormány[zat] [Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium] késlekedő intézkedése ezt még nem tette lehetővé.”

1924. júl. 2. (szerda), Somogyi Újság, VI. évf. 149. sz., 2. l.

Felhívás! – címmel a Kaposvári Nemzeti Kaszinó könyvtárosa, D. [Dr.] Vass Miklós „tisztelettel felkéri” a kaszinó tagjait, hogy a náluk lévő könyvtári könyveket szíveskedjenek „beadni” ezen és a következő héten, a könyvtári órák alatt (szerda délután 3-tól 4 óráig), mert a könyvtár „revideálása” és katalógus készítése miatt átnézésükre szükség van. E munkálatok miatt a könyvek kikölcsönzése pár hétig szünetel. (15 soros közlemény a *Hírek* rovatban.)

1924. júl. 27. (vasárnap), Új-Somogy, VI. évf. 171. (1462.) sz., 4. l.

A *Hírek* rovatban, *A Széchenyi Társaskör hírei* c., 22 soros közlemény egyik részlete: „Felkéretnek a Széchenyi Társaskör tagjai, hogy akiknél könyvtári könyvek vannak kint, azokat leltározás végett vasárnap, folyó hó 27-én délelőtt 10 órára a körbe hozzák be. Leltározás után a könyveket újból elvihetik.”

1924. aug. 27. (szerda), Új-Somogy, VI. évf. 195. (1486.) sz.

A nép és kultúra c., *Ekamp E. Elemér* által jegyzett vezércikkből vett idézet: „...népoktatásunk nem kelti föl a gyermekben a tudásvágyat, kikerülve az iskolából, eszébe sem jut többet könyvhöz nyúlni... Ezért minden népiskolát alkalmas könyvtárral kellene felszerelni s az olvasást, az önképzést már az iskolában megkedveltetni.”

1924. szept. 3. (szerda), Új-Somogy, VI. évf. 201. (1492.) sz., 3. l.

„*A Kaposvári Nemzeti Kaszinó könyvtára* újból megnyílik. Könyvtári órák ezután is minden szerdán d. u. 3–4-ig tartatnak. Az első könyvkiosztás holnap, szerdán lesz.” – ez a *Hírek* rovatban megjelent 6 soros közlemény szó szerinti idézése. – [A *holnap, szerdán* időmegjelölés magyarázata az, hogy a szerdára dátumozott lapszám kedden, kora délután jelent meg.] – Ugyanez a szöveg a *Somogyi Újság* ugyanezen a napon megjelent VI. évf. 201. számában is olvasható, a 2. oldalon, a *Hírek* rovatban – azzal a különbséggel, hogy az első „könyvkiosztás” dátumát a *szept. 3-i* dátummegjelöléssel félreérthetetlenné teszi.

1924. szept. 14. (vasárnap), Új-Somogy, VI. évf. 210. (1501.) sz., 3. l.

A *Hírek* rovatban megjelent, *Megalakult a községi felsőkereskedelmi iskola önképzőköre* c., 15 soros közlemény, amely a *Merényi Oszkár* tanár, elnök vezette „ez évi tisztikar” tagjait sorolja fel, főkönyvtárosként említi meg *Kovács József* [helyesen: Zoltán] III. évfolyamos tanulót.

1924. szept. 24. (szerda), Új-Somogy, VI. évf. 218. (1509.) sz., 2. l.

A Megalakult a főgimnázium „Virág” önképzőköre c., 22 soros hirdetés szerint az állami Somssich Pál főgimnázium önképzőkörének „ezévi tisztikarára”-ban a főkönyvtárosi tisztséget *Ladislai István* VIII., az alkönyvtárost *Gács Attila* VII. osztályos tanuló tölti be. [Az utóbbi a harmincas években gyógyszerészségét volt Somogyszil községben, majd tudomásunk szerint Kaposváron lett gyógyszerész. Nevét szerintünk Gács-nak kell írni. Az iskolai értesítőben is: *Gács Lajos Attila* a név. – *Az összeállító.*]

1924. szept. 26. (péntek), Új-Somogy, VI. évf. 220. (1511.) sz.

Az újság első oldalán *Megalakult a Balatonboglári Kaszinó* címmel közölt beszámoló szerint a település „intelligenciája” által alakított „úri kaszinó” tisztikarában: „Könyvtárnok: *Vrannay János.*”

1924. okt. 5. (vasárnap), Somogyi Újság, VI. évf. 228. sz., 4. l.

Az Ajándékok a Somogymegyei Múzeum részére címmel közölt, településenkénti felsorolás szerint „A vall.[ás] és közokt.[atásügyi] miniszter 37 kötet könyvet 2 800 000 korona értékben” [224 pengő] adományozott az intézménynek. (*Hírek* rovat)

1924. okt. 18. (szombat), Új-Somogy, VI. évf. 239. (1530.) sz., 1. l.

A harc a népművelés érdekében c., a Somogyvármegyei Iskolánkivüli Népművelési Bizottságnak a „tegnapi” [valószínűleg csütörtöki] napon a vármegyházán tartott választmányi üléséről megjelent cikk szerint *Felczán József* titkári beszámolójában az 1924–1925. évi népművelési programot ismertetve szolt arról is, hogy „A népművelés érdekében újból megnyitják az Anna-utcai iskolában a népkönyvtárt.” – Hasonló információ olvasható a *Somogyi Újság* 2. oldalán ugyanezen a napon, *A szülők részére tanfolyamokat rendez a Népművelési Bizottság* címmel megjelent beszámolóban is.

1924. okt. 31. (péntek), Somogyi Újság, VI. évf. 250. sz., 3. l.

Megnyílt a népkönyvtár címmel 7 soros hír a központi (Fő u. 44. sz.) elemi iskola jobb oldali földszinti termében elhelyezett népkönyvtárról, amely f. hó [?] 9-től kezdődőleg minden vasárnap délelőtt 11 és 12 óra között a közönség rendelkezésére áll. (*Hírek* rovat) – Ugyanez szó szerint a nov. 1., (251.) szám 3. oldalán is olvasható.

1924. nov. 6. (csütörtök), Új-Somogy, VI. évf. 254. (1545.) sz., 3. l.

Megnyílt a népkönyvtár címmel a *Hírek* rovatban 7 sor arról, hogy a központi elemi iskola (Fő u. 44. sz.) földszinti jobb oldali tantermében elhelyezett népkönyvtár f. hó 9-től kezdve minden vasárnap 11 és 12 óra között „a közönség rendelkezésére áll.”

1924. nov. 7. (péntek), Új-Somogy, VI. évf. 255. (1546.) sz., 1. l.

A Szociális Missió Társulat indexre tett egy könyvet főcímmel közölt cikk

szerint a társulatnak tegnap [valószínűleg szerdán] a vármegyházán tartott rendes havi gyűlésén *dr. Hegyi Árpádné* elnök „felhívta a tagokat, hogy a *dr. Vincze József* kaposvári ügyvéd által írt »Tékozló Magdolna« c. regényt, szerinte annak erkölcstelen és szemérmes sértő tartalma miatt bojkottálják és egyáltalában ne vegyék és ne olvassák... Közölte..., hogy a Missió mindent el fog követni, hogy a könyv terjedését megakadályozza.” [Lásd a lap aug. 14-i számában, az *Irodalom* rovatban (*W.*) szignóval megjelent kedvező kritikát is, amely azonban előre jelzi a várható támadásokat, elutasítást is.]

1924. nov. 13. (csütörtök), Új-Somogy, VI. évf. 260. (1551.) sz., 3. l.

Megalakult a „Polgári Olvasókör” Kaposmérőben címmel 17 soros hír arról, hogy a vasárnap – nov. 9-én – *Keresztes Gyula* református lelkész elnöke alatt megalakult kör célja „a szórakozás, művelődés s a kisemberek támogatása”. Az egyelőre csupán egy átengedett helyiségben működő kör könyvtáráról, könyvtárosáról nem szól a híradás – valószínűleg ezek hiányában.

1924. nov. 26. (szerda), Somogyi Újság, VI. évf. 271. sz., 2. l.

A *Hírek* rovatban *Szétvált a marcali-i-següdsi* [így!] *egyházkerület tanítói köre* címmel megjelent 41 soros közlemény szerint, mivel a [veszprémi] megyéspüspök rendeletére szét kell válniuk a több kerületből álló tanítói köröknek, a fent említett kör is kettévált és megalakította új tisztikarát. A marcali körben a könyvtáros *Czobor Gyula*, a següdsiben [felsősegesdiben] *Horváth József* lett. A szétválás során a pénztárt és a könyvtárt is meg kellett.

1924. dec. 25. (csütörtök), Új-Somogy, VI. évf. 295. (1586.) sz., 4–5. l.

Somogy megye húszéves hírlaptörténete. Hány lap alakult és hány lap szűnt meg Somogyban az utóbbi húsz esztendő alatt címmel, ill. alcímmel évenkénti felsorolásban tekinti át *Sebők Jenő* [nyomdaigazgató] az 1904 óta létezett (12) és 1924-ben is létező (2) kaposvári napilap, valamint a vármegyében megjelent (17), ill. megjelenő (3) hetilap vázlatos eseménytörténetét. A kb. egy teljes hírlapoldalt kitevő összeállítás a megye sajtótörténetének értékes forrása.

1924. dec. 25. (csütörtök), Új-Somogy, VI. évf. 295. (1586.) sz., 8. l.

A Munkás-Otthon tető alatt címmel a *Hírek* rovatban megjelent 27 soros közlemény szerint a Kaposvár várostól kapott telken ingyenes munkával tető alá hozták a munkásotthon főépületét, amelyben a tanácsterem, könyvtárszoba, olvasó- és játéktérnek kapnak helyet, valamint három irodahelyiség és a gondnok lakása is.

1924. dec. 31. (szerda), Új-Somogy, VI. évf. 298. (1589.) sz., 3. l.

A Megalakult a gigei gazdakör c., 14 soros hír felsorolja az új egyesület tisztikarát is, amelyben a könyvtáros: *Farkas Sándor*.

1925. jan. 3. (szombat), Somogyi Újság, VII. évf. 2. sz., 2. l.

Köszönetnyilvánítás. A [kaposvári] MÁV-alkalmazottak társasköre köszönetet mond azoknak, akik a szilveszter-esti mulatságán a könyvtár javára adakoztak. (8 sor a *Hírek* rovatban.)

1925. jan. 11. (vasárnap), Új-Somogy, VII. évf. 8. (1597.) sz.

„Közgyűlés. »A Kaposvári Széchenyi Társaskör« e hó 19-én... [a] Zrínyi utca 1. sz. alatt levő helyiségében évi rendes közgyűlést tart.” Ennek az újság 5. oldalán megjelent értesítésnek-meghívónak *Tárgysorozata* szerint a 3. napirendi pontként az évi zárszámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása a könyvtárra is kiterjed.

1925. jan. 11. (vasárnap), Somogyi Újság, VII. évf. 8. sz., 3. l.

Mesztegnyőn gazdakör alakult. Múlt vasárnap [jan. 4-én] tartotta alakuló közgyűlését a *Gazdak olvasóköre*, amelynek eddig 70 tagja van. Elnökké a főjegyzőt, alelnökké a községi bírót választották meg. (9 sor a *Hírek* rovatban.)

1925. jan. 13. (kedd), Somogyi Újság, VII. évf. 9. sz., 2. l.

Élénk társadalmi élet Lengyeltótiiban címmel 35 soros közlés a *Hírek* rovatban arról, hogy a most alakult *Polgári Kör*, amelynek taglétszáma 350 körül van s elnöke a járásbíró, alelnöke a helybeli káplán, Szilveszter-esti rendezvényén a 10 ezer koronás belépti díj mellett tisztán másfél millió koronás [120 pengős] bevételre tett szert, és ezt a könyvtár javára fordítja. A kör felolvasó esteket, tudományos és szórakoztató előadásokat is rendez, könyvtárat alapít és lapokat járát.

1925. jan. 14. (szerda), Új Somogy, VII. évf. 10. (1599.) sz., 2. l.

A Kiköltözött a GOK. kirendeltség a gimnázium épületéből címmel a *Hírek* rovatban megjelent 15 soros közlés szerint 1925. jan. 1-jén a GOK-kirendeltség átadta a reálgimnázium igazgatóságának az általa sokáig lefoglalt három könyvtárhelyiséget, amelyben a vármegyei könyvtár együtt volt elhelyezve a gimnázium tanári könyvtárával. A gimnázium igazgatósága az „illetékes hatóságtól” bizottság kiküldését kérte annak eldöntésére, hogy a két könyvtárt együtt tartsák-e vagy különválasszák.

1925. jan. 16. (péntek), Új Somogy, VII. évf. 12. (1601.) sz., 2. l.

A *Hírek* rovatban, *Tisztújítás a Máv. Dalkörnél* címmel közölt 28 soros híradás szerint a csaknem húsz éves dalkörnek a jan. 5. és 11. közötti héten tartott tisztújító közgyűlésén *Csik Ernő* tanoncoktatót és *iff. Füzér József* kocsilakatost választották könyvtárnokká. (Tartalmilag ugyanez a *Somogyi Újság* jan. 15-i számában megjelent 31 soros hírben is olvasható – a dátumra utalás nélkül.)

1925. jan. 18. (vasárnap), Új Somogy, VII. évf. 14. (1603.) sz., 3. l.

A Nagybjajom róm. kath. harangjaiért c., 12 soros hírben, az újság *Hírek*

rovatában olvasható, hogy a nagybajomi iparos ifjúság jan. 25-én kabaréval egybekötött táncestélyt rendez az új harangok beszerzésének elősegítésére. A bevétel egy bizonyos százalékát az ipartestületi könyvtár „kiegészítésére” fordítják. – Ugyanez a *Somogyi Újság*ban is, de más fogalmazásban: „Nem feledkeztek meg a nagybajomi ipartestület könyvtáráról sem, melynek igyekeznek elősegíteni a fejlesztését.” (3. l., *Hírek* rovat)

1925. jan. 22. (csütörtök), Somogyi Újság, VII. évf. 17. sz., 3. l.

Műkedvelő előadás Nagybajomban. A nagybajomi iparos ifjak 25-én, vasárnap a központi vendéglőben tánccal egybekötött műsoros kabaré estélyt rendeznek. A tiszta jövedelem 50 százalékát a róm. kath. harangra, 50 százalékát pedig az Ipartestület könyvtárára fordítják. (A *Hírek* rovatban 13 sor.) (Lásd. jan. 18. is.) A jan. 27-i, 21. szám *A nagybajomi zsidók és az iparos ifjak mulatsága* című híradásban – 40 soros glosszában – szól a sikeres rendezvényről, megemlítvén, hogy a tiszta nyereséget részben a róm. kath. templom harangjainak beszerzésére, részben a saját könyvtárakra fordítják. (*Hírek* rovat, 2. l.)

1925. jan. 22. (csütörtök), Új Somogy, VII. évf. 17. (1606.) sz., 2. l.

Ifjúsági önképző- és olvasóköri Kisbajomban címmel 16 soros közlemény a *Hírek* rovatban arról, hogy a kisbajomi ifjúság elhatározta: a műkedvelői gárda állandósítása végett ifjúsági önképző- és olvasókört létesít. Helyiségül azonban a református iskola tantermét a presbitérium határozata folytán eddig nem kaphatták meg.

1925. jan. 27. (kedd), Somogyi Újság, VII. évf. 21. sz., 2. l.

A [kaposvári] *Nemzeti Kaszinó közgyűlése* c., 31 soros híradásban az is olvasható, hogy a „tegnap” tartott közgyűlésen elhangzott dr. Vass Miklós „könyvtárosi jelentése” is. [A „tegnap” itt a 25-ét jelentheti, tehát a közgyűlés vasárnap volt.]

1925. jan. 27. (kedd), Új Somogy, VII. évf. 21. (1610.) sz.

Kaszinói délutánokat terveznek Kaposváron. Előkelő látogatói voltak a kaposvári Nemzeti Casinónak az idén. – A tegnapi közgyűlés lefolyása – c., ill. alcímű, az első oldalon megjelent cikk szerint a Kaposvári Nemzeti Kaszinó előző napon tartott évi rendes közgyűlésének beszámoló jelentései – köztük a könyvtárosi is – „a Kaszinó nagy felvirágzásáról adtak számot”. Az évi tagdíjon felül minden tag által vállalt 20 ezer koronás „beruházási járulék”-ból befolyt mintegy 80 millió koronából [6400 pengő, igen nagy összeg!] egyebek között a „könyvtár gyarapítását is megvalósították”. [A „tegnap” itt is a vasárnapot jelenti.]

1925. jan. 28. (szerda), Somogyi Újság, VII. évf. 22. sz., 3. l.

A „*Segíts magadon, az Isten is megsegít!*” c., a lap *Hírek* rovatában közölt, 37 soros közlemény végén olvasható, hogy a *Toponári Polgári Olvasóköri*

tervbe vette a *Gloria* nevű legújabb magyar szabadalomnak, „vetítő- és mozgógépnek” megvásárlását, ami által „a rendes vasárnapi szóbeli előadásoknak frappánsan célszerűsíthetőségét kívánja biztosítani”.

1925. jan. 30. (péntek), Új-Somogy, VII. évf. 24. (1613.) sz.

A *Barcsi Levente Egyesület*, „mely a múlt év végén alakult meg az iskolán kívüli testnevelés végrehajtására”, és amelyhez kb. 370 leventeköteles ifjú tartozik, tisztikarába könyvtárost is választott *Molnár István* személyében – az újság 2. oldalán megjelent 26 soros hír szerint.

1925. jan. 31. (szombat), Somogyi Újság, VII. évf. 25. sz., 2. l.

A *Farsang* c. alkalmi rovatban *Műkedvelő előadások Kisbajomban* címmel közölt 19 soros hír szerint a *Szilvász József* földbirtokos toborozta fiatalokból álló műkedvelői csoport által jan. 24-én előadott és febr. 1., ill. 2-ára is tervbe vett színjelölések jövedelmét ifjúsági kör felállítására, könyvtár létesítésére és színpadi felszerelések beszerzésére fordítják.

1925. febr. 1. (vasárnap), Somogyi Újság, VII. évf. 26. sz., 1. l.

A *Farsang* alkalmi rovatban *Farsang Nagyatádon* címmel közölt 5 soros hír szerint a nagyatádi farsangi rendezvények közül febr. 2-én tartják meg a nagyatádi gazdakör évi zártkörű táncmulatságát, amelynek tiszta jövedelmét a saját könyvtár javára fordítják.

1925. febr. 4., (szerda), Új-Somogy VII. évf. 27. (1616.) sz., 3. l.

A *kaposvári Hivatalnokok Társaskörének tisztújító közgyűlése* címmel a *Hírek* rovatban megjelent 22 soros közlemény szerint a febr. 1-jén tartott közgyűlésen megválasztott könyvtárnokok: *Illés György* és *Németh R[ezső]*.

1925. febr. 6. (péntek), Új-Somogy, VII. évf. 29. (1618.) sz., 1. l.

A *Megalakul a Pázmány Egyesület kaposvári osztálya. A Szociális Misszió havi ülése* c. cikkben egyebek között az is olvasható, hogy a Szociális Misszió febr. 5-én tartott rendes havi gyűlésén [özv.] *Rimanóczy Kálmánné*, a tisztviselőnői szakosztály vezetője köszönetet mondott *Jankó Kálmánnénak*, aki 25 kötet könyvet adományozott a könyvtárnak. (Ugyanez olvasható a *Somogyi Újság* 1925/29. (febr. 6.) számának első oldalán megjelent hasonló tartalmú írásban is.)

1925. febr. 10. (kedd), Somogyi Újság, VII. évf. 32. sz.

A *kaposvári Katholikus Kör közgyűlése* címmel az újság első és második oldalán közölt cikk szerint a febr. 8-án, vasárnap tartott közgyűlésen a résztvevők egyhangúlag elfogadták *Kovács Ernő* könyvtárnoki jelentését és a kör tisztikarába könyvtárossá megválasztották *Kovács Ernőt* és *Viza Lajost*.

1925. febr. 10. (kedd), Új-Somogy, VII. évf. 31. (1620.) sz.

A *Húsz éves a kaposvári Katholikus Kör* címmel az első oldalon megjelent

beszámolóából az is kiderül, hogy a „tegnap délután” [helyesen: febr. 8-án, vasárnap] tartott tisztújító közgyűlésen a 969 tagot számláló kör 1924. évi zárszámadása szerint a 427 millió korona kiadásból 3 millió [240 pengő] jutott a könyvtárra, ugyanannyi, mint a tiszteletdíjak kifizetésére. A könyvtár állapotáról *Kovács Ernő* könyvtáros tett jelentést. Őt a közgyűlés újrapasztázta.

1925. febr. 11. (szerda), Somogyi Újság, VII. évf. 33.sz., 2. l.

Az iskolán kívüli népművelés Somogyban címmel a lap *Hírek* rovatában közölt hosszabb közlemény szerint Patalom kisközség „lelkes népművelő tanítója”, *Bucsi Ignác* ez évben is összefogva másokkal – név szerint felsorolva: gazdatiszt, kispap, körjegyző, orvos – ismeretterjesztő tanfolyamot szervezett, „de szépen halad a népkönyvtár átalakításának az akciója is.”

1925. febr. 11. (szerda), Új-Somogy, VII. évf. 32. (1621.) sz.

A Tovább folyik a somogyi falvak felvilágosítása. Összefogtak a falu vezetői a szellemi kultúra fellendítésére c., ill. alcímű, az újság 2. oldalán megjelent, 45 soros cikkben olvasható: „Patalom lelkes tanítója[,] *Bucsi Ignác*” ez évben is – összefogva másokkal (gazdatiszt, kispap, körjegyző, orvos) – ismeretterjesztő tanfolyamot szervezett, és „szépen halad a népkönyvtár alakításának az akciója is.”

1925. febr. 19. (csütörtök), Somogyi Újság, VII. évf. 40. sz., 2. l.

Jókai-ünnepély Marcaliban címmel 8 soros előzetes a *Hírek* rovatban arról, hogy a marcali állami polgári fiú- és leányiskola Jókai születésének 100. évfordulóján, febr. 18-án a *Jókai-síremlék* és az intézet könyvtára javára emlékünnepélyt rendez a Korona-szálloda nagytermében. [A lap szerdán, 18-án délután jelent meg.]

1925. márc. 3. (kedd), Új-Somogy, VII. évf. 50. (1639.) sz.

A „*Csak az az ország fejlett, gazdag és nagy kultúrájú, amelyben erős és virágzó a kereskedelem!*” címmel a lap első oldalán közölt, a *Kaposvári Kereskedők Egyesületének* márc. 1-jén tartott évi rendes közgyűléséről beszámoló cikk a megválasztott tisztikar tagjait is felsorolja: közöttük van *Laufer Lajos* és *Bársony János* könyvtáros is. – A közgyűlésről *Mi a vezetésben részt kívánunk venni* címmel beszámoló cikkében a *Somogyi Újság* ugyanezen napi száma (VII. évf. 50. sz., 1. l.) szintén felsorolja az új vezetőség tagjait, köztük a két könyvtáros, *Laufer Lajos* és *Bársony János* nevét.

1925. márc. 3. (kedd), Új-Somogy, VII. évf. 50. (1639.) sz.

Könyveket lehet ingyen kapni a Faluszövetségtől – az e címmel a *Hírek* rovatban, a 3. oldalon megjelent 23 soros hír szerint a Faluszövetség, amely az elmúlt két hónapban 20 millió korona [1600 pengő] értékű könyvet osztott szét sikeresen működő falusi egyesületek és körök között, újabb 20 millió korona értékű ismeretterjesztő könyvet s műkedvelői előadásokra alkalmas

színdarab-szövegkönyvet ajándékoz falusi olvasó- és gazdakörök, ifjúsági és leventegyeseletek számára. A könyvadományok javarészt 200 ezer korona [16 pengő] értékűek, de 1-2 kiemelkedő egyesület 1-2 milliós ajándékot is kaphat.

1925. márc. 5. (csütörtök), **Somogyi Újság, VII. évf. 52. sz., 2. l.** és **márc. 8.** (vasárnap), **55. sz.**

Könyvtárrendezés a Kath. Körben címmel 8 soros közlemény a *Hírek* rovatban: A kaposvári Katolikus Kör felkéri tagjait, hogy a náluk levő könyveket „könyvtárrendezés céljából” márc. 10-ig a könyvtári órákban (szerda este 6 órától 7-ig) „beszolgáltatni szíveskedjenek”. – Ugyanez a márc. 8-i, vasárnapi szám 3. oldalán, szintén a *Hírek* rovatában.

1925. márc. 15. (vasárnap), **Somogyi Újság, VII. évf. 61. sz., 4. l.**

A leánygimnázium márc. 15-i Jókai ünnepélye címmel 46 soros előzetes műsorközlés és híradás arról, hogy az egyesületi leánygimnáziumnak e napon a vármegyeház nagytermében rendezendő (centenáriumi) ünnepélyén, amelyen a belépődíj személyenként 30 ezer korona, a karzati diákjegy pedig 5 ezer korona, „A tiszta jövedelem az ifjúsági könyvtárnak gyarapítására költetett le.” (*Hírek* rovat)

1925. ápr. 12. (vasárnap), **Új-Somogy, VII. évf. 83. (1672.) sz., 8. l.**

Mikor nyílik meg a reál-gimnázium könyvtára? címmel a *Hírek* rovatban 23 sor arról, hogy a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium elrendelte a GOK által annak idején lefoglalt – immár felszabadult – helyiségekben levő, „hatalmas reál-gimnáziumi könyvtár” tanári és megyei könyvtári könyvvállományokra történő különválasztását, amelyet *Szabó Alajos* gimnáziumi tanár a „napokban” meg is kezdett. A különválasztás ügyében keddre (ápr. 14-re), a *Tallán Andor* alispán elnöklete alatt tartandó értekezletre hívták meg a reál-gimnázium igazgatóságát és tanári karát, a tanfelügyelőséget és a [Somogy-vármegyei] Múzeum Egyesületet. Ekkor kívántak dönteni a könyvtár megnyitásáról is, amelyet a nagy munka miatt bizonytalanak ítélt a közlemény.

1925. ápr. 12. (vasárnap), **Somogyi Újság, VII. évf. 83. sz.**

A Mesztegnő – a világ vége címmel a lap húsvéti mellékletének 2. oldalán, a *Somogyvármegye községei* keretcímmel megjelent cikk pár sorban kitér arra, hogy a nemrég alakult „Gazda- és Olvasókör” szépen működik. A tagok itt olvashatnak, meghányhatják-vethetik dolgaikat, ügyeiket. Nagy baj, hogy a 70 tagnak nem áll rendelkezésére megfelelő helyiség.

1925. ápr. 16. (csütörtök), **Somogyi Újság, VII. évf. 85. sz., 2. l.**

Színielőadás Baracson címmel 11 soros hír a Barcsi Polgári Ifjúsági Önképzőkör ápr. 13-án, húsvét hétfőjén rendezett sikeres színelőadásáról és az utána tartott táncmulatságról. A rendezvény tiszta jövedelmét „az önképzőköri könyvtár és színpad alapra fordítják”.

1925. ápr. 17. (péntek), Új-Somogy, VII. évf. 86. (1675.) sz., 3. l.

A Pacsirta Somogyjádón címmel a *Hírek* rovatban 40 soros beszámoló arról, hogy a Somogyjádi Polgári Olvasókör Martos és Lehár *A pacsirta* c. háromfelvonásos vígoperettjének húsvéti nagy sikerű előadásával 3 millió koronás [240 pengős] bevételre tett szert, amelyet az olvasókör könyvtára javára fordítanak, s a következő vasárnap megismétlik az előadást.

1925. ápr. 18. (szombat), Somogyi Újság, VII. évf. 87. sz., 3. l.

Ötven aranyfillér a népiskolai könyvtárak javára címmel a *Hírek* rovatban 13 sor arról, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter módosította az elemi népiskolai oktatás ingyenességét kimondó törvénynek azt a rendelkezését, miszerint minden beírt elemi iskolai tanuló után 50 fillér szedhető a népiskolai könyvtár javára. – Új rendelete alapján már a jelen tanévre is az eddigi 50 papírfillér helyett tanulónként 50 aranyfillér szedhető.

1925. ápr. 21. (szerda), Somogyi Újság, VII. évf. 89. sz., 3. l.

Az *Ádándi Iparosok és Kereskedők Köre* „műkedvelői előadással” (Tóth Ede: A kintornás család) egybekötött mulatságot rendezett – feltehetőleg 18-án, szombaton vagy 19-én, vasárnap – saját könyvtára javára. „A mulatság reggelig tartott s úgy anyagilag, mint erkölcsileg a legszebben sikerült.” (32 sor a *Hírek* rovatban.)

1925. ápr. 24. (péntek), Új-Somogy, VII. évf. 92. (1681.) sz., 3. l.

Műkedvelőelőadás Lábodon címmel 31 soros beszámoló a *Hírek* rovatban arról, hogy a Lábodi Polgári Olvasókör könyvtárának gyarapítására táncmulatsággal egybekötött, jól sikerült színielőadást rendezett: *Géczy István* népszínművét, a *Gyimesi vadvirágot* mutatta be ápr. 19-én.

1925. ápr. 28. (kedd), Új-Somogy, VII. évf. 95. (1684.) sz., 2. l.

A belső oldalakon hibásan ápr. 27-i fejléccel megjelent újság „*Somogy és Kaposvár hősi halottainak emlékét megyei múzeum alakjában kellene megörökíteni!*” címmel számol be a *Somogyvármegyei Múzeum Egyesület* ápr. 26-án tartott évi közgyűléséről, amelyen *Tallián Andor*, a megye alispánja dr. *Thury Zsigmond* lapszerkesztő (Új-Somogy) felszólalására válaszolva, kifejtette, hogy „amellett van, miszerint igazi kultúrház legyen a [felépítendő] Múzeum épülete, kutató és olvasó teremmel, hangversenyeremmel stb. Ki is tart e terv megvalósítása mellett továbbra is.”

1925. ápr. 30. (csütörtök), Új-Somogy, VII. évf. 97. (1686.) sz., 2. l.

Műkedvelő Kaposmérőben címmel 13 soros előzetes a *Hírek* rovatban arról, hogy a Kaposmérői Polgári Olvasókör máj. 3-án a kör helyiségében könyvtáralapja javára „hazafias, tánccal egybekötött műkedvelői színi előadást rendez”.

1925. máj. 1. (péntek), Somogyi Újság, VII. évf. 98. sz., 2. l.

Műkedvelő előadás Kzsokon [Kzsokban] címmel 17 soros hír arról, hogy a

kazsoki ifjúsági egyesület ápr. 26-án, vasárnap délután és este az iskolában a református lelkész betanításában, két előadásban bemutatta a *Tolonc* c. színművet. Az előadások és az őket követő táncmulatság 1 800 000 korona [144 pengő] tiszta jövedelmét az ifjúsági egyesület könyvtára javára fordítják.

1925. máj. 3. (vasárnap), Somogyi Újság, VII. évf. 99 sz.

A „Marcali egyh. ker. róm. kath. Tanító egyesület” máj. 7-én Marcaliban, a róm. kat. iskolában tartja közgyűlését, amelynek tárgysorozatában „A ketté osztott könyvtár állapotáról jelentés” képezi a 4. pontot a 16 soros előzetes híradás szerint, amely a *Hírek* rovatban, a 3. oldalon jelent meg.

1925. máj. 10. (vasárnap), Somogyi Újság, VII. évf. 105. sz., 4. l.

A *Tanítógyűlés Marcaliban* címmel közölt háromnegyed hasábos beszámolóban olvasható, hogy a marcali egyházkerületi katolikus tanítóegyesület 7-én tartott értekezletén, „könyvtári és pénztári jelentések” is elhangzottak. (*Hírek* rovat)

1925. máj. 13. (szerda), Új-Somogy, VII. évf. 107. (1696.) sz., 2. l.

Leány-Klub alakult Marcaliban címmel félhasábos tudósítás arról, hogy a *Szociális Misszió Társulat* keretében a napokban megalakult klubnak már 60 tagja van. Könyvtárosai: *Bradics Mariska, Máyer Ilonka* és *Némethy Mariska*.

1925. máj. 16. (szombat), Új-Somogy, VII. évf. 110. (1699.) sz., 3. l.

Szeptember 1-ére befejeződik a gimnáziumi könyvtár különválasztása címmel 15 soros hír arról, hogy *Szabó Alajos* reálgimnáziumi tanár a gimnázium könyvtárának és – az eddig vele együtt tárolt – vármegyei könyvtárnak különválasztását megkezdte, és júniustól egész napi munkával be fogja fejezni szept. 1-jéig, az új tanév kezdetéig.

1925. jún. 16. (kedd), Új-Somogy, VII. évf. 133. (1722.) sz., 2. l.

A posta jelenlegi helyére költözik ideiglenesen a múzeum címmel egy és egynegyed hasábos, a Somogymegyei Múzeum Egyesület előző napi választmányi üléséről beszámoló cikk arról, hogy a városházából kiköltöző postahivatal helyén kap helyiségeket az [eddig valójában otthontalan] múzeum, amelynek végleges épületét a Rákóczi tér kiemelkedő részére, a színház és a Rózsa utca közti részre tervezik. A könyvtári és a kiállítási termek az emeletre kerülnének. A kultúrházi feladatok végzésére is kijelölt intézmény számára a tabi kaszinó felajánlotta könyvtárát, a Fáy-könyvtárát. – A megyei másik napilap, a *Somogyi Újság* jún. 16-i számának hírovtatában, a 2. oldalon közölt beszámoló szerint az ülés jún. 14-én (vasárnap) volt.

1925. júl. 17. (péntek), Somogyi Újság, VII. évf. 159. sz., 3. l.

Hol a megyei könyvtár? címmel 28 soros levél a szerkesztőhöz „Egy olvasni szerető” aláírású levélírótól, aki „zsebbeli állapota” miatt a vásárlás helyett

a könyvtárakra szorult – azokat már ki is olvasta –, és aki „kutatásai” során rájött arra: „van itt egy úgynevezett megyei könyvtár is, de minden igyekezetem kárba veszett, hogy onnan kapjak egy könyvet. Azt mondják..., hogy rendezik. De vajjon meddig tart ez, hisz esztendők óta egyebet sem hallok, mint rendezik. Utóvégre egyszer ennek is be kell fejeződnie, mert... a könyvtár nem csak azért van, hogy a könyveket az egyik polcra a másikra rakják át és csak a kedélyesen sétálgató pókoknak engedjék meg a hozzáférést.”

1925. júl. 31. (péntek), Új-Somogy, VII. évf. 171. (1760.) sz., 1. l.

A Felveszi a megye az 500 milliós kölcsönt... A pótállandó [így!] választmány ülése. Felépül Somogyvármegye múzeuma c., ill. alc. cikk a közgyűlést előkészítő e napi ülésről tudósítva ismerteti az üggyel kapcsolatos alispáni jelentést, amely „lelkes szavakban mutatott rá... a Somogy megyei Kultúrpalota felépítésének nemzeti s hazafias jelentőségére... javasolja a hétfői megyegyűlésnek, hogy a törvényhatóság vegyen át a város külföldi kölcsönéből 500 milliót a múzeum építésére. Ugyanekkora összeget fordít Kaposvár is a múzeum felépítésére.” [A 2×500 millió korona = 2×40 ezer pengő] – ugyanerről az ülésről a *Somogyi Újság* e napi száma is ír *Építsünk templomot a somogyi kultúrának* címmel a lap első oldalán.

1925. aug. 4. (kedd), Új-Somogy, VII. évf. 174. (1763.) sz., 1. l.

Az újság *Órgróf Pallavicini György ellenzi a kormányzó névnapjának megünneplését* c., a Somogyvármegye törvényhatósági bizottságának aznapi [valójában, előző napi, hétfői] évnegyedes közgyűléséről beszámoló cikkének egyik alcíme szerint: „A megyegyűlés is megszavazta a kaposvári Kultúrpalotához való félmilliárdos hozzájárulást”, az utolsó bekezdésben pedig ez olvasható: „Elfogadták a kultúrház, illetve megyei múzeum létesítése érdekében tett alispáni előterjesztést...” – A *Somogyi Újság* ugyanezen napi számának első oldalán a „megyegyűlés”-ről beszámoló cikk szerint: „Elfogadták... a kultúrpalota felépítése ügyében az alispán előterjesztését...”

1925. szept. 5. (szombat), Somogyi Újság, VII. évf. 200. sz., 1. l.

A kultúrpalota felépítését nem akadályozza a város külföldi kölcsönének csökkentése címmel, *A város odaadja a már megígért 500 milliót* [a megyének] alcímmel közli a lap *Vétek György* polgármester válaszát az építkezés sorsát tudakoló kérdésére. – Ennek megerősítése olvasható az Új-Somogy szept. 13-i (206.) számának 2. oldalán *A kölcsön redukálása után is felépül a múzeum* címmel, *A város folyósítja a felajánlott összeget* alcímmel megjelent cikkben is.

1925. szept. 8. (kedd), Somogyi Újság, VII. évf. 202. sz., 2. l.

A Kath[olikus] Kör könyvtára f. hó 9-én, szerdán megnyílik. Könyvtári órák minden szerdán 6–7 óráig. [Szó szerinti idézet.]

1925. szept. 10. (csütörtök), Somogyi Újság, VII. évf. 203. sz., 3. l.

A kaposvári felsőkereskedelmi iskola Széchenyi önképzőkörének 6-án, va-

sárnap tartott „választó gyűlésén” Kovács Zoltánt (IV. oszt.) könyvtárossá, Csapó Kálmánt (III. oszt.) alkönyvtárossá választották a *Hírek* rovatban megjelent közlés szerint. – Ugyanez a közlemény az *Új-Somogy* szept. 11-i, pénteki számának 3. oldalán is megjelent, szintén a *Hírek* rovatban. (1925/204. (1793.) sz.)

1925. szept. 13. (vasárnap), Somogyi Újság, VII. évf. 206. sz., 3. l.

Könyvtári órák a Kat. Körben címmel, a *Hírek* rovatban 4 soros értesítés arról, hogy a Katolikus Körben minden szerdán délután 6-tól 7 óráig vannak a könyvtári órák.

1925. szept. 16. (szerda), Új-Somogy, 208. (1797.) sz., 3. l.

A Levente Egyesület megalakulása Inkén címmel a *Hírek* rovatban megjelentek szerint vasárnap [13-án] „sok küzdés és fáradozás után agilis férfiaknak sikerült... megalakítani a Levente Egyesületet.” Az alakuló ülésen, a tisztikar megválasztása során könyvtárosnak Peérl [Peéri?] Antal választották. [Megjegyzés: Inkén bérelt földbirtokán tartózkodott gróf Bethlen István miniszterelnök az egész nyár folyamán.]

1925. szept. 22. (kedd), Somogyi Újság, VII. évf. 213. sz., 1. l.

A Somogyvármegyei Múzeumegyesület választmányi ülése. Sürgős a kultúrpalota megépítése – Bizonytalan az ígért városi segély – ezzel a címmel, ill. alcímekkel számolt be a lap a vasárnap (szept. 20.) tartott, a közgyűlést előkészítő ülésről. – (Hasonló című, hasonló tartalmú közlemény az *Új-Somogy* ugyanezen napi számának 1. oldalán.)

1925. szept. 29. (kedd), Somogyi Újság, VII. évf. 219. sz., 2. l.

„*Vitam et sanguinem!*” *Felépül Somogyország múzeuma* – „*A Somogy Megyei Múzeum Egyesület*” lelkes közgyűlése c., ill. alc. tudósítás arról is beszámolt, hogy a tegnapi napon – helyesen: vasárnap – lezajlott eseményen Gönczy [helyesen: Gönczi] Ferenc ügyvezető alelnök „Örömmel jelentette, hogy a múzeum könyvtára 484 darabbal, 32 drb. nyomtatvánnyal, 6 drb. XVIII. századból való térképpel, 19 drb. kézirattal, 9 drb. régi okmánnyal, 7 drb. régi hírlappal, 2 drb. régi kottával gyarapodott...”

1925. szept. 29. (kedd), Új-Somogy, VII. évf. 219. (1808.) sz.

Jövő tavasszal megkezdik a Somogymegyei Múzeum építését... *A Múzeum Egyesület évi közgyűlése* címmel, ill. alcímmel kéthasábos beszámoló olvasható a lap 3. oldalán az egyesület vasárnap, 27-én tartott közgyűléséről.

1925. szept. 30. (szerda), Somogyi Újság, VII. évf. 220. sz., 1–2. l.

A somogymegyei Népművelési Bizottság közgyűlése c. tudósítás szerint, „a tegnapi napon a vármegyeházán megtartott rendes évi közgyűlésen” – valójában a közgyűlés 27-én, vasárnap volt – Felczán József [titkár] évi beszámolójában arról is szólt, hogy „A nagy összegeket igénylő népkönyvtárak

szervezése nem volt számottevő.” Megemlítette továbbá, hogy a népművelési bizottság könyvtára 94 könyvvel gyarapodott különféle kiadók és a Magyar Tudományos Akadémia ajándékai révén.

1925. okt. 2. (péntek), Új-Somogy, VII. évf. 222. (1811.) sz.

Megalakult a leánygimnázium önképzőköre címmel 20 soros hír az idei tanévre választott „tisztikar” tagjainak névsorával, amely szerint főkönyvtáros lett *Csukly Erzsébet* VIII. oszt. tanuló, könyvtáros pedig *Mayer Ilona* (VII.), *Rudolf Gizella* (VII.), *Práger Sarolta* (VI.) és *Höfer Ilona* (VI. oszt.) tanuló. (3. l. – *Hírek* rovat.)

1925. okt. 3. (szombat), Új-Somogy, VII. évf. 223. (1812.) sz., 3. l.

A Megalakult a reálgimnázium önképzőköre címmel közölt hír szerint a kaposvári Somssich Pál Reálgimnázium *Virág Benedek* önképzőköre megválasztotta új tisztségviselőit, köztük – a könyvtárosi posztra – a VII. osztályos *Kring Miklóst* [a későbbi *Komjáthy Miklós* történészt, az Országos Könyvtári Központ, majd az Országos Levéltár munkatársát].

1925. okt. 6. (kedd), Somogyi Újság, VII. évf. 225 sz.

A *Hírek* rovatban, a lap 2. oldalán *A libickozmai ifjúság olvasókört alakít* címmel 8 soros közlemény olvasható arról, hogy megtörténtek az előkészületek az olvasókör megalapítására.

1925. okt. 9. (péntek), Somogyi Újság, VII. évf. 228. sz.

A Népművelési Titkárok Országos Szövetségének budapesti éves közgyűlése után tartott értekezletén előadó volt *Felczán József*, a Somogy megyei Iskolánkívüli Népművelési Bizottság titkára is, aki „a könyvtárakról értekezett”. (2. l., a *Hírek* rovatban 29 sor)

1925. okt. 9. (péntek), Somogyi Újság, VII. évf. 228. sz., 2. l.

Közlemény a *Hírek* rovatban *Szüreti multság* címmel, a következő szöveggel: „A buzsaí »Polgári és Ifjúsági Olvasókör« rendkívül jól sikerült szüreti multságot rendezett saját könyvtára javára.” (Az idézet a 23 soros híradás kezdő mondata.)

1925. okt. 25. (vasárnap), Új-Somogy, VII. évf. 242. (1831.) sz.

Az újság *Hírek* rovatában, a 4. oldalon, *Betöltötték a Berzsényi Társaság tisztségeit* címmel megjelent 27 soros közlemény szerint a tegnap délután a megyeházán tartott „folytatólagos alakuló ülésen” ügyvezető elnökké választották *Hortobágyi Ágostont*, míg az elnöki és a társelnöki tisztség betöltését későbbre halasztották. A „Berzsényi Dániel Irodalmi és Művészeti Társaság” sok egyéb tisztségviselői közé könyvtárost is választottak. – A *Somogyi Újság* ugyanezen napi számában, a 2. oldalon megjelent, *Megalakult a Berzsényi Dániel Irodalmi Társaság* c., részletesebb cikk a könyvtáros nevét is közli: *Papp János*. [Helyesen: *K. Pap János – Az összeáll.*]

1925. nov. 1. (vasárnap), *Új-Somogy*, VII. évf. 248. (1837.) sz., 3. l.

Az Újult erővel a népkultúra terjesztésére. Az Iskolánkivüli Népművelési Bizottság ülése c., ill. alc. beszámoló szerint az előző nap délutánján a vármegyeháza kistermében tartott ülésen egyebek között az is elhangzott, hogy a megye lakosságának 14%-a még mindig írástudatlan. – A bizottság 25–50 kötetes vándorkönyvtárak felállítását is tervbe vette. – A *Somogyi Újság* ugyanezen napi számának első oldalán megjelent, *Fokozottabb erővel indul meg a népművelési munka Somogyban* c. cikk szerint a 25–50 kötetből álló vándor népkönyvtárakat néhány hónapos használatra adják a továbbképzésben kitűnt községeknek, egyesületeknek vagy köröknek.

1925. nov. 4. (szerda), *Somogyi Újság*, VII. évf. 250. sz., 1. l.

Az Óriási botrány a megyegyűlésen a nagyatádi főszolgabíró[-]választás miatt c. cikkben, az *Emlékbeszéd Széchenyi felett* c. részben olvasható, hogy Tallián [Andor] alispán indítványozta: „...a felállítandó kultúrpalotát az ő nevére [Széchenyi Istváné] nevezzék el és az építés költségeire megyei gyűjtés induljon. Az adakozók között a megye első akar lenni és erre a célra 400 milliót javasol. Bejelenti, hogy a megyei Horthy-alap bizottság is 100 milliót [koronát, 8000 pengőt] adományoz erre a célra.”

1925. nov. 4. (szerda), *Új-Somogy*, VII. évf. 250. (1839.) sz., 1. l.

A Széchenyi [így!] István gróf emlékének az áldozatkész reformátor szellemében áldozott Somogy vármegye c. cikk szerint a nov. 3-án, Széchenyi Istvánnak a pozsonyi diétán „a Magyar Tudós Társaság felállítására szükséges alaphoz” történt felajánlásának pontosan a centenáriumán tartott közgyűlésen Somogy vármegye törvényhatósági bizottsága Tallián Andor alispán javaslatára úgy határozott, hogy „a vármegye kultúrházát (Múzeum) gróf Széchenyi Istvánról nevezi el és e ház céljaira a közélélmzési alapból 300, a rendelkezési alapból 100 és a Horthy alapból újabb 100 millió koronát áldoz.” [24 000+8000+8000=40 000 pengő]

1925. nov. 11. (szerda), *Új-Somogy*, VII. évf. 256. (1845.) sz.

A lap első oldalán *Somogyi küldöttség a kultuszminiszternél* címmel és *Pénzt kér a múzeum felépítéséhez* alcímmel 25 soros híradás szól arról, hogy az ezen a napon az alispán vezetésével a fővárosba utazott küldöttség találkozik Klebelsberg Kunó vallás- és közoktatásügyi miniszterrel, akitől a kormány anyagi támogatását kéri a Széchenyi Kultúrház felépítéséhez, „amely egyik büszkesége leendő Somogyország székesfővárosának, Kaposvárnak.”

1925. nov. 12. (csütörtök), *Somogyi Újság*, VII. évf. 257. sz., 1–2. l.

Küldöttség a somogymegyei múzeum építése ügyében a kultuszminiszternél c. beszámoló szerint a Somogymegyei Múzeum Egyesület gróf Somssich Géza elnök által vezetett küldöttsége tegnap azért „járt Klebelsberg Kunó gr. kultuszminiszternél, hogy a tavasszal megkezdeni szándékolt épület költségeihez államsegélyt biztosítson.” „...Klebelsberg gróf biztosította a kül-

döntséget teljes jóakarataról.” Mivel a kérrsel a legközelebbi költségvetési évre már lekéstek, „már csak az 1927–28. évi költségvetésre jegyezheti elő a... múzeum segélyét. ...*Dr. Fekete* Gyula azon kérdésére, hogy mily összegű államsegélyre számíthat az egyesület, ...kijelentette, hogy határozott összeget nincs módjában megjelölni. Ily segélyeknél legalább egymilliárd [korona] a minimum.” [=80 000 pengő]

1925. nov. 12. (csütörtök), Új-Somogy, VII. évf. 257. (1846.) sz., 1. l.

A Somogymegyei Múzeum részére kilátásba helyezett az állami támogatás címmel és A kultuszminiszter jóindulatáról biztosította a somogyiak küldöttségét. – A jövő költségvetésben legalább másfél milliárd [korona] fog beállítatni Somogyország kaposvári Múzeumára alcímekkel beharangozott cikk beszámol a küldöttséget vezető gróf Somssich Géza érveléséről a gróf Klebelsberg Kunónál tett látogatáson (1908-as alapítás, „néprajzi és népművészeti szempontból megbecsülhetetlen értékű anyag” birtoklása, a város és a megye együttesen másfél milliárd koronás [120 ezer pengő] részesedése a felépítés költségeiből), ill. a miniszteri válaszból: „...az 1927–1928. évi költségvetés kereteinek összeállításánál a küldöttség kérését figyelembe veszi és... legalább oly összegű támogatást igyekszik nyújtani, mint amilyent a város és a vármegye együttesen felajánlott.”

1925. nov. 14. (szombat), Somogyi Újság, VII. évf. 259. sz., 1–2. l.

A város adófizető közönségének joga van tudni, hova fordítják pénzét főcímmel beszámoló olvasható Kaposvár r. t. [rendezett tanácsú] város képviselőtestületének („tegnap” – valójában: csütörtökön) tartott rendes közgyűléséről, amely elfogadta a település 1926. évi költségvetését, benne *dr. Lehoczky Bruno* főjegyző előterjesztését arról, hogy a város a külföldi [dollár] kölcsönből 500 millió koronát adományoz a létesítendő Múzeum részére – amelyet *Széchenyi István*ról neveznek el –, és 500 milliót ad kölcsön a megyének, ugyancsak a múzeumépítés céljára.

1925. nov. 14. (szombat), Új-Somogy, VII. évf. 259. (1848.) sz., 1. l.

Kaposvár r. t. város képviselőtestülete „tegnap” tartott rendes közgyűlésén „méltányolva Somogyvármegye törvényhatósági bizottságának e napokban hozott azt a határozatát, hogy a Kaposvárott felépítendő kultúrház *Széchenyi István* gróf nevére nevezik el és jelentős anyagi eszközökkel teszik lehetővé a megvalósítását”, megszavazott az építkezésre fél milliárd korona hozzájárulást, valamint másik félmilliárdot ugyanerre a célra kölcsönként a vármegyének (a külföldi – dollár – kölcsönből). – A cikk címe: *Somogyvármegye „Széchenyi-kultúrház”-ára egy milliárdot szavazott meg Kaposvár képviselőtestülete.*

1925. nov. 15. (vasárnap), Új-Somogy, VII. évf. 260. (1849.) sz., 1–2. l.

A tavasszal megkezdik a Széchenyi-múzeum építését. Rövidesen megkezdik a gyűjtést. – A Rákóczi-téren építsék a kultúrházat – e címmel, ill. alcímek-

kel „fölvezetett” cikk foglalja össze az eddig történeteket és utasítja el azt az újabban született tervet, hogy a kulturális komplexumot a Honvéd téren építsék fel.

1925. nov. 25. (szerda), Új-Somogy, VII. évf. 268. (1857.) sz., 1. l.

A Rövidesen megindul a gyűjtési akció a Múzeumunk érdekében. A megyei közigazgatás végzi a gyűjtőmunka adminisztrálását. – A Múzeum-bizottság tegnapi ülése c., ill. alc. értekezleti beszámoló szerint a felépítendő, Széchenyi István nevét viselő „muzeális kultúrpalota” támogatása ellenében Klebelsberg Kunó kultuszminiszter ragaszkodik ahhoz, hogy „Somogyvármegye kultúrházának... nagyszabású jellege legyen.” Ezért a rendelkezésre álló másfél milliárd koronán (120 ezer pengő) felül még 2-3 milliárd koronát (160-240 ezer P) fordítsanak mielőbb a cél „méltó formában” történő megvalósítására. A közönség körében „hamarosan megindítandó gyűjtést Kaposváron a polgármester és a felkért magánosok, vidéken a főszolgabíróságok és az alájuk tartozó közigazgatási szervek végzik”.

1925. nov. 28. (szombat), Somogyi Újság, VII. évf. 271. sz., 2. l.

A Somogy megyei Egyetemi Hallgatók Széchenyi Szövetségének tisztújító közgyűlésén, amelyet „a napokban” tartottak meg Budapesten, az Országos Széchenyi Szövetség Károly körúti székházában, könyvtárnokokat is választottak Kuhl József és Katona János személyében. (2. l., Hírek rovat) – Az Új-Somogy c. újság ugyanezen napi számának Hírek rovatában, a 3. lapon azonos tartalmú közlemény jelent meg – a tisztséget könyvtárosként nevezvén meg. (VII. évf. 271. (1860) sz.)

1925. nov. 28. (szombat), Új-Somogy, VII. évf. 271. (1860.) sz.

A lap 3. oldalán, a Hírek rovatban A földművelésügyi miniszter adománya a Sámsoni Olvasókör részére címmel a következő 4 sor olvasható: „A földművelésügyi miniszter a Somogysámsoni Olvasókör részére teljes népkönyvtár gyűjteményt adományozott.”

1925. nov. 29. (vasárnap), Somogyi Újság, VII. évf. 272. sz.

A Mit akar a Somogy megyei Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Széchenyi Szövetsége. Öt éves a Szövetség címmel, ill. alcímmel a 2–3. oldalon közölt cikk szerzője, Horváth István orvostanhallgató a szövetség szolgáltatásai között azt is megemlíti, hogy „több, mint száz kötetes szakkönyvtárából egy évre könyvet kölcsönöz ki.”

1925. dec. 6. (vasárnap), Új-Somogy, VII. évf. 278. (1867.) sz., 2. l.

A Honvédtéren létesítendő parkban épül fel a polgári fiúiskola címmel és A vármegye Széchenyi-kultúrháza is oda kerül a Rákóczi tér helyett, továbbá Komoly megvalósulás előtt áll a városrendezés tárgyában készült tervezet alcímekkel közölt beszámoló szerint a Múzeum Egyesület válaszmánya a pénteki ülésén úgy döntött, hogy a Széchenyi Kultúrház [Múzeum] legmél-

több helye a parklétesítés folytán megváltozó Honvéd téren lesz, ahonnan eltüntetik a barakk-kórház maradványait, parkosítják a területet, s az „... impozáns méretű parkban a hazai kultúránk két nagy, világító fáklyája fog a nemzeti jövőendő távoli sötétjében is világítani: *a polgári fiúiskola és a Széchenyi kultúrpalota.*” – A terület rendezésének bővebb leírását tartalmazza az *Új-Somogy* következő, dec. 8-i (keddi) számában, a 2. oldalon megjelent, *Hol lesz Kaposvár legszebb része egy-két évtized múlva?* főcímmel megjelent cikk, amely „az évek előtt Lamping József építészvállalkozó” által a város megbízásából készített rendezési tervet ismertetve foglalkozik a leendő parktól északra fekvő területre tervezett új épületek elhelyezkedésével, a tisztviselőtelephez kapcsolódásukkal, új utcák nyitásával és egy 25 méter széles tehermentesítő út kialakításával, amely a toponári utat az ólaki dülő szántóföldjein át kötné össze a Kanizsai utcának a Vöröskereszt Szálló felőli végével!

1925. dec. 6. (vasárnap), Somogyi Újság, VII. évf. 278. sz., 1. l.

A Honvéd-térre kerül a Múzeum. A Somogymegyei Múzeum Egyesület válaszmányi ülése c., ill. alc. cikk szerint a tegnap [helyesebben: tegnapelőtt] tartott ülésen elhatározták, hogy a létesítendő múzeumot [könyvtárt, kultúrházat] nem a Rákóczi (Búza) téren építik fel, hanem a *Fleischacker Gyula* városi műszaki tanácsos rendezési terve alapján a Honvéd-téren, a Damjanich utcától a tisztviselőtelepig terjedő, az Árpád és a Szent Imre utca szélességében fekvő területen, a létesítendő parktól északra, a polgári iskola mellé [mögé], úgy, hogy a fiúpolgári pandantjaként még egy középületet is emelnének harmadikként.

1925. dec. 11. (péntek), Somogyi Újság, VII. évf. 281. sz.

A Kultúrpalota és városrendezés c. vezércikk szerzője, Cs. N. a Múzeum Egyesület válaszmányi ülésén bemutatott kultúrpalota-építési tervet a városfejlesztés és -szépítés nézőpontjából méltatja, s ideálisnak ítéli a kiválasztott Honvéd-teret – részben a parkosítás vonatkozásában, amelyet német példára hivatkozva kultúrszükségletnek tekint. A park környezetébe nagyon is beleillik a kultúrpalota, „amelynek felépülése... általános érdek.”

1925. dec. 13. (vasárnap), Somogyi Újság, VII. évf. 283. sz., 4. l.

Az Igal is halad a „korral” c. 18 soros hírben nemcsak az olvasható, hogy a kaszinóban szombaton rádiókészüléket szereltek fel, hanem az is, hogy az [elemi] iskolai tanulók a karácsonyi ünnepek alatt pásztorjátékot mutatnak be, és ennek a bevételét az [iskolai] „ifjúsági könyvtáralapra” fordítják.

1925. dec. 23. (szerda), Somogyi Újság, VII. évf. 291. sz., 2. l.

Népművelés Patalomban címmel 16 sor a *Hírek* rovatban arról, hogy a községben ebben az évben is folynak ismeretterjesztő előadások. A község a tanfelügyelőség jóvoltából három hónapra megkapta a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium vándorkönyvtárát, 82 kötettel. *Kovács Gyula* inám-

pusztai nagybérllő közbenjárására pedig 40 kötet [mező]gazdasági könyvhöz jutott a község.

1925. dec. 24. (csütörtök), Somogyi Újság, VII. évf. 292. sz., 3. l.

A Rádió Gigében címmel a *Hírek* rovatban megjelent írás szerint „e hó közepe óta rádió útján (az ujonan [így!] megalakult Gazdakörben) hallgatják az előadásokat.” A készülék árát a gazdák adták össze. A faluban „a buzgó népmívelők rövidesen népkönyvtárt létesítenek, vetítő (mozi) gépet szereznek be.”

1926. jan. 8. (péntek), Somogyi Újság, VIII. évf. 5. sz., 3. l.

Karácsonyi ünnepély és pásztorjáték Igalban címmel 31 soros közlemény a *Hírek* rovatban arról, hogy a karácsonyi ünnepekben és újév napján a tanuló által előadott szép pásztorjáték erkölcsileg és anyagilag jól sikerült, és a bevételt az ifjúsági könyvtárra fordítják.

1926. jan. 10. (vasárnap), Új-Somogy, VIII. évf. 7. (1891) sz., 3. l.

Új terv a múzeum épületének elhelyezésére. Herceg Eszterházy Páltól kéri a leánygimnázium melletti telket. – Halasztást szenved a gyűjtés megindítása – ez a cím, ill. alcímei a cikk tartalmát is kifejezik a Teleki téri, a városház és a villanytelep melletti területen történő, a Rákóczi téri, majd a Honvéd téri elhelyezés ötletéhez egy újabbról hírt adva. A terv megvalósulásában e cikk is kételkedik, ill. közli a tervvel szemben már eddig is megnyilvánult „szépészeti” és finansziális-tervezési ellenvetéseket.

1926. jan. 12. (kedd), Új-Somogy, VIII. évf. 8. (1892.) sz., 3. l.

A Nagyatádi Köztisztviselők Társaskörének farsangi táncestélye címmel 34 soros hír az „öreg Korona szálló helyiségében” szombaton (9-én) „fényes erkölcsi sikerrel” lebonyolított működvelő előadásról és táncestélyről, amelyeket a társaskör „könyvtárának fejlesztése céljaira” rendeztek.

1926. jan. 26. (kedd), Somogyi Újság, VIII. évf. 20. sz., 1. l.

A Katolikus Kör kell, hogy elfoglalja azt a helyet, melyet súlyánál és értékénél fogva képvisel c., A Kör rendes éves közgyűlése – Ismét megválasztották a régi tisztikart alc., első oldalas, részletes tudósítás szerint a kaposvári egyesületnek tegnap [vasárnap] tartott közgyűlésén Kovács Ernő könyvtáros beszámolt a 618 kötetes könyvtár működéséről. Ennek kapcsán dr. Hoss József apátplébános, a kör egyházi elnöke felkérte a tagokat, hogy nélkülözhető könyveiket ajándékozzák a könyvtárnak. A tisztújítás során a kör könyvtárnokaivá választották Kovács Ernőt és Viza Lajost. – Ugyanerről az eseményről az *Új-Somogy* ugyanezen napi [20. (1904.)] száma *Keresztényi összefogást hirdet a Katolikus Kör* címmel a lap 2. oldalán számolt be, s szintén megemlíti Kovács Ernő könyvtári helyzetismertetését, és szerepelteti a megválasztott vezetőségben Kovács Ernő és Viza Lajos könyvtárnokok nevét.

1926. jan. 26. (kedd), Somogyi Újság, VIII. évf. 20. sz., 1–2. l.

A késő esti órákba nyúló közgyűlésen új tisztikart választott a Hivatalnokok Társasköre c. beszámoló szerint a tegnap [vasárnap] háromnegyed hat órakor kezdődött tisztújító közgyűlésen *Németh Rezsőt* és *Simon Istvánt* választották a kaposvári székhelyű kör könyvtárnokaivá. – Az *Új-Somogy* 1926. jan. 26-i [20. (1904.)] száma *Izgalmas tisztújító közgyűlés a Hivatalnokok Társaskörében* címmel a 2. oldalán közöl cikket, és megemlítvén az ellenzéki lista győzelmét, szintén *Németh Rezső*, valamint *Simon István* könyvtárnokok nevét sorolja fel a megválasztott új tisztikar tagjai között.

1926. jan. 26. (kedd), Új-Somogy, VIII. évf. 20. (1904.) sz., 1. l.

A város vezetőtársadalmát szeretné naponta a társalgótermében üdvözölhetni a Kaszinó vezetősége c., a Kaposvári Nemzeti Kaszinó vasárnap délután tartott évi rendes közgyűléséről beszámoló cikk szerint a könyvtárnok, *dr. Vass Miklós* „jelentésében” ígéretet tett arra, hogy a közeljövőben a másfélezer műből álló könyvtár állományáról tájékoztató, nyomtatott, új könyvjegyzékkel [„könyvtárjegyzékkel”] fogja megörvendeztetni a tagokat, továbbá indítványozta, hogy mondjanak köszönetet *Pogány Vilmosnak* a „hírlapokkal és folyóiratokkal való ellátás körüli előzékenységeért”.

1926. jan. 26. (kedd), Somogyi Újság, VIII. évf. 20. sz.

A Nemzeti Kaszinó közgyűlése címmel a *Hírek* rovatban közölt 32 soros beszámoló szerint a kaposvári kaszinó tegnap [vasárnap] tartott évi rendes közgyűlésén *dr. Vass Miklós* főgimnáziumi tanár, könyvtáros bejelentette, hogy a napokban új [nyomtatott] könyvjegyzéket fog kiadni – ezt a közlést a közgyűlés elismeréssel fogadta.

1926. jan. 26. (kedd), Új-Somogy, VIII. évf. 20. (1904.) sz., 4. l.

A Donnervárosi Széchenyi Társaskör közgyűlése c., 25 soros hír szerint a tegnap [vasárnap!] tartott közgyűlésen a tisztikarba választották könyvtárosnak *Politzer Gyulát* és *Turi Lajost*.

1926. jan. 27. (szerda), Új-Somogy, VIII. évf. 21. (1905.) sz., 3. l.

A Hírek rovatban közölt, *A csurgói Polgári Casinó közgyűlése* c., 17 soros hír szerint „a múlt héten” tartott rendes évi közgyűlésen egyhangúlag megválasztott tisztikarban *Vágó József* és *iff. Kutrovics István* lettek a könyvtárosok.

1926. jan. 28. (csütörtök), Somogyi Újság, VIII. évf. 22. sz., 2. l.

A Tisztújítások Somogváron c., a *Hírek* rovatban közölt 45 soros hír szerint az *Iparos és Polgári Kör* új tisztikarába *Bálint Ferencet* és *Szentpáli Györgyöt*, a *Somogvári Ifjúsági Önképzőkörébe* pedig a 24-én tartott évi taggyűlésen *Matics Istvánt*, *Fürst Györgyöt* és *Gábel Józsefet* választották könyvtárosokká.

1926. febr. 10. (szerda), Somogyi Újság, VIII. évf. 32. sz., 3. l.

45 soros közlemény a *Hírek* rovatban *Zselicségben is megindult a nép-*

kultúra terjesztése címmel arról, hogy a szennai körjegyzőséghez tartozó 4 községből *Busa Antal* főjegyző vezetésével küldöttség járt Kaposváron a megyei iskolán kívüli népművelési bizottságnál és az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamaránál, s tőlük vasárnapi előadások tartását kérte. Az előadássorozat 7-én Zselickisfaludon és Szennán tartott első rendezvénye után a hallgatóknak „Azon meleg óhajuk jutott kifejezésre, hogy... népkönyvtárra is lenne szükségük.” Mivel Szennán már van egy „elfeledett népkönyvtár”, ennek rendezését *Tóth Sándor* ref. isk. tanító elvállalta, „másrészt számítani lehet arra is, hogy a vármegyei Népművelési Bizottság rendelkezésére álló vándorkönyvtárat 3 hónapi használatra rövidesen rendelkezésre fogja bocsáttani.” [így!]

1926. febr. 11. (csütörtök), *Somogyi Újság*, VIII. évf. 33. sz., 2. l.

Olvasókör alakult Csömenden címmel 18 sor a *Hírek* rovatban arról, hogy a kis faluban *Bogyó József* kántortanítónak sikerült megalakítania a *Polgári Olvasókört* – már az induláskor 42 taggal.

1926. febr. 14. (vasárnap), *Új-Somogy*, VIII. évf. 36. (1920.) sz., 5. l.

A Speciális rádió szaküzlet c., 21 soros hírből kiderül, hogy *Kozma Sándor*-nak a Kaposvárra behozott újdonságok – jelen esetben a rádió – elterjesztőjének a múltban egyebek között olyan újítások bevezetését köszönhetette a város, mint a *mozi*, a *fényképészet*, az *enyveshát* és a *kölcsönkönyvtár*.

1926. febr. 17. (szerda), *Új-Somogy*, VIII. évf. 38. (1922.) sz., 3. l.

Ingyen népkönyvtár címmel a következő felhívás jelent meg a *Hírek* rovatban: »Azon gazda-, olvasó- stb. körök, levente-, ifjúsági stb. egyesületek, amelyek ingyen népkönyvtárat óhajtanak, a „Falú” Országos Földműves Szövetséghez címzett kérvényüket sürgősen küldjék be „Somogyvármegye Iskolánkívüli Népművelési Bizottsága” címére (Kaposvár, Fő utca 44.) A kérvényben feltüntetendő az is, hogy ki vállalja el a könyvtár kezelését és hogy van-e megfelelő hely az elhelyezésére.« (13 sor) – Pontosan ugyanezen szöveg megjelent a *Somogyi Újság*, VIII. évf. 38., ugyanezen napi számának 3. oldalán is, a *Hírek* rovatban.

1926. febr. 19. (péntek), *Új-Somogy*, VIII. évf. 40. (1924.) sz., 3. l.

A *Hírek* rovatban megjelent 21 soros, *Munkában a kisbajomi Levente-Egyesület* c. közlemény szerint a Kisbajomban is megalakult egyesület megválasztotta tisztikarát, amelyben *Szilvási Mihály* lett a könyvtáros.

1926. febr. 20. (szombat), *Új-Somogy*, VIII. évf. 41. (1925.) sz., 3. l.

A Nagyatádi Köztisztviselők Társaskörének közgyűlése címmel egyhasábos beszámoló a febr. 14-én tartott évi rendes közgyűlésről, amelyen *Harsányi Antal* ügyvezető elnök [körjegyző] jelentésében „...Örömmel állapította meg, hogy a kör fennállásának harmadik évében a költségvetés keretén belül 7 millió korona [560 pengő] fordított a könyvtár fejlesztésére, mely így 104 modern munkával gyarapodott.”

1926. febr. 24. (szerda), Új-Somogy, VIII. évf. 44. (1928.) sz., 3. l.

Olvasókört alakított Szőke-pusztá címmel 15 soros hír, mely szerint az *Ekamp E. Elemér* malomtulajdonos buzdítására alakult körnek már 50 tagja van. Helyiségéül *Fülöp István* gazdálkodó házának egyik szobáját ingyen bocsátotta a kör rendelkezésére.

1926. márc. 5. (péntek), Somogyi Újság, VIII. évf. 52. sz., 3. l.

A Hírek rovatban *Népfőiskolai könyvtár* címmel *Lázár József*, a népfőiskola vezetője arra hivatkozva, hogy az „oktatás intenzitásának további fokozása érdekében” könyvtárt szeretnének felállítani, Kaposvár társadalmától kér segítséget: „Ajánlja fel ki-ki azt az egynéhány népies irányú és tartalmú könyvet: regényt, színművet, vagy egyéb szépirodalmi és tudományos művet is, melyet talán otthon már felesleges lomjai közé dobott. Kicsi, de értékes áldozat lesz ez a haza jövőjének felépítése végett füstölgő oltárainkon. Az esetleges könyvadományokat elismervény ellenében átveszem a reálgimnáziumban, vagy bárhol” – fejeződik be a 39 soros felhívás. – Hasonló című, terjedelmű és tartalmú szöveg olvasható az *Új-Somogy* c. napilap ugyanezen napi, 52. (1936.) számnak 3. oldalán is, szintén a *Hírek* rovatban.

1926. márc. 9. (kedd), Somogyi Újság, VIII. évf. 55. sz., 2. l.

A Minden különösebb vihar nélkül múlt el a Kereskedők Egyesületének közgyűlése címmel a „tegnap délelőtt” [vasárnap] a városháza nagytermében tartott évi rendes közgyűlésről beszámoló kéthasábos cikk szerint az egyesület tisztikarába két könyvtárost választottak *Lauffer Lajos* és *Bársony János* személyében. – Ugyanerről az eseményről *A kaposvári kereskedők tiltakoznak az anyagbeszerző felállításá s az üzlethelyiségek felszabadítása ellen* címmel első oldalán tudósított az *Új-Somogy* c. lap 55. (1939.) száma, amely szintén közölte a tisztikarba választott könyvtárosok (*Lauffer Lajos*, *Bársony János*) nevét.

1926. márc. 12. (péntek), Somogyi Újság, VIII. évf. 58. sz., 1. l.

A somogymegyei vendéglősök közgyűlése c., „a ma délelőtt 10 órakor” a Korona-szálló éttermében tartott évi rendes közgyűlés lefolyását ismertető cikk megemlíti, hogy a kaposmérői vasútállomás vendéglőse „a falusi olvasókörök reggelig tartó záróját panaszolja fel, holott a többi vendéglősöknek 10 órakor már zárniok kell.”

1926. márc. 21. (vasárnap), Somogyi Újság, VIII. évf. 66. sz., 3. l.

Az *Erdősokonyai hírek* c., a *Hírek* rovatban megjelent közlemény szerint az Erdősokonyai Polgári Olvasókör márc. 14-én tartotta kitűnően sikerült táncmultságát, amelyet könyvtárának gyarapítására rendezett. A 15 ezer koronás [1 pengő 20 fillér] belépti díjából 2 millió 524 ezer korona [201 pengő] folyt be. Felülfizettek – 5 és 20 ezer korona közötti összegeket – tizenketten, akiknek nevét is felsorolja a közlemény.

1926. márc. 28. (vasárnap), Somogyi Újság, VIII. évf. 71. sz., 2. l.

A Somogyi Egyetemi Hallgatók Széchenyi Szövetsége könyvtáralapja javára

ápr. 5-én, húsvét másnapján teadélután rendez a Turul-szálló összes termeiben. A *Hírek* rovatban megjelent 9 soros meghívó a belépés feltételeit is közli. – Az eseményről a lap ápr. 7-i, szerdai, 77. számában, a *Gyorsfelvétel egy délutánról és két ünnepnap eseményeiről* c. beszámoló 2. oldalán mindössze annyi olvasható, hogy „Az egyetemi hallgatók teadélutánja sikerült a Turulban...”

1926. márc. 31. (szerda), Új-Somogy, VIII. évf. 73. (1957.) sz., 3. l.

Megalakult a Libickozmai Levente Egyesület márc. 21-én – vasárnap – 120 leventetaggal. Tisztikarába könyvtárost is választottak Kovács Lázár személyében. (28 soros közlemény a *Hírek* rovatban.)

1926. ápr. 13. (kedd), Új-Somogy, VIII. évf. 82. (1966.) sz.

Fővárosi szakférfiak jóindulatából kedvező irányba terelődött múzeumunk ügye. Az építést támogató államsegélyre vonatkozólag megerősödtek kilátásaink. – Az Eszterház- [így!] utcai telket találták a Múzeum elhelyezésére a legalkalmasabbnak. – A meglevő tervrajz [Sándor műépítész munkája] kivitele ellen nem emeltek kifogást a szakemberek – ez a cím, ill. az alcímek nagyjából kifejezik az egy- és háromnegyed hasábos cikknek a tartalmát, amely a lap 1. és 2. oldalán olvasható „a Kaposvárott felépítendő Somogymegyei Széchenyi Kultúrház és Múzeum” ügyéről azzal kapcsolatban, hogy dr. Bátky Zsigmond igazgató (Magyar Nemzeti Múzeum) és dr. Visky Károly múzeumi osztályőr (MNM) ápr. 10-én, szombaton a városba érkezett helyszíni „vizsgálódások és tárgyalások” végett. E „kiküldött szakférfiak” a szobajöhető helyszínek megtekintése után úgy nyilatkoztak, hogy legalkalmasabb az Eszterházy utcai hercegi telek, „de annak el nem nyérése esetén” elfogadható az eredetileg felmerült Rákóczi téri elhelyezés is; „egyedül a Honvéd-téri elhelyezés ellen emeltek kifogást, lehetetlennek minősítvén a múzeumnak ily félreeső, távoli helyre való letelepítését.” – A szakértő vendégek helyi fogadói Gönczi Ferenc, a megyei múzeumegyesület ügyvezető elnöke, dr. Fekete Gyula alelnök és dr. Thúry Zsigmond választmányi tag voltak.

1926. ápr. 13. (kedd), Új-Somogy, VIII. évf. 82. (1966.) sz., 4. l.

Népkönyvtárt kapott Felsőszentmárton. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Felsőszentmárton község részére 26 kötetes népkönyvtárat adományozott – a *Hírek* rovatban megjelent 5 sor szó szerinti idézése.

1926. ápr. 21. (szerda), Új-Somogy, VIII. évf. 89. (1973.) sz., 3. l.

A Hírek rovatban olvasható: „– A Kereskedők Egyesületének számos új könyvvvel bővült könyvtára minden hétfőn és csütörtökön esti 6–7 óráig, – amikor az új könyvtárjegyzékek is átvehetők, – a t.[isztelt] tagok rendelkezésére áll. A könyvtár iránt fokozottabb érdeklődést kér a vezetőség.”

1926. ápr. 23. (péntek), Somogyi Újság, VIII. évf. 91. sz., 1. l.

Az Előadás a városfejlesztésről és akadémikus vita a kultúrpalota elhe-

lyezéséről c. beszámoló szerint a kaposvári Mérnök és Építész Egylet által a városháza nagytermében a modern város fejlesztéséről, a város építéséről-szépítéséről, az utcarendezésről szervezett rendezvény, előadás – tartotta *Miessner Aladár*, Szombathely város műszaki tanácsosa – befejezése után megindult vita azzal ért véget, hogy a város fejlődése szempontjából „mégis csak a leghelyesebb” a Kultúrpalota Honvéd-téri elhelyezése.

1926. ápr. 23. (péntek), Új-Somogy, VIII. évf. 91. (1975.) sz., 3. l.

A Mit kell szem előtt tartani a városfejlesztésnél? Miessner Aladár szombathelyi műszaki tanácsos előadása [szerdán este] a városházán... Parázs vita a múzeum elhelyezéséről c., ill. alc. cikk szerint M. A. véleménye: „...a kevésbé forgalmas középületeket, mint a templomokat, iskolákat, kórházat, múzeumot, könyvtárat a külső, csendes utcákban kell elhelyezni.” Az előadás végén a kaposvári Mérnök és Építészegylet elnöke, *Kladnigg Alajos* kérte az előadót, hogy mondjon véleményt a kaposvári múzeum elhelyezéséről. *Dr. Fekete Gyula* [ügyvéd] a lehetséges helyszínek közül „a Rákóczi téri mellett érvelt”, *dr. Véték György* polgármester viszont a Honvéd térit ítélte alkalmasabbnak és felkérte Miessnert, hogy miután a következő napon közösen megtekintik a három helyet, mondja el véleményét.

1926. ápr. 25. (vasárnap), Új-Somogy, VIII. évf. 93. (1977.) sz., 4. l.

A Múzeum-épület nem lehet az Eszterházy utcában címmel 20 soros hír arról, hogy mivel *dr. Eszterházy Pál* írásban is megérkezett döntése értelmében a kérelmezett telekre a hercegi hitbizománynak van szüksége, a múzeum elhelyezésére már csak a Honvéd-, ill. a Rákóczi-tér jöhet számításba.

1926. ápr. 29. (csütörtök), Somogyi Újság, VIII. évf. 96. sz., 1. l.

A lap első oldalán, a vezércikk helyén megjelent, *Hová építsük a kultúrpalotát?* c., folytatásosnak szánt írás szerzője, *Gönczi Ferenc*, a Somogy megyei Múzeum Egyesület ügyvezető elnöke a múzeum elhelyezésének történetét ismertette a 13 év előtti kezdeménnyel indít, amikor is a múzeumot és más egyesületeket is magába foglaló kultúrpalota építésének gondolata először felmerült, s a Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelősége *dr. Fejérváry László* és *dr. Sebestyén Gyula* főtitviselőket Kaposvárra küldte a tervbe vett épület ügyének megbeszélésére. A Somogy Megyei Múzeum Egyesület 1914-ben a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztériumtól 100 ezer korona építési és 5000 K évi járulékot kért terveinek megvalósítására, Kaposvár város pedig ingyen telket ajánlott fel a kultúrpalota megépítésére. Az építkezés ügye érthetően csak az első világháború után, 1921-ben kerülhetett újból „szőnyegre”. Az akkori Szabadoktatási Bizottság értekezletére a fővárosból többek között *dr. Bibó István*, a Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelőségének miniszteri biztosa és *dr. Nyíró [Nyireő] István* egyetemi könyvtárőr érkezett. Kimondták a kultúrház építését, amelybe be kívánták vonni a Közművelődési, Gazdasági, Ipari és Kereskedelmi Egyesületeket, valamint a Szabadoktatási Bizottságot is, rajtuk kívül pedig he-

lyet kívántak adni a leendő épületben a Déldunántúli Gazdasági Kamarának, továbbá a népfőiskolának. A várt építési segély megállapításáig a Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelősége 15 ezer korona évi segélyt állapított meg, a város pedig telket ígért az igazságügyi palotával szemben „létesíteni szándékolta köztérrel kapcsolatosan”. Időközben kiderült, hogy az iparosok és kereskedők külön kívánnak székházat építeni, a többiek pedig anyagilag nem tudtak volna kellőképpen hozzájárulni az építkezéshez. – A kultúrpalota építésének gondolata harmadszor 1924-ben merült fel, amikor is a múzeumi tárgyak szaporodása a méltó hajlék létesítését nemcsak követelte, hanem erre a célra a vármegye és Kaposvár város összesen másfél milliárd korona építési költséget fel is ajánlott.

1926. ápr. 30. (péntek), Somogyi Újság, VIII. évf. 97. sz., 1. l.

A Hová építsük a kultúrpalotát? c. cikk második (II.) folytatásában *Gönczi Ferenc* a felépítendő kultúrpalota kívánatos környezeti feltételeinek vázolása után sorra veszi az eddig kiszemelt helyszíneket: a Városi Színház melletti Rákóczi-tér (Búza-tér), a vasútállomásnál levő Agrárbank épülete a mögötte levő magtárral együtt, továbbá a Honvéd-tér, végül az igazságügyi palotával szembeni Eszterházy-féle telek „került kombinációba” eddig. Az Agrárbank és az Eszterházy-telek kiesett a helyszínek közül – az utóbbi azért, mert az Eszterházy Hitbizományi Javak Központi Igazgatósága azt „tishti lakások építésére szánja, a helyette általa felajánlott „Sörház” melletti, a sertéspiac és a Kapos folyó közé eső terület pedig mély fekvése, nedves, egészségtelen volta miatt eleve alkalmatlannak tűnt a kultúrház felépítésére. – A Rákóczi-téri elhelyezést *Gönczi Ferenc* a színházépület nyomasztó közelsége, tömegének fölénye miatt veti el, és előnytelen voltának bizonyítására olyan művészemberek, szakértők véleményét is felhozza, mint a festő *dr. Kunffy Lajosé*, a szobrász *Kisfaludi Stroblé*, valamint *Miessner Ernő* műszaki főtanácsosé, a „városrendezésben elismert szaktekintély”-é.

1926. máj. 1. (szombat), Somogyi Újság, VIII. évf. 98. sz.

A Hová építsük a kultúrpalotát? c. cikk harmadik (III.), befejező része teljes egészben a Honvéd-téren megvalósítható-megvalósítandó építkezés apoteózisa. A nagy, üres terület északi részén, 9 katasztrális holdnyi földterületen megkezdődött a tisztviselőtelep részére parcellázott terület 81 lakóházának építése; a déli 9 holdas területből 5 kh-on park lesz, 4 holdon pedig néhány középületet emelnek (a polgári fiúiskolát, a felsőkereskedelmi és remélhetőleg a kultúrpalotát is). Mivel itt nem kell különösebb korlátozó tényezőkkel számolni, „Az építész szabadon adhat szárnyat művészetének...” – A továbbiakban a helyszín előnyeit lendületes mondatokkal ecseteli a szerző, kiemelve pl. olyan oldalait a helyválasztásnak, mint a városrendezés és az „egészséges decentralizálás is”, amelyek alapján a kultúrpalotának mindenképpen a Honvéd-térre kell épülnie: „Oda is fog kerülni, mert máshová nem kerülni!”

1926. máj. 13. (csütörtök), Új-Somogy, VIII. évf. 107. (1991.) sz., 1–2. l.

Hová építsük a kultúrpalotát? címmel *dr. Fekete Gyula* ügyvéd, a Somogy-

megyei Múzeum Egyesület alelnöke ötrészes cikkben válaszol *Gönczi Ferenc* múzeumegyesületi ügyvezető elnöknek a tárgyban a *Somogyi Újság*ban az elmúlt héten megjelentetett írásaira, felríván neki a korábbihoz képest megváltozott állásfoglalását. Ez ugyanis megegyezett az egyesület vezetősége által képviselt állásponttal, amely még a „zseniális” városfejlesztő, *Németh István* polgármester idejében alakult ki. Az egykori Búza tér, a jelenlegi Rákóczi tér kijelölését az előző egyesületi elnök, *Scholcz Gyula* műszaki tanácsos is támogatta, a múlt évben elhunyt *Dépold Béla* zeneegyesületi vezetővel együtt. Miután a szerző tulajdonképpen a múzeum elhelyezéstörténetének és gyarapítástörténetének tényeit – köztük a *Somssich Pál*-féle könyvtárnak és *Makfalvy* [helyesen: Makfalvy] főispán könyvtárának megszerzését – felsorolta, határozottan leszögezi, hogy a múzeumnak „a város kulturális középontjában kell elhelyezve lennie.”

1926. máj. 16. (vasárnap), Új-Somogy, VIII. évf. 109. (1993.) sz., 2. l.

Hová építsük a kultúrpalotát? II. *Dr. Fekete Gyula* cikkének folytatása teljes egészében „a dobozból kiugrott krampusz”, az újabban váratlanul felmerült Honvéd-téri elhelyezés elleni fulmináns vitairat, teljes elutasítása annak az elképzelésnek, miszerint „az évek során kialakult... eredeti tervtől eltérni és a múzeumi kultúrházak ki kellene vinni a téglagyárak gödrei mellé a juhszélre, a barakkok és szükséglakások által eldisztelenített hely mögé és a tisztviselői települ kijelölt terület elé, hogy legyen ennek megfelelő staffage-ja és attrakciója...” Kifogásai továbbá: a városházától, a Rákóczi tértől és a vasútállomástól való nagy távolsága (1,5 km), az odavezető járda hiánya, az előtte található, fertőzött deszkabarakkok és szükséglakások együttese, a tervezett park kibontakozásához szükséges 35-40 esztendő.

1926. máj. 16. (vasárnap), Somogyi Újság, VIII. évf. 109. sz., 2. l.

Beszámoló a kultúrpalota ügyéről címmel a *Hírek* rovatban 12 soros előzetes a vármegyei kultúrbizottság máj. 20-ra tervezett üléséről, amelynek 2. napirendi pontja „A kultúrpalota elhelyezése tárgyában határozathozatal.” – Ugyanerre a – választmányi – ülésre a választmányi tagok meghívása a Somogymegyei Múzeum Egyesület vezetősége részéről a lap máj. 20-i (csütörtöki) számában – 9 sorban, a 2. oldalon.

1926. máj. 16. (vasárnap), Új-Somogy, VIII. évf. 109. (1993.) sz., 5. l.

A Faluszövetség újabb könyvgyűjteménye címmel 16 soros közlemény a *Hírek* rovatban arról, hogy a Faluszövetség a magyar irodalom egyes termékeiből egy kis „speciális irányú könyvgyűjteményt állított össze”, amelynek könyvei különösen népművelési előadások előadói számára szolgálnak vezérfonallal, különösen Erdély megszállás alatti viszonyainak ismertetése kapcsán. E könyveket a Faluszövetség ingyen küldi meg azon fiókszövetségeinek és tagegyesületeinek, amelyek külön levélben kérik a szövetség népművelési osztályától.

1926. máj. 16. (vasárnap), *Új-Somogy*, VIII. évf. 109. (1993.) sz., 5. l.

A Gazdasági Népkönyvtárakat nyert somogyi községek c., a *Hírek* rovatban megjelent 26 soros közlemény szerint a tél folyamán a Faluszövetség „Gazdasági Népkönyvtárak”-at osztott szét fiókszövetségei és egyesületei között. Az 54 kötetből álló könyvtárakhoz eddig a következő somogyi egyesületek jutottak: Mesztegnyői Gazdakör, Kálmáncsai Hitelszövetkezet, Balatonszemesi Fiókszövetség, Gigei Gazdakör. Az akcióban azok a falusi egyesületek, szövetkezetek vehetnek részt, amelyek a Faluszövetség tagjainak sorába lépnek. A szövetség felhívja a falusi szervezetek, különösen a fiókszövetségek vezetőinek figyelmét, hogy könyvtárajándékozás iránti kérésüket minél hamarabb terjesszék fel a szövetség népművelési osztályához (Bp., Zoltán u. 8. sz.), mert a későbben érkezett kéréseket nem tudják teljesíteni.

1926. máj. 18. (kedd), *Új-Somogy*, VIII. évf. 110. (1994.) sz., 1-2. l.

Hová építsük a kultúrpalotát? c. vitairásának III. részében dr. Fekete Gyula leszögezi: mivel a Múzeum Egyesület által tervezett épület „épp oly kultúrház, mint a színház, a nyilvános könyvtár, zeneterem stb., amelyek a forgalom, a pezsgő élet középpontját keresik mindenütt a világon és minden városban”, ennek megfelelően hivatkozhat a hasonló „rendeltetésű” európai múzeum-, könyvtár- és képtárépületek központi elhelyezésére Londontól Bécsig, Párizstól Firenzéig és Rómaig, ill. hazánkban Budapesttől Veszprémig. Summáztaként felteszi a kérdést: „Miért kellene éppen Kaposváron... a megye által Széchenyi István kultúrpalotának keresztelt épületnek a város periferiájának a legszélére és legprimitívebb helyére kerülnie.” A leendő kultúrpalota „élő iskola legyen” – ezt a gondolatot részleteiben is kifejti.

1926. máj. 19. (szerda), *Új-Somogy*, VIII. évf. 111. (1995.) sz., 2. l.

Hová építsük a kultúrpalotát? IV. – dr. Fekete Gyula cikksorozatának ebben a részében a Honvéd téri elhelyezést azért is elutasítja, mert szerinte a jobbra télen lezajló művészeti rendezvények, tudományos ismeretterjesztési események a hó és sár miatt ezen a helyen csak igen csekély érdeklődőre számíthatnak. Az épülő tisztviselőtelep körüli városrész teljes kibontakozása Gönczi Ferenc szerint is 100-150 évbe telik – ekkorra ugyan elképzelhető, hogy a Rákóczi téren felépítendő-felépített Széchenyi Kultúrpalota megtelvéen bizonyos részei kitelepüljenek a tisztviselőtelep közelébe, addig azonban a Rákóczi téri elhelyezés a jobbik megoldás.

1926. máj. 20. (csütörtök), *Új-Somogy*, VIII. évf. 112. (1996.) sz., 2. l.

Hová építsük a kultúrpalotát? c. vitairatának V. folytatásában dr. Fekete Gyula tételelesen cáfolni igyekszik Gönczi Ferenc cikkének ténybeli állításait. Nevezetesen: dr. Somssich László egykori egyesületi elnök, Kisfaludi Strobl [Zsigmond] szobrász és Kunfy [Kunffy Lajos] festő szerinte nem tartotta alkalmatlannak a kultúrháznak a „színház északkeleti sarkán levő emelkedett részen való kijelölését”; a még Kovács Sebestény Gyula egykori

polgármester által *Möhler* műszaki tanácsossal készített terv a Toponári útnak a Kanizsai utcával [a Honvéd tér felső részén keresztül] körúttal történő összekötése, „kivitelében halottá vált” az anyagiak hiányában; a szintén a volt polgármester által *Lamping* építésszel készített, a Honvéd téri park létesítésére vonatkozó terv pedig „...idejét múlta és kivihetatlenné vált további folytatásaiban”, s nem egyéb mint hangulatkeltés a tisztviselőtelep mellett.

1926. máj. 21. (péntek), Új-Somogy, VIII. évf. 113. (1997.) sz., 3. l.

Elhalasztották a kultúrház elhelyezése feletti döntést címmel a *Hírek* rovatban 25 soros közlemény, melynek előzménye a lap előző, máj. 20-i – valójában már máj. 19-én, 14 óra körül megjelent –, *Üléseznek a Múzeumügyben* [máj. 20-án] c. előzetes tájékoztatás: e szerint a 20-i, csütörtöki ülés 2. napirendi pontja „A kultúrpalota elhelyezése tárgyában határozathozatal” lesz. – Az ülésről a fenti címmel beszámoló közlemény szerint a Somogy-megyei Múzeum Egyesület ma délelőtti [csütörtökön a megyeházán tartott] választmányi ülésén, „valamint a vármegyei és városi egyesített »Kultúrház bizottság« ülésén... több felszólalás után az a nézet alakult ki, hogy a Kultúrház hova helyezése feletti döntést [helyesen: döntés] ez idő szerint még időszerűtlen, miért is a... szakértők meghallgatása után foglalkoznak újból a kérdéssel.” Viszont „Nagy tetszéssel találkozott a [frissen megválasztott, új] *Mátéffy József dr.* vármegyei tiszti főügyész által felvetett az a gondolat, hogy a „Kultúrház a Teleki utcában üresen álló térségen, esetleg a megyeház épület levéltári részével összekapcsoltan, ennek frontjával párhuzamosan építtessék fel, előtere pedig megfelelően parkírozottassék.”

1926. máj. 22. (szombat), Somogyi Újság, VIII. évf. 114. sz., 2. l.

A Somogy-megyei Múzeum Egyesület választmányi ülése c., a *Hírek* rovatban közölt, 3/4 hasábos beszámoló szerint a tegnapi [valójában: 20-i, csütörtöki], szokatlanul nagy érdeklődéssel kísért ülésen az ügyvezető elnök, *Gönczi Ferenc* beszámolója után *dr. Fekete Gyula*, az egyesület egyik alelnöke szóvá tette az épület elhelyezésének ügyét: Szerinte az – alkalmatlan – Honvéd-téri elhelyezésről szóló döntést „azok kényszerítették ki, akiknek a Honvéd téren telkeik vannak”. Miután ezt az „egyenes vádat” többen is visszautasították, az elhelyezés ügyét levették a napirendről azzal, hogy máskor fogják tárgyalni, majd elfogadták „a gyűjtés programját, a könyv és bútortárgy beszerzését”. Az ezután következő építési bizottsági ülésen elhatározták, hogy az egyesület újból kérni fogja Eszterházy hercegtől a leánygimnázium melletti telket. Ettől függetlenül az „illetékesek” mindent el fognak követni azért, hogy a múzeum a Honvéd-térre kerüljön.

1926. máj. 27. (csütörtök) Somogyi Újság, VIII. évf. 117. sz., 2. l.

Iparoskör alakult Kisbárapátiban címmel 23 soros hír arról, hogy „pünkösd napján” megalakult az Iparoskör, amelynek 15 tagú vezetőségébe könyvtárossá *Szalay József* főmolnárt választották.

1926. máj. 28. (péntek), **Új-Somogy, VIII. évf. 118. (2002.) sz., 3. l.**

Megalakult a kisbárapáti Iparoskör címmel csaknem háromnegyed hasábos cikk arról, hogy pünkösdi hétfőjén – 24-én – a mintegy 30 [vagy 50, a szám olvashatatlan] tagból álló helyi iparosság a Horváth-vendéglőben tartott alakuló ülésen 16 tagú vezetőséget, tisztikart választott, s ebbe könyvtárost is, *Szalai József* személyében.

1926. jún. 12. (szombat), **Új-Somogy, VIII. évf. 130. (2014.) sz., 2 l.**

A Somogyvármegyei Közművelődési Egyesület mint Jairus leánya. Az Országos Közművelődési Tanács beszámolója. – Anyagiak híjján tetszhalott a megyei közművelődési egyesület. – Népház épül Kéthelyen – az e címmel, ill. alcímekkel közölt cikk szerint a megye „Békében egyik legfürgőbb s legszebben működő kulturális alakulata”, melyet „a háború fergetege” elaltatott, a múlt évben – nem kis részben *dr. Stecz László* árvaszéki ülnöknek, az egyesület titkáranak csendben végzett taggyűjtése következtében – feléledt, „s sikerült 120 tagot az egyesület zászlaja alá összehozni.” A fő szerveként működő Országos Közművelődési Tanács, amelynek a „napokban tartott” budapesti közgyűlésén *Tallián Andor* alispán és *Stecz László* vett részt, „A vidék kultúrsumját megfelelő szépirodalmi munkákkal, népkönyvtárak felállításával és népházak építésével igyekszik csillapítani. Az idén 40 népház építését elősegíti. A tanács kölcsönt szerez a népházak felállításához a községeknek s vállalja a falvak helyett a kamatok fizetését.” „...az idén Kéthelyen segíti elő a népház felépítését.”

1926. jún. 13. (vasárnap), **Somogyi Újság, VIII. évf. 131. sz., 3. l.**

A leánygimnázium tornavizsgálata c., a *Hírek* rovatban megjelent 11 soros közlemény szerint a kaposvári leánygimnázium szerdán, 16-án fél 6 órakor a reálgimnázium [fiúgimnázium] udvarában fogja tartani katonazenével kísért tornavizsgáját, amelyre a belépődíj – a vizsgával kapcsolatos költségek fedezésére és a [diák] segítő könyvtár javára – felnőtteknek 20 ezer, más iskolák növendékeinek 5000 korona. [1 pengő 60 fillér, ill. 40 fillér] – Későbbi újságközlemények – *Új-Somogy*, jún. 16. is – szerint a „kedvezőtlen időjárás” miatt a dísztornát jún. 19-re, szombatra halasztották. Az eseményről a lap 23-i, szerdai száma „tegnap délutáni” időzítéssel számol be, a sikert igen, de a bevételt nem említve.

1926. jún. 15. (kedd), **Új-Somogy, VIII. évf. 132. (2016.) sz., 4. l.**

Könyvet a Népőiskolának! címmel 32 soros emlékeztető a *Hírek* rovatban arról, hogy két hónappal ezelőtt indult meg a Népőiskola akciója saját, „ingyenes népkönyvtár” létesítésére. Azóta 168 kötet jött össze, s *Lázár József* reálgimnáziumi tanár további adományozásra kéri fel mindazokat, „akik szívkön viselik hazánk jövőjének gondját”, majd felsorolja az adományozók nevét. Közöttük van *Felczán József* [a megyei népművelési bizottság titkára] 11, *Bodosi Antal* [a tanfelügyelőségre berendelt tanító] 1, maga *Lázár József* 13, több könyvkereskedő, -kiadó (*Fenyvesi Béla* 14, *Szabó Lipót* 10, a

Keresztény Irodalmi és Nyomda Rt. 9), valamint *Szalai Ferenc* 4 és „több reálgimn. tanuló” 60 könyvvvel, ill. „füzetszerű” művel.

1926. jún. 16. (szerda), Somogyi Újság, VIII. évf. 133. sz., 3. l.

A *Hírek* rovatban megjelent *Lázár József* reálgimnáziumi tanárnak [a nép-főiskola vezetőjének] *Könyvet a népfőiskolának!* c., 34 soros felhívása, amely csaknem azonos az *Új-Somogy* előző napi, keddi számában közölttel – azzal a különbséggel, hogy az ajándékozók névsorából kihagyta a felhívást közzétevő *Lázár Józsefet* (13 könyv) és *Szalai Ferencet* (4), az eredeti kéziratban valószínű *brossuráknak* nevezett kiadványokat pedig „füzetes mű”-nek nevezi, eltérően az *Új-Somogy* „füzetszerű mű” kifejezésétől.

1926. jún. 18. (péntek), Új-Somogy, VIII. évf. 135. (2019.) sz., 3. l.

Jutalomkönyveket vesz a város az elemi iskolák részére. A tanács [Kaposvár városé] tegnapi ülésén elhatározta, hogy minden elemi iskolának osztályonként egy-egy jutalomkönyvet vesz. (Szó szerinti idézet: a *Hírek* rovatban jelent meg, 6 sorban.)

1926. jún. 26. (szombat), Somogyi Újság, VIII. évf. 142. sz., 3. l.

1348 előadást rendezett az iskolán kívüli népművelési bizottság az elmúlt évben címmel a vármegyeházán holnap [valójában: szombaton] tartandó „rendes évi” közgyűlést beharangozó rövid cikk szerint a 104 helyen 298 előadóval lebonyolított előadásokat 119 tanító, 14 tanár, 53 lelkész, 18 jegyző, 34 orvos, 8 földbirtokos, 5 gazdatiszt és 60 „egyéb” személy tartotta – 20 ezer koronás [mindössze 1 pengő 60 filléres] díjazás ellenében. Ezek az előadói tiszteletdíjak összesen 19 és fél millió koronára rúgtak [1560 pengőre]. A bizottság 3 népkönyvtárat is létesített.

1926. júl. 11. (vasárnap), Somogyi Újság, VIII. évf. 154. sz., 1. l.

A tanyavilág és a tanítótság címmel *dr. Schandl Károly* földművelésügyi [így: ű betűvel, nem a hivatalos í-vel; pontosabban rövid ü-vel és i-vel, ugyanis akkoriban az újságokban csak e rövid magánhangzókat használták – az írógéppel készült szövegekhez hasonlóan] [minisztériumi] államtitkár által írt vezércikkből: „A magyar törvényhozás alig alkotott szebbet, mint legutóbb, mikor meghozta a törvényt, hogy a tanyavilágban az iskolák százait építi fel. Az iskolát el is kell látni minden kultúreszközzel, hogy hivatását betöltse. Népkönyvtárral, vetítógéppel, rádióállomással [vevőkészülékkel] s kis kerti mintagazdasággal látnám el a tanya minden iskoláját...”

1926. júl. 18. (vasárnap), Új-Somogy, VIII. évf. 160. (2044.) sz., 1–2. l.

A Magyar Tudományos Akadémia levéltárának kincseket érő darabjai kerültek elő Kaposvárott fő címmel *dr. Thury Zsigmond*nak, a lap felelős szerkesztőjének több mint egy oldalas cikke a *Habent sua fata litterae*-ről, vagyis arról, hogy a levelek sem kerülhetik el sorsukat: *Borovszky Samu* (1860–1912) ismert történettudós, az MTA egyik volt irodaigazgatójának Kaposváron

szolgálatot teljesítő honvédfőhadnagy unokaöccse a nagybátyjától örökölt, „a megszállott területen levő óriási értékű kultúrhagyatéknak egy részét” állomáshelyére hozta. A levélműanyag egy része – benne Arany-levelek is – az Akadémia által iktatott becses darabokból áll, a másikban, a B. S. 1897 és 1912 közötti levelezésének gyűjteményében, „a XX. századba belépett Nagy-Magyarország szellemi arisztokráciájának”, 116 személynek levelei találhatók, köztük van 13 könyvtáros-bibliográfus is: *Erdélyi Pál, Fejérfalvay László, Fraknói Vilmos, Ferenczi Zoltán, Lukinich Imre, Melich János, Sebestyén Gyula, Szily Kálmán, Szilágyi Sándor, id. és ifj. Szinnyei József, Varju Elemér, Veress Endre*. Az örökös „az M.T.A. elnökéhez készül, hogy... személyesen származtassa vissza az Akadémiát illető tulajdonrész, a hagyatékhhoz tartozó kb. 5-6000 kötetes könyvtár sorsáról viszont később dönt. „Nincs kizárva, hogy vagy egyik arra rászoruló, menekült egyetemünk kapja meg, vagy pedig a Somogy megyei Múzeumban betétként [így!] helyezik el a nagybecsű könyvgyűjteményt.”

1926. júl. 29. (csütörtök), *Új-Somogy*, VIII. évf. 169. (2053.) sz., 1. l.

Egy milliárdnyi építési segélytől esett el a Somogy megyei Széchenyi Kultúrház és Múzeum. – A belügyminiszter nem hagyta jóvá sem a város, sem a vármegye félmilliárdos adományát. – A külföldi kölcsönt csak az eredeti terv szerinti beruházásokra szabad felhasználni. – A megye és Kaposvár valószínűleg más alaptól fog fedezetet keresni a Kultúrháznak szánt összeg kiutalásához – a majdnem két hasáb terjedelmű cikk szó szerint idézett címe és alcímei pontosan kifejezik az írás tartalmát.

1926. júl. 31. (szombat), *Új-Somogy*, VIII. évf. 171. (2055.) sz., 3. l.

A Végleg megalakult a böhönicei ipartestület c., 28 soros hír szerint a Böhönice és környékének általános ipartestülete megtartotta végleges alakuló közgyűlését, és ezen a szakmák szerint megalakult 24 tagú választmányba 1 könyvtárnokot is választottak.

1926. aug. 4. (szerda), *Somogyi Újság*, VIII. évf. 174. sz.

Népkönyvtárakat adományozott a földművelésügyi miniszter a megyében. A földművelésügyi miniszter a kadarkúti, böhönicei gazdaköröknek, a miklósi r.[ómai] k.[atolikus] olvasókörnek, Felsőszentmárton és Molvány községeknek népkönyvtárakat adományozott. [Szó szerinti idézése a lap 2. oldalán, a Hírek rovatban megjelent 8 sornak.] – Ugyanezen tartalmú hír az Új-Somogy c. napilap aug. 4-i számában is megjelent – hat sor terjedelemben –, a 3. oldalon, a Hírek rovatban – azzal a fogalmazásbeli különbséggel, hogy valamennyi község esetében gazdakörként nevezi meg a megajándékozottat.

1926. aug. 10. (kedd), *Új-Somogy*, VIII. évf. 179. (2063.) sz., 3. l.

A Faluszövetség ismét több könyvtárt osztott szét Somogyban c., 16 soros hír szerint legújabbán a következő községek és egyesületek jutottak „hasznos könyvtárhoz” a Faluszövetség adománya folytán: Balatonszárszó, Istvándi

Gazdakör és a Bolhói Ifjúsági Egyesület. Felhívás a községekhez: könyvtár-
létesítési kérésükkel forduljanak a Faluszövetséghez, amely „adományozni
szokott gazdasági népkönyvtárán kívül más irányú könyvekkel is el tudja
látni a falvak könyvtárait”.

1926. aug. 15. (vasárnap), Somogyi Újság, VIII. évf. 183. sz., 3. l.

Balatonszárszón könyvtárt osztott szét a Faluszövetség [helyesen: osztott
ki vagy adományozott] címmel 22 soros hír arról, hogy a szövetség, amely
„egyes fiókszövetségei területén 55 kötetből álló gazdasági könyvtárakat
oszt szét”, legutóbb Balatonszárszón osztott ki „kiváló gazdasági szakköny-
veket”. A híradásban a továbbiakban a Faluszövetség felhívása olvasható
arról, hogy „a községek és falusi egyesületek vezetői” forduljanak hozzá
könyvtárlétesítési kérésükkel. A Faluszövetség az „adományozni szokott
gazdasági népkönyvtárán kívül más irányú könyvekkel is el tudja látni a
falvak könyvtárait.” [Megjegyzés: a lap sorszámozása a 180. szám megket-
tőzése miatt hibás: a helyes sorszám itt 184 volna.]

1926. szept. 5. (vasárnap), Új-Somogy, VIII. évf. 201. (2085.) sz., 4. l.

A Kereskedők egyesületének könyvtára f. hó 6-tól, hétfőtől kezdve ismét a
t.[isztelt] tagok rendelkezésére áll. Könyvtári órák hétfőn és csütörtökön este
6–7 óráig tartatnak. [A 6 soros hír szó szerinti szövege a könyvtár nyári szü-
net utáni újranyitásáról.]

1926. szept. 19. (vasárnap), Somogyi Újság, VIII. évf. 211. sz., 1–2. l.

Milyen legyen a népház? címmel két hasábot, fél oldalt elfoglaló cikk, *Imre
Lajos dr.* – minden bizonnyal nem helyi, hanem központi, „országos” szerző
– írása. Idézetek belőle: „A közművelődési munka külső központja, mely
külsőleg összetartja a munkát és tűzhelye annak, a népház vagy kultúrház...
maga nem teremti a műveltséget, csak segít annak külső folyamatán. Ne es-
sünk tehát abba a tévedésbe, hogy népház nélkül nem lehet nevelői munkát
végezni... Ne cifra, feltűnő épületet emeljünk, hanem hasonlítson a község
többi házaihoz. A népházban van elhelyezve minden, ami a község műve-
lődésének előmozdítására alakult. Itt lehet elhelyezni a hitelszövetkezetet,
fogyasztási szövetkezetet is. Egyik nagyobb terme... az olvasóterem... Az
asztalokon vannak elhelyezve a legújabb képes- és napilapok, kis asztalo-
kon társasjátékok (dominók, sakk stb.) láthatók. A fal mellett szekrények
állanak, ezekben van a könyvtár, a másik a játékok és lapok helyét képezi...
Az egész szoba rendjére a könyvtáros ügyel fel. // Belépünk egy nagyobb
terembe, ez az előadóterem... végét a színpad foglalja el... Két oldalt tőle
a falig még öltözőszobák állanak egy-egy függönnyel elrekesztve... Ezen-
kívül két kisebb szoba van a népházban. Az egyik az ismeretterjesztő elő-
adások terme... Az egyik szekrényen [szekrényben] könyvek állanak, ott
találunk minden tárgykörből jó, népszerű tudományos műveket... A másik
kisebb szoba ezt a felírást viseli: Községi múzeum...” [Az e napi sorszáma
a lapnak helyesen 212. volna.]

1926. szept. 21. (kedd), Új-Somogy, VIII. évf. 213. (2097.) sz., 4. l.

Gige község nyerte a Hangya-könyvtárt a kadarkúti kiállításon címmel 21 soros hír: A Hangya [országos szövetkezeti hálózat] „két komplett gazda könyvtárt” tűzött ki jutalmul annak a községnek, amelyik „a legtöbb versenydíjat viszi el” a kadarkúti [szept. 12-én bemutatott mezőgazdasági, állattenyésztési, ipari, háziipari és gép[-] kiállításról. A résztvevő hét község – köztük a vendéglátó nagyközség, Kadarkút – közül a legtöbb díjat Gige nyerte el 27 díjjal és oklevéllel, megelőzve a 22 díjat és oklevelet kiérdemlő Kadarkútot is. *(Lásd az Új-Somogy szept. 14-i, 207. (2091.) számában, a 3. oldalon megjelent beszámolót is, amelyből ezt a hírt kiegészítettük.)*

1926. szept. 23. (csütörtök), Somogyi Újság, VIII. évf. 214. sz., 2. l.

A Somogymegyei Múzeum választmányi ülése c., a Somogymegyei Múzeum Egyesület tegnap [valószínűleg: kedden] tartott választmányi üléséről szóló 33 soros híradás egyebek között a múzeumnak a városháza több megüresedő helyiségébe költözéséről ír, és egy számára felajánlott könyvtárral kapcsolatosan a következő döntésről számol be: „A tabi Casino Fáy-féle könyvtárának megvétele ügyében a választmány akként határozott, hogy a könyvtárt megvizsgálhatja s amennyiben elfogadható árért megkapja, nem zárkózik el annak megvétele elől.”

1926. szept. 29. (szerda), Somogyi Újság, VIII. évf. 219. sz.

A vármegye minden községében meg kell indulni a tél folyamán az iskolán kívüli népművelésnek címmel az 1–2. oldalon olvasható Tallián Andor alispán útmutatója, amely a népművelés olyan területeivel és eszközeivel foglalkozik, mint az ismeretterjesztő előadások (-sorozatok), tanfolyamok (analfabéta-, ill. általános ismeretterjesztő), a dologi kiadások, szemléltetés (vetítőgépek), a népkönyvtárak. Ez utóbbiakról a következőket írja: „Vármegyénk igen sok községében van népkönyvtár, de kevés azoknak a száma, amelyek valóban betöltik feladatukat. Hívjuk életre ezeket a nemes célú népművelő szervezetek és szervezzünk újabb népkönyvtárakat.” A *Népházról* (Kultúrházról) ez olvasható: „...egy nagyobb terem..., melyben gyűlések... [stb.] tarthatók. Ehez [így!] hozzáépíthetők a gazdakör, könyvtári szoba, orvosi rendelő, szövetkezeti helyiség stb.”

1926. szept. 29. (szerda), Új-Somogy, VIII. évf. 220. (2104.) sz., 3. l.

A Megalakult az ifjúság-önképzőkör [így!] a Leánygimnáziumban c., 21 soros hírből olvasható, hogy a vasárnap [26-án] létrejött új önképzőkör tisztikarában a könyvtárosok Rudolf Gizella VIII. és Höfer [vagy Höfer] Ilona VIII. osztályos tanulók lettek. [Helyesen: Höfer Ilona VII. osztályos volt ekkor!]

1926. okt. 1. (péntek), Új-Somogy, VIII. évf. 222. (2106.) sz., 3. l.

A felsőkereskedelmi iskola önképzőkörének tisztikara c., 17 soros hír a *Széchenyi Önképzőkör* alakuló ülésén megválasztott új tisztikarban könyvtáros-

ként nevezi meg *Cséplő Géza IV.*, *alkönyvtárosként Hahn Lajos III/a* osztályos tanulót. – *A felsőkereskedelmi iskola „Széchenyi” önképzőköre* címmel hasonló tartalmú híradás olvasható a *Somogyi Újság* e napi – tévesen 221-es sorszámmal megjelent – számában is. [A hiba oka: A *Somogyi Újság* aug. 11-i, szerdai és aug. 12-i csütörtöki kiadása egyaránt a 180-as sorszámot kapta, és a tévedést később sem javították ki.]

A reálgimnázium önképzőkörének tisztikara c., 16 soros hír szerint az [előző tanévben még *főgimnázium* elnevezéssel működő, fiú-] *reálgimnázium* „Virág” önképzőköre alakuló gyűlésén a tisztikarába választotta könyvtárossá a VIII. oszt. *Miklós Jánost*, *alkönyvtárossá Kovács László VII. oszt. tanulót*. – Ugyanez a hír *A reálgimnázium önképzőkörének megalakulása* címmel olvasható a *Somogyi Újság* e napi, de tévesen 221-es sorszámmal viselő számában is, azzal a különbséggel, hogy itt az *alkönyvtáros* neve – helyesen – *Kovács László*.

A Könyvtár-adomány a somogyi falvaknak c., 23 soros közlemény emlékeztet arra, hogy az Új-Somogy már többször hírt adott a *Faluszövetség* akciójáról, amelynek keretében a tagegyesületei, fiókszövetségei és a törzstagjai sorába belépett községek között 55 kötetes gazdasági [mezőgazdasági] népkönyvtárakat oszt szét. Ilyen könyvtárat Somogyban legutóbb a *Balaton-szárszói Fiókszövetség*, az *Istváni Gazdakör* és a *Bolhói Ifjúsági Egyesület* kapott. A Faluszövetség ez alkalommal is felhívja a községek és a falusi egyesületek vezetőinek figyelmét arra, hogy könyvtárleltézési kérésükkel forduljanak hozzá, mert a szokásos gazdasági népkönyvtáron kívül „más irányú ingyen könyvekkel is el tudja látni a falvak könyvtárait.”

1926. okt. 28. (csütörtök), Új-Somogy, VIII. évf. 245. (2129.) sz., 1. l.

Az újság *Hírek mindenfelől* c. rovatában – és feltehetőleg még más vidéki újságokban is – e napon megjelent hír szerint a *Carnegie-alapítvány* [itt: *Carnegie!*] párizsi intézősége útján magyar könyvtárak részére 5000 dollárt juttat, hogy abból amerikai intézményeket és viszonyokat ismertető könyveket vásároljanak, további 3000 dollárt ad a Magyar Tudományos Akadémia számára könyvkiadási célokra.

1926. nov. 10. (szerda), Somogyi Újság, VIII. évf. 254. sz., 3. l.

A *Hírek* rovatban közölt, *Jelentkezzünk a népfőiskolai tanfolyamra!* c., 33 soros felhívás szerint a *Somogyvármegyei Iskolán kívüli Népművelési Bizottság* által szervezett, a test- és egészségtan, erkölcsstan, irodalom, történelem, földrajz, fogalmazás, természettudomány, számtan, mértan, ének, közigazdaságtan, mezőgazdaságtan stb. tantárgycsoportokat felölelő ingyenes tanfolyam hallgatóinak 150 kötetes könyvtár is rendelkezésükre áll. A foglalkozásokat a keddi, csütörtöki és szombati napokon este 6 és 8 óra között tartják a kaposvári központi állami elemi iskolában.

1926. nov. 17. (szerda), Somogyi Újság, VIII. évf. 260. sz., 2. l.

A Hírek rovat *Megnyitották a Népfőiskola idei tanfolyamát* c., 32 soros közleménye szerint vasárnap [14-én], az Anna utcai központi elemi iskolában megnyitották a jelen évét a Népfőiskolának, amelynek vezetését a lemondott *Lázár József* utódként *Desenszky Nándor* vállalta el. A jelentkezett 25 katonai- és 25 polgári hallgató előmenetelét 9 előadó segíti. „Tervbe vették, hogy a Népfőiskola 150 kötetes könyvtárát megnyitják a hallgatóknak...” [Megjegyzés: a 25-25 fős két csoport közül a katonai valószínűleg az analfabéta-tanfolyam résztvevőit jelenti.]

1926. dec. 11. (szombat), Új-Somogy, VIII. évf. 280. (2164.) sz., 3. l.

A gazdasági népkönyvtárak adományozása c., csaknem egy teljes hasábot kitöltő írás – feltehetőleg az adományozó által fogalmazott vagy sugallott, lelkesítő szöveg –, amely egyebek között arról szól, hogy a földművelésügyi minisztérium közoktatásügyi főügyosztálya *Kovács Pál* csurgói gazdasági tanár előterjesztésére teljesen ingyenesen gazdasági népkönyvtárat adományozott annak a következőkben felsorolt 20 községnek, ahol az 1926. év folyamán „a megtartott gazdasági [mezőgazdasági] oktatás iránt megvolt a kellő érdeklődés”: *Andocs, Balatonszentgyörgy, Berzence, Böhönye, Erdőcsokonya, Felsőseged, Gamás, Gölle, Igal, Iharosberény, Inke, Karád, Lengyeltóti, Marcali, Mezőcsokonya, Nagybjom, Somogysárd, Szentgálóskér, Tótszentpál, Zics*. [Megjegyzés: az újság sorszámozása téves – a helyes adat 281. (2165.) sz. volna.]

1926. dec. 11. (szombat), Somogyi Újság, VIII. évf. 280. sz., 2. l.

Gazdasági népkönyvtárak adományozása címmel egy teljes hasábot kitöltő cikk, amelynek tartalma azonos az *Új-Somogy*-ban ugyanezen napon megjelent az *A* határozott névelővel megtoldott című írásával. Apró különbségeik a közös alapszöveget gondozó szerkesztők eltérő stílusos felfogásával, nyelvi preferenciáival magyarázhatók. Lényeges eltérés azonban az, hogy itt az adományozó a földművelésügyi minisztérium oktatásügyi főosztálya, továbbá, hogy ez a szöveg a következő tíz – hazafias pátosztól áthatott – sorral hosszabb: „Az ezeréves magyar tölgy gyenge hajtásainak koronáját akarjuk erőteljesebbé fejleszteni azért, hogy népkönyvtárakból tanulnak, mely által az újjáépítés olyan erős lesz, hogy általa az egész Csonkamagyarország gazdaságadalmi megtalálhatja boldogulására a biztos alapot. Adja Isten, hogy meg is találhassa.” [N.B. ennek a lapszámnak a sorszámozása is téves: a helyes 281. volna!]

1926. dec. 19. (vasárnap), Új-Somogy, VIII. évf. 287. (2171.) sz., 4. l.

A Hírek rovatban szó szerint ez a 8 soros felhívás jelent meg: „Adakozzunk könyveket! Az Egyesült Iparosok Társasköre könyvtárát létesít. Ezúton kér fel minden kultúrbarátot, akinek felesleges könyve van, ajándékozza a Társaskörnek. A könyvek Vajthó Jenő ipartestületi jegyzőhöz (Iparosszékház) küldendők. [Megjegyzés: a sorszám helyesen: 288. (2172.) volna!]

1927. jan. 4. (kedd), Somogyi Újság, IX. évf. 2. sz., 1. l.

A Népművelési törvényt várunk c., Felczán József vármegyei népművelési titkár jegyezte vezércikk „a lenézett és megvetett Csehszlovákia” által 1924 végéig „e tárgyban” összesen 199 oldal terjedelemben meghozott 97[.] törvénycikk példájára hivatkozva kéri a magyar törvényhozókat, hogy „törvényalkotással rendezzék a népművelés szervezésének, irányításának, felügyeletének[,] finanszírozásának kérdéseit. A népkönyvtár, a mozi, a színház, a múzeumok, a tanulmányi utak ügye stb. [a] népművelés szempontjából való rendezése, mind a törvényhozástól várja helyes, határozott megoldását.”

1927. jan. 4. (kedd), Új-Somogy, IX. évf. 1. (2182.) sz., 2. l.

A kadarkúti Iparos Olvasókör 25 éves jubileuma c. beszámoló szerint a dec. 31-én a róm. kat. templomban tartott hálaadó istentisztelettel bevezetett ünnepségen, díszközgyűlésen Karbuczki János, a kör jegyzője „ismertette az Iparos Kör 25 éves működését”. – Könyvtáráról, olvasási körülményeiről nincs szó az írásban.

1927. jan. 18. (kedd), Új-Somogy, IX. évf. 13. (2193.) sz., 1–2. l.

A Dr. Vétek György polgármestert választották meg a Hivatalnokok Társas-köre elnökének címmel a kaposvári kör tegnap délutáni [vasárnapi] tisztújító közgyűléséről beszámoló cikk szerint a tisztikarba újból megválasztották könyvtárosoknak Németh Rezsőt és Simon Istvánt. – A Somogyi Újság ugyanezen a napon megjelent 1927/13-as számában ugyancsak az 1–2. oldalakon közölt, A Hivatalnokok Társas-köre dr. Vétek polgármestert választotta meg egyhangúlag elnökévé c. beszámoló szintén Németh Rezsőt és Simon Istvánt nevezi meg megválasztott könyvtárosokként.

1927. jan. 18. (kedd), Új-Somogy, IX. évf. 13. (2193.) sz., 1. l.

Helyiséget szereznek, illetve hajlékot vásárolnak a kaposvári Múzeum gazdag gyűjteménytárának. A városházán kapott három szobával nem oldható meg az elhelyezkedés kérdése... Tizenkét-tizenhatszobás épületre van szükség addig is, amíg a kultúrpalota felépítésére sor kerülhet... c., ill. alc., a Somogymegyei Múzeum Egyesület jan. 15-i, szombati évi rendes közgyűléséről beszámoló cikk szerint Gönczi Ferenc ügyvezető elnök számvetésében egyebek között azt emelte ki a múzeum 1922 óta tartó fejlődéséről, hogy „Örvendetesen szaporodott a könyvtár, a nyomtatványtár, a térképtár, a fényképgyűjtemény, a kéziratár”... stb. „A helyiség kérdése is megoldást igényel, mint hogy a város és a vármegye által az építés támogatására megszavazott 500-500 millió [korona] nem nyerhetett felsőbb jóváhagyást s így most mindössze az a 600 millió korona [48 000 pengő] áll rendelkezésre, ami gyűjtés útján jött össze.” „Közel 8000 tárgy felleltározása, a könyvtár és más gyűjtemények rendezése munkaerőket..., költséget igényel.” A közgyűlés határozata Gönczi elnöknek felhatalmazást adott arra, „hogy ismerősei köréből segítséget vehessen maga mellé a tervbevett munkák elvégzéséhez.”

1927. febr. 2. (szerda), Somogyi Újság, IX. évf. 26. sz. 1. l.

Győzelmes számok címmel vezércikk ismerteti *A Faluszövetség beszámolója* [az] 1925–26. *esztendő munkásságáról* c. „csinos kiállítású vaskos füzet”-et. Az ismertetésben egyebek között a következők olvashatók: „Egy év folyamán 245 nagyobb szabású könyvtár[-]kollekciót osztott szét [az Országos Faluszövetség] teljesen ingyen és ez idő alatt a falvakban szétszórtott körülbelül negyvenezer hasznos és szórakoztató könyvet.”

1927. febr. 5. (szombat), Somogyi Újság, IX. évf. 28. sz., 3. l.

Felhívás az Ipartestület tagjaihoz címmel, *Elnökség* aláírással 8 sor a *Hírek* rovatban: „...tudatjuk a kaposvári egyesült ipartársulat tagjaival, hogy az [új] iparosszékház könyvtára a tagok részére e hó 5-étől minden hét szerdán és szombat délután 5–7 óráig rendelkezésre áll.” – Ugyancsak ez a felhívás hasonló sorterjedelemben és szinte egyező szöveggel az *Új-Somogy* c. napilapban – a febr. 5-i számban és szintén a *Hírek* rovatban, a 3. oldalon – is megjelent, csupán a címe más: *Felhívás az Ipartársulat tagjaihoz*, illetve a nyitvatartási időt „6–7 óráig” jelölte meg.

1927. febr. 5. (szombat), Új-Somogy, IX. évf. 28. (2208.) sz., 3. l.

A csurgói Polgári Kaszinó új tisztikara c., 12 soros hír szerint az évi rendes közgyűlésen megalakított új tisztikarban a könyvtárosok: *Palotai János* és *Vágó József*.

1927. márc. 1. (kedd), Somogyi Újság, IX. évf. 48. sz., 1. l.

A Kereskedők Egyesülete közgyűlésén a magyar Hiszekegyet mondták el, hogy minél előbb visszatérjen a liberális demokratikus Magyarország – ezzel az ironikus címmel számol be első oldalán az Ébredő Magyarok Egyesülete „fajvédő” szellemében szerkesztett, magát *Keresztény politikai napilap*ként aposztrofáló újság a 25 éves fennállását ünneplő kaposvári szervezet évi rendes közgyűléséről, amelyet vasárnap tartottak a városháza nagytermében. A lap az egyhangúlag megválasztott 15 tagú tisztikarból csak a három keresztényt nevezi meg, köztük *Bársony János* könyvtárost.

1927. márc. 2. (szerda), Új-Somogy, IX. évf. 49. (2229.) sz., 1–2. l.

A Berzsenyi Társaság ülése címmel a Berzsenyi Dániel Irodalmi és Művészeti Társaság febr. 27-én, vasárnap tartott (éves) beszámoló ülésén *Hortobágyi Ágost* elnök, nyug. kir. tanfelügyelő elmondta, hogy a társaságnak a Dunántúl területéről 152 író és művész rendes, valamint „nagy részt az előkelőségekből álló 54 pártoló tagja van”, továbbá: „A könyvtára is már közel 100 kötetből áll.” – Áprilisban megkezdik a havonta tartandó székfoglaló ülések rendezését, és a társaság tervei között szerepel emléktáblák állítása is olyan dunántúli jelességek emlékének megörökítésére, mint *Zichy Mihály* (Zala); *Garay János* és *Faludi Ferenc* (Pécs, a ciszterciek gimnáziuma); *Csokonai Vitéz Mihály* (Nagybajom és Csurgó); *Virág Benedek* (Nagybajom, Dióskál); *Pálóczi Horváth Ádám* (Nagybajom, Kömlöd); *Obernyik Károly* (Kömlöd);

Ányos Pál István (Veszprém, Esztergom); Roboz István (Kaposvár, Kötcese); Szalay Fruzina (Kaposvár). – Szinte szó szerint azonos híradás olvasható a *Somogyi Újság* márc. 3-i (1927/50.) számának 2. lapján – szintén a *Hírek* rovatban.

1927. márc. 3. (csütörtök), Új-Somogy, IX. évf. 50. (2230.) sz., 3. l.

Szó szerint idézzük a *Hírek* rovatban megjelent négy sort: *Az Ipartestület könyvtári órái* minden héten kedden és pénteken délután 7–8-óráig tartatnak. (A híradás megismételve a lap következő, márc. 4-i, pénteki számának 4. oldalán, továbbá a márc. 6-i, vasárnapi számának 4. oldalán, ugyancsak a *Hírek* rovatban.)

1927. márc. 4. (péntek), Somogyi Újság, IX. évf. 51 sz., 1. l.

A Misszió hivatása: a lelkek meghódítása címmel a kaposvári Szociális Misszió tegnap [szerdán!] délután tartott havi gyűléséről közölt beszámoló szerint dr. Hegyi Árpádné elnök egyebek között a következőket mondotta: „A kórház betegek kényszerűségéből gyakran olvasnak destruktív irodalmi termékeket. Ezt megakadályozandó, felhívta a megjelenteket, hogy jó könyveket adjanak kölcsön, hogy azt a kórházba eljuttassák.”

1927. márc. 4. (péntek), Somogyi Újság, IX. évf. 51. sz., 2. l.

Idézet a *Hírek* rovatban megjelent 17 soros műsorbeharangozó elejéről: „*A polgári leányiskola [Mária]-kongregációja* folyó hó 5-én és 6-án este fél 8 órai kezdettel műsoros előadást tart a „Kath.[olikus] Kör” nagytermében könyvtáralapja javára.”

1927. márc. 15. (kedd), Somogyi Újság, IX. évf. 60. sz., 1. l.

A Katolikus Kör társadalmának az a hivatása, hogy a hazaszeretetet, istenfélelmet fokozza címmel a kör tegnap [vasárnap] tartott rendes évi közgyűléséről tudósító cikkben a következők olvashatók Kovács Ernő könyvtárnoki jelentéséből: „A Kör könyvtára 734 kötetből áll, gyarapodás a múlt évben 116 kötet. Igénybe vette a könyvtárt a múlt évben 1528 egyén.” [Látogató?] – A tisztújítás során könyvtárossá választották – újból – Kovács Ernőt és Viza Lajost.

1927. márc. 15. (kedd), Új-Somogy, IX. évf. 60. (2240.) sz., 1–2. l.

A Kaposvári Katolikus Kör tiltakozott a mexikói katolikusüldözés ellen címmel a kör „tegnap” [vasárnap] tartott évi rendes közgyűléséről megjelent beszámolóból az is kiderül, hogy újból a régi tisztikart választották meg, amelyben a két könyvtárnok: Kovács Ernő és Viza Lajos.

1927. márc. 15. (kedd), Új-Somogy, IX. évf. 60. (2240.) sz., 3. l.

A Tisztújítás a nagyatádi köztisztviselők társaskörében c., a *Hírek* rovatban közölt beszámoló szerint a kör „minap” tartott évi rendes közgyűlésén a tisztikarba választották könyvtárosként Burics László tanárt és Ruttner Andor

községi tanítót. – A *Somogyi Újság* márc. 10-i, csütörtöki számának *Hírek* rovatában, a 2. oldalon számolt be az eseményről – szintén nem említvén ennek dátumát. Közli a megválasztott két könyvtárnok nevét is, polgári foglalkozásuk megnevezését azonban mellőzi.

1927. márc. 22. (kedd), Somogyi Újság, IX. évf. 66. sz., 1. l.

Az Ipartestület a székházban tartott első közgyűlésén örömmel üdvözölte... címmel a Kaposvári Ipartestület tegnap [vasárnap] tartott évi rendes közgyűléséről közölt beszámolóban az 1926. évi zárszámadás tételi között a könyvtárra fordított kiadásként 7 737 500 korona [619 pengő – jelentékeny összeg] könyvbeszerzési pénz is szerepel.

1927. márc. 22. (kedd), Új-Somogy, IX. évf. 66. (2246.) sz., 2. l.

A kultuszminiszter ajándéka a kaposvári állami reálgimnázium részére címmel 32 soros hír: *Gróf Klebelsberg Kunó* dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter – mint a Magyar Történelmi Társulat elnöke – a gimnázium tanári könyvtára részére 11 kötet „nagyértékű” történelmi művet ajándékozott 2 850 000 korona (228 pengő) értékben. A miniszter kívánsága szerint a gimnázium igazgatója minden érdeklődő rendelkezésére bocsátja e műveket, nevezetesen *Viszota Gy[ula]* [szerk.] Gróf [gróf] Széchenyi István naplója 2 köt. [Naplói 1. köt., 2. köt.]; *Ferenczi Z.[oltán]* [szerk.] Gróf Széchenyi István [gr.]: A kelet [Kelet] népe; *Tolnai V.[ilmos]* [szerk.]: Gróf Széchenyi István [gr.] döblingi irodalmi hagyatéka [1–3.] [3. köt.]; *Mályusz E.[lemér]*: Sándor Lipót főherceg nádor iratai [1790–1795]; *Domanovszky S.[ándor]*: József nádor iratai; *Lukinich I.[mre]*: A szatmári béke története és okiratai [okirattára]; *Pukánszky B.[éla]*: A magyarországi német irodalom története [a legrégebbi időktől 1848-ig]; *Steier L.[ajos]* [sajtó alá rend.]: Beniczky L.[ajos] [...] visszaemlékezései [és jelentései] az 1848–1849-i[ki] szabadságharcról és a tót mozgalomról; *Lukinich I.[mre]*: Auer János Ferdinánd [...] naplója [1664]; *Pleidell A.[mbrus]*: A nyugatra irányuló magyar külkereskedelem a középkorban.

1927. márc. 23. (szerda), Somogyi Újság, IX. évf. 67. sz., 2. l.

Nagyértékű ajándék a kaposvári áll. reálgimnázium részére címmel ugyanazon forrásból származó közlemény, mint amely az *Új-Somogy* márc. 22-i számában megjelent – lásd ott –, azzal a különbséggel, hogy ez megkülönbözteti a *Klebelsberg Kunó* által ajándékozott könyvek mű-, ill. kötet-számát (10 mű, 11 kötet), valamint szövegtévesztés (-kiesés) miatt hibásan közli a *Széchenyi Istvánnal* foglalkozó művek adatait (*Ferenczi Zoltánnak A Kelet népe* helyett tévesen tulajdonítja a *Sz. I. döblingi irodalmi hagyatéka* c. könyvet, amely *Tolnai V.[ilmos]* munkája, de az ő neve nem is szerepel a felsorolásban. (E hibák miatt a felhasználó az *Új-Somogy* szövegközlésére támaszkodjék!)

1927. ápr. 1. (péntek), Somogyi Újság, IX. évf. 74. sz.

Idézet egy 28 soros hírből az újság 3. lapjáról: „*Hazafias ünnepély* Pata-

lomban. A patalomi r.[ómai] k.[atolikus] iskola és „Levente Egyesület” igen szép hazafias ünnepélyt rendezett... Bucsy Ignác [helyesen: Bucsi] tanító szép beszéddel nyitotta meg... A befolyt 65 pengő az [iskolai] ifjúsági könyvtár kibővítésére lesz fordítva.”

1927. ápr. 10. (vasárnap), Új-Somogy, IX. évf. 82. (2262.) sz., 1. l.

A Rövidesen megkezdik a megyei és a gimnáziumi könyvtár szétválasztását című – és alcímmel is kiemelt – cikk szerint noha a múlt évi novemberi megyegyűlés kimondta az egyesített könyvtár szétválasztását és az önálló vármegyei nyilvános könyvtár megnyitását, a mintegy 6000 kötetes könyvtár [a második számjegy olvashatatlan!] szétválasztásának hatalmas munkáját a kijelölt „két kiváló szakértő”, báró Weissenbach Iván főjegyző és dr. Molnár István főlevéltáros eddig nem kezdhette meg, mert „a hideg időben az óriási gimnáziumi könyvtárt csak nagy költséggel lehet befűteni.” A tavaszi melegebb idők beköszöntével „a két főtisztviselő rövidesen megkezdí a hosszú időn át együtt tartott könyvtár szétválasztását, illetve leltározását. Tallián Andor alispán... úgy intézkedett, hogy a nagyközönséget érdeklő könyvekből a mai levéltár helyén nyilvános könyvtárt kell felállítani.”

1927. ápr. 13. (szerda), Új-Somogy, IX. évf. 84. (2264.) sz., 1. l.

Vétel útján óhajtják a Múzeum céljaira megszerezni a régi polgári fiúiskolát címmel, *Hatszáz milliót kínál fel a városnak a Múzeum Egyesület az iskolai célokra alkalmatlan épületért...* alcímmel számol be a lap a Somogymegyei Múzeum Egyesület tegnap [hétfőn] tartott választmányi üléséről, amely magáévá tette a „városnál e tárgyban már ismeretes” beadványt: a város a fenti összegért (48 ezer pengő) tulajdonjogilag engedje át neki az új építkezés folytán felszabaduló, „A haza kis polgárainak” nevezett iskolaépületet.

1927. ápr. 22. (péntek), Új-Somogy, IX. évf. 90. (2270.) sz., 2–3. l.

A Műkedvelő előadások vidéken című összefoglaló beszámolócsokron belül 14 soros hír arról, hogy *Nagykorpád* községben a falu műkedvelő ifjúsága f. hó 17-én *A cigány* c. népszínművet adta elő, s a nagy sikerre való tekintettel 18-án megismételte. „A jövedelem az Olvasókör javára fordíttatik.”

1927. máj. 5. (csütörtök), Új-Somogy, IX. évf. 101. (2281.) sz., 3. l.

A Marcaliban fuzionált az Iparos Otthonnal az Iparosíffak Önképzőköre c., 35 soros hírből kiderül, hogy a vasárnap [máj. 1-jén] tartott évi rendes közgyűlésen, amelyen az egyesülést kimondták, az új tisztikarba *Németh Imrét* választották meg könyvtárosnak.

1927. máj. 29. (vasárnap), Új-Somogy, IX. évf. 121. (2301.) sz., 1. l.

A képviselőtestület jegyzőkönyvi elismerését fejezte ki dicséretes működéséért a polgármesternek és a város tisztviselői karának – a pénteken tartott közgyűlésről ezzel a címmel tudósító cikk egyebek között arról is beszámol, hogy „A Somogymegyei Múzeum Egyesület ama kérelmét, hogy a polgári

fiúiskola [régi] telke és épülete 600 millió korona áron [a] múzeum céljaira átengedtessek, egyhangúlag elutasította a közgyűlés, mert az iparostanonc-iskola céljaira szükséges.”

1927. jún. 2. (csütörtök) Somogyi Újság, IX. évf. 124. sz., 2. l.

A segesdi esp.[eresi] kerület r.[ómai] k.[atolikus] Tanító Egylete f. hó 7-én...
Felsősegesden tartja évi rendes közgyűlését – így kezdődik a *Hírek* rovatban megjelent 26 soros előzetes programismertetés. A napirend 8. pontja a „Könyvtáros jelentése.”

1927. jún. 5. (vasárnap), Új-Somogy, IX. évf. 127. (2307.) sz.

2027 címmel, *Utópia a száz év múlva elkövetkezendő állapotokról* alcímmel *Ekamp E. Elemér* tárcája az újság első oldalán. *Tom*, egy amerikai gyárosnak „odaszakadt” magyar feleségtől született egyetlen gyermeke édesanyja szülőföldjét felkeresve, a Győr–Kaposvár helikopter-útvonalon repül a különlegesen kiépített Badacsony és a „bámulatos Balaton-híd” felől Somogyba: „Pár perc múlva föltűnedezett Kaposvár, Somogyország fővárosa, mi most az egyik legnagyobb gócpontja volt az ország lüktető gazdasági és szellemi életének. Egyeteme, számos lapja, köztük a százezres példányban fogyó Új-Somogy, állami könyvtára, kereskedelmi élete fejlett kultúráját mutatták.”

1927. jún. 18. (szombat), Somogyi Újság, IX. évf. 136. sz., 3. l.

Gazdasági népkönyvtár adományozása a megyében címmel 39 soros hír: „A földművelésügyi miniszter *Kovács Pál* csurgói gazdasági tanár előterjesztése és véleményes javaslata alapján az 1926–27-ik iskolai évben Somogyvármegye területére az alábbi 19. [fölsleges a pont] község részére 54-54, összesen 1026 körzetből [helyesen: kötetből] álló ingyenes népies gazdaság[i] népkönyvgyűjteményt adományozott 7824 aranykorona [9064 pengő] értékben: Felsősegesdi gazdakör, marcali gazdakör, gamási levante egyesület, iharosberényi levante egyesület, berzencei Faluszövetség fiókja [a Faluszövetség berzencei fiókja], erdőcsokonyai polgári olvasókör, nagybajomi földművelők olvasóköre, karádi levante egyesület, zicsi olvasókör, böhönyei iparos ifjúsági olvasókör, balatonszentgyörgyi róm.[ai] kath.[olikus] ifjúsági egyesület, varjaskéri róm. kath. ifjúsági egyesület, mezőcsokonyai levante egyesület, somogysárdi levante egyesület, igali levante egyesület, szentgáloskéri levante egyesület, Andocs község előljárósága, Gölle község előljárósága, inkei levante egyesület. A fenti községekben [községekbe!] kiadott ingyenes népkönyvtárak megfelelő használatának ellenőrzésével a somogyvármegyei gazdasági felügyelőséget bízta meg a minisztérium. A jövő iskolai évre ismét 20 községet hoznak a földművelésügyi minisztériumnál javaslatba, ha erre a községek előljárósága írásbeli úton jelentkezik.”

1927. jún. 19. (vasárnap), Új-Somogy, IX. évf. 137. (2317.) sz., 4. l.

Népkönyvtárak adományozása címmel 27 soros hír: „A földművelésügyi

miniszter *Kovács Pál* csurgói gazdasági tanár előterjesztése és véleményes javaslata alapján Somogyvármegye területére az alábbi községek részére 54-54 kötetből álló ingyenes népies gazdasági népkönyvgyűjteményt adományozott 7824 aranykorona [9064 pengő] értékben: Felsősegesdi gazdakör, Marcali gazdakör, Gamási levente egyesület, Iharosberényi levente egyesület, [a] Berzencei faluszövetség fiókja, Erdőcsokonyai polgári olvasókör, Nagybajomi földmívelők olvasóköre, Karádi levente egyesület, Zicsi olvasókör, Böhönyei iparos ifjúsági olvasókör, Balatonszentgyörgyi r. kath. ifjúsági egyesület, Varjaskéri r. kath. ifjúsági egyesület, Mezőcsokonyai levente egyesület, Somogysárdi levente egyesület, Igali levente egyesület, Szentgálaskéri levente egyesület, Andocs község előljárósága, Gölle község előljárósága, Inkei levente egyesület.”

1927. jún. 22. (szerda), Somogyi Újság, IX. évf. 139. sz.

A vármegyei iskolán kívüli népművelési bizottság közgyűlése címmel az első oldalon csaknem két hasáb terjedelmű cikk a bizottság tegnap [20-án, hétfőn] lebonyolított, az 1926–1927-es tanév iskolán kívüli népművelési tevékenységét értékelő rendes évi közgyűléséről, amelyen *Felczán József* megyei titkár tartotta a beszámolót: a vármegyében 155 helyen 2025 ismeretterjesztő előadást, 8 analfabéta-, 7 elemi, 9 általános és 2 népfőiskolai tanfolyamot rendeztek 549 népművelő, közülük 249 tanító, 78 lelkész, 38 tanár, 77 jegyző, 40 orvos, 25 földbirtokos előadói közreműködésével. Tartottak 186 vetített képes-előadást is, és a bizottság 2 vándorkönyvtára 5 községben fordult meg.

1927. jún. 26. (vasárnap), Somogyi Újság, IX. évf. 143. sz.

Kölcsönkönyvtár. Havi előfizetési díj 2 pengő. 3000 kötet. – *Speciális rádió szaküzlet.* Legnagyobb raktár alkatrészekben, lámpákban, gyári gépekben... *Kozma* műkereskedő, Fő-u. 9. [9 soros hirdetés a 2. oldalon – hírnek álcázva.] – Ezt a szöveget az újság 29-i (145.), szerdai száma a *Hírek* rovatban megismételte (2. l.) – Az *Új-Somogy* szintén 26-tól kezdve *Apróhirdetések* rovatában keretben és tipográfiai kiemeléses formában közölte a hirdetést, majd 28-án megismételte. – A *Somogyi Újságban* a júl. 3-i, vasárnapi számban újból megjelent a hír, majd ismétlődött a júl. 6-i, 9-i számokban. Lásd továbbá az *Új Somogy* szept. 1-jei, okt. 2-i, okt. 9-i, okt. 16-i számait, amelyek már a kölcsönkönyvtár új helyzetéről adnak hírt ebben a hirdetési formában is.

1927. júl. 8. (péntek), Új-Somogy, IX. évf. 152. (2332.) sz., 4. l.

Kérjünk ingyen népkönyvtárat! címmel Somogyvármegye Iskolán kívüli Népművelési Bizottságának (Kaposvár, Kontrácssy u. 8., II. em.) felhívása a *Hírek* rovatban: „A közoktatásügyi miniszter két darab 250 kötetes, 3 drb 170 kötetes, 86 drb 140 kötetes és 6 drb 130 kötetes szépirodalmi és hasznos gyakorlati ismereteket nyújtó műveket tartalmazó népkönyvtárat kiosztás céljából bocsátott bizottságunk rendelkezésére. Felhívjuk a községeket, hogy a bocsátott könyvtárat a lehető leghamarán igénybe vegyék.”

gek előjáróságait, tanítókat, lelkészeket stb., hogy levelezőlapon sürgősen forduljanak bizottságunkhoz ingyen könyvtárért, jelezvén azt, hogy kinek a címére küldjük a könyvtárt és ki vállalja a kezelését.” – Ugyanez a felhívás *Jelentkezzenek a községek, amelyek ingyen népkönyvtárt akarnak* címmel a *Somogyi Újság* előző napi, júl. 7-i, csütörtöki számának 2. oldalán jelent meg a *Hírek* rovatban, ezt azonban a szerkesztőség személytelenebbre hangolta, nem közvetlenül az Iskolánkívüli Népművelési Bizottság nevében szól. További eltérés, hogy a „3 darab” felajánlott könyvtár itt, a *Somogyi Újság*ban egyenként 160 kötetesként szerepel, nem az *Új-Somogy*ban közölt 170-es kötetszámmal. (Lásd 1927. okt. 29. *Új-Somogy*; júl. 8. és nov. 17.: *Somogyi Újság*.)

1927. júl. 8. (péntek), Somogyi Újság, IX. évf. 152. sz.

Jelentkezzenek a községek, amelyek ingyen népkönyvtárt akarnak. A kultuszminiszter 2 darab 250, 3 darab 160, 86 darab 140 és 6 darab 130 kötetes szépirodalmi és hasznos gyakorlati könyveket tartalmazó népkönyvtárt bocsájtott az [Somogy vármegyei] iskolánkívüli népművelési bizottság rendelkezésére. A bizottság felhívja a községi előjáróságokat, tanítókat, lelkészeket stb., levelező lapon sürgősen forduljanak a bizottsághoz, hogy igényelnek-e könyvtárt, annak jelzésével, hogy kinek a címére küldjék és ki vállalja a kezelést. (Cím: Iskolánkívüli Népművelési Bizottság, Kaposvár, Kontrássy-u. 8., II. emelet.) – (19 soros közlemény a lap 2. oldalán.)

1927. júl. 9. (szombat), Új-Somogy, IX. évf. 153. (2333.) sz., 3. l.

A kereskedők egyesületének könyvtárvezetősége kéri a t.[iszte]lt tagokat, hogy a könyveket f. hó 15-ig feltétlenül beszolgáltassák szíveskedjenek, mert a könyvtár szeptember hó 1-ig rendezés miatt szünetel. A könyvek beszolgáltatása annál inkább is fontos, mert a késedelmeskedők rendbírsággal sújthatnak. (Ez a *Hírek* rovatban olvasható 10 soros felhívás a lap következő, júl. 10-i, vasárnapi számának 4. oldalán, a *Hírek* között megismétlődik.)

1927. júl. 10. (vasárnap), Somogyi Újság, IX. évf. 154. sz.

A »kaposvári altanodától« 115 éven keresztül a mai 14 osztályos intézetig címmel a Somssich Pál reálgimnázium elmúlt tanévről a lap 1–2. oldalain közölt ismertetésben az is olvasható, hogy a jócskán szűknek bizonyult épületben kénytelenek voltak az egyik könyvtárszobát is igénybe venni osztályterem céljaira.

A lap 6., utolsó oldalán megjelent *A Kaposvári Egyesült Iparosok Társas-körének* júl. 24-én tartandó évi rendes közgyűlésére szóló meghívó, amely a tárgysorozat közlését is tartalmazza. Ennek 4. pontjában három könyvtárnok tervezett megválasztása is szerepel. (Ugyanez történt a következő, 1928. évi közgyűlés esetében is egy évvel később. – Az összeáll.)

1927. júl. 16. (szombat), Somogyi Újság, IX. évf. 159. sz.

A jövő pénteki tanácsülés foglalkozik a szociáldemokrata párt kaposvári

szervezetének beadványával c. cikk, amely a lap első oldalának közepén jelent meg, a pártszervezet közgyűlésének döntése alapján foglalja össze a városi tanácsnak címzett szocdem kívánságlistát társadalmi, közigazgatási, szociális-népjóléti és kulturális területeket egyaránt érintve. Közülük többet az újság már mint megvalósultat eleve feleslegesnek ítél, így például a népkönyvtár létesítésének sürgetéséről ezt írja: „az Anna utcai iskola egyik földszinti ablakában egész télen kint volt a tábla, hogy itt [a] népkönyvtár [található], de ügylátszik [így!] ezt mindenki látta, csak ők nem...”

1927. aug. 10. (szerda), Somogyi Újság, IX. évf. 180. sz., 2. l.

A Megválasztották a „Kaposvári Egyesült Iparosok Társasköré”-nek tisztikarát c. 40 soros hír szerint a vasárnap [7-én] tartott közgyűlésen a társaskör új tisztikarába könyvtárosnak *László Józsefet, Fazekas Sándort* és *Kántor Jenőt* választották meg.

1927. aug. 27. (szombat), Somogyi Újság, IX. évf. 193. sz., 3. l.

Polgári olvasókör alakult Henészen címmel 25 sor a *Hírek* rovatban arról, hogy Szent István napján tartotta alakuló ülését „a községbeli nemesebben gondolkodó fiatalság saját elhatározásában megszületett” kör, melynek könyvtárosává *Gundy Mihály* igazgatótanítót választották. Az olvasókör helyisége egyelőre a községháza tanácstermében lesz.

1927. szept. 1. (csütörtök), Új-Somogy, IX. évf. 197. (2377.) sz.

Jelentékeny terjedelmet, kb. 6×12 cm-es téglalapot elfoglaló hirdetés a lap 2. oldalán a következő szöveggel:

Ingyen olvashatja

2 hónapon keresztül a legkényesebb kultúrigényeket is kielégítő

3000 kötetes Kozma kölcsönkönyvtárt,
ha előfizet 3 hónapra az

„Újság”-ra

Előfizetési ár: 10,80 pengő. Előfizetéseket felvesz:...

1927. szept. 10. (szombat), Új-Somogy, IX. évf. 204. (2384.) sz., 1–2. l.

Bírói úton hajtja be a Somogyvármegyei Általános Tanító Egyesület a hátralekos tagdíjakat címmel cikk a tanítóegyesületnek pénteken a vármegyei háznagytermében tartott rendes évi közgyűléséről, amelyen az általános tisztújítás során könyvtárossá *Kricsfalusi Sándort* választották. [A névformára vonatkozólag lásd 1943. jún. 7. is]

1927. szept. 10. (szombat), Somogyi Újság, 203. sz. 1–2. l.

A tanítószáz nem fél, nem is handabandázik, csak jogos követelésének teljesítését kéri c., *Az Általános Tanítóegyesület közgyűlése* alc. cikk a vármegyei háznagytermében „ma” [pénteken] tartott évi közgyűlésről beszámolva közli a megválasztott új tisztikar névsorát, benne a könyvtáros nevét is: *Czermann*

Ferenc. – Mivel *pénztáros*ként is Czermann F. szerepel a felsorolásban, az így megadott név minden bizonnyal téves – lásd az *Új-Somogy*nak ugyanezt az adatát! A név megkettőzését láthatólag egy sajtóhiba korrigálásának téves végrehajtása, hibás sorcsere okozta.

1927. szept. 15. (csütörtök), Új-Somogy, IX. évf. 208. (2388.) sz., 3. l.

A Készülnek a vármegyei könyvtár helyiségei címmel a *Hírek* rovatban megjelent 17 soros közlés szerint, „mivel az egyik legutóbbi megyegyűlési határozat értelmében a vármegyei könyvtárt, amely eddig a reálgimnáziumban volt, a vármegyeházán kell elhelyezni, a most folyó tatarozások során megkezdtek a könyvtár részére szükséges helyiségek átalakítását. A levéltárból vettek el két szobát, és amint ezek teljesen elkészülnek, azonnal megkezdődik a megyei és [a] reálgimnáziumi könyvtár kettéválasztása.”

1927. szept. 25. (vasárnap), Új-Somogy, 217. (2397.) sz., 5. l.

Megválasztotta tisztikarát a reálgimnázium önképzőköre címmel 16 soros közlés a *Hírek* rovatban: a Somssich Pál reálgimnázium [újból] megalakult „Virág” önképzőkörének könyvtárosaává *Bodosi Mihály* VIII. oszt. tanulót választották meg.

1927. szept. 30. (péntek), Új-Somogy, IX. évf. 221. (2401.) sz., 3. l.

Megalakult a kereskedelmisták önképzőköre címmel 10 soros hír: a kaposvári felsőkereskedelmi iskola *Széchenyi Ifjúsági Önképzőköre* *Merényi Oszkár* tanárelnök vezetésével megtartotta alakuló közgyűlését, amelyen a megválasztott tisztikarba főkönyvtárosként *Enyedi Zsigmond István* IV. a. osztályos, könyvtárosként *Gruber Vilmos* III. osztályos tanuló került be, az *olvasókori* könyvtáros pedig *Bodai Lajos* IV. a. osztályos tanuló lett.

1927. okt. 1. (szombat), Új-Somogy, IX. évf. 222. (2402.) sz., 3. l.

A leányliceumi önképzőkör új tisztikara c., 27 soros hír arról tudósít, hogy *dr. Biczó Ferenc* vezetőtanár irányításával a napokban újból megalakult a Kaposvári Egyesületi Leányliceum [a volt leánygimnázium] *Rozgonyi Piroska Önképzőköre*, tisztikarában a következő könyvtárosokkal: *Dávid Margit* VIII. oszt., *Petőcz Irén* VII. oszt., *Vass Ilona* VII. oszt., *Ladányi Teréz* VI. oszt. és *Morgós Piroska* VI. oszt. tanuló. – Hasonló tartalmú hírt közölt a *Somogyi Újság* is e napi 221. [helyesen: 222.] számának 2. oldalán a *Megalakult a leányliceum önképzőköre* c., 28 soros híradásában. [Vigyázat – helyesen: Vas Ilona, Morgos Piroska!]

1927. okt. 2. (vasárnap), Új-Somogy, IX. évf. 223. (2403.) sz., 5. l.

Az Új-Somogy kölcsönkönyvtára címmel a *Hírek* rovatban 3 ritkított sor tudatja: az újság „előkelő fővárosi lapok mintájára” megállapodott „a kaposvári Kozma-könyvtárral [kölcsönkönyvtárral], hogy az *Új-Somogy* minden előfizetőjének a rendes két pengő havi díj helyett, csekély havi egy pengős kölcsöndíjért korlátlan mennyiségű, de naponként legalább is egy

kötet könyvet bocsásson rendelkezésre, háromezer kötetet számláló gazdag könyvtárából... Rendszeresen fogjuk tájékoztatni olvasóinkat a könyvtár minden új szerzeményéről... A kölcsönkönyvtár nemcsak helybeli, de vidéki előfizetőinknek is rendelkezésre áll, vidékiek egyszerre több könyvet kapnak. A könyvtár használatához elegendő, ha az Új-Somogy legutóbbi előfizetési nyugtáját felmutatják, a Fő-utca 9. szám alatti Kozma-könyvtárban.” (A hír az okt. 4-i számban ismétlődik. E szám 6. oldalán, majd az okt. 8-i szám 4. oldalán 6 soros keretes hirdetés külön is feltünteti az előfizetők számára megállapított extra nyitvatartási időt.)

1927. okt. 9. (vasárnap), Új-Somogy, IX. évf. 229. (2409.) sz., 5. l.

Az Új-Somogy kölcsönkönyvtárának eszméjét olvasóink szeretettel fogadták. Az elmúlt héten több százan vették igénybe olvasóink közül a kaposvári Kozma-könyvtárat, amely az Új-Somogy minden előfizetőjének a rendes két pengő havi díj helyett, csekély havi egy pengő kölcsöndíjért... bocsát rendelkezésre – így kezdődik a Hírek rovatban megjelent közlemény, s a kedvcsinálás után a továbbiakban megismétli a közös vállalkozásról már korábban – okt. 2-án és 4-én – közölt tudnivalókat, mégpedig összesen 30 sorban.

1927. okt. 16. (vasárnap), Új-Somogy, IX. évf. 235. (2415.) sz., 5. l.

Új könyvek az Új-Somogy kölcsönkönyvtárában – a Hírek rovatban e címmel megjelent írásban lista olvasható a lappal szerződésben álló Kozma-könyvtárba érkezett új könyvekről, nevezetesen Csathó [Kálmán]: Leányok [, anyák, nagyanyák], Dosztojevszky: [A] Kis hős, Csehov: Parasztok [Muzsikok], Földi [Mihály]: [A] Halasi[-]Hirsch fiú, Hatvany Lajos: Zsiga [a családban], Gulácsi [Gulácsy Irén]: Fekete [vőlegények], Jerome [Jerome K.]: [A] Kullisszák titkai, Lesuenz [Lesueur, Daniel]: Kálvária-cyklus [ciklus], Móra [Ferenc]: [A] Festő halála, Maeterlinck: A bölcsesség [és a végzet], Sárosi Bella: Modern szépségápolás, Sarment [Jean]: Az árnyhalász, Stoker [, Bram]: Drakula, Szép [Ernő]: Valentine, Verona [Da Verona, Guido]: Öld meg [helyesen: Oldd meg hajadat, Mária Magdolna!], Zilahy [Lajos]: Két fogoly. E könyvek, ill. a Kozma-könyvtár 3000 kötetes könyvtárának bármelyik kötete az Új-Somogy minden előfizetőjének – a vidékieknek is – „a rendes két pengő havi díj helyett havi egy pengő kölcsönzési díjért” rendelkezésére áll, csupán az újság legutóbbi előfizetési nyugtáját kell felmutatni „a Fő-utca 9. szám alatti Kozma-könyvtárban.” (E híradást nyomtatékosítja a lap 7. oldalán közölt – már okt. 2-én, 4-én és 8-án is megjelent – 6 soros, keretes apróhirdetés, amelynek szövege: Kozma-könyvtár // Fő-utca 9. // az ÚJ SOMOGY előfizetőinek nyitva // naponta // d. e. 8–12-ig // d. u. 2–6-ig. // A továbbiakban okt. 21-től november végéig szinte naponta ismétlődik, úgy látszik azonban, hogy a közös vállalkozás kifulladásra, mert decembertől a Kozma-cég csak az alaptevékenységét képező látszer- és fényképészeti cikkek eladását hirdeti.

1927. okt. 18. (kedd), Új-Somogy, IX. évf. 236. (2416.) sz., 3. l.

A színigazgató új vásárlásai címmel a Színház rovatban közölt 17 soros

hírből szó szerinti idézet: „*Fodor Oszkár* [a Pécs-Kaposvár-i színikerület társulatának igazgatója] nagy ambícióval folytatja könyvtára és díszlettára kiegészítését. A napokban egy aukción sikerült Makó Lajos Szeged-Buda-i színingazgató könyvtárát megvásárolni, s ezzel Fodor az ország legnagyobb színpadi könyvtára felett rendelkezik. A hagyatékban 40 teljes opera, több-száz operett és közel félezer prózai munka van. Az értékes és felbecsülhetetlen könyvtár útban van – 40 ládába csomagolva – Kaposvár felé...” – A lap okt. 25-i, keddi számának 3. oldalán, a *Hírek* rovatban, *Egy hónap múlva Pécsre távozik a kaposvári színtársulat operett-együttese?* címmel közöltek-ből idézet: „A »Pécsi Napló« szombati [okt. 20.] számában olvassuk a következőket: „Ma Pécssett járt *Fodor Oszkár* színingazgató, ...hogya elraktározza a most használaton kívül lévő, volt Makó Lajos- és Somogyi Kálmán-féle könyvtárt, melyeket saját könyvtárához csatolva, most már a vidék leggazdagabb színházi könyvtárával rendelkezik.”

1927. okt. 22. (szombat), Új-Somogy, IX. évf. 240. (2420.) sz., 3. l.

A törvényhatósági népművelő-bizottság a népművelés nevezetesebb mozzanatairól és intézményéről fényképeket kér c., 34 soros felhívásában Somogyvármegye Iskolánkívüli Népművelési Bizottsága egy, a magyar közoktatásügy történetéről készülő „nagyobb szabású” mű számára a megyében folyó iskolán kívüli népművelés nevezetesebb mozzanatait és intézményeit – köztük a szépkönyvtárt [helyesen: népkönyvtárt] –, tevékenységüket, egyebek között a könyvkölcsönzést is megörökítő fényképfelvételek „beterjesztését” kéri okt. 31-ig az említett bizottsághoz. – A *Somogyi Újság* ugyanezen napi számának első oldalán ugyanez a közlemény jelent meg, a címben azonban a népművelés formát használja, a fentebb jelzett sajtóhibákat pedig nem követi el.

1927. okt. 23. (vasárnap), Új-Somogy, IX. évf. 241. (2421.) sz., 1-2. l.

A Berzsenyi Társaság ülése c., a társaság igazgatótanácsának okt. 21-én a vármegye-házán tartott üléséről közölt beszámoló egyebek között a tervezett Vajda János centenáriumi ünnepségről, a „liceális” előadások okt. 28-i megkezdéséről tájékoztat és arról, hogy az ülés végén *Hortobágyi Ágost* ügyvezető elnök, valamint *K. Pap János* könyvtáros „a nemes célú társasággal szemben a kaposvári társadalom részéről tanúsított nagy részvétlenségre s egyesek részéről táplált kicsinyes személyeskedésekre való hivatkozással” lemondtak. Ezt azonban az igazgatótanács nem fogadta el, s egyhangúlag felkérte őket tisztségük további viselésére.

1927. okt. 23. (vasárnap), Új-Somogy, IX. évf. 241. (2421.) sz., 5. l.

Új könyvek az Új-Somogy kölcsönkönyvtárában címmel a *Hírek* rovatban további – részben az elsővel megegyező tartalmú – újszerzeményi jegyzéket tett közzé a lap a vele szerződésben álló Kozma-[kölcsön]könyvtár gyarapodásáról (lásd okt. 16. is), s a következő könyvekre hívta fel a közönség figyelmét: *Larsen* [Anker Larsen, Johannes]: *A bölcsék köve*, *Allorge* [Hen-

ri]: A nagy kataklizma, [Rejtély a századik századból], *Balzac*: Borsos történetek, *Barbusse* [Henri]: Örök láncok, *Verne Gyula*: A Jangada [Nyolcszáz mérföld az Amazonon], Utazás a Föld körül [nyolcvan nap alatt], *Csathó* [Kálmán]: Leányok [, anyák, nagyanyák], *Földi* [Mihály]: Mámorosak, *Hatvani* [Hatvany] Lajos: Zsiga a családban, *Gulácsi* [Gulácsy Irén]: Fekete vőlegények. – A továbbiakban a híradás megismétli a 3000 kötetes Kozma-[kölsön]könyvtár használati szabályzatát az okt. 16-án már közölteknek megfelelően. (Mindezekon felül a kölcsönkönyvtár a szokásos hatsoros, keretes hirdetését külön is közzéteszi a lap első teljes hirdetési oldalán, a hetedikén.) – A közös kölcsönkönyvtár sorsáról lásd az okt. 16-i feljegyzésünk utolsó mondatát!

1927. okt. 29. (szombat), Új-Somogy, IX. évf. 246. (2426.) sz.

A Somogy 97 községe kapott népkönyvtárt. A 13 630 kötet értéke 15 000 pengő címmel, ill. alcímmel az újság első oldalán közölt cikk szerint a csonkaország 1500 [új] népkönyvtárából (egynegyed millió kötetből) Somogy vármegye 97 községe összesen 13 830 [!] kötetet kapott ingyen 15 ezer pengő értékben. Ezek elosztásával kapcsolatban szó szerint idézzük a cikket: „A nagy könyvtárból 350 és 250 kötet jutott Kaposvárnak. Az egyik a Petőfi-utcai, a másik a Cseri-utcai állami iskolában lesz elhelyezve. 3 közép nagyságút (170-170 kötetet) kapott Csurgó, Hetes és Szigetvár; 140 kötet kerül a következő helyekre: Ádánd, Almamellék, Alsók, Andocs, Attala, Balatonkeresztúr, Balatonkiliti, Balatonszemes, Balatonőszöd, Babócsa, Büssü, Bolhás, Boronka, Bőszénfa, Bolhó, Boldogasszonyfa, Berzence, Csökölly, Darány, Fonó, Felsőmocsolád, Geszti, Görgeteg, Gölle, Gyékényes, Gálosfa, Gyöngyösmellék, Gamás, Hedrehely, Igal, Jákó, Kaposgyarmat, Kaposmérő, Kelevíz, Kisbárapáti, Kőkút, Kapospula, Kaposszentbenedek, Kőröshegy, Látrány, Lábod, Lakócsa, Lengyeltóti, Merenye, Magyarlad, Magyaratád, Mezőcsokonya, Mosdós, Nágoçs, Nagydobsza, Nagybabony, Nagykorpad, Nemespátró, Németlad, Orci, Öreglak, Pettend, Pata, Szentlászló, Szulok, Szorosad, Szentgálóskér, Szőlősgyörök, Potony, Rinyaszentkirály, Rinyabesenyő, Somogyvisonta, Somogyvár, Somogyszob, Somogyaracs, Somogytarnóca, Somogysárd, Somogyhárság, Somogyudvarhely, Somogyaszaló, Somogytúr, Várda, Zimány, Taszár, Toponár, Tab, Tótszentpál, Almáskeresztúr, Surd, Nagyszakácsi és Ráksi. Végül 6 tanyai könyvtár (130-130 kötet) boldog tulajdonosává lett: Gardos, Lipótfá, Nagykürtös, Béndek, Cseberki és Mernyeszentmiklós pusztá.” A cikk kiemeli, hogy Klebelsberg miniszter és a kultuskormányzat a felsőfokú oktatás támogatása mellett a népművelésről és a népoktatásról sem feledkezik meg, végül felhívja a figyelmet arra, hogy népkönyvtárügyben ne a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz forduljanak a kérelmezők, hanem a megyei törvényhatósági (iskolán kívüli) népművelési bizottsághoz.

1927. nov. 13. (vasárnap), Somogyi Újság, IX. évf. 257. [helyesen: 258.] sz., 4. l.

Megkezdte működését a Faluszövetség könyvosztálya címmel csaknem

félhasábnyi terjedelmű felhívás az újság *Hírek* rovatában a *Faluszövetség* nemrég felállított *könyvosztályáról*, ahonnan minden bizonnyal ez a szövetség munkásságát bemutató-méltató propagandaszöveg, valójában burkolt hirdetés is származik. A könyvosztálynak „...az a célja, hogy jó, hasznos, szórakoztató és ismeretterjesztő, a falusi emberek kezébe való könyveket adjon a falunak és a könyvek beszerzésében úgy az egyes embereknek, mint a falusi intézményeknek támogatására legyen. A szövetség már eddig is 400 [? – lásd Új-Somogy, dec. 8.] könyvet adott ki »A Falu Könyvtára« című kiadványsorozatában és a jó könyvek és népkönyvtárak ezreit és ezreit osztotta széjjel a magyar falvak között. Községek és gazda- és olvasóköri, faluszövetség[i] fiókok, ifjúsági és levente egyesületek részére könyvtárakat állít össze, könyvek beszerzésében, folyóiratok és újságok rendelésében tanácsot és útbaigazítást ad.” A szövetség tagegyesületei és fiókjai kedvezményesen szerezhetik be könyvszükségletüket a könyvosztálytól, amelynek címe Bp. IX., Üllői út 1. sz. II. em.

1927. nov. 17. (csütörtök), **Somogyi Újság, IX. évf. 260.** [helyesen: 261.] **sz., 2. l.**
Megkezdtek a népkönyvtárak kiosztását. Ismeretes, hogy a kultuszminister 97 somogymegyei községnek népkönyvtárt adományozott. A miniszterium a könyvtárak szétküldését f. hó 15-én megkezdte. A szétküldést 10 nap alatt bonyolítják le. (A *Hírek* rovatban olvasható 8 soros szöveg szó szerinti közlése.)

1927. nov. 22. (kedd), **Új-Somogy, IX. évf. 265. (2445.) sz.**
Kozma-könyvtár, Fő-utca 9. // az Új-Somogy előfizetőinek nyitva naponta d. e. 8–12-ig, d. u. 2–6-ig. – (Hirdetés az újság 5. oldalán.)

1927. nov. 30. (szerda), **Új-Somogy, IX. évf. 272. (2452.) sz.**
Somogyvármegye könyvtárának egy részét már átszállították a gimnáziumból a megyei levéltárba címmel és Megtörtént az ideiglenesen egyesített gimnáziumi és megyei könyvtár állományának szétválasztása. – A megyeházán most készülnek a könyvtár állványai. – Újévre valószínűleg befejeződnek a megyei könyvtár átszállítási és felállítási munkálatai alcímekkel az újság 1–2. lapjain terjedelmesebb közlemény olvasható, amely nemcsak a könyvtár adott helyzetét írja le, hanem a hozzá vezető utat is vázolja: „... huzamosabb időn keresztül egyesítve kezeltetett a gimnáziumi könyvtárral és ott is nyert elhelyezést a gimnázium termeiben, ahol a két könyvtár állománya teljes egészében összevegyítettett.” Megfelelő katalógus [és leltárkönyv!] hiányában megnehezült az áttekinthetőség, valamint a megőrzés, s „különösen a kommun alatti felfordult állapotok adtak sok módot arra, hogy az egyesített könyvtár állománya értékes darabokkal csonkulhasson meg.” A „kommun” utáni időkben a GOK (Gabonaügyi – pontosabban: begyűjtési – országos kormánybiztosság) kaposvári kirendeltsége a legutóbbi időkig az egyesített könyvtár helyiségébe „telepített be.” Mivel „a Somogymegyei Múzeum illetve Széchenyi Kultúrház[,] egyebek között könyvtárának nyil-

vános olvasótermével is szolgálni hivatott a kultúra terjesztését”, *Tallián Andor* alispán és a Múzeum Egyesület vezetősége indokoltnak látta, hogy már most megtörténjék a két könyvtár különválasztása és a megfelelő állomány „pontos katalogizálása, lajstromba foglalása”. Az alispán megbízásából *dr. Molnár István* vármegyei főlevéltáros „hónapok óta végzi már a sisifuszi [így!] munkát, ami a két könyvtár anyagának szétválasztásával és a megyei könyvtár darabjainak alapleltárba való foglalásával, katalogizálásával és a Megyeházára való átszállításával vált szükségessé. A reálgimnázium részéről *Szabó Alajos* tanár, ...könyvtáros osztozik... a felelősségteljes, nehéz munkában.” Már megtörtént a könyvtár teljesen rendbetett egyik részének átszállítása és felállítása a megyeházán. A többi könyv is „nagyjában” már átesve a rendezésen és katalogizáláson, várja az átszállítást a megyeházára jelenleg „munkában” levő állványzatra. „Remélhetőleg újév utánra már teljesen átszállítva és felállítva foglalja el új helyét... a vármegye sok hányattatáson keresztül ment értékes könyvtára.”

1927. dec. 8. (csütörtök), Új-Somogy, IX. évf. 279. (2459.) sz., 3. l.

A Jó könyveket a falusi nép kezébe! címmel, *Somogy községeiben is ébred az a vágy a népkönyvtárak áldásai iránt. – Minden ilyen ügyben jó tanácsot ad a Faluszövetség könyvosztálya* alcímekkel önálló cikként közölt írás tulajdonképpen kereskedelmi propagandacikk, amelyet minden bizonnyal a Faluszövetség könyvosztálya (Bp. IX., Üllői út 1.) állított össze, és jelentetett meg. (Lásd a *Somogyi Újság* nov. 13-i számában megjelentek kommentárját!) A „vásári ponyva- és szennyirodalom” ellenében „legújabbban felállított” könyvosztálynak kiadványaira, ill. a szövetségnek *A falu könyvtára* c. sorozatában már eddig megjelent 40 könyvére utalva hívja fel a figyelmet szolgáltatásaira, s emlékeztetvén a magyar falvak között általa szétoztatott jó könyvek és népkönyvtárak ezreire és ezreire, felajánlja a községek, gazda- és olvasóörök, egyesületek, faluszövetségi fiókok számára a könyvekkel-újságokkal kapcsolatos beszerzési tanácsadást, ill. magát a kedvezményes rendelést.

1927. dec. 10. (szombat), Új-Somogy, IX. évf. 280. (2460.) sz., 1–2. l.

A Kultúrfölényünk megtarthatásának egyik legfontosabb eszköze az iskolán kívüli népművelés címmel a Somogyvármegye Iskolánkívüli Népművelési Bizottságának dec. 7-én, szerdán tartott – idei második – beszámoló közgyűlésén történeteket ismertető cikkben olvasható: *Felczán József* titkár beszámolójában megemlítette, hogy kilencvenhét népkönyvtárat kaptak a vármegye községei, és öröndetes, hogy „az érdekelt falvak népe megelégedéssel fogadta e könyvtárakat.”

1928. jan. 5. (csütörtök), Új-Somogy, X. évf. 4. (2481.) sz., 3. l.

Műkedvelő-előadások Nagykorpadon címmel 19 sor a *Hírek* rovatban: a Nagykorpádi Polgári Olvasókör ifjúsága Szilveszter este a községi tanácsteremben saját könyvtára gyarapításának céljából jól sikerült műkedvelő-előadást rendezett. K. Papp János [helyesen: K. Pap János] *Vő* c. művét mutatta be.

1928. jan. 22. (vasárnap), Somogyi Újság, X. évf. 18. sz.

Négysoros hír a lap 5. oldalán: „A nagyberki polgári olvasókör alapszabályait a belügyminiszter láttamozta.”

1928. jan. 24. (kedd), Új-Somogy, X. évf. 19. (2496.) sz., 3. l.

A Hivatalnokok Társasköre részben új tisztikart választott címmel a kaposvári kör „tegnap” [vasárnap!] tartott évi rendes közgyűléséről megjelent, csaknem negyed oldalas beszámoló szerint „egyhangú közfelkiáltással” újból *dr. Vének Györgyöt* [a város polgármesterét] választották elnökké. Az 1927. évi „terjedelmes elnöki jelentés”-ből a lap ezt is kiemeli: „A könyvtár állománya 1260 kötet. A múlt évben a tagok 16 250 könyvet olvastak.”

1928. jan. 24. (kedd), Somogyi Újság, X. évf. 19. sz.

A Bársony János lemondása folytán Siposs Kálmán lett a Hivatalnokok Társasköre alelnöke címmel a kaposvári egyesület vasárnap, 22-én tartott évi rendes közgyűléséről a lap első oldalán megjelent beszámoló szerint az új tisztikarban könyvtárosnak *Németh Rezsőt* és *Simon Istvánt* választották meg.

1928. jan. 25. (szerda), Új-Somogy, X. évf. 20. (2497.) sz., 3. l.

Olvasókör alakult Kaposszentjakabon címmel 23 sor a *Hírek* rovatban arról, hogy a Kaposvár „legközelebbi szomszédságában” élő községben *dr. Csima József* okl. közgazda és *Vargha Alajos* tanító szervezőmunkájának köszönhetően vasárnap (22-én) megalakult a Polgári Olvasókör. – A szentjakabi olvasókör megalakulásáról a *Somogyi Újság* előző napi, jan. 24-i számának 3. oldalán 13 soros hír jelent meg, azonban az a tények közlése helyett az új egyesületet olyan szervezetként méltatja, „ahol a kultúra, a haladás szövetségét gyújtogatják lelkes férfiak”.

1928. jan. 31. (kedd), Új-Somogy, X. évf. 25. (2502.), 3. l.

A csurgói Polgári Kaszinó új tisztikara címmel 19 sor a *Hírek* rovatban a vasárnap, 29-én tartott évi rendes közgyűlésről, amelyen az idei tisztikarba könyvtárossá *Trencsény Jánost* és *Horváth Tivadart* választották be.

1928. febr. 5. (vasárnap), Új-Somogy, X. évf. 29. (2506.) sz., 4. l.

A kaposvári Széchenyi Társaskör közgyűlése címmel 19 soros „előzetes” a *Hírek* rovatban a donnévárosi egyesület febr. 12-re, vasárnapra meghirdetett éves közgyűlésének tervezett programjáról, amelyben a könyvtáros „jelentése”, beszámolója is szerepel. Ennek tartalmáról – egyáltalában: megtörténtéről – az újságban febr. 15-én közölt, *Cságyoly József, a Széchenyi Társaskör elnökének ünneplése* (3. l.) c. híradásban nincs nyoma, legfeljebb „a szokásos közgyűlési pontok” teljesítésének említése utalhat arra, hogy a beszámoló el is hangzott.

1928. febr. 10. (péntek), Új-Somogy, X. évf. 33. (2510.) sz., 4. l.

„*Műkedvelő Somogyszobon*. A somogyszobi Polgári Olvasókör aranyifjúsá-

ga folyó hó 2-án és 5-én este fél 8 órai kezdettel, a Krausz-szálló nagytermében a Polgári Olvasókör könyvtárának felsegélyezése céljából műkedvelő előadást rendezett... Úgy az erkölcsi, valamint az anyagi siker a várakozáson felül a tetőpontra emelkedett.” – Idézet a 24 soros hírből.

1928. febr 14. (kedd), Új-Somogy, X. évf. 36. (2513.) sz.

A Gönczi Ferenc nyug. tanfelügyelőnek [ügyvezető elnöknek] teljes elégtételt szolgáltatott a Múzeum-Egyesület közgyűlésén c., az újság első oldalán közölt cikk szerint „e hó 29-én”, valójában febr. 12-én tartott évi közgyűlésén a Somogyvármegyei Múzeum Egyesület úgy módosította alapszabályát, hogy az alelnöki státusok helyett három társelnöki tisztséget létesít, az ügyvezető elnöki tisztséget ügyvezető igazgatóivá szervezi át, és helyettes ügyvezető igazgatói, valamint könyvtáros tisztséget is kialakít. A könyvtárossira dr. Molnár István vármegyei főlevéltárost választották meg.

1928. febr 14. (kedd), Új-Somogy, X. évf. 36. (2513.) sz., 2. l.

Vasárnap tartott közgyűlést a kaposvári Katolikus Kör címmel részletes beszámoló az egyesület 1927. évi munkájáról és az új tisztikar megválasztásáról. A résztvevők a végzett munkáról szóló beszámolók sorában meghallgatták annak a Kovács Ernőnek a „könyvtárosi jelentés”-ét is, akit azután újból megválasztottak tisztségére – a szintén ismétlő Viza Jánossal [helyesen: Viza Lajossal] együtt.

1928. febr. 14. (kedd), Somogyi Újság, X. évf. 36. sz.

A kaposvári Katolikus Kör minden katolikus megmozdulásból kivette részét – ezzel a címmel a lap az első oldalán számol be a kör vasárnap tartott évi rendes közgyűléséről, amelyen az elnöki jelentésben az is elhangzott, hogy a körnek van „900 kötet egyéb és 28 vallásos könyve. (Szaporítani kell a vallásos könyvek számát.)” – A tisztújítás során két könyvtárost választottak: Kovács Ernőt és Vida Lajost [helyesen: Viza Lajost].

Ugyancsak az első oldalon található a Somogymegyei Múzeum Egyesület vasárnapi évi rendes közgyűlését ismertető, *A kultuszminiszter kiküldötte is elismerte, hogy a somogymegyei múzeum kitűnő anyaggal rendelkezik c. terjedelmes beszámoló, amely még a 2. oldalon is folytatódik. Ennek könyvtári vonatkozása annyi, hogy a tisztújítás során könyvtárossá dr. Molnár István megyei főlevéltárost választották meg.*

1928. febr. 16. (csütörtök), Somogyi Újság, X. évf. 18. sz.

Műkedvelő előadás Zicsben. F. hó 2-án, 5-én és 11-én a zicsi műkedvelő ifjúság saját könyvtára javára a Tóth-féle nagy vendéglőben műkedvelő előadást tartott. ...előadták a „Cigány Panna” című 3 felvonásos színművet, oly nagyszerű felkészültséggel és sikerrel, hogy... – így kezdődik a lap 3. oldalán közölt 35 soros hír, amely a folytatásában a szokásos túldicsérő mondatok után felsorolja annak a 21 személynek a nevét is, akik a 40 fillé-

restől felfelé a 3 pengő 60 filléresig felülfizetésükkel külön is hozzájárultak a bevétel növeléséhez. A siker hatására a lelkes szervezők elhatározták az *Iglói diákok* c. színmű előadását is.

1928. febr. 17. (péntek), Somogyi Újság, X. évf. 39. sz.

Egy község, ahol a szavak tettekké válnak... címmel beszámoló olvasható a lap első oldalán arról, hogy *Gamás* községben az új plébánosnak, *Biczi Gyulának* ösztönzésére „a múlt hetekben” megalakult a Levente Önképző-kör – 120 taggal –, majd hamarosan a Katolikus Olvasó Kör is. Ez utóbbi tisztikarát is felsorolja az írás, és benne a két könyvtáros nevét is megemlíti: *Zbinyovszky István* tanítóét, valamint *Bene Ferencét*.

1928. febr. 19. (vasárnap), Somogyi Újság, X. évf. 41. sz.

A lap 6. oldalán megjelent a Kaposvári Munkás-Otthon meghívója a márc. 4-én tartandó rendes évi közgyűlésére. Ennek tervezett 1. napirendi pontjában a *jelentések* szerepelnek, köztük a *könyvtárosi* is.

1928. febr. 22. (szerda), Új-Somogy, X. évf. 43. (2520.) sz., 3. l.

„*Műkedvelő előadás Magyaratádon.* A kultuszminiszter a múlt évben több ingyen népkönyvtárt juttatott a falu részére. A könyvek nagyobb része be-kötetlen állapotban érkezett, bekötetése[ének kötelezettsége] a községet illeti [terheli]. A könyvek bekötetéséhez szükséges anyagiak megszerzése céljából febr. 19-én műkedvelői előadást rendezett *Pataky Géza* ref.[ormátus] tanító. ...Az előadás erkölcsileg és anyagilag igen jól sikerült.” [12 sor-nyí idézet a 22 soros hírből.]

1928. febr. 24. (péntek), Somogyi Újság, X. évf. 45. sz.

A hercegprímást és lord Rothermeret üdvözölték a Nagyatádi Tisztviselők Társasköre közgyűlésén címmel a „tegnap” [szerdán] tartott évi rendes közgyűlésről a lap első oldalán közölt beszámolóból az is kiderül, hogy a kör új tisztikarába könyvtárosokat is választottak *Barics László* és *Ruttner* [helyesen: Ruttner] *Andor* személyében.

1928. febr. 25. (szombat), Új-Somogy, X. évf. 46. (2523.) sz., 3. l.

A nagyatádi Köztisztviselők Társaskörének közgyűlése c. 42 soros hír: a febr. 19-én megtartott „szokásos évi közgyűlés”, amely változtatás nélkül újra-választotta a kör tisztikarát és választmányát, 200 pengőt szavazott meg a könyvtárának gyarapítására.

1928. márc. 6. (kedd), Somogyi Újság, X. évf. 54. sz.

A Kaposvári Kereskedők Egyesülete táviratban üdvözölte lord Rothermere lordot a tegnap délelőtti közgyűlésen – ezzel a címmel az első oldalán számol be a lap a kereskedőknek márc. 4-én, a városházán tartott évi rendes közgyűléséről, amelyen az új vezetőségbe könyvtárosnak *Laufer Jánost* és *Bársony Jánost* választották meg.

1928. márc. 8. (csütörtök), *Új-Somogy*, X. évf. 56. (2533.) sz., 1–2. l.

Helyiséghez jut végre a Somogy megyei Múzeum címmel csaknem fél oldalas beszámoló a Somogy Megyei Múzeum Egyesület közgyűléséről, amelyet az újjáalakított tisztikar és választmány 6-án tartott a múzeumnak a városházán újonnan birtokba vett helyiségeiben. Ez alkalommal nemcsak az előirányzott költségvetést tárgyalták meg, hanem a múzeum jobb elhelyezésének ügyét is. *Kladnigg Alajos* kormányfőtanácsos, cukorgyári főigazgató szerint, mivel a tervezett kultúrház építése 10-15 év alatt is nehezen lesz megvalósítható, a múzeum elhelyezését külön kell megoldani, mégpedig úgy, hogy számára a legsürgősebben egy házat vásárolnak. *Dr. Thury Zsigmond* [az *Új-Somogy* felelős szerkesztője] áthidaló javaslatot tett: „A Kultúrház[-] alapra összegyűlt pénzösszegeből vásároltassék Kaposvárott egy ház[,] és ezt adja át használatra a Kultúrház-alap a saját tulajdonjogának fenntartásával a Múzeumegyesületnek a Múzeum tárgyaitak elhelyezésére mindaddig, amíg a Kultúrház felépíthető [nem] lesz.” – Végül: „Felmerült... az a gondolat is, hogy a vármegyeház hátsó épületének második emeletéről az úgynevezett vendég hivatalok telepíttessenek ki a Kultúrház-alap megszerzendő épületébe és az így elhelyezhető Múzeum a vármegyei könyvtárral és levéltárral egy fedél alá kerülve, központi, hozzáférhető helyen szolgálja a kulturális nagy célokat hosszú időn át.”

1928. márc. 9. (péntek), *Somogyi Újság*, X. évf. 57. sz.

A veszprémi püspök pásztorlevele a szennyirodalomról. – *Dr. Rott Nándor* veszprémi megyéspüspök a böjt alkalmából pásztorlevelet intéz egyházmegyéje papságához és híveihez és mindkét körlevélben a szennyirodalommal szemben tanúsítandó állásfoglalást tesz szóvá [fejt ki, tesz közzé]. Papjaitól azt kívánja, hogy a szülőket oktassák ki a szennyirodalom veszedelmeire... A püspök törvényeket sürget, amelyek gátat vetnek az ocsmány irodalom terjedésének. ...A szülők maguk is adjanak példát, mert ferde irányba terelődik a gyermek nevelése, ha a szülők kezében olyan könyvet lát, amelyet előle el kell rejteni. A szennyirodalom nem teszi az embert okossá, művelté, felvilágosodottá, hanem szabadossá és megfertőzött fantáziája könnyen viszi a bűn lejtőjére, melynek utolsó állomása a lezúllás... [Szó szerinti idézetek a lap első oldalán közölt írásból.]

1928. márc. 15. (csütörtök), *Új-Somogy*, X. évf. 62. (2539.) sz., 4. l.

Március 15-ike a kaposvári leánylíceumban címmel előzetes híradás 34 sorban a leánygimnáziumnak az intézet tornatermében tartandó, „színi-előadással kapcsolatos” ünnepségéről, amelynek „tisztá bevétel(e) az ifjúsági könyvtár céljait fogja szolgálni.” – Az újság következő, márc. 17-i (1928/63. (2540.) számában megjelent, *Impozánsan ünnepelte meg Kaposvár és Somogy népe március idusát* c. áttekintés a gazdag programú leánylíceumi (leánygimnáziumi) ünnepély sikeréről beszámolt ugyan, azonban az anyagi eredményről nem ejtett szót. (2. l.)

1928. márc. 18. (vasárnap), Új-Somogy, X. évf. 64. (2541.) sz., 5. l.

A leánygimnázium színelőadása címmel a *Hírek* rovatban közölt 15 soros értesítés szerint, mivel a leánygimnázium [=liceum] márc. 15-i előadására sokan nem kaptak helyet, az előadást vasárnap délután öt órakor az intézet tornatermében megismétlik. Ülőhelyek 2 és 1 pengőért, állóhelyek – csak más intézmények tanulói számára – 50 fillérért válthatók.

1928. ápr. 21. (szombat), Új-Somogy, X. évf. 91. (2568.) sz.

A Honvéd-térre, az új polgári és a felépítendő kereskedelmi iskola közé, épül fel a Múzeum c., az újság első oldalán megjelent beszámoló szerint a Somogy[vár]megyei Múzeumegyesület 19-én, a vármegyeház kistermében tartott rendkívüli közgyűlésén *Gönczi Ferenc*, a múzeum ügyvezető igazgatója „...azt az új javaslatot terjesztette elő, miszerint nem házvásárlással, hanem új otthon építésével *oldassék meg a Múzeum elhelyezésének ügye.*”...Az elhangzott hozzászólások után „Tallián Andor alispán mutatott rá azokra az anyagi erőforrásokra, amelyekből az építési összeg költségei előteremthetők úgy, hogy egyelőre csak a szorosan vett múzeum és könyvtár anyaga nyerne elhelyezést a város által már felajánlott telken építendő otthonban, meg egy-két előadó-terem[.] s azután később tovább építenék toldaléképületekkel, amíg a Kultúrpalota összes tartozékai belekerülnének ebbe az épületbe, amelynek helyéül alkalmas a Honvéd-téren, a polgári és [a] kereskedelmi iskolák közötti terület.”

1928. ápr. 21. (szombat), Somogyi Újság, X. évf. 91. sz.

Az alispán minden körülmények között keresztül viszi a Múzeum felépítését címmel a lap első és második oldalán részletes beszámoló olvasható a [Somogyvármegyei] Múzeum Egyesület tegnap [csütörtökön] tartott rendkívüli közgyűléséről, amelyen *Gönczi Ferenc* igazgató kért döntést a múzeum végleges elhelyezéséről. Ennek két lehetőségét vetette fel: Az egyik már 1913-ban felmerült, de a háború miatt nem valósulhatott meg, az, hogy a múzeum és a megyei könyvtár közös elhelyezést kapna – egy-két előadói teremmel együtt. A másik ezeken kívül az iskolán kívüli népművelés, dalárdák és a zeneegyesület részére is otthont teremtene az együttesben. *Gönczi Ferenc* az első megoldás elfogadására tett javaslatot a közgyűlésnek. *Dr. Berger Samu* és *Kladnigg Alajos* a Gönczi-féle álláspontot támogatta, és az utóbbi szerint a megye és a város összefogásával a Honvédtéren meg is kezdhetik az építkezést a meglevő 53 ezer pengőből. *Dr. Fekete Gyula* a megyeház háta mögé, a Teleky térre helyezné az épületet, hozzáragasztva a megyeháza udvari épületéhez. *Weissenbach Iván báró* szerint *Fekete Gyula* ötlete kivihetetlen, a meglevő pénzből a Honvédtéren építkezzenek – a későbbi hozzáépítéssel számolva. *Dr. Nicsovics Sándor* bizottság kiküldését kérte a megye és a város közötti tárgyalásokra, a jogi akadályok elhárítására, valamint források keresését az 53 ezer pengőnek legalább 100 ezerre emelésére. *Fleischhacker* [Andorka] *Gyula*, *dr. Pongrácz Károly* és *Matolcsy Sándor* szintén az építkezés minél előbbi megkezdése mellett foglalt állást.

– *Tallián Andor* alispán mint elnök az elhangzottakra válaszolva elmondta, hogy amikor az egyesület elnöki tisztét elvállalta, elhatározta: keresztül viszi az építkezést, vagy kilép az egyesületből. Telket a város ad, a megye az 1925. nov. 6-i közgyűlésén már 500 millió koronát adományozott a célra [40 ezer pengő]. Pénzforrás a város és a társadalom is. A végső megoldás pedig az épületre: a múzeum és a könyvtár közös elhelyezéssel, plusz az épületben egy-két előadóterem.

1928. ápr. 22. (vasárnap), Somogyi Újság, X. évf. 92. sz.

A Múzeum nem épülhet a polgári fiú és kereskedelmi iskola között... Illetékes helyről vett értesülésünk szerint a polgári és kereskedelmi iskola közt papi internátus és gimnázium épül és a város ezt a részt semmi körülmények közt nem adja oda. (12 soros hír a lap 5. oldalán.)

1928. máj. 8. (kedd), Új-Somogy, X. évf. 104. (2581.) sz., 1–2. l.

A közért való önzetlen munkálkodás érdemét jutalmazta tegnap Kaposvár társadalma címmel és a *Leleplezték a Nemzeti Kaszinóban Csorba Ede és Szigethy Antal volt kaszinóigazgatók képmását*, továbbá *Hét új taggal gyarapodott a Kaszinó választmánya* alcímekkel megjelent, a 697 tagú kaposvári kaszinó máj. 6-án, vasárnap tartott díszközgyűléséről és tisztikarának újjáválasztásáról közölt, több mint fél újságoldalt betöltő beszámoló szerint a kaszinó könyvtárnokává *Kengyel Miklóst* [fűgimnáziumi tanárt] választották meg. – Ugyanerről az eseményről szól a *Nagy ünnepek között leplezték le a Kaszinóban Csorba Ede és Szigethy Antal arcképét* címmel, a *Somogyi Újság* e napi számában, a 2. oldalon megjelent tudósítás is.

1928. máj. 15. (kedd), Új-Somogy, X. évf. 110. (2587.) sz., 3. l.

A Vének polgármestert disztagiává választotta a kaposvári Iparostársas-kör címmel a Kaposvári Egyesült Iparosok Társaskörének 13-án, vasárnap tartott évi rendes közgyűléséről részletesen beszámoló cikk közli az 1100 tagú kör tisztikarába választottak névsorát is, és megjegyzi, hogy a „szép lefolyású közgyűlés” elfogadta a „könyvtárosi jelentés”-t. A megválasztott három könyvtáros: *László József*, *Friedmann Lajos* és *Scholz* [helyesen valószínűleg: *Scholz*] *Gyula* – a két utóbbi neve után zárójelben az „új” megjegyzés olvasható.

1928. jún. 10. (vasárnap), Új-Somogy, X. évf. 130. (2607.) sz., 3. l.

Eredményes népművelési munka folyik az egész vármegyében. Épülnek a falusi kultúr- (nép) házak. – *Rádió a népművelés szolgálatában* címmel, ill. alcímekkel negyedoldalas ismertetés a Vármegyei Népművelési Bizottság tegnap [pénteken] tartott, az 1927/1928-as tanév folyamán végzett népművelési tevékenységről beszámoló üléséről. *Felczán József* népművelési titkár szerint ebben az időben 145 községben 2668 ismeretterjesztő előadást tartottak, 4 helyen pedig analfabéta-, 45 helyen elemi és általános ismereteket nyújtó tanfolyamokat bonyolítottak le, összesen 2650 órában. A vetítettképes

előadások száma 150 volt. „A vármegye 187 községében 5468 előadás tartatott meg, amelyek megtartása nagy százalékban a tanítók érdeme...” [Nem világos, hogy ez az adat mire vonatkozik, lásd Felczán J. előbbiekben közölt, 145 községre megadott ténytűzűmát.] Továbbá: „A bizottság lépéseket tett az egyes községekben heverő népkönyvtárak megszervezése és felújítása, a VKM-nek műkedvelői előadások tartására vonatkozó legutóbbi rendelete megváltoztatása érdekében.” A jelentéshez elsőként hozzászóló *dr. Fekete Gyula* ügyvéd „a rádiónak [a] népművelés szolgálatába való beállítását”, *dr. Cságoly Sándor* [kórházi osztályvezető orvos] pedig „a népkönyvtárak kezelésénél az egészségügyi szempontok figyelembevételét” ajánlotta.

1928. jún. 10. (vasárnap), Somogyi Újság, X. évf. 130. sz., 1–2. l.

A megye minden járásában intenzív népművelő munka folyik címmel az [Megyei] Iskolánkívüli Népművelési Bizottság tegnapi [pénteki] közgyűléséről megjelent tudósítás szerint *Felczán József* megyei népművelési titkár beszámolt egyebek között a „13 000 kötetes népkönyvtárról, [ilyen nem létezett – ez az adat bizonyára a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium által nemrég 97 somogyi községnek juttatott könyvvállományok összesített adata], a két vándorkönyvtárról” is. A hozzászólók közül *dr. Cságoly Sándor* „a vándorkönyvtárakról a közegészségügyi szempontok figyelembe vételét hangoztatta, hogy fertőző betegnek, vagy tüdővésztesznek ne adjanak ilyen könyvet.”

1928. aug. 3. (péntek), Új-Somogy, X. évf. 175. (2652.) sz., 3. l.

Befejeződött a megyei könyvtár átköltöztetése – szó szerint idézzük a *Hírek* rovatban ezzel a címmel megjelent 14 soros információt: „*Tallián Andor* alispán a mostani megyegyűlésnek teszi meg azt a hivatalos bejelentését, amely szerint: »A vármegyei könyvtár anyagának a kaposvári gimnázium anyagától való szétválasztása megtörtént. A könyvanyag a levéltárnak erre a célra átalakított helyiségeiben elhelyezést nyert. A könyvtári anyag szakszerű rendezésének és újból való katalogizálásának nagy munkája folyamatban van.«”

1928. szept. 4. (kedd), Somogyi Újság, X. évf. 200. sz.

A tanító és a jegyző együttműködése a népnevelés érdekében c., Felolvasta a görgetegi esperesi kerület tanítógyűlésén Hevesi Jenő babócsai segédjegyző alc., folytatásban közölt előadásszövegnek ebben a befejező (IV.) részében, amely a lap első oldalán vezető cikként jelent meg, az egyik fő gondolat – bekezdés – a következőképpen hangzik: „Együttes buzgósággal fáradozunk olvasóköörök, egyesületek, gazdakörök, népkönyvtárak, kultúrházak létesítésében, mert ezzel is a népnevelés ügyét szolgáljuk.”

1928. szept. 4. (kedd), Somogyi Újság, X. évf. 200. sz.

Ezer kötet regény címmel az újság 5. oldalán 7 soros, keretes hirdetés, amely így folytatódik: *Herczegh[!]*, *Mikszáth*, *Tormay*, *Crokker* [Croker, Bithia

Mary], Mäller [Mahler?]: Géniusz kiadások. *Példátlan olcsón eladó!* Kozma kölcsönkönyvtár Fő-u. 9. Kiolvasottakat állandóan veszek. [Ezek szerint a kölcsönkönyvtár nem szűnt meg, csupán kapcsolata az *Új-Somogy* c. lappal, amelytől hirdetőként ekkor átpártolt a vetélytárs *Somogyi Újsághoz*. Az, hogy egész állományát eladásra ajánlja fel az esetleges vevő(k)nek, ugyanakkor az elolvasott könyvek folyamatos megvételére tesz ajánlatot a „privát” könyvolvasóknak” számunkra ellentmondásnak tűnik.] – Megismételve a szept. 5-i szám 4. oldalán.

1928. szept. 8. (szombat), Új-Somogy, X. évf. 204. (2681.) sz., 10. l.

A Somogyi Gazda. A Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület hivatalos lapja c., ill. alc., az újság 9–12. oldalait elfoglaló melléklet teljes terjedelmében a szept. 8. és 10. között Tabon megrendezendő, nagyszabású mezőgazdasági és állattenyésztési kiállítás beharangozása. Ennek kapcsán *Tab* címmel foglalkozik a 3236 lakosú járási székhely múltjával is, s a következő fontos könyvtártörténeti adalékot közli: „...a kaszinó könyvtárában őrizi a múlt század nagy mesemondójának s az első magyar takarékpénztár megalapítójának, Fáy Andrásnak 1300 kötetes könyvtárát. A néhai gróf Zichy András által a Fáy hagyatékából megvásárolt s a tabi kaszinónak adományozott históriai becsű munkákra most alkuszik a megye. Lehetséges, hogy az alku létrejön s akkor a híres könyvek a megyei könyvtárba, Kaposvárra kerülnek.”

1928. szept. 13. (csütörtök), Új-Somogy, X. évf. 207. (2684.) sz., 1. l.

Újból meg kell kezdenünk a megye minden zugában az iskolánkívüli népművelést! címmel ismertetés annak a körlevélnek a tartalmáról, amelyet „a népművelő munka érdekében” bocsátott ki Tallián Andor alispán, az Iskolánkívüli Népművelési Bizottság elnöke, dr. Szabó Béla tanfelügyelő, a bizottság ügyvezető elnöke, valamint Felczán József titkár, és amelyben a könyvtárakról a következők olvashatók: Az egyes községek, puszták, egyesületek által az Iskolánkívüli Népművelési Bizottságtól (Kaposvár, Kont-rássy u. 8. sz., II. em.) kérhetők kölcsön egyebek között a bizottság vándorkönyvtárai is; továbbá: „Van a bizottságunknak egy kölcsönkönyvtára is, amelyből az előadóknak, az előadásokra való előkészülethez alkalmas szakmunkákat készségesen kölcsön adunk.” – Az említett három kibocsátó körlevele „Tájékoztató az iskolánkívüli népműveléshez” címmel szept. 14-én jelent meg a *Somogyi Újság* első oldalán.

1928. szept. 26. (szerda), Új-Somogy, X. évf. 218. (2695.) sz., 3. l.

A felsőkereskedelmi iskola Széchenyi Önképző körének tisztikara címmel 19 soros hír az alakulógyűlésen megválasztottakról, köztük a könyvtárosokról. Főkönyvtáros lett *Boksay István* IV. oszt., könyvtáros: *Uty Gy.* [helyesen: *Uti Gyula*] III. oszt., olvasókönyvtáros [helyesen valószínűleg: *olvasóköri* könyvtáros – lásd 1927. szept. 30.]: *Bózsa* [helyesen: *Dózsa*] *Emil* IV. oszt., alkönyvtáros *Ispánki* [János] III. oszt. tanuló. – A *Somogyi Újságnak* ugyan-

ezen a napon ugyanezzel a sorszámmal megjelent számában, a *Hírek* rovatban, a 3. oldalon közölt, 18 soros híradásában a következő eltérések, különbségek vannak az *Új-Somogy* közléséhez képest: itt *Boksay J.* [helyesen: *István*]; *Uty Gy.* itt a hiányzó évfolyam-megnevezés a III. lehet; az „olvasókönyvtáros” helyes vezetékneve az iskolai értesítő szerint az itteni *Dózsa* – és nem az *Új-Somogy* szerinti *Bózsa*; az *Új-Somogyban* *alkönyvtárosként* szerepeltetett, a *Somogyi Újságban* viszont *helyettes olvasókönyvtárosnak* titulált *Ispánki* helyes beosztása eldönthetetlen.

1928. szept. 27. (csütörtök), *Új-Somogy*, X. évf. 219. (2696.) sz., 3. l.

A Megalakult a leányliceum önképzőköre c. híradás az önképzőkör új „tisztségviselői” között a következő könyvtárosokat sorolja fel: *Petőcz Irén* VIII., *Vas Ilona* VIII., *Bogyay Ibolya* VII., *Königsberg Éva* VII. és *Sebők Lujza* VI. osztályos tanulók. (22 sor a *Hírek* rovatban.)

1928. okt. 5. (péntek), *Somogyi Újság*, X. évf. 226. sz.

A lap első és második oldalán *Tizedik[.] jubiláris közgyűlésével tegnap kezdte meg ez évi munkáját a Szociális Misszió* címmel közölt beszámolóban dr. Hegyi Árpádné [elnöki] programadójában a következők is elhangzottak: „[a Szociális] Misszió [Társulat]nak többszáz kötetes könyvtára van, mely a tagok rendelkezésére áll hetenként csütörtökön tartandó könyvtári órákon.”

1928. okt. 6. (szombat), *Új-Somogy*, X. évf. 227. (2704.) sz., 3. l.

Megalakult a reálgimnáziumi önképzőkör címmel 20 soros hír a kaposvári Somssich Pál Reálgimnázium „*Virág*” *Önképzőkörének* okt. 3-án tartott alakulógyűléséről, amelyen a megválasztott tisztikarban könyvtárosi megbízást kapott *Majer Ferenc* VIII., *alkönyvtárosit* pedig *Kemény Imre* VII. osztályos tanuló. – Ugyanezen információkat a *Somogyi Újság* szintén e napi száma a *Hírek* rovatban, a 3. oldalon megjelent, *Október 6. a reálgimnáziumban* címmel közzétett híradásba csomagolta – anélkül azonban, hogy az önképzőkör alakulógyűlésének dátumát közölte volna. Másik különbség: a könyvtáros neve itt – helytelenül –: *Mayer Ferenc*.

1928. okt. 21. (vasárnap), *Új-Somogy*, X. évf. 240. (2717.) sz., 6. l.

„*Adományok a Berzsényi Társaság könyvtára részére*. A Berzsényi Társaság könyvtárának gyarapításához hozzájárultak: Várady Ferenc Budapest 7 kötet, dr. Karikó Imre Győr 19 kötet, dr. Sebestyén Béla Pécs 3 kötet, Nemess Ernő Kaposvár 12 kötet és Pintér Lajos Kaposvár [fiúgimnáziumi tanár] 5 kötet...” (*Hírek* rovat, 11 sor) – Ugyanez *Adományok a „Berzsényi Társaság” könyvtára javára* címmel a *Somogyi Újságban* az előző napon, okt. 20-án jelent meg, a *Hírek* rovatban, a lap 3. oldalán, 12 sor terjedelemben.

1928. nov. 4. (vasárnap), *Új-Somogy*, X. évf. 250. (2727.) sz., 4. l.

Jövő vasárnap lesz az első kultúr délután az Iparos székházban címmel 11

soros előzetes a *Hírek* rovatban, a következő szöveggel: „November hó 11-én, vasárnap délután 5 órakor »Mit olvassunk? különös tekintettel az Iparos társaskör könyvtárára« címmel dr. Biczó Ferenc leánygimnáziumi tanár előadást tart az Iparosszékház nagytermében...” – Ez a meghívónak is tekinthető közlés a lap nov. 8-i, csütörtöki számában tartalmilag ismétlődik, kiegészítve azzal, hogy az előadást az Iparos Dalárda éneke előzi meg, továbbá azzal is, hogy belépődíj nincs. (*Hírek*, 2. l.) – Az előadást beharangozó utolsó közlemény az Új-Somogy nov. 11-i, vasárnapi – szombaton megjelenő – számában olvasható, az 5. oldalon, a *Hírek* rovatban.

1928. nov. 13. (kedd), Új-Somogy, X. évf. 257. (2734.) sz., 3–4. l.

Dr. Biczó Ferenc irodalmi előadása címmel terjedelmesebb híradás a leányliceum (leánygimnázium) irodalomtanárának vasárnap délután az Iparosszékházban tartott előadásáról, amelyen a számos más előkelőségen kívül megjelent dr. Fischer Ferenc, Baranya és Somogy vármegyék főispánja [a későbbi belügyminiszter: Keresztes-Fischer Ferenc] is. Az előadó a „könyv olvasását a vonat képletes járásával kapcsolta össze. Amilyen döcögős, vontatott az út, amikor üres, tartalmatlan könyveket olvasunk, éppúgy veszedelmes a luxusvonat, a kéjvonat is, mert ez önmagunktól visz messzire bennünket. Maradjunk csak itthon: vannak nekünk értékes írónk, mint Jókai..., avagy Mikszáth, Gárdonyi Géza, Rákosi Viktor, Móricz Zsigmond, Herceg [így!] Ferenc és a költők közül Petőfi, Arany János, Madách. Óva intette a hallgatóságot az úgynevezett sárga könyvek, rémregények, ponyvairodalom olvasásától és örömmel állapította meg, hogy az Iparos Társaskör könyvtárában ilyen... könyvek nincsenek. Az iparosokat ismeretterjesztő szakkönyvek olvasására buzdította...” (*Hírek* rovat)

1928. nov. 14. (szerda), Új-Somogy, X. évf. 258. (2735.) sz., 3. l.

Jótekonycélú műsoros estély az Iparosok Székházában címmel 20 sor a *Hírek* rovatban arról, hogy a kaposvári Széchenyi Társaskör műkedvelő ifjúsága dec. 8-án tánccal egybekötött műsoros estélyt rendez, amelynek tiszta bevételét részben a Kálvária kápolnában felállítandó Mária-szobor állványára, részben a könyvtár gyarapítására fordítják.

1928. nov. 15. (csütörtök), Új-Somogy, X. évf. 259. (2736.) sz., 3. l.

Adományok a Berzsenyi Társaság könyvtára részére címmel 13 sor a *Hírek* rovatban: dr. Pongrácz Károly reálgimnáziumi igazgató a kaposvári [Somssich Pál] főgimnázium 1891/92–1927/28. tanévi értesítőit, összesen 36 darabot és a főgimnázium történetét adományozta, K. Pap János [ny. áll. elemi iskolai igazgató, „okleveles színész”] egy, valamint Fenyvesi Béláné [könyvkereskedő-feleség] szintén egy kötetet ajándékozott a könyvtárnak. – Ugyanez a hír azonos terjedelemben megjelent a *Somogyi Újság* e napi (259. sz.) számában, a *Hírek* rovatban – szintén a 3. lapon.

1928. nov. 17. (szombat), Somogyi Újság, X. évf. 261. sz.

Az Épüljenek Levente Otthonok címmel a lap 1–2. oldalain megjelent

lelkesítő cikk szerzője, *íjf.* Szokoli József az 1921-ben hozott levettetörvényre emlékeztetve, a téli „hosszú unalmas estékkel” kapcsolatban a következőket írja: „Mennyivel más volna a falusi levették tele, ha egy Levente Otthon és benne levante könyvtár állana rendelkezésükre!”

1928. nov. 20. (kedd), Új-Somogy, X. évf. 263. (2740.) sz., 3. l.

Tavasszal meg akarják kezdeni a kaposvári Kultúrpalota építését. Szakértő műépítész bevonásával döntenek a telek kiválasztása ügyében. – A törvényhatóság Kultúrházépítő-bizottságával egyetértésben készíti elő a Múzeum-Egyesület vezetősége a terv megvalósítását. – Hatvannégyezer pengő már együtt van az építkezés céljaira – ezzel a címmel, illetve optimista alcímekkel számol be az újság a Somogymegyei Múzeum Egyesület vasárnap, 18-án a városházán tartott évi rendes közgyűléséről, amelyen társelnökké választották az új alispánt, Stephaich Pált. A cikkből az építkezés megindításának erős szándéka világlik ki, másrészt a megvalósítás sok-sok objektív akadálya (pl. a 64 ezer pengőből 61 ezer nem az egyesületé, hanem a vármegyéé, és a lehetséges helyszínek kijelölése, ill. megszerzése körül is nézeteltérések vannak) a további késlekedést vetíti előre.

1928. nov. 20. (kedd), Somogyi Újság, X. évf. 263. sz., 2. l.

A Jövő év tavaszán megkezdik építeni a Somogymegyei Széchenyi-kultúrpalotát cím és alcímei – Hogy hova, az még egyelőre bizonytalan – A kultúrpalotában nyer elhelyezést a múzeum, a könyvtár, iskolán kívüli népművelés, a zeneegyesület s a dalárdák – A Múzeumegyesület közgyűlése – jól kifejezik a nov. 18-án „igen gyér érdeklődés mellett tartott” évi közgyűlésen történeteket: az erős építkezési szándékot és a vele szemben álló tényeket, a nagyra törő tervek és elképzelések ellen ható rideg valóságot, amely arra kényszerít, hogy „Csak annyit építtessünk, amennyi a pénzünkől kifut” – Kladnigg Alajos kormányfőtanácsos, cukorgyári igazgató véleménye szerint.

1928. nov. 22. (csütörtök), Somogyi Újság, X. évf. 265. sz.

A katolikus kultúra házáat avatták fel vasárnap Babócsán címmel a lap első oldalának kezdő hasábját elfoglaló beszámoló szerint a Kakas Aladár káplán által kezdeményezett építkezés eredményeként „Katolikus Kultúrház” létesült, s a „hatalmas” épület „egy nagy termet, olvasótermet, óvodahelyiséget óvónői lakásokkal és a Hangyának [szövetkezeti bolthálózat] üzlethelyiséget” foglal magában.

1928. nov. 30. (péntek), Új-Somogy, X. évf. 272. (2749.) sz.

Könyvtárakat a levante-egyesületeknek! Idézet az újság első oldalán fenti címmel megjelent, hasábnyi terjedelmű felhívásból, amelynek szerzője Kovács Lázár, az Új-Somogyban gyakran publikáló vidéki-falusi munkatárs [földműves?]: „Midőn vasárnaponkint, érces kürtszó ütemeire, oktatóival az élén, földet rengető léptekkel gyakorlótérre menetel a levantecsapat, melynek – ha kell – minden tagja vérét hullató, életét feláldozó hőse lesz

Nagy-Magyarország visszaállításának: öröm dagaszt minden keblet és az az érzés, hogy már hasadoz az a gyalázatos trianoni sír és közeleg a dicső magyar feltámadás"!... „Addig azonban, amíg az a nagy történelmi pillanat elérkezik, melyben nemzetünk fergetegként kitörő ősi ereje örökre elsöpri azokat a véres hóhérvonalakat, melyek hazánkat darabokra osztják: tovább kell építenünk a levante-intézményt. Mert bizony a legtöbb vidéki levante-egyesület még a testneveléshez feltétlen szükséges sportszerelvényekkel sem rendelkezik. Könyvtárnak meg híre-hamva sincsen egy egyesületben sem.” „...Rövidesen a földművelés széles rétegében is felébredne a kultúra iránti szomj, ha az illetékesek valamilyen módon kötelességévé tennék a községek vezetőségeinek a levante-egyesületek könyvtárakkal való ellátását, hogy az ördögnek lélekölő bibliája, a kártya nagy kelendőségnek örvendését már egyszer s mindenkorra tegyék lehetetlenné a betűkbe öntött, örök értékű szellemi kincseink.”

1928. nov. 30. (péntek), Somogyi Újság, X. évf. 272. sz., 2. l.

Stephaich Pál alispán és dr. Vétek György polgármester a Berzsényi Társaság tiszteletbeli elnöke címmel fél hasáb terjedelmű beszámoló a Berzsényi Társaság igazgatótanácsának tegnap [28-án, szerdán] tartott tisztújító üléséről, amelyen a tisztségviselők körében megválasztották a könyvtárost is *K. Pap János* ny. állami iskolai igazgató, drámaíró és színművész személyében. – Hasonló tartalmú hír az *Új-Somogy* e napi számának 4. oldalán is megjelent, *A Berzsényi-Társaság tisztújítása* címmel, 29 sor terjedelemben.

1928. dec. 12. (szerda), Új-Somogy, X. évf. 281. (2758.) sz., 1–2. l.

Hatsoros idézet a *Hatalmas terjedelmű felszólalások vették igénybe a város hétfői közgyűlésének drága idejét* címmel megjelent a képviselőtestület évi utolsó *rendes* közgyűléséről szóló, több mint egy oldalas beszámolóból: „A kultúrház építési költségeihez való hozzájárulás ügyében dr. Vétek György polgármester felvilágosításai után a közgyűlés a döntést az 1930-as költségvetés összeállításának idejére halasztotta.”

1928. dec. 15. (szombat), Új-Somogy, X. évf. 284. (2761.) sz., 1. l.

Intenzív népművelő munka folyik vármegyeszerte – e főcímmel számol be a lap Somogy Vármegye Iskolán Kívüli Népművelési Bizottságának csütörtökön tartott „ősz-i félévi *rendes közgyűlése*”-ről, amelyről szólván az újság mindössze egy dagályos mondat felsorolásában mellékesen említi a könyvtárakat: „Ezenkívül vándorkönyvtárak, rádiószabadegyetem... hinti szét a közhasznú tudnivalókat a falvak lakói között.” – Ugyanilyen hiányos a *Somogyi Újság* e napi, a lap 1–2. oldalán megjelent, *Több mint háromezer órában folyik a népművelés a vármegyében* c. terjedelmes beszámolója is, amelyben mindössze ez olvasható: „Rendelkezésre áll 4 népkönyvtár, mind-egyik 200 kötetből áll.”

1928. dec. 22. (szombat), Új-Somogy, X. évf. 290. (2767.) sz., 3. l.

Könyvadományozás címmel 12 soros hír – a végén köszönettel azoknak,

akik a Berzsényi Társaság könyvtárának gyarapítására legújabbán könyvet adományoztak. Ezek: *ifj. Zulovszki Andor* lovag (Budapest) 5 kötettel, *Horvobágyi Ágost* ny. kir. tanfelügyelő [mellesleg: a társaság elnöke] 3, *Strinovich Béla* ny. árvaszéki ülnök 2 és *Gál Lajos* jogszigorló (Rinyaszentkirály) 1 kötettel. – Ugyanez a hír a *Somogyi Újság* dec. 23-i, vasárnapi számának 5. oldalán is megjelent, azzal a különbséggel, hogy Sztrinovich-nak írta az árvaszéki ülnök nevét és Zulavszkinak a fővárosi lovagét.

1928. dec. 25. (kedd), Új-Somogy, X. évf. 292. (2769.) sz., 21. l.

A kaposvári kultúrpalota építéséhez c., aláírás nélküli, több mint fél oldal terjedelmű cikk a kultúrpalota felépítésének, pontosabban fel nem építésének története. Szerzője minden bizonnyal *dr. Fekete Gyula* ügyvéd, a várostörténet utolsó ötven évének jó ismerője, mellékesen a Somogymegyei Múzeum Egyesület alelnöke, akinek az újság ugyanezen számában névvel szignált írása is megjelent, nevezetesen a *Kaposvár föllendülése c.* történelmi áttekintésének immár tizenötödik (XV.) folytatása. Szerinte a címben általa megjelölt kérdés egyidős a Somogy Megyei Múzeum Egyesület megalakulásával [1909], amellyel kapcsolatban idézi az alapszabály 2. szakaszát: „Már most megoldandó feladatul tűzi ki... az egyesület, hogy a vármegye székvárosában, Kaposvárott közművelődési palotát létesítsen oly módon és arányokban, hogy abban ne csak muzeális anyagát helyezhesse el, ...hanem a közművelődés közvetlen céljaira mielőbb rendelkezésre bocsátandó közkönyvtárat is.” Hivatkozik a Múzeumok és Könyvtárak Orsz. Főfelügyelőségének kiküldöttéire, *dr. Fejérpataky László* [Fehérpataky L. formában!] és *dr. Sebestyén Gyula* múzeumi igazgatókra [Nemzeti Múzeum], akik azt hangoztatták az egyesület 1913-ban tartott egyik gyűlésén, hogy a közművelődési palota létrehozása a Somogy Megyei Múzeum fejlesztésének egyik legelső feltétele. Az ő közbenjárásukra a főfelügyelőség már ugyanabban az évben arról értesítette az egyesületet, hogy „...a kultúrpalota céljaira 100 000 korona tőkének és évi 5000 korona segélynek kormányhatósági engedélyezése” van kilátásba helyezve az alapszabályok jóváhagyásának időpontjára. Ennek folyományaként az egyesület már 1913-ban telket kért a várostól, mégpedig olyant, amely az épület jövőbeni fejlesztését [bővítését] is lehetővé teszi. Az első világháború azonban megghiúsította az építési szándékot, amely csak 1922-től erősödött fel újra, mivel akkor az egyesület életében „a fonál újra felvételre került”. Pénz hiányában azonban „egyelőre csak telekszerzésre korlátozta vágyát az egyesület.” Ennek részleteit itt nem ismertetjük, mert repertériumunk évenkénti anyagában pontosan nyomon követhetők, utolsó fejleményként azonban idézzük a cikk befejezését: „Dr. Vétek György polgármester most már a honvédtéri sporttelep sarkán épülendő csendőrlaktanya mellett elterülő, a polgári fiúiskola felé eső mintegy 70 méter hosszú és 50 méter széles területet, továbbá az Eibenitz-közön a Mezőgazdasági Kamarának tervezett épület részére fenntartott telket ajánlotta a Kultúrpalota részére... Mind a kettő alkalmas helyen van, az utóbbi azonban kicsi terület egy monumentálisabb épület számára, tehát komolyan csak a honvédtéri telek jöhet számba.”

1929. jan. 10. (csütörtök), Új-Somogy, XI. évf. 8. (2780.) sz.

Megnyílt az ÚJSÁG ötnyelvű (magyar, német, angol, francia, olasz) fiók kölcsönkönyvtára kezdő szöveggel, egyharmad hasábnyi, keretes hirdetés a lap 4., utolsó oldalán. Folytatása pedig: melyet minden „ÚJSÁG”-előfizető havi egy pengőért igénybe vehet: Az összes újdonságokat olvashatja az „ÚJSÁG” kölcsönkönyvtárában, ahol a világirodalom remekeinek mindegyikét megtalálja a 100 000 kötetes ötnyelvű könyvanyagban. *Minden nap cserélünk!* Tisztelettel Globus papíráruház, Kaposvár, Zárda-utca 1. ...az „ÚJSÁG” kölcsönkönyvtárának kaposvári fiókja. (Ismétlése jan. 11-én a 4., jan. 15-én az 5. oldalon.)

1929. jan. 13. (vasárnap), Somogyi Újság, XI. évf. 11. sz., 2. l.

A Meg lesz-e a Somogymegyei Múzeum? című, jan. 12-i keltezéssel megjelent, aláírás nélküli cikk *Kladnigg Alajos* kormányfőtanácsosnak a Múzeum Egyesület legutóbbi közgyűlésén elhangzott [és elfogadott] javaslatát idézve – Meg kell építeni a tavasz folyamán a kultúrházat! –, megállapítja, hogy „a tárgyalások... még a legkezdetibb stádiumban vannak”.

1929. jan. 19. (szombat), Új-Somogy, XI. évf. 16. (2788.) sz., 3. l.

Népművelő munka Kaposmérő községben címmel 28 soros hír, benne a következőkkel: „...*Keresztes* Gyula lelkész, *Varga Pál* tanító minden alkalmat megragadnak, hogy ismeretközlő tevékenységük eredményes legyen a falujukban. Ünnepek, népművelő előadások, történelmi, földrajzi, egészségtani fejtegetések, szórakoztató énekszámok és lelkesítő hatású szavatok mellett nem hiányoznak a gyönyörködtető olvasmányok sem. A falu fiatalsága intenzíven használja a népkönyvtár könyveit, amelyek azután egy-egy családban közkézen forognak a szülőknél is. A jószándékú újságok olvasása is mindegyre általánosabbá kezd válni a községben.”...

1929. jan. 26. (szombat), Új-Somogy, XI. évf. 22. (2794.) sz., 3. l.

Könyvadományozások címmel 10 sor a *Hírek* rovatban azokról, akik „újabbban” könyveket ajándékoztak a Berzsenyi Társaság könyvtárának gyarapítására: *Geiszler István*, Kaposvár 5; *Schmidt Jenő*, Gyöng 1; *Novákné Baumgart Erzsébet*, Ajka 1; *Soós István*, Kaposvár 1; *Gruber Vilmos*, Kaposvár 1 darab. – Ugyanezen hír *Könyvadományozás* címmel azonos terjedelemben és adatokkal a *Somogyi Újság* e napi számának *Hírek* rovatában, ugyancsak a 3. oldalon is megjelent.

1929. jan. 30. (szerda), Somogyi Újság, XI. évf. 25. sz.

A kaposvári Hivatalnokok Társaskörének közgyűlésén, vasárnap [jan. 27-én] *Németh Rezső*t és *Simon Istvánt* választották be könyvtárnokokként a kör új tisztikarába a lap *Hírek* rovatában, a 3. oldalon közölt 25 soros információ szerint. – *A Hivatalnokok Társaskörének közgyűlése* címmel az Új-Somogynak a jan. 29-i számában (24.) az eseményről beszámoló 10 soros híre csak annyi információt közöl, hogy „A tisztújítás során a régi tisztikart választotta meg a közgyűlés.” (*Hírek* rovat, 4. l.)

1929. febr. 10. (vasárnap), Somogyi Újság, XI. évf. 34. sz.

Meghívó. A kaposvári Széchenyi Társaskör f. évi február hó 17-én... a kör helyiségében (Zrínyi utca 25. sz.) évi rendes közgyűlést tart... – ezzel a szövegkezdettel keretes hirdetés jelent meg a lap 5. oldalán. Érdekessége, hogy 6 pontban közli a tárgysorozatot is, amelynek 4. pontja a „Könyvtárosok jelentése”. Magáról az eseményről az újság febr. 21-i, csütörtöki száma tájékoztat, A Széchenyi Társaskör minden fillért házépítésre gyűjt címmel, s megemlíti a pénztáros, a titkár és a könyvtáros elhangzott „jelentés”-ét is. – Az előzetes az Új-Somogy febr. 10-i számának 4. oldalán hír formájában jelent meg, a „könyvtárosok jelentés”-ét említvén meg.

1929. febr. 19. (kedd), Új-Somogy, XI. évf. 41. (2813.) sz., 1. l.

A Rákosi Jenő emléke a kaposvári Kereskedők Egyesületében címmel, A rendkívüli közgyűlés módosította az alapszabályokat alcímmel megjelent beszámoló szerint az egyesület vasárnap (febr. 17-én) tartott rendkívüli közgyűlésén a tagok által választható tisztikar a következő tisztségviselők közül áll: egy elnök, egy alelnök, egy főtitkár, egy titkár, két háznagy, egy ügyész, egy pénztáros, két könyvtáros és két ellenőr.

1929. febr. 27. (szerda), Új-Somogy, XI. évf. 48. (2820.) sz., 1. l.

Az árvízveszedelem elhárításának módjait alaposan megvitatta a város képviselőtestülete címmel és több alcímmel, köztük a Telket kapott a Somogy-megyei Múzeum-Egyesület a várostól alcíművel megjelent, a képviselőtestület hétfőn, febr. 25-én tartott rendes közgyűléséről beszámoló cikk szerint megszavazták „a Múzeum kért telkét a Sporttelep és a Csendőrpalota közötti területen, azzal, hogy... egy éven belül az építkezés megkezdendő.” – Ugyanez az információ olvasható a Somogyi Újság febr. 27-i (48.) számának 2. oldalán is, a 25-i közgyűlésről beszámoló cikk végén: „...a Múzeum Egyesületnek az új csendőrlaktanya és a sportpálya bejárata között telket adott a közgyűlés.”

1929. márc. 1. (péntek), Új-Somogy, XI. évf. 50. (2822.) sz., 1. l.

Iskolai könyvtárt fejlesztenek a beíratási díjakból – cím a Rádió-Telefon hírrovatból. Folytatása: „A vallás- és közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy az elemi iskolai beíratási díjakat a jövőben kizárólag az elemi iskolai könyvtárak gyarapítására fordítsák. Csak olyan könyveket szerezhetnek be, amelyeknek ifjúsági, vagy tanítói könyvtárakban való alkalmazását szakemberekből e célra összeállított bizottság megállapítja.”

1929. márc. 5. (kedd), Új-Somogy, XI. évf. 53. (2825.) sz., 1. l.

Kilencven éve tölti be hivatását a kaposvári Nemzeti Kaszinó címmel beszámoló az 1838-ban alapított, 577 tagot számláló, „a társadalmat átfogó és egységesítő intézménynek” márc. 3-án tartott évi közgyűléséről, amelyen Kengyel Miklós [gimnáziumi tanár] a könyvtárosi jelentést terjesztette elő. Eszerint „a Kaszinó könyvtárának állománya 1743 mű 2462 kötetben. A

könyvek címjegyzékét a tagok 1 pengőért kaphatják meg.” – Ugyanerről a „jelentésről” a *Somogyi Újság* szintén a márc. 5-i (53.) számában *Egyhangú választások voltak a kaszinó közgyűlésén* címmel közreadott rövid beszámolójában csak annyi olvasható, hogy *Kengyel Miklós* tanár könyvtárosi jelentése is elhangzott. (3. l.)

1929. márc. 10. (vasárnap), *Új-Somogy*, XI. évf. 58. (2830.) sz., 6. l.

„*Meghívó. A Kaposvári Munkás-Otthon...* márc. 24-én, vasárnap... saját helyiségében tartja meg rendes évi közgyűlését...” stb. – e keretes hirdetésből kiderül, hogy az első napirendi pontban felsorolt jelentések között a könyvtárosi jelentés is el fog hangzani. Ennek megtörténte nem állapítható meg, mert a közgyűlésről nincs beszámoló a márc. 24. utáni számokban.

1929. márc. 13. (szerda), *Új-Somogy*, XI. évf. 60. (2832.) sz., 3. l.

A kaposvári leánylíceum márc. 15-i hazafias ünnepélye c., a *Hírek* rovatban megjelentetett beharangozó közlemény szerint márc. 14-én, az ünnep előestéjén az iskola tornatermében színelőadásokkal egybekötött, belépődíjas hazafias iskolai ünnepélyt tartanak, amelynek „tisztá bevétele az iskolai könyvtár gyarapítására szolgál”. A „lélekemelően szép hazafias ünnepély”-ről elég részletesen beszámolt ugyan az újság (márc. 17., 2. l., utolsó rész), anyagi vonatkozásait azonban nem említette meg. – A *Somogyi Újság* szintén ezen a napon közölte a műsort (*Hírek*, 3. l.), nemes céljáról azonban nem szólt. Márc. 17-i rövid beszámolójából szintén hiányzanak a bevételi adatok. (3. l.)

1929. márc. 27. (szerda), *Somogyi Újság*, XI. évf. 70. sz.

A Katolikus Kör közgyűlése címmel a lap első hasábját csaknem elfoglaló cikk megemlíti a könyvtáros jelentését, majd ezt követően az utána lebonyolított tisztújítás eredményét is közli. Könyvtárossá [ismét] *Kovács E[rnő]*t és *Viza Lajost* választották.

1929. márc. 28. (csütörtök), *Új-Somogy*, XI. évf. 71. (2843.) sz., 3. l.

Újból Tallián Andor lett a [kaposvári] Kath.[olikus] Kör elnöke címmel a *Hírek* rovatban 16 sor olvasható, amelyből az is kiderül, hogy a hétfőn (25-én) tartott rendes évi közgyűlésen a tisztikarba választott könyvtárosok (*Kovács E[rnő]* és *Viza Lajos*) személye sem változott.

1929. ápr. 3. (szerda), *Somogyi Újság*, XI. évf. 74. sz., 4. l.

A Dombóvári Róm.[ai] Kat.[olikus] Olvasókör „most tartott” évi rendes közgyűléséről beszámoló 34 soros hír szerint a könyvtárosi tisztségre megválasztották *Kovács István* – (mázás) –t. [Dombóvár a megyehatáron, de már Tolnában fekszik, a két Somogy megyei napilap azonban rendszeresen közölt híreket az ott történekekről.]

1929. ápr. 7. (vasárnap), *Új-Somogy*, XI. évf. 78. (2850.) sz., 5. l.

Műkedvelő előadás Somogyszobon címmel 27 soros, lelkes beszámoló a *Hí-*

rek rovatban arról, hogy a „Somogyszobi Iparoskör műkedvelő gárdája a Korona-szálló új nagytermében, könyvtára javára szép sikerrel adta elő a Gyurkovics leányok c. 4 felvonásos színművet.”

1929. ápr. 9. (kedd), Somogyi Újság, XI. évf. 79. sz.

A Somogyszobi Iparoskör műkedvelő ifjúsága a húsvéti ünnepek alatt, saját könyvtára javára jól sikerült műkedvelő előadást rendezett, mely alkalommal színre került a »Gyurkovics leányok« c. vígjáték. (Idézet a Hírek rovatban, a 4. oldalon megjelent 13 sor elejéről.)

1929. ápr. 19. (péntek), Új-Somogy, XI. évf. 88. (2860.) sz.

Újabb terv készült a Széchenyi Kultúrház építésére. Az új tervet szombaton műszaki bizottság vizsgálja felül címmel, ill. alcímmel cikk a lap 2. oldalán: Miután a [Somogy Megyei] Múzeum Egyesület megkapta Kaposvár városától a felépítendő [vármegyei] csendőrlaktanya melletti, a Turul-pályának a Honvéd téri parkra néző frontját, Quittner budapesti mérnök elkészítette a múzeum tervét, s ezt az egyesület elnöksége bemutatta a városnak. A terv műszaki felülvizsgálatára Fleischhacker Gyula műszaki tanácsos szombatra értekezletet hívott össze, hogy egy, a műszaki felülvizsgálásra életre hívott bizottság, zsűri, amely az államépítészeti hivatal főnökéből, egy MÁV-felügyelőből, két ismert helyi mérnökből-építészből (Kappéter István, Lamping József) áll, eldöntse, alkalmas-e a terv a kivitelre vagy sem.

1929. ápr. 20. (szombat), Új-Somogy, XI. évf. 89. (2861.) sz., 1. l.

A balatoni szállodák és panziók szabályrendelete végleges formájában kerül a megyegyűlés elé c., a Somogy vármegyei törvényhatósági bizottság állandó választmányának „ma” [ápr. 19-én] tartott üléséről beszámoló cikk utolsó bekezdése így kezdődik: „Dr. Tassonyi Ernő aljegyző referálása alapján az állandó választmány dr. Molnár István fő-levéltárosnak a 15 000 kötetes megyei könyvtár rendezéséért 150 pengő havi pótdíjat szavazott meg...”

1929. ápr. 21. (vasárnap), Új-Somogy, XI. évf. 90. (2862.) sz., 9. l.

A vasárnapi portyázásokban, az újság pletykarovatában, az egyik történet arról szól, hogy a kaposvári Nemzeti Kaszinó beszerezte könyvtára számára Sásdi Sándor fiatal pécsi író Hanna nagy útja c. háborús regényét. Sokan olvasták, sokféle véleményt alakítva ki róla: „Egyik erotikusnak találta, a másik a magyar paraszt hazafiságát látta benne megtámadva, a harmadik destruktívnak találta. Sokan az ügyészség figyelmét akarták felhívni a regényre. A kaszinó... úgy tett pontot a... kritikák végére, hogy... nem adja többet tagjai kezébe, indexre tette a regényt.”

1929. máj. 4. (szombat), Somogyi Újság, XI. évf. 100. sz., 4. l.

Előkészületek a Magyar Könyvhétre Kaposvárott címmel 19 soros hír arról, hogy az országszerte máj. 13-án kezdődő hét kaposvári megrendezésével kapcsolatban dr. Lehoczky Brunó [városi] főjegyző szombat (máj. 4.) délelőttre értekezletre hívta egybe a kaposvári könyvkereskedőket, „azonkívül

az e tárgyú matiné rendezése ügyében is tárgyalta a Berzsényi Irodalmi Társasággal.” A *Május 13-ától magyar könyvhét lesz Kaposváron* címmel a *máj. 5-i, vasárnapi* számában megjelent kis cikkében a *Somogyi Újság* érdemi információként ezt írta a szombati, városházi előkészítő ülésről: „Mintthogy a »Korvina« című hivatalos lap jövő héten közli központi utasításait, egy hét múlva ismét ülést tartanak a könyvkereskedők.” (3. l.)

1929. máj. 9. (csütörtök), Somogyi Újság, XI. évf. 104. sz., 2. l.

A magyar könyv ünnepe Kaposvárott: f. hó 20-án délelőtt 11 órakor a megyeházán címmel máj. 8-i keltezésű beharangozó cikk a rendező város és a Berzsényi Irodalmi Társaság által a 13-tól 20-ig tartó Magyar Könyvhétre vállalt programról, a város részéről megbízott dr. Lehoczky Brunó főjegyző tárgyalási eredményeiről a következőket írja: A helybeli könyvkereskedők kötelezték magukat, hogy mindegyikük „a hét tartamára csinos kirakatot rendez”. A címben jelzett napon, 20-án „a megyeházán – ...díjtalan belépés mellett – ünnepélyt rendeznek, a lépcsőházban pedig ugyanakkor a kaposvári kereskedők állítják ki magyar írók munkáit. Az ünnepélyen dr. Lehoczky Brunó főjegyző tart megnyitó beszédet, Hortobágyi Ágoston, a Berzsényi Társaság elnöke pedig az akció céljait ismerteti. Szerepel azonkívül az ünnepélyen a Vasutas Dalárda is. Érdekessége az ünnepélynek, hogy néhány jó Pósa [Lajos] bácsi özvegye több könyvet küldött a Berzsényi Társaság címére, hogy kiállítsa. Természetesen eleget tesznek a kérésnek. – Az *Új-Somogy* e napi száma csak 13 sorban közöl előzetest.

1929. máj. 17. (péntek), Új-Somogy, XI. évf. 110. (2882.) sz., 3. l.

Magyar könyvmatiné címmel 24 soros híradás a pünkösd hétfőjén a *városháza* dísztermében tartandó könyvheti rendezvény műsoráról, a tervezett 6 szám pontos felsorolásával. (*Hírek* rovat)

1929. máj. 22. (szerda), Somogyi Újság, XI. évf. 113. sz., 3. l.

Jól sikerült a Magyar Könyvhét matinéja címmel 36 soros híradás a Berzsényi Dániel Irodalmi és Művészeti Társaságnak a várossal közösen rendezett, a városháza dísztermében vasárnap [19-én] 11 órakor tartott műsoros „sikerült szép és hazafias” ünnepélyéről. – Az *Új-Somogy* ugyanezen napi 113. (2885.) számának 4. oldalán közölt 30 soros hír szerint a matinén a városi közönség „meglehetősen gyér számban jelent meg.”

1929. máj. 28. (kedd), Új-Somogy, XI. évf. 118. (2890.) sz., 2. l.

Új tisztikart választott az Iparosok Társasköre címmel részletes beszámoló a kör vasárnap [26-án] tartott rendes közgyűléséről, amelyen a résztvevők az egyéb „jelentések” sorában meghallgatták László József könyvtárosét is. Őt ismét megválasztották, rajta kívül pedig Friedmann Lajos lett könyvtárosként tagja az új tisztikarnak.

1929. máj. 29. (kedd), Új-Somogy, XI. évf. 119. (2891.) sz., 4. l.

Fővárosi kölcsön-könyvtár helybeli fiókja részére 4000 kötet könyvkötésre

arájánlatot hirdet. Feltételek, valamint a mintakötet megtekinthető „Globus” Papíráruházban, Kaposvár, Zárda-utca 1. sz. – ez a szövege a 4. lapon megjelent, 6 soros, keretes apróhirdetésnek.

1929. máj. 30. (csütörtök), **Somogyi Újság, XI. évf. 120. sz., 5. l.**

Újítás! címmel 9 soros, keretes hirdetés, amelynek szövege: „A havi előfizetést megszüntetem. Betétet 2 pengőre leszállítom. Kötetenként csak 10 fillér olvasási díjat fizet esetenként. Tekintettel a várható óriási érdeklődésre, újdonságokat szaporítani fogom. Kozma kölcsönkönyvtár. Fő-utca 9. szám.” [A hirdetésből valószínűleg a szavak száma alapján fizetendő közlési díj miatt maradtak ki a határozott névelők!]. – A hirdetés azonos szöveggel és formában megismétlődik a jún. 2-i (122.), 4-i (123.), 6-i (125.), 8-i (127.), 9-i (128.), 13-i (131.) számokban. – Ugyanez a szöveg nyelvtanilag kifogástalanra stilizálva és az *óriási* érdeklődést *tömegesre* enyhítve megjelent az *Új-Somogy* e napi, továbbá jún. 2-i, 4-i, 7-i, 9-i, 11-i számában is.

1929. máj. 30. (csütörtök), **Új-Somogy, XI. évf. 120. (2892.) sz.**

Használt állapotban levő ifjúsági és mesekönyveket, regényeket, Tolnai mellékletét, Színházi Életet, Pesti Hírlap könyveit, Milliók könyvét állandóan jó áron vásárolok – 5 soros részlet a Berzsényi utcai 2. számú [szám alatti] [Steffek] könyv- és papírkereskedésnek a 6. oldalon megjelent apróhirdetéséből.

1929. jún. 8. (szombat), **Somogyi Újság, XI. évf. 127. sz., 1–2. l.**

A Kultúrházak és leventézlőt szentel a megyéspüspök [dr. Rott Nándor] *Babócsán* címmel a jún. 16-i avatást beharangozó, szerző nélkül közreadott írás bevezető részében olvasható: „...ezeket a kultúrházakat összekapcsolja a rádió és a könyvtár a város magasabb kultúrájával és vezeti a falu népét az egészséges felvilágosultság szellemében.”

1929. jún. 11. (kedd), **Új-Somogy, XI. évf. 129. (2901.) sz.**

Olvasta már? Csathó Kálmán: *Felhők lovagja*. Gulácsy Irén: *Ragyogó Kovács István*. Wallace: *Kató és a tüzek* [helyesen: *tizek*]. A 13-as számú szoba [helyesen: *A 13-as szoba*] c. könyveket. Havi 1 Pengőért tetszés szerinti könyveket, a legfrissebb újdonságokat olvashatja a *Globus kölcsönkönyvtárából, Zárda-u. 1.* (7 soros hirdetés az újság 4. oldalán, a *Hírek* rovatban.)

1929. jún. 16. (vasárnap), **Új-Somogy, XI. évf. 134. (2906.) sz., 4. l.**

A Kaposvári Leánylíceum ünnepélyes tornavizsgálja és kézimunka-rajz kiállítására címmel a jún. 19-re tervezett ünnepélyes tornavizsgát beharangozó 25 soros híradás egyik mondata szerint „A tiszta bevétel az intézeti könyvtárak gyarapítására fordítatik.” [Vö. a *Somogyi Újság* ugyanezen napi számában megjelent beharangozó közlemény szövegével.]

1929. jún. 16. (vasárnap), **Somogyi Újság, XI. évf. 134. sz., 4. l.**

A kaposvári leánylíceum ünnepélyes tornavizsgálja és kézimunka-rajzkiál-

lítása c., 24 soros hírben az is olvasható, hogy a szerdára, 19-re tervezett ünnepélyes tornavizsga tiszta bevételét a líceum [gimnázium] könyvtárának javára fordítják. – A lap jún. 21-i számának 3. oldalán megjelent, *Nagy és előkelő közönség nézte végig a leánylíceum tornaünnepélyét* c. beszámoló nem szól a rendezvény anyagi eredményéről.

1929. jún. 18. (kedd), Somogyi Újság, XI. évf. 135. sz.

A kaposvári Hivatalnokok Társasköre... értesíti tagjait, hogy a rendes könyvtári órák a Társaskörben folyó átalakítási munkálatok befejezéséig szünetelnek. ...a könyvtári órák visszaállításáról a t.[iszte]lt tagtársainkat annak idején értesíteni fogjuk. Vezetőség. (A *Hírek* rovatban, a 3. oldalon megjelent 10 soros szöveg szó szerinti idézése.) – Az *Új-Somogy* ugyanezen napi számának 4. oldalán, szintén 10 sornyi terjedelemben hasonló tartalmú értesítés olvasható *Egyelőre szünetel a könyvkölcsönzés a Hiv. Körben* címmel.

1929. jún. 18. (kedd), Új-Somogy, XI. évf. 135. (2907.) sz.

Olvasta már? Ever [Ewers, Hanns Heinz]: A vörös kő. Percivál [Percival] C. Wren: A Kék Csillag [kék csillag]. A sivatag titka. Az ideál csókja. Edgar Wallace: A három tölgy titka című könyveket. Havi 1 Pengőért tetszés szerinti könyveket, a legfrissebb újdonságokat olvashatja a *Globus kölcsönkönyvtárából, Zárda-u. 1.* [9 soros hirdetés az újság *Hírek* rovatában, az 5. lapon.] – *Lásd Új-Somogy, jún. 25. (4. l.), 28. (4. l.), 29. (6. l.), júl. 2. (4. l.), 5. (4. l.), 7. (6. l.) is.*

1929. jún. 21. (péntek), Somogyi Újság, XI. évf. 138. sz., 4. l.

A dombóvári két kaszinó egyesülése címmel csaknem fél hasábos híradás arról, hogy a Somogy megye határán fekvő, de Tolna megyéhez tartozó vasutas-településen hétfőn (jún. 17-én) a *Dombóvári Nemzeti Kör* és a *Dombóvári Társaskör* kimondta egyesülését *Dombóvári Nemzeti Társaskör* néven. Könyvtárossá vá *Parti Józsefet* választották.

1929. jún. 25. (kedd), Új-Somogy, XI. évf. 141. (2913.) sz., 2. l.

A Magas nívón áll Somogyban az iskolán kívüli népoktatás címmel Somogyvármegye Iskolánkívüli Népművelési Bizottságának szombaton, jún. 22-én a megyeházán tartott közgyűléséről beszámoló cikk *Felczán József* népművelési titkárnak az elmúlt év munkájáról szóló titkári jelentéséből a könyvtárakra vonatkozóan csak ennyit közöl: „Van a bizottságnak három darab 36 – 42 – 88 kötetes vándorkönyvtára is.”

1929. júl. 4. (csütörtök), Új-Somogy, XI. évf. 148. (2920.) sz., 4. l.

Apróhirdetések. Új 135 kötet a Kozma-kölcsönkönyvtárban, melyek 10 fillérért olvashatók. Köztük: Forró [Pál]: Kétneműek [hibás szerzői név és cím – helyesen Újhelyi Nándor: A kétneműek. Egy férfiről, aki asszony lett és egy asszonyról, aki férfi lett. Regény, 1922]. Bergson [Henri]: Einstein teória [helyesen: Tartam és egyidejűség. Hozzászólás Einstein elméletéhez],

Schnitzler [Arthur]: Casanova hazatérése, Mendés [Catulle]: [A] Meztelen ember, Miszter: Herkules száz kalandja [Miszter Herkules. Érdekfeszítő sportkalandok. 1-], Wallace [Edgar]: A megtorlás, Zweig [Stefan]: Első élmény, Károly [Sándor]: Ötszázadik emelet [Az 500-ik emelet], Langenscheidt [Paul]: [Út a] Férjtől a férjig, Erdős [Renée]: Lavinia Tarzin [Tarsin] házassága, Mandelstamm [Valentin]: Holly Wood [Hollywood], Lenglen [Suzanne]: Sport és szerelem, Dobosi Pécsi M.[ária]: Csodálatos bábu, Csermely [Gyula]: Három fekete félhold, Fletscher [Fletcher, Joseph Smith]: [A] Hurok, Moly [Tamás]: [Az] Utolsó pillanatban. [Vörösbegy újabb kalandjai], Faber [Kurt]: Lélekkufárok, Wallace [Edgar]: [A] Titokzatos ház, Pierre Louys: Meztelenország [Meztelen ország], Móric[z] [Zsigmond]: Mese a zöld fűvön [Elbeszélések] stb. stb. Pótjegyzékek szerint. – *Lásd Új-Somogy, júl. 5. (5. l.), júl. 7. (7. l.) is.*

1929. júl. 5. (péntek), Új-Somogy, XI. évf. 149. (1920.) sz., 4. l.

Olvasta már? Evers [Ewers, H.H.]: A vörös kő. Percivál [Percival] C[hristopher] Wren: A Kék Csillag. A sivatag titka. Az ideál csókja. Edgar Wallace: A három tölgy titka című könyveket. Havi 1 Pengőért tetszés szerinti könyveket, a legfrissebb újdonságokat olvashatja a *Globus kölcsönkönyvtárból. Zárda-u. 1.* (9 soros hirdetés a *Hírek* rovatban.) Ismétlése: júl. 7. (6. l.)

1929. júl. 6. (szombat), Somogyi Újság, XI. évf. 150. sz., 4. l.

Új 125 kötet a Kozma-kölcsönkönyvtárban, melyek 10 fillérért olvashatók. Köztük: Forró: Kétneműek, Bergson: Einstein teória, Schnitzler: Casanova hazatérése, Mendés: Meztelen ember, Miszter Herkules száz kalandja, Wallace: Megtorlás, Zweig: Első élmény, Károly: Ötszázadik emelet, Langenscheidt: Férjtől a férjig, Erdős: Lavinia Tarzin házassága, Mandelstamm: Holly-Wood, Lenglen: Sport és szerelem, Dobosi Pécsi M.: 9 csodálatos bábu, Csermely: Három fekete félhold, Fletscher: Hurok, Moly: Utolsó pillanatban, Faber: Lélekkufárok, Pierre Louys: Meztelen ország, Wallace: Titokzatos ház, Móric [így]: Mese a zöld fűvön, stb. stb. Pótjegyzékek szerint. – Ezt a *Hírek* rovat végén megjelent, a júl. 7-i számban megismételt, fizetett hirdetést vö. az *Új-Somogy* c. lap júl. 4-i számában megjelenttel, amelynek hibás szerzői és címadatait kijavítottuk. A hirdetések címében szereplő 135 v. 125 kötet esetében természetesen nem tudjuk, melyik a helyes adat – valószínűleg a 125.

1929. júl. 9. (kedd), Új-Somogy, XI. évf. 152. (1924.) sz.

Olvasta már? Wallace [Edgar]: [A] Titokzatos ház. [A] Megtorlás. Courths Mahler [Courths[-[Mahler, H.]: [Az] Elveszett gyűrű. Temple-Thurstun [Thurstun Ernest Temple]: [A] Meg nem értett asszony. Ehrenburg: Moszkvai sikhó című könyveket. Havi 1 Pengőért tetszés szerinti könyveket, a legfrissebb újdonságokat olvashatja a *Globus kölcsönkönyvtárból, Zárda u. 1.* – [8 soros, apróbetűs hirdetésféle a *Hírek* rovatban, a 4. oldalon. Megismételve: júl. 12. (4. l.), júl. 14. (6. l.), júl. 16. (4. l.), júl. 19. (4. l.), júl. 21. (6.

1.), júl. 23. (4. 1.), júl. 26. (5. 1.), júl. 28. (6. 1.), júl. 30. (4. 1.), júl. 31. (4. 1.), aug. 1. (4. 1.), aug. 2. (4. 1.), aug. 4. (6. 1.), aug. 6. (4. 1.), aug. 9. (4. 1.), aug. 11. (6. 1.), aug. 13. (4. 1.), aug. 15. (6. 1.), aug. 17. (4. 1.).]

1929. júl. 23. (kedd), Somogyi Újság, XI. évf. 164. sz., 3. l.

Négy építész kérnek fel a Széchenyi-kultúrpalota tervének elkészítésére. A kultúrpalota építésére mintegy hetvenezer pengő áll már rendelkezésre címmel, ill. alcímmel beszámoló a Somogymegyei Múzeum Egyesület szombaton [júl. 20-án] délután a városházán tartott választmányi üléséről, amelyen Gönczy [így!] Ferenc, a múzeum ügyvezető igazgatója ismertette a Szombathely, Keszthely, Veszprém és Szekszárd városok múzeumát tanulmányozó háromtagú bizottság (dr. Vének, Ländler [Dezső] és Gönczy) jelentését, miszerint „a Széchenyi kultúrháznak emeletesnek kell lenni, stílusát a tervező építész adja meg...” Ennek alapján a bizottság úgy határozott, hogy négy építész kér fel a múzeum vázlatterveinek elkészítésére. „A végleges terv megcsinálásával azt az építész bízák meg, aki a legjobb, legpraktikusabb vázlatot készítette. Az építéseknek adandó felvilágosítás céljából bizottságot küldtek ki... Az építésre ebben az évben már nem kerül sor, csak valószínűen a jövő év tavaszán.”

1929. júl. 23. (kedd), Új-Somogy, XI. évf. 164. (2936.) sz.

A kaposvári Múzeum épületének tervezésére négy mérnököt kérnek fel címmel és *A legsikerültebb pályamű készítőjét bízák meg a részletes kiviteli rajzok elkészítésével.* – *A város által átengedett Honvéd-téri telekre építik a Múzeumot* alcímekkel háromnegyed oldalas beszámoló az újság 2. lapján a Somogymegyei Múzeum Egyesület szombaton tartott választmányi üléséről, amelyen tizenheten vettek részt. Tallián Andor társelnök, ny. alispán megnyitójában egyebek között arról számolt be, hogy dr. Vének György, Gönczi Ferenc, Ländler Dezső és Fleischhacker Gyula a saját költségén tanulmányozta Keszthely, Szombathely, Veszprém és Szekszárd múzeum-épületét, továbbá, hogy az egyesület új elnökével, gr. Széchenyi Bertalannal ismét küldöttségben járt „a kormánytényezőknél a múzeum beígért építési segélyének költségvetési biztosítása érdekében, de ez a vállalkozásuk egyelőre eredménytelen maradt.” – Gönczi Ferenc ügyvezető igazgató jelentésében az építkezéssel kapcsolatban elmondta, hogy a város által átengedett telek mintegy 70 méter széles és 50 méter mély, továbbá: az elnökség egy neves fővárosi műépítészről, Quittner Ervintől már kapott egy tervet, amelynek megvalósítása 300 ezer pengő körüli összegbe kerülne, viszont az egyesület a meglevő 70 ezer pengős tőkéjének kölcsönrel történő kiegészítésével is csak 105-111 ezer pengős építkezésre vállalkozhatna, amely később a bővítésre kapott helyi és állami támogatásból folytatódhatna. A választmány végül is kimondta: „újabb tervpályázatban való részvételre fogja felszólítani Quittner Ervin budapesti, továbbá Horvát Andor, Kappéter István (Építőipari r.-t.) és Lamping József kaposvári építészeket azzal, hogy az elfogadott vázlatos terv készítője fog majd megbízatni a kiviteli... rajzok elkészíté-

sével. A tervek megbírálására... a választmány Bereck Sándort, Nádasdi Dezsőt, Solt Adolfot, Ländler Dezsőt és Fleischhacker Gyulát kérte fel.”

1929. júl. 26. (péntek), Somogyi Újság, XI. évf. 167. sz.

A Kaposvári Hivatalnokok Társaskörének átalakítása címmel cikk a lap 4. oldalán arról, hogy a mintegy három évtizedes múltra visszatekintő kör épületét Hegedüs [Dezső] mérnök tervei szerint „tágasabb, kellemesebb otthon”-ná alakították, és a munka a befejezéséhez közeledik: lesz egy „gyönyörű parkettás nagyterem, egy kártya és ivó terem, egy társalgó a földszinten, egy kisterem (étterem) és könyvtárszoba az emeleten.”

1929. aug. 3. (szombat), Új-Somogy, XI. évf. 174. (2946.) sz.

Értesítés. A Kaposvári Hivatalnokok Társasköre értesíti tagjait, hogy a könyvtár folyó hó 3-tól (szombattól) kezdődőleg ismét rendelkezésre áll. (A 3. oldalon megjelent 5 soros hír szó szerinti közlése.)

1929. aug. 3. (szombat), Somogyi Újság, XI. évf. 174. sz.

A Múzeum Egyesület még nem kebelezheti be a várostól kapott telket címmel a 3. oldalon megjelent 15 soros hír szerint amiatt nem történhet meg a telekkönyvi bejegyzés „Minthogy a telekadományozás arra az esetre szól, ha a Múzeum Egyesület kész tervvel lép a városhoz[,] és a képviselőtestület csak elvben járult hozzá az adományozáshoz, tehát előbb végleges képviselőtestületi határozatra van szükség.” (E kérdésről lásd az Új-Somogy aug. 4-i számát is.)

1929. aug. 4. (vasárnap), Új-Somogy, XI. évf. 175. (2947.) sz., 4. l.

A Múzeum a város által felajánlott terület telekkönyvi átadását kéri címmel 27 soros közlemény a Hírek rovatban arról, hogy a Somogymegyei Múzeum Egyesület a város által neki felajánlott – az épülő csendőrségi palota és a [Turul] sporttelepi trafik között fekvő – építési teleknek a javára történő átírását kéri. Ez azonban nehézségekbe ütközik, mivel a terület telekkönyvi tulajdonosa még mindig a magyar kir. kincstár, amellyel előbb a városnak rendeznie kellene a megváltozott tulajdonjogi helyzetet.

1929. aug. 6. (kedd), Új-Somogy, XI. évf. 176. (2948.) sz.

Értékes adományok. A földművelésügyi kormányzat dr. Ehn Kálmán képviselő közbenjárására a csurgói Faluszövetségnek [Fióknak] 152 kötetből, az iharosberényi Faluszövetségnek [Fióknak] pedig 107 kötetből álló gazdasági népkönyvtárat adományozott – az újság 4. oldalán, a Hírek rovatban megjelent, a fentebbiekben szó szerint idézett 7 soros mínuszos hír szerint.

1929. aug. 18. (vasárnap), Új-Somogy, XI. évf. 186. (2958.) sz.

Olvaszt már a következő újdonságokat? [Arnold] Zweig: Grisa őrmester. Edgar Wallace: A Tollas kígyó. A Kék kéz. A gyémántfolyam. [Guido da] Verona: Senki földje. [Edward Phillips] Oppenheim: A fekete pásztor. Havi

1 pengőért tetszés szerinti könyveket, a legfrissebb újdonságokat olvashatja a Globus kölcsönkönyvtárból, Zárda u. 1. – Ez az újabb könyveket ajánló, 10 soros hirdetés olvasható az újság 6. oldalán, a *Hírek* rovatban, de az ott szokásosnál kisebb betűnagyságban. (Megismételve: aug. 20. (6. l.), aug. 23. (3. l.), aug. 27. (6. l.), aug. 30. (5. l.), szept. 1. (6. l.), szept. 4. (4. l.), szept. 6. (4. l.), szept. 8. (6. l.), szept. 11. (4. l.), szept. 13. (4. l.), szept. 17. (4. l.), szept. 20. (4. l.), szept. 27. (4. l.), okt. 1. (5. l.), okt. 4. (5. l.), okt. 6. (6. l.), okt. 8. (5. l.), okt. 11. (4. l.)

1929. szept. 22. (vasárnap), Új-Somogy, XI. évf. 215. (2987.) sz., 6. l.

„*Használt szépirodalmi regényeket*, mese- és ifjúsági könyveket, Pesti Hírlap könyveit, Tolnai Világlapját és ennek mellékleteit, Színházi Életet, Milliók Könyvét állandóan veszek... Steffek [Józsa] könyv- és papírkereskedés Kaposvár, Berzsenyi utca 2. szám” – 11 soros vegyes, egyebet is tartalmazó hirdetés az *Apróhirdetések* rovatában. – A hirdetés lényegében hasonló tartalommal, *Használt regényeket, ifjúsági és mesekönyveket* kezdősorral – a keresletet az *Aller* képes családi lappal kiegészítve – megjelent a lap 1929. nov. 1-jei számának 6. oldalán is, az *Apróhirdetések* rovatban, továbbá – az *Aller* nélkül, de a „Tolnai világlapja mellékletét” szövegrészt „és egyéb [így!] füzetes regényeket”-tel kiegészítve a dec. 3-i szám 5. oldalán.

1929. szept. 24. (kedd), Somogyi Újság, XI. évf. 216. sz.

Önképzőkori megnyitó címmel a 3. oldalon 19 soros hír, amely szerint a kaposvári felsőkereskedelmi iskola Széchenyi Ifjúsági Önképzőköre vasárnap [22-én] tartotta megalakuló gyűlését, s ezen a tisztikarba választották főkönyvtárosként *Szabó János* IV/a és *Löwinger Lipót* [helyesen: Imre] IV/b, könyvtárosként *Kügel Gyula* III/b [helyesen: III/a], olvasókori könyvtárosként *Tóth István* IV/a [helyesen: Tóth József IV/b] évfolyamos tanulót.

1929. szept. 24. (kedd), Somogyi Újság, XI. évf. 216. sz.

A felsőkereskedelmi és polgári fiúiskolák Máriakongregációinak [így!] ifj.[úsági] tisztújítása címmel a 3. oldalon megjelent, negyedhasáb terjedelmű hírből az is megtudható, hogy a kereskedelmi fiúiskola Szent Imre kongregációjának új tisztikarába szept. 22-én könyvtárosnak Orgel Gy. [helyesen: Orgl Gyula] III. oszt. tanulót választották meg.

1929. szept. 29. (vasárnap), Új-Somogy, XI. évf. 221. (2993.) sz., 5. l.

Az Önképzőkori tisztikar a reálgimnáziumban és a kereskedelmiben címmel közölt hír szerint a kaposvári reálgimnáziumnak *Bors Vince* tanárelnök vezetésével működő Virág önképzőköre új tisztikarában a főkönyvtáros *Fehér László* VIII. oszt. tanuló lett. – A felsőkereskedelmi iskolában *dr. Merényi Oszkár* tanárelnök tisztikarában a könyvtárosok: *Löwinger J.* [helyesen: Imre] IV. b. és *Szabó János* IV. a. oszt. tanulók, olvasókori könyvtáros pedig *Tóth J.* IV. a. [helyesen: Tóth József IV. b.] oszt. növendék. – A hír második részét a *Somogyi Újság* szept. 24-én közölte, a nevekben szintén tévedésekkel.

1929. szept. 29. (vasárnap), Új-Somogy, XI. évf. 221. (1993.) sz., 5. l.

Megalakult a leányliceumi önképzőkör tisztikara címmel 25 soros hír az iskola közgyűléséről, amelyen könyvtárossá a következő tanulókat választották: *Bogyay Mária, Königsberg Éva VIII., Frohner Janka, Gál Anna, Stecz Livia VII. oszt.*

1929. okt. 1. (kedd), Új-Somogy, XI. évf. 222. (1994.) sz., 1–2. l.

A vármegyei kultúrház építési bizottságától függ, hogy lesz-e önálló új épülete a kaposvári, illetve Somogymegyei Múzeumnak? címmel beszámoló az e tárgyban folytatott „sok-sok megbeszélés után” szombaton [szept. 28-án] tartott újabb választmányi ülésről, amelyen a Somogymegyei Múzeum Egyesület ügyvezető igazgatója, *Gönczi Ferenc* beszámolt a kultúrpalota építkezésének fejleményeiről: Szakemberek bevonásával sikerült megállapítani, melyek azok a helyiségek, „amelyek a később fokozatosan kiépítésre kerülő Múzeum-épületnek már az először megépítendő részében elengedhetetlenül szükségesek. Ez az összeállítás a vármegyei kultúrház-építési bizottság elé lesz terjesztve” a további lépések megtétele végett. Arról, hogy a meglevő kb. 70 ezer pengőről milyen rendelkezési jog illeti meg az egyesületet, a történeti előzményeket sorra véve, a megye „kezelése alatt álló” 61 240 P, ill. a város által kezelt 5390 P eredetét megjelölve is próbált válaszolni. Végeredményként: „...az Egyesület fel fogja kérni a vármegye alispánját..., hogy a vármegyei építési bizottságot hívja össze a... építkezés megkezdhetése ügyében”.

1929. okt. 1. (kedd), Somogyi Újság, XI. évf. 222. sz. 1–2. l.

A Múzeum Egyesület kérvényezi a megyétől a 2000 pengő segély kiutalását, mert e nélkül költségvetését sem tudja összeállítani címmel beszámoló a Somogymegyei Múzeum Egyesület választmányának szombaton [szept. 28-án] a városházán tartott üléséről, amelyen *Gönczi Ferenc* ügyvezető igazgató beszámolójában egyebek között „...részletesen ismertette az Egyesület által a kultúrpalota felépítéséért indított akciót, megállapítva, hogy a kultúrpalota és a múzeum ügye egy.” Az ülésen elnöklő *Tallian Andor* ny. alispán a felépítendő kultúrpalota rendeltetéséről azt szögezte le, hogy abban „...elsősorban a múzeum, azután a megyei könyvtár nyer elhelyezést, végül pedig egy előadási terem lenne... Ezt a megyegyűlés szóról-szóra magáévá tette,... Azonban míg az összeg rendelkezésükre nem áll, nem tehetnek semmit.” – Végül *Gönczi Ferenc* előterjesztette az építési programot „abból a célból, hogy a választmány letárgyalhassa és a megye által kiküldött építési bizottság elé terjeszthesse, mert ez... hivatott az építkezés felett dönteni. A választmány feladata csupán az előkészítés...”.

1929. okt. 9. (szerda), Új-Somogy, XI. évf. 229. (3001.) sz., 1. l.

Ünnepélyes keretek között avatták fel a kaposvári vasutasok otthonát címmel beszámoló a szombaton este az István utcai új „máv. palotában” [bérházban] történt eseményről. A cikkből az is kiderül, hogy: „A kitűnő helyiség

a könyvtárral és az újságokkal nemcsak a dalárda és a zenekar számára ad otthont, de lehetővé teszi a vasutasok kulturális fejlődését.” – Az eseményről a *Somogyi Újság* ugyanezen napi száma (229.) a *Hírek* rovatban, a 3. oldalon számol be *A kaposvári vasutasok dal és társasköre új helyiségének ünnepélyes felavatása* címmel, 39 sorban. A könyvtárra vonatkozó információja csaknem betű szerint megegyezik az *Új-Somogy*-ból vett, fentebb idézett mondattal.

1929. okt. 13. (vasárnap), Új-Somogy, XI. évf. 233. (3005.) sz.

Olvasta már a következő újdonságokat címmel felfrissített hirdetés az újság 5. oldalán, a hírrovatban – a következő könyvekkel, ill. szöveggel: [Joseph Élie] Kessel: A repülő tiszt [A repülőtiszt]. Edgar Wallace: Bones úr Londonban. A bosszúálló. A Tollas kígyó [Kígyó] bosszuja. [Edna] Ferber: Az uszó színház. Ludwig, E.[mil]: Tizennégy júliusa. Havi 1 pengőért tetszés szerinti könyveket, a legfrissebb újdonságokat olvashatja a Globus kölcsönkönyvtárból, Zárda-u. 1. Ismétlése: okt. 15. (4. l.), okt. 19. (4. l.), okt. 20. (6. l.), okt. 22. (5. l.), okt. 26. (4. l.), okt. 27. (6. l.), okt. 30. (5. l.), okt. 31. (4. l.), nov. 5. (6. l.), nov. 9. (4. l.), nov. 10. (6. l.), nov. 12. (5. l.), nov. 13. (4. l.), nov. 14. (4. l.), nov. 16. (4. l.), nov. 17. (6. l.), nov. 20. (4. l.), nov. 21. (5. l.), nov. 23. (4. l.), nov. 24. (6. l.), nov. 26. (5. l.), nov. 27. (5. l.), nov. 28. (4. l.), nov. 29. (5. l.), nov. 30. (3. l.), dec. 4. (4. l.), dec. 11. (5. l.), dec. 14. (5. l.), dec. 18. (5. l.), dec. 20. (6. l.), dec. 25. (17. l.), dec. 28. (4. l.), dec. 29. (6. l.)

1929. nov. 3. (vasárnap), Somogyi Újság, XI. évf. 250. sz.

A Berzsényi Társaság igazgatótanácsa f. hó 4-én, hétfőn... a városháza kistermében rendes havi ülést tart – olvasható a lap 5. oldalán megjelent 17 soros híradásból, amelyből az is kiderül, hogy a megtárgyalandó 13 napirendi pont közül a 8. a „könyvtári jelentés”. – Az újságnak *A Berzsényi Társaság ülése, képzőművészeinek kitiüntetése és új tagjai* címmel a nov. 6-i szám 2. oldalán megjelent beszámolója azonban nem említi meg a jelentés elhangzását.

1929. nov. 12. (kedd), Somogyi Újság, XI. évf. 257. sz., 3. l.

A Somogymegyei Múzeum Egyesület közgyűlése címmel a vasárnap, 10-én tartott, az 1928–1929-es időszakot lezáró közgyűlésen történekről beszámoló cikk utolsó mondata így hangzik: „Az alig félóráig tartó közgyűlés lelkes hangulatban oszlott szét.” Érdemi mondanivalójából a következőket idézzük: „Könyvekből csak oly szakkönyveket vett az egyesület, amelyekre úgyszólván mindennap szüksége volt a múzeumi tárgyak meghatározásánál s rendezésénél.” Továbbá: „A múzeum elhelyezésének kérdése, sajnos, az elmúlt év folyamán sem jutott dűlőre, de lassankint érlelődött. Kaposvár... a kultúrpalota céljaira 3500 négyszögméter nagyságú területet helyezett kilátásba a Honvéd téren, az épülő csendőrpalotától északra. A kultúrpalota terve, helyiségeinek száma s térfogata az egyesület által teljesen ki van dolgozva. A továbbiakban véglegesen a kultúrpalota építési bizottsága fog

annak idején határozni.” – Az *Új-Somogy* ugyancsak e napi, 257. (3029.) számának 3. oldalán megjelent beszámoló tartalmát tökéletesen kifejezi a címe: *Újjáalakíttatja a Múzeum Egyesület a törvényhatóság Kultúrházépítő Bizottság[át]*.

1929. nov. 13. (szerda), Új-Somogy, XI. évf. 258. (3030.) sz., 2. l.

Mit végzett a Múzeum Egyesület az elmúlt év folyamán? c., kb. egy hasábnyi terjedelmű cikkében az ÚS visszatért a Somogy megyei Múzeum Egyesület nov. 10-én tartott közgyűlésére. Amit mostani beszámolójában a könyvek beszerzéséről ír, az szó szerint megegyezik a *Somogyi Újság* előző napi, nov. 12-i számának „Könyvekből csak oly szakkönyveket vett...” kezdetű mondatával. Ugyancsak szinte azonos „A múzeum elhelyezésének kérdése...” kezdetű szövegrész is a Somogyi Újságéval. Az ok nyilvánvalóan az, hogy mindkét lap *Gönczi Ferenc* ügyvezető igazgató jelentését használta forrásul.

1929. nov. 13. (szerda), Új-Somogy, XI. évf. 258. (3030.) sz., 1–2. l.

A kis Patalom a vármegye művelődés történelmébe [így] *beírta a nevét* c. tudósítás szerint „a szegénységük, kicsinységük dacára” is „elsőnek építették fel Kultúrházukat a nagy Somogyországban” [ez tévedés] „a büszke patalomiak”. A vasárnapi napon „Az avatóünnepséget r[ómai] kath[olikus] és ref[ormátus] istentisztelet előzte meg. Azután a vendégek és a falu népe az új Kultúrház elé vonultak. // A csinos és nagy olvasóteremből és szükséges helyiségekből álló épület előtt sorakoztak a község és a vidék leventéi is. ...Bucsi Ignác tanító volt az, aki megmutatta, hogy mire képes a falu” [t.i. Patalom].

1929. nov. 27. (szerda), Új-Somogy, XI. évf. 270. (3042.) sz.

Közismert nagykanizsai / műkereskedésemet / kölcsönkönyvtáramat / teljes felszereléssel / más vállalkozás miatt, minden elfogadható árért kiárúsítom. A helyiség február 1-ére kiadó. Bővebbet: / Kozma, Kaposvár, Fő-u. 9. – ez a 8 soros, keretes hirdetés olvasható az újság 2. oldalán, a 4. hasáb alsó harmadában. (Ismétlése nov. 29-én az 5. lapon, a *Hírek* rovatban, teljesen megváltozott tartalommal: Közismert nagykanizsai más vállalkozásom miatt... kiárúsítom. Helyiségem febr. 1-re kiadó. – Kozma, Fő utca 9. Ez a hirdetési szöveg olvasható a nov. 30-i számban, a 3. oldalon is, valamint a dec. 1. (6. l.) és a dec. 3-i számban (4. l.). (A következő szövegváltozatot lásd dec. 6-nál.)

1929. dec. 6. (péntek), Új-Somogy, XI. évf. 278. (3050.) sz.

Elköltözés miatt kezdettel a 4. oldalon kiemelt betűs hirdetés, amely így folytatódik: összes áruimat (műtárgy-bútor, kölcsönkönyvtár) darabonként is, leltári áron kiárúsítom. Kozma Sándor, Fő-utca 9. (Megismételve: dec. 7. (4. l.), dec. 8. (6. l.), dec. 10. (4. l.), dec. 11. (4. l.). *Dec. 12:* Már csak 10 napig tart a kiárúsítás minden elfogadható áron... – Újabb szövegváltozat a 2. oldalon, dec. 13., majd dec. 14. (5. l.), dec. 15. (2. l.), dec. 17. (2. l.),

dec. 18. (4. l.) „Már csak pár napig tart...” kezdettel, dec. 19. (3. l.), dec. 20. (4. l.), dec. 21. (4. l.), dec. 22. (6. l.). – A *Somogyi Újság*ban (288. sz., dec. 18.) is megjelent a cég hirdetése, ez azonban nem említi a kölcsönkönyvtárt („Már csak 10 napig tart a kiadás... Kozma műkereskedő...”). A hirdetés ismétlődik a dec. 19-i (6. l.), dec. 20-i (6. l.), dec. 21-i (4. l.), 22-i (10. l.), 24-i (4. l.), 25-i (8. l.), 28-i (4. l.), dec. 29-i (9. l.) számban.

1929. dec. 11. (szerda), Somogyi Újság, XI. évf. 282. sz.

Műkedvelő Gamáson címmel 24 soros hír a 4. oldalon: A gamási Iparosok és Kereskedők Köre szombaton és vasárnap, dec. 7-én és 8-án műkedvelő előadáson bemutatta a *Férjhez megy a bíró leánya* c. népszínművet. „A szép bevételt az Iparosok és Kereskedők Köre könyvtárára fordítják.”

1929. dec. 24. (kedd), Somogyi Újság, XI. évf. 293. sz.

Somogyvármegye Iskolánkivüli Népművelési Bizottság [így!] közgyűlése. A megye százhatvan községében folyik népművelési munka címmel, ill. alcímmel első oldalas tudósítás az újonnan megalakult bizottságnak szombaton a vármegyeházán tartott rendes [éves] munkaterv-összeállító közgyűléséről, amelyen *Felczán József* megyei titkár beszámolt egyebek között a patalomi és a gyékényesi kultúrház avatásáról és egy újabb vándor népkönyvtár létesítéséről, az 1929–1930-as munkatervről pedig elmondta, hogy a vármegyében több mint 170 községben [vö. a cikk címével!] folyik népművelés (ebből 51 a tanfolyam) 6670 órában, ezenkívül a bizottság „támogatást, segítséget nyújt népkönyvtár, olvasóköri alakítás ügyében.”

1929. dec. 24. (kedd), Új-Somogy, XI. évf. 293. (3065.) sz., 4. l.

A vármegyei Népművelési Bizottság gyűlése címmel csupán egy 44 soros hírben számol be a két megyei napilap közül ekkor fajsúlyosabbnak számító Ú-S a dec. 21-én a megyeházán megtartott ülésről, ahol a folyó tanév [1929/1930] első felének népművelési eseményeit, illetve a teljes évad munkatervét ismertette *Felczán József* megyei népművelési titkár. Beszámolójában egyebek között az szerepelt, hogy „...a vármegyében kb. 170 község veszi ki részét a népművelés munkájából és a tervbe vett előadások száma túlhaladta a 6000-et. Kitűnik az is, hogy a kultuszminiszter 1000 Pengőt mint rádió-beszerzési segítyt osztott ki 8 község között, továbbá, hogy a bizottság újabb 2 vetítógépet szerzett be, 4 diapozitív-sorozatot és egy vándor népkönyvtárat.”

1930. jan. 1. (szerda), Új-Somogy, XII. évf. 1. (3070.) sz.

Kulturális élet Osztopánban címmel a 6. oldalon 38 soros hír, ebből idézzük a következőket: „A múlt hetekben alakította meg *Bujnovszky* Tamás plébános a kath.[olikus] olvasókört, ahol a heti többszöri összejövetelek alkalmat adnak arra, hogy kisebb előadások, szellemes és nívós társalgás, jó újságok és minden tekintetben megfelelő könyvek olvasása közben, észrevétlenül elsajátítsák azokat az ismereteket, amelyek a művelődés alapját képezik.”

1930. jan. 1. (szerda), Új-Somogy, XII. évf. 1. (3070.) sz.

Tisztújító közgyűlést tartott vasárnap a 48 éves Kőröshegyi Olvasókör címmel és *Fokozottabb agilitás programját tűzte ki maga elé a vezetőség.* – *Kulturális és gazdasági előadások tartása is tervbe van véve* alcímekkel kezdődő részletes beszámoló az 1–2. oldalakon az olvasókör 1929. dec. 29-én [vasárnap] tartott közgyűléséről, amelyen *Razgha Gyula* [községi jegyző] elnök megnyitóbeszéde és a titkári beszámoló után „parázs vita” támadt „a kör működésének eddigi meddőségét” bíráló és „fokozottabb munkára” serkentő *Márton Ferenc* és a kör elnöke, *Kozma Andor* ref.[ormátus] tiszteletes között. Miután megválasztották a tisztikart – ebben *Razgha Gyulát* elnökké, *Kozma Andort* titkárrá, *Pánovits Józsefet* könyvtárossá –, „...a könyvtár-rendezés került sorra s megállapodtak abban, hogy a könyvek átvizsgálását, kiselejtezését egy bizottságra bízják, melynek tagjai lettek: dr. Molnár Elek, Molnár Imre és Márton Ferenc. Azután alakítottak egy úgynevezett kulturális bizottságot, melynek kötelességévé tették, hogy a kör tagjai részére, azoknak gazdasági, kereskedelmi, irodalmi tudásuk továbbfejlesztésére előadásokról, felolvasásokról s vitaestélyek tartásáról gondoskodjanak...”

1930. jan. 4. (szombat), Új-Somogy, XII. évf. 3. (3072.) sz.

Hatvan éves az erdőcsokonyai Olvasókör – ezzel a főcímmel jelent meg az újság első oldalán az 1869 őszén megalakult kör jubileumi ünnepségéről szóló cikk, amely a „most” [1929. dec. 29-én] lezajlott megemlékezésről beszámolván kiemeli *Szalóky Dániel* „akkori – most már nyugalomban levő – tanítónak” a megalakítás körüli nagy érdemeit. Magáról a kör történetéről és jelen működéséről semmi nem tudható meg a tudósításban olvasható dagályos ünnepi szónoklatokból (*Halka Sándor* református esperes, *Baán Ignác* római katolikus plébános).

1930. jan. 4. (szombat), Új-Somogy, XII. évf. 3. (3072.) sz., 4. l.

Olvasa már a következő újdonságokat? – az ezzel a címmel kezdődő, először 1929. okt. 13-án az Ú-S 233. (3005.) számában megjelent hirdetés folytatása, a következő könyvek népszerűsítése (teljes leírásukat lásd ott): [J. E.] Kessel: *A repülő tiszt* [helyesen: *A repülőtiszt*], Edgar Wallace: *Bones úr Londonban*. A bosszúálló. A Tollas kígyó [Kígyó] bosszúja. [E.] Ferber: *Az úszó színház*. Ludwig, E.: *Tizennégy július*. Havi 1 pengőért tetszés szerinti könyveket, a legfrissebb újdonságokat olvashatja a *Globus kölcsönkönyvtárból*, *Zárda-u. 1.* Ismétlése: jan. 5. (6. l.), jan. 10. (4. l.), jan. 11. (3. l.), jan. 14. (5. l.), jan. 15. (4. l.), jan. 17. (5. l.), jan. 18. (4. l.), jan. 21. (4. l.), jan. 22. (4. l.), jan. 23. (4. l.), jan. 28. (4. l.), jan. 29. (4. l.), jan. 30. (4. l.), jan. 31. (4. l.), febr. 2. (6. l.), febr. 4. (4. l.), febr. 5. (3. l.), febr. 7. (4. l.), febr. 8. (4. l.), febr. 11. (4. l.), febr. 18. (5. l.), febr. 19. (5. l.)

1930. jan. 5. (vasárnap), Új-Somogy, XII. évf. 4. (3073.) sz.

Alakítsunk olvasóköröket és tanítsuk a népet! címmel szerző nélküli, az újság 9. oldalán két teljes hasábot elfoglaló cikk, amely az erdőcsokonyai

olvasókör alapításának 60. évfordulója kapcsán született. (*Lásd jan. 4.*). A körök keletkezésének okairól és körülményeiről vizsgálódva a következőket írja: „Az összes falvakban az elemi iskolákon kívül más kultúrintézmény nem volt. A kalendáriumon és az álmoskönyvön kívül más könyv bizony nem igen találtatott. Iskolánkívüli népművelésről még szó sem volt...” A megalakult olvasókörök tevékenységét taglalva az általuk rendezett ünnepélyeket, színdarabokat, versek szavalását említi meg és a társaséletnek azt a hatását emeli ki, hogy a tagokat „ildomossá, jobb modorúvá tette.” A kiválasztásban játszott szerepükről szólván kiemeli: egymás megismerése alapján választották meg a hivatalokra a megfelelő embereket, jelölték az országgyűlési képviselőket. A szerző közli a dec. 29-én Erdőcsokonyán tartott jubileumi ünnepségre meghívott, de 84 éves kora miatt csak levélben résztvevő egyik olvasókör-alapító, *Szalóky Dániel* ny. református elemi iskolai tanító üdvözlő sorait is, amelyekből igen sok megtudható az erdőcsokonyai olvasókör – és más körök – egykori működéséről: „...hosszú időn keresztül évenként 60-70 ifjú sorakozott a kör hírlapjainak és gazdag könyvtárának tanulmányozására, holott a t. iparkör és egy ideig a Casino is ellátta olvasnivalóval szépszámu külön közönségét. Hasznos munkásságuk által e körök önmaguk termelték ki tisztviselőiket, sőt... nagyatádi Szabó István is [a Kisgazdapárt alapítója, 1918 és 1924 között miniszteri posztok betöltője] ennek a körnek volt tanítványa és neveltje.”

1930. jan. 17. (péntek), Somogyi Újság, XII. évf. 13. sz., 2. l.

Milyen tevékenységet fejt ki az iskolánkívüli népművelés Somogyban c., lelkesítő hangvételű, több mint másfél hasáb terjedelmű cikkében *Felczán József* megyei népművelési titkár a történelmi áttekintés és némi külföldi kitekintés után felteszi az írásának címében már kiemelt kérdést, amelyre a választ a falusi népművelési eszközök felsorolásával így adja meg: „A rádió, a népkönyvtár, műkedvelő [előadások, rendezvények], vetítettképes előadások, gramofon, tanulmányi utak, olvasókörök, de főképpen ismeretterjesztő előadások és tanfolyamok” – ez utóbbiakkal kapcsolatban szám szerint is megadja a járásonkénti adatokat, összevetve az adott járás községeinek számával.

1930. jan. 18. (szombat), Új-Somogy, XII. évf. 14. (3083.) sz., 1–2. l.

Helyiséget kap gyűjtött anyagának kiállíthatására a Múzeum Egyesület címmel és több alcímmel jelent meg részletes beszámoló a Somogymegyei Múzeum Egyesület csütörtökön [16-án] a városháza kistermében tartott „szépen látogatott” választmányi üléséről, amelyen *Kladnigg Alajos* kormányfőtanácsos, cukorgyári főigazgató napirend előtti felszólalásában azt a javaslatot tette, hogy mivel az 1928-ban elhatározott múzeumépítkezés 1929-ben nem volt megkezdhető, „béreljen az Egyesület a múzeum anyaga részére a város belterületén egy legalább 4-5 szobás helyiséget...” Az ülésen elnöklő *Tallian Andor* ny. alispán „...jelezte, hogy az Egyesület anyagi helyzete ezt... csak akkor engedné meg, ha a vármegye kezelésében levő kultúrház-alap

mintegy 70 000 pengős összegének legalább az évi kamatai erre a célra átengedtetnének.” A közgyűlés elhatározása alapján már pénteken délelőtt küldöttség kereste fel *Stephaich Pál* alispánt, aki a jelenlevő dr. Vétek György polgármesterrel egyetértésben azt ajánlotta, hogy a Múzeum Egyesület a bérlet helyett „...várja meg, amíg a megyeház szárnyépülete megépül és a vendégfogadók a levéltári épület emeletéről kitelepíthetők lesznek, akkor bevonulhat a Múzeum oda s a Teleki-tér felé vágatott kapun át egyformán megközelíthető lesz a vármegyei levéltár, könyvtár és múzeum...” „Vétek polgármester és több jelenlevő hozzászólása folytán az a helyzet alakult ki, hogy a mindenki által helyeselt megoldást már a folyó év alatt keresztül lehet vinni olyképpen, hogy a kultúrház-alap 65 000 pengőjéből már a kora tavasszal meg lesz toldva a megyeház főépületének baloldali szárnya, esetleg harmadik emelettel bővül a hátsó épület és *nov. 1-én már bevonulhat a Múzeum a megyeház hátsó épületének első emeletére.*” Az ülés „egyébként még kiküldötte a kultúrházépítési bizottságba Tallián Andort, Gönczi Ferencet és Szabó Bélát”, és könyvrendeléseket is engedélyezett.

1930. jan. 18. (szombat), Somogyi Újság, XII. évf. 14. sz.

A Bérhelyiségben kívánják a múzeumot elhelyezni címmel az első oldalon közölt cikk a Somogymegyei Múzeum Egyesület 16-án „nagy érdeklődés mellett” tartott választmányi üléséről beszámolva *Kladnigg Alajos* felszólalását idézi: „Ládákban hevernek... a kultúrkincsek, de az építkezés megoldásának ügye csak nem halad előre. Valamit már kell kezdeni. Építeni a mai pénzviszonyok mellett nem lehet. Azért bérhelyiség után kellene nézni...” Három hozzászólás után határozatba ment, hogy a múzeumot bérhelyiségben helyezik el. Ennek módozatait egy több tagból álló bizottság fogja megállapítani. „A Széchenyi Kultúrház bizottságba Tallián Andor, dr. Szabó Béla [tanfelügyelő] és Gönczi Ferenc választottak be.”

1930. jan. 18. (szombat), Somogyi Újság, XII. évf. 14. sz.

Küldöttség a múzeum ügyében az alispánhoz kiemelt címmel 25 soros hír az újság 4., utolsó oldalán arról, hogy *Stephaich Pál* alispán az őt 17-én felkereső küldöttség kérésére a következőket válaszolta: „...a jelen körülmények között építeni nem lehet, a kamatok [a meglevő pénz kamatainak bérleti díjra történő] átengedése ügyében pedig még tárgyalnia kell. Az elhelyezésre vonatkozóan az az álláspontja, hogy a megyeház felszabaduló udvari épületében találhatna ideiglenes otthonra.” [a múzeum]

1930. jan. 18. (szombat), Új-Somogy, XII. évf. 14. (3083.) sz.

Népkönyvtár két somogyi községnek. A földművelésügyi miniszter Csurgó és Nemesvid községnek népkönyvtárat adományozott. (Szó szerinti idézése az újság *Hírek* rovatában, a 3. oldalon megjelent 5 soros szövegnek.)

1930. jan. 19. (vasárnap), Új-Somogy, XII. évf. 15. (3084.) sz., 1. l.

A főispán is szükségesnek és megoldhatónak tartja a Múzeum elhelyezését

címmel hosszabb beszámoló a szombaton vitéz *dr. Keresztes-Fischer Ferenc* főispánt felkereső küldöttség látogatásáról. *Tallián Andor* ny. alispán, a küldöttség vezetője részletesen ismertette a főispánnal a Somogy megyei Múzeum Egyesület történetét és törekvéseit a kaposvári Történelmi és Régészeti Társulat 1879-es megalakulásától kezdve az 1894-ben bekövetkezett megszűnéséig, illetve szerepének a Somogy megyei Múzeum Egyesület által történt akkori átvételéig, majd az egyesület által összegyűjtött gazdag anyag elhelyezésére és bemutathatóságára tett több évtizedes hiábavaló kísérletezéseikig. A főispán kijelentette, hogy „...a Kultúrpalotára szükség van Kaposváron. A jelenlegi súlyos viszonyok között azonban az államtól nagyobb anyagi támogatás nem várható. Az a megoldási mód, amely az alispán elgondolása szerint juttatja ideiglenesen révbe a... muzeális anyagot, egészen helyeselhető, szükséges és könnyen keresztülvihető... azonban azt tartja, hogy a Múzeum elhelyezése annak idején városi feladat lesz...”

1930. jan. 19. (vasárnap), Somogyi Újság, XII. évf. 15. sz., 5. l.

A főispán sürgősen megoldandó feladatnak jelölte meg a múzeum elhelyezését címmel kb. fél hasáb terjedelmű beszámoló vitéz *dr. Keresztes[-]Fischer Ferenc* válaszáról, amelyet a nála járt küldöttség (7 tag – *Tallián Andor, dr. Hoss József, dr. Véték György, Kladnigg Alajos, dr. Berger Samu, Gönczi Ferenc, dr. Szabó Béla*) azon kérésére adott, miszerint az alispánnak a múzeum elhelyezésére vonatkozó előterjesztéseit hagyja jóvá mind a [megyei] törvényhatóság, mind a belügyminiszter, a kultuszminiszter pedig folyósítson segítyt: „...Kaposvárnak szüksége van egy kultúrpalotára, de a jelen körülmények között vannak olyan elsődleges kérdések, melyek háttérbe szorítják. Feltétlen sürgősen megoldandó feladatnak tartja a múzeum olyan elhelyezését, hogy az anyagot megóvják és a közönség részére hozzáférhetővé tegyék, remélhetőleg kevés költséggel, de a jelenlegi körülmények között vérző szívvel le kell mondani a végső megoldásról...”

1930. jan. 21. (kedd), Új-Somogy, XII. évf. 16. (3085.) sz.

Adomány. Éhn Kálmán dr., országgyűlési képviselő „egész kis könyvtárra való könyvet adományozott a csurgói ref. reálgymnáziumnak.”... (7 soros hír az újság 4. oldalán.)

1930. jan. 22. (szerda), Új-Somogy, XII. évf. 17. (3086.) sz., 3. l.

Gazdaköri és olvasóköri alakulás Lábodon. A Lábodi Gazdakör 19-én este a községházán tartotta alakuló közgyűlését, amelyen díszelnökké *gróf Széchenyi Emil*, elnökké *gróf Széchenyi Pál Imre* földbirtokosokat, alelnökké *Iván János* kisbirtokost, ügyvezetővé *Bartuschek János* főintézőt választották. Az eseményt megelőzőleg ugyanott tartotta meg a *Polgári Olvasókör* is „az évi alakuló közgyűlését”, amelyen a tisztségviselők közé két könyvtárost is választottak: *Foglos Istvánt* és *Kanyar Istvánt*. (25 sor a Hírek rovatban.)

1930. jan. 28. (kedd), Somogyi Újság, XII. évf. 22. sz.

A Hivatalnokok Társaskörének közgyűlése címmel a 4. oldalon 36 soros

hír, amely szerint a vasárnap [26-án] lezajlott közgyűlésen az új tisztkarba könyvtárossá *Németh Rezsőt* és *Simon Istvánt* választották be.

1930. jan. 29. (szerda), Új-Somogy, XII. évf. 23. (3092.) sz.

Apróhirdetések. Állandóan veszek használt szépirodalmi, ifjúsági és mesekönyveket, Pesti Hírlap könyveit, Színházi Életet és egyéb füzetes regényeket... Steffek könyvkereskedő, Kaposvár, Berzsenyi-utca 2. szám. (6 sor egy 13 soros, vegyes tartalmú hirdetésből, az újság 5. oldaláról.)

1930. febr. 11. (kedd), Új-Somogy, XII. évf. 34. (3103.) sz.

Tisztújítóközgyűlés [így!] a Széchenyi-Társaskörben címmel csaknem fél hasábos híradás az újság 3–4. oldalain – a *Hírek* rovatban – a donnervárosi [városrészi] társaság tegnap [febr. 9-én, vasárnap] tartott közgyűléséről, amelyen *Cságoty József* elnök a kör kétéves munkájáról beszámolván egyebek között „Bejelentette, hogy a társaskör kultúrházat akar építeni, nagy és szép könyvtára van...” A továbbiakban a tisztségviselők „jelentései” között a könyvtárossé is elhangzott. Az új tisztkar tagjainak megválasztása során könyvtárosokká *Novits Istvánt* és *Cseke Bálintot* választották.

1930. febr. 11. (kedd), Somogyi Újság, XII. évf. 34. sz., 2. l.

Tegnap választották meg a donnervárosi Széchenyi Társaskör új tisztkarát címmel több mint egy hasáb terjedelmű beszámoló a vasúti átjárón túli, 7000 lakosú városrész társaskörének tegnap [vasárnap] tartott közgyűléséről, amelyen *Cságoty József* „a kör illusztris elnöke” egyebek között mint „a jövő egyik megvalósítandó programját a kultúrház felállításának eszméjét pendítette meg”. Az ilyenkor szokásos tevékenységi beszámolók között „Cseke Bálint könyvtárnoki jelentését tette meg”. Őt és *Novics Gézát* [így!] mint könyvtárosokat beválasztották a kör megújított tisztkarába.

1930. febr. 12. (szerda), Somogyi Újság, XII. évf. 35. sz., 4. l.

Új katolikus kör. „Fényes ünnepek között” alakult meg Osztopánban a Katolikus Olvasókör, amely elnökéül *Bujnovszky Tamás* szentszéki tanácsos plébánost, jegyzőjéül *Marián József* kántortanítót, könyvtárosnak *Horváth Józsefet* választotta meg – a többi tisztségviselő között. Kimondotta, hogy hetenként kétszer „tanulmányi” felolvasásokat rendez, míg a többi napokon „szórakozási összejöveteleket” tart. „Egyedüli célja az önművelődés előmozdítása, miértis a politikát... kebeléből kizárja.” (27 sor a *Hírek* rovatban.)

1930. febr. 23. (vasárnap), Somogyi Újság, XII. évf. 45. sz.

Stephaich Pál Somogyvármegye alispánja: A múzeumnak még ebben az évben biztosítani kívánom az elhelyezését címmel közli a SÚ a 22-én a lap munkatársának kérdésére adott alispáni választ, amely az első oldalon megjelent cikk fenti címében olvasható ígérettel kezdődik, majd így folytatódik: „...a megyeház Teleki-térre néző épülettömbjén, amely épületben jelenleg az államépítészeti, népgondozói hivatal, továbbá a vármegyei levéltár van

elhelyezve, fog elhelyezést nyerni a Somogymegyei Múzeum Egyesület. A megnevezett épületben a Teleki-térre néző oldalon kaput vágatok, úgy, hogy a közönségnek a múzeumhoz való hozzájutást minden tekintetben megkönnyítsem...”

1930. febr. 27. (csütörtök), Új-Somogy, XII. évf. 48. (3117.) sz., 3. l.

Műkedvelő Boldogasszonyfán címmel 26 soros híradás arról, hogy febr. 23-án a boldogasszonyfai műkedvelő egyesület az iskola helyiségében „szépen sikerült” előadást tartott: három – egyfelvonásos – népszínművet mutatott be nagy sikerrel. „A megrendezés sikeréért elismerést érdemel *Tassler György* igazgató és neje. Az előadás tiszta jövedelmét az ifjúsági könyvtár kibővítésére fordítják.”

1930. márc. 2. (vasárnap), Somogyi Újság, XII. évf. 51. sz., 6. l.

Műkedvelő előadás Boldogasszonyfán címmel 42 soros hír a vasárnap [febr. 23-án] a róm. kat. iskolában az ifjúság által az iskolai könyvtáralap számára rendezett, igen jól sikerült műkedvelő előadásról, amelyet a Herlinger-féle vendéglőben zártkörű táncmulatság követett. A híradás a szereplők nevén kívül azokat is felsorolja, akik a belépőjegy árán felül is fizettek: 28-an adtak 20 fillértől 5 pengőig terjedő többlet-hozzájárulást, összesen kb. 100 pengőt.

1930. márc. 4. (kedd), Somogyi Újság, XII. évf. 52. sz., 3. l.

Építeni akar a Múzeum Egyesület címmel négy bekezdésnyi beszámoló a Somogymegyei Múzeum Egyesületnek szombaton [márc. 1-jén] a városházán tartott választmányi üléséről, ahol *Tallián Andor* és *Gönczi Ferenc* ismertette a fő-, ill. az alispánnál járt küldöttség beszámolóját: „ígéretet kaptak, hogy a múzeumot a megyeház bővítésével kapcsolatban juttatják helyiséghez.” Az ezt követő „hosszú vita” résztvevőinek „jó része a mellett volt, hogy a már meglevő pénzzel és még felveendő kölcsönnel kezdjék meg az építkezést. Egyelőre csak szerényebb épületről lehetne szó, mint például a 110 000 pengőbe került Pécsi-utcai elemi iskola, amit azután idők folyamán lehetne bővíteni.” – Az *Új-Somogy* ugyanezen napi számában *A Somogymegyei Múzeum Egyesület választmányi ülése* c., 31 soros hír szerint a választmány „az építés mellett szállott síkra”, és kimondta, hogy „elmennek Stephaich alispánhoz és vele az elhelyezés lehetőségéről fognak tárgyalni.” (4. l.)

1930. márc. 5. (szerda), Új-Somogy, XII. évf. 53. (3122.) sz.

Emeletráépítéssel oldja meg az alispán a múzeum elhelyezésének kérdését. Az államépítészeti hivatal már készíti a terveket címmel, ill. alcímmel első oldalán közli a lap a legújabb elképzelést a múzeum elhelyezéséről: „Az alispán a múzeumot a vármegyeház kibővítésével kapcsolatban óhajtja helyiségekhez juttatni. Ma délelőtt [márc. 4-én] ebben a kérdésben újból tárgyalta *Nádasdi* Dezső műszaki tanácsossal, az államépítészeti hivatal vezetőjével. // *Nádasdi*... azt ajánlotta az alispánnak, hogy a levéltári épületre húzasson még egy emeletet, s az így kapott helyiségekben helyezze el

az államépítészeti hivatalt s más hivatalokat s az így felszabaduló második emeleten helyeztesse el a múzeumot. „Számszerűleg bebizonyította, hogy az emelet ráhúzás megfelelőbb, olcsóbb, mint a főépület keleti szárnyának megtoldása.”

1930. márc. 8. (szombat), Új-Somogy, XII. évf. 56. (3125.) sz., 3. l.

Népkönyvtárat kapott Inke címmel 6 soros hír: a földművelésügyi miniszter 103 kötetből álló népkönyvtárat ajándékozott a községnek. Az inkei a 68. népkönyvtár Somogy megyében. [Ebben a faluban volt a miniszterelnök – gróf Bethlen István – földbérlő.]

1930. márc. 14. (péntek), Új-Somogy, XII. évf. 61. (3130.) sz., 4. l.

Nagyszabású márciusi ünnepélyt tart péntek délután a Leányliceum címmel 3/4 hasáb terjedelmű hír, amely így folytatódik: „A Kaposvári Egyesületi Leányliceum a magyar szabadság-ünnep előestjén, márc. 14-én, pontosan d. u. 5 órai kezdettel az iskola tornatermében színelőadásokkal egybekötött hazafias iskolai ünnepélyt tart...” A műsorszámok és a szereplők felsorolása után így folytatódik a szöveg: „Az ünnepély rendezésére fordított sokféle kiadás fődözésére [így!], valamint a terem korlátozott befogadóképessége miatt jegyek bocsáttattak ki. ...Az ünnepély tiszta bevétele az iskolai könyvtárak gyarapítására fordítatik.” (Az előadást márc. 16-ra, vasárnapra ugyanoda meghirdették az újság márc. 15-i számának 5. oldalán.)

1930. márc. 18. (kedd), Somogyi Újság, XII. évf. 63. sz.

A kultuszminiszter megígérte, hogy a továbbfejlődésben szívesen siet Kaposvár segítésére – e címmel csaknem kétoldalas beszámoló az 1–2. oldalakon a kaposvári református egyházközség meghívására szombaton, 15-én a városba érkezett vallás- és közoktatásügyi miniszter, gróf Klebelsberg Kunó egynapos látogatásának eseményeiről, köztük a Somogy megyei Múzeum Egyesület Tallián Andor ny. alispán vezette „szépszámú küldöttsége” által előterjesztett kérelemről, „...hogy segítse tető alá jutni a Széchenyi kultúrpalotát, melyben elhelyezést nyerne elsősorban a múzeum. A küldöttség hivatalos szónokán kívül Kladnigg Alajos kormányfőtanácsos arra kérte a minisztert, hogy 50 000 pengős kamatmentes kölcsön folyósításával tegye lehetővé az építkezés megindítását. // A miniszter válaszában hangsúlyozta, örömmel hallja, hogy az Egyesület a maga erejére támaszkodva igyekszik megoldani az ügyet. Nehézzé teszi azonban számára az ígéretet is, hogy a keszthelyi megkezdett, de be nem fejezett múzeum ólomsúllyal nehezedik rájuk. Amint hallotta, itt tulajdonképpen kultúrpalotáról van szó, ami már a földművelésügyi minisztérium hatáskörébe tartozik. A közbenjárást szívesen megígérte és a maga részéről is talán később megtalálja a segítés módját.”

1930. márc. 18. (kedd), Új-Somogy, XII. évf. 63. (3132.) sz., 1. l.

Gróf Klebelsberg Kunó látogatása Kaposvár kultúrájának fejlesztésére, támogatására nyújt reményt címmel kétoldalas beszámoló a kultuszminiszternek

szombaton, márc. 15-én – a református egyház meghívására – a városban tett 12 órás látogatásáról, amelynek során „14 kulturális intézményt szemlél meg”, és több küldöttséget is fogadott. A Somogyvármegyei Múzeum Egyesület vezetősége részéről *Tallián Andor* ny. alispán az egyesület építési kölcsön iránti kérelmét tolmácsolta, amelyet *Kladnigg Alajos*, az egyesület társelnöke azzal egészített ki, hogy 50 000 pengő államkölcsön elég lenne a kultúrház felépítésére már rendelkezésre álló 70 000 pengőjükhöz. Válaszában a „miniszter elmondotta, hogy szívesen adna államsegélyt, de a múzeumalap a keszthelyi múzeum építése folytán kimerült, de mivel kultúrház is lenne a múzeum, a földművelésügyi minisztérium büdzséjéből kellene építési segélyt kérni. A maga részéről azon lesz, hogy a kultusz- és [a] földművelésügyi minisztérium büdzséjéből összehozza a kért 50 000 pengőt.”

1930. márc. 18. (kedd), Új-Somogy, XII. évf. 63. (3132.) sz., 3. l.

Ugron Gábor [képviselő] *nagysszabású közgazdaságpolitikai beszédet mondott a Kereskedők Egyesületének közgyűlésén* címmel csaknem háromnegyed oldalas tudósítás a Kaposvári Kereskedők Egyesületének vasárnap [16-án] délelőtt tartott évi rendes közgyűléséről, amely új tisztikart is választott. A két könyvtáros: *Bársony János* és *Laufer Lajos*.

1930. márc. 18. (kedd), Somogyi Újság, XII. évf. 63. sz., 2–3. l.

Dr. Ugron Gábor képviselő nagy beszédet mondott a kaposvári kereskedők közgyűlésén címmel háromnegyed oldalas tudósítás a vasárnap [márc. 16-án] a városháza nagytermében lezajlott eseményről, amelyen a részleges tisztújítás során könyvtárossá *Bársony Jánost* és *Laufer Lajost* választották meg.

1930. márc. 18. (kedd), Somogyi Újság, XII. évf. 63. sz., 3. l.

Tallián Andor nyug. alispán a Katolikus Kör közgyűlésén a nagy magyar egységről beszélt címmel kb. egy hasáb terjedelmű beszámoló a vasárnap [márc. 16-án] tartott rendes évi közgyűlésről, ahol *Kovács Ernő* „könyvtárossi jelentése” is elhangzott, utána pedig „a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel választotta meg a kör tisztikarát”, benne a két könyvtárost, *Kovács Ernőt* és *Viza Lajost*.

1930. márc. 19. (szerda), Somogyi Újság, XII. évf. 64. sz.

A Magyar Mérnök és Építő Egyesület kaposvári osztályának közgyűlése c., a 3. oldalon közölt 36 soros hír szerint a „tegnap” [hétfőn] a városházán tartott tisztújító közgyűlésen az egyesület könyvtárossá *Fodor Istvánt* választották meg.

1930. márc. 20. (csütörtök), Somogyi Újság, XII. évf. 65. sz., 4. l.

Most címmel szó szerint közöljük a *Hírek* rovatcím után kurzív szedéssel nyomtatott, szokásos glossza e napi szövegét: „*Most* már láthatjuk, hogy kár volt annyit beszélni a kultúrpalotáról. Mi tulajdonképpen múzeumot akarunk, ezt akarjuk valami hajlékban elhelyezni, de egyúttal otthont adni a

könyvtárnak, a kultúrának. Ezért mondtuk kultúrpalotának, de ha azt akarjuk, hogy valósággá legyen a terv, el kell hagynunk ezt a jelzőt és mondjunk csak egyszerűen múzeumot. Mert a kultuszminiszter amint a küldöttségtől meghallotta, hogy itt kultúrpalotáról van szó, már készen is volt a válasszal, hogy ez tulajdonképpen a földművelésügyi miniszterhez tartozik. Ha pedig a földművelésügyi miniszter meghallja, hogy ez múzeum is, ő is hamar kész a válasszal: hiszen az múzeum, ami már a kultuszminisztérium hatáskörébe tartozik. És így majd vándorol a kérdés egyiktől a másikig... Azért a cél érdekében hagyjuk el ezt a kultúrpalota nevet. Mondjuk csak múzeumnak, mert hiszen éppen elég, ha mi tudjuk[,] mit is akarunk csinálni. Így legalább majd tartozik valahova.” (33 sor)

1930. márc. 23. (vasárnap), Új-Somogy, XII. évf. 68. (3137.) sz., 4. l.

Társasköri tisztújító közgyűlés Nagyatádon címmel 36 soros hír a nagyatádi köztisztviselők társaskörének „minap” tartott évi rendes közgyűléséről, amelyen az egyhangúlag megválasztott új vezetőségbe két „könyvtárnok” is bekerült *Burics László* polgári iskolai tanár és *Sebestény Béla* középiskolai tanár személyében.

1930. márc. 23. (vasárnap), Somogyi Újság, XII. évf. 68. sz.

Meghívó a Kaposvári Munkás Otthon ápr. 6-án, vasárnap délelőtt fél 11 órakor saját helyiségében tartandó rendes évi közgyűlésére, amelynek napirendjén a könyvtárosi jelentés is szerepel – hirdetés formájában jelent meg az ezt a szöveget is tartalmazó bővebb közlemény az újság 8. oldalán. Magáról az eseményről azonban nem olvasható beszámoló vagy híradás az újság ápr. 6. utáni számaiban. – *A Meghívó. A Kaposvári Munkás-Otthon...* ápr. hó 6-án... tartja meg *rendes évi közgyűlését* szövegű, és a *Napirend*nek a könyvtárosi jelentésre való utalását is tartalmazó hirdetés az *Új-Somogy* c. lap 1930. márc. 25-i, keddi számában is megjelent, mégpedig a 6. oldalon.

1930. márc. 28. (péntek), Somogyi Újság, XII. évf. 71. sz.

A [kaposvári] felső kereskedelmi iskola segítő egyesülete f. hó 21-én megalakult *Rottensteiner Richárd* tanárelnök vezetésével. Tisztikarában *Zsiborács Lajos* III/B oszt. tanuló lett a könyvtáros. (17 soros hír a 4. oldalon.) – Ugyanez az információ az *Új-Somogy* márc. 29-i, 72. (3141.) számában is megjelent *Megalakult a kereskedelmi iskola segítő egyesülete* címmel, s a 19 soros híradás a 3. oldalon olvasható.

1930. márc. 28. (péntek), Új-Somogy, XII. évf. 71. (3140.) sz.

Megalakult a Faluszövetség kaposmérői fiókja címmel 19 soros hír a 4. oldalon az Országos Faluszövetség helyi fiókjának *Keresztes Gyula* református lelkész elnöklete alatt történt megalakításáról. A szövetségi fiók helyisége egyelőre a polgári olvasóköri épületében lesz, „ahol rendelkezésre áll olvasmányul a földművelésügyi miniszter által ajándékozott 108 kötetből álló könyvtár is.”

1930. ápr. 2. (kedd), **Somogyi Újság, XII. évf. 74. sz.** [részben hibás dátum, a helyes: **ápr. 1.** (kedd)]

Szép eredménnyel záródott a Kaszinó elmúlt esztendeje címmel beszámoló a 3. oldalon a Kaposvári Nemzeti Kaszinó 30-án, tegnap [valójában: 30-án, vasárnap] tartott rendes évi közgyűléséről, amelyen *Kengyel Miklós* „könyvtárnoki jelentése” is elhangzott, sőt *Kacs Kovács Lajos* elnök indítványára a könyvtárnoknak – és még négy tisztségviselőnek – jegyzőkönyvi köszönetet is megszavazott a közgyűlés „a szép eredményért”. – Az *Új-Somogy* az ápr. 1-i (keddi) 74. (3143.) számában *A Casino közgyűlése* c., a 4–5. oldalakon közölt 46 soros hírben hasonlóképpen számolt be a közgyűlésen történekről.

1930. ápr. 8. (kedd), **Új-Somogy, XII. évf. 80. (3149.) sz.**

A Kultúrház építését vették tervbe a kaposvári vasutasok címmel és *Szombaton* [ápr. 5-én] tartotta rendes évi közgyűlését a *Vasutasok Dal- és Társasköre*. – *Újból Király József h. állomásfőnök lett az Egyesület elnöke* alcímmel az újság 3. oldalán megjelent tudósítás szerint Király József elnöki megnyitójában arra is kérte a tagokat, hogy a könyvtárt minél nagyobb számban használják. Az új tisztkarba könyvtárosnak *Szigeti István* és *Csordás János* ü. segédtiszteket, *Golob Vince* ü. altiszteket és *Trunkó Lászlót* választották meg. Elhangzott egy olyan indítvány is, hogy a vasutasság indítson gyűjtést kultúrház építésére.

1930. ápr. 9. (szerda), **Somogyi Újság, XII. évf. 81. sz., 2. l.**

A Király József helyettes állomásfőnök lett a Vasutas Dal- és Társaskör elnöke címmel, ápr. 8-i dátummal megjelent részletes tudósítás szerint az István utcai körli helyiségben megtartott rendes évi közgyűlésen „egyhangú lelkesedéssel” megválasztott tisztkarba könyvtárosként *Szigeti István*, *Csordás János*, *Golob Vince* és *Trunkó László* került be.

1930. ápr. 13. (vasárnap), **Somogyi Újság, XII. évf. 85. sz., 3. l.**

A M. kir. Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadás-sorozatában *Németh Jenő* mezőgazdasági szakiskolai igazgató tartott előadást *A gazdasági népkönyvtárak mint a gazdák önképzésének segédeszközei* címmel délután fél négytől négy óráig. (Ugyanez az *Új-Somogy* ápr. 13-i számának 5. oldalán olvasható.)

1930. ápr. 26. (szombat), **Új-Somogy, XII. évf. 94. (3163.) sz.**

Műkedvelő előadás Kisbajomban címmel 19 soros hír a 2. oldalon arról, hogy a „kisbajomi műkedvelő ifjúság saját könyvtára javára műkedvelő előadást rendezett, amely úgy a közönség érdeklődése, mint a színrehozatal minősége szempontjából fényesen sikerült.” *A Férfjhez megy a bíró lánya* c. négyfelvonásos népszínmű – amelynek szereplőit a közlemény kivétel nélkül felsorolja – betanítását, rendezését *Rákóczi József* református iskolai tanító „intézte dicséretes sikerrel”.

1930. ápr. 29. (kedd), Új-Somogy, XII. évf. 96. (3165.) sz.

Ma [28-án, hétfőn] délelőtt 10 órákor kisgyűlést, 12 órákor rendkívüli megyegyűlést tartott Somogy törvényhatósági bizottsága címmel beszámoló az első oldal fő helyén: „...Báró *Weissenbach* Iván főjegyző... a Széchenyi-Kultúrház építésére javasolt 50 000 pengős megyei hozzájárulás ügyét referálta, amely összeget a katona-beszállásolási alapból folyósítanak, miniszteri jóváhagyás után.” „...A közgyűlés... hozzászólás nélkül, névszerinti szavazással kimondotta, hogy a kaposvári Széchenyi Múzeum építésére 50 000 pengőt megszavaz...”

1930. ápr. 29. (kedd), Somogyi Újság, XII. évf. 96. sz., 2. l.

Somogyvármegye 50 000 pengőt ad a kultúrház építésére címmel beszámoló a vármegye kisgyűlésének 28-án, hétfőn tartott üléséről, amelyen *dr. Keresztes-Fischer Ferenc* főispán elnöki megnyitója után báró *Weissenbach Iván* vármegyei főjegyző ismertette az alispán arra vonatkozó „javaslatát”, hogy a megye 50 000 pengőt adományoz a Széchenyi-kultúrház építésére.

1930. ápr. 29. (kedd), Új-Somogy, XII. évf. 96. (3165.) sz., 4. l.

A Múzeum épül címmel közölt glossza, amely a *Hírek* fejléc alatti szokásos helyen jelent meg, a „Múzeum” épül és nem „Kultúrpalota” megkülönböztetés értelmét, praktikus okait magyarázza: az egyik, az első ugyanis *Klebsberg* kultuszminiszter, a másik viszont a földművelésügyi miniszter illetékeségébe, tehát támogatási kötelezettségi körébe tartozik. Ezért „az otthonhoz juttatandó intézmény neve »Somogymegyei Széchenyi Múzeum« legyen...” „A felépítendő Múzeumról tudni fogja mindenki, hogy az a magyar kultúra palotája akkor is, ha a nevében nincs külön kidomborítva.”

1930. május 1. (csütörtök), Új-Somogy, XII. évf. 98. (3167.) sz.

Pesten készítik a kaposvári Széchenyi Múzeum terveit címmel 18 soros hír a 4. oldalon: *Stephaich* Pál alispán a múzeum terveit Budapesten készítteti el, s ezek elkészülte után azonnal kiírja a versenytárgyalást a munka elvégzésére. Az építésre a megyei 50 000 pengőn felül 75 000 pengő áll rendelkezésre, s Kaposvár város is 30 000 P-t fog erre a célra megszavazni. Ebből a 155 000 pengőből egyelőre a múzeum homlokzatát és törzspépületét fogják megépíteni a Horty [így!] - kertben.”

1930. máj. 25. (vasárnap), Új-Somogy, XII. évf. 118. (3187.) sz.

Újjáalakították a Berzsényi Társaság tisztikarát címmel mindössze 29 soros, de kiemelt címsorokkal közölt híradás az újság első oldalán: Miután *Hortobágyi Ágost* ny. kir. tanfelügyelő lemondott az elnökségről és vele együtt a tisztikar is leköszönt, a társaság új elnökévé *dr. Véték Györgyöt*, Kaposvár polgármesterét választották meg, ügyvezető elnökévé pedig *Nemess Ernőt*. A könyvtáros *K. Pap János* lett. – Ugyanerről az eseményről beszámolva a *Somogyi Újságnak* szintén e napi száma – a 3. oldalon – a vezetőség kicserélésének okairól azt állapítja meg, hogy a társaság a kitűnően vezetett admi-

nisztráción kívül sem irodalmi, sem művészeti szempontokból nem nyújtotta a tőle jogosan elvárt teljesítményt. Az elmaradás fő oka a belső harcokban keresendő. A megválasztott tisztikar névsorában hibásan írja a könyvtáros nevét két p-betűvel a helyes *K. Pap János* helyett.

1930. május 27. (kedd), Somogyi Újság, XII. évf. 119. sz.

A megye térképén azokra a helyekre is rá kell mutatni, ahol a szurkálók és gyilkosok vannak címmel beszámoló az első oldalon a [megyei] Iskolánkivüli Népművelési Bizottságnak a tél folyamán végzett munkájáról, amelyre főleg az előadások, tanfolyamok szorgalmazása-szervezése volt a jellemző: „A tanfolyamokon, előadásokon leginkább az ifjúság vett részt, feltűnően kevés volt a nőhallgatók száma. Vetítőgép, rádió, gramofon, könyvtárak álltak még rendelkezésre, mint segítőeszközök.”

1930. jún. 24. (kedd), Somogyi Újság, XII. évf. 140. sz.

„A Katholikus Kör könyvtára könyvtárrendezés céljából szünetel. A Kör vezetősége felkéri mindazokat, akiknél könyvek vannak, hogy azokat mielőbb beszo­l­gáltatni szíveskedjenek. A könyvtár megnyitását annakidején közölni fogjuk.” *(Az újság 3. oldalán megjelent 8 soros híradás szó szerinti közlése.)*

1930. jún. 26. (csütörtök), Somogyi Újság, XII. évf. 142. sz.

A múzeum és várrom, mint Kaposvár idegenforgalmának jelentős tényezője címmel első oldalas eszmefuttatás a leendő vásártér tereprendezési munkálatai során előbukkant vármaradványok sorsáról. A lerombolás, illetve meghagyás álláspontját képviselők közül a lap az utóbbiak mellé áll, s idézve az ásátásokon szemlét tartó *Bevilaqua-Borsodi Béla* budapesti műtörténész szavait („Kaposvár szó szoros értelmében a múltját találta meg”) és véleményét („itt kellene otthonhoz juttatni a múzeumot is”), ezt írja: „...megfelelőbb környezetet nem is igen lehetne találni a magtárban kellő átalakítás mellett elhelyezett múzeum részére.” Majd így folytatja: „Akadályja ennek az elhelyezési tervnek, hogy a város már a Futurával [országos érdekeltsgű gabona- és terményforgalmi kereskedelmi nagyvállalat] tárgyal a magtár átengedéséről, azonkívül az épületeket az anyag megváltása ellenében adja át csak herceg Esterházy.”

1930. jún. 28. (szombat), Új-Somogy, XII. évf. 144. (3213.) sz.

A régi vár helyén legyen a Múzeum, az új polgári fiúiskola mellett pedig a Kultúrház címmel, *A rekonstruálandó vár környékéről elttüntetendők az épületek.* – *A kultúrházban nagy előadóterem és téli tornacsarnok [Turnhalle] létesítendő.* – *A vár tövében kirándulóhely, vendéglő és park lenne célszerű* alcímekkel közli a lap első oldalán a szerkesztőségnek „Egy régi benszü­lött [így!] kaposvári aláírással küldött levelet, amelyhez azt is megjegyzi a bevezető sorokban, hogy „Kaposvár régebbi közéletében jelentős szerepet játszott úrtól kaptuk.” – A szövegből valóban kiderül, hogy a Szokolya­berekben folyó ásátások sugallta javaslatok szerzője jól ismeri a kultúrpalota-múzeum épületügyének eddigi fejleményeit.

1930. júl. 17. (csütörtök), **Új-Somogy, XII. évf. 160. (3229.) sz., 4. l.**

Apróhirdetések. Használt szépirodalmi, ifjúsági és mesekönyveket, Pesti Hírlap könyveket [detektív- és kalandregények] és bármilyen iskolára szóló tankönyveket minden mennyiségben veszek. Steffek könyvkereskedés, Kaposvár, Berzsényi utca 2.

1930. júl. 27. (vasárnap), **Új-Somogy, XII. évf. 169. (3238.) sz.**

A belügyminiszter jóváhagyta a megye 50 000 pengő hozzájárulását a múzeum építéséhez. Amint a kultuszminisztérium jóváhagyja a múzeum [építésének] terveit, azonnal megkezdik az építkezést – ez a címe, ill. alcíme az újság első oldalán megjelent cikknek, amely szerint miután a vármegye törvényhatósága által ápr. 28-án, a rendkívüli megyegyűlésen a katonabeszállásolási alapból felajánlott összegnek a múzeum építésére történő felhasználásához a belügyminiszter hozzájárult, Stephaich Pál alispán a Gyűjteményegyetemhez, ill. a kultuszminisztériumhoz fordult: készíttessék el a múzeum építési terveit, ill. jóváhagyva küldjék le hozzá. Ha ezeket megkapja, azonnal kiírja az építésre a versenytárgyalást, „s a megye 50 000 pengőjével, a múzeumnak erre a célra gyűjtött összegével, valamint a város hozzájárulásával a Horthy-kertben azonnal megkezdeti a múzeum építését.”

1930. aug. 26. (kedd), **Somogyi Újság, XII. évf. 192. sz., 4. l.**

Már dolgoznak a városi mérnöki hivatalban a kultúrpalota tervpályázatának kiírásán cím után a kezdő mondat: „A kultúrpalota most már valósággá válik! [így!] Ennek az állításnak a bizonyítása: Andorka [korábban: Fleischhacker (Gyula)] műszaki tanácsos vezetésével a mérnöki hivatalban már dolgoznak a kultúrpalota tervpályázatának kiírásán.” Az aug. 25-i keltezésű, nagy címbetűkkel nyomtatott, de viszonylag kis terjedelmű, 24 soros közlemény megemlíti, hogy a rendelkezésre álló 150 000 pengőt kiegészíti majd az állam által nyújtandó segély is, „mely valószínűen akkora lesz, hogy semmi akadálya sem lesz a kultúrpalota építkezési munkálatai megindításának. // A tervpályázat pontjainak és részleteinek összeállítása után kerül sor annak részletes letárgyalására, mely után meghirdetik a pályázatot...”

1930. szept. 7. (vasárnap), **Somogyi Újság, XII. évf. 203. sz., 2. l.**

A város 513 000 P-vel [pengővel] megoldja a kaposvári munkanélküliséget. Felépítik a vágóhidat, múzeumot...” [stb.] – a lap munkatársának, Boross Jenőnek ezzel a címmel-alcímmel dr. Vétek György polgármesterrel készített csaknem egy oldalas interjújából kiderül, hogy a gazdasági világválság miatt keletkezett gondok megoldásában magára maradt város polgármestere saját erőből, új építkezések megindításával próbál úrrá lenni a munkanélküliségen. Szavai szerint: „...utasítást adtam a múzeum tervpályázatának kiírására, melyet egyébként tegnap már a műszaki bizottság is felülvizsgált. Eszerint még az ősz előtt belekezdünk a múzeum építésébe, egyelőre csak annyit csináltatunk meg az eredeti tervekből, [a] mennyinek építése a rendel-

kezésre álló 130 000 pengőből kifutja. Tehát most már biztos, hogy rövid időn belül a Horthy-parkban már hozzáláthatnak a múzeum középszárnyának építéséhez.”

1930. szept. 14. (vasárnap), Új-Somogy, XII. évf. 208. (3277.) sz., 2. l.

Elkészült a múzeum tervezési kiírása. A vármegye építteti meg a múzeumot, amely a kultúrpalotát, a múzeumot és a könyvtárt foglalja magában [...] – ezzel a címmel, ill. alcímmel kb. egyhasábnyi terjedelmű cikk méltatja *Stephaich Pál* alispán érdemeit, aki Nagy Sándor módjára átvágta azt a bizonyos gordiusi csomót: „A sok ankétezés helyett a tettek mezejére lépett, amikor a nyár folyamán a megyegyűléssel kimondatta a múzeum építését.” Megbízta Andorka Gyula műszaki tanácsost, készítse el a múzeum tervezési kiírását. Az Andorka-féle javaslat szerint „...a Horthy Miklós kertben építendő épületet múzeumi, kultúrpalotai és könyvtári részre kell megtervezni.” A könyvtári részbe 36 ezer kötet könyv befogadására alkalmas könyvtárterem és olvasóterem tervezendő.” „A tervezési kiírást felküldték Hóman Bálint Nemzeti Múzeumi igazgatónak, aki szakszerűségi szempontból fogja azt felülbírálni.” Az alispán felvetette azt a gondolatot is, hogy a 44-es gyalogezred [az első világháború híres somogyi-tolnai ezrede] emlékművének felállítására összegyűlt pénzt is „fordítsák a múzeum építésére, amelyben ki lehetne fejezni a 44-esek dicső emlékét.”

1930. szept. 17. (szerda), Új-Somogy, XII. évf. 210. (3279.) sz.

Megnyílik a Katholikus Kör könyvtára. A Katholikus Kör értesíti tagjait, hogy könyvtára f. hó 17-én fog ismét megnyílni. Könyvtárórákat a szokott időben tartják meg. *(A 3. oldalon megjelent 6 soros hír szó szerinti közlése.)*

1930. szept. 18. (csütörtök), Új-Somogy, XII. évf. 211. (3280.) sz.

A lehető leggyorsabban kiírásra kerül a Múzeum-építés árlejtése címmel a lap első oldalának középső részét elfoglaló cikk megismétli a legújabb fejlemények leírását: Miután *Stephaich Pál* alispán *Andorka Gyula* műszaki tanácsossal kidolgoztatta a Múzeum tervezési kiírásának főbb részletkérdéseit, várják a Nemzeti Múzeum igazgatóságától „a szakszerűségi felülvizsgálás közelebbi megtörténté”-t, amely után „az úgynevezett »Kultúrház-építési bizottság« rövidesen összeül.” Ha ez alkalmasnak találja kivitelezésre az elgondolást, „nyomban megkezdődik az építkezés, már csak azért is, hogy az őszi nagy munkanélküliségen ezzel... is enyhítsenek...” Tartósan enyhe őszi esetén „esetleg még a tél beállta előtt tető alá is kerülhet a Múzeumnak egyelőre megépítendő része...” Most ugyanis „csak annyi fog... megépítésre kerülni, amennyi a 120-150 000 pengő körüli [meglevő] összegből kivitelezhető. A megépítendő rész azonban olyan fog lenni, hogy csonkaságában is sejtetni fogja a későbbi hozzáépítésekkel kialakuló monumentális építmény majdani formáját...” Erre azért is szükség van, „mivel az északi irányban fejlődő városnak 20-30 év múlva már a Múzeum-épület lesz egyik központi objektuma[,] és nagyobb összejövetelek, ünnepélyek,

gyűlések stb. is ott fognak lefolyni a Múzeumnak a Horthy-parkra néző déli homlokzata előtti térségen.”

1930. szept. 19. (péntek), Új-Somogy, XII. évf. 212. (3281.) sz.

Vétek polgármester is helyesli a negyvennégyes emlékműnek a múzeum megépítésével kapcsolatos megoldását. Örömmel csatlakozik az alispán tervéhez – az újság első oldalának közepén megjelent rövid tudósításnak ez a fenti címe és alcíme pontosan kifejezi a summázatát is annak a kérdésnek, amely „Napok óta a közérdeklődés homlokterében áll Kaposváron”.

1930. szept. 19. (péntek), Új-Somogy, XII. évf. 212. (3281.) sz.

A leánylíceumi önképzőkör új tisztikara címmel 25 soros hír a 4. oldalon arról, hogy megalakult a Kaposvári Egyesületi Leánylíceum Rozgonyi Piroska önképzőköre. Ebben főkönyvtáros lett *Weissenbach Janka* VIII., könyvtáros *Gál Anna*, *Stecz Livia* VIII., *Szamosy Izabella*, *Lux Klára* VII. oszt. tanuló. – A *Somogyi Újság* ugyanezen napi számának ugyancsak 4. oldalán *A leánygimnázium önképzőköre megalakult* címmel 23 soros közlemény tartalmazza az Új-Somogyéval megegyező adatokat.

1930. szept. 24. (szerda), Új-Somogy, XII. évf. 216. (3285.) sz.

Megalakultak az ifjúsági egyesületek a kaposvári kereskedelmi iskolában címmel az újság 3. oldalán 50 soros hír, amely egyebek között arról szól, hogy a Kaposvári Községi Négyévfolyamú Fiú Felsőkereskedelmi Iskola Széchenyi Ifjúsági Olvasóköre ma [szept. 21-én, vasárnap] tartott alakuló közgyűlésén az új tisztikarba főkönyvtárossá *Bóhm János* IV. A., könyvtárossá *Papp Lajos* IV. B. osztályos tanulót választották meg, a Segítő Egyesület könyvtárosa pedig *Zsiborács Lajos* IV. [helyesen: IV. A.] oszt. tanuló lett. – A *Megalakultak a polgári leányiskolában az ifjúsági egyesületek* c., 22 soros, szintén a 3. oldalon olvasható hírből pedig az tudható meg, hogy a polgári leányiskola Zrínyi Ilona önképzőkörének alakuló gyűlésén – amelynek pontos dátumát az újság nem közli – *Novits Karolin* és *Vajda Anna* IV. oszt. tanulókat választották meg könyvtárosnak.

1930. szept. 24. (szerda), Somogyi Újság, XII. évf. 216. sz.

A kereskedelmi iskola egyesületei megalakulása címmel a 4. oldalon megjelent, fél hasáb terjedelmű hír szerint a kereskedelmi Széchenyi Ifjúsági Önképző Köre 21-én tartott alakuló közgyűlésén főkönyvtárossá *Bóhm J.* [helyesen: János] IV. a., könyvtárossá *Papp L.* [helyesen: Lajos] IV. b. oszt. tanulót választották meg, az iskolai segítő egyesületnek a könyvtárosává pedig *Zsiborács Lajos* IV. a. osztályos tanulót. – A *polgári leányiskolában a rendszeres tanítás keretében az ifjúsági egyesületek is megkezdték működésüket* címmel 30 soros hír a 3–4. oldalon: a leánypolgári Zrínyi Ilona önképzőköre szept. 20-án az igazgató és a tanárelnök jelenlétében tartotta meg alakuló gyűlését, amelyen könyvtárossá *Nevits* [helyesen: Novits] *Karolin* és *Vajda Anna* IV. oszt. tanulókat választották.

1930. szept. 30. (kedd), Új-Somogy, XII. évf. 221. (3290.) sz.

Megalakult a reálgimnázium Virág-Önképzőköre címmel az 5. oldalon 19 soros hír: az önképzőkör alakuló gyűlésén megválasztott tisztikarba főkönyvtárosként *Zefferovits György* VIII. osztályos, alkönyvtárosként *Frey Jenő* VII. b. osztályos tanuló került be. – A *Somogyi Újság* e napi számának 4. oldalán *Megalakult a reálgimnázium önképzőköre* címmel megjelent 17 soros hír csak abban különbözik az Ú-S-ban közölttől, hogy az alkönyvtáros – *Frey Jenő* – osztályának megnevezése rövidebb: VII. oszt.

1930. okt. 1. (szerda), Új-Somogy, XII. évf. 222. (3291.) sz.

A városi közgyűlés mindenben egyetért Vének György polgármesternek a közmunkák megindítását célzó akciójával c., az első lapoldal háromnegyed részét megtöltő, a szept. 29-én tartott közgyűlésről beszámoló cikkből egyetlen mondat: „A *Kultúrpalota* múzeumi része az alispán [*Stephaich Pál*] jóvoltából kizárólagosan a vármegye pénzéből jut hamarosan tető alá.”

1930. okt. 5. (vasárnap), Somogyi Újság, XII. évf. 226. sz.

Könyvtárt Kaposvárnak... címmel az újság 6. oldalán, a *Hírek* rovat végén anonim glossza, amely szó szerint így hangzik: „Kaposvárnak mindig olyan híre volt, hogy a Dunántúl legintellektuálisabb városa. Különösen állították ezt a színházigazgatók, akik szívesen időztek ebben a városban, amelynek mindig volt publikuma, még akkor is, amikor komoly drámákat játszottak a színpadon. Éppen azért szinte érthetetlen, hogy e közönség még mindig nem bír egy olyan könyvtárral, amely elengedhetetlen szükségessége minden város kulturális berendezésének. Egy város olvasóinak a száma majdnem olyan indexe a műveltségének, mint a szappan a civilizációnak. Egy könyvtár bizonyára nem lesz fölösleges tartozéka annak a múzeumnak, amely már a megvalósulás stádiumába jutott és Kaposvár irodalmi színvonalára sem kihatás nélkül[i] egy szépen felszerelt könyvtár. Azt hisszük, nem utópia ez a gondolat...”

1930. nov. 1. (szombat), Új-Somogy, XII. évf. 249. (3318.) sz.

Rövidesen kiírják a kaposvári Múzeumra az országos pályázatot címmel beszámoló a lap első oldalán a ma [csütörtökön] a vármegyházán tartott tanácskozásról, amelyen a törvényhatóság és a Vármegyei Kultúrházépítő Bizottság értekezlete „...örömmel vette tudomásul, hogy az évek és évtizedek óta vajdó ügy most már végre egészen közel jutott a megvalósuláshoz, amennyiben a Horthy-park északi részében... egy körülbelül 400 000 pengőbe kerülő kultúrpalota épül, amelyből azonban egyelőre csak... a középső kétemeletes rész nyer kivitelezést, a Gyűjtemény Egyetem és Nemzeti Múzeum főigazgatójának, dr. Hóman Bálint egyetemi tanárnak a helyeslésével találkozott elgondolások szerint. // A részletesen megtárgyalt tervpályázati kiírás rövidesen meg fog jelenni..., amelynek nyertese 1500 pengő tiszteletdíjat kap, míg a többi pályamű egyenkint 500 pengővel lesz megvásárolható. A január hónapban beérkező tervpályázatok felett

egy 11 tagú bizottság fog dönteni...” Az építkezés legkésőbb áprilisban megkezdődik. A cikk egyik alcíme szerint a kivitelezendő épületrész 150 ezer pengőbe fog kerülni.

1930. nov. 1. (szombat), Somogyi Újság, XII. évf. 249. sz., 6. l.

A Most már megépül a kultúrpalota c., összesen több mint fél hasáb terjedelmű beszámoló szerint Stephaich Pál alispán az általa ma [csütörtök] délelőttre összehívott gyűlésen bejelentette, hogy „...már annyira haladt az ügy, hogy a főépület építését meg lehet kezdeni, amihez később majd a melléképületeket is meg lehet építeni. Azonban a múzeum fenntartását nem lehet társadalmi úton biztosítani, ...ezért... a Múzeum Egyesület adja át vagyonát, illetve gyűjtött dolgait a megyének... Az épület a Horthy-parkban lesz, egyelőre mintegy 150 000 pengő költséggel a homlokzatot építik meg, az egész komplexum költsége pedig mintegy 400 000 pengőt tesz ki. // Dr. Vének György polgármester... arra kérte az alispánt, hogy minél gyorsabban kezdjék meg az építkezést, mert a munkanélküliség nagy...”

1930. nov. 12. (szerda), Somogyi Újság, XII. évf. 257. sz.

Milyen feltételek mellett építi meg a megye a kultúrházat címmel a lap első oldalának felét elfoglaló beszámoló a Múzeum Egyesület választmányának nov. 11-én tartott üléséről, amelyen az alispánnak [Stephaich Pál] a múzeum felépítéséről, ill. annak feltételeiről szóló tervezetét vitatták meg. E feltételek között szerepel a városi tulajdonban levő építési telek, az építkezésre eddig gyűjtött pénz és az összes múzeumi tárgy [ingyenes] átengedése a vármegyének – a Múzeum Egyesület további fennmaradása mellett. A választmány öttagú bizottság kiküldéséről döntött, hogy az szerkessze meg az alispáni tervezetre adandó választ. – Az *Új-Somogy* c. lap ugyanezen napon megjelent (257. [3326.]) számának első oldalán *Átadja vagyonát a vármegyének a Múzeum Egyesület* címmel közölt rövid beszámolóban a következő olvasható: „...a választmány úgy döntött, hogy bizonyos kikötésekkel átadja a gyűjtött anyagot a vármegyének.” Az átadás módozatainak meg tárgyalására öt tagját küldte ki.

1930. nov. 15. (szombat), Új-Somogy, XII. évf. 260. (3329.) sz.

[Országos] *Tervpályázati hirdetmény* címmel az újság 4. oldalán apró betűkkel megjelent Somogy vármegye alispánjának, *Stephaich Pálnak* nov. 7-én kelt, 334/10-1930. sz. pályázati felhívása a Kaposváron felépítendő *Somogy-megyei Múzeum* terveinek elkészítésére 1:1000 méretarányban, ill. a homlokzati rajzok esetében 1:200 méretben. A kitűzött első díj 1500 pengő, az esetleg megvásárolandó pályamunkák vételára 500-500 P. – Ezt a pályázati szöveget a *Somogyi Újság* is közölte, mégpedig egy nappal később, nov. 16-án, vasárnap, a 8. oldalon.

1930. nov. 22. (szombat), Somogyi Újság, XII. évf. 266. sz., 1. l.

Valóra válnak az álmok és végre megvalósul a múzeum. A Múzeum Egyesület

döntő jelentőségű közgyűlése címmel, ill. alcímmel csaknem egész oldalas tudósítás a csütörtökön a városházán két helyszínen lezajlott eseményről, a választmányi ülésről, majd az azt követő közgyűlésről. Ez utóbbin *Tallian Andor* ny. alispán, társelnök köszönetet mondott *Stephaich Pál* alispánnak azért, hogy „...megkezdeti a kultúrpalota építését, ahol helyet kap a múzeum is.” *Gönczi Ferenc* ügyvezető igazgató először évi jelentését terjesztette elő, amelyben a könyvtárról csak annyit mondott, hogy „101 darabbal [kötettel], a régi nyomtatványok 7... [darabbal] gyarapodtak.” Majd a választmány által kiküldött bizottságnak az alispán kikötéseire adott válaszait ismertette. Ezek öt pontja közül az első kettő az igazán fontos. Nevezetesen: „1. A Múzeum Egyesület hozzájárul ahhoz, hogy tárgyai a kultúrpalotában történt elhelyezés által a vármegye tulajdonába mennek át. 2. Hozzájárul, hogy a céljaira összegyűjtött pénz a kultúrpalota céljaira felhasználtsáék...”

1930. nov. 22. (szombat), Új-Somogy, XII. évf. 266. (3335.) sz.

A Gyűjtött anyagát átadja a vármegyének, de továbbra is fennmarad a Múzeum-Egyesület címmel és *Történelmi jelentőségű határállomáshoz érkezett el a Múzeum Egyesület érdekeit felkaroló társadalmi szervezet.* – *Választmányi ülést és közgyűlést tartott csütörtökön délután a Somogyvármegyei Múzeum-Egyesület, mely öt taggal lesz képviselve a vármegyei szabályrendelettel felállítandó Múzeum Bizottságban* alcímekkel tulajdonképpen minden lényegeset elmond az újság első oldalának három hasábját elfoglaló, sőt a második oldalra is átnyúló beszámoló a nov. 20-i tanácskozáson a leendő kultúrpalotával kapcsolatban elhangzottakról.

1930. nov. 26. (szerda), Új-Somogy, XII. évf. 269. (3338.) sz.

Valószínűleg a Múzeum-épület homlokzati része elé kerül a 44-es emlékmű címmel a lap 1–2. oldalain szerkesztőségi reflexió a múzeum- plusz kultúrházépítés legújabb fejleményeire, a következőkből kiindulva: „A város természetes fejlődési iránya tudvalevőleg észak felé halad és ennek... megfelelőleg új kulturális centrum keletkezik ott az egymás mellé kerülő három kulturális intézmény révén[,] és ennek a kultúrközpontnak is a magva lesz a Múzeumot magába fogláló Kultúrpalota, amely pár éven belül megnyitandó nyilvános könyvtárával, olvasótermével, látogatott otthona lesz a művelődésnek, a felnőtt lakosság önképzésének, sőt... a közönség kulturális szórakozásainak is.”

1930. dec. 2. (kedd), Somogyi Újság, XII. évf. 274. sz.

A Népművelési Bizottság tízezernél több előadást rendez a jövő tanévben címmel a lap 2. oldalán beszámoló Somogyvármegye Iskolánkívüli Népművelési Bizottságának szombaton [nov. 29-én] a megyeházán „az őszi munkaprogramot megállapító közgyűlésé”-ről. *Felczán József* megyei népművelési titkár a bizottság jelentését, ill. 1930–31. évi programját ismertette azt is megemlítette, hogy „...a népművelés céljaira rendelkezésre áll több vándorkönyvtár, a kaposvári népkönyvtár, vetítőgépek, mozigépek.”

1930. dec. 13. (szombat), *Új-Somogy*, XII. évf. 283. (3352.) sz., 2. l.

A Hihetetlenül nagy az érdeklődés a múzeumépítés eszmei tervpályázata iránt c., ill. [...] – Már eddig is ötvennél többen kérték ki a pályázati feltételek űrlapját a megyétől alc. tájékoztató írás szerint a jan. 15-i határidejű pályázat űrlapját az alacsony díjak ellenére még a héten is többen kérték ki az alispáni hivataltól. Ezek névsorában, amelyet közöl az újság, olyan, ma is ismert építészek szerepelnek, mint például *Jánszky Béla, Arkay Bertalan, Gerlóczy Gedeon, Weichinger Károly, Lechner László* Budapestről vagy *Dulánszky Jenő* Pécsről. – A pályázati kiírást kérők száma 88-ra emelkedett a lap dec. 25-i számának 15. oldalán megjelent híradás szerint.

1930. dec. 23. (kedd), *Új-Somogy*, XII. évf. 291. (3360.) sz.

A Katholikus Kör értesíti tagjait, hogy a f.[olyó] hó 24-iki és 31-iki könyvtáróra elmarad. Legközelebbi könyvtáróra 1931. január 7-én[,] a szokott időben. [5 soros hír az 5. oldalon.] – Ugyanezen hír a *Somogyi Újságnak* szintén a dec. 23-i számában jelent meg 4 sorban, a 3. oldalon.

1931. jan. 4. (vasárnap), *Somogyi Újság*, XIII. évf. 3. sz.

Hétfőn megkezdik a volt hercegi major bontását és a régi kaposvári vár el-tűnik a föld színéről címmel, jan. 3-i dátumozással 44 soros cikk a 2. oldal közepén. „Nem tudjuk[,] milyen forrásból, de legutóbb a fővárosi lapokban hírek jelentek meg, melyek szerint Kaposvár városa megvette Esterházy hercegtől az úgynevezett sörház-majort, csak azért, hogy ott kiásassa teljesen a régi várat, ott építtesse fel a múzeumot s az egészet szépen parkírozta.” Valójában a várról volt ugyan szó, és az az eszme is felvetődött, hogy „talán jó lenne ennek a tradíciókban bizony nem nagyon bővelkedő városnak valami kis emlékeztető a múltra. ...olyan is volt a hangulat, hogy azok a nem valami sokat jelentő téglafalak megmaradnak, de később megváltozott az illetékesek felfogása. A romok felett megkondultak a lélekharangok.”

1931. jan. 6. (kedd), *Új-Somogy*, XIII. évf. 4. (3369.) sz., 6. l.

Apróhirdetés. Értesítés! Glóbus kölcsönkönyvtár, Kaposvár, Zárda-utca 1. tisztelettel értesíti a n.[agy] é.[rdemű] közönséget, hogy teljessen [így!] újjá átszervezett és kibővített, modern, ötnyelvű kölcsönkönyvtárába, most már nem csak az Újság előfizetők, hanem bárki beiratkozhat. Havi olvasási díj 1 P, betét 3 P. Egyszerre két könyvet adunk és mindennap kicseréljük. Vidékre egyszerre 5 művet küldünk, havi 2 P olvasási díj és 5 P betét ellenébe [így!]. A portó mindig oda és vissza az olvasót terheli. „Figyelje állandóan az újdonságokról szóló hirdetésünket.”

1931. jan. 13. (kedd), *Új-Somogy*, XIII. évf. 9. (3374.) sz.

Szabadegyetemi előadás. Somogy vármegye Iskolánkivüli Népművelési Bizottsága meghívására báró Weissenbach Iván, a vármegye főjegyzője 18-án vasárnap, délelőtt negyed 11 órakor a Városháza dísztermében „A könyvtár az Amerikai Egyesült Államokban” címmel előadást tart. Belépődíj nincs.

1931. jan. 16. (péntek), Somogyi Újság, XIII. évf. 12. sz., 3. l.

Ma délben lejárt a Múzeum építésére hirdetett pályázat. Délig 37 pályázat érkezett be – Február közepe felé döntenek. A lap fő helyén megjelent, jan. 15-i keltezésű írás utal az előzményekre, arra ti., hogy 100 ezer pengőből a Honvéd téren megépítik a homlokzati részt a 400 ezer pengőre becsült teljes építkezés épületrészeként: az építkezés első ütemeként. A ma 12 órakor lejárt határideig 37 ajánlat érkezett, ám annak a pályázata is érvényes, aki a határideig postára adta azt. Emiatt további 20 pályázat érkezhet még. A döntés időpontja még nem ismeretes, mert előbb még össze kell ülnie a megyei kisgyűlésnek is, amely megválasztja a bíráló bizottságot.

1931. jan. 17. (szombat), Új-Somogy, XIII. évf. 13. (3378.) sz.

Tizenegytagú zsűri bírálja el a múzeum építési terveit. Harminckilenc pályázatot nyújtottak be. – Sürgősen dönteni kellene, hogy a munkanélküliségen enyhíteni lehessen címmel, ill. alcímekkel a lap 3. oldalának fő helyén közölt cikk szerint ezzel az építés első része lezárult, a második rész a januári közgyűlésen, ill. a februári megyegyűlésen dől el, ez utóbbi ugyanis 3 tagot delegál a Stephaich Pál alispán elnökletével összeálló zsűribe. Ennek további tagjai: a Múzeum-Egyesület 3, a Mérnök és Építész Egylet 1 és a Gyűjtemény Egyetem 1 delegáltja. Tagja még a zsűrinek Nádasdi Dezső műszaki tanácsos és Andorka Gyula városi műszaki tanácsos is.

1931. jan. 18. (vasárnap), Somogyi Újság, XIII. évf. 14. sz.

A Berzsenyi Irodalmi és Művész[eti] Társaság közgyűlése címmel a „tegnap” (16-án) tartott éves közgyűlésről írott beszámoló szerint a társaság taglétszáma az 1930. jan. 1-jei 299 tagról (229 rendes, 70 pártoló) dec. 31-re 335-ös létszámra növekedett (255 rendes, 80 pártoló). A könyvtár állománya az elmúlt évben „24 darabbal szaporodott s így az 341 darabra emelkedett.”

1931. jan. 20. (kedd), Új-Somogy, XIII. évf. 15. (3380.) sz.

Hatalmas érdeklődés nyilvánult meg br. Weissenbach Iván főjegyző szabadegyetemi előadása iránt. // A szédítő arányú amerikai könyvtár-kultúrát mohó kíváncsisággal hallgatta az illusztris közönség – Hálás tapsok jutalmazták tájékoztató fejtegetései végén az előadót (1–2. l.) Az Iskolánkívüli Népművelési Bizottság felkérésére tartott előadást „rég nem látott óriási érdeklődés” kísérte az Ű-S csaknem egy teljes oldalát elfoglaló cikk szerint, amelynek fentebb idézett címe és két alcíme is jól kifejezi a beszámolóinak a szokásosnál is lelkesebb hangvételét. „A nőtársadalom hatalmas arányban vonult fel”, ...Még hatalmasabb méreteket öltött az érdeklődés az urak körében”, akik közül 62 celebritást név szerint is felsorol a szerkesztőségi cikk, amely a következőkben foglalta össze az előadást: „...az új világban..., ahol a kultúra és az államiság alig 150-160 éves, különös gondot fordítanak a könyvtárügyre[,] és nem csupán a hatalmas metropolisoknak, de a kisebb városoknak, sőt a valamire való falvaknak és farmoknak is megvannak a maguk nyilvános könyvtárai, amelyek mintegy kisegítő eszközei a nép ok-

tatásának, a kulturális színvonal emelésének. Ez a körülmény részben összefügg az amerikai iskoláztatási rendszerrel is. // A könyvnek, mint szellemi értéknek, legnagyobb terjesztője maga az állam, amely potom olcsón, vagy egészen ingyen juttatja el a közhasznú könyveket (pl. növény-nemesítés, rovarkártevők elleni védekezés stb.) az érdekelt lakossághoz, sőt egyszerű levelezőlapon való kérésre még Európába is megküldi a kért könyveket ingyen, portómentesen. Maga az előadó mintegy 50-60 könyvet kapott már így. // Minden nagyobb államhivatalnak, minisztériumnak, reszortnak megvan a maga nagy szakkönyvtára...” „Leghatalmasabb méretű a Nemzeti Könyvtár... [A Kongresszusi Könyvtár földrajzi helyeként tévesen New York-ot jelöli meg az intézmény rövid történetéről hallottakat is lejegyző cikkíró.] // „A könyvtárügyek élén egy igazgató áll, aki korlátlan hatalommal intézkedik hatáskörében és 780-800 tisztviselő felett rendelkezik. A katalogizálás terén egész új rendszer termelődött ki Amerikában, amely a több példányban készülő cédulakatalógust [katalóguscédulákat] az előfizetők ezreihez juttatja el és ezzel lényegesen leegyszerűsíti, megkönnyíti, s amellett az egész államban egységessé teszi a katalogizálást.” ...Az „illusztris előadó” rámutatott arra, hogy ha pld. Kaposvár Amerikában feküdne, „akkor a város szívében lenne egy szép[,] központi fekvésű könyvtár, amelynek egyik termében napilapok, másikában folyóiratok, harmadikában pedig könyvek lennének élvezhetők s lenne egy kölcsön[ző] könyvtára is... // Érdekese, hogy egyes nagyvárosokban a gyermekek könyvtára is megvan... // Newyork főkönyvtára mellett 30-35 fiókkönyvtár is van a városban[,] és azokban a városrészekben, ahol tömegesen élnek pl. magyarok, ott magyar könyvek is vannak kellő számban...”

1931. jan. 20. (kedd), Somogyi Újság, XIII. évf. 15. sz.

Az Igen előkelő hallgatóság előtt tartotta meg báró Weisszenbach Iván várm. főjegyző előadását címmel, Kvár, jan. 19. dátummal megjelentetett 3. oldali beszámoló [Az Egyesült Államok könyvtáiról] a Somogymegyei Iskolánkívüli Népművelési Bizottság rendezésében vasárnap a városháza nagytermében rendezett előadásnak csak a tényét közli, és a megjelent előkelőségek általa feljegyzett névsora – amely szűkebb, mint az Új-Somogyé – után csak arra utal, hogy a gyorsírással lejegyzett szöveget folytatásokban publikálja. (Az elsőt már e számban közreadja, mégpedig az első oldalon.) 42 sorából 30 az előkelőségek felsorolása. // Az Egyesült Államok könyvtáiról címmel tartott előadásának elsőként közreadott részében báró Weisszenbach Iván vármegyei főjegyző a kor dagályos stílusától eltérően, pátosz nélkül, tárgyyszerűen, az USA fiatal, mindössze 150-160 éves államiságából, ennek megfelelő kultúrájából kiindulva magyarázza a könyvtárak ottani szerepét, mondván: „...az amerikai iskoláztatási viszonyok a könyvtárat, mint a tudásnak és művelődésnek legfontosabb kisegítő eszközét állítják be az Egyesült Államok szellemi életébe.” „...Az iskoláztatást, ...a 8 elemi [iskolai] osztályt 14 éves korában a fiú meg a lány elvégzi, amely... után igyekeznek az életben saját lábukon megállani”... „a hiányt, amely az isko-

lában az iskola 8 osztályának elvégzése után előáll, öntevékenység útján kell pótolni, s ennek az amerikai szellemi életben egyik legfontosabb faktora a könyvtár.” „Az... Egyesült Államokban kitűnően megszervezett könyvtárak vannak.” „...Az állam közvetlenül, vagy pedig közvetett úton a könyvtáraknak a fejlesztését nagymértékben előmozdítja...” „... előmozdítja azzal, hogy hivatalos kiadványait az államnyomdában nyomatja és azt a lakosság-nak nagyrészt ingyen rendelkezésre bocsátja.” „...Terjeszti a részletkutatás eredményeit is.” – A „részletkutatás eredményeit” tartalmazó kiadványokkal – pl. az amerikai földművelésügyi minisztérium szakterületein megjelentekkel „mindenkit, különösen az amerikaiakat teljesen ingyen” látnak el. „Ennek illusztrálására felhozom, ha bárki a világ bármelyik részéből valamely hivatalos kiadványt meg akar hozatni, az Amerikai Egyesült Államokba ír egy levelezőlapot akármelyik minisztériumnak és postafordultáival egy hónap múlva ingyen és bérmentve megküldik neki az egész anyagot. Nekem [a melleleg Somogy megyei, tabi földbirtokosnak – G. Gy.] is megküldtek nemrégén 60 darab füzetet egyszeri levelezőlap általi megkeresésre.” „...a minisztériumokban kitűnő szakkönyvtárak vannak.”

1931. jan. 21. (szerda), Somogyi Újság, XIII. évf., 16. sz.

Az Egyesült Államok könyvtáraitól II. – br. Weissenbach Iván vármegyei főjegyző előadásának ebben a részében a minisztériumok és egyéb hatóságok könyvtárainak szerepét, jelentőségét így összegzi: „...Amerikában a tudománynak minden szakrész[é]t a hatóság[ok] könyvtáraiban kivétel nélkül meg lehet kellő módon kapni és biztos benn[e] mindenki, hogy ez irodalomhoz tartozó bármely könyv náluk fel is található.” A vezető szerepet betöltő és legnagyobb amerikai könyvtárról, a nemzeti könyvtárról, a washingtoni Kongresszusi Könyvtárról, miután történetéről és épületéről szólt, a következőket mondotta: „A könyvtár... élén egy korlátlan rendelkezési joggal felruházott könyvtáros áll... akit a köztársasági elnök nevezi [így] ki... Teljes hatáskörrel rendelkezik, az összes alárendelt tisztviselőit maga nevezi ki és maga bocsátja el. 780-800 tisztviselője van a könyvtárnak. ...nagy gondot fordítanak arra, hogy a könyvtárba csak szakképzett tisztviselők kerülhessenek be és a felvételnél már eleve kikötik azt, hogy semmiféle pártpolitikai protekciónak érvényesülni nem szabad. A könyvtárak tisztviselői... [a] szabadságra fizetést is kapnak, azonkívül nyugdíjban is részesülnek, ami... nagy dolog, mert nagyon kevés tisztviselő van, aki ott nyugdíjat kap. A könyvtárosok fizetése az amerikai jogok szerint a legminimálisabb. ...Amikor látják azt az amerikai gazdag emberek, hogy ezek fizetése... majdnem csak a létminimumot biztosítja, alapítványokat tesznek. ...Ezelőtt 3 évvel indult meg az akció, de néhány éven belül óriási pénzek fognak ezen a téren is a könyvtárak rendelkezésére állani.”

1931. jan. 21. (szerda), Új-Somogy, XIII. évf. 16. (3381.) sz.

A Deák-téren, a[z] óvodatelken kellene felépíteni a Múzeumot. Ott lenne alkalmas helye a 44-es hősi emléksobornak is, a központi fekvésű Kultúr-

palota előtt... c. ill. alc., „Egy kaposvári kereskedő” aláírású, az 1–2. oldalon megjelent cikk a szerző által elindított vitában immár viszontválasz az írására érkezett reflexióra, s azt jelzi, hogy a múzeum-kultúrház komplexum elhelyezésének ügye a látszólag eldöntött kérdés ellenére tovább foglalkoztatta a város polgárait.

1931. jan. 22. (csütörtök), Somogyi Újság, XIII. évf. 17. sz.

Az Egyesült Államok könyvtáraitól III. címmel az első oldal „vonalt alatti” részében közöltek a Kongresszusi Könyvtárról szólnak. *Báró Weissenbach Iván* a könyvtár olcsón közreadott kiadványai közül a témabibliográfiákra és különösen a Philips-féle térképészeti alaphibliográfiára hívja fel a figyelmet, kifelé ható tevékenységéből pedig a *típusok teremtésére* [szabványosításra] pl. a bútorok egységesítésében, a térképek leírásában és főleg a nyomtatott katalóguscéduláinak 1919-ben bevezetett terjesztésében. Ezzel más könyvtárakat is nagymértékben tehermentesítettek katalógizáló munkájukban. (Weissenbach báró egy nyomtatott katalóguscédulát fel is mutatott hallgatóságának.) A cédulák előfizetőinek kezdeti 250-es táborára immár tízszeresre nőtt. Az előadó a továbbiakban nemcsak a könyvtár költségvetését ismertette, hanem néhány érdekességgel is élenkítette előadását: pl. azzal, hogy az egykori vatikáni könyvtáros, XI. Pius pápa három hónapra a washingtoni könyvtárba küldte tanulmányútra egyik könyvtárosát, és az ifjabb Rockefeller is néhány tisztviselőt küldött oda saját könyvtárának átalakítása előtt. 1926-ban pedig az amerikaiak képviseleti állást létesítettek Párizsban, azzal a feladattal, hogy figyeltessék az értékes magánkönyvtárak megvásárlásának lehetőségét, szemmel tarthassák az antikváriumok kínálat alakulását.

1931. jan. 23. (péntek), Somogyi Újság, XIII. évf. 18. sz.

Az Egyesült Államok könyvtáraitól c. sorozat IV. közleményében *báró Weissenbach Iván* még mindig a Kongresszusi Könyvtárral foglalkozik: könyvtárközi kölcsönző tevékenységgel, katalógusának árusításával, Rockefeller 1928-as adományával – 100 ezer dollárból okiratok másoltatása, az amerikai könyvtárak központi katalógusának elkészítése –, majd az egyes államok saját központi könyvtáraitól szól, továbbá az „úgynevezett köz-művelődési könyvtárak”-ról, „amelyek az... Egyesült Államok életében a legjelentősebb szolgálatot tesznek.” „...Méltóztassék elképzelni, hogy most Amerikában volna egy akkora város, mint Kaposvár. Ennek főterén volna egy igen szépen berendezett egyemeletes épület, ...a bejáratnak egyik oldalán van az újságolvasó-terem, ahol az összes amerikai napilapok ki vannak téve, bárki elolvashatja. Továbbá van egy terem, amelyben a folyóiratokat bárki ingyen kézhez kaphatja[,] és azután következik egy másik nagy olvasóterem, ahol a tudományos iratokat [irodalmat?] lehet megtalálni. Azonfelül van egy könyvkikölcsönző osztály, amelyben házi használatra [otthoni olvasásra] adnak ki szépirodalmi könyveket. És van minden egyes városban, [s] még a legkisebb faluban is könyvtár. // A könyvtáros pálya... főleg nők részére van fenntartva, mert ők Amerikában sokkal olcsóbb munkaerő[k]...

A tudományos könyvtárak élén férfiak vannak, de a közművelődési könyvtár élén általában nők szoktak lenni, ...a könyvtárosok körülbelül 60-70 százaléka nő.” A gyermekkönyvtárakról is szólt az előadó: „Gondoskodnak a gyermekekről is, ez természetesen a [közművelődési] könyvtárnak és az iskolának a kölcsönös együttműködésének a terméke. ...A könyvek szabadon vannak az asztalokon... 14 éves korig járnak ide.” Egy bekezdést az 1912-ben nyílt New York-i városi könyvtár is kapott az előadásban, amely e könyvtárral – de általában is – a könyvtár- és könyvpropaganda eszközeivel is foglalkozott, miután megállapította, hogy: „Az amerikai könyvtáros akkor örül, ha egy könyv sincs benn a könyvtárában...”

1931. jan. 24. (szombat), Somogyi Újság, XIII. évf. 19. sz., 1–2. l.

Az Egyesült Államok könyvtárainról 18-án tartott előadás V. folytatásában báró Weissenbach Ivánnak a könyvtárak sokoldalúságára, például az amerikai történelmet megismertető szerepére, ebbéli sikeres akcióira is felhívja a figyelmet, amelyekkel eléri, hogy „...a lakosság nagy tömege használja a könyvtárakat. Igaz ugyan kérem..., hogy a szellemi nívójukban még a könyvtáraknak ez a nagy szerepe ezidőszereint 100 százalékgig nem érezhető, ehhez még kell egy pár évtized...” Véleménye szerint azonban „a szellemi kultúra rövidesen át fog plántálódni teljesen hozzájuk”. Példaként New York „tudományos könyvállományát” – 1 800 000 kötet – hozza fel. Könyvtárát nem nevezi meg – valószínűleg a New York-i városi könyvtárról beszél, amikor a nagy városok 30-40 fiókkönyvtáráról, azok összekapcsolt kölcsönzési gyakorlatáról szól – arról, hogy az egyik fiókkönyvtárban hiába kért könyvet másnapra saját autóval szállítják a helyszínre a hálózat, a „körzet” (hálózat) másik egységéből. A könyvtárak „...figyelemmel vannak a lakosságnak a fájára is, nyelvére is”. Tájékoztató munkájukra pedig jellemző, hogy „Minden könyvtár előcsarnokában van egy tisztviselő, akinek az a feladata, hogy az olvasóközönséget bármi kérdésben felvilágosítással lássa el.” A „bibliográfiai felvilágosítást rögtön megkapja” az érdeklődő a bibliográfiai és katalógusok segítségével. Ha pedig ezek révén könyvkérésre kerül sor, a csőposta és a könyvszállító pater-noster használatával 5-6 perc múlva kezébe kerül a könyv. „A washingtoni Congress-könyvtárban 2 és fél perc alatt rendelkezésre tudják bocsátani az olvasóközönségnek a könyvet.”

1931. jan. 25. (vasárnap), Somogyi Újság, XIII. évf. 20. sz.

Az Egyesült Államok könyvtárainról 18-án tartott előadásának szövegét közlő (VI.) befejező folytatásban báró Weissenbach Iván hangsúlyozza, hogy bár a nagy iskoláknak, egyetemeknek is vannak könyvtáraik, „...a könyvtárnak elsőrendű szerepeit a városi könyvtárak látják el.” – A könyvtárak tisztviselői számára vannak iskolák, amelyek kurzusain „tisztán szakbeli kiképzésben” részesülnek. És míg „... nálunk bizonyos tudományágak tudósai, ezek is csak mellékesen[,] foglalkoznak könyvek kezelésével, addig az amerikai tisztviselők elsőrangú, 100 százalékgig hivatott könyvtári tisztviselők. ...ők teljes munkagépek. Egész eszüket és személyiségüket beleviszik a mun-

kájukba.” – A könyvtárosoknak van egy egyesületük [bizonyára az ALA], amely minden évben [nagy] közgyűlést hív össze. Az egyesület újjáalakított egy gyárat, amely szabványosított könyvtári bútorokat gyárt és olcsón árúsít. Eddig három [központi, nyomtatott] katalógust is kiadott, az első két kiadást „az Egyesült Államok közönsége” jóvoltából és ingyenes terjesztésre. – Befejezésül az előadó ismét hangsúlyozta, hogy: „A könyvtár az iskolával együtt dolgozik.” A legtávolabbi vidékekre úgy jut el a könyv, hogy: „... vándorkönyvtárakat állítanak be, amelyekben 50-60 000 kötetet gyűjtenek össze és elküldik a farmer-vidéki kisebb városokba...”

1931. jan. 27. (kedd), Új-Somogy, XIII. évf. 21. (3386.) sz., 4. l.

Évi közgyűlést tartott a Hivatalnokok Társasköre vasárnap, 25-én, amikor is a tisztújítás során könyvtárossá választotta – újból és egyhangúlag – *Németh Rezsőt* és *Simon Istvánt*. – A *Somogyi Újság* e napi számának 4. oldalán mindössze ennyit közölt: „A tisztújítás során úgy az elnököt, mint a tisztikart újból egyhangú lelkesedéssel választották meg.”

1931. jan. 30. (péntek), Új-Somogy, XIII. évf. 24. (3389.) sz.

A Szalacsán és Ságváron őskori leletek után kutató ásatásokat fognak folytatni ez évben címmel a Somogymegyei Múzeum Egyesület szerdán (28-án) tartott választmányi üléséről a 3. oldalon közölt beszámoló könyvtárügyben csak a könyvtárrendezést említi meg, valamint azt, hogy könyvbeszerzésről is határoztak.

1931. febr. 5. (csütörtök), Új-Somogy, XIII. évf. 28. (3393.) sz.

Közelebbről [!] *összehívják a múzeumi tervpályázat tizenegytagú zsűrijét* címmel, *Az elfogadott pályaterv kivitelezésére már a kora tavasszal sor kerül.* – *Kik vesznek részt a 39 beérkezett tervpályázat feletti döntésben?* alcímmel az újság első oldalán megjelent cikk előbb összefoglalja a pályázat történetét az elmúlt ősztől kezdve, majd közli a [„közelebbről”, tehát a közeljövőben, hamarosan összeülő] 11 tagú zsűri tagjainak névsorát. Ezek: *gróf Somssich László* nagybirtokos, *dr. Kunffy Lajos* budapesti festőművész [egyébként somogytúri földbirtokos] és a szintén festőművész *Merész Gyula* babócsai lakos – mindhárman Somogy Vármegye Törvényhatósági Bizottságának részéről. A Somogymegyei Múzeum Egyesület szintén három tagot delegált a testületbe, nevezetesen *Bereczk Sándor* ny. műszaki tanácsost, *Gönczy* [helyesen: Gönczi] *Ferenc* ügyvezető igazgatót és *dr. Szabó Béla* kir. tanfelügyelőt. További tagok: *Nádasdy Dezső* műszaki tanácsos, a kaposvári államépítészeti hivatal hivatalfőnöke; *Andorka Gyula*, Kaposvár város mérnöki hivatalának műszaki tanácsosa, *dr. Hóman Bálint* országos felügyelő a Múzeumok és Könyvtárak Országos Felügyelősége (A Gyűjteményegyetem Tanácsa) [?!] részéről. A Magyar Mérnök- és Építészegylet később jelenti be kiküldött építésének nevét. A testület elnöke: *Stephaich Pál* alispán. (1. l.)

A Műemlékek Országos Bizottsága a kaposvári vár restaurálásáért. A lebon-tásból a város 365 000 ép téglát és 75 ezer ép cserepet és temérdek haszna-

vehető épületfát kapott. A MOB megkereste a polgármestert aziránt, hogy ne bontassa le a várfalakat. Dr. Vétek válasza: „a várfalak helyén piacot és vásárteret kíván létesíteni, de ha a Műemlékek Országos Bizottsága viseli a falak restaurálási költségeit, szívesen meghagyja a várfalakat.” (2. l.)

1931. febr. 7. (szombat), Somogyi Újság, XIII. évf. 30. sz.

[Hevesi Jenő:] *A bolhói Ifjúsági Egyesület tíz éve* címmel az 1–2. oldalon megjelent másfél hasáb terjedelmű cikk szerzője, H. J. a 16 taggal indult egyesület történetét felelevenítve az 1924-es évet emeli ki, amikor is az egyesület a „hontalanságát” megúnva kultúrház építésébe fogott, amelyhez támogatást is sikerült kapnia a VKM-től és a Földművelésügyi Minisztériumtól. Így jött létre a megye első kultúrháza. A cikk végén a tíz esztendő gazdálkodási-működési adatait ismertetve, a könyvtárról csak annyit mond, hogy 541 kötetből áll.

1931. febr. 8. (vasárnap), Új-Somogy, XIII. évf. 31. (3396.) sz.

Országos ünnepséget készít elő ez év őszére a Kaposvári Nemzeti Kaszinó címmel, és *A történelmi kutatás kiderítette, hogy a kaposvári Kaszinót maga Széchenyi István gróf alapította, a pestivel szinte egy időben.* – *A vidéki kaszinók között az országban legrégibbnek ősszel ülik meg elkészett centennáriumát.* – *Nem 1838-ban, hanem már 1827–28-ban létesült a kaposvári Kaszinó* alcímekkel megjelent, az első oldalról a másodikra átnyúló, aláírás nélküli, terjedelmes cikk a kaszinó tényleges alapítási idejét megállapító „Takáts Sándor kitűnő történetírónk, a Képviselőház tudós könyvtárnoka” „egyik nemrég megjelent munkájában” leírtakat idézi. Ő ugyanis a bécsi titkos levéltárban megtalálta Xántus Ignácnak 1828. március 13-án Csákányból Széchenyinek címzett levelét, amelyben a Széchenyiek jogtanácsadója ezt írta: „Excellentiád parancsára van szerencsém ide csatolni az itt berendezett olvasókör – kaszinó – alapszabályait. Ezekből megtudja..., mi a célja a kaszinónak, minő a berendezése és kik a tagjai. Megtudhatja azt is, hogy az olvasókör minő újságokat, folyóiratokat rendelt meg. A kaszinó a megyeház egyik nagy termében van, ahol az olvasókör tagjai hol nagyobb, hol kisebb számban szoktak összejönni. Az olvasókör üléseit Inkey Antal lakásában tartja.” A Xántus által közölt tagnévsorban Széchenyi István neve is szerepel. (1. l.)

A Hírek rovatfej utáni szokásos glossza *Dicső múltunk* címmel méltatja azt az újabban felfedezett és a lap 1–2. oldalain részletesen bizonyított tényt, hogy a Kaposvári Kaszinó nem 1838-ban, hanem 1827–28-ban létesült magának gr. Széchenyi Istvánnak az ösztönzésére. (4. l.)

1931. febr. 20. (péntek), Új-Somogy, XIII. évf. 41. (3406.) sz.

Apróhirdetések. Olvasta már? Ezek a heti újdonságok a Globus kölcsönkönyvtárban: [Maurice] Leblanc: Arséne Lupin, a nők lovagja [detektívregény], [Maurice] Leblanc: Arséne Lupin a detektív betörő, [Maurice] Leb-

lanc: Arséne Lupin, nyolcat [Nyolcat] üt az óra. [Arséne Lupin rendkívüli kalandja], Erdős [Renée]: Brüsszeli csipke [1–2. köt.], Zilahy [Lajos]: [A] Szökevény. (*Egyhasábos, 7 soros hirdetés – az újság 5. oldalán.*)

1931. febr. 21. (szombat), Új-Somogy, XIII. évf. 42. (3407.) sz.

Felküldték a múzeum terveit Budapestre. A múzeum tervpályázatára beérkezett terveket tegnap [csütörtökön] felküldték a megyéről Budapestre dr. Hóman Bálint egyetemi tanárnak, aki először vizsgálja felül szakszerűségi szempontból a terveket. (*8 soros hír a 3. lapon.*)

1931. márc. 3. (kedd), Új-Somogy, XIII. évf. 50. (3415.) sz.

Apróhirdetések. Olvasta már? Ezek a heti újdonságok a Globus kölcsönkönyvtárban: Gulácsy [Irén]: Pax vobis, [Lilian] Lissy: Solvejg dala. [Egy karácsonyesti fehér álmom története], [Knut] Hamsun: a [A] világ vándora, Lásdí [Sásdi Sándor]: Megtalált út, [Edna] Ferber: Mekkora?... Ekkora! [Regény]. (5 sor az 5. lapon. – Ismételése: márc. 4. (4. l.), márc. 5. (4. l.), márc. 6. (5. l.), márc. 7. (4. l.), márc. 8. (6. l.)

1931. márc. 6. (péntek), Somogyi Újság, XIII. évf. 53. sz.

A Betörők jártak az éjszaka a sétatér-utcai [így] *elemi iskolában* címmel a 2. oldalon márc. 5-i dátummal megjelent írás szerint a tettesek a kerítésen keresztül az itt elhelyezett Széchenyi Társaskör könyvtárszobájába hatoltak be, de az iskola termeit is átkutatták, az ajtókat álkulcsokkal és feszítővasakkal nyitották fel. Különösen nagy kutatást rendeztek a Széchenyi Társaskör könyvtárhelyiségében, ahol minden valószínűség szerint a társaskör pénzét keresték, mert a nemrégiben tartott közgyűlésének kimutatása szerint „a Társaskörnek szép tőkéje van. Bizonyára a betörők ezt az összeget keresték, de eredménytelenül. // A könyvtárból egyebekben mintegy 30 darab értékes könyvet és másfél liter rumot vittek el...”

1931. márc. 7. (szombat), Új-Somogy, XIII. évf. 54. (3419.) sz.

A Kaposváron is megalakult a Szent Imre Kör címmel a 2. old. fő helyén közölt beszámoló szerint márc. 5-én este a belvárosi egyházközség Zárda utcai székházában megalakult a Szent Imre Kör, amely a budapesti kör mintájára csak érettségizett és jogvégzett fiatalokat vesz fel soraiba. Az alakuló ülésen „körülbelül” 61 fiatalember vett részt, s a katolikus egyházi vezetésű tisztikarba könyvtárnokot is választottak *Zuzmann Zoltán* személyében. (39 sor)

1931. márc. 7. (szombat), Somogyi Újság, XIII. évf. 54. sz., 1–2. l.

Megalakult a katolikus főiskolai hallgatók Szent Imre Köre Kaposvárott. Márc. 5-én mintegy 50 katolikus főiskolai hallgató az egyházközségi székház nagytermében a budapesti Szent Imre Kör felhívására megalakította a katolikus egyetemi hallgatókat egyesületbe tömörítő céllal a helyi Szent Imre Kört, amelynek tisztikarába könyvtárosként *Zuzmann Zoltánt* választották be.

1931. márc. 11. (szerda), Somogyi Újság, XIII. évf. 57. sz.

13 soros hír a 3. oldalon *A kaposvári várrom felülvizsgálatáról*: „Nem olyan műemlék, amely megérdemelné a megmentést, különösen akkor, ha a területre a városnak szüksége van.”

1931. márc. 15. (vasárnap), Új-Somogy, XIII. évf. 61. (3426.) sz., 5. l.

A leányliceum hazafias ünnepélyei c., 16 soros hír szerint a Kaposvári Egyesületi Leányliceum a magyar szabadságharc emlékére márc. 14-én és 15-én az iskola tornatermében színielőadással kapcsolatos hazafias ünnepélyt rendez, amelynek költségei fedezésére, valamint az ifjúsági könyvtár javára belépődíjat szed 50 fillértől 2 pengőig terjedő jegyárakkal.

1931. márc. 15. (vasárnap), Somogyi Újság, XIII. évf. 60. sz.

Meghívó. A 7. oldalon hirdetésként közölt *Meghívó* a Kaposvári Munkás-Otthon 1931. márc. 29-én vasárnap tartandó rendes évi közgyűlésére hívja a tagokat. A közgyűlésen az első napirendi pontban felsorolt jelentések között szerepel a könyvtárosi is. Ennek tartalma nem ismeretes, mivel a lapban az előzőekhez hasonlóan most sem jelent meg beszámoló a gyűlésről. – A Munkásotthon meghívója az *Új-Somogy* e napi számában is megjelent, mégpedig szintén a 7. oldalon.

1931. márc. 17. (kedd), Somogyi Újság, XIII. évf. 62. sz., 3. l.

A városi munkák megindítását kérték a Mérnök és Építészegylet kaposvári osztályának szombati közgyűlésén címmel közölt beszámoló szerint a 14-én lezajlott eseményen elhangzott a jelentése *Wéber István* könyvtárosnak is, – aki egyébként „kir. mérnök” –, és akit az új tisztikarba ismét megválasztottak könyvtárosnak.

1931. márc. 19. (csütörtök), Új-Somogy, XIII. évf. 64. (3429.) sz.

A Műemlékek Orsz. Bizottsága örömmel vette tudomásul, hogy nem bontják le a kaposvári várat. Dr. Szőnyi Ottó beszámolt kaposvári kiküldetéséről. – *Kedden újabb ágyugolyókat találtak az épületek bontásánál* címmel, ill. alcímekkel beszámoló a kaposvári vár ügyének budapesti fejleményeiről az újság első oldalának fő helyén. Dr. Szőnyi Ottó beszámolója megegyezik a lap által márc. 11-én közöltekkel (lásd ott), ill. a *Somogyi Újság* márc. 19-i számában olvasható, a *Budapesti Hírlap*ból átvett szöveggel, amely a rondella részleges meghagyásáról szól. (Dr. Véték György polgármester véleménye ebből a közleményből hiányzik.)

1931. márc. 19. (csütörtök), Somogyi Újság, XIII. évf. 64. sz.

A kaposvári várrom a Műemlékek Országos Bizottsága ülésén c., az első oldal fő helyén közölt cikk nagy része idézet a *Budapesti Hírlap*ból, amely az ülésről részletesen beszámolva a következőket írta *Szőnyi Ottó* és *dr. Véték György* polgármester megállapodásáról: „...a feltárandó rondella falát teljes épségben meghagyják és a régi módszer szerint növényekkel díszítik a

romokat. Melléjük pedig emlékoszlopot állítanak köbevésett felirattal.” A S. U. szerint, úgy látszik, félreértés történt, mert a polgármester szerint „... úgy állapodtak meg, hogy [a rondellának] csak egyik sarkát hagyják meg...”

1931. márc. 20. (péntek), Új-Somogy, XIII. évf. 65. (3430.) sz., 3. l.

Egész Somogy megyében lelkesen ünnepelték március idusát címmel harmadik napja emlékezik meg az újság az egyes települések márc. 15-i ünnepségeiről. Ezek között Osztópán község „hazafias érzelmű népének” „hosszú időkre emlékezetes ünnepi est”-jéről szólván arról, hogy „A falu műkedvelő ifjúsága *Matán* Ágnes tanítónő vezetésével „olyan briliáns előadást produkált, amely magasan kiemelkedik a falusi műkedvelő előadásokból”. „Az előadáson résztvevett a falu színe-java. Tallián Andor gazdasági főtanácsos, [ny. alispán] gazdatisztjével képviseltette magát és 25 P-t küldött. Felülfizetett még Csatos ispán 3.40 P-t. A bevétel meghaladja a 100 P-t. A tiszta jövedelmet a községi Népkönyvtár javára fordítják.”

1931. márc. 22. (vasárnap), Új-Somogy, XIII. évf. 67. (3432.) sz.

Megalakult a kaposvári Szent Imre-kör címmel 22 soros hír az 5. lapon, utolsó mondata így hangzik: „Az egyházközség székházában megnyíló klubhelyiségben olvasótermet tartanak fenn a baráti érzés ápolására és a kulturális érdekek felkarolására.”

1931. márc. 24. (kedd), Új-Somogy, XIII. évf. 68. (3433.) sz., 1. l.

Az Újból Ring Vilmos lett a Kaposvári Kereskedők Egyesületének elnöke címmel az 1–2. oldalakon megjelent, a vasárnap délelőtt tartott rendes évi közgyűlésről beszámoló cikk közli a közfelkiáltással megválasztott tisztikar névsorát, amelyben a két könyvtáros: Kovács Lajos és Bíró Pál.

1931. márc. 24. (kedd), Somogyi Újság, XIII. évf. 68. sz.

„*Adjon a jó Isten a magyarnak ezekben a nehéz napokban hitet, erőt...*” címmel ismertetés a lap első oldalán a Kaposvári Katolikus Kör márc. 22-én tartott közgyűléséről, amelyen „Kovács Ernő könyvtáros tartalmas jelentéssel számolt be a közgyűlésnek. Van a körnek mintegy 1000 kötet könyve, amely 751 műből áll. Vallásos könyve 28 kötet van.” – A tisztújítás során könyvtárosokká [ismét] Kovács Ernőt és Viza Lajost választották.

A Zárda- és Esterházy-utcák sarkán megépül a kereskedők székháza címmel részletes beszámoló a kaposvári Kereskedők Egyesületének közgyűléséről az újság 2. oldalán. A márc. 22-én a városháza nagytermében lezajlott eseményen, amelyen a tisztújításra is sor került, könyvtárosokká Kovács Lajost és Bíró Pált választották.

1931. márc. 28. (szombat), Új-Somogy, XIII. évf. 71. (3436.) sz.

Egyelőre semmi sem bontható le a kaposvári vár eddig feltárt maradványaiból. A Műemlékek Országos Bizottsága fogja kijelölni a meghagyandó

és konzerválandó rondellát. – Újból meg kell hívni a fővárosi szakértőt a feltárás befejezése után. – A Nostra [gabonátároló] építkezése ki fog tolni a városházára tegnap érkezett leirat folytán – ez a cím és az alcímek jól összegezik az újság 1–2. oldalain megjelent cikk tartalmát. A továbbiakban a vármadarványok sorsát nem kísérik, mert az egyetlen rondella falainak esetleges megmentése árán sem valószínűsíthető meg a múzeum – könyvtár – kultúrház építkezés egyetlen eleme, tehát a várhelyreállításról remélt semmilyen eredmény sem. Azt azonban megjegyezzük, hogy a későbbi építkezések a várnak még a nyomait is teljesen eltüntették. (Lásd még *Rabati Jenő* „nyílt levelét” az újság ápr. 8-i számában.)

1931. márc. 28. (szombat), **Somogyi Újság, XIII. évf. 71. sz., 1. l.**

Addig semmi le nem bontható a kaposvári várból, amíg a csatlakozó felek [helyesen: falak] megállapítva nincsenek. A Műemlékek Országos Bizottsága hivatalos leirata a városhoz... – A cím pontosan kifejti a cikk tartalmát.

1931. márc. 31. (kedd), **Somogyi Újság, XIII. évf. 73. sz.**

A vasutasok Dal[-] és Társaskörének tisztújító közgyűlése címmel a 2. oldalon közöltek szerint a szombaton este tartott közgyűlésen könyvtárosokká *Puskás Alajos* és *Trunkó László* segédtiszteket, valamint *Véres Sándor* altisztet választották meg. (Ez a hír az *Új-Somogy* ápr. 2. (75., 3440.) számának 3. oldalán is megjelent – valamivel kevesebb információval.)

1931. ápr. 8. (szerda), **Új-Somogy, XIII. évf. 78. (3443.) sz., 1. l.**

Nyílt levél dr. Véték György polgármester úrhoz. Rabati Jenő hírlapíró „Kegyelmet kérek azoknak az öreg falaknak... A közhit szerint Kaposvárnak nem volt múltja, csak jövője van és jövője lesz! ...Szomorú szimbólum, hogy nagyhét napjain kezdték meg Méltóságod rendelkezéséből a falak szétcsákányozását, az öreg vár újbóli temetését.” „...Húsvét szent ünnepe után kegyelmezzen meg méltóságod a romoknak.”

1931. ápr. 16. (csütörtök), **Új-Somogy, XIII. évf. 85. (3450.) sz.**

Rövidesen döntenek a Múzeum tervpályázata ügyében címmel és *Hóman Bálint, a Nemzeti Múzeum igazgatója, már kiválogatta a legalkalmasabb terveket* alcímmel az első oldalon megjelent cikk szerint a jan. 10-én lezárult pályázatra beérkezett 39 tervet felküldték Hóman Bálintnak, aki „szakszerűségi szempontból bírálta először el a pályamunkákat.” „...a héten érkeztek le a tervek a megyére. A neves szakember több tervet talált kivitelre alkalmasnak.” *Stephaich Pál* alispán „...elmondta, hogy hamarosan összehívhatja a zsűrit... A döntés után azonnal kiírja az építkezésre a versenytárgyalást, hogy a kaposvári munkanélküliségen gyorsan segítsen.”

1931. ápr. 16. (csütörtök), **Somogyi Újság, XIII. évf. 85. sz., 2. l.**

A tervpályázati bizottság f. hó 25-én dönt a somogy megyei múzeum építésére beadott tervpályázatok felett. Rövid időn belül megkezdik a múzeum építését.

1931. ápr. 21. (kedd), Új-Somogy, XIII. évf. 89. (3454.) sz.

Bethlen miniszterelnököt 10 éves [miniszterelnöki] jubileuma alkalmából „a magyar társadalomnak újból való egységesítéséért” üdvözölte az ország legrégebb vidéki kaszinója címmel beszámoló az 1–2. oldalakon a Kaposvári Nemzeti Kaszinó vasárnap, ápr. 19-én tartott rendes évi közgyűléséről, amelyen a szokásos számvetések között elhangzott Kengyel Miklós „könyvtárosi jelentése” is. Őt, a reálgimnázium tanárát ismét „könyvtárnok”-ká választották.

1931. ápr. 26. (vasárnap), Új-Somogy, XIII. évf. 94. (3459.) sz.

Az Összeült a zsűri a Széchenyi Múzeum tervpályázata ügyében. A 37 terv felülbírálatára hosszabb időt vesz igénybe c., ill. alc., a 2. oldalon megjelent írás közli a pénteken az alispán (Stephaich Pál) elnökletével működő zsűri jelenlevő 9 tagjának nevét és azt, hogy a bírálóbizottság elsősorban a Hóman Bálint által alkalmasnak talált terveket vizsgálta felül, de munkáját nem tudta befejezni, s a döntést a jövő hétre halasztotta. Megállapítása szerint „...a tervek közt nincs egy kiemelkedő, monumentális tervezet sem, amely belső beosztásával, homlokzati megoldásával megfelelné 100%-ban a célnak.”

1931. ápr. 28. (kedd), Új-Somogy, XIII. évf. 95. (3460.) sz., 3. l.

Árkay Bertalan nyerte a Széchenyi Múzeum tervpályázat első díját. A zsűri szombaton rövid ebédszünet után éjjel 11 óráig dolgozott, majd a vasárnap reggeli 9 óras kezdet után délre meghozta döntését, amely szerint a legalkalmasabb tervet Árkay Bertalan bp-i építész nyújtotta be, aki megkapta az I. díj jutalmául kitűzött 1500 pengőt is. Tervének alaprajza kitűnő, homlokzati megoldása is szerencsés. A főhomlokzat görög oszloposoros, a Nemzeti Múzeumra emlékeztet, a második emelet pedig a müncheni Neue Pinakothekra. Ezen az emeleten nincs ablak, hanem a termek tetővilágítást kapnak. A 12 000 légköbméteres objektumot a rendelkezésre álló pénzből fel lehet húzni. // A zsűri megvételre javasolta Lechner Lóránt és Jenő budapesti, Szántó Imre budapesti építész tervét, valamint Ludvig Károly és Goszthonyi Béla pécsi építészek közös munkáját is.

1931. máj. 7. (csütörtök), Új-Somogy, XIII. évf. 102. (3467.) sz.

A jövő héten összehívjuk a múzeum építési bizottságát. A bizottság ülésén dől el, melyik tervet fogadják el kiviteltre cím, ill. alcím jól kifejezi az újság első oldalának fő helyén megjelent cikk tartalmát azzal a kiegészítéssel, hogy bevezetésében az a mondat is olvasható, hogy a városháza nagytermében közszemlére kitett tervek megtekintése alapján „a zsűri döntése vegyes érzelmeket keltett a nézők soraiban”.

1931. máj. 12. (kedd), Új-Somogy, XIII. évf. 106. (3471.) sz.

Rövidesen megszűnnek a kaposvári iparostársadalomnak székház-szanálási gondjai címmel a 2–3. oldalakon összesen teljes három hasábot foglal el, a Kaposvári Egyesült Iparosok Társaskörének vasárnap délelőtt tartott évi tiszt-

újító rendes közgyűléséről közölt beszámoló, amelynek egyik – valószínűleg a titkári jelentésből átvett – mondata így hangzik: „A tagok kulturális érdekeit egy meglehetősen forgalomnak örvendő, 1160 kötetből álló könyvtár is szolgáltatta.” A megválasztott új tisztikar tagjainak felsorolásából azonban – a szokástól eltérően – kimaradtak a könyvtárosok. (Talán az újráválasztásuk miatt!?)

1931. máj. 17. (vasárnap), Új-Somogy, XIII. évf. 110. (3475.) sz.

Az elsődíjas Árkay-féle pályaterv módosításával épül meg a múzeum címmel 23 soros hír a lap 5. oldalán arról, hogy a pénteken, 15-én tartott ülésen a múzeumi építési bizottság úgy döntött: az elsődíjas Árkay Bertalan-féle terv szerint épül fel a múzeum, de a homlokzat módosításával. Az építkezés legkésőbb szeptemberben meg fog kezdődni.

1931. máj. 23. (szombat), Új-Somogy, XIII. évf. 115. (3480.) sz.

A Horthy-kert északi határvonalában jelölte ki a Széchenyi Kultúrpalota telkét a városi képviselőtestület – az újság 1–2. oldalain a 21-én, csütörtökön tartott rendes tavaszi közgyűlésről megjelent, fenti című rövid beszámoló szerint, amelyből e tárgyban még a következők olvashatók: „A Nostra építkezése megindult. A Kultúrpalota, illetve Múzeum részletes tervezése kiadatott.” Továbbá: „A Széchenyi Kultúrpalota telkéül a Horthy-kert északi határvonalában jelöltek ki helyet az előzőleg kijelölt keleti [az új megyei csendőrszékház mellett] telek helyett.”

1931. jún. 23. (kedd), Új-Somogy, XIII. évf. 139. (3504.) sz.

Új könyveket kaptak a népkönyvtárak címmel az 5. oldalon 24 soros hír, amely szerint a VKM által 1927 óta létesített 1552 népkönyvtár gyarapítására immár második alkalommal küldött könyveket a kultuszminisztérium: a hónap elején a megyei népművelési bizottságok révén a népkönyvtárak 19 968 kötetet kaptak, tizenötféle művet, részben ismeretterjesztő – főleg gazdasági – tartalmú, részben szépirodalmi munkákat. Típusok szerint: a „nagy típusú” könyvtárak mindegyike 11 kötetrel gyarapodott, a középtípusúak állománya 10-zel, a kistípusúaké 14, a tanyai könyvtáraké pedig 13 kötetrel. A Somogyban alapított 99 népkönyvtárnak küldött csaknem 4 métermázsa könyvet a vármegyei népművelési bizottság most juttatja el a népkönyvtárak vezetőihez.

1931. jún. 27. (szombat), Új-Somogy, XIII. évf. 143. (3508.) sz., 1. l.

Százezer pengőt szavazott meg [a vármegyei] kisgyűlés a somogyi községeknek tenyészbikákkal való ellátására címmel a csütörtökön tartott rendes havi ülésről megjelent beszámoló szerint „A Vármegyei Könyvtár rendezésére 2000 pengőnek a kiutalásához hozzájárult a kisgyűlés.”

1931. júl. 1. (szerda), Somogyi Újság, XIII. évf. 146. sz., 2. l.

A Somogymegyei Iskolánkülső Népművelési Bizottság évi beszámoló jelentése c., szerző nélküli, jún. 30-i keltezésű ismertetés közli a bizottságnak

a „napokban” megjelent 1930–1931. tanévi jelentését, és a következő három évre szóló munkatervet bemutatva egyetlen szóval sem emlékezik meg a könyvtárakról.

1931. júl. 2. (csütörtök), Új-Somogy, XIII. évf. 146. (3511.) sz.

Apróhirdetés. Használt szépirodalmi, mese, ifjúsági könyveket, Pesti Hírlap [Pesti Hírlap Könyvek], Pesti Napló könyveit [Pesti Napló Könyvek], Színes Regénytárat, továbbá használt elemi, polgári és gimnáziumi tankönyveket minden mennyiségben veszek. Hívásra házhoz megyek. Steffek Józsa könyv, papír és vegyeskereskedése Baross u. 11/a. Kaposvár – 9 sor az újság 4., utolsó oldalán.

1931. júl. 8. (szerda), Somogyi Újság, XIII. évf. 152. sz., 2. l.

A Holnap dől el a múzeum építése júl. 7-i keltezésű, 20 soros, nagybetűs címet viselő közlemény szerint *Stephaich Pál* alispán „holnap délelőtt 9 órára a megyeház kistermébe” hívta egybe a múzeum építési bizottságát, hogy döntsön „Árkay budapesti műépítész” első díjjal kitüntetett pályaművének arról a változatáról, amely már figyelembe vette a bizottság által javasolt „bizonyos módosításokat”. Ha ez megtörtént, „már csak egy dolog van hátra, az építkezés minél előbbi megindulása, hogy az őszre már lehetőleg tető alatt álljon az épület, – mint egyik díszje a Horthy-parknak”.

1931. júl. 9. (csütörtök), Új-Somogy, XIII. évf. 152. (3517.) sz.

A Rövidesen kiírják a Múzeum építésére a versenytárgyalást. A múzeum építési bizottsága Árkay Bertalant bízta meg a kiírás elkészítésével címmel, ill. alcímmel az első oldal fő helyén megjelent 40 soros cikk szerint a múzeum építési bizottságának a megyeháza kistermében ma [júl. 8-án] tartott ülésén *Árkay Bertalan* budapesti mérnök [építészmérnök], a múzeum tervpályázatának nyertese két tervet mutatott be a bizottságnak. Több hozzászólás után a bizottság – az elnöklő *Stephaich Pál* alispánon kívül további hét személy – az eredeti tervet fogadta el kivitelre. Ez a terv a cikk szerint homlokzati megoldásában nagyon hasonlít a müncheni *Alte Pinakothek*-hez [Régi Képtárhoz]. „Az alagsori beosztás után széles, nagy ablaksor világítja meg a földszintet, míg az eredeti homlokzat tíz falsíkra osztott s a termek felső világítást kapnak. Tizenöt lépcső vezet az épületbe, amelyet emelet magasságig köralakú ablakos lépcsőház világít meg. A homlokzat hossza 50 méter, a földszinten 6 terem, az emeleten 4 terem áll a múzeum céljainak rendelkezésre. Az épület magassága 16, illetve 13 méter.” – A bizottság megbízta Árkayt a tervek, ill. a versenytárgyalási anyag gyors elkészítésével, hogy a megye aug. 1-én meghirdethesse az építési versenyfeltételeket.

1931. júl. 9. (csütörtök), Somogyi Újság, XIII. évf. 153. sz.

Az őszre tető alatt lesz a kaposvári múzeum címmel a lap első oldalának első helyén megjelent beszámoló szerint az építészeti bizottságnak a megyeház kistermében tartott ülésén az elnöklő *Stephaich Pál* alispánon és a névvel is

felsorolt nyolc tagon kívül [akik között építész nem volt – G. Gy.] részt vett Árkay Aladár műépítész és fia, a pályadíjnyertes Á. Bertalan is. A bizottság a kissé egyhangúnak ítélt új homlokzati terv helyett az eredeti elfogadás mellett döntött, viszont a belső „berendezésnél” [elrendezésnél] az új tervet ítélte jobbnak. Ám törölte a tervből a 255 személyes, színpaddal ellátott előadótermet, mivel a városban a Katolikus Körnek, a városházának, az Iparoszékháznak, a Korona és a Turul kávéházaknak is van hasonló célra felhasználható terme, azonkívül a színházat, valamint a két mozit is fel lehet használni, továbbá a kereskedők most épülő székházának ilyen célra szolgáló termét szintúgy. Az alagsorba tervezett két lakás közül is feleslegesnek ítélte az egyiket. A költségeket csaknem 400 ezer pengőre becsülte, amelyből jelenleg 150 ezer áll az építkezés rendelkezésére, viszont az alispán szerint a működés feltételeit a megye a következő évi költségvetésben előirányzott 20 ezer pengővel megteremti. Miután a bizottság az épület frontjának megépítése mellett döntött, megbízta Árkay Bertalant a versenytárgyalás feltételeinek mielőbbi kidolgozásával, ami kb. négy hetet vesz igénybe. Így is remélhető, hogy az őszre tető alá kerül a gyönyörű Horthy-parkban a „teljesen modern stílusban tervezett épület”, amelynek középső része 18 méter lesz, jóval magasabb, mint a szomszédos polgári fiúiskolai épület középső része, a létesítmény többi részének tervezett magassága pedig 13 m. A jórészt vasbeton szerkezetű, nagy ablakokkal kialakított épületet üvegtető fedi majd.

1931. júl. 12. (vasárnap), Új-Somogy, XIII. évf. 155. (3520.) sz.

Olvasta már? Ezek a heti újdonságok a Globus kölcsönkönyvtárban: Gulácsy [Irény]: Pax vobis, Lissy [, Lilian]: Solvejg dala. [Egy karácsonyesti fehér álom története], Hamsun [, Knut]: a [A] világ vándora, Lásdi [Sásdi Sándor]: Megtalált út, Ferber [, Edna]: Mekkora? ... Ekkora! [Regény]. – Ez a 6. oldalon megjelent ötsoros apróhirdetés megtevesztő, mert a „heti újdonságok” szó szerint azonosan – sajtóhibáikkal – elírásaikkal együtt – már az újság márc. 3-i számában megjelentek, majd a márc. 4-i (4. l.), márc. 5-i (4. l.), márc. 6-i (5. l.), márc. 7-i (4. l.) és márc. 8-i (6. l.) számokban ismétlődtek.

1931. júl. 24. (péntek), Új-Somogy, XIII. évf. 165. (3530.) sz.

A Tovább módosítják a Somogymegyei Kultúrház és Múzeum terveit. Holnap ismét összeül a Múzeumépítési Bizottság c., ill. alc., a lap 2. oldalán közölt 38 soros „előzetes” szerint az építési részlettervek kidolgozásával megbízott Árkay Bertalan a kérésére összehívandó bizottsági értekezleten – júl. 24-én – egyszerűsített tervet fog bemutatni: ez 20-25 ezer pengő megtakarítást fog eredményezni anélkül, hogy a külső homlokzatot vagy a belső beosztást rontaná. A leegyszerűsített új megoldás csak a széles ablakos lépcsőházat érintené, de ez az egyszerűsítés „nem rontaná a homlokzat szépségét, harmóniáját semmiképpen” [semmiképpen]. A cikk szerint „Árkay a tervek részletes kiírásáért, az építkezés ellenőrzéséért mindössze az építkezési összeg 4 százalékát fogja a megyétől kapni s ezzel az alacsony százalékkal is lényeges megtakarítást ér el a költségeknél az alispán”.

1931. júl. 25. (szombat), Új-Somogy, XIII. évf. 166. (3531.) sz.

A Múzeumépítési Bizottság ülése c., a Hírek rovatban a 3. oldalon közölt, mindössze 18 soros beszámoló szerint a Somogymegyei Múzeumépítő Bizottság ma [júl. 24-én] délelőtt tartott ülésén az elnöklő Stephaich Pál alispánon kívül dr. Véték György polgármester, valamint még hat, név szerint felsorolt tag vett részt, és „a lépcsőház kérdésével foglalkoztak”. „Árkay Bertalan tervező... átíratát dr. Halmos Árpád olvasta fel, majd végül is úgy döntöttek, hogy az új tervnek megfelelően két lépcső fog felvezetni az emeletre és egyik-egyik feljárát szélessége 2-2 méter lesz.”

1931. júl. 25. (szombat), Somogyi Újság, XIII. évf. 167. sz., 4. l.

A múzeum építési bizottsága ülése címmel megjelent 18 soros hír szerint az erre a napra (péntekre) összehívott ülésen dr. Halmos Árpád tb. megyei főjegyző ismertette Árkay Bertalan levelét: e szerint az építész a kért módosítást nem tudja teljes egészében végrehajtani, viszont újabb tervet készített, amely 25 ezer pengő megtakarítást eredményez. A bizottság ezt általánosságban elfogadta, de felkérte Árkayt, hogy az 1,50 m szélességű lépcső helyett legalább 2 m-eseket tervezzen.

1931. júl. 26. (vasárnap), Somogyi Újság, XIII. évf. 168. sz., 5. l.

Az alispán évnegyedes jelentése c., júl. 25-i keltezésű cikkben a Széchenyi múzeum-kultúrház építése 14+3 sorban szerepel: A munkálatok augusztusban megindulnak, egyelőre a kultúrház homlokzati része épül meg „a rendelkezésre álló 150 ezer pengő erejéig”. Árkay Bertalan építészmérnökkel a tervekre és a költségvetésre vonatkozó megegyezés létrejött, és a munkálatokra a versenytárgyalás kiírása folyamatban van. A Széchenyi Kultúrház fenntartási költségei már benne vannak a jövő évi költségvetésben, ezért emelkedtek meg a háztartási és egyéb alapok 1932. évi előirányzatai.

1931. júl. 28. (kedd), Somogyi Újság, XIII. évf. 169. sz., 1. l.

A Somogyvármegye kisgyűlése a legmesszebbmenő takarékoság érvényesülését kívánja a költségvetés összeállításánál c. és Le került [így!] a napi-rendről a kultúrpalota fenntartására javasolt 20 000 pengő is alc., júl. 27-i keltezésű beszámoló szerint a kisgyűlés Stephaich Pál alispánnak a kultúrpalota fenntartására javasolt 20 ezer pengős költségvetési előirányzatát nem tartotta időszerűnek, és úgy határozott, hogy azt csak akkor terjessze elő, ha a kultúrpalota már készen áll.

1931. aug. 1. (szombat), Új-Somogy, XIII. évf. 172. (3537.) sz., 3. l.

Fábián Bélának fáj a kaposvári munkások kenyérhez jutása címmel és Irigylí, hogy múzeum épül Kaposváron. – *A múzeum fentartási [így!] költségét póttárgyként felvették a megyei közgyűlés tárgysorozatába* alcímmel 42 soros vitacikk: Eckhardt Tibor ellenzéki képviselő az országgyűlés csütörtökön tartott felhatalmazási vitaülésén a takarékoságról és a luxusépítkezésekről mondott beszédébe Fábián Béla közbekialtott: – Most olvasom a

lapokban, hogy Kaposváron 300.000 pengős költséggel kultúrházat építenek. – Ezt az állítást az *Új-Somogy* névtelen szerzője a következőkkel utasítja vissza: Nem kultúrházat építenek, hanem múzeumot és nem 300, hanem 150 ezer pengőből, amit nem kölcsönből fognak előteremteni. A pénz már „együtt van”, összeadták fillérekből a lelkes múzeumbarátok, összegyűjtötte két nemesszívű alispán, *Tallián Andor* és *Stephaich Pál*. Évek és évtizedek óta gyűlt össze a pénz, amelyből a megye és a város vezetősége a fenyegető téli nyomort is enyhíteni kívánja az építést végző munkáskezek foglalkoztatásával is. Az őszi és a tél folyamán százan és százan jutnak így munkához. A vármegye nem tesz le építési szándékáról, sőt a hétfői [aug. 3.] megyegyűlés póttárgysorozatába felvette a múzeum költözködési, berendezkedési és fenntartási költségeit is.

1931. aug. 2. (vasárnap), *Új-Somogy*, XIII. évf. 173. (3538.) sz.

A Szent Istvánkor nyílik meg a Kaposvári Kereskedők Egyesületének székháza címmel és *Harmincezer pengőbe kerül a kereskedők új otthona*. – Az épület a maga külső egyszerűségével, belső praktikus beosztásával máris büszkesége a kaposvári kereskedővilágnak alcímekkel, az első oldalon közölt részletes bemutatóban az is olvasható, hogy „A bejárattól balra a könyvtárszobát helyezte el a tervező mérnök.”, továbbá: „...a nagytermet 3 különleges teremre lehet osztani elmés üvegfalak segítségével. A 3 terem: 2 társalgó és 1 olvasó.”

1931. aug. 4. (kedd), *Új-Somogy*, XIII. évf. 174. (3539.) sz., 1–2. l.

A somogyi gazdák konkrét panaszait tették szóvá ma a megyegyűlés előtt – ezt a főcímet viseli az augusztusi évnegyedes megyei közgyűlésről (aug. 3., hétfő) a lap első oldalán beszámoló cikk, amelynek egyik alcíme: *Megépül a Széchenyi-kultúrház múzeumi része*. Az ülés egyik felszólalója, *Inkey Pál báró* szóvá tette, hogy „az egyébként tiszteletreméltó célú” kultúrház-építkezéshez „a mai időpont nem alkalmas és ha lehet, mellőzzék ezt a költségesítést”. Erre válaszul *Stephaich Pál* alispán megmagyarázva a Múzeum, illetve a Széchenyi Kultúrház építésének előzményeit, megnyugtatta a megyegyűlést, hogy „ebből kifolyólag újabb megterhelés a megye költségvetését nem éri. Megkísérelhető, hogy az építkezés szerződéses vállalkozójával a munkálat megkezdésének félévi elhalasztása felől tárgyaljon, de ezzel csak az érhető el, hogy az e célra készen levő tőke félévig még kamatozik, magát a tőkét azonban más célra nem lehet felhasználni. Meggondolandó azonban, hogy a mai nagy munkanélküliség idején szociális szempontból nem ajánlatosabb-e ezt a munkát mielőbb megkezdeni... Éppen ezért azt kérte, hogy a munkálatok folytattassanak, mit a jelenlevők egyhangúan helyeseltek.”

1931. aug. 4. (kedd), *Somogyi Újság*, XIII. évf. 175. sz., 2. l.

A Vészelyben forgott a mai megyegyűlésen a kultúrpalota építése címmel közölt beszámoló szerint az aug. 3-án tartott gyűlésen báró *Inkey Pál*, „a Széchenyi kultúrpalota építését tette szóvá és kérte az alispánt, ha lehet, áll-

jon el az építkezéstől.” *Stephaich Pál* válaszában kimerítően ismertette a kultúrpalota építésének előzményeit és a [törvényhatósági] bizottság élénk helyeslése közben jelentette be, hogy ez nem jelent semmi megterhelést a megyére és szociális szempontból is szükség van az építkezésre.”

1931. aug. 26. (szerda), Új-Somogy, XIII. évf. 191. (3556.) sz.

A 4., utolsó oldalon közölt *Állandóan kapható* kezdetű apróhirdetés utolsó sorai szerint: „...Steffek könyvkereskedés... állandóan vesz használt regényeket, ifjúsági és mesés könyveket, Pesti Hírlap, színes [Színes] regénytár, egész könyvtárakat is. ...Steffek könyvkereskedés Baross-utca 11. sz. saját ház.”

1931. szept. 6. (vasárnap), Új-Somogy, XIII. évf. 201. (3566.) sz.

A *Hetvenegy somogyi jegyző népművelési tanfolyama Balatonföldváron c., Szeptember 8-tól 10-ig tart a tanfolyam* alc., az újság első oldalán közölt beharangozó szerint 10-én báró *Weissenbach Iván* vármegyei főjegyző *A könyvtár a népművelésben* címmel tart előadást.

1931. szept. 6. (vasárnap), Somogyi Újság, XIII. évf. 202. sz., 2. l.

A *somogyi jegyzők népművelési szaktanácskozásra gyűlnek össze* címmel a Somogyvármegyei Iskolánkívüli Népművelési Bizottság által Balatonföldváron szept. 8–10-én rendezendő tanácskozás programjának részletes ismertetése: ebben szerepel báró *Weissenbach Iván* vármegyei főjegyző előadása is, amelyre 10-én, csütörtökön délelőtt 10 és 11 óra között kerül sor *A könyvtár a népművelésben* címmel.

1931. szept. 22. (kedd), Új-Somogy, XIII. évf. 213. (3578.) sz., 3. l.

A *Megalakult a kaposvári kereskedelmisták Önképzőköre* c., 24 soros hír szerint a *Kaposvári Községi Négyévfolyamos Fiú Felsőkereskedelmi Iskolában*, a Széchenyi Ifjúsági Önképzőkör alakuló ülésén *Vadász Ödön* IV. oszt. tanulót főkönyvtárossá, *Fábián Győző* IV. oszt. tanulót könyvtárossá választották.

1931. szept. 22. (kedd), Somogyi Újság, XIII. évf. 214. sz., 3. l.

A *Megalakult az önképzőkör a kereskedelmiben* c. híradás szerint a felsőkereskedelmi iskola Széchenyi Ifjúsági Önképzőkörében főkönyvtárossá *Vadász Ödön* IV. osztályos, könyvtárossá *Fábián Győző* szintén IV. oszt. tanulót választották meg.

1931. szept. 26. (szombat), Új-Somogy, XIII. évf. 217. (3582.) sz., 3. l.

Megalakult a Leánylíceum Önképzőköre – a kaposvári egyesületi leánylíceum *Rozgonyi Piroska Önképzőkörének* könyvtárosaivá *Móricz Mária* VIII., *Székely Ágnes* VIII., *Matolcsy Erzsébet* VII. és *Biró Marianne* [helyesen: *Marianna*] VI. osztályos tanulókat választották meg.

1931. szept. 27. (vasárnap), Új-Somogy, XIII. évf. 218. (3583.) sz., 5. l.

A reálgimnáziumi Önképzőkör új tisztikara c., 20 soros hír szerint a Magyar Királyi Állami Somssich Pál Gimnázium *Virág Benedek Önképzőköre Enner Dávid J.[ános]* VIII. osztályos tanulót főkönyvtárossá, *Pintér Rezső* VII. oszt. tanulót alkönyvtárossá választotta.

1931. szept. 27. (vasárnap), Somogyi Újság, XIII. évf. 219. sz., 5. l.

A Kaposvári reálgimnázium „Virág Benedek” önképzőköre c. 17 soros híradás szerint a szept. 19-én tartott alakuló gyűlésen főkönyvtárossá *Enner Dávid J.[ános]* VIII. osztályos, alkönyvtárossá *Pintér Rezső* VII. oszt. tanulót választották meg.

A Megalakult az Önképzőkör a leányliceumban c., ugyancsak az újság 5. oldalán közölt hírben az olvasható, hogy a kaposvári egyesületi leányliceumban működő „Rozgonyi Piroska” önképző kör új tisztikarába könyvtárosként *Móritz Mária* [helyesen: *Móricz Mária*] VIII., *Székelly Ágnes* VIII., *Matolcsy Erzsébet* VII. és *Bíró Marianne* VI. osztályos tanulókat választották be.

1931. okt. 4. (vasárnap), Új-Somogy, XIII. évf. 224. (3589.) sz., 5. l.

Könyvtáróra a Kereskedők Egyesületében. A Kereskedők Egyesületében minden szombaton 5–6-ig tartanak könyvtárórát. – Ez a *Hírek* rovatban megjelent ötsoros bejelentés arról tanúskodik, hogy az újonnan felavatott székházban megkezdte működését az önálló helyiséget kapott könyvtár.

1931. okt. 7. (szerda), Új-Somogy, XIII. évf. 226. (3591.) sz., 3. l.

A Somogymegyei Múzeum-Egyesület a múzeum-építés megkezdését sürgeti címmel közölt, a városháza kistermében hétfőn megtartott választmányi ülésről 35 sorban beszámoló cikk szerint „...több hozzászólás után az az egyhangú állásfoglalás alakult ki, hogy a nehéz gazdasági helyzetre való tekintettel kérni fogják *Stephaich Pál* alispánt, hogy a múzeum építését minél előbb kezdesse meg, hogy ezáltal is enyhíthessék a munkanélküliség és az iparosok, munkások jussanak kenyérhez a tél folyamán. Kérik ezt annál inkább is az alispántól, mert az építkezést ő már előbbi időpontra tervbe vette, azonban az a közbejött akadályok miatt elmaradt.”

1931. okt. 7. (szerda), Somogyi Újság, XIII. évf. 227. sz., 2. l.

Az Értékes régiségekkel gyarapodott a kaposvári múzeum címmel a Somogymegyei Múzeum Egyesület okt. 5-én tartott választmányi üléséről közölt beszámoló szerint a múzeum építéséről vita támadt, „melynek során elhatározta a választmány, hogy bizonyos irányban lépéseket tesz” az ügyben.

1931. okt. 16. (péntek), Új-Somogy, XIII. évf. 234. (3599.) sz.

Küldöttség kérte Stephaich alispántól a Múzeum-építés megkezdését címmel és *Egyes urak téves alapon elleneztek a múzeumi építkezésnek a mostani*

időben való végrehajtását. – Az alispán szociális szempontból maga is szükségesnek tartja, hogy a nem megyei alapból, hanem társadalmi gyűjtésből származó fedezet az építkezésre mielőbb felhasználtsáék alcímekkel az újság első helyén közölt, csaknem fél oldalt elfoglaló cikk a Somogyi Múzeum-Egyesület okt. 6-án [helyesen: 5-én] tartott választmányi ülésén elhatározottakra utal: az ezek alapján megbízott küldöttségnek Stephaich Pál alispánnál tett látogatására. A Tallián Andor ny. alispán által vezetett négytagú küldöttségnek az alispán kijelentette, hogy nincs voltaképpen semmi akadálya az építkezés megkezdésének, „csak az árlejtés kiírása és annak alapján az ajánlatok feletti döntés”. A vármegyei közgyűlésen és a Törvényhatósági Bizottságban elhangzott ellenvetésekkel szemben az alispán megvédte az építkezési szándékot. Egyetértve a küldöttség azon álláspontjával, hogy „a múzeum építésére együtt van az az alap, melynek felhasználása nem jelent terhet a vármegye költségvetésére, éppúgy, mint ahogy fel nem használása sem jelent megtakarítást, mert ez az alap nem a vármegyéé, s azt más célra, mint amelyre összegyűjtetett, ...fel használni [így!] úgy sem lehet.” Továbbá: „...a múzeum létesítése nem felesleges és nem luxus-építkezés, közelebbről [a közeljövőben] intézkedni fog az árlejtés kiírása iránt, hogy... az építkezés mielőbb megkezdhető legyen.”

1931. okt. 18. (vasárnap), Új-Somogy, XIII. évf. 236. (3601.) sz.

A Még sem lehet ez évben megkezdeni a Múzeum építkezését című, „Levél a szerkesztőséghez” alcímű, a lap első és második oldalán közölt, a szerzőt meg nem nevező írás az ellen érvel, hogy az építkezésnek a tél küszöbén belevágjanak. A körülményekkel láthatólag tisztában levő levélíró további érvei: Az építkezés első ütemének költségeire előirányzott 150 ezer pengőből is csak papíron van meg 125 ezer, de ebből csupán 75 ezer pengő áll rendelkezésre bankbetét formájában. Ennek elfogytával „ott dísztelenkedne esetleg éveken át a félbenmaradt Múzeum épület...” És ha esetleg tovább romlik a gazdasági helyzet, „nem jó lenne-e függőkölcsonként igénybe venni a Múzeum-alapnak ezt a pénzkészletét, ha már minden kötél szakad”. Továbbá: ha be lenne is fejezve az építkezés, „további költségek kellenének a berendezésre és fenntartásra, pedig ezekre sem a megyének, sem a Múzeumegyesületnek ez idő szerint nincs pénze...” „Várjuk meg legalább a jövő tavaszt. Addig majd meglátjuk, hogyan alakul a helyzet.”

1931. okt. 28. (szerda), Somogyi Újság, XIII. évf. 245. sz., 3. l.

Könyveket kérnek a leventék címmel 17 soros felhívással fordul a Városi Testnevelési Bizottság a város „hazafias közönségéhez”, hogy a nov. 1-jén működésüket megkezdő leventeotthonok részére „a leventéknek való, netán felesleges szépirodalmi, tudományos[,] hasznos s egyéb könyveiket díjmentesen felajánlani szíveskedjenek. A könyvekért elküldenek, csak bejelentést várnak a Városi Testnevelési Vezető, Megyeháza címre vagy telefonon. – Ez a felhívás azonos címmel és szinte azonos szövegezéssel az Új-Somogy e napi számának 3. oldalán is megjelent.

1931. okt. 31. (szombat), Somogyi Újság, XIII. évf. 248. sz.

A kaposvári Szent Imre Kör tisztújító közgyűlésén könyvtárossá *Eperjessy Lászlót* választották meg a *Tisztújító közgyűlést tartott a Szent Imre Kör tegnap este* címmel a valószínűleg 28-án lezajlott eseményről a lap 4. oldalán közölt beszámoló szerint.

1931. nov. 17. (kedd), Új-Somogy, XIII. évf. 260. (3625.) sz., 2–3. l.

A Somogymegyei Múzeum Egyesület önarcképek beszolgáltatására szólítja fel a somogyi származású neves festőművészeket címmel számolt be a lap a Somogymegyei Múzeum Egyesület vasárnap, 15-én a kaposvári városháza nagytermében tartott rendes évi közgyűléséről. *Gönczi Ferenc* ügyvezető-igazgató 1930–31-es beszámolójában a könyvtárról elmondta, hogy az 116 darabbal gyarapodott, és 1170 darabos állományának szakleltározása befejeződött. „A múzeum végleges elhelyezésének kérdése ismét halasztást szenved, de bízunk *Stephaich Pál* alispán jóindulatában s nemes ügyszertetében, hogy a viszonyok jobbra fordultával a Széchenyi-kultúrpalota építésének megkezdésével a múzeum végre állandó otthonhoz jut.” – E témára reflektál a lapnak a *Hírek* rovat élén kurzív szedéssel közölt szokásos szerkesztőségi kommentárja-glosszája is: „Vannak lelkes barátai a Múzeum ügyének, akik akár építkezés, akár házvétel, akár helyiségbérelés útján szeretnék már megoldva látni a végleges, vagy bár ideiglenes, de jobb elhelyezés kérdését...” (4. l.)

A Tisztújítás a csurgói Kaszinóban címmel a lapnak ugyanebben a számában, a 4. oldalon közölt hír szerint a csurgói Nemzeti Kaszinó könyvtárosává *Tóth Ferencet* választották meg a tisztújító közgyűlésen, amelynek időpontját nem közli az *Új-Somogy*.

1931. nov. 17. (kedd), Somogyi Újság, XIII. évf. 261. sz.

Csendes, szorgalmas munka jellemezte a Múzeum Egyesület elmúlt évét – ezzel a címmel közli beszámolóját az újság a Somogyvármegyei Múzeum Egyesület nov. 15-én, vasárnap tartott, az 1929–1930. évről szóló közgyűléséről, amelyen megállapították: „A múzeum végleges elhelyezésének kérdése ismét halasztást szenved, de bízunk *Stephaich Pál* alispán jóindulatában s nemes ügyszertetében, hogy a viszonyok jobbra fordultával a Széchenyi-kultúrpalota építkezésének megkezdésével a múzeum végre állandó otthonhoz jut.” – Egyébként, a beszámolóban szerepel a múzeumi könyvtár 116 darabos gyarapodása is.

1931. nov. 22. (vasárnap), Új-Somogy, XIII. évf. 265. (3630.) sz.

Az alispán összehívja a Kultúrház-építő bizottságot címmel 10 soros hír a lap 5. oldalán.

1931. nov. 25. (szerda), Somogyi Újság, XIII. évf. 268. sz.

A somogymegyei kultúrház építési bizottság ülése címmel a 3. oldalon

közölt 10 soros hír szerint a ma (feltehetőleg nov. 23-án) Stephaich Pál alispán elnöklete alatt tartott értekezlet úgy határozott, hogy az építkezésre eddig összegyűlt pénzből „kész ház vételét javasolja” a törvényhatósági bizottságnak.

1931. nov. 28. (szombat), Új-Somogy, XIII. évf. 270. (3635.) sz.

Minden somogyi iskola és népkönyvtár ajándékol kapja az „Igazságot Magyarországnak” c. díszalbumot címmel egészhasábos közlemény az újság 3. oldalán arról, hogy dr. Légrády Ottónak, a *Pesti Hírlap* főszerkesztőjének bejelentése szerint a lapja által kiadott könyvet megküldik az ország összes alsó és középfokú iskolájának, ifjúsági és tanítói, illetve tanári könyvtáraik számára. Egyidejűleg az iskolai helyiségben való kifüggesztés végett az album tartalmát „tömör összefoglalásban és szemléltető módon tartalmazó térképet” is kapnak az intézmények. A *Pesti Hírlap* ezeket az ajándékokat dec. 15-ig – esetleg 1932. jan. 3. után – postázza az érintett intézményeknek. Az albumból minden iskola két példányt kap: egyet a tanítói, ill. tanári és egyet az ifjúsági könyvtár számára. Az 1927 óta létesített népkönyvtárak egy példányt kapnak. A térképből minden iskola annyi példányhoz jut, ahány tanterme van.

1931. nov. 28. (szombat), Somogyi Újság, XIII. évf. 271. sz., 4. l.

A középfokú, alsófokú iskolák és népkönyvtárak megkapják az „Igazságot Magyarországnak” című albumot címmel híradás arról, hogy dr. Légrády Ottónak, a *Pesti Hírlap* főszerkesztőjének bejelentése szerint a címben felsoroltak a lap ajándékaként megkapják az említett kiadványt, beleértve a tanítói és a tanári könyvtárakat is. Ezzel egyidejűleg megkapják kifüggesztésre az album tartalmát összefoglaló térképet is. Az albumból 2-2 példányt kapnak az iskolák, a térképből annyi példányt, ahány termük van. Az igénylő iskolák körét 11 pontban sorolja fel a közlemény. Az állami és a nem állami intézmények (gimnáziumok, líceumok, reáliskolák, felső kereskedelmi iskolák, tanítóképzők, polgári iskolák, gazdasági népiskolák, gyógyítva nevelő intézetek, iparostanonc-iskolák, ha önálló tanítói, ill. nevelői könyvtáruk és külön könyvtárhelyiségük van, elemi iskolák).

1931. nov. 29. (vasárnap), Új-Somogy, XIII. évf. 271. (3636.) sz.

Olvasta már? Ezek az új könyvek a Globus kölcsönkönyvtárban: Kosáryné [Réz Lola]: [A] Rejtelmes kohó. Törökné [Kovács Hermin]: Galamb kisasszony [helyesen: Galambkisasszony]. Bokor Malvin [S. Bokor Malvin]: Nyári zivatar. Vándor Iván: Lopott lelkek. Somfai [helyesen: Somfay Margit]: Fészek rakók [Fészakrakók]. Dénes [Gizella]: Néma szökőkút. Parott: Ez feleség [helyesen: Parrott, Ursula: Exfeleség]. Lutherland: Éjjeli támadás [helyesen: Sutherland, Ivan: Éjjeli támadás]. Leleszy [Béla]: A tűzhányók völgye. – 9 soros apróhirdetés az újság 7. oldalán. Megismételve a dec. 1-jei számban az 5. oldalon, dec. 4-i 6., 5-i 4., dec. 6-i 7., dec. 10-i 4., dec. 12-i 4., dec. 13-i szám 7. oldalán.

1931. nov. 29. (vasárnap), Somogyi Újság, XIII. évf. 272. sz.

Megnyílt a Katolikus Kör könyvtára. A [Kaposvári] Katolikus Kör értesíti tagjait, hogy könyvtára december 2-án, szerdán megnyílik. Könyvtárórákat a szokott időben tartják meg. (6 soros hír a lap 5. oldalán.)

1931. dec. 15. (kedd), Új-Somogy, XIII. évf. 283. (3648.) sz.

Teljes erővel folyik a népművelés munkája. Évi közgyűlést tart az Iskolánkívüli Népművelési Bizottság – e címmel, ill. alcímmel a 2. oldalon közölt beszámoló szerint a szombat délután öt órakor a vármegyeház kistermében lebonyolított közgyűlésen Felczán József népművelési titkár ismertette a bizottság által az év folyamán végzett munkát és ennek eredményeit. Egyebek között ezt: „Kultúrmunkát képviselnek a vándor- és állandó népkönyvtárak is.” A vándorkönyvtárak száma hárommal gyarapodott.

1931. dec. 15. (kedd), Somogyi Újság, XIII. évf. 284. sz.

A népművelési bizottság közel 10 000 előadást rendez ez évben – a dec. 12-én tartott évi közgyűléséről e címmel a 2. oldalon közölt cikkben, a Felczán József megyei népművelési titkár által összeállított beszámolóban a könyvtárakról mindössze az szerepel, hogy a bizottság újabb három vándorkönyvtárt szerzett be.

1932. jan. 15. (péntek), Új-Somogy, XIV. évf. 11. (3671.) sz., 2. l.

A Kiállítás rendez gazdag anyaga legértékesebb részeinek ismertetésére a Somogymegyei Múzeum címmel a Somogymegyei Múzeumegyesület által 13-án, a városháza nagytermében tartott ülésről megjelent beszámoló utolsó mondata: „A Múzeum építkezési ügyének megbeszélésével fejeződött be a választmányi ülés.”

1932. jan. 17. (vasárnap), Új-Somogy, XIV. évf. 13. (3673.) sz., 4. l.

A Közgyűlést tart a Széchenyi Társaskör c., 24 soros híradás szerint a donnervárosi Sétatér utcai iskolában 24-én tartandó tisztújító közgyűlésen el fog hangzani a könyvtáros jelentése is. – Ugyanezt közli e napi számának 5. oldalán a Somogyi Újság is.

1932. jan. 17. (vasárnap), Új-Somogy, XIV. évf. 13. (3673.) sz., 6. l.

A lap *Vasárnapi portyázások* c. pletykarovatában a következő sorok olvashatók – reagálásként a Múzeum Egyesület jan. 15-i ülésén elhangzottakra: „A Múzeum Egyesület választmányja a napokban ülést tartott. Más megbeszélendő tárgyak között szerepelt az is, hogy mikor is épül meg a múzeum. A jó humoráról és szellemes mondásairól híres főorvos így nyilatkozott: »Milyen jó lesz az utódainknak, ha a múzeum megnyitó ünnepségén ott látják a múmiáinkat.« ...”

1932. jan. 26. (kedd), Új-Somogy, XIV. évf. 20. (3680.) sz.

Jobb időkre fogják elhalasztani a Múzeum helyiség-kérdésének megoldását

címmel az első oldalán számol be az újság Somogy vármegye közgyűlésének ma [jan. 25-én, hétfőn] tartott „szokásos havi” üléséről, kisgyűléséről. Ezen a Kultúrházépítési Bizottság legutóbbi ülésén kialakult állásfoglalással – miszerint a rendelkezésre álló 75 ezer pengőből „vásároltassék meg egy kaposvári ház és megfelelő átalakításokkal a Múzeum céljaira használtassék fel – szembehelyezkedve *Stephaich Pál* alispán javasolta: „...se építkezéssel, se házvétellel ne oldják meg egyelőre a Múzeum elhelyezésének kérdését, hanem... halasszák el jobb időre ennek az ügynek a megoldását.” // „A kisgyűlés egyhangúlag így határozott és ezt fogja javasolni a megyegyűlésnek.”

A kaposvári Széchenyi Társaskör népművelő előadása és tisztújító közgyűlése c., 51 soros hír szerint a „tegnap délután” [vasárnap, 24-én] a Sétatér utcai iskolában tartott évi tisztújító közgyűlésen az új elnökségbe könyvtárasként *Cseke Bálint*ot választották be. E Donnervárosban működő kör éves tagdíját 1932-re 4 pengőben, könyvtárhasználati díját évi 40 fillérben állapították meg. (4. l.)

1932. jan. 26. (kedd), Somogyi Újság, XIV. évf. 20. sz., 2. l.

A jobb időig lekerül a napirendről a múzeum építése, de még a házvétel is – ez a címe a Somogy vármegye kisgyűlésének „ma” [jan. 25-én] tartott rendes havi üléséről megjelent beszámolónak, amely szerint az építési bizottság azon javaslatával szemben, hogy a rendelkezésre álló 75 ezer pengőből vegyenek házat, az alispán mást javasolt: „...a jobb idők beálltaig az egész ügyet vegyék le a napirendről. A kisgyűlés az alispán javaslatát tette magáévá, egyhangúan [egyhangúlag]. Végso fokon a megyegyűlés dönt ez ügyben”.

A Kaposvári Széchenyi Társaskör népművelő előadása és tisztújító közgyűlése c., a 3. oldalon háromnegyed hasábon megjelent híradás szerint a „tegnap délután” [24-én, vasárnap] tartott, ismeretterjesztő előadással színesített tisztújító közgyűlés egyhangúlag választotta meg új vezetőségét, benne *Cseke Bálint* könyvtárost.

1932. febr. 7. (vasárnap), Somogyi Újság, XIV. évf. 30. sz.

A Barcsi Kaszinó közgyűlése címmel a lap 5. oldalán közölt híradás szerint a kaszinó „most tartott” rendes évi közgyűlésén az egyhangúlag megválasztott tisztikarba könyvtárnokként *Máté Lajos* került be.

1932. febr. 9. (kedd), Új-Somogy, XIV. évf. 31. (3691.) sz., 4. l.

Megalakult a cseri levente egyesület címmel 20 soros hír adja tudtul, hogy vasárnap a volt vasgyári leventeotthonban megalakult a Kaposvári VI. ker. Cseri Levente Egyesület, amelynek vezetőségébe könyvtárost is beválasztottak *Vajthó Zoltán* ny. tanár személyében. (A *Somogyi Újság*ban szintén e napon megjelent hasonló című hírnek azonos a tartalma, a könyvtáros foglalkozását azonban nem nevezi meg.)

1932. febr. 19. (péntek), Új-Somogy, XIV. évf. 40. (3700.) sz.

A Nagy sikereket ért el országoszte az iskolán kívüli népművelés c. cikk, amely a lap fő helyén, az első oldal közepén jelent meg, a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium által „a lefolyt tanévről” közzétett jelentésből emel ki néhány fontos adatot. Egyebek között azt, hogy a népkönyvtárak száma 1560, a „hatalmas” munkát végző 19 948 népművelő közül pedig [főhivatása szerint] „8900 tanító, 2299 lelkész, 2040 tanár, 1990 orvos, 1415 jegyző, 322 gazdatiszt és egyéb foglalkozású”.

1932. márc. 15. (kedd), Új-Somogy, XIV. évf. 61. (3721.) sz., 5. l.

A szigetvári Polgári Kaszinó közgyűlése c., fél hasáb terjedelmű hír szerint a márc. 13-án tartott évi rendes közgyűlésen a közfelkiáltással megválasztott tisztikarban a pénztáros [és?] könyvtáros *Kelemen Ernő* lett.

1932. márc. 18. (péntek), Új-Somogy, XIV. évf. 63. sz. (3723.) sz.

A Kaposvári Népfőiskolai Széchenyi Szövetség tisztújító közgyűlésén, amelyet 13-án, vasárnap tartottak, *Kiss György* kisgazdát választották meg könyvtárosnak az újság 3. oldalán közölt híradás szerint. – Ugyanerről az eseményről a *Somogyi Újság* is hírt adott márc. 17-i számának 3. oldalán. A különbség: A közgyűlést „most” tartották, a választás „egyhangú lelkesedéssel” történt.

1932. márc. 20. (vasárnap), Somogyi Újság, XIV. évf., 65. sz.

Meghívó – keretben, a 3. oldalon – a Kaposvári Katolikus Kör márc 20-án tartandó szokásos évi közgyűlésére. Napirendjében a „könyvtárnoki jelentés” is szerepel.

1932. márc. 22. (kedd), Új-Somogy, XIV. évf. 66. (3726.) sz.

Az Ápr. 16-án társas vacsora keretében avatja fel a kaposvári Nemzeti Kaszinó a Márffy-serleget címmel az újság első oldalán közölt beszámoló szerint a 104 éves, jelenleg 646 tagot számláló kaszinó 20-án, vasárnap tartott évi rendes közgyűlésén *Kengyel Miklós* könyvtáros jelentése is elhangzott.

A Közgyűlést tartott a kaposvári Katholikus Kör c., rövid, 17 soros híradás szerint a vasárnap délután tartott évi rendes közgyűlésen „a régi tisztikart újból megválasztották”. (2. l.)

1932. márc. 22. (kedd), Somogyi Újság, XIV. évf. 66. sz.

A Nagy érdeklődés mellett tartotta meg évi rendes közgyűlését a kaposvári Nemzeti Kaszinó címmel a lap első oldalán megjelent beszámoló szerint a márc. 20-án lebonyolított közgyűlés elnöki asztalánál helyet kapott *Kengyel Miklós* könyvtáros is, akinek az ülésen elhangzott könyvtárosi jelentését a résztvevők tudomásul vették, elfogadták.

1932. márc. 23. (szerda), Új-Somogy, XIV. évf. 67. (3727.) sz.

A Mit tárgyal a jövő kedden a vármegyei kisgyűlés? címmel az újság első olda-

lán megjelent előzetes közlés szerint Somogy vármegye törvényhatóságának kisgyűlése márc. 29-én megtárgyalja a megyei könyvtár rendezésére 1932-ben kiutalandó 1440 pengőről szóló alispáni előterjesztést is.

1932. ápr. 1. (péntek), Somogyi Újság, XIV. évf. 73. sz., 3. l.

A tisztviselek társaskörének közgyűlése Nagyatádon c., 29 soros híradás szerint a húsvét hétfőjén [márc. 28-án] tartott rendes évi közgyűlésen a Nagyatádi Köztisztviselők Társaskörének új tisztikarába könyvtárnokoknak Burics László és Knapp János polgári iskolai tanárokat választották meg. [Az összeállító megjegyzése: Az egyesület neve helyesen Hivatalnokok Társasköre.]

1932. ápr. 13. (szerda), Új-Somogy, XIV. évf. 82. (3742.) sz., 3. l.

A Kikből áll a Vasutas Társaskör tisztikara? címmel közölt 33 soros hírben az újság pótolja azt a mulasztását, amelyet előző, keddi számában követett el: a Vasutasok Dal- és Társaskörének ápr. 9-i tisztújító közgyűléséről beszámolva csak azt közölte, hogy „a hivatalos jelöltlista ment keresztül győztesen és így javarészt a régi tisztikar választotta meg újból”. – A most közölt névsorban négy könyvtáros neve olvasható, ezek: *Szígeti István, Pus-kás Alajos, Trunkó László, Veress Sándor.*

1932. ápr. 22. (péntek), Somogyi Újság, XIV. évf. 90. sz., 1–2. l.

Nem oszlik fel a Somogymegyei Közművelődési Egyesület címmel beszámoló a szervezet 20-án tartott közgyűléséről. Ennek az 1892. márc. 18-án alakult egyesületnek a célkitűzései között népkönyvtárak létesítése is szerepelt. Munkájában azonban „a változott viszonyok következtében... szünet állt be”, valójában nem működött. Most a közgyűlés „...egyhangúlag úgy határozott, hogy az Egyesület nem oszlik fel, hanem bevárja a jobb időket, amíg eredményes munkáját újból megkezdheti”.

1932. jún. 19. (vasárnap), Új-Somogy, XIV. évf. 137. (3797.) sz.

Az Eredményes tevékenységről számolt be a vármegyei Népművelési Bizottság címmel az újság 2. oldalán közölt cikk részletesen ismerteti a pénteken, 17-én tartott, a 11. tanévről beszámoló ülésen elhangzott titkári beszámolót. Ebben *Felczán József* vármegyei titkár az eredmények között megemlíti, hogy 99 népkönyvtár és 9 vándor-népkönyvtár van Somogyban.

1932. jún. 19. (vasárnap), Somogyi Újság, XIV. évf. 137. sz., 2–3. l.

Az elmúlt iskolaévben 3755 iskolán kívüli előadást tartottak Somogymegyében – az e címmel közölt cikk szerint a pénteken [17-én] a vármegyei ház kistermében tartott beszámoló közgyűlésen a Somogymegyei Iskolán kívüli Népművelési Bizottság titkára, *Felczán József* beszámolójában megemlíttette: „99 nép- és vándorkönyvtár van forgalomban a falvakban. A könyvtárak olvasottak”.

1932. jún. 25. (szombat), Új-Somogy, XIV. évf. 142. (3802.) sz.

Tanítók tudományos kölcsönkönyvtára létesült Kaposváron címmel több

mint fél hasáb terjedelmű közlemény olvasható az újság 3. oldalán a VKM által valamennyi tankerületben felállított pedagógiai szeminárium könyvtárákról, amelyek célja „a tanítói továbbképzés biztosítása”. A könyvtárak a tanfelügyelői hivatal kezelése alatt állnak, s a tanítók díjtanul használhatják őket, de ehhez személyesen kell jelentkezniük, vagy megbízottjuk révén kölcsönözhetnek, illetve a postai költséget magukra vállalva. A könyvtárban egyelőre a következő könyvek vannak meg:

Weszelyi Ödön [helyesen: Weszely]: Bevezetés a neveléstudományba. [A pedagógia alapvető kérdései]

Várkonyi Hildebrand: A pszichologia [helyesen: pszichológia] alapvetése
Kenyeres Elemér: Az új iskola és pedagógiája

Molnár Oszkár: A tanítási módszer történeti fejlődése

Quint [József]–Drózdy [helyesen: Drozdy] [Gyula]: Beszéd- és értelemgyakorlatok az I. osztályban [helyesen: 1. osztályban]

Ugyanaz a II. [2.] osztályban

Drózdy [helyesen: Drozdy] Gyula: Ugyanaz a III. [3.] osztályban

Háros [Antal]–Kőrösi [Henrik]: A magyar fogalmazás vezérkönyve

Fodor Ferenc: A magyar elemi népiskolai földrajzi oktatás

Quint [József]–Stenlly [helyesen: Stelly] [Géza]–Stolmár [László]: A természeti és gazdasági ismeretek tanítása a III–IV. [3–4.] osztályban

Berwaldscky [Kálmán]–Tacheik [helyesen: Tscheik] [Ernö]: A rajzoktatás vezérkönyve

Straub [Ferenc]–Vadász [Zoltán]: A számolás és mérés tanításának vezérkönyve

Frank [Antal]–Drózdy [helyesen: Drozdy] Gyula: Hogyan tanítsunk a népiskolában[?]

Drózdy [Drozdy] Gyula: Elméleti fejtegetések és [helyette helyesen: ,] gyakorlati tanítások [a népiskola tárgyainak köréből]

Imre Sándor: Neveléstan. Bevezetés az iskolai nevelés munkájába

Horn József: Közgazdaságtan [tanító- és tanítónőképző intézetek számára]

Kehrer [Károly] – Krehnyay [Béla]: Pedagógiai szemináriumok. (Két kötet)

Kogutowicz [helyesen: Kogutowicz] K.[ároly]: Dunántúl és Kisalföld írásban és képen. (1. köt.)

Pedagógiai Szeminárium. Szerk. Ozorai Frigyes. 1932. évf.

[Tartalmilag a közlemény a *Somogyi Újság*ban is megjelent a lap jún. 26-i, vasárnapi számában az 5. oldalon, *Új pedagógiai kölcsönkönyvtárak* címmel. Több információ csak annyi található benne, hogy közli a vonatkozó VKM-rendelet számát (VKM 59015-1932) és megjelenési helyét (*Hivatalos Közlöny*, 1932. évi 8. sz.) is. A *Somogyi Újság*-beli szöveget és a könyvjegyzéket azért nem ismétljük meg itt, mert az abban található bibliográfiai leírásai vagy sajtóhibák az itt közölt helyesbítések alapján tisztázhatók.]

1932. jún. 26. (vasárnap), Somogyi Újság, XIV. évf. 143. sz., 5. l.

Az iskolán kívüli népművelés statisztikája c. VKM jelentés országosan 1560 népkönyvtárról is hírt ad.

1932. júl. 21. (csütörtök), **Új-Somogy, XIV. évf. 163. (3823.) sz.**

Kozma mű-, kép-, könyvkereskedő. Kölcsonkönyvtár. Kiolvasott könyvek állandó vétele. ...Kozma, Széchenyi-tér 10. Rózsa (Vidor)-palota. (6 soros, keretes apróhirdetés a 4., utolsó oldalon. Ismétlése: júl. 22., 4. l.; júl. 23., 4. l.; júl. 24., 6. l.)

1932. aug. 23. (kedd), **Új-Somogy, XIV. évf. 189. (3849.) sz.**

Kiolvasott regényeket állandóan veszek. Szakszerű képkeretezés. Kozma műkereskedő (3 sor a Hírek rovat vége felé, a 4. oldalon. Ismétlése: aug. 20., 4. l.; aug. 23., 4. l.; aug. 24., 4. l.; aug. 25., 4. l.; aug. 26., 4. l.; aug. 27., 4. l.; aug. 28., 6. l.; aug. 31., 4. l.; szept. 2., 3. l.; szept. 3., 4. l.; szept. 4., 7. l.)

1932. aug. 30. (kedd), **Somogyi Újság, XIV. évf. 195. sz., 3. l.**

A Kaposvári Népfőiskolások Széchenyi Szövetsége c. 36 soros hír szerint a szövetség vasárnapi választmányi ülésén, amelyet a Mezőgazdasági Kamara tanácstermében tartottak, az elnöklő *Sámik József* felsőházi tag bejelentette, hogy „a fiatal egyesület” a földművelésügyi minisztérium ajándékaként egy 145 kötetes könyvtárral gyarapodott.

1932. szept. 6. (kedd), **Somogyi Újság, XIV. évf. 201. sz., 5. l.**

Könyvtárnyitás a Katolikus Körben. A Katolikus Kör értesíti tagjait, hogy könyvtára a nyári szünet után szeptember 7-én megnyílik. Könyvtárórák minden szerdán délután 6–7 óráig.

1932. szept. 10. (szombat), **Új-Somogy, XIV. évf. 204. (3864.) sz.**

Apróhirdetés. Halló! Figyelem! ...tankönyveket, regényeket, használt állapotban, minden mennyiségben veszek... Steffek könyvkereskedés Baross u. 11. a. (4. l., ismétlése: szept. 11., 6. l.)

1932. szept. 16. (péntek), **Új-Somogy, XIV. évf. 209. (3869.) sz., 2. l.**

A kaposvári kereskedelmi iskola önképzőköre c., 15 soros hír szerint a 11-én megalakult új vezetőségbe főkönyvtárosként *Stier László* IV. a., könyvtárosként *Koncsik János* [helyesen: Köhalmi István, korábbi neve: Koncsik István] III. osztályos tanulót választották be. [Stier László későbbi neve: *Sárdi László*.]

1932. szept. 16. (péntek), **Somogyi Újság, XIV. évf. 209. sz.**

A kereskedelmi iskola önképzőkörének új tisztikara c., 13 soros, az újság 3. oldalán közölt híradás szerint a Kaposvári Felső Kereskedelmi Iskola Széchenyi Ifjúsági Önképzőkörének 11-én megalakult tisztikarába könyvtárossá *Kancsik János* [helyesen: Köhalmi István] III. évfolyamos tanulót választották be. [Lásd *Új-Somogy*: Stier László + Köhalmi (Koncsik) István]

1932. szept. 18. (vasárnap), **Új-Somogy, XIV. évf. 211. (3871.) sz., 4. l.**

A Megalakult a Leánygimnázium Rozgonyi Piroksa Önképzőköre c. híradás szerint a 14-én tartott ülésen a leánygimnázium új könyvtárosaivá *Alleram*

Etel, Matolcsy Erzsébet VIII. és *Vajda Éva* VII. osztályos tanulókat választották meg. [Az iskola 1932/33. évi értesítője szerint Alleram *Etelka* a helyes név.]

1932. szept. 18. (vasárnap), Somogyi Újság, XIV. évf. 211. sz., 5. l.

A Kaposvári Egyesületi Leánygimnázium Rozgonyi Piroska önképzőkörének megalakulása c. híradás szerint a szept. 14-én tartott alakuló ülésen az új tanévre könyvtárossá választották *Alleram Etel, Matolcsy Erzsébet* VIII. és *Alleram Márta* [helyesen: *Mária*], *Frühbauer Erzsébet, Vajda Éva* VII. oszt. tanulókat.

1932. szept. 20. (kedd), Új-Somogy, XIV. évf. 212. (3872.) sz., 3. l.

A Megalakult a Leánygimnázium Mária kongregációja c. hír szerint a 17-én tartott alakuló ülésen a VIII. osztályos *Szmodics Mártát* választották meg könyvtárossnak. – Ugyanez a híradás – hasonló tartalommal – a *Somogyi Újság* e napi számának 3. oldalán jelent meg.

1932. szept. 25. (vasárnap), Új-Somogy, XIV. évf. 217. (3877.) sz.

Kölcsönkönyvtári lista az újság 6. oldalán, a hírovat végén *A legújabb könyvek* címmel: *Körmendy* [helyesen: *Körmendi*] [*Ferenc*]: Budapesti kaland [helyesen: *A budapesti kaland*], *Földi* [*Mihály*]: Isten országa felé, *Sárközy* [helyesen: *Sárközi*] [*György*]: Mint oldott kéve, *Haliburton* [helyesen: *Hal-liburton*] [*Richard*]: Üres zsebbel a világ körül, *Földi* [*Mihály*]: A láthatatlan út, *Wallace* [*Edgar*]: A pénzhamisító, *Kosáryné* [*Réz Lola*]: Porszem a napsugárban, *Szomory* [*Dezső*]: Gyuri, *Maurois* [*André*]: Asszonyok útja – *Kozma* kölcsönkönyvtár. (Ismétlései: szept. 28., 3. l.; szept. 30., 3. l.; okt. 1., 3. l.; okt. 2., 5. l.)

1932. szept. 27. (kedd), Somogyi újság, XIV. évf. 218. sz., 4. l.

A kaposvári Állami Somssich Pál Reál-gimnázium „Virág”-önképzőkörének szept. 25-én tartott alakuló közgyűlésén az új tisztikarba főkönyvtárossnak *Bob László* VIII/b, alkönyvtárossnak *Bukovics József* VII. osztályos tanulót választották meg – *A „Virág”-önképzőkör alakuló gyűlése* c. híradás szerint. – Ugyanezt a hírt az *Új-Somogy* is közölte e napi számának 3. oldalán.

1932. szept. 28. (szerda), Somogyi Újság, XIV. évf. 219. sz., 3. l.

A polgári leányiskola szept. 22-én megalakult *Zrínyi Ilona* önképző körének könyvtárossává *Kovács Mária* IV. osztályos tanulót választották meg a *Megalakult a leánypolgári iskola* [így!] „*Zrínyi Ilona*” *Önképzőköre* c. híradás szerint.

1932. okt. 5. (szerda), Somogyi Újság, XIV. évf. 225. sz., 3. l.

A vármegyei tisztviselők új ügykörének beosztása c. közlemény szerint *Molnár István dr.* főlevéltárnok ügykörébe a könyvtárügyek intézése, valamint a könyvek és a lapok megrendelése is beletartozik.

1933. jan. 8. (vasárnap), Új-Somogy, XV. évf. 6. (3962.) sz.

Könyv-, papír- és írószerkereskedésemet Baross-utca 11/a. sz. alól Fő-utca 32. szám alá helyeztem át. Kérem a nagyérdemű közönség szíves pártfogását. – Állandóan veszek használt könyveket, füzeteket, Pesti Hírlap könyveket, Színes Regénytárt, Félpengős és Pengős regényeket [minden?] megnyiségben, sőt könyvtárakat is. Steffek Józsa könyv- és papírkkereskedése Kaposvár, Fő-utca 32. – 11 soros apróhirdetés a lap utolsó, 6. oldalán.

1933. jan. 15. (vasárnap), Somogyi Újság, XV. évf. 12. sz., 3. l.

Rendezés után átadják a közhasználatnak a 10 ezer kötetes megyei könyvtárat. A könyvtár rendezése 1400 pengőbe kerül címmel, ill. alcímmel számol be a lap arról, hogy az alispán szándékának megfelelően az év első felében „generális rendezés alá veszik a megyei levéltár kezelésében lévő vármegyei könyvtárat azzal a végső céllal, hogy azt végre a nagy közönség [így!] rendelkezésére bocsáthassák”. A 10 ezer kötetből álló könyvtár „...rendezetlenül, egy régi katalógus szerint hever a hátsó épületben.” A hivatalos lap legutolsó számában az olvasható, hogy a vármegye törvényhatóságának kiskgyűlése az 1933. évi rendelkezési alapból a könyvtár rendezésére 1400 pengőt szavaz meg, és felhatalmazza az alispánt, hogy felhasználásáról belátása szerint intézkedjék. Az indoklás szerint szükséges a rendezés, hogy amint a könyvtár a „...Múzeumépület felemelésével megfelelő elhelyezéshez jut, mindjárt használható legyen”. – A rendezést minden valószínűség szerint az év első felében befejezik, és „ahogy az előjelek mutatják, még a múzeum felépítése előtt átadják a közhasználatnak...”

1933. jan. 17. (kedd), Új-Somogy, XV. évf. 13. (3969.) sz.

Az „Egyetlen igaz barátunk a jó, a szép, a tartalmas könyv!” Báró Weissenbach Iván [vármegyei főjegyző] nagy figyelemmel kísért előadást tartott az elnöklete alatti Berzsényi Társaságban c., ill. alc., csaknem az egész első oldalt betöltő cikk szerint a 7,5×12,5 cm-es katalóguscédulákról és a Fővárosi Könyvtár osztályozási rendszeréről is beszélt az előadó, a bibliofiliáról, a magánkönyvtárakról, ezek berendezéséről és kezeléséről szólván. – *A könyv* címmel glossza a *Hírek* rovat élén. (3. l.)

1933. jan. 17. (kedd), Somogyi Újság, XV. évf. 13. sz.

A Berzsényi Társaság közgyűlése és első bibliofil előadása címmel beszámoló a lap 1–2. oldalain a 15-én, vasárnap este a Nemzeti Kaszinóban lezajlott eseményről, amelyen báró Weissenbach Iván elnök a tervezett bibliofil előadássorozatról tájékoztatta a „szépszámú” megjelenteket, majd a közgyűlés befejeztével megtartotta e sorozat első előadását: 40 percben ismertette „a bibliofil felfogását a könyvről és azt, hogy miképpen rendezi be egy könyvbarát a könyvtárát.”

1933. jan. 24. (kedd), Új-Somogy, XV. évf. 19. (3975.) sz.

A Tisztújítás a csurgói Polgári Kaszinóban címmel a 4. oldalon közölt 20

soros hír szerint a rendes évi közgyűlésen, amelynek dátumát nem közli az újság, megválasztott tisztikarban könyvtáros lett *Varsányi Mihály* és *Gelen-csér János*. (Ugyanez a hír a *Somogyi Újság* jan. 25-i számának 3. oldalán is megjelent, hasonló terjedelemben és tartalommal.)

1933. febr. 7. (kedd), Új-Somogy, XV. évf. 30. (3986.) sz.

Használt szépirodalmi, ifjúsági és mesekönyveket, Pesti Hírlap [könyveket], Pesti Napló könyveket, Színes regényeket, Pengős és Félpengős regényeket stb. állandóan jó áron veszek. Steffek könyvkereskedés Kaposvár, Fő-utca 32. szám. (Hétsoros apróhirdetés a lap utolsó, 4. oldalán.)

1933. febr. 22. (szerda), Somogyi Újság, XV. évf. 43. sz.

*Kérelem. Kérem mindazokat, akiknek nélkülözhető könyvtári [?] könyve van, szíveskedjenek a Keresztény Munkásifjak Önképzőkörre részére ajándékozni azokat. A könyveket akár alulírotthoz, akár a Somogyi Újság boltjába, esetleg a [katolikus] plébánia irodájába szíveskedjenek leadni. Az adományokat hírlapilag nyugtázzuk. Németh József ig.[azgató] tanító (10 soros hír a 3. oldalon, a *Hírek* rovatban.)*

1933. febr. 26. (vasárnap), Új-Somogy, XV. évf. 47. (4003.) sz.

Szimfóniát zengett a könyvről dr. Merényi Oszkár, a könyv szerelmese címmel és Hallgatóságának nagy tetszése és elismerése mellett tartotta meg előadását „A könyv élete” címen – Berzsényi Dániel halála évfordulóján mutatta be a szerzőt túlélő könyve legújabb kiadását alcímekkel közölt beszámolót első és második oldalán a lap a kaposvári fiú felsőkereskedelmi iskolában irodalmat tanító szerzőnek a helyi Berzsényi Dániel Irodalmi Társaság előadássorozatában elhangzottakról. A könyvtárakról ezt mondta az előadó: „A könyvtár pedig a nemzetek lelki életének a tükré.”

1933. márc. 7. (kedd), Új-Somogy, XV. évf. 54. (4010.) sz., 1. l.

A Bíró Lajos drt díszelnökké, Gruber János drt elnökké, Huber Ferencet örökös tiszt.[életbeli] taggá választotta a Széchenyi-Társaskör címmel megjelent beszámoló szerint a kaposvári Széchenyiváros [Donnerváros] nevű városrészben működő egyesület márc. 5-én a Sétáter-utcai elemi iskolában tartott évi rendes tisztújító közgyűlésén „...Gecse Bálint könyvtáros a könyvtár forgalmáról számolt be, jóízű derűt keltve azzal, hogy a forgalom bizonyára azért volt oly élénk, mert ő mint könyvtáros házhoz is szállította a kölcsönvevőknek a könyveket.”

1933. márc. 14. (kedd), Új-Somogy, XV. évf. 60. (4016.) sz.

A Kaposvári Kereskedők Egyesülete a katonaság visszahelyezését kéri címmel a lap első oldalán, fő helyen közölt beszámoló szerint az egyesület márc. 12-én tartott évi rendes közgyűlésén az új vezetőségbe könyvtárosoknak Rázsó Györgyöt és Fekete Imrét választották meg.

1933. márc. 14. (kedd), Új-Somogy, XV. évf. 60. (4016.) sz.

Használt regényeket, ifjúsági és mesekönyveket, Milliók könyvét [Könyvét], Színes Regénytárt, Pesti Hírlap [Pesti Hírlap könyveket] és Pesti Napló könyveit [Pesti Napló könyveket], füzetes olvasnivalókat állandóan jó áron veszek. Steffek könyvkereskedés, Kaposvár, Fő-utca 32. (Hétsoros apróhirdetés a lap 4., utolsó oldalán.)

1933. márc. 14. (kedd), Somogyi Újság, XV. évf. 60. sz.

A nemzeti ünnep miatt elmarad a Katolikus Kör könyvtár órája címmel 6 soros értesítés a Hírek rovatban a lap 3. oldalán arról, hogy a kör márc. 15-i könyvtári óráját nem tartják meg.

1933. márc. 28. (kedd), Új-Somogy, XV. évf. 70. (4026.) sz.

A Nemzeti Casino vasárnap tartotta közgyűlését címmel a lap 2. oldalán közöl csaknem fél oldalas beszámolót, amelynek olvasata szerint azonban nem a címben megjelölt vasárnap, hanem szombaton [márc. 25-én] volt a kaszinó rendes évi közgyűlése. A könyvtárról csak annyi derül ki, hogy a résztvevők meghallgatták Kengyel Miklós könyvtári jelentését is.

1933. márc. 28. (kedd), Somogyi Újság, XV. évf. 70. sz., 3. l.

A kaposvári Nemzeti Kaszinó közgyűlése címmel a 25-én tartott évi rendes közgyűlésről szóló cikk szerint a kaszinó tiszta bevételének 25 százalékát kulturális célokra fordítják. A beszámoló megemlíti, hogy a jelentések között Kengyel Miklós könyvtárosé is elhangzott.

1933. márc. 29. (szerda), Somogyi Újság, XV. évf. 71. sz.

Az ügyvédi kamara közgyűlése címmel az újság 3. oldalán közölt beszámoló szerint a márc. 25-én tartott évi rendes közgyűlésen a nyugalomba vonult dr. Fekete Gyula ügyvéd 115 kötetből álló jogi könyvtárát a kamarának adományozta.

1933. márc. 30. (csütörtök), Új-Somogy, XV. évf. 72. (4028.) sz.

A Felfrissítették a tisztikart a Vasúti Dal- és Társaskörben címmel a Kaposvári Vasutasok Dal- és Társaskörének márc. 28-án tartott évi rendes közgyűléséről a lap 2. oldalán közölt beszámoló szerint az új tisztikarba három könyvtárnokot is választottak Puskás Alajos, Szigeti István és Trunkó László személyében.

1933. márc. 30. (csütörtök), Somogyi Újság, XV. évf. 72. sz., 3. l.

A Kaposvári Vasutasok Dal- és Társaskörének közgyűlése címmel közölt részletes beszámoló a 28-án lezajlott esemény titkári jelentéséből azt is kiemeli, hogy „... könyvtárát, amely közel 2000 kötetből áll, a tavalyinál nagyobb mérvben látogatták”. – Az új vezetőségbe könyvtárnokká választották Puskás Lajos segédtisztet, Szigeti István segédtisztet, Strunkó [Trunkó] László segédtisztjelöltet és Veress János altisztet.

1933. ápr. 20. (csütörtök), Somogyi Újság, XV. évf. 88. sz., 2. l.

6 millióval redukálta a kormány a kultusztárca költségvetését. Miközben a debreceni és a szegedi egyetem és a középiskolák költségvetését nagymértékben megkurtította a kormány, új kiadásként 40 ezer pengőt irányzott elő a VKM könyvtárak támogatására.

1933. ápr. 21. (péntek), Új-Somogy, XV. évf. 89. (4045.) sz.

Használt szépirodalmi és mesekönyveket, Pengős és Félpengős regényeket, Színes regénytárt, Pesti Hírlap könyveket állandóan veszek. Erdős René összes művei olcsón eladók. Steffek könyvkereskedés, Fő-utca 32. – 6 soros apróhirdetés a lap 4., utolsó oldalán, a *Filléres hirdetések* rovatban.

1933. máj. 2. (kedd), Új-Somogy, XV. évf. 98. (4054.) sz.

A *Kaposvári Katolikus Kör* ápr. 30-án tartott rendes évi közgyűlése meghallgatta és tudomásul vette annak a *Kovács Ernő*nek a könyvtárnoki jelentését, akit az új vezetőségbe is [újból] beválasztott könyvtárosként – *Viza Lajossal* együtt –, amint ez a lap 1–2. oldalain megjelent, *Újból Tallián Andor ny. alispán lett a Kat. Kör világi elnöke* c. beszámolóban olvasható. – A könyvtárra vonatkozólag ugyanezek a tények olvashatók a *Somogyi Újság* e napi számának 3. oldalán, *A Katolikus kör évi közgyűlése* c. beszámolóban is.

1933. jún. 4. (vasárnap), Új-Somogy, XV. évf. 126. (4082.) sz.

Használt szépirodalmi, mese és ifjúsági könyveket, pengős és félpengős [helyesen: Pengős és Félpengős] regényeket, színes regénytárt [helyesen: Színes Regénytárt], Pesti Hírlap [helyesen: Pesti Hírlap könyveket] és Pesti Napló könyveket állandóan veszek. Steffek [helyesen: Steffek] könyvkereskedés, Főutca [így!] 32. (6 soros hirdetés a *Filléres és apróhirdetések* nevű rovatban, a 9. oldalon. – Megismételve – ugyanezen szöveggel és sajtóhibával – a jún. 13-i szám 4. oldalán.)

1933. jún. 4. (vasárnap), Somogyi Újság, XV. évf. 126. sz., 5. l.

Stephaich Pál alispán a közönség számára megnyitja a vármegye könyvtárát. Talán már az ősszel megnyílik a vármegye első és egyetlen közkönyvtára címmel, ill. alcímmel egy teljes hasáb terjedelmű cikk számol be *Stephaich Pál* alispánnak arról a tervéről, hogy a közönség számára hozzáférhetővé tegye a vármegye tulajdonában levő mintegy 10-15 000 kötetes könyvtárat. Elhatározásának az a köztudomású tény ad nyomatékot, hogy Somogy vármegye és Kaposvár könyvtárakban szegény, és a tanintézetek, valamint társadalmi egyesületek kisebb állományú könyvtárai a nagyközönség számára természetüknél fogva hozzáférhetetlenek. A cikkből a könyvtár története az alapítástól nyomon követhető: *Festetics Lajos gróf* 1816-ban 4000 kötetes gyűjteményét a vármegyének adományozta, amely ezt 1866-ig nyilvános könyvtárként kezelte. 1866. jún. 22-én azonban *Jankovich László* főispán a gimnáziumi bizottmánynak adta át a gyűjteményt, amelyet ott helyeztek el. A gimnáziumot 1913-ban államosították, emiatt a vármegye

„a saját kezébe igényelte vissza”. 1914 nyarán meg is kezdték az elkülönítését a tanári könyvtártól. A háború miatt azonban katonakórház, később a GOK [Gabonagyűjtési Országos Kormánybizottság] kaposvári kirendeltsége foglalta el helyiségeit, emiatt a szétválasztást csak 1926-ban fejezték be, és a könyveket csak 1928 őszén szállították vissza a megyeházára, a levéltár helyiségeibe. *Molnár István dr.* főlevéltáros kapott megbízást a könyvtár szakszerű rendezésére, s most, hogy a munka előrehaladt, Stephaich alispán a nagyközönség számára történő megnyitását tervezi. Tervbe vette nyilvános olvasóterem berendezését (valószínűleg a főlevéltáros hivatali helyiségében). A könyvtárnak 1912-ben 6691 kötet és 678 füzet volt az állománya, ugyanekkor a vármegyei könyvtáralap 36 000 koronát tett ki, ez a háború alatt devalválódott, értékét veszítette. A vármegye közönsége azonban „...a könyvtár kiegészítésének céljaira még a mai nehéz gazdasági helyzetben is jelentős áldozatokat hoz”.

1933. jún. 11. (vasárnap), Új-Somogy, XV. évf. 131. (4087.) sz.

A megcsappant anyagi lehetőségek ellenére is fokozódott Somogyban a népművelő munka címmel a 9-én, a vármegyei háza kistermében tartott évi közgyűlésről jelent meg beszámoló a lap első oldalán. Ebben a Somogyvármegyei Iskolánkívüli Népművelési Bizottság titkára, *Felczán József* az 1932–1933. tanévi munkáról szólván a könyvtárakról csak annyit említett meg, hogy a kultuszminisztérium Somodor községnek népkönyvtárat ajándékozott, s ezzel a megye „kultuszminiszteri” népkönyvtárainak száma 100-ra emelkedett.

1933. jún. 13. (kedd), Új-Somogy, XV. évf. 132. (4088.) sz.

Az Új tisztikart választott az Iparostársaskör című, a lap első oldalán közölt cikk szerint a Kaposvári Egyesült Iparosok Társaskörének 11-én, vasárnap tartott éves tisztújító közgyűlésén könyvtárossá *László Józsefet* és *Friedmann Lajost* választották meg. – Ugyanez az információ található a *Somogyi Újság* e napi számának 2. oldalán *Új tisztikar vette át az Iparos Társaskör vezetését* címmel megjelent beszámolóban is.

1933. jún. 18. (vasárnap), Új-Somogy, XV. évf. 136. (4092.) sz.

Könyvtár-kedvezmény az Új-Somogy előfizetőinek címmel tájékoztató a lap 5. oldalán arról, hogy az Új-Somogy kiadóhivatala megállapodást kötött *Kozma Sándor* Fő utcai kölcsönkönyvtárával: az Új-Somogy előfizetői nyugtájával rendelkező olvasók havi 50 fillér bérleti díj ellenében igénybe vehetik a kölcsönkönyvtárt júl. 1-jétől kezdve. (Megismételve a jún. 24-i szám 2., a jún. 25-i 5., jún 28-i 3., jún. 29-i 2., júl. 1-jei szám 2. oldalán is.)

1933. júl. 21. (péntek), Új-Somogy, XV. évf. 163. (4119.) sz.

„Mindenki tudja, hogy a legfrissebb könyveket megtalálhatja *Kozma Sándor* kölcsönkönyvtárában, Fő-utca 24. sz. Az Új-Somogy előfizetőinek 50 százalék kedvezmény.” (5 sor a lap *Hírek* rovatában, a 3. oldalon.)

1933. júl. 25. (kedd), Új-Somogy, XV. évf. 166. (4122.) sz.

Ha barátja Ön önmagának, úgy tagja lesz a Kozma kölcsönkönyvtárnak, Fő-utca 24. Az Új-Somogy előfizetőinek 50 százalék kedvezmény.” (5 sor a *Hírek* rovatban, a 3. oldalon.)

1933. aug. 6. (vasárnap), Új-Somogy, XV. évf. 177. (4133.) sz.

Verne, May, Jókai ifj.[újsági] *olvasókönyvek* az átköltözött Kozma kölcsönkönyvtárban, Kossuth Lajos utca 6. (Baranyó ház). Az Új-Somogy előfizetőinek 1 P helyett csak 50 fillér havonta. (Hat sor az újság 4. oldalán, a hírovtatban. Megismételve aug. 25., 3. l.; aug. 26., 4. l.; aug. 31., 4. l.; okt. 7., 3. l.; okt. 8., 6. l.; okt. 15., 6. l.)

1933. szept. 10. (vasárnap), Somogyi Újság, XV. évf., 205. sz.

Megnyitják a Katolikus Kör könyvtárát. Értesíti tagjait, hogy a nyári szünet után 13-án, szerdán megnyílik. Könyvtárórák minden szerdán 6-tól 7 óráig. (7 sor a *Hírek* rovatban, a 4. oldalon.)

1933. szept. 26. (kedd), Új-Somogy, XV. évf. 218. (4174.) sz.

Megalakult a reálgimnázium ifjúsági önképző köre címmel híradás a 3. oldalon arról, hogy a Kaposvári Állami Somssich Pál Reálgimnázium Virág önképző körének szept. 23-án tartott alakuló gyűlésén főkönyvtárossá *Bukovics József* VIII., alkönyvtárossá *Lamping Ottó* VII. osztályos tanulót választották meg.

1933. szept. 26. (kedd), Somogyi Újság, XV. évf. 218. sz.

Megválasztották a reálgimnázium önképzőkörének tisztikarát. A Somssich Pál Reálgimnázium „Virág” önképzőköre 23-án tartott alakuló gyűlésén főkönyvtárossá *Bukanics* [helyesen: *Bukovics*] *József* VIII., alkönyvtárossá *Lamping Ottó* VII. oszt. tanulót választotta a 3. oldalon megjelent 17 soros hír szerint.

1933. okt. 3. (kedd), Új-Somogy, XV. évf. 224. (4180.) sz.

„Használt szépirodalmi, mese-, ifjúsági- és tankönyveket, Milliók könyvét [Könyvét], Színes regénytárt, Pesti Hírlap [könyveket] és Pesti Napló könyveit [könyveket], Pengős- és Félpengős regényeket... minden mennyiségben veszek. Steffek J.[ózsa] könyvkereskedése, Kaposvár, Fő-utca 32.” (*Nyolcsoros apróhirdetés a 4. oldalon.*)

1933. okt. 5. (csütörtök), Új-Somogy, XV. évf. 226. (4182.) sz., 3. l.

A Megalakult a leánygimnázium önképzőköre c. hír szerint A Kaposvári Leánygimnázium Rozgonyi Piroska Önképzőkörének új tanévi vezetőségébe főkönyvtárossá *Serényi Emma* VIII., könyvtárosokká *Tuner* [helyesen: *Tunner*] *Katalin* VIII., *Vágó Magda* [helyesen: *Magdolna*] és *Kricsfalusy Magda* [helyesen: *Kricsfalussy*] VII. osztályos tanulókat választották meg. – Ugyanezt a hírt ugyanezen a napon a *Somogyi Újság* is közölte – szintén a 3. oldalon.

1933. okt. 6. (péntek), Új-Somogy, XV. évf. 227. (4183.) sz.

A felsőkeresk. [edelmi] isk. [olai] Önképzőkör megalakulása és okt. 6-i ünnepélye címmel a 2. oldalon megjelent hír arról is beszámol, hogy a Kaposvári 4 évf. Fiú Felsőkereskedelmi Iskola Széchenyi Ifjúsági Önképzőkörre új vezetőségébe főkönyvtárossá *Kőhalmi István* IV., könyvtárossá *Bánki Emil* III. osztályos tanulót választották be.

1933. okt. 11. (szerda), Új-Somogy, XV. évf. 231. (4187.) sz.

Gyarapítják a somogymegyei népkönyvtárak anyagát címmel fél hasáb terjedelmű cikk a 3. oldalon: A VKM a régebben létesített népkönyvtárakat rendszeresen gyarapítja, s ennek során arra törekszik, hogy azok helyi (városi, falusi, tanyai) olvasóközönsége – az intelligencia és az „egyszerű műveltségű olvasók” – igényeit egyaránt kielégítse. A népkönyvtárak a nehézségek ellenére most is gyarapodnak, mert Somogy 100 népkönyvtára összesen 2183 új könyvet kap. Ezek szétosztása a vármegyei népművelési bizottság útján már megkezdődött, és nov. 1-jével a könyvek „a község, a falu népe rendelkezésére állanak”.

1933. okt. 11. (szerda), Somogyi Újság, XV. évf. 231. sz.

A kultuszminiszter 2183 könyvet ajándékozott a somogymegyei könyvtáraknak. Az e címmel a lap 2. oldalán közöltek szerint a VKM-miniszter arra törekszik, hogy a népkönyvtárak olyan könyvekhez jussanak, amelyek a helyi (városi, falusi, tanyai) intelligenciának és „az egyszerű műveltségű olvasóknak” érdeklődését és szükségleteit kielégítik. Az időközben netán elavult ismeretterjesztő műveket pótolja, és a kiolvasott szépirodalmi művek mellé újakat adjon. A megye 100 népkönyvtára 2183 újabb könyvet kap. Szétosztásuk a vármegyei Népműv. Bizottság útján máris megkezdődött és a könyvek nov. elsejével „a falu népe rendelkezésére állanak”.

1933. okt. 18. (szerda), Új-Somogy, XV. évf. 237. (4193.) sz.

A Megalakult az izr. [aelita] diákok önképzőköre címmel az újság 3. oldalán megjelent hír szerint a 15-én tartott alakuló ülésén az új önképzőkör könyvtárosaivá *Székely Sándor* VIII. és *Kemény Márta* VII. osztályos [gimnáziumi, ill. leánygimnáziumi] tanulókat választották meg.

1933. okt. 22. (vasárnap), Új-Somogy, XV. évf. 241. (4197.) sz., 2. l.

Jövő tavasszal megkezdik a Széchenyi-Kultúrház építését a kaposvári Horthy-park északi oldalán. Végleges otthont kap végre a Somogymegyei Múzeum. – *Az e célra készenálló 90.000 pengő felhasználásával is enyhítenek a munkanélküliségen.* Az e címmel, ill. alcímekkel közölt cikk emlékeztet arra, hogy idestova 10 esztendeje, a Magyar Tudományos Akadémia alapításának 100. évfordulója alkalmából határozta el a vármegye törvényhatósági bizottsága a Somogymegyei Múzeumot is magába foglaló Széchenyi Kultúrház felépítését. A terv azért nem tudott eddig megvalósulni, mert bár a gyűjtési akció 70 ezer P-t eredményezett és olyan lelkes barátai voltak

az építkezésnek, mint *Kladnigg Alajos* kormányfőtanácsos, „két év előtt a vármegye kisgyűlésén nem tartották időszerűnek a Múzeum-építést”. A Múzeum Egyesület vezetősége azonban nem mondott le az építés megvalósításáról, és a napokban küldöttsége felkereste *Stephaich Pál* alispánt, aki előtt kifejtette, hogy az időközben 90 ezer pengőre felgyűlt építési összeg felhasználása voltaképpen nem is tartozik a vármegye kisgyűlésének és Törvényhatósági Bizottságának hatáskörébe – lévén szó kizárólag a Széchenyi Kultúrház céljaira összegyűjtött alapról. Továbbá: 1935-ben már 10 éve lesz a Széchenyi Kultúrházra vonatkozó elhatározásnak, ideje tehát, hogy 1934 tavaszán elkezdődjék az építkezés, és az 1935-ös évforduló az épület készszen találja. Hivatkozott a munkanélküliség enyhítését szolgáló építkezés szükségességére is, valamint arra, hogy „a vármegye az épület tervezőjével szemben obligóban van és az építkezés elmaradása esetén kártérítési kereset fenyegeti a vármegyét”. – Az alispánnak írásban is benyújtotta a Múzeumegyesület az építési kérelmét, és az alispán már az okt. 27-i kisgyűlés pót-tárgysorozatába is felvetette azt, s remény van arra, hogy mind ezen, mind a szombati megyegyűlésen, valamint a novemberi megyegyűlésen az építkezés ügye kedvező elbírálást kap. Így tavasszal a Horthy-park északi oldalán megkezdik a kultúrház középső traktusának megépítését, amelyre elegendő pénz áll rendelkezésre.

1933. okt. 28. (szombat), Új-Somogy, XV. évf. 246. (4202.) sz.

A kisgyűlés egyhangúlag javasolja a vármegyei múzeum megépítését címmel az első oldalon megjelent cikk szerint a „ma” – 27-én, pénteken – tartott vármegyei törvényhatósági kisgyűlésen *Stephaich Pál* alispán a múzeum építését ismét aktuálisnak ítélte, és javasolta az e célra tartalékolt 90 ezer pengő felhasználását. A kisgyűlés egyhangú lelkesedéssel úgy döntött, hogy javasolja a megyegyűlésnek: mondja ki a 90 ezer pengő felhasználásával a múzeum felépítését.

1933. nov. 7. (kedd), Új-Somogy, XV. évf. 252. (4207.) sz.

A megyegyűlés is hozzájárult a kaposvári múzeum felépítéséhez címmel a ma [nov. 6.] a vármegyeház nagytermében megtartott ülésről a 2. oldalon beszámoló cikkben, az utolsó mondat szerint „a múzeum építésére... 90.000 pengőt... szavazott meg a közgyűlés...”

Használt szépirodalmi, mese és ifjúsági könyveket, Pesti Hírlap [könyveket], Pesti Napló könyveit [helyesen: könyveket], színes regénytárt [így!], Milliók könyvét, Pengős és Félpengős regényeket, szótárakat, könyvtáblákat és makulatur-papírokat [így!] minden mennyiségben veszek. Steffek J.[őzsa] könyvkereskedés, Kaposvár, Fő-utca 32.” (10 sor a *Filléres hirdetések* c. rovatban az újság 6., utolsó oldalán.)

1933. dec. 6. (szerda), Somogyi Újság, XV. évf. 277. sz.

A Széles mederben folyik a népművelés vármegyénkben. A Népművelési

Bizottság őszi közgyűlése című, ill. alcímű, a lap első és második oldalán közölt cikk szerint a dec. 4-én a megyeházán tartott közgyűlésen *Felczán József* megyei népművelési titkár ismertette a bizottság hároméves munkatervének vázlatát és jövő évi tevékenységének részletes tervét. A tervezet a harmadik év munkájának középpontjába a jó lapok, könyvek terjesztését, a népkönyvtárak szervezését állítja, erre helyezi a fő hangsúlyt.

1933. dec. 7. (csütörtök), Új-Somogy, XV. évf. 278. (4234.) sz., 2. l.

A Három éves [így!] munkatervet dolgozott ki az Iskolánkivüli Népművelési Bizottság címmel a dec. 4-én tartott évi közgyűlésről megjelent beszámolóban a könyvtárügyről mindössze az olvasható, hogy a megyei népművelési titkár, *Felczán József* „Megemlékezett a vándorkönyvtárak helyzetéről”.

1933. dec. 12. (kedd), Új-Somogy, XV. évf. 281. (4237.) sz.

Használt szépirodalmi, mese- és ifjúsági könyveket, Pesti Hírlap [könyveket], Pesti Napló könyveit [helyesen: könyveket], Színes regénytárt, Milliók könyvét, Pengős és Félpengős regényeket minden mennyiségben veszek. Steffek J.[ózsa] könyvkereskedés, Kaposvár, Fő-utca 32.” (7 sor a *Filléres hirdetések* nevű rovatban, az újság 4., utolsó oldalán.)

1933. dec. 31. (vasárnap), Új-Somogy, XV. évf. 296. (4252.) sz.

Az összes kaposvári pénzintézetek kapnak gyümölcsöző elhelyezésre megyei pénzeket címmel beszámoló az újság 2. oldalán Somogy vármegye kisgyűlésének ma [pénteken, 29-én] tartott üléséről, amely szerint „a megyei könyvtár rendezésére kiutalt 1440 pengőt jóváhagyta a kisgyűlés”.

1934. jan. 24. (szerda), Somogyi Újság, XVI. évf. 18. sz., 3. l.

Amint felépül a múzeum, megnyitják a tízezer kötetes megyei könyvtárat is. A folyó évben 1440 pengőt fordítanak a könyvtár rendezésére címmel, ill. alcímmel és jan. 23. dátummal megjelent, kb. fél hasáb terjedelmű írás *Stephaich Pál* alispánnak arról az elgondolásáról számol be, hogy a vármegyei könyvtárat mielőbb a nagyközönség által használható állapotba kell hozni. Ezért az elmúlt évben *Molnár István dr.*, vármegyei főlevéltárnoknak azt a megbízást adta, hogy – ha szükséges, segéderőkkel is – a könyvtárt „a vármegye legszélesebb rétegei előtt [számára] is hozzáférhető állapotba rendezze el”. Erre a célra az elmúlt évben 1200 pengőt, míg a folyó évre 1440 pengőt szavazott meg a közgyűlés. A vármegye tervszerűen fejlesztett könyvtára 10 ezer kötetből áll. Ennyi könyv „katalógusba és rendszerbe való foglalása nagy munka és ez hosszú időt igényel”. Az 1934-es év nagyjelentőségű esztendő lesz, mert küszöbön áll a Múzeum felépítése, és amint ez megtörténik, „megnyitják a vármegyei könyvtárat is”.

1934. jan. 26. (péntek), Somogyi Újság, XVI. évf. 20. sz.

Újra akcióba lép a Dunántúli Közművelődési Egyesület címmel beszámoló a DMKE-ről, amely „44 éves fennállása után újra erősebb lendülettel fogja

folytatni a kulturális munkáját” – az elmúlt év dec. 14-én Budapesten tartott közgyűlésen elhatározottak szerint. Az egyesület ügyvezető elnökévé *Sziklay Jánost* választották – a lap 3. oldalán, kétharmad hasáb terjedelemben közöltek szerint.

1934. jan. 28. (vasárnap), Új-Somogy, XVI. évf. 22. (4274.) sz.

Tavasszal hozzákezdének a Somogymegyei Múzeum megépítéséhez. A Horthy-park északi szélénél épül a majdani Kultúrház első részlete. Az építésre közelebről [a közeljövőben] meghirdetik a versenytárgyalást – az ezzel a címmel, ill. alcímekkel az újság első oldalán közölt cikk bevezetőjében összefoglalja a tervezett Széchenyi Kultúrház építésének – meg nem építésének – történetét: Stephaich Pál alispán „pár év előtt” már tető alá akarta hozni, meghirdette a tervpályázatot, amelyet ifj. Árkay Bertalan budapesti műépítész nyert meg. A kivitelezés azonban elmaradt, mert „a gazdasági leromlás és a helyzet alakulásának bizonytalansága folytán a Törvényhatósági Bizottság jobbnak látta a napirendről levenni ezt az építkezést”. Nemrég azonban a megyegyűlés egyhangúlag megszavazta az időközben a kamatokkal 83 ezer pengőre gyarapodott összegből a múzeum egy részének megépítését. Most, a tavasz közeledtével az alispán a napokban lehívatta Budapestről ifj. Árkay Bertalant a gyakorlati kivitelezés megbeszélésére: az építésre rendelkezésre álló összeg alapján olyan „árlejtés” – versenytárgyalás – kiírására, amelyből a módosított terv megvalósítható. A tervező báró Weissenbach Iván vármegyei főjegyzővel és Nádasdy Dezső műszaki főtanácsossal, az államépítészeti hivatal főnökével történt tárgyalás után vállalta az árlejtési kiírásnak megfelelő alaprajz elkészítését. Ennek alapján a tavasz folyamán megkezdik az építkezést. Egyelőre csak a középső rész és az egyik szárny készül el, ott, ahol a város legutóbb telket hasított ki erre a célra a Horthy-park északi határvonalának középső részén. – Ifj. Árkay Bertalan Kaposvárról egyenesen Rómába utazott a módosítandó tervekkel, és „február derekán a kész kiírással fog onnan visszaérkezni”.

1934. jan. 30. (kedd), Új-Somogy, XVI. évf. 23. (4275.) sz.

A Vitéz Verhás Jenőt választották a Széchenyi Társaskör új elnökévé címmel az újság 3. oldalán közölt cikk szerint a 23 éve fennálló, a „hidontúli városrész” – régi nevén: Donnerváros – társadalmi egyesülete 28-án, vasárnap tartotta tisztújító közgyűlését. Ezen könyvtárnokká Cseke Bálint ny. főjegyzőt és Csizmadia Alajos „szövő m.”-t [mestert?] választották meg.

*Használt szépirodalmi, mese- és ifjúsági könyveket, Pesti Hírlap [könyveket], Pesti Napló könyveit [helyesen: könyveket], Színes regénytárt, Milliók könyvét, Pengős és Félpengős regényeket minden mennyiségben veszek. Steffek J.[ózsa] könyvkereskedés, Kaposvár, Fő-utca 32. (Hétsoros hirdetés a *Filléres hirdetések* rovatban, az újság 5. oldalán. – Megismételve: febr. 27., 4. l.; márc. 23., 3. l.)*

1934. febr. 27. (kedd), Új-Somogy, XVI. évf. 46. (4298.) sz.

A Kaposvári Kereskedők Egyesülete ismét Fonai Vilmost választotta meg elnökévé – az e címmel az újság 2–3. oldalain közölt beszámolóban az is olvasható, hogy a 25-én, vasárnap tartott rendes évi közgyűlésen elhangzott évi elnöki beszámoló szerint a könyvtárban „1453 könyv van, amelyet a tagok állandóan használtak”. Az egyhangúlag megválasztott új tisztikarba könyvtárosokká Rázsó Györgyöt és Fekete Imrét választották be.

1934. febr. 27. (kedd), Somogyi Újság, XVI. évf. 46. sz.

Az Újra Fonai Vilmost választották meg a Kereskedők Egyesülete elnökéül c. közgyűlési beszámolóból, amely a lap 1–2. oldalain jelent meg, az is kiderül, hogy az egyesület könyvtára részére az elmúlt évben 513 új könyvet szereztek be, és „elismerés illeti munkásságukért Rázsó György és Fekete Imre könyvtárosokat”. Őket az új vezetőségbe ismét beválasztották.

1934. márc. 13. (kedd), Új-Somogy, XVI. évf. 58. (4310.) sz.

Tisztújító közgyűlést tartott vasárnap a kaposvári Nemzeti Kaszinó címmel az újság első oldalát csaknem betöltő cikk a 11-én lezajlott évi rendes ülésről, amelyen közvetlenül a titkári jelentés után hangzott el a könyvtárosé, Kengyel Miklós reálgymnáziumi igazgatóhelyettesé is. Ez „a kaszinó közel 4000 kötetes könyvvállományának élénk forgalmáról tett tanúságot”. A könyvtárost újraválasztották.

1934. márc. 13. (kedd), Somogyi Újság, XVI. évf. 58. sz., 1. l.

A kaposvári Nemzeti Kaszinó közgyűlése címmel a 11-én lezajlott eseményről megjelent beszámoló az igazgatói választmány 1933. évi jelentését ismertetve a könyvtárról, „amely közel 4000 kötetből áll”, azt is közli, hogy „dúsan gyarapították”. (A közgyűlésen a szokásos könyvtári jelentés is elhangzott: Kengyel Miklós beszámolóját a résztvevők elfogadták.) A közgyűlés – egyhangúlag – újraválasztotta a kaszinó tisztikarát, tehát benne Kengyel Miklós könyvtárost is.

1934. márc. 27. (kedd), Új-Somogy, XVI. évf. 69. (4321.) sz.

Az Iparoskör közgyűlése címmel az újság 3. oldalán megjelent hír a Kaposvári Iparosok Társaskörének vasárnap, 25-én tartott közgyűléséről beszámolva a könyvtárról csak annyit közöl, hogy a múlt évről elhangzott jelentés szólt „a több mint ezer kötetes könyvtárról” is.

1934. márc. 29. (csütörtök), Új-Somogy, XVI. évf. 71. (4323.) sz.

A Nagyatádi Köztisztviselők Társaskörének közgyűlése címmel a 25-én lezajlott eseményről a lap 3. oldalán megjelent híradásban az is olvasható, hogy e rendes évi közgyűlésen megválasztott új vezetőségbe könyvtárosokként Bánhidi László és Kisasszondi János polgáriiskolai tanárok kerültek be.

1934. ápr. 1. (vasárnap), Új-Somogy, XVI. évf. 73. (4324.) sz.

Az újság húsvéti számának 2. oldalán olvasható [dr.] *Hetyey József* fiúgimnáziumi tanár *A könyv* című cikke, amely nemcsak a könyv tulajdonságainak lelkes összefoglalása, hanem az akkori könyvkiadás bizonyos jelenségeinek és adatainak közlése és ezáltal forrása is: A legtöbb kiadóvállalat 300 példányra számítja kiadványainak árát, így azok a piacra 6-8-10 pengős áron kerülnek. Emiatt a részletfizetési lehetőségek ellenére is drágák és „elveszik az amúgyis megcsappant vásárló közönség kedvét” – szemben a „sok, selejtes, haszontalan külföldi fércmű 28 filléres árával...” A „könyvfronton” tapasztalható két örvendetes jelenség közül az egyik helyi: a vármegye agilis alispánja tervébe vette, hogy „a vármegye, a kaszinó és az iskolák könyvtárából közös, nagy városi kölcsönkönyvtárt létesít...”

1934. máj. 1. (kedd), Somogyi Újság, XVI. évf. 97. sz.

A Kaposvári Katolikus Kör ápr. 29-én, vasárnap tartott évi közgyűlésén elhangzott *Kovács Ernő* könyvtári jelentése is. Az új tisztikarba könyvtárosként ismét beválasztották őt és *Viza Lajost* a lap beszámolója szerint, amely *Hoss József dr. és Tallián Andor* lettek ismét a *Katolikus Kör elnökei* címmel az újság első oldalán jelent meg. (Ugyanezen eseményről az *Új-Somogy* e napi száma is hírt adott, mégpedig hasonló tartalommal, de valamivel rövidebben.)

1934. máj. 2. (szerda), Új-Somogy, XVI. évf. 98. (4350.) sz.

Megalakult a kaposvári Levente Egyesület tisztikara címmel az újság 3. oldalán 17 soros hír: az ápr. 30-án a városháza nagytermében tartott alakuló közgyűlésen könyvtárost is választottak az egyesület tisztikarába *Kanizsai István* személyében.

1934. máj. 5. (szombat), Új-Somogy, XVI. évf. 101. (4353.) sz.

A Róm.[ai] kath.[olikus] tanítógyűlést tartottak Szomajomban [a mai Kaposfőn] címmel a máj. 2-án a kaposvári járás tanítói körének gyűléséről az újság első oldalán beszámoló cikk szerint az összejövetelen megjelentek megválasztották a kör új tisztikarát, benne a könyvtárost is, *dr. Krénusz Ede* személyében.

1934. jún. 15. (péntek), Új-Somogy, XVI. évf. 133. (4385.) sz.

Használt szépirodalmi, mese és ifjúsági könyveket, Pengős és Félpengős regényeket, Színes regénykét [regényeket], Pesti Hírlap könyveket és Színházi Életet minden mennyiségben vesznek. Steffek Józsa könyvkereskedése, Kaposvár, Fő-utca 32. szám. (Megjelent a *Filléres hirdetések* rovatban az újság 4., utolsó oldalán.)

1934. jún. 24. (vasárnap), Új-Somogy, XVI. évf. 141. (4393.) sz.

Elmarad a Kaszinó hétfői könyvkiosztása. A [Kaposvári] Nemzeti Kaszinóban hétfő délutánonként megtartani szokott könyvkiosztás f. hó 25-én a tanintézeti beíratások miatt elmarad. (Hatsoros hír az újság 3. oldalán.) –

Ugyanez a hír a *Somogyi Újság* e napi számának 4. oldalán is megjelent, egy sorral rövidebben.

1934. júl. 4. (szerda), Új-Somogy, XVI. évf. 148. (4400.) sz., 1–2. l.

A Népművelési Bizottság komoly munkája Somogyban címmel a Somogy-megyei Népművelési Bizottságnak az 1933–1934. tanévben végzett munkájáról, a népművelés megyei helyzetéről beszámoló cikkben – feltehetőleg a jelentésben is – egyetlen szó sem esik a könyvtárakról. Viszont a vitában elsőnek felszólaló Pfeiffer János ny. főintéző az újság szerint arra kérte fel a bizottság vezetőségét, hogy „figyelmet fordítson arra is, hogy a nép a kezébe került jó, hasznos könyveket elolvassa és megértse”. Az ezzel kapcsolatban megindult eszmecsereben hárman vettek részt.

1934. júl. 6. (péntek), Új-Somogy, XVI. évf. 150. (4402.) sz.

*Használt szépirodalmi, mese- és ifjúsági könyveket, Pengős és félpengős [Félpengős] regényeket, Pesti Hírlap könyveit [helyesen: könyveket], Színes regénytárt, Milliók könyvét és Színházi Életet minden mennyiségben veszek. Steffek J.[ózsa] könyvkereskedése, Kaposvár, Fő-utca 32. (Hétsoros hirdetés az újság 4. oldalán, a *Filléres hirdetések* rovatban. Megismételve júl. 27., 5. l.)*

1934. szept. 20. (csütörtök), Somogyi Újság, XVI. évf. 212. sz.

Könyvtárórák a Katolikus Körben. A nyári szünet után e hó 19-én, szerdán megnyílik [megnyílt!] a könyvtár. Könyvtárórák minden szerdán délután 6–7 óráig. (6 soros hír a 3. oldalon.)

1934. szept. 21. (péntek), Új-Somogy, XVI. évf. 213. (4465.) sz., 4. l.

A kereskedelmi iskola önképzőkörének új tisztikara c. híradás szerint a Kaposvári Négyévfolyamú Fiú Felsőkereskedelmi Iskola Széchenyi Ifjúsági Önképzőköre az 1934–1935. iskolaévben új tisztikarral működik, amelyben a főkönyvtárosi tisztséget Székely Béla IV., az alkönyvtárosit Perjámosi Sándor III. osztályos tanuló tölti be. – Ugyanezen tartalommal a *Somogyi Újság* e napi számának 3. oldalán jelent meg híradás.

1934. szept. 22. (szombat), Somogyi Újság, XVI. évf. 214. sz., 3. l.

Közgyűlést tart a marcali kerület tanítóköre címmel 14 soros előzetes híradás az okt. 3-án Marcaliban, a római katolikus elemi iskolában megtartandó összejövetelről, amelynek 4. napirendi pontja a „Pénztárvizsgálat és könyvtáros jelentés”.

1934. szept. 23. (vasárnap), Új-Somogy, XVI. évf. 215. (4467.) sz.

Elmarad a Kaszinó hétfői könyvtárórája. A kaposvári Nemzeti Kaszinóban vasárnap megnyíló képműkiállítás miatt a hétfő délutáni könyvkiosztás elmarad, illetve egy héttel elhalasztódik. (Hatsoros hír az újság 4. oldalán.)

1934. szept. 30. (vasárnap), Somogyi Újság, XVI. évf. 221. sz.

A Kaposvári Felsőkereskedelmi Iskola ifjúsági segítő egyesületének ma [pénteken] tartott alakuló közgyűlésén könyvtárossá *Czeglédi Kornél* III. évfolyamos tanulóat választották meg a lap 5. oldalán közötti híradás szerint.

1934. okt. 3. (szerda), Somogyi Újság, XVI. évf. 223. sz., 3. l.

A reálgimnázium önképzőkörének tisztikara c., 15 soros híradás szerint a Somssich Pál Reálgimnázium Virág Benedek Önképzőkörének szept. 29-én tartott alakuló gyűlésén *Rimanóczy Tibor* VIII. oszt. tanulóat főkönyvtárossá, a VII. b. osztályos *Sárdi Istvánt* pedig alkönyvtárossá választották. (Ugyanezen hír, hasonló tartalommal, ugyanezen a napon az *Új-Somogy* 3. oldalán is megjelent.)

1934. nov. 6. (kedd), Új-Somogy, XVI. évf. 249. (4497. sz.)

Használt szépirodalmi[.] mese- és ifjúsági könyveket, Pengős és félpengős [helyesen: Félpengős] regényeket, [A] Pesti Hírlap könyveit [Könyveket], Színes regénytárt [Regénytárt], Milliók könyvét és Színházi Életet[.] zongora- és hegedűkottákat[.] füzetes regényeket stb. minden mennyiségben veszek. Steffek J.[ózsa] könyvkereskedése[.] Kaposvár, Fő-utca 32. [Nyolcsoros apróhirdetés az újság 6. oldalán, a *Filléres hirdetések* rovatban. Ismételve nov. 27., 4. l.; dec. 7., 4. l. – itt a *kották és a füzetes regények* helyett a „valamint idegen nyelvű szótárakat” szöveg áll –; a dec. 18-i szám 5. oldalán megjelent hirdetésből kimaradt a Színházi Élet, de továbbra is szerepelnek a szótárak (jelző nélkül!) és a kották.]

1934. nov. 7. (szerda), Somogyi Újság, XVI. évf. 250. sz.

Veszek! Használt szépirodalmi[.] mese[-] és ifjúsági könyveket, Pengős és Félpengős regényeket [Regényeket], Színes regénytárt [Regénytárt], Milliók könyvét [Könyvét], [A] Pesti Hírlap könyveit [Könyveket], ...kottákat és füzetes regényeket stb. minden mennyiségben veszek. Steffek J.[ózsa] könyvkereskedése[.] Kaposvár, Fő-utca 32. – 8 soros apróhirdetés a 4., utolsó oldalon. Megismételve *Minden mennyiségben veszek!* kezdő szavakkal és a *Színházi Élettel* kiegészítve a nov. 27-i szám 4. oldalán.

1934. nov. 18. (vasárnap), Somogyi Újság, XVI. évf. 260. sz., 2. l.

A Kultúrpolitikai feladat c., *Tamás (Felczán) József* vármegyei népművelési bizottsági titkár által írt, több mint egyharmad újságoldalt kitöltő cikk végig a népkönyvtárak ügyével foglalkozik. Külföldi kitekintésében leszögezi, hogy „a népművelés ágai között... elsőrendű kormányfeladatnak tekinti Németország, Ausztria, Finnország, Itália stb. állam”. Ezekben az országokban ugyanis törvényes intézkedések történtek a népkönyvtárak létesítése és fejlesztése érdekében. – A németországi nemzeti szocialista kormány felállította a népkönyvtári hivatalokat, kiadott népkönyvtári szaklapot (*Die Bücherei*), tanfolyamokat szervez a könyvtárkezelők számára, könyvtárkezelői állásokat létesít, összeállítja a könyvtári könyvek „fekete és fehér

listáját”. – Ausztriában a népművelés hivatalos lapjának (Österreichische Rundschau) nagyobb része a népkönyvtárakba való könyvek ismertetésével foglalkozik, gondoskodik a megfelelő tartalmú és „potom árú”, a nép kezébe való könyvek kiadásáról. – Finnország 1921-ben országos bizottságot alakított népkönyvtárügyének előmozdítására, azonfelül évenként nagy összeget fordít könyvek beszerzésére. Minden finn lakos évenként 14 fillért tartozik fizetni a népkönyvtárra. – „Olaszországban a dopolavoro [munka után] törvényének egyik lényeges részét a népkönyvtárügy teszi ki. Mussolini igen jól tudja, hogy »a sajtó földi mindenhatóság«”. // Nálunk a népkönyvtárügy „törvényes úton rendezést nem nyert”, de a falu és a város lakossága a minisztériumok bőkezősége, a kultúregyesületek áldozatkészsége folytán „elégge hozzájuthatott a jó könyvekhez”. Már 1897-ben 1457 népkönyvtár létesült, és ettől kezdve számuk öröndetesen szaporodott. E folyamat a világháború éveiben szünetelt, utána 1927-ben gróf Klebelsberg Kunó 1500 népkönyvtárt létesített. Példáját „a földművelésügyi kormány” is követi. Az utóbbi 7 évben a vallás- és közoktatásügyi minisztérium 100 új könyvtárat szervezett, a régieket évenként nagyobb számú könyvvel frissítette fel. Mindazok dacára, hogy a kormány nagy gondot fordít a könyvtárakra – és a hivatalos adatok szerint a csonkaország 4000 községéből 1140 ellátottnak tekinthető –, 2860 községben még nincsen népkönyvtár. Ez annyit jelent, hogy a több mint egyharmadnyi ellátatlan község könyvtárral való ellátására másfél millió pengőt kellene fordítani. [Tamás József, vagy a szavait közlő lap súlyosan tévedett: a 2860 ellátatlan község nem az összes község számának egyharmadát jelenti, hanem több mint kétharmadát, 71,5 százalékát. – *Az összeállító.*] Ennyit a magyar állam most nem tud adni, de még kevesebbet sem. Erről tesz tanúbizonyságot a vármegyei iskolán kívüli népművelési bizottságoknak megküldött VKM-rendelet is, amely bár elismeri a népművelés elsőrendű eszközének, közli, hogy az állami költségvetés népművelési részének csekély volta miatt nincs módja a közkönyvtárak (népkönyvtárak) hálózatának kellő ütemű fejlesztésére, illetve a könyvtár nélküli községekben, tanyai központokban, pusztákon könyvtárak létesítésére. Ezért azt kívánja, hogy a vármegyei népművelési bizottságok „gondoskodjanak e fontos feladat felkarolásáról”. – A megyei népművelési bizottság legfőbb irányítója, Stephaich Pál alispán mindezen okok alapján a községek, ill. a helyi népművelési bizottságok kötelességévé tette: a tél folyamán rendezzenek a népkönyvtár létesítésére vagy a meglevő gyarapítására működvelő előadást, műsoros estélyt vagy kultúrdélutánt, a beléptídjából származó tiszta jövedelmet pedig küldjék be a vármegyei népművelési bizottságnak. Ez a kultuszminisztérium népkönyvtári könyvjegyzéke alapján a község által kiválasztott könyveket megküldi az adott településnek. Az alispán egyidejűleg gondoskodott arról is, hogy az ilyen rendezvények mentesüljenek a működvelő előadásokat terhelő díjak és illetékek megfizetése alól – még akkor is, ha ezek táncmulatságokkal voltak összekötve. Most Somogy vármegye népművelőin és a falu népén van a sor – fejeződik be néhány lelkesítő mondattal Tamás (Felczán) József írása.

1934. nov. 18. (vasárnap), Új-Somogy, XVI. évf. 260. (4508.) sz.

Stephaich alispán jóvoltából erős lendületet nyer Somogyban a népkönyvtár-ügy címmel jelent meg az újság második oldalán *Tamás (Felczán) József* csaknem fél oldalas cikke, amely bevezetőjében Klebelsberg Kunóra hivatkozik a művelődésnek a háború utáni ország létért folytatott küzdelmében játszott szerepére és az államnak, valamint a községeknek a népművelésért hozott anyagi áldozataira utalva. A „megnehezedett idők” következtében azonban a kultuszminisztérium „egyik újabb rendelete” a vármegye iskolán kívüli népművelési bizottságának azt hozza tudomására, hogy „nincs módjában a népkönyvtár ügyét olyan mértékben anyagiilag támogatni, mint azt eddig tette”. Az állami költségvetésben a népművelésre juttatott csekély összeg „nem elég a könyvtárhálózat további kiépítésére, a népkönyvtárak anyagának a kibővítésére, felfrissítésére”, noha „az iskolán kívüli népművelésnek az előszó mellett legfőbb eszköze a könyv”. Ebben a helyzetben a vármegyei népművelési bizottság élén álló Stephaich Pál alispán intézkedésének igen nagy a jelentősége: A járási főszolgabírókhoz intézett „iratában” azt „kívánja”, hogy „a népkönyvtárak javára rendezendő műkedvelői előadások, kultúrdélutánok, műsoros-estek vagy másfajta ünnepélyek mindennemű... díj és illetékfizetés alól mentessenek [fel], még abban az esetben is, ha táncmulatsággal vannak egybekötve.” // Az alispán egyben a helyi népművelési bizottságokhoz is felhívást intézett, amelyben kötelességükké tette, hogy a népkönyvtár javára műkedvelői előadásokat rendezzenek. A gyűjtött összegeket pedig fizessék be a vármegyei népművelési bizottság pénztárába, amely azután „gondoskodik arról, hogy a község megkapja a kultuszminisztérium által kiadott könyvjegyzékből kiválogatott műveket”. // A bizottság a rendezőknek ingyen rendelkezésére bocsátja a bemutatásra engedélyezett színművek jegyzékét, és közöttük „legmegfelelőbbnek” ajánlja is *K. Papp János* [helyesen: Pap] kaposvári író műveit, aki „olcsón, méltányos esetben ingyen adja a színdarabját és annak előadási jogát is”.

1934. dec. 5. (szerda), Somogyi Újság, XVI. évf. 274. sz., 4. l.

Népkönyvtárak javára műkedvelő előadásokat rendeznek. A kultuszminiszter elrendelte [?], hogy a népkönyvtárak javára a községek és községi iskolák műkedvelői előadásokat kell, hogy rendezzenek, s megfelelő darabok beszerzése céljából a Népművelési Titkárok Nemzeti Szövetsége felszólítást intézett az írókhoz s a megfelelő darabokról listát állított össze. E listán szerepel *K. Pap János* (Kaposvár, Tallián u. 35.) több műve is, amelyeket kedvezményrel bocsát az érdeklődők rendelkezésére. – [E 15 soros hírről nehéz eldönteni, hogy mennyire felel meg a valóságnak, és nem tekinthető-e inkább a helyi termékeny népszínműíró, ny. ig. tanító ingyenes hirdetésének. – *Az összeállító.*]

1934. dec. 8. (szombat), Új-Somogy, XVI. évf. 277. (4525.) sz.

A Népművelési Bizottság 7698 népművelő előadást tartott a megyében – ezzel a címmel jelent meg a Somogy Vármegye Iskolán kívüli Népművelési

Bizottságának 13. évi közgyűléséről szóló beszámoló az újság első oldalán. A vármegyeháza kistermében „a tagok nagy érdeklődése mellett” „ma” – azaz pénteken – lebonyolított összejevetelen a könyvtárügyről az hangzott el, hogy a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium: „A népkönyvtárak részére 1536 könyvet ajándékozott. A könyveket 104 könyvtár között osztották szét”.

1934. dec. 8. (szombat), Somogyi Újság, XVI. évf. 277. sz., 2. l.

A Kulturálódik a Cser. Népkönyvtár és vasárnaptól ismeretterjesztő előadások szolgálják a művelődést c., ill. alc., 31 soros írás szerint a Somogyvármegyei Iskolánkívüli Népművelési Bizottság a Cseri úti állami elemi iskolában ebben a tanévben is megrendezi sorozatos ismeretterjesztő előadásait. Felkéri a városrész mindkét nembeli lakosságát, hogy látogassák szorgalmasan ezeket, és vegyék igénybe az iskolában elhelyezett „s a legkiválóbb írók műveiből összeállított népkönyvtárat”. Az előadásokat minden második vasárnap délután fél 3 órai kezdettel, a könyvtári órákat pedig vasárnaponként 2-től 3 óráig tartják.

Egy év alatt 7698 előadást tartott Somogyban az Iskolánkívüli Népművelési Bizottság – az ezzel a címmel a lap 3. oldalán megjelent beszámoló a népkönyvtárakról a fejlesztésükre kiadott alispáni rendelet ismertetésével emlékezik meg. Ez az érdeklődésben tartott műkedvelő előadásokat minden illetékfizetési kötelezettség alól felmenti. [Az így vásárolandó] Könyveiket a bizottság veszi meg, a bizottság és a miniszter pedig „jutalmat ad” hozzá. „Ha ez a terv beválik, megtalálták az utat a nép kulturális nevelésének egyik fontos útjához”.

1934. dec. 18. (kedd), Somogyi Újság, XVI. évf. 284. sz., 5. l.

Állandóan veszek és eladok. Használt szépirodalmi, mese[-] és ifjúsági könyveket, Pengős és Félpengős regényeket [Regényeket], [A] Pesti Hírlap könyveit [Könyveket], Színes regénytárt [Regénytárt], Milliók könyvét [Könyvét], Szótárakat [szótárakat], ...kottákat... Steffek Józsa könyv- és papírkereskedése[,] Kaposvár, Fő-utca 32.

1934. dec. 21. (péntek), Új-Somogy, XVI. évf. 287. (4535.) sz.

Az összes szépirodalmi újdonságok, meséskönyvek és ifjúsági könyvek [a] *Rázsó Testvéreknél* kaphatók. Gr. Tisza István-u. 2. Tel.: 5-62. (4 soros hirdetés az újság 5. oldalán, a *Filléres hirdetések* rovatban.)

1934. dec. 28. (péntek), Somogyi Újság, XVI. évf. 291. sz., 2. l.

A kat.[olikus] Kultúrbizottság több könyvtár felállítását tervezi Kaposvár területén. Mindenkitől csak egy-két nélkülözhető jó könyvet kérnek – A Somogyi Újság hírlapilag nyugtázza a hozzáérkezett könyvadományokat címmel, illetve alcímekkel megjelent, több mint félhasáb terjedelmű cikk *Hoss József dr.* kaposvári apátplébános és *Biczó Ferenc dr.* leánygimnáziumi

tanár, a katolikus kultúrbizottság előadója által kibocsátott mozgalmi jellegű körlevelet ismerteti: E szerint a Nagyboldogasszony Róm.[ai] Kat.[olikus] Egyházközség kulturális bizottsága azt a célt tűzte ki maga elé, hogy „a város több pontján is könyvtárakat állít fel, melyek híveinket egyrészt gyönyörködtetik, másrészt oktatják, tanítják.” Kérik tehát híveiket, hogy egy-két nélkülözhető jó könyvüket adományozzák az egyházközségnek. Könyveket a Somogyi Újság szerkesztősége is elfogad, és a felajánlásokat „hírlapilag nyugtázza”.

1935. jan. 1. (kedd), Új-Somogy, XVII. évf. 1. (4542.) sz.

Az összes szépirodalmi újdonságok, meséskönyvek és ifjúsági könyvek [a] Rázsó Testvéreknél kaphatók. Gr. Tisza István-u. 2. Tel.: 5-62. (4 soros hirdetés a *Filléres hirdetések* rovatban, a 7. oldalon.) Ismételve: jan. 4., 6. l.; jan. 8., 4. l.

1935. jan. 1. (kedd), Somogyi Újság, XVII. évf. 1. sz.

A diákleány olvasmányai címmel Biczó Ferenc kaposvári leánygimnáziumi tanár tanulmánykötetéből háromnegyed oldalas szemelvényt közöl az újság 4. oldalán a lap. (*Lásd. jan. 9., 4. l. is.*)

1935. jan. 5. (szombat), Somogyi Újság, XVII. évf. 4. sz.

Használt könyveket, irodalmi értékűeket antikvár áron veszek. Cím a lap szerkesztőségében. (3 soros apróhirdetés a 4. oldalon.) Ismétlése: jan. 10., 4. l.; jan. 12., 4. l.; jan. 13., 6. l.; jan. 18., 4. l.; jan. 27., 6. l.; febr. 10., 6. l.; febr. 17., 6. l.; febr. 19., 4. l.; febr. 21., 4. l.; febr. 24., 6. l.; febr. 27., 4. l.; febr. 28., 4. l.; márc. 1., 4. l.; márc. 2., 4. l.; márc. 3., 6. l.; márc. 6., 4. l.; márc. 13., 4. l.; márc. 20., 4. l.; márc. 21., 4. l.; márc. 22., 4. l.; ápr. 3., 4. l.; ápr. 7., 7. l.; ápr. 13., 4. l.; ápr. 24., 5. l.; ápr. 27., 4. l.; máj. 2., 4. l.; máj. 4., 4. l.; máj. 5., 6. l.; máj. 8., 4. l.; máj. 9., 4. l.; máj. 14., 4. l.; máj. 16., 4. l.; máj. 17., 4. l.; máj. 18., 4. l.; máj. 21., 6. l.; máj. 23., 4. l.; máj. 25., 4. l.

1935. jan. 8. (kedd), Új-Somogy, XVII. évf. 6. (4547.) sz.

Használt szépirodalmi[.] mese- és ifjúsági könyveket, Pengős és félpengős [Félpengős] regényeket [Regényeket], Pesti Hírlap könyveit [Könyveket], [a] Színes regénytárt [Regénytárt], Milliók könyveit, szótárakat... és kottákat állandóan veszek és eladok. Steffek Józsa könyvkereskedése, Kaposvár, Fő-utca 32. (8 soros hirdetés a *Filléres hirdetések* rovatban, a 4. oldalon. Ismételve: febr. 22., 4. l. – módosítva így: *Pesti Hírlap könyvek*, viszont kihagyva a kottákat –, ápr. 5., 4. l.; ápr. 16., 5. l.)

1935. jan. 10. (csütörtök), Somogyi Újság, XVII. évf. 8. sz.

Adakozzon könyveket a kaposvári katolikus könyvtár részére. A könyvek beküldendők a Somogyi Újság szerkesztőségébe. (4 soros apróhirdetés a lap 4. oldalán.) Ismétlése: jan. 12., 4. l.; jan. 13., 6. l.; jan. 27., 6. l.; jan. 29., 6. l.; febr. 9., 4. l.; febr. 10., 6. l.; febr. 13., 4. l.; febr. 17., 6. l.; febr. 23., 4. l.; febr.

24., 6. l.; febr. 27., 4. l.; febr. 28., 4. l.; márc. 9., 4. l.; ápr. 3., 4. l.; ápr. 7., 7. l.; máj. 16., 4. l.; máj. 17., 4. l.; máj. 18., 4. l.; máj. 21., 6. l.; máj. 23., 4. l.; máj. 25., 4. l.

1935. jan. 22. (kedd), Somogyi Újság, XVII. évf. 18. sz., 5. l.

A Közgyűlést tartott a csurgói Nemzeti Kaszinó c., 15 soros, dátumot nem közlő hír szerint Győr Sándort választották meg könyvtárosnak az új tisztikarba.

1935. jan. 29. (kedd), Somogyi Újság, XVII. évf. 22. sz. [helyesen: 24. sz.], 4. l.

A Katolikus Kör egyik alapítója lesz a kaposvári nagy katolikus könyvtárnak címmel a szombaton, 26-án lezajlott választmányi ülésről beszámoló cikk utolsó bekezdése így szól: „... hosszú és szenvedélyes vita után a választmányi ülés elhatározta, hogy a közgyűlés elé azzal a javaslattal lép, hogy a köri könyvtárral mint alapító tag belép az egyházközség által létesítendő katolikus könyvtárba...”

1935. febr. 6. (szerda), Somogyi Újság, XVII. évf. 30. sz., 2. l.

A Pintér József meglátogatja Marcalit. A Marcali Katolikus Legényegylet megválasztotta tisztikarát címmel, ill. alcímmel megjelent beszámoló szerint a febr. 2-án tartott rendes közgyűlésen – amelyen elhangzott, hogy P. J., a legényegyletek országos elnöke a jövő héten felkeresi az egyesületet – az új tisztikarba könyvtárosként Budvig János került be.

Kultúrház lesz a 200 lakosú Hosszúvízen. A vármegyei népművelési bizottság vándorkönyvtárral és tanfolyammal ajándékozza meg a kisközséget – ez a cím és alcím teljesen kifejezi a lap 2. oldalán megjelent cikk könyvtári tartalmát.

1935. febr. 19. (kedd), Somogyi Újság, XVII. évf. 41. sz.

A Fonai Vilmos lett újból a Kereskedők Egyesülete elnöke címmel a 17-én tartott rendes évi közgyűlésről az 1–2. oldalon közölt beszámolóban a könyvtárról mindössze az az információ jelent meg, hogy az új vezetőségbe könyvtárosoknak Rázsó Györgyöt és Fekete Imrét választották meg.

1935. febr. 26. (kedd), Új-Somogy, XVII. évf. 46. (4587.) sz.

*Kiolvasott könyveket állandóan vesz Kozma kölcsön könyvtár [így!] Főutca 11. szám. (Kétsoros hirdetés a 6., utolsó oldalon, a *Filléres hirdetések* rovatban. Ismétlése: márc. 5., 6. l.; márc. 12., 6. l.; márc. 19., 6. l.; márc. 27., 6. l.; ápr. 2., 4. l.; ápr. 9., 4. l.; ápr. 16., 5. l.; ápr. 24., 6. l.; ápr. 30., 4. l.; máj. 7., 5. l.)*

1935. febr. 26. (kedd), Somogyi Újság, XVII. évf. 47. sz., 1. l.

Új tisztikart választott a Hivatalnokok Társasköre címmel beszámoló a kaposvári társaskör vasárnap, 24-én tartott közgyűléséről, amelyen

külön jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak meg a kör volt alelnökének és könyvtárosának. Az új tisztkarba könyvtárosként *Simon Istvánt* és *Németh Rezsőt* választották be. – (Hasonló információ olvasható az *Új-Somogy* 1935. febr. 27-i, szerdai, 47. (4588.) számának 3. oldalán is.)

1935. márc. 12. (kedd), Új-Somogy, XVII. évf. 58. (4599.) sz., 2. l.

A Tallián Andor ny. alispánt választották meg újból a Katolikus Kör elnökévé címmel a 10-én, vasárnap lezajlott eseményről fél oldalas nagy cikk számol be, amelynek oka fontos változás bejelentése és annak megvitatása volt. *Kovács Ernő* szokásos évi könyvtárosi jelentése szerint a 785 kötetből álló könyvtárt 2419 esetben használták a tagok. E jelentés egyhangú elfogadása után a főtitkár előterjesztette a választmány ugyancsak egyhangú határozatát arról, hogy „a Katolikus Kör a könyvtárát adja át alapítói minőségben a Nagyboldogasszony Egyházközség felállítandó könyvtárának, ahol a Kat. köri tagok díjmentesen hozzájuthatnak”. E javaslat erős, sokszor szenvedélyes vitát váltott ki. *Bódiss Géza* vármegyei irodatiszt felszólalásában nem járult hozzá a könyvtár átadásához, mert „az a kör különleges vagyonát képezi”, és a tervezett változás ellenkezik a vonatkozó alapszabályszakasszal is. Ezért név szerinti szavazást kért a döntésben. *Dr. Keresztury Lajos* ügyész szükségesnek tartotta az átadást, mivel az szerinte nem alapszabály-ellenes, és beszélt a célról is, amely szükségessé teszi az átadást. *Dr. Mátéffy* [helyesen: Mártonffy] *Bogdán* közjegyző elvileg nem ellenezte az átadást, de kifejezte aggályát: a kör tagjai között nemcsak a Nagyboldogasszony Egyházközséghez tartozók vannak, hanem a Jézus Szíve Egyházközség tagjai is, és így valószínű, hogy ez az egyházközség jelentkezni fog a rá eső részért. *Kertész Lajos* kalaposmester szerint a kört iparosok, elsősorban a belvárosiak alakították annak idején és csak kevés hivatalnok. Az iparosok nevében arra kéri a tagokat, hogy adják át a könyvtárát [az egyháznak], mégpedig egyhangúlag. *Dr. Hoss József* apátplébános a katolikus szolidaritásra utalva kérte az indítvány megszavazását, és pedig egységesen, szavazás nélkül. Miután *Bódiss Géza* fenntartotta indítványát, a Szociális Misszió lelki tanácsadója, *Sélley Zoltán* [helyesen: Kálmán] a Misszió és a Leányklub nevében felszólalva a „nagy katolikus összességre” hivatkozva kérte az egyházközségi könyvtár felállítását, amely nem múlhat 780 könyv sorsán. *Pojtner József* asztalosmester szintén az egyesítés mellett szólalt fel. Felszólalása közben *Bódiss* kiment a teremből, amit úgy magyaráztak, hogy visszavonta a szavazást kérő indítványát. Erre *Hoss* apátplébános „megköszönte a tagok egyöntetű állásfoglalását azzal, hogy 1500 kötet könyvvvel megnyitják az egyházközségi könyvtárt”. Ezután *dr. Keresztury Lajos* előterjesztette az alapszabályt módosító indítványát, amelyet több hozzászólás után a közgyűlés el is fogadott. Végül pedig megválasztották az új tisztkart, benne két könyvtárost: *Viza Lajost* és *Herczeg Istvánt*.

1935. márc. 12. (kedd), Somogyi Újság, XVII. évf. 59. sz.

Vasárnap közgyűlést tartott a Katolikus Kör címmel beszámoló a lap első

oldalán, a vezércikk helyén a Kaposvári Katolikus Kör 10-én tartott nagyfontosságú eseményéről, amelyen nemcsak Kovács Ernő könyvtári jelentése hangzott el, hanem a könyvtár további sorsáról is döntöttek. A könyvtárnak [az alakulóban levő] egyházközségi könyvtár részére történő átengedése ügyében „Hosszú és komoly vita fejlődött ki, amelyben résztvett Bódiss Géza, Keresztury Lajos dr., Hoss József dr., Tallián Andor, Mártonffy Bogdán dr., Sélley Kálmán és Pojtner József. A közgyűlés a vita után „egyhangúlag a könyvtár átadása mellett döntött, kikötötte azonban, hogy a köri tagok a nagy könyvtárat ingyenesen használhatják.” – A tisztújítás során könyvtárossá Viza Lajost és Herczeg Istvánt választották meg.

Biczó Ferenc előadást tartott a szellemi nobilitást adó régi könyvekről. Jól sikerült a Berzsényi Társaság szombatestje címmel, ill. alcímmel az újság 2. oldalán megjelent beszámoló a Berzsényi Irodalmi és Művészeti Társaságban márc. 9-én előadó leánygimnáziumi [irodalom]tanár előadásáról. Ez az írás- és könyvtörténeti bevezetés után a kaposvári bibliofilek és a csurgói gimnázium régi gyűjteményéből vette a szemléltető példákat, hogy bemutassa a kézzel írt kódexektől „az Elsevyr és Plantinus kiadásában nyomtatott s XVI–XIX. századig megjelent remekművekű kódexeket a miniatűröktől a nehéz misekönyv nagyságokig, melyek között nem kisebb értékeket, mint Pázmány Péter és Csokonay [így!] egykorú és eredeti kiadásait láttuk”. – Ugyanerről az előadásról az Új-Somogy e napi számában alapos, jól megírt ismertetés jelent meg a 3–4. oldalakon. Tartalma azért fontos, mert név szerint felsorol néhány megyei könyvgyűjtőt, akinek birtokában jeles régi kiadványok és kéziratok könyvek vannak, sőt felsorol néhányat a Csurgói Református Gimnázium rarióriá, ritkaságai közül is.

1935. márc. 24. (vasárnap), Új-Somogy, XVII. évf. 68. (4609.) sz.

A 3. oldalon megjelent, *Beszélő számok Somogy megye népműveléséről* c. cikk szerzője, (Felczán) Tamás József a címmel ellentétben nem helyi, hanem országos népművelési adatokat közöl. A népkönyvtárak számát 1604-ben adja meg, összesen 339 895 kötettel. [Egy könyvtárra tehát országosan 212 kötet jut.]

1935. márc. 27. (szerda), Új-Somogy, XVII. évf. 69. (4610.) sz., 2. l.

Kladnigg Alajos elnöksége virágzó életet varázsolt a Nemzeti Kaszinóba címmel számolt be az újság a kaposvári kaszinó vasárnap, márc. 24-én tartott rendes évi közgyűléséről. Ezen a könyvtárosi jelentés is elhangzott, amelyben Kengyel Miklós köszönetet mondott dr. Fekete Gyula földbirtokosnak, amiért 67 könyvvel gyarapította a könyvtárat. – Az eseményről a *Somogyi Újság* e napi, 1935/70. száma is hírt adott, mégpedig első oldalán.

Az Iparostársaskör közgyűlése címmel az 5. oldalon megjelent 40 soros híradás nem említi meg, hogy a szokásos könyvtárosi jelentés elhangzott-e a 24-én, vasárnap tartott közgyűlésen, de a megválasztott új tisztikar fel-

sorolásában a két könyvtáros, *László József* és *Fridmann* [helyesen: *Friedmann*] *Lajos* nevét is megemlíti.

1935. márc. 27. (szerda), Somogyi Újság, XVII. évf. 70. sz.

Tíz éves jubileumához érkezik a Vasutas Dal- és Társaskör címmel a kaposvári egyesület márc. 24-én tartott évi rendes közgyűléséről az újság 2. oldalán olvasható beszámoló szerint az új vezetőségbe könyvtárosnak *Antal Lajos* irodai segédtsíztet, *Toronyi László* segédtsízt-jelöltet és *Veress Sándor* kapust választották be. – A közgyűlésről az *Új-Somogy* is beszámolt, ugyanezen napi (1935/69.-4610.) számának 2. oldalán.

Kiolvasott könyveket minden mennyiségben veszek... „Kozma” kölcsönkönyvtár, Fő-utca 11. – 3 soros apróhirdetés a lap 4. oldalán.

1935. márc. 29. (péntek), Somogyi Újság, XVII. évf. 72. sz.

Új élet küszöbére ért az Egyházközség címmel részletes beszámoló a lap 1–2. oldalain a kaposvári Nagyboldogasszony Római Katolikus Egyházközség márc. 27-én, szerdán tartott évi rendes képviselőtestületi közgyűléséről. Ezen *Hoss József dr.*, apátplébános azt is bejelentette, hogy a[z új] könyvtár „1500 kötetten indul”.

Használt szépirodalmi, mese[-] és ifjúsági könyveket, Pengős és Félpengős regényeket [Regényeket], Pesti Hírlap könyveket [Könyveket], Színes regénytárt [Regénytárt], Milliók könyveit [Könyvét], Színházi életet [Életet], Szótárakat minden mennyiségben veszek. Steffek Józsa könyv- és papírkereskedő, Kaposvár, Fő-utca 32. (Hétsoros apróhirdetés a lap utolsó, 4. oldalán.)

1935. ápr. 21. (vasárnap), Új-Somogy, XVII. évf. 90. (4631.) sz.

Nem „Kultúrpalota”, hanem „Múzeum” fog épülni Kaposváron az e célra összegyűjtött pénzalapból. A Múzeum-Egyesület vezetősége a vonatkozó határozat megváltoztatását kéri a Törvényhatósági Bizottságtól – az e címeccel a húsvéti szám 5. oldalán közölt terjedelmes, másfél hasábos cikk végigmegegy az eddig sikertelen építkezési elgondolások-törekvések történetén. Ez azzal kezdődött, hogy a Magyar Tudományos Akadémia születését elindító pozsonyi diéta 100. évfordulóját ünneplő Somogyvármegyei Törvényhatósági Bizottsági ülésen, a Széchenyi-émlékbeszéd után *Tallián Andor* akkori alispán javasolta: a vármegye a megépítendő Kultúrházat (Múzeumot) Széchenyi Istvánról nevezze el, és felépítésének céljára különböző alapokból fordítson 500 millió koronát (40 ezer pengőt). A megyei törvényhatóság egyhangúlag megszavazta az alispáni javaslatot, sőt később megalakította a „Kultúrházépítő Bizottságot” is, amely azután ismételtelen foglalkozott „az építési tervek ügyével”. // A megyei ülés után néhány nappal Kaposvár képviselőtestülete ugyancsak megszavazta az építkezéshez szükséges másik

félmilliárd koronát, ezt azonban felettes hatósága nem hagyta jóvá, mivel a város a külföldi kölcsönéből kívánta e támogatást nyújtani. A kultúrház lett volna az otthona a Somogyvármegyei Múzeumnak is. Ezt azonban az elmúlt évtizedben nem lehetett felépíteni a rendelkezésre álló összeg csekély volta miatt, gyűjtés pedig a jelen körülmények között nem folytatható. A boldogult gróf Klebelsberg kultuszminiszter által beígért államsegély eddig nem volt folyósítható, és a jövőben sem lesz, mert az állami költség takarékoskodik, továbbá a minisztériumban az az álláspont alakult ki, hogy a *Kultúrház* vagy *Kultúrpalota* típusú épületek segélyezése a földművelésügyi minisztériumhoz tartozik, a kultuszminisztérium azonban csak a falusi vagy tanyai kultúrházak építését tudja pár ezer pengős támogatásban részesíteni, a megyei városokban felépítendőket nem. // Mindezek tudatában a vármegyei múzeum vezetősége azt javasolja, hogy a Múzeum Egyesület a vármegyei törvényhatósági bizottságot kérje fel az 1925-ben hozott határozat olyatén módosítására, miszerint ne a kultúrház, hanem a „*gr. Széchenyi István Múzeum*” építtessék az e célra összegyűjtött és még ezután is gyarapítandó alapból Kaposváron.”

1935. ápr. 21. (vasárnap), Somogyi Újság, XVII. évf. 91. sz., 5. l.

A Tavaly szűnt meg a hűbéresség az egyik somogyi „nagyközségben” címmel, sz. f. aláírással [Szöllősy Ferenc felelős szerkesztő] jegyzett terjedelmes cikkben a következő mondat is olvasható *Gálosfa* kisközségről: „... most épül a kultúrház. A templom közelében már emelkednek ki a földből a falak... Lesz a kultúrházban nagyterem beépített színpaddal, olvasó [szoba, terem] és szertár...”

1935. máj. 21. (kedd), Új-Somogy, XVII. évf. 115. (4656.) sz.

A Kultúrház helyett Múzeum épül majd Kaposváron címmel az újság első oldalán a Somogyvármegyei Múzeum-Egyesület vasárnapi (máj. 19.) üléséről beszámoló cikk megismétli a húsvéti számában (ápr. 21., 5. oldal) már ismertetett új elképzelést: választmánya írásbeli kérést intéz a vármegye törvényhatósági bizottságához. Ennek értelmében a meghozandó új határozatnak arról kell szólnia, hogy a kultúrház helyett múzeumot építsenek fel, annál is inkább, mert *Stephaich Pál* alispán már szóbelileg kilátásba helyezte a határozat ilyen értelmű módosítását. Az építkezéshez szükséges államsegély ügyében az egyesület decemberben küldöttség útján fordul a kultuszminiszterhez.

1935. máj. 21. (kedd), Somogyi Újság, XVII. évf. 115. sz., 2. l.

A Szeptember óta 400 darabbal bővült a Somogyvármegyei Múzeum anyaga. A Múzeum Egyesület választmányi ülést tartott vasárnap címmel, ill. alcímmel közölt beszámolóból idézet: „A választmány... elismeréssel vette a kitűnő beszámolót, mely után az építendő gróf Széchenyi István Múzeum államsegélyének kérdése került szóba.”

1935. jún. 16. (vasárnap), Új-Somogy, XVII. évf. 136. (4677.) sz.

„Két hétig nem lesz könyvkiváltás a Kaszinóban. A kaposvári Nemzeti Kaszinóban Kengyel Miklós reálgimn. h. igazgató, könyvtárosnak az évvégei nagy elfoglaltsága miatt sem jún. 17-én, sem 24-én nem fognak megtartatni a szokásos hétfői könyvtárórák.” (*Nyolcsoros hír az újság 3. oldalán.*)

1935. jún. 25. (kedd), Új-Somogy, XVII. évf. 142. (4683.) sz.

Minden támogatást megérdemel az iskolán kívüli népművelők [így!] somogyi munkája címmel az első oldal felét betöltő beszámoló a Somogyvármegyei Iskolán kívüli Népművelési Bizottság vasárnap, jún. 23-án tartott éves közgyűléséről, amelyen Tamás (Felczán) József megyei népművelési titkár jelentésében a könyvtárakról „Örömmel közölte, hogy az alispáni intézkedés folytán lehetővé vált, hogy 11 község 275 P-t [pengőt] tudott gyűjteni a műkedvelő előadások rendezésével az új népkönyvtári könyvek beszerzésére. // Ma már mintegy 100 népkönyvtár 20.445 kötettel szolgálja a falusi népművelés érdekeit, minthogy [mint ahogy] 8000 egyén 12.000 kötet könyvet olvasott, főleg a fiatalság tagjai közül. Van ezenkívül a megyében 11 vándor népkönyvtár.” – Egyébként mind a felszólalók, mind a jelenvoltak „elismeréssel adóztak a Bizottság szépreményű munkájáért és Tamás titkár hatalmas jelentéséért”.

1935. jún. 25. (kedd), Somogyi Újság, XVII. évf. 142. sz., 1–2. l.

Somogy megye iskolán kívüli népművelése 16 218 munkaegységgel az első helyen címmel ismerteti a lap a Somogy(vár)megyei Iskolán kívüli Népművelési Bizottság titkárának, Tamás [Felczán] Józsefnek a kaposvári megyeház kistermében vasárnap [23-án] délelőtt, a bizottság közgyűlésén elhangzott beszámolóját. Ebben a könyvtárakról a következők hangzottak el: „Műkedvelő előadás 479 volt, amelyek 300 pengőt eredményeztek 15 népkönyvtár alapjának megteremtésére... A megyében 100 népkönyvtár van, 20 471 kötettel. A [kultusz]miniszter 773 kötetet adott. // Sajnos azonban, hogy a magyar írók nem gondolnak a falvak népére és nem írnak részükre sem színdarabokat, sem könyveket. A falu népe így a maga részére megfelelő nem találván, pusztákon ma is a régi meséskönyveket, falvakban a történelemkönyveket olvassa csupán. Pedig a mai fiatalság olvasni és művelődni akar. // A bizottságnak 11 vándorkönyvtára van, amely kiválóan bevált... A kultuszminiszter könyvekben, filmekben stb. 4238 pengő támogatást adott.”

1935. jún. 29. (szombat), Új-Somogy, XVII. évf. 146. (4687.) sz.

Könyvkiosztás a Kaszinóban. A Kaposvári Nemzeti Kaszinóban két héten át szünetelő könyvkiosztás júl. hó 1-én, hétfőn délután ismét meg lesz tartva. (*5 soros hír az 5. oldalon.*)

1935. júl. 2. (kedd), Új-Somogy, XVII. évf. 147. (4688.) sz.

Használt szépirodalmi, mese[-] és ifjúsági könyveket, Pesti Hírlap könyveit [Könyveket], Színes regénytárt [Regénytárt], Milliók könyveit [Könyve sorozat könyveit], Világvárosi regényeket [Regényeket], iskolai könyveket,

Színházi Életet, szótárakat minden mennyiségben állandóan veszek. Steffek Józsa könyvkereskedő, Kaposvár, Fő-utca 32. sz. (8 soros hirdetés a *Filléres hirdetések* nevű rovatban az újság 6., utolsó oldalán. Ismétlése: júl. 16., 4. l.)

1935. aug. 31. (szombat), Somogyi Újság, XVII. évf. 197. sz.

Somogyvármegye könyvtárnélküli községeinek kultúrigényeit vándorkönyvtárakkal elégítik ki. Október 31-ig tesz jelentést a miniszternek a vármegyei népművelési bizottság címmel, ill. alcímmel a lap 2. oldalán részletesen ismerteti a vallás- és közoktatásügyi miniszter új elképzelését a népkönyvtári rendszer átszervezéséről. Ez abból indul ki, hogy a VKM az utolsó nyolc évben [az ország 1260 községében] 1614 népkönyvtárat létesített, viszont még mindig 2140 azon községeknek a száma, amelyeknek semmiféle könyvtáruk sincs. Mivel az anyagiak hiányában egyelőre nincs kilátás ezeknek a településeknek az ellátására, a kultuszminiszter elhatározta, hogy bevezeti a vándorkönyvtári rendszert a kérdés megoldására. // Az elgondolás szerint a meglevő könyvtárak anyagát kettéválasztják az adott községben: az ismeretterjesztő és a szakkönyvek helyben maradnak, a szépirodalmat azonban egy esztendőre át kell adni a körzetben levő másik könyvtárnak. Rendszerint 3-4 könyvtár tartozik egy-egy körzethez. Az anyagközség már most, szept. 1. és 15. között átadja szépirodalmi könyveit a szomszédos községnek, illetve tanyának. Ez egy év múlva továbbadja egy másik községnek, további egy esztendő után pedig a harmadikba kerül a vándoranyag, amely egy évi használat után visszajuttatja kiinduló helyére. Az átadásoknak minden évben szept. 1. és 15-e között kell megtörténniük. // A kultuszkormány most leiratban utasította Somogy vármegye népművelési bizottságát, hogy sürgősen készítse el a népkönyvtárral nem rendelkező községek körzeti besorozását, és a „vándorkönyvtárak körforgalmát” már most, szept. 1. és 15. között indítsa meg. Minderről okt. 31-ig jelentést kell tenniük a VKM-nek. A vándorkönyvtárak működéséről és „kulturális hatásáról” a tanév végi beszámolóikban kell részletes jelentést tenni. // Somogyban igen nagy jelentőségű a kultuszminiszternek ez az újítása, mert a megye közel 350 községéből mindössze 110-nek van népkönyvtára.

1935. szept. 1. (vasárnap), Új-Somogy, XVII. évf. 198. (4739.) sz.

Harminc év távlatából. Visszaemlékezések V. címmel anonim szerző írása a 7. oldalon. Talán folytatása ez a cikk az aug. 18-i számban *Hogy is volt hajdan?* címmel megjelent visszaemlékezésnek, amelyet *Czech Antal* jegyezt. A következő szervezetek 1905-ös – vagy e dátum körüli? – könyvtári helyzetéről közöl adatokat: a *Nemzeti Kaszinó* a Korona Szállóban székel, a Babocsay Zsigmondtól bérelt emeleti helyiségben. Könyvtárosi tisztét *Prilisaue* Adolf gimnáziumi tanár (†) töltötte be. E kaszinó fennállásának 75. évében, 1911-ben *Márffy Emil* (†) áldozatkészségéből foglalhatta el Eszterházy utcai székházát, amely *Molnár Endre* hercegi mérnök tervei szerint készült. – A *Hivatalnokok Társasköre* a középosztály találkozóhelye volt. – A *Katolikus Kör* pontosan 30 éve alakult, 1911-ben költözött saját otthonába,

amelyet *Lencz Sándor* (†) tervezett. – Az *Ipartestület* 1905-ben a Fő utcában tevékenykedett, 1907-ben az Irányi Dániel utcába költözött. Az iparosok „kultúrszükségletét” a *dr. Bakonyi Lajos* elnökletével működő Iparosíjúsági Önképző Kör gazdag könyvtára elégítette ki.

1935. szept. 6. (péntek), Új-Somogy, XVII. évf. 202. (4743.) sz.

*Használt német, francia, angol szótárakat, nyelvtanokat és elemi iskolai tankönyveket veszek. Steffek J.[ózsa] könyvkereskedése[,] Kaposvár, Fő-utca 32. (4 soros hirdetés az újság 4., utolsó oldalán a *Filléres hirdetések* rovatban.)*

1935. szept. 8. (vasárnap), Új-Somogy, XVII. évf. 204. (4745.) sz.

*5000 kötetes kölcsönkönyvtár nyílik Kaposváron. Az Új-Somogy előfizetői 40 százalékos kedvezménnyel használhatják az új[,] gazdag kölcsönkönyvtárt címmel, ill. alcímmel kb. fél hasáb terjedelemben beharangozó írás a 7. oldalon a szept. 15-én létrejövő kölcsönkönyvtárról, amelyet az Express Hírlapiroda tulajdonosa, *Havas Béla* fog vezetni. A könyvtárban a klasszikusoktól kezdve a legmodernebb riportregényekig, „úgyszólván minden könyv kapható lesz a szükséghez képest több példányban is...” Az Új-Somogy kiadóhivatala megállapodott a tulajdonossal arról, hogy minden előfizetője 40 százalékos kedvezménnyel, vagyis havi 1,60 P helyett 96 fillérért tetszés szerinti alkalommal veheti igénybe a könyvtárat, de aki megelégszik a heti egyszeri „könyvváltással”, az csak havi 50 fillért fizet. – A könyvtárt igénybe venni kívánók forduljanak egyenesen az Express Hírlapirodához (Gr. Tisza István utca 18., Telefon: 335.), ahol az újságelőfizetők számára kiállítják a kedvezményes utalványt, és egy nyomtatott könyvjegyzéket is rendelkezésére bocsátanak.*

1935. szept. 15. (vasárnap), Új-Somogy, XVII. évf. 210. (4751.) sz.

*Havas Béla kölcsönkönyvtára ma megnyílt. Az Új-Somogy előfizetői 40 százalékos kedvezményt kapnak. Könyvtár: Gr. Tisza István u. 18. (Tel.: 335) Ingyen prospektus [katalógus]. (*Hatsoros hír az újság 5. oldalán.*)*

1935. szept. 18. (szerda), Somogyi Újság, XVII. évf. 212. sz., 4. l.

Önképzőköri alakuló gyűlés a reálgimnáziumban címmel híradás a Somsich Pál Reálgimnázium Virág [Benedek] Önképzőkörének szept. 14-én tartott alakuló üléséről, amelyen könyvtárosnak *Kanyar József* VIII. oszt., alkönyvtárosnak *Tusa Gábor* VII. oszt. tanulót választották meg. – Ugyanígyen tartalmú hír az *Új-Somogy* c. újságban is megjelent ugyanezen a napon, a lap 3. oldalán. [Kanyar József (1916–2005) azonos a Somogy Megyei Levéltár 1948 utáni főlevéltárosaival, 1950 és 1986 közötti levéltárigazgatójával, az Állami Díj kitüntetettjével.]

1935. szept. 20. (péntek), Új-Somogy, XVII. évf. 214. (4755.) sz., 3. l.

A Megalakult a reálgimnázium gyorsíróköre című, nyolcsoros hír szerint a

kör tisztségviselői közé könyvtárost is választott *Kürti Károly* V. a) osztályos tanuló személyében.

1935. szept. 21. (szombat), Somogyi Újság, XVII. évf. 215. sz.

A Megalakult a kereskedelmi iskola önképzőköre c. híradás szerint, amely a 3. oldalon jelent meg, könyvtárossá *Czeplédi Kornél* IV. évf. és *Horváth Imre* ugyancsak IV. évf., alkönyvtárosokká *Somlyai Jenő* III. és *Herczog István* III. évf. tanulókat választották meg. (3. l.) – Az *Új-Somogy* e napi számának 3. oldalán megjelent azonos tartalmú hírben két név eltér: *Ceglédi*, ill. *Herzog* az írásmód. [Az iskolai értesítők szerint helyesen: *Czeplédi Kornél* és *Herzog István*.]

A Megalakult a kaposvári leánygimnázium önképző köre c. híradás – a 4. oldalon – a Rozgonyi Piroska Önképzőkör 1935–1936. tanévi tisztikarának megválasztása kapcsán a következőket is közli: főkönyvtárossá *Korbuly Emma* és *Mátéffy Katalin* VIII., könyvtárossá *Bárd Erzsébet*, *Sey Magda* [mindketten teniszbajnokok. – G. Gy.] és *Pintér Zsuzsanna* VII. oszt. tanulókat választották meg. (Ugyanezen hírt közölte az *Új-Somogy* is, szintén az e napi számában, a 3. lapon.)

1935. szept. 25. (szerda), Somogyi Újság, XVII. évf. 218. sz., 3. l.

Tisztújító gyűlés a reálgimnázium kongregációjában címmel híradás arról, hogy a Somssich Pál Reálgimnázium „Szent Imréről nevezett Mária kongregációjában” szept. 22-én lebonyolított gyűlésen az új vezetőségbe könyvtárosnak *Körmendi* [helyesen: *Körmendy*] *István* VII. a. oszt. tanulókat választották meg.

1935. okt. 6. (vasárnap), Somogyi Újság, XVII. évf. 228. sz.

Két nyelvű modern kölcsön-könyvtár havi 40 fillérért. // *A Globus kölcsön-könyvtár* // Zárda-utca 5. szám. // Október hó 1-én teljesen újjászervezte a legmodernebb magyar és német könyvekkel kiegészítve megkezdte szokásos őszi olvasó szezonját. // Könyvtári díj havonta 40 fillér. Betét nincs. // Naponta két könyvet cserélhet // (Szabályos, kéthasábos, keretes hirdetés a lap 5. oldalán, 8 – középre állított – sorba tördelve.) Megismételve okt.9., 4. l.; okt. 13., 5. l.; okt 16., 4. l.; okt. 19., 2. l.; okt. 23., 4. l.; okt. 26., 2. l.; okt. 27., 6. l.; okt. 31., 2. l.; nov. 3., 2. l.; nov. 6., 2. l.; nov. 9., 2. l.; nov. 13., 3. l.; nov 17., 6. l.

1935. okt. 9. (szerda), Somogyi Újság, XVII. évf. 230. sz.

Az újdonsült asszony [helyesen: *asszonyka*] *esete*. Egy többszörös házasság-szédelgő meggyilkolásával vádolják az új asszonykát. Izgalmas nyomozás és főtárgyalás során Ferri Mason bravúros fogásokkal dolgozik, „amelynek minden eddigi regényét felülmúlja” [így!] A fenti könyvet megkaphatja a Globus kölcsön-könyvtárba. [kölcsönkönyvtárban]. Tagsági díj havonta 40 fillér. [Hírnek álcázott 10 soros hirdetés a *Hírek* rovatban, a 3. oldalon. Is-

métlése: okt. 12., 3. l. (Az összeállító megjegyzése: Az *I Pengős Regények* sorozatban megjelent ponyva szerzője: E. S. Gardner.) – Ugyanezen az oldalon *A Sheriff Fia* [helyesen: A sheriff fia] és az *Én leszek a felesége* c. kiadványokat is hasonlóképpen hirdették. (Lásd 1935. okt. 12. is.)

1935. okt. 10. (csütörtök), Somogyi Újság, XVII. évf. 231. sz., 1. l.

Helytörténelmi társulatot alakítanak Kaposváron Somogymegye történetének feltárására. Somogymegye és Kaposvár közös társulatot szervez. – A társulat első feladata a balatonszentgyörgyi Csillagház feltárása. Hóman Bálint kezdeményezte a társulatok létrehozását (25 vármegyét, 11 törvényhatósági és 44 megyei várost külön-külön véve összesen 80-at.) Évenként közös könyvben közölnék, ismertetnék az elmúlt év feltárásait, foglalkoznának részletkutatásokkal is.

1935. okt. 11. (péntek), Új-Somogy, XVII. évf. 232. (4773.) sz.

Használt szépirodalmi, mese[-] és ifjúsági könyveket, szótárakat, nyelvtárakat [így!], Pesti Hírlap könyveket [Könyveket], Színes regénytárt [Regénytárt] és Színházi Életet minden mennyiségben veszek. Steffek J.[ózsa] könyvkereskedés, Kaposvár, Fő-utca 32. sz. (Hatsoros hirdetés az újság 4., utolsó oldalán. Megismételve: dec. 17., 6. l.; dec. 24., 6. l.)

1935. okt. 12. (szombat), Somogyi Újság, XVII. évf. 233. sz.

A Sheriff Fia [helyesen: A sheriff fia. – W. M. Raine könyve, a Félpengős Regények nevű sorozat 81. sz. kiadványa. – G. Gy.] Gyilkos embervadászat és mély szakadék két család között stb. – *A Hírek* rovatban 11 soros könyvajánlás, amelynek befejező mondata: A fenti könyv olvasható a Globus kölcsönkönyvtárban. Iratkozzon be, tagsági díj havonta 40. fillér. (3. l.) – *Ugyanott, a 4. hasábján: Én leszek a felesége.* Ez a címe Arthur Mills legújabb regényének [amely szintén a *Félpengős Regények* sorozatban, annak 82. könyveként jelent meg. – G. Gy.]. Stratton kapitány és Sims kisasszony tragikus kalandja ez ... olvashatja a Globus-kölcsön-könyvtárba. [Így!] Tagsági díj havonta 40 fillér. (Ismétlések: okt. 13., 5. és 6. l.)

1935. okt. 15. (kedd), Somogyi Újság, XVII. évf. 235. sz.

B. M. Hull [helyesen: E.[dith] M.[aude] Hull]: *Kelet árnyéka.* Hull világhírű regényében: a Sejkben játszott utoljára Rudolf Valentinó Bánky Vilmával... stb., stb. Megkaphatja olvasni a Globus kölcsönkönyvtárba [így!]. Tagsági díj havonta 40 fillér. (9 soros ajánlás a lap 4., utolsó oldalon, az első hasábján, ismételve okt. 16., 3. l.; okt. 19, 3. l.; okt. 20., 5. l.; okt. 23., 3. l.)

Sok húhó Emmiért. Emmi a mindenkori nő. Kábító, szép, hazug, csibész, szolid, vad és minden... A fenti könyvet olvashatja a Globus kölcsön-könyvtárából. Iratkozzon be, havi 40 fillérért. Betét nincs. (10 soros, a szerző – *Aszlányi Károly* – nevét mellőző ajánlás-hirdetés a lap 4., utolsó oldalán, a második hasábján. Ismételve: okt. 16., 3. l.; okt. 19., 3. l.; okt. 23., 3. l.)

1935. okt. 20. (vasárnap), Új-Somogy, XVII. évf. 240. (4781.) sz.

Pár fillérért az Új-Somogy minden előfizetője igénybeveheti Havas Béla kölcsönkönyvtárát. – háromsoros hír az újság 6. oldalán.

1935. okt. 25. (péntek), Új-Somogy, XVII. évf. 244. (4785.) sz.

Unatkozik? Iratkozzon be Havas Béla kölcsönkönyvtárába. Pár új könyv: Földi [Mihály]: Házasság [helyesen: A házaspár], Lawranze [helyesen: Lawrence, Thomas Edward]: A bölcsesség hét pillére, Móricz Zs.[igmond]: Komorló, Papine [helyesen: Papini, Giovanni]: Dante, Hitler [Adolf]: Harcom, Wolpole [helyesen: Walpole, Hugh]: A Herries-család. (Hét sor a hírrovatban, a 3. oldalon. – Megismételve – ugyanezen hibákkal –: okt. 27., 7. l.)

1935. okt. 26. (szombat), Somogyi Újság, XVII. évf. 245. sz., 3. l.

*G.[eorge] O.[wen] Batter [helyesen: Baxter]: Törvényen kívül. A véletlen teszi félelmetes banditává és törvényen kívüli üzőtt vaddá Andy Lanningot[,] és a véletlen változtatja át igazi férfivá... A fenti könyvet a Globus kölcsön-könyvtárból olvashatja. Tagsági díj havonta 40 fillér.” – 12 soros, könyvajánlásnak álcázott hirdetés a Hírek rovatban. Ismétlése: okt. 27., 5. l.; okt. 28., 4. l.; okt. 31., 5. l.; nov 3., 6. l.; nov 6., 3. l.; nov 7., 3. l.; nov 9., 3. l. – Ugyanez a trükk a következő, 4. oldalon az *Abiság* sunemi táncosnő Dávid királlyal kapcsolatos idilljét tárgyaló könyv esetében is, amelynek szerzőjét – *Réz Bálintot* (ez *Erdős Renée* álneve) – azonban nem nevezi meg a könyv ajánlója. (Ismétlése: okt. 27., 7. l.; okt. 28., 4. l.; okt. 31., 5. l.; nov 3., 3. l.; nov 6., 3. l.; nov 9., 4. l.)*

1935. okt. 29. (kedd), Új-Somogy, XVII. évf. 247. (4788.) sz.

*A gyűjtött és megszerzett tárgyak értékének megállapítását veszi munkába a Somogymegyei Múzeum címmel beszámoló az újság első oldalán a Somogymegyei Múzeum Egyesület 27-én, vasárnap a városháza dísztermében tartott évi közgyűléséről. Ezen Gönczi Ferenc igazgatói jelentésében arról is beszámolt, hogy az elmúlt évben a könyvtár 140 darabbal gyarapodott. Közülük a legértékesebb a Véssey Lajosné által ajándékozott 86 darab díszkötéses könyv és folyóirat, javarészt a múlt század 70-es éveiből. (A *Borsszem Jankó* 21 kötetben, *A képzőművészet remekei* 43 füzetben.) Az özv. Kisfaludy Ákosnétól kapott könyvek szintén nagyon becsesek.*

1935. okt. 29. (kedd), Somogyi Újság, XVII. évf. 247. sz., 2. l.

Mit végzett egy év alatt a Múzeum Egyesület[?] A Somogymegyei Múzeum Egyesület közgyűlése címmel, ill. alcímmel beszámoló a 27-én, vasárnap a városháza nagytermében rendezett összejövetelről, amelyen az ügyvezető igazgató jelentésében a könyvtárról elmondta, hogy az 140 „darabbal” gyarapodott. Ebből a legértékesebb a Véssey Sándornétól [e nevet vő. az Új-Somogy által közölt névvel] kapott 86 díszkötésű könyv s folyóirat, nagyrészt a múlt század hetvenes éveiből. Az özv. Kisfaludy Ákosnétól kapott könyvek szintén nagyon becsesek.

1935. okt. 31. (csütörtök), Somogyi Újság, XVII. évf. 249. sz., 3. l.

Az olvasókör és hitelszövetkezet tagjai kultúrházat építenek Zicsen címmel beszámoló a *Tamás József* megyei népművelési titkár részvételével megtartott, a jövő évi munkatervet tárgyaló gyűlésről. Ezen a 30 éves olvasókör és a 25 éves hitelszövetkezet tagjai „községi közművelődési ház (kultúrház)” felépítését határozták el. Már ezen az első összejövetelen felajánlottak több mint 150 pengő készpénzt, *Zupán József* tanító pedig 10 ezer téglát, sokan iparosmunkát, kocsifuvart, ill. napszámos segítséget. „Tavasszal hozzá is láthatnak a kultúra hajlékának az alapkövetételéhez.”

1935. nov. 3. (vasárnap), Új-Somogy, XVII. évf. 250. (4791.) sz., 5. l.

Unatkozik? Iratkozzon be Havas Béla kölcsönkönyvtárába. Pár új könyv: – e bevezető szöveg után a már okt. 25-én és 27-én felsorolt nevek és könyvcímek következnek – ugyanazokkal a hibákkal, majd az új ajánlatok: Jankovics [Marcell]: Hangok a távolból, Nádas [Sándor]: 39, [helyesen: 36.9], Feuchtwanger [Lion]: A római zsidó, Szenes [Piroska]: Egyszer élünk, Graves [Robert]: In claudius [helyesen: Én, Claudius]

Kiolvasott könyveket állandóan veszek. Kozma kölcsönkönyvtár, Fő-utca 11. szám. – Háromsoros apróhirdetés az újság 8., utolsó oldalán: Ismétlése: nov. 5., 6. l.

1935. nov. 6. (szerda), Somogyi Újság, XVII. évf. 252. sz.

November 10-én megnyitják a kaposvári katolikus könyvtárat. A megnyitás ünnepélyes keretek között történik meg s ezzel átadják a közhasználatnak Kaposvár legújabb és egyik legnagyobb könyvtárát címmel, ill. alcímmel rövid beharangozó közlemény a lap első oldalán. Ez az előzményekről annyit közöl, hogy a tavasz folyamán a katolikus szervezetek átadták könyvtáraikat a Nagyboldogasszony Egyházközségnek, utána pedig a város közönsége, sőt a megye lakossága is könyvadományokkal sietett segítségére, és ezáltal pár hónap alatt több ezer könyv gyűlt össze. Azóta nemcsak a könyvtár rendezése történt meg, hanem a könyvtár katalógusa is nyomás alatt van. Az ünnepélyes megnyitót nov. 24-én, vasárnap 11 órára tervezik. (Ezt megerősíti a nov. 7-i szám 3. oldalán megjelent rövid hír is.)

1935. nov. 10. (vasárnap), Somogyi Újság, XVII. évf. 256. sz.

Wallace [Edgar]: Milliós üzlet című regényét – kalandregényét –, amely mellel a *Félpengős Regények* nevű sorozatban jelent meg, 13 sorban népszerűsíti ez a hírrovatban a 6. oldalon megjelent, könyvismertetésnek álcázott hirdetés. Csak az utolsó három sorában utal a Globus kölcsönkönyvtára, amely havi 40 fillérért, betét nélkül naponta használható.

Ugyanezen az oldalon, ugyanilyen szellemben és szerkezetben jelent meg az *Erdei farkas* c. „érdekes” könyv ismertetése, pontosabban reklámozása, ugyancsak 13 sorban, a szerző nevét – Jackson *Gregory* és a kiadást (Pengős Könyvek) – elhallgatva.

Továbbá a *Férjhez megyek* c., „lüktető regény”: hat bátor, fiatal mai lány nekivág az életnek. Új pályát teremtenek, és keresztül verekszik magukat minden nehézségen... [E szöveg helyett jobb lett volna a szerző nevét megemlíteni, mert *Földes Jolán*nak akkoriban nemzetközi híre volt.] Ez a kiadvány is a *Félpengős Könyvek* sorozatban jelent meg.

1935. nov. 16. (szombat), Somogyi Újság, XVII. évf. 261. sz.

36.9 még nem láz, csak hőemelkedés. Mégis lassan, de végzetesen elpusztítja Balzsamka Elemért, *Nádas Sándor* új regényének hőstét. – Így kezdődik a *Hírek* rovatban, a 3. oldalon megjelent burkolt hirdetése a Globus kölcsönkönyvtárnak, amelyre 15 sornyi szöveg hívja fel a figyelmet a 3. oldalon. (Ismétlése: nov. 17., 5. l.; nov. 20., 3. l.; nov. 23., 3. l.; nov. 24., 5. l.; nov. 30., 3. l.; dec. 1., 5. l.; dec. 4., 3. l.)

Egy oldallal tovább, *A vadnyugat vándora* c. könyvre hívja fel a figyelmet az ugyancsak a szerző (Jackson Gregory) nevének elhallgatásával megjelent, hasonló szellemben szerkesztett figyelemfelkeltő, de takarékosabb, mindössze 12 soros reklámja a Globus kölcsönkönyvtárnak. (Ismétlése: nov. 17., 6. l.; nov. 20., 3. l.; nov. 23., 3. l.; nov. 24., 6. l.; nov. 27., 3. l.; nov. 30., 3. l.; dec. 1., 6. l.; dec. 4., 4. l.)

1935. nov. 22. (péntek), Somogyi Újság, XVII. évf. 266. sz., 1–2. l.

Teljesen új tisztkart választott a Kaposvári Népfőiskolai Széchenyi Szövetség közgyűlése címmel beszámoló a Mezőgazdasági Kamara székházában történt eseményről, amelyen az új vezetőségbe könyvtárosként Kiss György kaposvári kisgazdát, Petőfi utcai lakost választották be.

1935. nov. 24. (vasárnap), Somogyi Újság, XVII. évf. 268. sz., 2. l.

Holnap délelőtt megnyitják a 2100 kötetes Katolikus könyvtárat címmel előzetes közlemény a „holnap” = vasárnap megnyíló könyvtár átadásáról, amelyen az egyházközség nagytermében dr. Hoss József tart avatóbeszédet, majd „a különféle hatóságok képviselői méltatják ezt a nagyjelentőségű eseményt”. Az énekszámokból és szavalatokból összeállított műsor után dr. Biczó Ferenc, a kulturális bizottság elnöke mondja a záróbeszédet.

1935. nov. 26. (kedd), Új-Somogy, XVII. évf. 270. (4810.) sz., 4. l.

Ünnepélyes keretek között nyitották meg az egyházközségi könyvtárat címmel 30 soros hír számol be a vasárnap, 24-én délelőtt lezajlott eseményről. A Nagyboldogasszony Egyházközség 2100 kötetes könyvtárának megnyitóján 150 főnyi közönség vett részt. Az egyházközségi iskolai gyermekkar éneke után dr. Hoss József apátplébános mondott ünnepi beszédet, amelyben „annak a véleményének adott kifejezést, hogy több lesz a jó ember, ha az egyházközség könyvtárában levő hasznos könyveket olvasni fogják”. Horváth Irén a könyvről szavalt, báró Weissenbach Iván vármegyei főjegyző a megye nevében „üdvözölte a kultúra emez új állomását”, amelyet Siposs Kálmán vármegyei gazdasági tanácsos mint hézagpótló intézményt méltányolt [méltatott]. Dr. Pongrácz Károly reálgimnáziumi igazgató „a remek

könyvtár létesítéséért” mondott köszönetet az apátplébánosnak, dr. Biczó [helyesen: Biczó] Ferenc leánygimnáziumi tanár pedig a könyvbarátok nevében beszélt.

1935. nov. 26. (kedd), Somogyi Újság, XVII. évf. 269. sz.

Katolikus könyvtár címmel Hetey József gimnáziumi tanár, gyakran publikáló irodalmár vezércikkben méltatja a 2100 kötetes „hatalmas kultúrintézmény” felavatásának jelentőségét, különösen a vallás oldaláról nézve. Kiemeli, hogy az ünnepségen nemcsak a katolikus egyházközség hivatalos vezetői vettek részt, hanem „a megyei törvényhatóság, a város és az iskolák képviselői is megjelentek és felszólaltak ezen az összejövetelen. Rövid, frappáns és lelkes szónoklatok hangzottak el egymásután...”

Ünnepélyesen megnyitották az egyházközségi katolikus könyvtárat címmel a lap 3. oldalán másfél hasábos nagy cikk ismerteti a Nagyboldogasszony Egyházközség székházában mintegy 120 vendég részvételével lezajlott eseményt, amelynek legelőkelőbbjeit, 35 férfit és 4 nőt név szerint is felsorolja. Az avatóbeszédet mondó Hoss József apátplébánostól érdemes idézni azt a mondatot, amely szerint „a jó könyv nem bánt, hanem tanít, emel, vigasztal és nevel”. Az avatóbeszéd után egy leány elszavalta Babits versét, a *Rigmus* [így!] a könyvről. Majd négy beszéd hangzott el a megye, a város és a középiskolák vezető személyiségei részéről, végül pedig az ünneplők megtekintették az alagsorban elhelyezett 2100 kötetes „hatalmas” könyvtárt.

1935. nov. 30. (szombat), Somogyi Újság, XVII. évf. 273. sz.

Jövőre megnyitják a vármegye 15 000 kötetes könyvtárát a nagyközönség előtt. A baloldali kistermet alakítják át erre a célra címmel, ill. alcímmel beszámoló az újság első oldalán Somogy vármegye törvényhatósági kisgyűlésének ma [pénteken] tartott üléséről, amelynek 63 napirendi pontja között szerepelt 1400 pengő megszavazása is a megyei könyvtár rendezésére. A kisgyűlés Stephaich Pál javaslatára megszavazta azt is, hogy a következő évben a vármegye 15 ezer kötetes könyvtárát átadják a közhasználatnak. Erre a célra az alispán 8500 pengős költséggel nyilvános olvasóteremmé alakíttatja át a megyeháza baloldali kistermét. Az onnan kölcsönzőknek 10 pengő biztosítékot kell letenniük, ennek kamataiból a könyvtárt fogják fejleszteni, másrészt az elveszett könyveket pótolják.

1935. nov. 30. (szombat), Új-Somogy, XVII. évf. 274. (4814.) sz.

A kaposvári Megyeházán megnyitják a megyei könyvtár nyilvános olvasótermet címmel beszámoló a vármegyei kisgyűlés péntek délelőtti üléséről az újság első oldalának főhelyén. E szerint Stephaich Pál alispán bejelentette, hogy 8000 pengő költségvetési átcsoportosításával lehetővé válik tervének megvalósítása: a jövő év folyamán a Vármegyeháza baloldali földszinti kistermében megnyílik a megyei könyvtár nyilvános olvasóterme. Ez „az első lenne ilyenben Kaposváron és ... az igénybevevők részéről lehetővé

helyezendő egyszersmindenkori 10 P ellenében jogot adna a könyveknek nemcsak az olvasóteremben való használatára, hanem 1-1 kötetnek a kölcsön való hazavitelére is. A [10 pengő] letétek a könyvtár javára kamatoznának és évi hasznukból gyarapíttatnék a könyvtár állománya. (Nagyon helyes.)” [Az összeállító megjegyzése: az olvasóterem meg is valósult, mégpedig szintén a megyeházán – csak éppen 15 év késéssel, 1950. ápr. 5-én. Lásd Gerő Gyula: Könyvtár a megyeházán c., 2002-ben megjelent könyvét.]

1935. dec. 1. (vasárnap), Új-Somogy, XVII. évf. 275. (4815.) sz.

Könyvtári értesítés. Tisztelettel értesítem az Új-Somogy olvasóit, hogy a legfrissebb újdonságok kölcsönkönyvtáramban, az ismert kedvezményes előfizetési díj ellenében a könyvtár egész nap tagjaink [helyesen: egész nap a könyvtár tagjainak] rendelkezésére áll [állnak]. *Havas Béla* Express Hírlapiroda kölcsönkönyvtára, Gr. Tisza István-u. 18. (Az 5. oldalon közölt 9 soros értesítés szó szerinti szövege – némileg kijavítva.)

Ifjúsági könyvtárat létesített az iparostanonciskola címmel 28 soros hír az 5. oldalon arról, hogy az iskola felügyelőbizottságának ülésén *Bárdos Kálmán*, a fiatal, agilis igazgató bejelentette: „...a tantestület a tanulók részére könyvtárat létesített, amelyet 160 nemzeti irányú művel és szakkönyvvel adtak át rendeltetésének. A könyvtár vasárnap d. e. 10–11-ig van nyitva és az ifjúság örömmel és szorgalmasan használja. Indítvány tetetett olyan irányban, hogy a könyvtár gyarapítására a társadalmi egyesületek vezetőségét, a munkaadókat és a kultúrbarátokat felkérjük és így remélhető, hogy a továbbképzés, a hazafias szellem ápolása és az általános műveltség megszerzése szolgáltatásban álló emez akció kellő fogadtatásra fog találni megértő körökben.”

1935. dec. 1. (vasárnap), Somogyi Újság, XVII. évf. 274. sz., 3. l.

Kaposvár legnagyobb könyvtárát ingyen olvashatják a Somogyi Újság előfizetői. December elsejétől kezdve adják ki az ingyenes könyvtárhasználatra jogosító igazolványokat címmel, ill. alcímmel közlemény arról, hogy a közelmúltban felavatott, 2100 kötetes Egyházközségi Könyvtárt a lap előfizetői a számukra a kiadóhivatal által kiállított igazolvány ellenében teljesen ingyenesen vehetik igénybe.

1935. dec. 3. (kedd), Somogyi Újság, XVII. évf. 275. sz.

Könyvtárórák az egyházközségi könyvtárban. E hó 3-tól kezdve minden héten kedden 7–8 óráig és csütörtökön fél 6-tól fél 7-ig lesz nyitva Egyházközségünk könyvtára. Tagdíj havi 20 fillér. (Hatsoros hír a lap 3. oldalán. – Ugyanez csaknem azonos szövegezésben az *Új-Somogy* e napi számának 5. oldalán is megjelent.)

1935. dec. 4. (szerda), Új-Somogy, XVII. évf. 277. (4817.) sz.

A Szín[i]előadás Eddén címmel az újság 4., utolsó oldalán megjelent híradás szerint az eddei fiatalságnak az elmúlt vasárnap [dec. 1-jén] az iskola nagy-

termében tartott rendezvénye jól sikerült, és bevételét „vetítógép és könyvtár céljaira fordították”.

1935. dec. 7. (szombat), Somogyi Újság, XVII. évf. 279. sz.

Miss Pinkerton. Elképesztő bonyodalmak keletkezhetnek Hervert halála körül, mely öngyilkosságnak látszik, de lehet gyilkosság is – stb., stb. Két további hasonló mondat után kibújik a szög a zsákból: a bibliográfiai adatok közlése nélküli hirdetés ez a javából, felhívás a Globus kölcsönkönyvtár (Zárda-u. 5.) használatára. [A könyv a *Félpengős regények* sorozat 86. füzeteként jelent meg, szerzője Mary Rinehart *Roberts.*] (Ismétlése: dec. 8., 6. l.; dec. 11., 3. l.; dec. 14., 4. l.; dec. 15., 5. l.; dec. 18., 4. l.; dec. 21., 3. l.; dec. 22., 6. l.; dec. 24., 5. l.; dec. 25., 20. l.; dec. 28., 3. l.; dec. 29., 5. l.) Ezt a lap 3. oldalán, a *Hírek* között megbújt ajánlást egy oldallal később, a 4.-en követi *A kis kutya két gazdája c.*, szintén a szerző megnevezése nélkül méltatott könyv „annotációja” és a reménybeli olvasónak a Globus kölcsönkönyvtárba invitálása. [Megjelent a *Félpengős regények* sorozat 87. füzeteként, szerzője Alice Grant *Rosman.* – G. Gy.] (Ismétlése: dec. 8., 6. l.; dec. 11., 3. l.; dec. 14., 3. l.; dec. 15., 6. l.; dec. 18., 3. l.; dec. 21., 3. l.; dec. 22., 6. l.; dec. 24., 5. l.; dec. 28., 4. l.; dec. 29., 6. l.)

1935. dec. 8. (vasárnap), Somogyi Újság, XVII. évf. 280. sz., 6. l.

A Behavazott Expressz címmel, a szerző [Agatha Christie] nevének említése nélkül a hírovtatban közölt 10 soros „könyvismertetés” a lapban megszokott módon a Globus kölcsönkönyvtárra hívja fel a figyelmet. (Ismétlése: dec. 11., 3. l.; dec. 14., 4. l.; dec. 15., 4. l.; dec. 18., 3. l.; dec. 21., 3. l.; dec. 22., 5. l.; dec. 29., 4. l.)

1935. dec. 10. (kedd), Új-Somogy, XVII. évf. 282. (4822.) sz.

Stephaich Pál alispánnak az iskolán kívüli népművelés körüli érdemeit nagy elismeréssel méltatta a *szombati közgyűlés* címmel beszámoló az újság első oldalán a dec. 7-én a vármegyeház kistermében tartott őszi népművelési bizottsági közgyűlésről, amelyen *Tamás József*, a vármegyei iskolán kívüli népművelési bizottság titkára tartott beszámolót. Ebből könyvtári adatot nem említ meg az újság, amely azonban a jelentésből kiemeli a Stephaich Pálra vonatkozó hálálkodó mondatokat, és egyebek között azt is, hogy az alispán „...bölcs intézkedéseivel megkönnyíti a munka folyását, műkedvelői előadások tartását és új népkönyvtárak létesítését és a régi[ek] fejlesztését”.

1935. dec. 10. (kedd), Somogyi Újság, XVII. évf., 281. sz., 2. l.

Az Iskolán kívüli Népművelési Bizottság hatalmas munkásságáról adott számot címmel a 2. oldalon beszámoló jelent meg a 7-én, szombaton tartott közgyűlésről, amelyen a titkári jelentés „örömmel emlékezik meg” 32 új népkönyvtár szervezéséről, valamint arról, hogy 14 község a maga erejéből 407 pengő értékben 238 „darab” könyvet szerzett be. Ez elsősorban *Stephaich Pál* alispánnak köszönhető, aki engedélyezte, hogy minden község

évente illetékmentesen rendezhessen tánccal egybekötött műkedvelő előadást könyvtárának javára.

1935. dec. 15. (vasárnap), Új-Somogy, XVII. évf. 287. (4827.) sz.

A Kaposvár a népművelés városa c., a lap első oldalának első helyén olvasható cikkben *Tamás József* [a Somogyvármegyei Iskolánkivüli Népművelési Bizottság titkára] a könyvtárakról a következőket írja: „A Pécsi-utcai, Petőfi-utcai[,] Cseri népiskolákban több száz kötetes népkönyvtár ingyen áll rendelkezésére a magát továbbképezni akaró részére”. [Ilyen szépen!]

1935. dec. 15. (vasárnap), Somogyi Újság, XVII. évf. 286. sz.

A Kaposvár – a népművelés városa címmel az első oldalon megjelent cikk szerzője, *Tamás József* vármegyei népművelési titkár tételesen is felsorolja azokat a szervezeteket és intézményeket, ahol rendszeres népművelési tevékenység folyik, a könyvtárakról azonban csak annyit ír, hogy a „Pécsi-, Petőfi-, Cseri-utcák népiskoláiban többszáz kötetes népkönyvtár ingyen áll a magát [magukat] továbbképezni akarók rendelkezésére”.

Ingyen olvashat egész könyvtárat a Somogyi Újság minden előfizetője, még pedig [így] Kaposvár legnagyobb nyilvános könyvtárát. Bővebbet a Somogyi Újság kiadóhivatalában, Korona-utca 7. (Ötsoros apróhirdetés a 7. oldalon.)

1935. dec. 19. (csütörtök), Somogyi Újság, XVII. évf. 289. sz.

A Nagyboldogasszony róm.[ai] kat.[olikus] Egyházközség könyvtára nyitva minden kedden este 7–8-ig és vasárnap fél 11-től fél 12 óráig. Tagdíj havi 20 fillér. (Ötsoros hír a 3. oldalon.)

1935. dec. 25. (szerda), Somogyi Újság, XVII. évf. 294. sz., 13. l.

Kaposvár szellemi élete 1935-ben címmel *Biczó Ferenc* leánygimnáziumi irodalomtanár, a Kat. Kulturális Bizottság elnöke több mint fél újságoldalt betöltő cikkében a könyvtárakról a következőket írja: „Kaposvár kulturális életében jelentékeny esemény volt a katolikus könyvtár megnyitása. Látogatottsága örvendetesen nagyfokú annak bizonyosságául, hogy vannak, akik szeretnek olvasni. A könyvtárszerető közönségnek különösen nagy öröm lesz a vármegyei könyvtár, amely előreláthatólag a közeljövőben megnyílik. Minden közületnek erősen látogatott könyvtára van, amelynek forgalma csak emelkedni fog.” – Véleménye az olvasók táboráról: egyelőre nagyobb részt „honunk szebbelkű leányai” alkotják az olvasóközönséget, a „férfitársadalmat még ezután kell meghódítani”.

1936. jan. 4. (szombat), Új-Somogy, XVIII. évf. 3. (4841.) sz.

A niklai Berzsényi-kúriában megtalálták a költő könyvtárát és néhány ismeretlen kéziratát – az e címmel az újság első oldalán megjelent cikk szerint a Berzsényi Társaság megbízásából *Merényi Oszkár dr.* főtítkár 2-án járt Nik-

lán, és a könyvtárát a Berzsényi-hagyaték „régí holmijai” között találta meg. A költő kedvenc klasszikusain, magyar és német költőin kívül a neki ajánlott sok könyv is található a könyvei között, amelyeket Berzsényi nevének beírásával vagy kézjeggyével jelölt meg. Érdekeseek iskoláskönyvei is, amelyek tréfás rajzokat is tartalmaznak, társainak vagy tanítóinak képmásait. – „A magyar bibliofília szempontjából nem érdektelen *Berzsényi* Lászlónak, ennek a nemes arcélú úri bibliofilnek a könyvtára sem, melynek elég pontos jegyzékét is megtalálta Merényi Oszkár dr. 1835-ből.” – Merényi, aki a család engedélyével a lelet feldolgozását is megkezdte, „azzal a kérelemmel fog fordulni mind a Berzsényi családhoz, mind a Somogy megyei Múzeum igazgatóságához, hogy... a Berzsényi- emlékekből... egy Berzsényi-szobát létesítsenek a Múzeum épületében.”

1936. jan. 4. (szombat), Somogyi Újság, XVIII. évf. 3. sz., 1. l.

Megtalálták Berzsényi Dániel könyvtárát és néhány ismeretlen kéziratát. Berzsényi-szobát létesít a Berzsényi-család és a Somogy megyei Múzeum. (Mindössze 29 sor.)

1936. jan. 15. (szerda), Somogyi Újság, XVIII. évf. 11. sz., 3. l.

A Nagyboldogasszony Róm. Kat. Egyházközség könyvtára nyitva minden kedden este 7–8-ig és vasárnap fél 11-től fél 12 óráig. Tagdíj havi 20 fillér. (Ismétlése: jan. 24., 3. l.)

1936. jan. 18. (szombat), Új-Somogy, XVIII. évf. 14. (4852.) sz.

A Népművelés érdekeit nagy gonddal karolja fel közoktatásügyi kormányunk – így kezdődik az újság 3. oldalán a *Hírek* rovatot bevezető szokásos – ez esetben 20 soros – glossza, amely így folytatódik – és ennek öröndetes jele a Somogyba most érkezett 896 darab új könyv is, amely a falvak és tanyák népkönyvtáraiba szétosztva, gyarapítani fogja a kulturális alkalmakat... – Ugyanezen információ a hírek között, a 4. oldalon is olvasható *Háromezer pengő értékben 896 új könyvet kaptak a somogyi népkönyvtárak* címmel. A továbbiak szerint a kultuszkormány 1927-es intézkedésével az elpusztult vagy elavult régi népkönyvtárak helyett 100 újat létesített Somogyban. Ezek négyféle típust alkotnak, s felfrissítésükre szolgál a mostani küldemény, amelyben szépirodalmi, gazdasági [mezőgazdasági], ismeretterjesztő művek és „más vonatkozásúak” egyaránt vannak. Ezeket „a napokban” fogja arányosan szétosztani a [megyei] népművelési titkárság.

1936. jan. 18. (szombat), Somogyi Újság, XVIII. évf. 14. sz.

Száz somogyi község népkönyvtára kapott ajándékot a kultuszminiszter-től. 3000 pengős könyvadományt indítottak útnak Somogy megyébe a kultuszminiszter rendeletére címmel, ill. alcímmel cikk a lap első oldalán a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium ma [pénteken] érkezett leiratáról a címben feltüntetett témában. Az érintett népkönyvtárakat a VKM adományából még 1927-ben létesítették, és azóta a Somogyvármegyei Isko-

lánkívíüli Népművelési Bizottság a kultuszminisztérium évenkénti további küldeményeiből gyarapította állományukat. A 896 kötetel most útbaindított V. sz. küldemény 3000 pengő értéket képvisel, és a bizottság a kultuszminiszter előírásainak megfelelően osztja majd szét.

1936. jan. 26. (vasárnap), Új-Somogy, XVIII. évf. 21. (4859.) sz.

A népművelés eredménye számokban címmel Tamás József, a vármegyei iskolánkívíüli népművelési bizottság titkára számvetést tesz közzé az 1934/1935-ös tanév országos népművelési helyzetéről. Az újság 4. oldalán közölt, egy teljes hasábot elfoglaló írásban a könyvtárakról a következők olvashatók: Az ország 3400 községe és a hozzá tartozó tanyai központok közül 1604-ben működött népkönyvtár – ezek száma a mostani tanév végére 1625-re emelkedett. Állományuk 408 616-ra nőtt az előző évi 339 895-ről, az emelkedés tehát 20.2 százalék. Az olvasók száma 228 946-ról 260 159-re emelkedett (13,6 százalék). A kivitt könyvek számában – 692 176-ról 741 101-re – a növekedés 7 százalék.

A szombathelyi Múzeum és Közkönyvtár II. c. útibeszámoló –e. –a. szignójú szerzője a 7. oldalon közölt folytatásban a következőket írja: A könyvtár 30 ezer kötetes, és annyira nyilvános, hogy egész napon át rendelkezésre áll az olvasóknak és a kutatóknak. A könyvtár tisztje „a rendes könyvjegyzék” számozása alapján egy-kettőre rendelkezésükre bocsáthatja a kívánt műveket a kérőknek. A könyvtár kezelése semmivel sincs hátrább a budapesti nyilvános könyvtáraknál.

1936. jan. 26. (vasárnap), Somogyi Újság, XVIII. évf. 21. sz.

Új fejezet kezdődött a nemzeti művelődésben címmel statisztikai összegezés az 1–2. oldalakon az 1934/1935. tanév népművelési adatairól, így a könyvtárak helyzetéről, elért eredményeiről is. Ezek szerint a népkönyvtárak száma a tanév végén 1625, az előző tanév végén 1604, az emelkedés 21. Könyveik száma 408 616, az előző évben 339 895 volt (+20,2%). Az olvasók száma 260 195, az előző évben 228 946 (+13,6%). A kivitt könyvek száma 747 101 az egy évvel előbbi 692 176-tal szemben (+7%). – Az összeállító megjegyzése: az olvasók és a kivitt könyvek itt feltüntetett száma különbözik az *Új-Somogy* adatától (260 159), valamelyiküké tehát sajtóhibás.

1936. jan. 31. (péntek), Új-Somogy, XVIII. évf. 25. (4863.) sz.

Használt szépirodalmi, mese[-] és ifjúsági könyveket, szótárakat, nyelvtanokat, Pesti Hírlap könyveket [Könyveket], Színes regénytárt [Regénytárt] és Színházi Életet minden mennyiségben veszek. Steffek J.[ózsa] könyvkereskedés, Kaposvár, Fő-utca 32. sz. (Hatsoros apróhirdetés az újság 4., utolsó oldalán. Ismétlése: febr. 6., 4 l.)

1936. febr. 1. (szombat), Somogyi Újság, XVIII. évf. 26. sz.

A kis Poklosi községben nagy népművelési munka folyik címmel helyzetkép

olvasható a 2. oldalon arról a tevékenységről, amelynek keretében a 30 éve alapított olvasókör új életet kezdett: szép helyiséget szerzett, ide rádiót szereltetett be, a szomszédos Pata községből pedig népkönyvtári könyveket kért kölcsön és ezeket szorgalmasan olvassák. Forró vágyuk a létesítendő olvasóköri otthon, amelyre szorgalmasan gyűjtenek.

Ingyen olvashat egész könyvtárat a Somogyi Újság minden előfizetője, még pedig Kaposvár legnagyobb nyilvános könyvtárában. Bővebbet a Somogyi Újság kiadóhivatalában, Korona-utca 7. (Apróhirdetés a lap 4., utolsó oldalán. – Ismételése: febr. 2., 8. l.; febr. 5., 4. l.; febr. 6., 4. l.; febr. 7., 4. l.; febr. 8., 4. l.; febr. 9., 6. l.; febr. 11., 4. l.; febr. 13., 4. l.; febr. 16., 6. l.; febr. 23., 6. l.)

1936. febr. 7. (péntek), Somogyi Újság, XVIII. évf. 31. sz., 2. l.

Negyvenedik tisztújító közgyűlését tartotta a marcali Katolikus Legényegylet címmel beszámoló a febr. 2-án lezajlott jubileumi összejevetelről, amelyen az új tisztikarba könyvtárosként Budvig Jenőt választották be. [NB! A név helyesen: Budvig János – lásd 1935. febr. 6. és 1937. febr. 7.]

1936. febr. 9. (vasárnap), Új-Somogy, XVIII. évf. 33. (4871.) sz.

A Műkedvelő előadások jövedelméből létesítik Somogyban a népkönyvtárakat címmel a 3. oldalon megjelent cikkben szerzője, Tamás József [megyei népművelési titkár] „nagy koncepciókban gazdag elnöke”, Stephaich Pál alispán rendeletére hivatkozva – miszerint a megyében a népkönyvtárak javára rendezett műkedvelő előadások és táncmultságok mentesek mindenmű illeték- és bélyegdíj alól –, örömmel sorolja fel a rendelkezés jótékony hatását. Nevezetesen: ilyen előadásokat rendeztek az utóbbi időben Somogyapáti, Kaposszentjakab, Nagydobsza, Baté, Pogányszentpéter, Kőkút, Jákó, Szenna, Endrőc, Balatonszemes, Balatonlelle, Kapoly, Csákány, Öreglak, Ritics-pusztá, Görgeteg, Visonta, Komlósd, Kisgyalán, Drávaszentes, Felsősegesd és Rinyakovácsi. Az összegyűlt pénz 618 P 72 fillér, amelyből 332 kötetet sikerült beszerezni. Ráadásul nap-nap után érkeznek újabb összegek is a lelkes népművelők buzgalmából. Mindezek hatására a vármegyei népművelési bizottság az utóbbi egy évben 38 községben létesített népkönyvtárt és 23 községnek juttatott könyvadományt. „Egy év leforgása után nem lesz tehát Somogyban község és pusztá, ahová könyv útján a nemzeti kultúrának, művészetnek és tudománynak melegítő és világító sugarai el nem jutnának.”

1936. febr. 9. (vasárnap), Somogyi Újság, XVIII. évf. 33. sz., 3. l.

Népkönyvtárral látják el Somogy megye minden községét. Stephaich Pál alispán nagy lendületet adott a népkönyvtár-akciónak. Harmincnycok községben létesült népkönyvtár – ezzel a címmel, ill. alcímekkel csaknem másfél hasábos cikk méltatja Stephaich Pál alispán 1654/18-1935. sz. rendeletét, és összegezi ennek hatását. A rendelet ugyanis lehetővé teszi, hogy a népkönyvtárak javára rendezendő műkedvelő előadások és az ezeket követő táncmultságok mindennemű illeték és bélyegdíj fizetési kötelezettségétől mentesüljenek. A rendezők a bevételt befizetik a vármegyei népművelő-

si bizottság számlájára, és az összeg erejéig az adott közösség vásárolhat magának könyveket a szintén a bizottság által rendelkezésére bocsátott jegyzék kínálatából. Az utóbbi időben a következő községek vásárolhattak maguknak könyveket az általuk rendezett műkedvelő előadások és táncmulatságok után befizetett tiszta bevételek alapján: *Somogyapáti, Kaposszentjakab, Nagydobsza, Baté, Pogányszentpéter, Kőkút, Jákó, Szenna, Endrőc, Balatonszemes, Balatonlelle, Kapoly, Csákány, Öreglak, Ritics-pusztá, Görgeteg, Visonta, Komlósd, Kisgyalán, Drávaszentes, Felsősegesd és Rinyakovácsi*. Az összegyűjtött 618 pengő 72 fillérből 332 kötetet sikerült beszerezni a települések számára. – A vármegyei iskolán kívüli népművelési bizottság az utóbbi egy évben 38 községben létesített népkönyvtárat és 23 községnek juttatott könyvadományt. Továbbra is azon dolgozik, hogy egy-két éven belül legyen minden községben népkönyvtár. Bár a cikk szerzői aláírás nélkül jelent meg, tartalma és stílusa alapján *Tamás* (Felczán) *József* megyei népművelési titkár munkájának tekinthető, ugyanúgy, mint az *Új-Somogyban* közölt írás is.

1936. febr. 16. (vasárnap), *Új-Somogy*, XVIII. évf. 39. (4877.) sz.

Kölcsonkönyvtár. Havas Béla Gr. Tisza István-u. 18., Express Hírlapiroda. A legjobb, legújabb, legdrágább könyvek. 1 óra 96 fillér. (Ötsoros hirdetés az újság 6. oldalán, a hírovatban.)

1936. febr. 28. (péntek), *Új-Somogy*, XVIII. évf. 49. (4887.) sz., 3. l.

Műkedvelő előadás Csökölyben címmel 18 soros hír arról, hogy a Csökölyi Kisgazdakör húshagyókedden a nagyvendéglő újonnan épített nagytermében könyvtára javára műkedvelő előadással egybekötött táncmulatságot rendezett.

1936. márc. 10. (kedd), *Új-Somogy*, XVIII. évf. 58. (4896.) sz., 4. l.

A kaposvári kereskedők reklámmal védekezzenek az üzleti forgalmukat veszélyeztető illegitim kereskedelem ellen – ezzel a címmel jelent meg a beszámoló a Kaposvári Kereskedők Egyesületének márc. 8-án, vasárnap tartott évi rendes közgyűléséről, amelyen könyvtárossá ismét *Rázsó György*öt és *Fekete Imrét* választották meg.

1936. márc. 24. (kedd), *Somogyi Újság*, XVIII. évf. 70. sz., 3. l.

Ismét Király Józsefet választották meg a Vasutas Kör elnökévé címmel beszámoló a Kaposvári Vasutas Dal- és Társaskör szombaton, 21-én megtartott évi rendes közgyűléséről, amelyen három könyvtárost is választottak *Antal Lajos* és *Toronyi László* segédtisztek, valamint *Veress Sándor* altiszt személyében. – Ugyanez az információ ugyanezen adatokkal az *Új-Somogy* e napi számának 3. oldalán is megjelent.

1936. márc. 27. (péntek), *Somogyi Újság*, XVIII. évf. 72. sz., 2. l.

Népes volt a Nemzeti Kaszinó évi rendes közgyűlése címmel beszámoló a

25-én lezajlott eseményről, amelyen elhangzott *Kengyel Miklós* könyvtárosi jelentése is. – Ugyanez a tartalma az *Új-Somogy* e napi számának első oldalán megjelent beszámolóban is.

1936. márc. 28. (szombat), *Új-Somogy*, XVIII. évf. 73. (4911.) sz.

A Tisztújító közgyűlést tartott a Nagyatádi Köztisztviselők Társasköre címmel az újság 3. oldalán közölt beszámoló szerint ezen a márc. 25-én lezajlott eseményen két könyvtárost is választottak *Kisasszondi János* polgári iskolai tanár és *dr. Pataki Vince* segédjegyző személyében.

1936. márc. 31. (kedd), *Somogyi Újság*, XVIII. évf. 75. sz., 2. l.

Ismét Kümmel Lajos lett a Hivatalnokok Társasköre elnöke címmel beszámoló az egyesület vasárnap, 29-én tartott évi rendes közgyűléséről, amelyen az egyhangúlag megválasztott új tisztikarban a két könyvtáros: *Németh Rezső* és *Simon István*. – Ugyanezt az információt az *Új-Somogy* ápr. 1-jei számának 3. oldalán közölte.

1936. ápr. 5. (vasárnap), *Új-Somogy*, XVIII. évf. 80. (4918.) sz.

Adományok a Somogymegyei Múzeum részére. Az Orsz. Könyvforgalmi és Bibliográfiai Központ 21 könyvet 23 kötetben ajándékozott – olvasható az újság 5. oldalán közölt hírben.

1936. ápr. 8. (szerda), *Új-Somogy*, XVIII. évf. 82. (4920.) sz., 3. l.

Mi történt 30, 20 és 10 év előtt? – Az újság mindennap közölt visszatekintő rovatában az 1906. ápr. 7–8-as dátumhoz kapcsolódva az olvasható, hogy „Kaposváron megnyílt az iparos ifjak önképző körének könyvtára.”

1936. ápr. 12. (vasárnap), *Somogyi Újság*, XVIII. évf. 85. sz., 3. l.

A lap e húsvéti számában olvasható *Tamás József*nek, a Somogyvármegyei Iskolánkívüli Népművelési Bizottság titkárának *A telepítés – kultúrkérdés* is c. írása, amely a telepítési törvényjavaslattal kapcsolatban ennek kulturális vonatkozásaival – eszményi megvalósításával foglalkozik. Szerinte a telepítésnek fontos kérdése, tényezője az iskola, a templom és a kultúrház. Legyen a község legszebb helyén iskola, amelyet szükség szerint templommá lehet átalakítani. Az iskolaépületben legyen egy olyan kisebb szoba az olvasókör, gazdakör stb. tagjai részére, ahova összejöhetnek a téli estéken, népkönyvtári könyvet cserélni, újságot böngészni, rádiót hallgatni és az élet, valamint ország-világ ügyeit megbeszélni a község vezetőivel. Üdvös dolog lenne, ha a kistermet egy másik nagyobb teremtől „összevonható deszkafal választaná el”, s ezeket a helyiségeket egybenyitva, ott a nemzeti ünnepélyeket, tanácskozásokat lehetne megtartani. „Ebben a »Közművelődési Otthon«-ban lenne elhelyezve a népkönyvtár is és folynának le a különféle... előadások és tanfolyamok” is. Kíváncsú lenne e célok megvalósítása érdekében a legfelsőbb összefogás, és minden szinten együttműködés, mert ezek hiányában olyan rossz példákat látunk, mint a népkönyvtárak adományozását 3-4 helyről egy

településnek ugyanakkor, amikor sokszoros a népkönyvtár nélküli községek száma.

1936. ápr. 25. (szombat), Új-Somogy, XVIII. évf. 95. (4933.) sz., 3. l.

A Kürtöspusztai népe népkönyvtárára áldoz címmel megjelent 20 soros hír szerint vasárnap [ápr. 19-én] olyan műkedvelő előadást rendeztek a kis településen, amelynek bevételeit, 37 pengőt „a továbbképzésüket, művelődésüket szolgáló népkönyvtár” javára fordítják.

1936. máj. 5. (kedd), Új-Somogy, XVIII. évf. 103. (4941.) sz.

Díszelnökké választotta dr. Kaposváry polgármestert a Kat.[olikus] Kör vasárnapi közgyűlése címmel a 2. oldalon beszámoló olvasható a máj. 3-án lezajlott évi rendes közgyűlésről, amelyen elhangzott *Herczeg István* könyvtárosi jelentése is. Az új tisztkart „egyhangú felkiáltással” választották meg, benne a két könyvtárossal, *Viza Lajossal* és *Herceg [Herczeg] István*-nal. – Ugyanerről az eseményről ugyanilyen tartalommal és adatokkal jelent meg híradás a *Somogyi Újság* e napi számának 1–2. oldalain is.

1936. máj. 29. (péntek), Somogyi Újság, XVIII. évf. 124. sz., 3. l.

A marcali esperesi kerület tanítói közgyűlése c., 18 soros hírből az is kiderül, hogy a jún. 2-án, Balatonkeresztúron tartandó közgyűlésen a könyvtáros jelentése is el fog hangzani.

1936. jún. 23. (kedd), Somogyi Újság, XVIII. évf. 143. sz., 4. l.

A népművelési bizottság működési körének meghatározását kéri a Népművelési Bizottság. A Somogyvármegyei Iskolánkívüli Népművelési Bizottság beszámoló ülése. – Majdnem teljesen leküzdötték az analfabetizmust Somogyban címmel, illetve alcímekkel ismertetés a 20-án, szombaton a vármegyház jobboldali kistermében tartott gyűlésről: *Tamás József* népművelési titkár beszámolója szerint Somogyban 101 népkönyvtárban 20 286 könyv található, ezek forgalma 40 581 kötet volt.

1936. júl. 10. (péntek), Somogyi Újság, XVIII. évf. 157. sz.

Balatonlelle a népművelők akadémiaja címmel értékelés olvasható a lap első oldalán a balatonllelei „népművelőképző” négy tanfolyamáról, amelyeken összesen 400 tanító, tanár, lelkész, jegyző, orvos stb. vett részt. E tanfolyamokon a könyvtárügy kérdéskörével is foglalkoztak.

Esztergom kincsei közt címmel *Németh József* [miháldi plébános] útibeszámolója olvasható, amely a 2. újságoldálnak a felét betölti. Írásában korrekt beszámolót ad a Simor-könyvtárról és a főszékesegyházi könyvtárról, ezek történetének vázolásával.

1936. aug. 5. (szerda), Somogyi Újság, XVIII. évf. 179. sz.

Műkedvelő előadás Nagyatádon. A nagyatádi keresztyén és kereskedő

ifjak egyesülete a Hungária-moziban 8-án, szombaton este műkedvelő előadást rendez az egyesület könyvtára javára. Az előadást Mozsgai János kántortanító rendezi. (Hétsoros híradás a lap 5. oldalán.) [Az egyesület neve helyesen: Nagyatádi Keresztény Kereskedő és Iparos Ifjak Egyesülete. = Somogyi Újság, 1936. aug. 12., 8. l.]

1936. aug. 15. (szombat), Új-Somogy, XVIII. évf. 187. (5025.) sz.

Elmarad a Kaszinóban a hétfői könyvtáróra. A kaposvári Nemzeti Kaszinóban hétfő délutánonként tartani szokott könyvkiosztási óra e hó 17-én közbejött akadályok miatt elmarad s így a legközelebbi könyvtáróra e hó 24-én (hétfőn) lesz megtartva. (Nyolcsoros hír az újság 5. oldalán.)

1936. szept. 19. (szombat), Új-Somogy, XVIII. évf. 214. (5052.) sz.

Megalakult a Kereskedelmi Iskola Önképzőköre címmel 17 soros hír az újság 3. oldalán a Kaposvári Felsőkereskedelmi Iskola Széchenyi Önképzőkörének 13-án tartott alakuló üléséről, amelyen új könyvtárosokat választottak *Heisler István* és *Matics József* [helyesen: Pál] III. osztályos tanulók személyében. (Ugyanerről az eseményről a *Somogyi Újság* e napi számának 3. oldalán olvasható ugyanez a híradás, de ott – helyesen – *Matics Pál* az egyik könyvtáros neve.)

1936. szept. 27. (vasárnap), Somogyi Újság, XVIII. évf. 222. sz.

Október 3-án lesz az első egyházközségi könyvtáróra. Az egyházközségi könyvtár ismét megnyílik a katolikus hívek előtt. Az idei első könyvtáróra, október 3-án, vasárnap délelőtt fél 11 órától fél 12 óráig lesz a szokásos helyen. – Hétsoros közlemény a lap hírovtáiban, az 5. oldalon. [Az okt. 3. dátum téves, mert a vasárnap okt. 4-én lesz.]

1936. okt. 2. (péntek), Új-Somogy, XVIII. évf. 235. (5063.) sz.

Tankönyvtárat kapott Kereki. A Magyar Jövő Szövetség a társadalom adakozásából több helyen könyvtárat állított fel. Somogyban Kereki részesült ebből az adományból, ahol tankönyvtárat állítottak fel. A könyvtárat pénteken fogják a községnek átadni. (8 soros hír az újság 3. oldalán.)

1936. okt. 3. (szombat), Somogyi Újság, XVIII. évf. 227. sz., 3. l.

Somogyvármegye is képviselteti magát a levéltárosok és könyvtárosok kongresszusán. *Molnár István dr. főlevéltáros Budapestre utazott Somogyvármegye képviseletében* címmel, ill. alcímmel rövid, 18 soros, de kiemelt helyen közölt tájékoztatás arról, hogy a Magyar Könyvtárosok és Levéltárosok Egyesülete okt. 2. és 4. között rendezi Budapesten országos kongresszusát, amelyre valamennyi vármegye és város érintett személyeit meghívta. Molnár István csütörtökön [elsején] délután hivatalos kiküldetés keretében utazott a fővárosba, ahol idejét felhasználva kutatómunkát is kívánt végezni.

1936. okt. 4. (vasárnap), Somogyi Újság, XVIII. évf. 228. sz.

Megnyílik az egyházközségi könyvtár. Az egyházközségi könyvtár e hó 4-én,

vasárnap délelőtt 11 órakor nyílik meg, amikor az első könyvtárórát tartják. A Somogyi Újság előfizetői a kiadóhivatal által kiállított igazolvány alapján a hatalmas könyvtárat ingyen használhatják. (A lap 5. oldalán megjelent 8 soros hír szó szerinti szövege.)

1936. okt. 20. (kedd), Új-Somogy, XVIII. évf. 240. (5078.) sz.

Kölcsönkönyvtár // Minden könyv a megjelenés napján már kapható. // A legújabb, legjobb könyvek. // Olcsó. // Nyomtatott katalógus. // Express könyv- és papírkereskedés Fő-utca 27. Telefon: 335. – A hasonló tartalmú előzményekhez képest szokatlanul nagyméretű, keretbe foglalt hirdetés az újság 2. oldalának két belső hasábját betöltve. (Megismételve: nov. 4., 4. l.; nov. 8., 10. l.; nov. 15., 10. l.)

1936. nov. 6. (péntek), Új-Somogy, XVIII. évf. 254. (5092.) sz.

Terjedelmes, az újságoldal kb. egynyolcadát elfoglaló keretes hirdetés az 5. oldalon. Szövege: Könyv és papírkereskedés // Olcsó! Előzékeny! // Kölsönkönyvtár // Papír, írószer, zenemű, irodaszer // Ifjúsági könyvek[,] Szépirodalmi könyvek[,] Tudományos könyvek[,] Iskola könyvek [így!] [,] Nyelvkönyvek // EXPRESS // Fő-utca 27. sz. Havas Béláné, Telefon: 335. – A hirdetés ugyanekkora felületen, de a majdnem üres keretnek csak a jobb alsó sarkát kitöltve – mindössze *Express könyv- és papírkereskedés, kölcsönkönyvtár, Kaposvár Fő-utca 27. Telefon: 335.* szöveggel jelent meg az újság nov. 22-i számának 10. oldalán. Ez a szemet nagyon is vonzó forma megismétlődött a dec. 20. sz. 6. és a dec. 25. sz. 22. lapján.

1936. nov. 11. (szerda), Somogyi Újság, XVIII. évf. 260. sz.

Szakosztályokat létesít a Széchenyi Társaskör címmel és *December elején tartja helységnyitót* [így!] *ünnepségét az agilis kör* alcímmel tájékoztatás a 3. oldalon e vasúton túli „donnervárosi” egyesület Zrínyi u. 5. alatti új elhelyezéséről és fejlesztési terveiről. Eddig is jól működő könyvtáráról a következő mondat olvasható: „A kör szép könyvtára és a Népkönyvtári [így!] könyvek kicserélése az ifjúságot vonza”. [Így!]

1936. nov. 24. (kedd), Új-Somogy, XVIII. évf. 269. (5107.) sz., 1. l.

A múzeumot 19 szobában helyezik el a vármegyeházán címmel beszámoló a Somogy megyei Múzeum Egyesület vasárnap, nov. 22-én tartott közgyűléséről, amelyen a könyvtárról az hangzott el az éves jelentésben, hogy állománya 127 „darabbal” gyarapodott...

1936. nov. 24. (kedd), Somogyi Újság, XVIII. évf. 271. sz., 2. l.

Több mint tízezer a leltározott múzeumi tárgyak száma címmel beszámoló a Somogy megyei Múzeum Egyesület 22-én, vasárnap a városháza dísztermében tartott évi rendes közgyűléséről, amelyen *Gönczi Ferenc* igazgató jelentésében elmondta, hogy a könyvtár 127 „darabbal szaporodott”, jórészt régi magyar, német és latin nyelvű művekkel. Továbbá újabb tudományos munkákkal, mint pl. a kétkötetes, gyönyörűen illusztrált Művészeti Lexikon,

az Archeológiai Értesítő „keretében megjelent” A pannoniai (római) mécsesek tipológiai és kronológiai áttekintése. [Az összeállító megjegyzése: Iványi Dóra *A pannóniai mécsesek. Tipológiai és kronológiai áttekintés* c. munkája a *Dissertationes Pannonicae* c. sorozatban jelent meg, az *Archeológiai Értesítő* 1936. évi kötetében ismertetés olvasható róla a 106–107. oldalakon.]

1936. nov. 26. (csütörtök), Somogyi Újság, XVIII. évf. 273. sz.

A Gyér érdeklődés mellett folyt le a vármegyei kisgyűlés címmel a lap 2. oldalán közölt beszámoló szerint a „ma délelőtt” – szerdán – lezajlott ülés 1440 pengő támogatást szavazott meg a megyei könyvtár számára.

A Szülői értekezlet a felsőkereskedelmi iskolában címmel a 3. oldalon közölt 11 soros híradás szerint nov. 28-án, szombaton *Goitein György dr.*, tanár *Mit olvasnak a kereskedelmi iskolai tanulók?* címmel tart előadást a szülőknek és szállásadóknak.

1936. dec. 1. (kedd), Új-Somogy, XVIII. évf. 275. (5113.) sz.

*Használt szépirodalmi, mese[-] és ifjúsági könyveket, Pesti Hírlap könyveit [Könyveket], Színes regénytárt [Regénytárt], Milliók könyveit [Könyvét], Világvárosi regényeket [Regényeket], Színházi Életet, szótárakat minden mennyiségben állandóan veszek. Steffek Józsa könyvkereskedő, Kaposvár, Fő-utca 32. sz. (Hétsoros hirdetés, a *Filléres hirdetések* rovatban, az újság 6., utolsó oldalán.)*

1936. dec. 4. (péntek), Új-Somogy, XVIII. évf. 278. (5116.) sz.

Műkedvelő Attalában címmel 12 soros hír az 5. oldalon: Katalin napján a levente műkedvelők a népkönyvtár javára előadással egybekötött táncmulatságot rendeztek, és „úgy az erkölcsi, mint az anyagi siker szép volt”.

1936. dec. 11. (péntek), Új-Somogy, XVIII. évf. 283. (5121.) sz.

Nagy átfogó erejű és mélyen szántó munkatervvel indul az 1936–37. évnak a várm.[egyei] Népművelési Bizottság címmel beszámoló az újság első oldalán a Somogyvármegyei [Iskolánkívüli] Népművelési Bizottság „tegnap délután”, azaz szerdán tartott munkaterv-ismertető közgyűléséről, amelynek hírlapi összefoglalása a könyvtárakról a következőket tartalmazza: „...a vármegyei bizottság a 90[,] könyvtárral nem rendelkező községet népkönyvtárhoz akarja juttatni, részben a régi könyvtári könyvek összegyűjtött [anyagából], részben az újonnan beszerzett könyvanyagból. Ennek a nemes törekvésnek buzgó segítői a körjegyzők és a tanítók, akiket ezért is őszinte elismerés illet meg.”

1936. dec. 11. (péntek), Somogyi Újság, XVIII. évf. 285. sz., 2. l.

Naponta 73 óra népművelés Somogyban főcímmel beszámoló a Somogyvármegye Iskolánkívüli Népművelési Bizottságának dec. 9-én, szerdán a megyeháza kistermében tartott évi rendes közgyűléséről, amelyen *Tamás*

József megyei titkár terjesztette elő „mintegy 30 oldalt kitevő” beszámolóját. Ebből a könyvtárakról a lap a következőket emelte ki: „A bizottság feladatának tekinti, hogy az összes somogyi községeket könyvtárral látja el [így!]. Ezek a munkálatok már a befejezés stádiumában vannak.”

1936. dec. 25. (péntek), Új-Somogy, XVIII. évf. 295. (5133.) sz.

A 28 oldalas karácsonyi ünnepi szám is közli a szokásos heti pletykarovatot, amely az alkalomhoz illően a *Karácsonyi portyázások* címet viseli, s benne a következők is olvashatók: „Az Express főutcai könyvkereskedése az utóbbi időben valóságos irodalmi központtá fejlődött. Nem csoda, mert... ügyes kezű tulajdonosa az irodalommal kapcsolatos minden tényezőt itt összpontosított. A kaposvári helyi lapok mellett ide futnak be az elárúsításra kerülő összes budapesti lapok, itt van a több ezer kötetből álló nyilvános magán kölcsönkönyvtár, a fővárosi irodalmi újdonságok megjelenésük napján kaphatók, a Phönixként újjávarázsolt csinos könyvkereskedés az irodalombarátok igényeit minden tekintetben kielégíti.”

1936. dec. 31. (csütörtök), Új-Somogy, XVIII. évf. 298. (5136.) sz.

Gazdakör alakult Pusztakovácsiban címmel a 3. oldalon hosszabb, fél hasáb terjedelmű híradás arról, hogy „agilis főjegyzője, Endes István kezdeményezésére” a település kis- és nagybirtokossága megalakította a gazdakört, amelynek vezetésébe könyvtáros is került *Pintér János* tanító személyében.

1937. jan. 3. (vasárnap), Új-Somogy, XIX. évf. 2. (5138.) sz., 6. l.

Megismételve az előző évben kialakított hirdetési formát két hasáb széles, egynegyed oldal magasságú üres felületnek csak a jobb alsó sarkában, öt sorba tördelve a következő rövid hirdetési szöveg olvasható: Express // könyv- és papírkereskedés, // kölcsönkönyvtár // Kaposvár, Fő-utca 27. // Telefon: 335. – Ez a figyelmet nagyon is magára vonzó hirdetési forma megismételve: jan. 20., 3. l.; febr. 14., 10. l.; febr. 19., 6. l.; febr. 23., 6. l.; márc. 13., 4. l.; márc. 17., 8. l.; márc. 23., 7. l.; márc. 26., 7. l.

1937. jan. 8. (péntek), Somogyi Újság, XIX. évf. 5. sz., 2. l.

Megnyílt a Jézus Szíve Egyházközség könyvtára címmel és *A külváros kultúrájának emelkedése – Vízkereszt napján közel 700 kötetrel ünnepélyesen megnyitották a második katolikus könyvtárat* alcímekkel beszámoló a Pécsi utcai lakosság lelki vezetőjének, *Boldizsár József Zoltán* püspöki tanácsosnak kezdeményezésére a most megnyitott egyházközségi székházban megvalósult könyvtáralapításról. „Sokan adták oda nélkülözhető könyveiket, mások pénzbeli adományokkal járultak hozzá a nemes szándék kivitelezéséhez, így eddig már közel 500 kötetet szereztek be. – A kaposvári Rákóczi Atlétikai Clubnak szintén szép könyvtára van. Ennek alapjait is Boldizsár József Zoltán közreműködése vetette meg mintegy tizenkét évvel ezelőtt a cukorgyári olvasóköri létesítése által.” A sportegylet vezetősége

látva, hogy a közművelődést jobban szolgálhatja, ha a könyvtárat szélesebb rétegeknek teszi elérhetővé, elhatározta: a könyveket kölcsönképpen átadja az egyházközségnek. *Ilyenformán a könyvállomány újabb 157 kötettel gyarapodott.* Miután a rendezés munkáját a Szent Alajos cserkészcsapat lelkes tagjai elvégezték, a könyvtárt Vízkereszt ünnepén megnyitották. – Boldizsár József Zoltán szeretettel üdvözölte a megjelenteket, és kifejezést adott örömének, hogy ők és különösen az ifjúság már nem lesznek kénytelenek pénzüket értéktelen könyvekért kiadni, mert rendelkezésükre állanak a nemesebb szórakozást nyújtó könyvek, sőt a szakmájukban való tökéletesedést lehetővé tevők is. – Miután a könyvtárat kezelő egyházközségi sajtóosztály vezetője a könyvtár használatáról és a kölcsönzés módjáról a szükséges felvilágosításokat megadta, a megjelentek hálát adtak a jó Istennek ezen újabb intézmény sikeres felállításáért, a Himnusz eléneklésével véget ért az ünnepség.

1937. jan. 10. (vasárnap), Új-Somogy, XIX. évf. 7. (5143.) sz., 6. l.

Ismeretterjesztő előadás a Cserben címmel 18 soros híradás hívja fel a figyelmet a Somogy Vármegyei Iskolánkívüli Népművelési Bizottság által a folyó tanévben is megszervezett rendezvénysorozatra, amelynek első előadása jan. 10-én, vasárnap lesz [a lap szombaton, a déli órákban jelent meg – *Az összeáll.*], a Cser nevű kaposvári városrész iskolájában. Ezzel kapcsolatban az iskola vezetősége a városrész lakosságát nemcsak az előadáson való részvételre buzdítja, hanem felkéri az iskolában elhelyezett népkönyvtár látogatására is. „Könyvtáróra minden vasárnap délután 2–3 óra között.” – (Ugyanez a közlemény a *Somogyi Újság* e napi számának 4. oldalán is megjelent.)

1937. jan. 20. (szerda), Somogyi Újság, XIX. évf. 15. sz.

Király Józsefet örökös díszelnökké, König Józsefet pedig elnökké választották meg a vasutasok. Népes tisztújító közgyűlést tartott a Vasutasok Dal- és Társasköre címmel, illetve alcímmel beszámoló a lap első és második oldalán a vasárnap, 17-én lezajlott eseményről, amelyen a kaposvári egyesület új tisztikarába „könyvtárnokokat” is választottak *Antal Lajos, Tomnyi [Toronyi] László, Baksa Ferenc és Horváth János* személyében.

1937. jan. 24. (vasárnap), Somogyi Újság, XIX. évf. 19. sz.

Könyvtárszűnet a Kaszinóban. A Nemzeti Kaszinóban a jan. 25-iki és a február elsejei könyvtári órák a bái elfoglaltságok miatt elmaradnak. – (*Ötsoros közlés a lap 4. oldalán. Ugyanez az Új-Somogy e napi számának 6. oldalán is megjelent.*)

1937. febr. 2. (kedd), Új-Somogy, XIX. évf. 26. (5162.) sz., 3. l.

Negyedszázados jubileumát ünnepelte vasárnap a kaposvári Széchenyi Társaskör címmel beszámoló a város déli felén, a régi nevén Donnerváros településrészben működő egyesület rendes évi közgyűléséről, amelyen

a szokásos könyvtári jelentést *Gecse Bálint* és *Nádor Dénes* könyvtárosok terjesztették elő.

1937. febr. 4. (csütörtök), Somogyi Újság, XIX. évf. 27. sz., 4. l.

A Kürtös-pusztá népe a kultúráért címmel közölt 26 soros hír arról számol be, hogy a *Bogyó József* tanító vezetésével előadott *Gyimesi vadvirág* c. színdarab 27 pengő tiszta jövedelmet hozott, s ezt az összeget a népkönyvtár javára fordítják [a közigazgatásilag Pusztakovácsrhoz tartozó településen].

1937. febr. 7. (vasárnap), Somogyi Újság, XIX. évf. 30. sz., 4. l.

Ipari kiállítást és ipari szaktanfolyamot rendeznek Marcaliban címmel számol be a lap a Marcali Katholikus Legényegylet febr. 2-án tartott 41. évi tisztújító és tagavató közgyűléséről, amelyen az új vezetőségbe könyvtárosként *Budvig Jánost* és *Szegedi Józsefet* választották be.

1937. febr. 17. (szerda), Új-Somogy, XIX. évf. 38. (5174.) sz.

A kaposvári nyomdászok közgyűlése címmel a 4. oldalon közölt 22 soros hír szerint a Magyarországi Nyomdai Munkások Segélyező Egyesületének kaposvári csoportja által vasárnap, 14-én tartott évi közgyűlésen az új tisztikarba könyvtárosokként *Éri Gizikét* és *Csányi Lujzit* választották be.

1937. márc. 9. (kedd), Új-Somogy, XIX. évf. 55. (5191.) sz.

„Ha a város vezetősége új állami intézményeket szerez s jól megy a gazdának, biztosítva van Kaposvár jövője.” – címmel hosszabb beszámoló az újság 1. és 2. oldalán a Kaposvári Kereskedők Egyesületének márc. 7-én tartott évi rendes közgyűléséről, amelyen a polgármesternek, *dr. Kaposváry Györgynek* a fenti címsorokban idézett mondata is elhangzott, és amelyen az új vezetőségbe az egyik, régóta tevékenykedő könyvtáros, *Rázsó György* mellé új társkönyvtárost választottak *Rosenberg József* személyében.

1937. márc. 13. (szombat), Somogyi Újság, XIX. évf. 59. sz.

Vonószeneke; kézimunka-kiállítás, kultúrdélután, mesedélután, nótatanfolyam Somogymegye Isten hátamögötti egyik pusztáján címmel 2. oldalán számol be a lap a kis Kőkút településen a tél folyamán lezajlott kulturális eseményekről. A cikk utolsó előtti mondata így hangzik: „Kőkúton... nemzeti szellemben és öntudattal nagyon szépen fungál az olvasókör, valamint a gazdag népkönyvtár.”

1937. márc. 14. (vasárnap), Új-Somogy, XIX. évf. 60. (5196.) sz.

Elveszett kezdősorral egy hasábnyi széles, 20 nonpareille sor magasságú szöveg az újság 2. oldalának bal alsó sarkában. Folytatása szó szerint: *2 drb kölcsönkönyvtári könyv, melyeket az Express kölcsönkönyvtárban váltottam. Miután a két könyv nagyon értékes és szórakoztató, mint az Express könyvei általában és továbbra is tagja akarok maradni a könyvtárnak, kérem a*

könyveket az Expressnél, Fő-utca 27. leadni Fekete István. – Ez a nyilvánvalóan burkolt hirdetés a kölcsönkönyvtári reklámnak ugyanolyan ötletes és hatásos új formája, mint a jan. 2-i számban megjelent és időnként megismételt, üres téglalap egyik sarkában közzétett, névjegy rövidségű hirdetés.

1937. márc. 20. (szombat), Somogyi Újság, XIX. évf. 64. sz.

Értékes könyveket kapott ajándékba a múzeum címmel 20 soros hír a 3. oldalon: A szőcsényi Vésey Lajosné ismét ajándékozott könyveket és folyóiratokat a kaposvári múzeumnak. Ezúttal 121 díszkötésű, szintén nagyértékű könyvet. Ezek a múlt század második feléből származó művek ugyancsak vésszei Vésey Mihály hagyatékából származnak. Ő egy emberöltőn át szolgált a megyét, s lelkes barátja volt a magyar tudománynak és az irodalomnak. Az ajándékozó arra is vállalkozott, hogy a be nem kötött francia, angol és német folyóiratokat fokozatosan beköttesse.

1937. márc. 23. (kedd), Somogyi Újság, XIX. évf. 66. sz.

A Nagy lelkesedéssel ismét Kladnigg Alajost választották meg a Kaszinó elnökévé címmel az 1–2. oldalakon közölt beszámoló szerint a márc. 21-én tartott tisztújító közgyűlésen a könyvtárosi jelentés is elhangzott. Ebben Kengyel Miklós az állomány nagyságát 3476 kötetben és 526 folyóiratban [folyóirat-kötetben?] jelölte meg. Beszámolt a „szaporulatról” is, ennek mértékét azonban nem közli az újság. Az egyhangúlag történt szavazással három évre újraválasztották Kengyel Miklós könyvtárost is. *(Hasonló, de kevesebb információt tartalmazó beszámoló jelent meg az Új-Somogy e napi számának első oldalán is a 100 éves egyesület közgyűléséről.)*

1937. márc. 24. (szerda), Somogyi Újság, XIX. évf. 67. sz.

Tisztújító közgyűlés a Munkásotthonban címmel 17 soros híradás a lap 3. oldalán. E szerint a Kaposvári Munkásotthon vasárnap, 21-én tartott közgyűlésen az új tisztikarba könyvtárosként Szabó Ferencet választották be.

1937. ápr. 2. (péntek), Új-Somogy, XIX. évf. 73. (5209.) sz.

Az Új tisztikart választott a Szigetvári Keresztény Olvasó Egylet címmel az újság 5. oldalán közölt 17 soros hír szerint az egylet tisztújító közgyűlésén az új tisztikarba könyvtárosként Gujzer Lajost és Koch Árpádot választották be.

1937. ápr. 2. (péntek), Somogyi Újság, XIX. évf. 73. sz.

Műkedvelő előadás Pamukon címmel a 3. oldalon 21 soros híradás szól arról, hogy a pamuki ifjúság húsvét napján és másnapján a római katolikus iskola nagytermében jól sikerült műkedvelő előadást rendezett, és ennek jövődelmére a népkönyvtár javára fordították. *(Ugyanez az információ azonos címmel az Új-Somogy ápr. 4-i, vasárnapi számának 8. oldalán is megjelent.)*

1937. ápr. 8. (csütörtök), Új-Somogy, XIX. évf. 77. (5213.) sz.

A Műkedvelő előadás Cserénfán címmel a 4., utolsó oldalon közölt 14

soros hír szerint a cserénfai ifjúság ápr. 4-én nagy sikerrel adott elő egy víg népszínművet, s a tiszta bevételt az újonnan szervezett községi népkönyvtár javára kívánja fordítani.

1937. ápr. 20. (kedd), Somogyi Újság, XIX. évf. 87. sz.

A társadalmi és felekezeti béke nagy demonstrációja volt a Katolikus Kör közgyűlése címmel a lap 1–2. oldalain számolt be a Kaposvári Katolikus Kör 18-án, vasárnap tartott közgyűléséről, amelyen újraválasztották az eddigi vezetőséget, benne a két könyvtárost, *Viza Lajost* és *Herczeg Istvánt* is. *(Ugyanerről az eseményről az Új-Somogy ápr. 20-i száma Új tisztkart választott a Kat. Kör közgyűlése címmel szintén az első oldalán számolt be, az itt közöltekkel azonos könyvtári információkat közreadva.)*

1937. ápr. 22. (csütörtök), Új-Somogy, XIX. évf. 89. (5225.) sz.

Adományok a Somogymegyei Múzeum részére. A szöcsénypusztai Véssey Lajosné néhai Véssey Mihály hagyatékából 137 díszkötésű szépirodalmi és tudományos könyvet adományozott a múzeumnak a fenti címmel az újság 3. oldalán megjelent hír szerint. *(Lásd Somogyi Újság, 1937. márc. 20., 3. l. is.)*

1937. máj. 11. (kedd), Új-Somogy, XIX. évf. 104. (5240.) sz., 4. l.

Új tisztkart választott a kaposvári járási esperesi kerület tanítószága címmel 12 soros hír a Kaposmérőn tartott tanítói gyűlésről, amelyen könyvtárossá *Takács Gyulát* választották meg. *(Lásd a Somogyi Újságban megjelent, itt következő leírást is.)*

1937. máj. 11. (kedd), Somogyi Újság, XIX. évf. 104. sz.

A kaposvári esp.[eresi] kerület tanítóegyesületének új tisztkara címmel 16 soros híradás a lap 6., utolsó oldalán a Kaposmérőn [8-án] tartott gyűlésről, amelyen az új tisztkarba könyvtárosként *Takács Gyulát* választották be. [Takács Gyula = helyesen: *Takács Gyula* tanügyi segédfogalmazó.]

1937. jún. 6. (vasárnap), Somogyi Újság, XIX. évf. 125. sz., 2. l.

Egyetlen somogyi község sincs, ahol könyvtár ne lenne – ezt a *Tamás József* vármegyei népművelési titkár beszámolójából vett címet viseli a Somogyvármegye Iskolánkívüli Népművelési Bizottságának jún. 4-én a megyeháza kistermében megtartott rendes évi gyűléséről szóló újságcikk. A beszámolóból az is kiderül, hogy a 217 népkönyvtár összesen 26 846 kötettel rendelkezik.

1937. jún. 6. (vasárnap), Új-Somogy, XIX. évf. 125. (5261.) sz.

További három évre tűzött ki maga elé munkafeladatokat az Iskolánkívüli Népművelési Bizottság címmel beszámoló az újság 1–2. oldalain e megyei irányító szervnek jún. 4-én, pénteken a megyeházán tartott tavaszi rendes közgyűléséről, amelyen *Tamás József* népművelési titkár jelentésében

közszétette: „nincs község Somogy vármegyében, amelynek ne lenne könyvtára”... „A vallás- és közoktatásügyi minisztérium felügyelete alatt álló népkönyvtári könyvtárak száma 217. A kötetek száma 26 846. Olvasták 25 033-an. A kivett könyvek száma 40 195. (Egy-egy könyv többször is vétetett ki.) A földművelésügyi miniszter felügyelete alatt álló és egyéb eredetű könyvtárak száma 280. A kötetek száma 30 737. Olvasók száma 33 423. A kivett könyvek száma 41 699.” [Az összeállító megjegyzése: mivel egy-egy olvasóra a VKM könyvtáraiban csupán évente 1,6 kölcsönzés, „könyvkivétel”, egy kötetre pedig csak 1,07 éves forgalom jut – és az FM könyvtárak esetében is hasonlóak az arányok –, jogosan feltételezhetjük azt, hogy az olvasók száma valójában a látogatások, az igénybevételek számait, gyakoriságát jelenti – tehát egy-egy olvasó többszöri, minden alkalommal történő számbavételét – e nagyvonalú beszámolóban.]

1937. jún. 9. (szerda), Somogyi Újság, XIX. évf. 127. sz.

Marcali és környékének méhészei egyesületet alakítottak címmel beszámoló az újság 3. oldalán arról, hogy a nemrég sikerrel megtartott méhésztanfolyam betetőzéseként történt ez az aktus. A mintegy 40 taggal indult Marcali és Környéke Méhészkör könyvtárost is választott *Krizsanits László* személyében. Az egyesület számára „tanácsokat, útbaigazításokat az OMME [Országos Magyar Méhészeti Egyesület] kölcsönkönyvtára nyújt, ugyanis minden évben egy-egy könyvsorozatot bocsájt a tagok rendelkezésére”.

1937. jún. 13. (vasárnap), Somogyi Újság, XIX. évf. 131. sz.

Bezárják az egyházközségi könyvtárat. Kaposvár legnagyobb nyilvános könyvtárát, a belvárosi egyházközségi könyvtárt június 6–13-án bezárják s ezzel kapcsolatban a kintlévő könyvek bevitelét kérik. A megnyitás után a Somogyi Újság előfizetői természetesen az egyházközségi könyvtárt az igazolvány ellenében éppen úgy ingyen használhatják, mint eddig. *(11 soros hír a szám 5. oldalán – szó szerinti közlés.)*

1937. júl. 9. (péntek), Somogyi Újság, XIX. évf. 152. sz., 3. l.

A kultuszminiszter adománya a somogyi községeknek címmel 9 soros hír arról, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter a Somogymegyei Iskolánkívüli Népművelési Bizottság előterjesztésére a Kaposvári Jézus Szíve Egyházközségnek, Drávasztára, Ötvöskónyi és Balatonújlak községeknek egyenként 97 kötetes könyvtárt adományozott.

1937. júl. 31. (szombat), Új-Somogy, XIX. évf. 171. (5306.) sz.

Kiskorú betörők. Scsepkó György andocsi kereskedő pincéjének ablakát a napokban egy kiskorú gyermektársaság betörte, majd azon keresztül szeges botokkal a pincében levő ládából nagyobb mennyiségű könyvet emelt ki és vitt el. A kiskorú betörőbanda után kutat most a hatóság, hogy méltó dorgálásban részesítse a tetteseket. *[10 soros hír az újság 3. oldalán. Szó szerinti közlés – több kérdőjellel: például honnan tudja a minden bizonnyal helyi*

tudósító, hogy a tettesek kiskorúak voltak – egyáltalában, hogy többen is voltak –, ha még csak nyomoz a hatóság?]

1937. aug. 22. (vasárnap), Új-Somogy, XIX. évf. 189. (5324.) sz.

A Mit tárgyal a megyei Kisgyűlés címmel az aug. 25-én tartandó értekezlet tárgyköreit beharangozó, az első oldalon közölt cikk szerint: „A vármegye alispánja a vármegyei könyvtár részére 300 pengő értékben könyveket vásárolt.” – Ezt a tényt a kisgyűlésről az aug. 26-i szám 1. oldalán megjelent beszámoló is közölte. – A *Somogyi Újság* azonos tartalmú előzetes közlése a lap ugyanezen napi számának 3. oldalán jelent meg *Negyvenhárom tárgysorozati pontot tárgyal le Somogyvármegye kisgyűlése* címmel.

1937. szept. 23. (csütörtök), Új-Somogy, XIX. évf. 215. (5350.) sz.

A Megalakult a gimnáziumi önképzőkör címmel az újság 3. oldalán közölt hír szerint a szept. 21-én tartott gyűlésen a Somssich Pál Gimnázium Virág-önképzőkörének új főkönyvtárosává *Szóllósy Kálmán* VIII/a., alkönyvtárosává *Fejes József* VII/b. osztályos tanulót választották. [*Szóllósy Kálmán* azonos az 1949-ben létesített Pécsi Körzeti Könyvtár vezetőjével, aki később, 1960-tól a Pécsi Városi Könyvtár igazgatójaként tevékenykedett 1977-ben bekövetkezett nyugdíjba vonulásáig. – G. Gy.] – Ez a híradás a *Somogyi Újság* e napi számának 4. oldalán is megjelent *Megalakult a fiúgimnázium önképzőköre* címmel.

1937. szept. 29. (szerda), Somogyi Újság, XIX. évf. 220. sz.

Vasárnap nyit az egyházközségi könyvtár. Az egyházközségi könyvtár október hó 3-án, vasárnap délelőtt fél 11-kor nyit. (Négysoros hír a lap 3. oldalán.)

1937. okt. 1. (péntek), Somogyi Újság, XIX. évf. 222. sz., 5. l.

Ritka jubileumot ül a szigetvári Kat.[olikus] Olvasóegylet címmel 21 soros hír arról, hogy okt. 10-én, vasárnap díszközgyűlés keretében ünnepli 70 éves jubileumát az egylet, amely emléktábla-elhelyezéssel és esti díszelőadással emlékezik alapítására. (Utólagos beszámoló olvasható a lap okt. 12-i számának 2. oldalán – többletinformáció nélkül.)

1937. okt. 5. (kedd), Új-Somogy, XIX. évf. 225. (5360.) sz., 4. l.

Őszi idők // legkellemesebb // szórakoztatója az Express // kölcsönkönyvtár. // Kaposvár, Fő-utca 27. // Telefon: 335. – Ez az előzményeihez hasonlóan igen rövid, egy 9×12 cm-es téglalap két ellentétes sarkát is csak lazán kitöltő szöveg a nagy fehér felületével erősen kiemelkedik a környezetéből, és akárhány hagyományos tördelésű hirdetés közé beszorítva is elsőként vonja magára az újságolvasók-lapozgatók tekintetét, a lapnak bármelyik oldalán jelenik is meg. (Ismételve: okt. 9., 4. l.; okt. 10., 10. l.; okt. 19., 6. l.; okt. 24., 9. l.; okt. 26., 7. l.)

1937. okt. 9. (szombat), Somogyi Újság, XIX. évf. 228. sz., 2. l.

A lelki szennyet és romlottságot terjesztő sajtó ellen küzd az Iskolánkivüli

Népművelési Bizottság – ezzel a címmel számol be a lap arról, hogy Somogyvármegye Iskolánkívüli Népművelési Bizottsága az 1937–1938. évi népművelési munkához útmutatót adott ki. Ebben az a feladatkijelölés, követelmény is szerepel, hogy a községeknek népkönyvtárral, kultúrházzal és közzrádióval kell rendelkezniük.

1937. okt. 10. (vasárnap), Új-Somogy, XIX. évf. 229. (5364.) sz., 5. l.

Küzdelem a magyar nép testi és lelki megmentéséért. Tamás József népművelési titkár jelentése az elmúlt 3 évről címmel, ill. alcímmel, *Stephaich Pál* alispán „lelkes bevezető szavaival” ismerteti az újság a Somogy megyei Iskolánkívüli Népművelési Bizottság „fáradhatatlan titkárának” 40 oldalas, nyomtatott jelentését az 1934–35.–36.–37. években végzett tevékenységéről és annak eredményeiről. Egyebek között arról, hogy az elmúlt évben az alispán jóvoltából mindenféle díjtól mentesített műkedvelői előadásokból 1300 pengő gyűlt össze népkönyvtári célokra. „Hatalmas szaporodást mutatnak a népkönyvtárak: 2376 új darab van. [2376 kötettel gyarapodtak?] Az olvasók száma – földművesek – 34 000.”

1937. okt. 12. (kedd), Új-Somogy, XIX. évf. 230. (5365.) sz.

Megalakult a kereskedelmi iskola önképzőkörének tisztikara címmel az 5. oldalán 16 soros hírben számol be az újság a Kaposvári Felsőkereskedelmi Iskola Széchenyi Ifjúsági Önképzőkörének tisztújító közgyűléséről, azonban nemcsak a közgyűlés dátumának közlését mellőzi, hanem először a kör eddigi történetében – nem nevez meg választott könyvtárost, könyvtárosokat. (Ugyanez a hír a *Somogyi Újság* e napi számában is megjelent, a 2. oldalon.)

1937. okt. 14. (csütörtök), Somogyi Újság, XIX. évf. 232. sz., 3. l.

Középiszkolai tanulmányi értekezlet Somogyban címmel kb. fél hasáb terjedelmű beszámoló a pécsi tankerület középiszkolai igazgatói számára Csurgón 9-én, szombaton tartott értekezletről, melynek befejeztével a résztvevők meglátogatták a vendéglátó gimnázium könyvtárát, szertárát és internátusát is.

1937. okt. 15. (péntek), Somogyi Újság, XIX. évf. 233. sz.

A Műkedvelő előadás Somogyszobon címmel a lap 4. oldalán közölt 28 soros híradás szerint a somogyszobi Szent Imre Kör ifjúsága 9-én, szombaton a katolikus iskolában három egyfelvonásos vígjátékot mutatott be szép sikerrel. A műkedvelő előadás tiszta jövedelmét a Szent Imre Kör könyvtára javára fordítják.

1937. okt. 19. (kedd), Somogyi Újság, XIX. évf. 234. sz.

Megállapították a Nagyboldogasszony Egyházközség könyvtári rendjét címmel a következők olvashatók a lap 6. oldalán: „A kaposvári Nagyboldogasszony Egyházközség könyvtárát használhatja minden megkezdett hónapra havi 20 fill. ellenében bárki. A Katholikus Kör tagjai és a Somogyi

Újság előfizetői ezt a 20 fillért sem fizetik. // A könyvtár rendelkezésre áll minden évben okt. 1-től június 1-ig vasárnaponként ½11–½12-ig és minden kedden 7–8-ig. Ezen időkből lehet beiratkozni és könyvet kölcsönözni. // Egyszerre két művet lehet kivenni, amelyeket a kivételtől számított negyedik könyvtárára legkésőbb vissza kell hozni. Mivel iskolai szünetben (Karácsony, Húsvét stb.) a könyvtár nincs nyitva, ebbe az időbe eső vagy elmaradt könyvtárára a visszahozási időbe sem számítanak be. // A kivett könyvekért anyagi felelősséggel tartozik a kivevő.”

1937. okt. 22. (péntek), Új-Somogy, XIX. évf. 239. (5374.) sz.

Az Iskolánkívüli Népművelési Bizottság jövő munkaévi programja címmel az újság a 2. oldalán közli a vármegyei bizottságnak „az új munkaév küszöbén” nyilvánosságra hozott tervezetét, amelynek 3. pontja szerint szorgalmazza egyebek között a „községeknek népkönyvtárral... való ellátását” is. (Ez el-
lentmond a bizottság korábbi megállapításainak, beszámolóinak, melyek arról szóltak, hogy Somogy minden községe rendelkezik népkönyvtárral. – *Az összeáll.*)

1937. okt. 29. (péntek), Új-Somogy, XIX. évf. 245. (5380.) sz.

A Népkönyvtárak a somogyi pusztákon címmel a 3. oldalon közölt, egyharmad hasáb terjedelmű írás szerint a vármegyei [iskolánkívüli] népművelési bizottság tervbe vette, hogy az összes olyan pusztákat népkönyvtárakkal látja el, ahol tanító működik. Ebből a célból kéréssel fordult hozzájuk, hogy a könyvtárak gondozását, fejlesztését vállalják el. Továbbá: ők kérik meg a pusztai iskolákat fenntartó uradalmakat, hogy a [népkönyvtáraknak] adományozandó 30-50 [kötet] könyv bekötési díját, [kötetenként] 30-50 fillért [hozzájárulásként] vállalják. – A bizottság ajánlatát a tanítók örömmel fogadták, és a könyvek kötetését is több helyen vállalta az uradalom. Így Márcadó pusztai könyvtára javára Esterházy Pál herceg 25 pengőt már át is utalt a bizottságnak. A Mezőgazdasági Ipari RT évi 20 pengőt juttat a pusztai népkönyvtára céljaira. Szentlászlópusztán, Cinkota-pusztán [helyesen: Csikota-pusztá (Nagybajom)] és Diós-pusztán a népkönyvtár [anyagának] bekötése és fejlesztése biztosítva van.

Használt szépirodalmi, mese[-] és ifjúsági könyveket, Pesti Hírlap könyveit [Könyveket], Színes regénytárt [Regénytárt], Milliók könyveit [Könyvét], Világvárosi regényeket [Regényeket], Színházi Életet, szótárakat minden mennyiségben állandóan veszek. Steffek Józsa könyvkereskedő, Kaposvár, Fő-utca 32. – (Hétsoros apróhirdetés a 8. oldalon. Az év további időszakában nem ismétlődött.)

1937. okt. 29. (péntek), Somogy Újság, XIX. évf. 245. sz.

Bravó Népművelési Bizottság: népkönyvtárakat kapnak már a somogyi puszták is címmel cikk a lap 3. oldalán arról, hogy a Somogyvármegyei [Iskolánkívüli] Népművelési Bizottság tervbe vette az összes olyan puszták

népkönyvtárral való ellátását, ahol tanító működik. Ezért kérrrel fordult hozzájuk, hogy vállallják el a könyvtárak gondozását és fejlesztését. Továbbá kérjük meg a pusztai iskolákat fenntartó uradalmakat, hogy az adományozandó 30-50 könyvtár [helyesen: könyv!] bekötési díjának (50-50 fillér) fedezetét eszközöljék ki. // A bizottság ajánlatát a tanítók örömmel fogadják. A könyvek bekötését több helyen vállalta az uradalom. Így Márcadó pusztai könyvtára javára Esterházy Pál (herceg) 25 pengőt már átutalt a bizottságnak. A Mezőgazdasági Ipari Rt. évi 20 pengőt garantált a pusztai népkönyvtár javára. Szentlászló-pusztán, Csikóta-pusztán és Diós-pusztán a népkönyvtár[i könyvek] bekötése is biztosítva van. // ...

1937. nov. 3. (szerda), Új-Somogy, XIX. évf. 248. (5383.) sz., 2. l.

Elkészült a megyei levéltár szekrény berendezése, a könyvtár részére még több szekrény készül címmel közli az újság *Stephaich Pál* alispánnak a megyei törvényhatósági bizottság tagjai számára a fenti két intézmény rendezéséről-fejlesztéséről készített tájékoztatását. Ennek könyvtári része a következő: „A vármegye könyvtárának berendezése is elkészült és a főépület földszintjén nyert elhelyezést. Mivel azonban a könyvtár katalizált [katalogizált] anyaga férőhely hiányában teljes egészében véglegesen még nem helyezhető el, további könyvszekrények készíttetése vált szükségessé, amelynek munkálatai folyamatban vannak. Ezek elkészültével a könyvtár is mihamarabb megnyitható lesz, hogy betöltse kultúrintézményi hivatását.”

1937. nov. 25. (csütörtök), Új-Somogy, XIX. évf. 267. (5402.) sz.

A tagok nagy érdeklődése mellett folyt le a vármegye Kisgyűlése címmel az első oldalon közölt beszámoló szerint a 24-én tartott kisgyűlésen *Stephaich Pál* alispán bejelentette, hogy „a Vármegyei Könyvtár könyvbeszerzéseire, valamint az újév után megnyíló nyilvános olvasóterem további pótbereendezésére, új szekrényekkel való felszerelésére összesen 4000 pengőt fordít, amit a kisgyűlés helyesléssel tett magáévá.”

Olvasóterem – így kezdődik az újság 4. oldalán közölt, a *Hírek* rovatát bevezető szokásos, dölt betűvel szedett glossza, amelynek folytatása – „fog megnyílni Somogy vármegye székházában a jövő év folyamán, még pedig a megyeházának földszintjén, a baloldali kisteremben, ahol a már eddig elrendezett és helyrerakott könyvanyag gyönyörű szekrényekben várja a tudományos ismeretek után sóvárgó olvasóközönség érdeklődését. *Stephaich Pál* alispánnak ez a minden irányban kiterjedő gondossága valóságos kultúr-bástyává avatja a megyei ódon székházat, amely méltán kiérdemli így, hogy „kultúrpalota” gyanánt tekintessék...”

1937. nov. 25. (csütörtök), Somogyi Újság, XIX. évf. 267. sz.

Felemelték a kaposvári óraadó tanárok és tanítók óradíját. A vármegye kisgyűlése ma tartotta novemberi ülését címmel és alcímmel a 3. oldalon

megjelent beszámoló szerint a „ma” [valójában: szerdán] lezajlott kisgyűlés tudomásul vette, hogy az alispán 4000 pengőt utaljon ki a megyei könyvtár további céljaira.

1937. dec. 1. (szerda), Somogyi Újság, XIX. évf. 272. sz.

A szerzetesi gimnázium ügyét a legközelebbi városi közgyűlés és megyegyűlés tárgysorozatára kitűzni kérték címmel és *A kaposvári katolikus élet nagyszerű megnyilatkozása volt a belvárosi egyházközség képviselőtestületének nagyjelentőségű közgyűlése* alcímmel, az 1–2. oldalakon beszámoló jelent meg a nov. 29-én, hétfőn lezajlott eseményről, amelyen az egyházközség nagy könyvtáráról a következők hangzottak el: a könyvtár részére új könyveket szereztek be, a következő évi költségvetésben pedig 50 pengővel többet költenek rá az eddigieknél.

1937. dec. 4. (szombat), Somogyi Újság, XIX. évf. 275. sz.

Elmarad a hétfői kaszinói könyvtár [helyesen: könyvtári óra vagy könyvkölcsönzés]. A hétfői kaszinói könyvtár közbejött akadályok miatt elmarad. A jövő hétfőn, 13-án rendes időben megtartják. (5 soros hír a 3. oldalon.)

1937. dec. 11. (szombat), Somogyi Újság, XIX. évf. 280. sz.

8800 népművelési előadást terveznek jövőre Somogyban címmel a 2. oldalon közölt beszámoló szerint Somogyvármegye Iskolánkívüli Népművelési Bizottsága dec. 9-én a megyeházán tartotta munkaprogramot ismertető gyűlését. Ezen *Tamás József* megyei titkár beszámolójában kiemelte, hogy „A bizottság különös gondot fordít a puszták és tanyák népkönyvtárral való ellátására. Eddig 23 pusztán rendeztek be könyvtárat.”

1937. dec. 19. (vasárnap), Somogyi Újság, XIX. évf. 287. sz.

A 800 kötetre szaporodott a második kaposvári katolikus könyvtár címmel a 2. oldalon megjelent fél hasáb terjedelmű cikkben csak ennyi van a Jézus Szíve Egyházközség könyvtáráról: „Az egyházközség kölcsönkönyvtára egy év alatt 200 kötetről 800-ra gyarapodott. Könyvkölcsönzés minden szombaton délután 5–6 óra közt, amikor sok lelkes tag keresi fel a könyvtárat.”

1937. dec. 25. (szombat), Új-Somogy, XIX. évf. 293. (5428.) sz.

Megjelent az Express-könyvtár 52 oldalas katalógusa. Az Express-kölcsönkönyvtár hatalmas katalógusa most jelent meg. Az Új-Somogy könyvtár-előfizetői az 1938-as naptárral kombinált katalógust ingyen kapják. (Hétsores hír az újság 16. oldalán.) Ugyanezen szám 24. oldalán óriási, fél oldalt betöltő hirdetés a következő szöveggel:

Óriási áldozatok árán / megjelent / az „Express” kölcsönkönyvtár / új[,] hatalmas / katalógusa! / Minden könyvet, a legjobbakat is havi 96 fillérért tetszés szerint / kölcsön vehet. / Ugyanott az „Express” könyvkereske- / dé-sében papír- és írószerek jutányosan / kaphatók. / Fő-utca 27. Telefon 335.

1937. dec. 25. (szombat), Somogyi Újság, XIX. évf. 292. sz.

Kaposvár legnagyobb nyilvános könyvtára a 4000. kötet közelségében címmel terjedelmes, csaknem egy teljes hasáb terjedelmű cikk a belvárosi egyházközségi könyvtárról a lap karácsonyi számának 30. oldalán. Új ismeretet azonban nem tartalmaz, hanem csupán a tudnivalókat, használati szabályokat foglalja össze, és megemlíti, hogy könyveinek száma már közel jár a 4000-hez, és olvasótábora a legoptimistább várakozásokat is felülmúlva gyarapodik. Továbbá: nemcsak a fenntartó egyházközség, hanem a különféle katolikus szervezetek és testületek is időről időre kisebb-nagyobb összeget juttatnak számára új könyvek beszerzésére. Megismétli a beiratkozási és kölcsönzési időket: vasárnap délelőtt fél 11 és fél 12 óra között, valamint kedd este 7 és 8 óra között. A tagsági díj minden megkezdett hónapra 20 fillér, azonban a Somogyi Újság előfizetői és a Katolikus Kör tagjai nem fizetnek tagdíjakat. Egy tag egyszerre két művet vehet kölcsön, és azt négy könyvtárra időtartamára magánál tarthatja. Ha azonban a 4. könyvtáráig nem viszi vissza a könyvet, 20 fillér büntetéspénzt fizet – ingyenes tagság esetében is. „A könyvtár iskolai szünetkor... könyvtárórát nem tart.”

1937. dec. 30. (csütörtök), Új-Somogy, XIX. évf. 296. (5431.) sz.

A Jövő évben is minden hónap utolsó szerdáján tartja üléseit a Kisgyűlés címmel az újság első oldalán a 29-én tartott gyűlésről közölt beszámoló szerint a vármegyei könyvtár szabályrendeletének előkészítésére a hivatalból kirendelt tagokon kívül a következők kiküldéséről döntöttek: *dr. Závodszy Levente, dr. Császik István, dr. Bíró Lajos, Kengyel Miklós és dr. Berger Samu.*

1937. dec. 30. (csütörtök), Somogyi Újság, XIX. évf. 295. sz.

A Rendkívül érdekes tárgysorozata volt a megyei kisgyűlésnek c. és Könyvtárszabályrendeletet alkotnak alc., 29-én tartott eseményről a lap első oldalán megjelent beszámoló szerint a vármegyei könyvtár szabályrendeletét előkészítő bizottság tagjai lettek: Závodszy Levente dr. tankerületi főigazgató, Bíró Lajos dr. és Kengyel Miklós [középiskolai] igazgatók, Császik István dr. kormányfőtanácsos [hittanár] és Berger Samu dr. elnökgazgató. [Kengyel Miklós ekkor gimnáziumi igazgatóhelyettes volt. – G.Gy.]

1938. jan. 5. (szerda), Somogyi Újság, XX. évf. 3. sz.

Nagykürtös népe a népművelésért címmel lelkes méltatás a lap 2. oldalán: a Pusztakovácsihoz tartozó Nagykürtös-pusztá mezőgazdasági cselédei bemutatták a *Balaton vihar* c. népszínművet, amely „a kis pusztá és a környező vidék lakóinak »karácsonyi« lélekűdítője volt”. A 26 pengő 85 fillér bevételből 15 új könyvet vettek. Mindez a derék tanítónak, *Bogyó József*nek köszönhető.

1938. jan. 6. (csütörtök), Új-Somogy, XX. évf. 4. (5436.) sz.

Egy falusi Olvasókör, illetve Gazdakör címmel csaknem a felét foglalja el az

5. oldalnak *dr. Hargitay Gyula* cikke a Kötcsei Gazdakör történetéről, amely alapításának gondolata már 1913-ban felmerült, de tényleges megalakulása 1919-ben történt, és a kör az Ódor Istvántól bérelt helyiségben kezdett működni. „A kommün az egyesületet magával sodorta.” 1923-ban *Németh Sándor* evangélikus lelkész *ifjúsági egyesület* alakított az egyház kebelében, amely 1927-ben nevét Evangélikus Olvasókörre változtatta. 1929. márc. 16-án beolvadt az *Olvasókör* néven alakult egyesületbe. Ez az 1929. dec. 8. óta *Kötcsei Gazdakör* néven működő egyesület, amely 1935-ben ingatlant vásárolt magának, a múlt évben 153 „tudományos könyvet” kapott a Földművelésügyi Minisztériumtól.

A Katolikus Legényegylet alakult és mutatkozott be Kadarkúton címmel az újság 5. oldalán megjelent háromnegyed hasáb terjedelmű beszámoló szerint jan. 2-án, vasárnap tartotta első kulturális összejövetelét a karácsonyi ünnepek előtt megalakult egyesület, amelynek „a község számottevő ifjúsága mind tagja lett és az egyesület helyisége szép látogatottságnak örvend. Nemes szórakozással és hasznos olvasmányokkal tölti itt az ifjúság a téli falusi unalmas estéket.”

1938. jan. 6. (csütörtök), Somogyi Újság, XX. évf. 4. sz.

A somogyvári Szakosztályos Katolikus Kör tagjai kezdetű, a lap 6. oldalán közölt 20 soros hír szerint a szilveszter estéjén és újév napján rendezett, műkedvelő előadással egybekötött táncvigalomnak, amelynek „igen jó erkölcsi hatása volt, és anyagilag is megfelelő a várakozásnak”, bevételét a Katolikus Kör könyvtárának fejlesztésére fordítják.

1938. jan. 25. (kedd), Új-Somogy, XX. évf. 19. (5451.) sz.

Új tisztikart választott a Csurgói Nemzeti Casino címmel 16 soros hír az újság 5. oldalán: az 1938–40. évekre megválasztott vezetőségbe a tisztújító közgyűlés szavazatai alapján könyvtárosként *Galgóczy János* került be. [NB! A szövegben a *Kaszinó* írásmód olvasható.]

1938. jan. 26. (szerda), Új-Somogy, XX. évf. 20. (5452.) sz.

A kaposvári közkórház belosztályának ajándékozta Rutich professzor nagyértékű könyvtárát a családjá – ezzel a címmel első oldalon ad hírt az újság arról, hogy a betegségben tragikus hirtelenséggel elhunyt *Rutich Jenő dr.* évtizedeken át gyűjtött, kb. 15-17 ezer pengő értékű könyvtárát özvegye és családja a temetés másnapján, jan. 24-én felajánlotta Somogy vármegye kaposvári közkórházának örök tulajdonába, „a belosztály céljaira”. [A kaposvári vármegyei közkórház igazgatója, a pécsi egyetem címzetes rendkívüli tanára 49. életévében hunyt el. Új-Somogy, 1938. jan. 23., 3. l.]

1938. jan. 27. (csütörtök), Új-Somogy, XX. évf. 21. (5453.) sz.

Elkészült a Vármegyei Könyvtár és Nyilvános Olvasóterem címmel az első oldalán ismerteti az újság a 26-án *vitész Igmándy-Hegyessy László* főispán elnöklétével tartott vármegyei törvényhatósági kisgyűlésen történeteket,

melyek közül a „legérdemlegesebb tárgy” a Vármegyei Közkönyvtár és Nyilvános Olvasóterem felállításáról, megnyitásáról és használati módjáról egy „arra illetékes bizottság” által készített szabályrendelet-tervezet megvitatása és jóváhagyása volt. E rendeletet ki fogják nyomtatni, és a febr. 7-i megyegyűlés meghívóihoz mellékelik a törvényhatósági bizottság minden tagja számára. Közérdekről lévén szó az *Új-Somogy* „annak idején” részletesebben is meg fogja ismertetni olvasóival. Most csak a következőket említi meg a szabályzatból: A vármegye tulajdonában levő több ezer kötetes könyvtár, amelyet egy ideig a fiúgimnázium könyvtárával együtt kezeltek, meg fog nyílni, és hozzáférhetővé válik a nagyközönség részére. Egyidejűleg a vármegyeház baloldali kistermében megnyílik a Nyilvános Olvasóterem, amely a hivatalos órák alatt látogatható lesz. // A kisgyűlésen elfogadták a szabályokat azzal, hogy a megyei könyvtár és az olvasóterem anyagának gyarapítására pénzbeli hozzájárulást is áldozni kell az érdeklődőknek. Aki egyszer s mindenkorra 50 pengőt lefizet, az állandóan használhatja a könyvtár olvasótermét, kölcsönveheti könyveit. Aki pedig nem tud egyszerre 50 pengőt fizetni, az egy évre 8-10 pengő körüli összeget fizet. Ez utóbbi esetben a díjat az alispán állapítja meg.

1938. jan. 27. (csütörtök), Somogyi Újság, XX. év. 21. sz.

Egy hónap múlva megnyílik Somogyvármegye közkönyvtára – ezzel a gyűjtőcímmel jelent meg a lapnak a „ma” – szerdán – tartott vármegyei kisgyűlésről az első oldalon beszámoló írása, amelyben a következők olvashatók: „...elfogadta a kisgyűlés »Somogyvármegye könyvtára« szabályrendeletét, amely a közkönyvtár körülbelül egy hónapon belüli megnyitásáról intézkedik. Az alapító tagsági díj 50 pengő. A könyvtár használati díjának esetenkénti megállapítását az alispánra bízta a kisgyűlés”.

A csurgói kaszinó közgyűlése címmel a 3. oldalon megjelent 22 soros hír arról számol be, hogy „a közelmúltban” tartott közgyűlésen két évre megválasztották a Csurgói Kaszinó új vezetőségét. Ebben a könyvtáros Galgóczy János lett.

1938. jan. 28. (péntek), Somogyi Újság, XX. évf. 22. sz.

*Somogyvármegye nyilvános könyvtárában 10 000 kötet várja az olvasni akarókat címmel és Az ó-német stílusú berendezés már elkészült a baloldali kisteremben alcímmel a következők olvashatók a lap 1. oldalán: „Megírtuk lapunk tegnapi számában, hogy Somogyvármegye th. [törvényhatósági] kisgyűlése elfogadta és némi módosítással a megyegyűlés elé utalja jóváhagyás végett Somogy vármegye könyvtára szabályrendeletét. A szabályrendelet 11 gépelt ívoldal és annak 14 paragrafusa van. A szabályrendelet a székesfehérvári könyvtár szabályrendelete alapján készült, s így az egyik[e a] legmodernebb ilyenirányú szabályrendeleteknek. A könyvtár történetétől kezdve mindent megtalálunk benne: a könyvtár használata, könyvkölcsönzés, megtorló intézkedések stb. *Stephaich Pál* alispán kultúrprogramjának egyik ki-*

emelkedő állomása lesz Somogyvármegye könyvtárának megnyitása. Megnéztük a [vármegyházán] baloldali kis teremben elhelyezett könyvtárat. Az olvasóterem ónemet stílusban készült és abban a fal mellett a plafonig háromsoros könyvszekrényekben, melyeknek egyik felét Festetich Vilmos gróf hagyatékából vásárolta meg a megye, 10 ezer kötetet tudnak elhelyezni. A 10 ezer kötet nagyobbik fele tudományos és történelmi, továbbá szakmunka, melyben minden foglalkozási ág megtalálhatja az őt érdeklő irodalmat. A könyvtárban két asztalt is helyeznek el székekkel s ezáltal olvasó [terem] jellegét is nyer. Az alispán elgondolása, hogy napi aktualitást is biztosítanak: francia, angol, német és olasz folyóiratokat rendelnek meg. Ezeket a folyóiratokat azonban kivinni a megyeházáról nem lehet.”

1938. jan. 30. (vasárnap), Somogyi Újság, XX. évf. 24. sz.

Somogyvármegye alispánjának évnegyedes jelentése a th. [törvényhatósági] bizottság tagjaihoz címmel a lap 1–2. oldalain megjelent beharangozó a febr. 7-i gyűlésen tárgyalandó ügyek között említi a vármegyei könyvtár szabályrendeletének megtárgyalását és jóváhagyását is. (A tervezett szabályrendelet szövegét a meghívóhoz mellékeltek.)

1938. febr. 1. (kedd), Új-Somogy, XX. évf. 25. (5457.) sz.

Tisztújító évi rendes közgyűlést tartott a Széchenyi Társaskör címmel a 3. oldalon másfél hasábos, részletes beszámoló a Donnervárosban az elmúlt esztendőben új elhelyezéshez jutott egyesület jan. 30-án tartott évi számvetéséről. A szokásos beszámolók sorában elhangzott *id. Cseke Bálint* jelentése is a könyvtár forgalmáról. Őt újból beválasztották a vezetőségbe, a másik könyvtárossal, *Nádor Dénessel* együtt.

1938. febr. 2. (szerda), Új-Somogy, XX. évf. 26. (5458.) sz., 2. l.

Mit tartalmaz a vármegyei könyvtári szabályrendelet-tervezete? címmel az újság bejelenti, hogy „Somogyvármegye nagykoncepciójú alispánja, *Stephaich Pál*” meg akarja nyitni a vármegyei könyvtárt a közönség részére és a könyvtárról megalkotott szabályrendelet-tervezetet a febr. 7-i megyegyűlés elé terjeszti jóváhagyásra. E tervezet szövegét az újság a következőkben közzéteszi, jelezvén azt is, hogy a most közölt rész folytatásait szintén közre fogja adni. Az *I. Bevezetés: A könyvtár története* c. fejezet szó szerint a következő:

A vármegyei könyvtárát a múlt század 10–20-as éveiben fejlődésnek indult társadalmi élet és közművelődési szellem keltette életre. // Az első lényeges adat a könyvtár történetében gróf Festetics Lajos nevéhez fűződik, aki 1816-ban a könyvtárt bőkezű könyvadományával alapozta meg. Majd az 1826. jan. 20-án tartott vármegyei közgyűlés határozata alapján megalakult a vármegyei »Olvasó Társaság«, amely előbbre viszi a könyvtár ügyét. Erőteljes gyűjtési mozgalom támad könyvtár-alap létesítésére. Az adakozók élén gróf Festetics László áll, aki 1827-ben ezer pengő forintot adományozott erre a közművelődési célra. Példáját különböző nagyságú összegekkel számo-

san követték s így a könyvtár felállítása Czindery László alispánsága idején az 1832. évi június 18-iki közgyűlés határozatával valóra vált. // 1866-ig a megyeházán kezelték a könyvtárt. Ez év június 22-én azonban Jankovich László főispán a könyvtárt a megyei gimnázium választmányának adta át gondozásra. Ily módon került a gyűjtemény a gimnáziumba, amely azt az intézetnek 1913-ban bekövetkezett államosításáig gondozta. Mivel az államosítási szerződésben a vármegye a könyvtár tulajdonjogáról nem mondott le, a megyei könyvtárnak, a tanári állami könyvtártól való szétválasztása vált szükségessé, amellyel évtizedeken át együtt kezelték. // A szétválasztás munkálatait a világháborús események és annak következményei megszakították. Ennek folytán csak 1926-ban került vissza a könyvtár anyaga átmeneti elhelyezéssel a vármegye levéltárába. Ezt az átmeneti állapotot szüntette meg az 1937-ik év, amelynek folyamán berendeződött a könyvtár első nyilvános olvasóterme.

1. §. *A könyvtár nyilvánossága és neve.* A törvényhatósági bizottság a könyvtár történeti múltjának szellemében a nyilvános könyvtári jelleget fenntartja és ebben a szabályrendeletben gondoskodik arról, hogy azt a vármegye közönsége használhassa. A könyvtár hivatalos neve: »Somogy Vármegye Könyvtára«.

2. §. *Célja.* A könyvtár célja, hogy szépirodalmi és ismeretterjesztő könyvekkel, valamint irodalmi és más[, a] közönséget is érdeklő tudományos folyóiratokkal lássa el a vármegye közönségét. E cél elérését szolgálja az olvasóterem berendezése, amely helyben való olvasásra ad alkalmat[,] és a könyvek kölcsönzése.

3. §. *A könyvtár könyvgyűjtési irányelvei.* A könyvtár nyilvános könyvtár. Ezért amellet, hogy általában a vármegye közönségének olvasó szükségletét akarja kielégíteni, mint vármegyei könyvtár, feladatának tekinti olyan művek gyűjtését is, amelyek a vármegyére vonatkozó irodalom termékei, vagy amelyek Somogy vármegyéből származó, vagy a megyében élő írók munkái.

Nyelvterület tekintetében elsősorban a magyar nyelvűeket ápolja a könyvtár. Sorban következnek: a német, angol, olasz, francia, magyarországi nemzeti ségek irodalmának legkitűnőbb alkotásai.

(Folyt. köv.)

1938. febr. 4. (péntek), Új-Somogy, XX. évf. 27. (5459.) sz.

Mit tartalmaz a vármegyei könyvtár szabályrendelet-tervezete? II. címmel a következőképpen folytatódik a csaknem a 3. oldal felét betöltő szabályzat-tervezet:

4. §. *A könyvtár beszerzési forrásai.* Beszerzési források: 1. az évenkénti vármegyei költségvetésben szereplő összeg, 2. adományok, könyvajándékozások, 3. tagsági díjak, 4. esetleg a törvényhatósági bizottság által e célra esetenként megszavazott összeg.

5. §. *Tagsági díj.* Az alapító tagsági díj egyszer és mindenkorra 50 pengő. Az évi tagsági díj összegét évenként a vármegye alispánja állapítja meg. A

könyvtárat csak azok használhatják, akik [a] tagsági díjak [díjuk?] alapján a látogató-jegyet kiváltják.

6. §. *A könyvtár helyiségei.* A könyvtár helyiségei: egy nyilvános olvasóterem (a vármegyei főépület földszinti baloldali kisterme) és a vármegye levéltárában elhelyezett könyvraktári helyiségek.

7. §. *Az olvasóterem használata.* Az olvasóteremben levő könyvanyag részben kézi könyvtár jellegű. Ezért itt helyeződnek el az enciklopédiák, lexikonok, szótárak és egyéb felvilágosító könyvek. A könyvekről, folyóiratokról különféle katalógusok adnak tájékoztatót [tájékoztatót].

a) *Olvasótermi helyszám.* Aki helyben akar olvasni, az olvasóterembe lépéskor helyszámot és kérő lapot kap. Aki csak kölcsönözni óhajt, helyszámot nem kap. Az olvasóteremben mindenki csak azt a helyet foglalhatja el, amelynek számát a kérőlappal megkapta.

b) *Könyvkérés.* Helyben való olvasásra bármely a katalógusba felvett könyvet lehet kérni. A könyvkérés a belépéskor kapott kérőlapon történik, amelynek minden rovatát pontosan ki kell tölteni. – Ügyeljünk, hogy a könyv helyszáma, mint legfontosabb adat, [a] helyszám rovatba kerüljön. A könyv helyszáma a katalógusban található meg minden katalógus-cédula bal felső sarkán. A helyszám mellett szükséges a szerző és a rövid cím megadása.

c) *A könyvek beadása.* A kérőlapot gondosan meg kell őrizni, mivel távozásakor a kiadott könyvekkel és a helyszámmal együtt a kiadó tisztviselőnek azt vissza is kell szolgáltatni. Ugyanannyi kötetet kell visszaadni, amennyit a kérőlap kiadottnak jelez.

d) *A könyvek fentartása* [így!]. Aki a könyvet másnap is akarja olvasni, tétesse félre. Kérjen beadáskor egy e célra szolgáló lapot, írja rá a nevét, a napi kelteztést és adja át a könyvvel együtt. Minden kötetről külön lapot kell kiállítani.

8. §. *A kölcsönzés.* a) *A kölcsönzés feltételei.* Otthoni használatra könyvet kölcsönözhet minden nagykorú somogyvármegyei lakos, aki személyazonosságát és lakását kellőképp[en] igazolni tudja. b) *Kölcsönzőjegy.* Aki könyvet akar kölcsönözni, annak kölcsönző jegyet kell váltania. Megokolt esetben a vármegye főlevéltárnoka a kölcsönzőjegy kiadását megtagadhatja. A kölcsönzőjegyek bemutatóra szólnak, vagyis az kap kölcsönkönyvet, aki a kölcsönzőjegyet felmutatja. A kölcsönzésért minden esetben a jegy tulajdonosa felelős. Fontos tehát, hogy a kölcsönzők jegyükre ügyeljenek s ha nem kölcsönözhetnek személyesen, megbízható személyt küldjenek, a jegy elvesztését pedig haladéktalanul jelentsék be.

Egyszerre több kölcsönző jegye senkinek sem lehet. Érvényes kölcsönzőjegyre kölcsönözhető könyvek száma öt munkánál nem lehet több.

c) *Kölcsönzési időszak.* A kölcsönző jegyek sorszámot kapnak, tehát minden kölcsönző jegyének száma van, amely alatt a könyveket kölcsön veszi. A kölcsönzőjegy számának érvénye három évig tart, azaz egy kölcsönzési időszakra vonatkozik. Ez idő alatt mindenki megtartja kölcsönzőjegyének számát és évenként vagy félévenként meghosszabbíthatja annak érvényességét. Az időszak letelte után azonban köteles új kölcsönzőjegy számot kérni.

d) *Elveszett jegy.* Elveszett jegy helyébe másodlat csakis abban az esetben állítható ki, ha a jegy elvesztésének bejelentése után négy hét eltelt. A másodlat kiállításáért 50 fillért kell fizetni.

e) *A kölcsönzés módja.* Kölcsönözni csak a kölcsönzőjegy felmutatása mellett lehet. A kikölcsönzendő könyvet kérőlapon kérjük. Felírjuk erre kölcsönzőjegyünk számát s kitöltjük a kérőlap többi rovatát. Okvetlenül fel kell írni a kívánt könyv helyszámát, folyóiratoknál az évet is. A kitöltött kérőlapot átadjuk a tisztviselőnek és ha a könyv megvan, átadjuk kölcsönzőjegyünket is, amelyre a tisztviselő rábélyegzi a könyv lejáratának napját. Ugyanezt rávezeti a könyvhöz adott kölcsönzés határideje felírású szalagra is. A könyvvel együtt kölcsönzőjegyünket is visszakapjuk.

f) *Ki nem kölcsönözhető könyvek.* Nem kölcsönözhetők ki a nem pótolható könyvek, kötetlen állapotban lévő folyóiratok, füzetekből álló munkák, enciklopédiák, lexikonok, szótárak. A nem pótolható könyvanyag kölcsönadását különösen megokolt esetben a könyvtár felügyeletével megbízott tisztviselő előterjesztésére az alispán engedélyezi.

g) *A könyvek visszaadása.* A kölcsönzés határideje négy hét. Szépirodalmi újdonságok azonban, melyeket sokan keresnek, csak rövidebb időre, két hétre adhatók kölcsön. // Ha időközben más nem kérte a könyvet, a határidőt meg lehet hosszabbítani. A meghosszabbítás új kölcsönzésnek számít.

1938. febr. 5. (szombat), Új-Somogy, XX. évf. 28. (5460.) sz., 2. l.

Mit tartalmaz a vármegye könyvtári szabályrendelet-tervezete? III.

h) *Kártérítés.* A kölcsönző felelős a kölcsönvett könyvek épségéért és tisztaságáért. A könyvet ért sérülésért vagy bepiszkításért kártérítést kell fizetni. A legkisebb kártérítés 50 fillér. // Ha a könyv használhatatlanná lesz, vagy elvesz, beszerzési árát kell megtéríteni. A könyvön észlelt hiányokat vagy sérüléseket tüstént be kell jelenteni, mert különben minden sérülésért a legutolsó kölcsönző felelős. // Akinak családjában fertőző betegség fordul elő, azonnal jelentse be a könyvtárnak. A betegség tartama alatt sem könyvet kölcsönözni, sem a kölcsönvett könyvet visszaadni nem szabad, hanem azok a fertőtlenítő intézetnek adandók át. Kórházba könyv nem kölcsönözhető.

i) *Intések.* Aki a lejárat napján nem hozza be a könyveit, intést kap, amelyért tíz fillér intés díjat[,] a késedelem minden egyes napjáért pedig kötetenkint tíz fillér bírságot fizet. Aki intés-díjjal, vagy bírság-díjjal tartozik, új könyvet nem kaphat. Aki intésre sem hozza be a könyvet, 8 nap múlva ajánlott figyelmeztető levelet kap, amelyért negyven fillért kell fizetni. // Ha valaki a második felszólításra sem jelentkezik, a könyvtár beperli a könyvek és intés díjak értékeiért, vagy ha jótállója van, felszólítja ezt arra, hogy kényszerítse az illetőt a könyvek visszaadására. Késedelmes kölcsönzők újabb könyveket nem kölcsönözhetnek. // Az intési díjak és bírságpénzek elszámolási módozatait a vármegye alispánja állapítja meg.

j) *Előjegyzés.* Aki valamely a könyvtárban meglevő, de közvetlenül rendelkezésre nem álló könyvet kíván mielőbb megkapni, elkéri a kölcsönző tisztviselőtől az előjegyzési könyvet, amelybe bejegyzzi az előjegyeztetni kívánt

könyv helyszámát, rövid címét, valamint saját nevét és lakását. // Mihelyt az előjegyzett könyv beérkezik, a könyvtár azonnal értesítést küld a könyvet az előjegyző számára három napig visszatartja. Ha ezalatt az előjegyző nem jelentkezik a könyvért, az kiadható másnak.

9. §. *Könyvtári órák.* Az olvasóterem nyitvatartási idejét a vármegye alispánja állapítja meg.

10. §. *Olvasótermi rendszabályok*

1. Az olvasótermet csak az használhatja, aki az olvasójegy kiváltásával a könyvtár szabályait magára kötelezőnek ismeri el.

2. A könyvtár olvasótermében az olvasók érdekében csendet kérünk.

3. Az olvasóterembe csomagot, táskát, saját könyvet nem szabad bevinni.

4. A könyvtár könyveibe jegyezni, azokban szavakat aláhúzni, festőszereket használni, vagy rajtuk írni szigorúan tilos.

5. Aki a könyvekben, vagy a könyvtár felszerelésében kárt okoz, tartozik azt teljes értékében megtéríteni.

6. A szabályoknak megsértése az olvasójegy megvonásával jár.

7. A dohányzás az olvasóteremben szigorúan tilos.

1938. febr. 5. (szombat), Somogyi Újság, XX. évf. 28. sz., 2. l.

Tisztújító közgyűlés a Marcali Kat.[olikus] Legényegyletben címmel beszámoló a szerdán, 2-án az egylet székházában lezajlott eseményről, amelyen könyvtárost is választottak *Ibusza István* személyében.

1938. febr. 8. (kedd), Somogyi Újság, XX. évf. 30. sz.

A központi fősztolgabíró 153 abszolút többséggel budafalvi Vermes Dezső címmel és *Teljes rendben, emelkedett hangulatban folyt le a nagyfontosságú megyegyűlés* alcímmel 1–2. oldalain számolt be a lap a ma [febr. 7., hétfő] megtartott gyűlésről, amelyen egyebek között – egyhangúlag – elfogadták a vármegyei könyvtár szabályrendeletét is.

1938. febr. 11. (péntek), Somogyi Újság, XX. évf. 33. sz.

Új tisztikart, örökös és rendes tagokat választott a Berzsényi Társaság címmel beszámoló a lap első oldalán a Berzsényi Irodalmi és Művészeti Társaságnak 9-én a városháza nagytermében tartott igazgató tanácsüléséről, amelyen az újjáalakítandó tisztikarba, a könyvtárosi tisztségre *dr. Takáts Gyulát* javasolta az igazgatótanács.

1938. febr. 12. (szombat), Új-Somogy, XX. évf. 34. (5466.) sz.

Mit tartalmaz a vármegye könyvtári szabályrendelet-tervezete címmel az újság 2. oldalán teljes szövegét közlésezi a szabályzat utolsó részének, a IV. fejezetnek, amely a következő:

11. §. *A könyvtár kezelői.* A könyvtárt a vármegye mindenkori főlevéltárnoka és egy könyvtári tisztviselő kezeli. // A könyvtári tisztviselőt a vármegye alispánja bízza meg, aki a szolgálati viszonyra vonatkozóan vele szerződést köt. E szerződésben a tiszteletdíjra nézve vele megállapodik. Ez az összeg azonban a havi 100 P-t nem haladhatja túl. A tiszteletdíjra vonatkozóan a

vármegye alispánja költségvetésben köteles gondoskodni. // A szolgálati szerződésben megállapított jogviszony ellenőrzését általában a könyvtár feletti felügyeletet a mindenkori vármegyei főlevéltárnok gyakorolja. Az ellenőrzésért és felügyeletért őt külön munkadíj illeti meg, amelyről a vármegye alispánja gondoskodni tartozik. A munkadíj összege azonban az évi 600 P-t nem haladhatja túl.

12. §. *A könyvtár belső ügyrendje.* a) *A könyvtár felügyelete.* A könyvtár felügyeletét a mindenkori vármegyei főlevéltárnok látja el. E munkakörével kapcsolatosan közvetlenül az alispánnak van alárendelve. // b) *A felügyelő kötelességei.* A felügyelő vezeti az évi növedéknaplót. Félévenként jelentést készít a könyvszaporulatról és jelentését annak elfogadása után az alispánnal aláírattja. // Figyelemmel kíséri a könyvtár gyűjteményébe illő új művek megjelenését. Ezen az alapon előterjesztést tesz azok megvételére. A művek csak a vétel engedélyezése után rendelhetők meg. A felügyelő gondoskodik a könyvek bekötötetéséről is, előzetesen kikért engedély alapján. // A könyvtárba kerülő könyvekről a szükséges katalógus cédulákat a betűrendes katalógus és a szakkatalógusok részére elkészíti és az előírt nagyságú katalógus-cédulákra legépeletti. Minden katalógus-cédulán a helyszám alatti rovatban feltünteti a háromszámjegyes tizedes szakbeosztást. A katalogizálás az Országos Könyvforgalmi és Bibliográfiai Központ szabályzata alapján történik. A szakkatalógus osztályozásánál a jelenleg elfogadott és a Fővárosi Könyvtár által kidolgozott tizedes (Dewey) rendszer az irányadó.

c) *A könyvtár kezelőjének kötelességei.* A könyvtári tisztviselő köteles a könyvtár-órákat, amelyeknek idejét az alispán állapítja meg, pontosan megtartani. Az olvasó és kölcsönző felekkel szemben mindenkor előzékeny és figyelmes magatartást tanúsít. A kívánt felvilágosításokat lelkiismeretesen megadja. Ügyel a kifüggesztett olvasótermi rendszabályok megtartására. Gondosan vezeti a kölcsönzési naplót és ellenőrzi a kölcsönzési határidők lejártát. Gondos figyelemmel tölti ki az ügykezelés nyomtatványait. Rendben tartja a könyvtár anyagát, a visszaadott könyveket átvizsgálja és az esetleges könyvsérülésekről, a könyv netáni elkallódásáról azonnal jelentést tesz. Összeállítja az olvasótermi és kölcsönzési forgalmi statisztikát minden hét végén.

13. §. *A könyvtár forgalmi statisztikája.* A könyvtár látogatóinak és kölcsönzőinek számáról, valamint az olvasott, illetve kölcsönvett művek számáról hetenként összesítő kimutatást kell készíteni.

14. §. *A díjak kezelése.* A könyvtárba különböző címeken befolyó bevételeknek és kiadásoknak elszámolási módzatait a vármegyei pénzkezelési szabályok figyelembe vételével a vármegye alispánja állapítja meg.

15. §. Minden ebben a szabályrendeletben nem szabályozott kérdésben a vármegye alispánja dönt. // A könyvtár nyomtatványait a vármegye alispánja állapítja meg.

1938. febr. 12. (szombat), Somogi Újság, XX. évf. 34. sz.

Tanítói könyvtárat létesít a kaposvári espereskerület tanítósa címmel

rövid beszámoló a 3. oldalon a tegnap [csütörtök, febr. 10.] a kaposvári egyházközség épületében tartott havi értekezletről, amelyen „a tanítók szűkebb értekezlete elhatározta, hogy tanító-könyvtárat rendez be s azt a zárdában helyezi el.”

1938. febr. 22. (kedd), Új-Somogy, XX. évf. 42. (5474.) sz.

A Múzeum-Egyesület minden tagja nyomtatásban kapja meg az igazgató értékes évi jelentését címmel első oldalain számol be az újság a Somogy- (vár)megyei Múzeum Egyesület febr. 20-án tartott évi rendes közgyűléséről, amelyen *Gönczi Ferenc* ügyvezető igazgató évi jelentésében a könyvtárról közölte: 197 „darabbal” gyarapodott, mégpedig 175 könyvvel, 12 folyóirattal [=kötettel?] és 10 egyébvel. A Szöcsény-pusztai *Véssey Lajosné* „ez évben is jórészt gyönyörű díszkötésű 132 darab könyvet ajándékozott néhai Véssey Mihály hagyatékából”.

1938. febr. 22. (kedd), Somogyi Újság, XX. évf. 42. sz.

A Somogymegyei Múzeum Egyesület gazdag esztendejéről számoltak be a múzeum közgyűlésén. A nagyközönség érzéketlen a múzeum ügyei iránt címmel, ill. alcímmel közli a lap a vármegyei múzeum febr. 20-án tartott évi rendes közgyűléséről szóló beszámolót. Ebben a könyvtárról az a jelentésrészlet szerepel, hogy állománya „197 darabbal gyarapodott”. Továbbá: „Jelentős könyvajándékot kapott a múzeum Szöcsény pusztáról a Véssey hagyatékából: 130 darabot.”

1938. márc. 1. (kedd), Új-Somogy, XX. évf. 48. (5480.) sz., 1. l.

Ősszel már megnagyobbodott épületben kezdi meg új iskolai évét a kaposvári Leánygimnázium címmel beszámoló a Kaposvári Egyesületi Leánygimnázium fenntartójának szombaton, febr. 20-án tartott közgyűléséről, amelynek tárgya a bővítés terveinek jóváhagyása volt. Az 1925-ben emelt épület megnagyobbításának tervét *Kappéter István* készítette el. Lényege a tornaterem déli végének meghosszabbítása öt méterrel, és az így megnagyobbított terem fölé az I. és II. emelet megépítése, amely által megfelelőbb elhelyezéshez jutnak majd az osztályok, szertárak és könyvtárak.

1938. márc. 8. (kedd), Új-Somogy, XX. évf. 54. (5486.) sz., 2. l.

Az Új tisztikart választott a Hivatalnokok Társasköre c. beszámoló szerint a márc. 6-án tartott rendes évi közgyűlésen *Németh Rezsőt* és *Simon Istvánt* választották meg a társaskör könyvtárosaivá. *K. Pap János*nak azt az indítványát, hogy „a könyvtár szaporítására bizottság alakíttassék, magáévá tette a közgyűlés”.

1938. márc. 8. (kedd), Somogyi Újság, XX. évf. 54. sz., 3. l.

A Kaposvár tisztviselőtársadalmát egységes munkára kéri a Hivatalnokok Társasköre címmel megjelent beszámoló szerint a *Németh István* u. 14. sz. a.

[saját, önálló, emeletes székházban működő] egyesület vasárnap, 6-án tartott éves rendes közgyűlésén új tisztkart választott, amelybe könyvtárosként *Németh Dezső* [vagy Rezső – ahogyan ez az Új-Somogy e napi híradásában olvasható. – *Az összeáll.*] és *Simon István* került be.

1938. márc. 10. (csütörtök), **Somogyi Újság, XX. évf. 56. sz.**

A Nagykürtös-pusztá a népművelés felvirágoztatásáért címmel a 2. oldalon megjelent hosszabb hír szerint a [Pusztakovácsihoz tartozó] pusztán előadott *A falu rossza* c. népszínmű bevétele 81,37 P volt, amelynek egy részét „új népművelési könyvek beszerzésére fordítják, mert olvasási szomjuk olthatatlan”.

1938. márc. 13. (vasárnap), **Új-Somogy, XX. évf. 59. (5491.) sz.**

Új tisztkart választott a szigetvári ker.[esztény] Olvasóegylet címmel az újság 8. oldalán 27 soros hír, amely szerint a – dátum mellőzésével leírt – tisztújító közgyűlésen *Gujzer Lajost* és *Koch Árpádot* választották meg könyvtárosnak.

1938. márc. 15. (kedd), **Új-Somogy, XX. évf. 60. (5492.) sz.**

„*Honvédelmi feladatok várnak a katolikusságra!*” címmel az újság csaknem egész első oldalát elfoglaló beszámoló a Kaposvári Katolikus Kör márc. 13-án tartott tisztújító közgyűléséről, amelyen könyvtárossá ismét az évek óta közösen tevékenykedő *Viza Lajost* és *Herczeg Istvánt* választották meg.

1938. márc. 15. (kedd), **Somogyi Újság, XX. évf. 60. sz., 1–2. l.**

Az Újjáalakította tisztkarát a kaposvári Kereskedők Egyesülete címmel a márc. 13-i közgyűlésről beszámoló cikk szerint az új tisztkarba két könyvtárost választottak *Rázsó György* és *Rosenberg József* személyében. – Az eseményről az *Új-Somogy* ugyanezen a napon szintén beszámolt: „A közgyűlés teljesen a régi tisztkart... választotta meg.” szöveggel.

A Három évre választotta meg új tisztkarát a Katolikus Kör címmel a lap 3. oldalán az egyesület évi rendes közgyűléséről megjelent beszámoló felsorolásából az tűnik ki, hogy könyvtárossá újból az eddigi ismert párost, *Viza Lajost* és *Herczeg Istvánt* választották meg.

1938. márc. 29. (kedd), **Új-Somogy, XX. évf. 70. (5502.) sz.**

A kaposvári Nemzeti Kaszinó vasárnap tartotta 110-ik évi rendes közgyűlését címmel az újság 3. oldalának felét betöltő cikk számol be a vasárnap, márc. 27-én tartott emlékünnepről. Ezen a Kaszinó történetét ismertető *dr. Biczó Ferenc* titkár, leánygimnáziumi irodalomtanár a könyvtár történetéről elmondta, hogy a kaszinónak 50 éve, 1888-ban 213 tagja volt, és könyvtára 126 kötetből állt, ma viszont az 570 tagnak 3000 kötetes könyvtára van. A múlt évi munkáról szólván köszönetet mondott *dr. Fekete Gyulának*, „aki könyvadománnyal támogatta a könyvtárt”. – A szokásos éves beszámoló

sorában elhangzott *Kengyel Miklós* könyvtári jelentése is. – Az eseményről a *Somogyi Újság* e napi számának 4. oldalán számolt be, de sokkal kevesebb információt közölve e cikkhez képest.

Felavatták a gigei Népházat című helyszíni tudósításában *Rabati Jenő*, az újság első munkatársa arról számolt be, hogy „Tágas nagyterem, beépített színpad, kétoldalt öltöző- és olvasó-szobák alkotják a népházat...” (5. l.)

1938. márc. 30. (szerda), Somogyi Újság, XX. évf. 71. sz., 2. l.

Tisztújító közgyűlés a Vasutasok Dal- és Társaskörében címmel híradás a kaposvári vasutasoknak valószínűleg vasárnap tartott közgyűléséről, amelyen a vezetőségbe ismét három könyvtárost választottak be *Antal Lajos*, *Zákányi József* és *Farkas Lajos* személyében.

1938. ápr. 1. (péntek), Új-Somogy, XX. évf. 73. (5505.) sz., 3. l.

Tisztújító közgyűlést tartott a Nagyatádi Köztisztviselők Társasköre címmel beszámoló e társadalmi egyesület márc. 25-én tartott gyűléséről, amelyen az idei költségvetés megvitatása során a résztvevők bizonyos „fennmaradó összeget” is megszavaztak a könyvtárnak, mégpedig „teljes egészében”. A két megválasztott könyvtáros: *Kisasszondi János* polgári iskolai tanár és *dr. Pataky Vince* jegyző.

1938. ápr. 8. (péntek), Új-Somogy, XX. évf. 79. (5511.) sz.

Fonyód és vidéke iparossága iparoskört alakított, amelynek megalakulása során két könyvtárost is választottak: *Pusztai Pál* bádigos és *Kasza László* asztalos – mindkettő fonyódi lakos – az újság 5. oldalán a fenti címmel közölt 30 soros hír szerint. (Lásd *Somogyi Újság*, 1938. máj. 22. is.)

1938. máj. 21. (szombat), Új-Somogy, XX. évf. 114. (5546.) sz.

Gazdagodott a népkönyvtárak állománya címmel a következő 12 soros hír olvasható az újság 4., utolsó oldalán: A vallás- és közoktatásügyi miniszter a napokban a marcali r[ómai] kat[olikus] Segélyegyletnek és a molványi Gazdakörnek 80-80 kötetes népkönyvtárat adományozott. Az általa régebben létesített 105 népkönyvtárnak pedig összesen 805 könyvet juttatott a könyvállomány felfrissítésére. Ez a küldemény a minisztérium nyolcadik könyvadománya.

1938. máj. 22. (vasárnap), Somogyi Újság, XX. évf. 115. sz.

A Modern közkönyvtár létesítését határozták el Fonyód és környékének iparosai c., a 6. oldal közepét elfoglaló cikk hangzatos címén kívül csak kevés lényeges információt közöl: a modern, bárki által könnyen hozzáférhető leendő közkönyvtár számára a nemrég alakult iparoskör „keresztény, magyar műveket fog gyűjteni”, s ilyenek ajándékozásáért fordul majd „a megértő társadalomhoz”. Jún. 6-án pedig a balatonfenyvesi Kupa fogadó (volt Luxemburger fogadó) újjáépített, szép helyiségeiben „tombolával és tarka szórakoztató műsorral egybekötött juniálist rendez”. „Úgy a tombolatárgya-

kat, mint a könyvadományokat kéri e címekre küldeni: *Farkas Imre asztalosmester Fonyód vagy Rigó Elek asztalosmester Balatonfenyves.*” (*Lásd Új-Somogy, 1938. ápr. 8. is.*)

1938. jún. 5. (vasárnap), Somogyi Újság, XX. évf. 126. sz.

A Megindult a leánygimnázium bővítési építkezése c., a 7. oldal negyedét elfoglaló cikkből kiderül, hogy „ez a 20 éves iskola, intelligens középosztály úrileányainak ezen intézete oly fejlődési tempót mutat, hogy tizenhárom éves épülete már bővítésre szorul.” Ennek során elsősorban a tornatermet hosszabbítják meg, s a régi terem fölé két emeletet építenek. „Ezzel lehetőség nyílik újabb könyvtárhelyiségek létesítésére, hogy az intézet tudós könyvtárosa és tanára Biczó Ferenc dr. fejlesztési ambíciójának a férőhely korlátot ne szabjon és egy-egy kedveltebb szépirodalmi munka 10-15 példányban is beszerezhető legyen.” Az építkezés befejezését augusztus végére várják.

1938. jún. 10. (péntek), Új-Somogy, XX. évf. 129. (5561.), sz.

Nagy erővel szolgálta a népművelési bizottság a népkultúra ügyét címmel fél oldalas cikkben számolt be az újság a [Somogy] Vármegyei Népművelési Bizottságnak jún. 8-án a vármegyházán tartott közgyűléséről, amelyen *Tamás József* titkár olvasta fel „terjedelmes, gondosan összeállított” jelentését. Ebben az „érdekes és örömdetes tények” közül azt emelte ki, hogy a bizottság 23 pusztai könyvtárat létesített 710 kötetrel. [Átlagosan 31 kötetrel – *Az összeáll.*] A régi könyvtárak könyvállománya saját beszerzésből 254, a „kultusz-kormány” [Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium] ajándékából pedig 803 kötetrel gyarapodott. „Ezeket felül 11 község 307 új körzet [helyesen: könyvet] kapott s így ma a vármegyében van összesen 551 könyvtár 28 272 kötetrel. Ezeket 29 986-an olvasták.

1938. jún. 12. (vasárnap), Somogyi Újság, XX. évf. 131. sz., 4. l.

Reformok a népművelés terén és Szakkönyveket és szaklapokat adnak ki a népművelési titkárok címmel számol be a lap a Népművelési Titkárok Országos Szövetségének a székesfehérvári ünnepi napok idején tartott közgyűléséről. Ezen a megjelent 32 titkár elhatározta, hogy országos népművelési szaklapot indít és népművelési szakkönyveket ad ki, és megalakítja a népművelők társaságát. A népkönyvtárak ügyéről *dr. Antalfai Antal* minisztériumi ügyosztályfőnök közölte, hogy a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium „könyvkiadással fogja megoldás felé vinni az oly nagy jelentőségű kérdést”. A könyvkiadó vállalkozás első könyvének címe: *Szent István*, ebből egy-egy példányt minden könyvtár kap a vármegyei népművelési bizottság útján. A többi könyv hamarosan követni fogja az elsőt.

1938. jún. 24. (péntek), Somogyi Újság, XX. évf. 140. sz.

Jóváhagyta a belügyminisztérium a vármegyei könyvtárszabályrendeletet. *A páratlanul szép könyvtárat rövidesen megnyitják* címmel, ill. alcímmel a 3. oldalán részletesen ismerteti a lap a Somogyvármegye ma [valószínűleg

szerdán] megjelent hivatalos lapjában a vármegyei könyvtárról közzétett szabályrendeletet, amelyet a belügyminiszter 82.204-1938.III.a szám alatt hagyott jóvá. [A szabályrendelet a Somogy Vármegye Hivatalos Lapja 1938/12., jún. 16-i keltezésű számában jelent meg. – *Az összeáll.*] A „Stephaich Pál alispán munkásságának egyik büszkesége a megyei könyvtár megnyitásának kérdése” – szögezi le az újság, majd *Molnár István* főlevéltáros előszavából véve ismerteti a létesítés történetét, főbb állomásait: *Festetics Lajos gróf* 1816-ban bőkezű adományával lerakta az alapját az 1826-ben megalakult Olvasó Társaságnak, „amely erőteljesen indítja meg a további gyűjtést”. 1827-ben *gróf Festetics László* 1000 ft-ot adományoz, 1832. jún. 18-án *Czindery László* alispán alatt kimondják a könyvtár megalakulását. 1866-tól 1913-ig a főgimnázium kezelte jogilag a könyvtárt, de a tanintézet államosítása után a vármegye nem mondott le róla. A gimnáziumból csak 1926-ban került vissza a vármegyházára a könyvtár – átmenetileg a levéltárban történő elhelyezéssel. 1937-ben anyagát átrendezték. Az alispán annak idején *báró Weissenbach Iván* vármegyei főjegyzőt bízta meg a megnyitó előkészítésével, valószínű tehát, hogy ha ő Hágából visszaérkezik, megnyitják a „messze vidéken páratlanul szép könyvtárat a vármegyháza baloldali kistermében”.

Marcali esp.[eresi] kerületi tanítógyűlés címmel 18 soros előzetes híradás a lap 4. oldalán a 27-én, hétfőn Boronkán tartandó évi rendes közgyűlésről, amelynek tervezett napirendjén a könyvtáros jelentése is szerepel.

1938. jún. 26. (vasárnap), Somogyi Újság, XX. évf. 142. sz.

Elmarad a hétfői kaszinói könyvtárra. A kaszinói könyvtárra hétfőn elmarad, mert a könyvtárosnak hirtelen el kellett utaznia. (Ötsoros hír a lap 11. oldalán a kaposvári Nemzeti Kaszinó 27-én elmaradó nyitvatartásáról.)

1938. jún. 29. (szerda), Somogyi Újság, XX. évf. 144. sz., 2. l.

Gazdag eredménnyel fejezték be a balatonboglári népművelési tanfolyamot címmel részletes beszámoló a jún. 25-én, szombaton befejeződött négy napos továbbképzésről, amelynek 80 résztvevője volt. Az utolsó napon *Tamás József* vármegyei népművelési titkár egyebek között a népkönyvtárak ügykezelésével is foglalkozott „gazdag” előadásában.

1938. júl. 10. (vasárnap), Új-Somogy, XX. évf. 153. (5585.) sz.

A Könyvtárt, rádiót, vetítógépet kapnak a somogyi falvak nagybetűs címmel a Somogy Vármegye Iskolánkívüli Népművelési Bizottságának tevékenységét a 3. oldalon közlő írás nyilvánvalóan a nyári uborkaszezonnak köszönheti megjelenését, mert többnyire már ismert tényeket közöl. A könyvtárakról például azt, hogy a vármegye területén levő 107 népkönyvtár részére „mostanában kézbesít a Bizottság 815 db könyvet, mintegy 2000 pengő értékben”. Továbbá: „A nyírespusztai iskola mellett létesítendő népkönyvtár állományának gyarapítására a MIRT bérlet 20 pengőt adományozott.”

1938. júl. 10. (vasárnap), Somogyi Újság, XX. évf. 153. sz.

A kultuszminiszter a somogyi népművelés fejlesztéséért. A nyírespusztaiak könyvtára is gyarapodott szép könyvekkel címmel, ill. alcímmel a 3. oldalon közölt cikk a vallás- és közoktatásügyi miniszter „ma” [pénteken] érkezett értesítéséről számol be, amely a vármegyébe küldött adományairól szól: a népkönyvtárak számára 2000 pengő értékben 815 kötetet adományozott. A MIR [helyesen: MIRT] nyírespusztai gazdasága *Major Gyula* tanító „lelkes fáradozásából kifolyólag” 20 pengőt adott a népkönyvtár céljaira. A pusztai könyvtára részére ebből az összegből már meg is vásárolták a könyveket [kb. 8-10 kötetet vehettek – *Az összeáll.*]

1938. júl. 19. (kedd), Somogyi Újság, XX. évf. 160. sz.

A kultuszminiszter újabb jelentős könyvadománya Somogyvármegye iskolán kívüli népművelésének szolgálatára – e hosszú cím után mindössze 18 sor a 2. oldalon a 2000 P értékű adományról, illetve arról, hogy a mai [hétfői] nappal újabb 360 kötet érkezett *Tamás József* vármegyei népművelési titkár címére, aki ezt már szét is osztotta Tótfalu, Péterhida, Szentá, Gadány, Kaposújlak és Szöllőskislak között. A könyvek kezelését a népművelési bizottság a tanítókra bízta.

1938. júl. 31. (vasárnap), Új-Somogy, XX. évf. 171. (5603. helyett hibásan 5602.) sz.

Az attalai Gazdakör 54 kötetes könyvtárat kapott. Az egyik legfiatalabb, de legjobban működő Gazdakört ismét nagy kitüntetés érte. Míg tavaly az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamarától rádiót, az idén egy ötvennégykötetes könyvtárat kapott a földművelésügyi minisztériumtól. A könyveket szerénnyel együtt ma vette át *Tar József* gazdaköri elnök. (Szó szerinti idézete a 7. oldalon megjelent hírnék.) – Ugyanerről az eseményről a *Somogyi Újság* az aug. 2-i számának 4. oldalán számolt be 11 sorban.

1938. aug. 25. (csütörtök), Új-Somogy, XX. évf. 190. (5622.) sz., 1. l.

Megújodva várja a Leánygimnázium az új tanévet. A nyár folyamán végzett kibővítési munkák befejeződtek, és az épület bővítése során kialakított új helyiségek között 3 könyvtári is van.

1938. aug. 31. (szerda), Új-Somogy, XX. évf. 195. (5627.) sz.

„Kölcsönkönyvtár / 1 hó 96 fillér. / Modern új könyvek! / Express / Könyv- és papírkereskedés / Fő-utca 27. szám” – A 2 hasáb széles, a 2. oldal bal felső sarkában, kb. 1/8-ad oldalt elfoglaló keretes hirdetés a fehér alapra nyomtatott, viszonylag vékony metszésű betűível vonzza a szemet. Ismétlése: szept. 2., 3. l.; szept. 11., 3. l.

1938. szept. 14. (szerda), Új-Somogy, XX. évf. 206. (5638.) sz.

Alakuló önképzőköri gyűlés a kereskedelmiben címmel 19 soros hír az újság 4., utolsó oldalán: a kereskedelmi [felsőkereskedelmi] iskola Széchenyi Ifjúsági Önképzőkörének könyvtárosává az 1938/39-es iskolaévre v.[itéz]

Vigh Ernő IV. évfolyamos tanulót választották meg. – Ugyanezt a hírt a *Somogyi Újság* hasonló terjedelemben közölte e napi számának 3. oldalán.

1938. szept. 27. (kedd), Új-Somogy, XX. évf. 217. (5649.) sz.

Megalakult a fiúgimnázium önképzőköre címmel az újság az 5. oldalán, 18 soros hírben számolt be a kaposvári Somssich Pál Gimnázium Virág Benedek Önképzőkörének 24-én tartott évi tisztújító gyűléséről, amelyen elnökké Sipos Gyula VIII./a osztályos tanulót [a későbbi író – *Az összeáll.*] választották meg, főkönyvtárossá pedig Szalay István, alkönyvtárossá Kelen Ferenc VIII./b osztályos tanulókat. (Ugyanezen hír a *Somogyi Újság* e napi számának 4. oldalán is megjelent – a gimnázium nevét még mindig „Reálgimnázium”-ként említve.)

1938. okt. 2. (vasárnap), Somogyi Újság, XX. évf. 222. sz.

A Ma újból megnyílt a belvárosi egyházközség felgyarapodott kölcsönkönyvtára. A Somogyi Újság előfizetői teljesen ingyen használhatják a könyvtárt címmel, ill. alcímmel a 4. oldalon megjelent cikk utal az egyházközségi székházban berendezett könyvtár első évének sikeres működésére, és hangsúlyozza, hogy „az egyházközség vezetősége helyesen cselekedett akkor, amikor a könyvtárat felállította.” Most, a nyári szünet után „október 1-ével újból megnyitották a könyvtárt, mely a nyár folyamán beszerzett értékes könyvekkel gyarapodva várja olvasóit. Könyvtár-órák a szokott időben, vasárnap délelőtt fél 11 – fél 12-ig és kedden 7–8 óráig lesznek. Egyszerre két művet lehet kölcsön venni, amelyeket két héten belül kell cserélni vagy visszaadni. Könyvtárhasználat havonként 20 fillér.” – Mint a múltban, a *Somogyi Újság* előfizetői teljesen díjtalanul használhatják a könyvtárt, természetesen a könyvtári szabályok betartásával.

1938. okt. 6. (csütörtök), Új-Somogy, XX. évf. 225. (5657.) sz.

Agráregyletté szervezték az andocsi Kat.[olikus] Legényegyletet. Az andocsi Kat. Legényegylet, melynek tagjai nagyrészen földművesek, átszerveződött Kat. Ifjúsági Agráregyletté – ez olvasható az újság 4., utolsó oldalán közölt 24 soros hír elején, majd a következőkben az is, hogy az új tisztikarba jegyzőnek és könyvtárosnak Herkovits [Herskovits?] Ferenc k. [kántor?] tanítót választották be.

1938. okt. 28. (péntek), Somogyi Újság, XX. évf. 244. sz.

Elmarad a [kaposvári] Kaszinó hétfői könyvtárórája. A Nemzeti Kaszinó könyvtárórája e hó 31-én, hétfőn elmarad. (4 soros közlemény a lap 4. oldalán, a hírek között.)

1938. nov. 11. (péntek), Új-Somogy, XX. évf. 255. (5687.) sz.

Használt szépirodalmi, mese[-], ifjúsági könyveket állandóan veszek és eladok. Steffek könyvkereskedés, Kaposvár, Fő-utca 32. (4 soros apróhirdetés az újság 6., utolsó oldalán. Ismétlése: nov. 25., 6. l.; nov. 27., 8. l.)

1938. dec. 8. (csütörtök), Somogyi Újság, XX. évf. 278. sz.

Negyedszázados jubileumát ünnepli az alsósegesdi polgári olvasóköri kör címmel a 3. oldalon megjelent cikk szerint 1913-ban részben *nagyatádi Szabó István* „odaadó munkája révén” alakult meg az Alsósegesdi Polgári Olvasóköri kör. A dec. 11-re tervezett nagyszabású jubileumi és zászlóavató ünnepség vendégei között olyan későbbi politikus hírességek szerepelnek, mint *Tildy Zoltán* köztársasági elnök, *Nagy Ferenc* miniszterelnök vagy *Vidovics Ferenc* tanár, 1945 utáni Somogy megyei főispán.

1938. dec. 11. (vasárnap), Új-Somogy, XX. évf. 280. (5712.) sz.

Ajándéknak / legszebb / legolcsóbb / leghasznosabb a / könyv / Szépirodalmi és mesekönyvet / vásároljon karácsonyra / Globus-nál / Zárda-utca 5. Telefon 482 / ... + 3 további sor. [2 hasábnyi szélességű és ugyanakkora magasságú, négyzet alakú hirdetés az újság 9. oldalának jobb alsó sarkában, három sor (szó) verzális kiemelésével.] (Ismétlése: dec. 18., 12. l.; dec. 21., 4. l.)

1938. dec. 17. (szombat), Új-Somogy, XX. évf. 285. (5717.) sz.

A Minden somogyi községben működik népkönyvtár. Újabb népkönyvtári könyveket kapott az Iskolánkívüli Népművelési Bizottság címmel a 4. oldalon közölt cikk bevezetőjében emlékeztetett arra, hogy a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium 1928 óta népkönyvtárakat küld a községeknek, így tíz esztendő alatt sikerült pótolnia a világháború és a kommunizmus alatt elpusztult vidéki könyvtárakat. Ebben az évben azt a célt tűzte ki, hogy minden község, minden pusztá „ha nem is teljes könyvtárhoz, de néhány kötetet jelentő »könyvtár-mag«-hoz jusson”. Ezért a vármegyei Népművelési Bizottsághoz 2000-nél több kötet érkezett, hogy ezekből mindegyik, már meglevő könyvtárhoz 6-6 kötet jusson, 6-6 darabbal pedig megvessék a könyvtár alapját a könyvtárral nem rendelkező helyeken is. (Ilyen település Somogyban már nincs.) A küldött könyvek pedig: Z. Fodor Gyula: Petőfi, Hankiss János: Jókai, Kováts Tivadar: Nemzetvédelem, Lőrinczy György: Mesél a falu, Magyar Kelemen: Kormányzónk, Nagy Géza: Zrínyi. – A vármegyei Népművelési Bizottság most küldte szét az értesítéseket az egyes népkönyvtárkezelőknek, hogy a kapott 6 könyv átvételéről gondoskodjanak.

1938. dec. 17. (szombat), Somogyi Újság, XX. évf. 285. sz.

A Somogyvármegye minden községe kapott népkönyvtárat. A kultusz-miniszter 2000 könyvet küldött a Népművelési Bizottsághoz címmel, ill. alcímmel az első oldal fő helyén közölt írás szerint a VKM „szorgalmazza a népkönyvtár(ak) hálózatának teljes kiépítését. Ennek érdekében 1928 óta népkönyvtárakat küld szét az egyes községeknek. Az elmúlt 10 év alatt ilyen módon sikerült a világháború és [a] kommunizmus alatt elpusztult könyvtárakat pótolni.” Ez évben azt a célt tűzte ki magának, hogy minden község és minden pusztá, ha nem is teljes könyvtárhoz, de néhány kötetet jelentő »könyvtáralaphoz« jusson. Ebből a célból a napokban a Vármegyei Népművelési Bizottsághoz 2000 kötetnél több könyv érkezett, hogy az 6-6 „dara-

bot” a már meglevő könyvtárak mindegyikébe juttasson el, 6-tal pedig olyan helyen, ahol nincs könyvtár (ilyen Somogyban nem létezik) vesse meg a jövő könyvtár alapját. – A minisztérium célja továbbá az, hogy ezek a könyvek „minden egyes családi könyvtárban is foglaljanak helyet. Eszményi cél, hogy a magyar nép otthonában legyenek könyvek, amelyeket néhány fillér áldozat árán a család maga szerez be...” – A Vármegyei Népművelési Bizottság „most küldte szét az értesítéseket az egyes népkönyvtár-kezelőkhöz, hogy a... 6 db könyv átvételéről gondoskodjanak”.

1938. dec. 25. (vasárnap), **Somogyi Újság, XX. évf. 292. sz.**

A lap ünnepi számának 22. oldalán *Várjuk a népművelés reformját* c. cikkében *Tamás József*, Somogyvármegye Iskolánkívüli Népművelési Bizottságának immár évek hosszú sora óta tevékenykedő titkára a következőket írja a könyvtárakról: „Az első kérdés, amit törvényhozási úton kell rendezni, a *népkönyvtár* ügye. Szükség van arra, hogy ezt az ügyet – a népkönyvtárak adományozását, bővítését, könyvtári könyvek kiadását, a népkönyvtár kezelők képzését és jutalmazását – egy szerv irányítsa. Mennyi szellemi, gazdasági erő forgácsolódik szét azáltal, hogy a népkönyvtár ügyét több minisztérium és országos kulturális intézmény szolgálja. Ebből kifolyólag *rendszerrel, tervszerűségről ezen a téren nem is lehet szó* s az eredmény, hogy vannak községek, ahol 6-7 népkönyvtár van és vannak helyek, ahol egy népkönyvtár sincs. Mennyi versengést, közbenjárást lehetne elkerülni az »egykéz-rendszerrel«”[.]

1939. jan. 8. (vasárnap), **Új-Somogy, XXI. évf. 6. (5734.) sz., 8. l.**

Magyar Könyvek adományozása az ország felszabadult [felvidéki] részeinek lakossága részére. Az ajándékoztók még e hó folyamán juttassák el a könyveket a [Somogyvármegyei] Múzeum Egyesület igazgatójához (Vármegyház, hátsó épület, II. emelet.)

1939. jan. 24. (kedd), **Új-Somogy, XXI. évf. 19. (5747.) sz.**

Kitörő lelkesedéssel és egyhangúlag választotta meg elnökévé nemesdéli Stephaich Pál alispánt a 105 éves Kaposvári Nemzeti Kaszinó – az e címmel az újság első és második oldalán megjelent terjedelmes beszámolóban az is olvasható, hogy „...végül pedig *Kengyel Miklós* előadásában a könyvtárosi jelentést fogadta el a közgyűlés.”

1939. jan. 31. (kedd), **Új-Somogy, XXI. évf. 25. (5753.) sz., 6. l.**

A Közgyűlést tartott a Széchenyi Társaskör címmel a 6. oldalon megjelent hír szerint a donnervárosi egyesületnek vasárnap, 29-én a saját otthonában tartott összejövetelén az *id. Cseke Bálint* által előterjesztett könyvtárosi jelentést „tudomásul vette a közgyűlés”, másodkönyvtárosnak pedig megválasztotta *Nyáry János* nyugalmazott főkalauzt.

1939. febr. 12. (vasárnap), **Új-Somogy, XXI. évf. 35. (5763.) sz.**

Figyelem! Sosem volt szükség annyira[,] mint most, hogy egy olcsó és bárki

számára elérhető kellemes szórakozási lehetőséget mindenki igénybe vehessen. Ezt a célt nagyszerűen betölti az »Express« kölcsönkönyvtár, ahol havi 96 fillérért a legjobb könyvek korlátlan mennyiségben a nap bármely órájában rendelkezésre állnak. Az *Express* kölcsönkönyvtár címe: Fő-u. 27. szám. (*Hirdetés az újság 8. oldalán.*)

1939. febr. 15. (szerda), Somogyi Újság, XXI. évf. 39. [hibás] sz.

200 kötet német regény, à 20 fillér eladó. Kozma, Fő-utca 9. [2 soros apróhirdetése a 4. utolsó oldalon az egykori kölcsönkönyvtár-tulajdonosnak.] (Ismétlése: febr. 17., 6. l.)

1939. febr. 17. (péntek), Új-Somogy, XXI. évf. 39. (5767.) sz.

Nem tudja, hogyan töltse el estéit? Szabad ideje van, ráér, semmi dolga sincs és hasznosan, de mégis kellemesen óhajt eltölteni pár órát? Figyelmébe ajánljuk, hogy a legjobb barát, a legbölcsebb tanítómester, a leghetőségesebb szórakoztató, a leghatásosabb gyógyszer stb. stb.: *egy könyv*. Iratkozzon be az Express kölcsönkönyvtárba (Fő-utca 27.), minden új könyvet kölcsönvehet havi 96 fillér[ér]t. (*Hirdetés az újság 5. oldalán. Megismételve febr. 21., 5. l.*)

1939. febr. 21. (kedd), Új-Somogy, XXI. évf. 42. (5770.) sz.

Állandóan veszek szépirodalmi, ifjúsági és mesekönyveket, szótárakat, Színházi Életet, makulatúrát és egész könyvtárakat. Steffek könyvkereskedés, Fő-utca 32. (Az újság 6. oldalán, a *Filléres hirdetések* rovatban megjelent apróhirdetés 2. mondata.)

1939. febr. 23. (csütörtök), Új-Somogy, XXI. évf. 44. (helytelenül: 43.) (5772.) sz.

Filléres könyvek a nép számára címmel lelkesítő írás az újság 3. oldalán: A vallás- és közoktatásügyi minisztérium népművelési osztálya elindította olyan, filléres árú könyvek kiadását, amelyek ízléses kiállításukkal, ismeretterjesztő és nemzetnevelő tartalmukkal és irodalmi értékükkel „a magyar népművelés nemzetnevelő hatásait jelentősen fokozzák s egyúttal módot adnak, hogy a kispénzű emberek szép és értékes magánkönyvtárat létesíthessenek.” Az eddig megjelent kötetek: Vályi Nagy Géza: Gróf Zrínyi Miklós, a költő és hadvezér (Regényes elbeszélés), Hankiss János: Jókai, a nagy regényíró, Lőrinczy György: Mesél a falu (elbeszélések), Kováts Tivadar: Nemzetvédelem – önvédelem, Többen: Szt. István. – Egy-egy könyv ára 25 fillér. // A vármegyei Iskolánkívüli Népművelési Bizottság szeretettel kéri mindazokat, akik szeretik a jó könyvet és az írók, költők műveinek hivatásukból fakadó terjesztői – tanítókat, lelkészeket, jegyzőket, leventeoktatókat, egyesületi vezetőket, hogy rendeljenek belőlük – lehetőleg többen együtt – minél több példányt, hogy így a hazafias érzések az ifjúság, a levették és a felnőttek körében elterjedjenek. A rendelést és a pénzt a vármegyei Iskolánkívüli Népművelési Bizottság részére (Kaposvár, Fő-utca 23.) kell küldeni.

1939. febr. 26. (vasárnap), Új-Somogy, XXI. évf. 47. (5775.) sz.

A Vasárnapi portyázások nevű pletykarovat egyik híre arról szól, hogy „Nemesdéd és vidéke intelligenciája” a helyi országhírlap javára és a népkönyvtár támogatására „nagysikerű műkedvelő előadást rendezett” – az 5. oldalon megjelent beszámoló szerint.

1939. febr. 26. (vasárnap), Új-Somogy, XXI. évf. 47. (5775.) sz.

A Műkedvelő-előadás Böhönyén címmel az újság 8. oldalán közölt híradás szerint „a gróf Festetics Sándor díszelnöksége alatt álló” Böhönyei Gazdakör a saját könyvtáralapja javára nagysikerű műkedvelő előadást rendezett 19-én [vasárnap] és 21-én, húshagyó kedden. A bemutatott *Huszárkisasszony* c. darab szereplőinek és betanítóinak felsorolását igen, a bevétel összegét azonban nem közli a beszámoló.

1939. febr. 28. (kedd), Somogyi Újság, XXI. évf. 50. [hibás] sz.

A lap *A Hivatalnokok Társaskörének egész tisztikara lemondott* címmel a 3. oldalon megjelent terjedelmes cikkében ismertette a kaposvári egyesület 26-án, vasárnap tartott évi rendes közgyűlésén történeteket, köztük a titkári jelentést is. Ebben köszönet hangzott el többek között a *könyvtárbizottság*-nak „lelkes fáradozásaiért”. Az elmúlt évben a könyvtár 35 új könyvvel gyarapodott, és 500 példányban kinyomatták alapszabályait.

1939. márc. 7. (kedd), Új-Somogy, XXI. évf. 54. (5782.) sz.

Székházat vett a Kaposvári Vasutasok Dal- és Társasköre címmel beszámoló az újság 3. oldalán a vasárnap, márc. 5-én tartott rendes évi közgyűlésről, amelyen három „könyvtárnokot” is választottak: *Antal Lajost, Toronyi Lászlót* és *Veress Sándort*. Döntöttek az Irányi Dániel u. 13. ingatlan megvételéről is a 340 tagot számláló egyesület részére.

1939. márc. 11. (szombat), Új-Somogy, XXI. évf. 58. (5786.) sz.

Az újság első oldalán *Nagy ünnepségek színhelye lesz május folyamán a csurgói ref. gimnázium* címmel közölt cikkben a következő mondat is olvasható: „Örömmel vette tudomásul az igazgatótanács... azt is, hogy az iskola hatalmas könyvanyagának katalógusa nyomtatásban már készül és a közeljövőben napvilágot fog látni több kötete a »Csurgói Könyvtár«-ban” [sorozatban].

1939. márc. 14. (kedd), Új-Somogy, XXI. évf. 60. (5788.) sz.

A kaposvári Kereskedők Egyesülete Geiszler László kereskedőt... választotta elnökévé címmel az újság 1–2. oldalain közölt beszámolóban az is olvasható, hogy a vasárnap (12-én) az egyesület székházában tartott évi közgyűlés két könyvtárost választott: *Hegedűs Dezsőt* és *Rosenberg Józsefet*, továbbá egy hattagú „kulturbizottságot”, amelyben egy könyvkereskedő és a két megyei napilap szerkesztőségének egy-egy tagja is helyet kapott. (Hasonló tartalmú híradás a *Somogyi Újság* e napi számának 3. oldalán is megjelent.)

1939. márc. 31. (péntek), Új-Somogy, XXI. évf. 74. (5802.) sz.

Ifjúsági mese- és képeskönyvek[,] újak és használtak nagy választékban kaphatók. Állandóan veszek regényeket, ifjúsági és mesekönyveket, egész könyvtárakat. Steffek könyvkereskedő Kaposvár, Fő-u. 32. (Az újság *Filléres hirdetések* rovatában, a 6. oldalon megjelent apróhirdetés 2. és 3. mondata.)

1939. ápr. 18. (kedd), Új-Somogy, XXI. évf. 87. (5815.) sz.

A Háromórás viharos közgyűlésen választott új tisztkart a kaposvári Iparos Társaskör címmel az újság 2–3. oldalain megjelent részletes beszámoló szerint a később leváltott elnök évi jelentésében megemlítette a 210 tagból álló kör 1200 kötetes könyvtárát is. A győztes ellenzék az új tisztkarba *Szekér Lajost és Ill Jánost* választotta meg könyvtárosnak. (Az eseményről hasonló tartalmú beszámoló jelent meg a *Somogyi Újság* e napi számában is – a 3. oldalon – az ápr. 16-án, vasárnap történeteiről.)

1939. máj. 20. (szombat), Somogyi Újság, XXI. évf. 122. [hibás] sz.

Van-e értelme a további köri életnek a Hivatalnokok Társaskörében? Tisztújító közgyűlést tartott a Hiv. Kör... címmel, ill. alcímmel a „tegnap” – máj. 18-án? – gyér érdeklődéssel lefolytatott közgyűlésről az újság 2. oldalán jelent meg beszámoló. A gyűlésen résztvevő „néhány lelkes tag” által megválasztott új vezetőségbe ismét a régi könyvtárosokat választották be: *Németh Rezsőt és Simon Istvánt.*

1939. máj. 27. (szombat), Új-Somogy, XXI. évf. 124. (5852.) sz.

Az Iparos Dalárda tisztújító közgyűlése címmel az újság 4. oldalán megjelent híradás szerint a kaposvári iparos dalárda csütörtökön tartott közgyűlésén két könyvtárost is választottak: *Puskás Sándort és Magyar Mihályt.*

1939. jún. 6. (kedd), Új-Somogy, XXI. évf. 131. (5859.) sz.

Az elmúlt évben 6686 népművelő előadás volt a vármegyében – az e címmel az újság 4. oldalán a Somogyvármegye [Iskolánkívüli] Népművelési Bizottságának vasárnap, 4-én az elmúlt évi munkáról tartott üléséről megjelent beszámoló közli *Tamás József* titkár jelentését, amelyben a könyvtárakról a következők hangzottak el: „A népkönyvtárak fejlődnek. Alig van Somogyban község, ahol nincs könyvtár.”

1939. jún. 6. (kedd), Somogyi Újság, XXI. évf. 135. [hibás] sz.

A Somogy megyében 1118 népművelő végzett eredményes népművelői munkát az elmúlt évben címmel és *Közgyűlést tartott a Somogyvármegyei Népművelési Bizottság* alcímmel a 4-én, vasárnap lezajlott eseményről a lap 3. oldalán közölt beszámoló szerint a könyvtárügynek az éves titkári jelentés csak a következő, alig több mint négy sort szánta: „A népkönyvtár [így!] szépen fejlődik. Alig van község a megyében, hol ne volna gazdag népkönyvtár s mindenütt szívesen látogatják a könyvtárakat.”

1939. jún. 25. (vasárnap), Somogyi Újság, XXI. évf. 151. [hibás] sz.

A jövő tanév népművelési munkatervét ismertették a megye népművelési tanfolyamán címmel, Kalapáthy [János] aláírással beszámoló jelent meg a lap első oldalán a Somogyvármegyei Iskolánkülsi Népművelési Bizottság Balatonszárszón rendezett tanfolyamának harmadik napjáról. Ezen Tamás József vármegyei népművelési titkár a jövő tanév munkatervének ismertetése során a könyvtárakról is szólt: „A népkönyvtárak fontosságát, hasznát, kezelését és bővítését [gyarapítását] ismertette még.”

1939. jún. 29. (csütörtök), Új-Somogy, XXI. évf. 150. (5878.) sz.

A kultuszminiszter ajándéka a somogyi népkönyvtáraknak címmel az újság 5. oldalán közöltek szerint a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium „újabban” 1123 „darab” könyvet küldött a megye népkönyvtárainak. A vármegyei Népművelési Bizottság e könyvek „szétosztása és átvétele” céljából felhívást küldött az illetékes népkönyvtárkezelőkhöz. A könyvek között találjuk Volly István: Népi játékok I–III. kötetét, Szarvas László: Magyar történelmét, a Családi Kör kiadásában megjelent Gyermekbokrétát, Vende[?] János légvédelmi könyvét, „úgy, hogy minden népkönyvtár újabb 4-6 darab könyvet kap”. (Hasonló tartalmú közlemény jelent meg a *Somogyi Újság* e napi számának 2. oldalán is.)

1939. jún. 29. (csütörtök), Somogyi Újság, XXI. évf. 154. [hibás] sz.

A Látványosságyszámba menő újítás a Hivatalnokok Társaskörében címmel a 9. oldalon megjelent 32 soros hírben az olvasható, hogy a „nagy múlttal rendelkező Kaposvári Hivatalnokok Társasköre az emeleti könyvtártermet étteremmé alakította át.” A terem „igazi magyaros kiképzésű hétszínű, szabadkézzel festett tulipánok”-at kapott.

1939. júl. 18. (kedd), Új-Somogy, XXI. évf. 165. (5893.) sz.

Minden magyarnak éreznie kell, hogy megvan a helye a nap alatt! – ez a hatalmas betűkkel közölt cím olvasható az újság első oldalát és a második felét betöltő cikk felett, amely dr. Lakó Dezső országgyűlési képviselő, műegyetemi tanár és az őt kísérő megyei előkelőségek csurgói, a nevezetes református gimnáziumban tett látogatásáról számol be, miközben a látogatás tulajdonképpen a választókerületnek szólt, és a fenti idézet is a képviselői szónoklatból való. A könyvtárról az tudható meg, hogy 24 ezer kötetből áll, kéziratgyűjteménye „különösen gazdag”, egyebek között van egy *Luther Márton*tól származó, görögül, németül és héberül írt pergamenkézirata is. Továbbá nagy értéke „a kálmáncsai és a csurgói kodex is”. [A kálmáncsehi református egyház kéziratos énekeskönyve a XVII. századból.]

1939. aug. 12. (szombat), Somogyi Újság, XXI. évf. 191. [hibás] sz.

Új könyveket engedélyezett az egyházi főhatóság a katolikus iskolák könyvtárjegyzékébe címmel lista a lap 3. oldalán azokról a művekről, amelyek beszerzését a katolikus (elemi) iskolák könyvtárai számára egyházi

főhatóságuk engedélyezte. Az egyetlen kivételtől eltekintve a Szent István Társulat által kiadott könyvek felsorolásában a II–VI. megjelölésű csoportok feltüntetése is szerepel – feltehetőleg a megfelelő iskolai osztályoknak szóló ajánlasként, ezt azonban az itt következő felsorolásban mellőzzük. Tehát:

Arató Géza [helyesen: Béla]: Bücsük pasa szelencéje

Dénes Gizella: A hegyek hercegnője (leány csop.)

Fábián Gyula: Bodri

Kosáryné Réz Lola: Kéri Kató (leány csop.)

Kovács Dénes: A fűrészmalom

Nagy Méda: Lányok a havasokban (leány csop.)

Pálosy Éva: Dr. Végh Rozmaring (leány csop.)

Pogor Ödön: A tanár úr (fiú csop.)

Szimon Istvánné: Ének a Balatonon (fiú csop.)

P.[ater] Tomka [Ágoston] S.[ocietas] J.[esus]: A vizzokai hős fiú [helyesen: fiúk] (fiú csop.)

Virágh Andor: Erdőfia (fiú csop.)

Závodszy-Tábori [Piroska] [Závodszy Zoltánné Tábori Piroska]: Nagyika (leány csop.)

Zaymus Gyula: Báránycsók

Haugsethné Lamács Lujza: Buntos allerlei. Tarka-barka miegymás. [Német mesék, történetek, tréfák – magyar kísértő szöveggel és szójegyzékkel]

Vitéz Veszprémy Dezső: Jegyzetek. Ágyuszó mellett. [helyesen: Jegyzetek ágyuszó mellett] (A szerző kiadása)

1939. szept. 19. (kedd), Somogyi Újság, XXI. évf. 221. [hibás] sz.

A Hatalmas munkát végzett az elmúlt évben Somogyvármegye Iskolánkívüli Népművelési Bizottsága. Közzétették a bizottság múlt évi jelentését és jövő évi munkatervét címmel, ill. alcímmel közölt, a lap 5. oldalának majdnem a felét elfoglaló ismertetésben egyetlen szó sem esik a könyvtárakról, a megye könyvtárügyének helyzetéről, illetve a vele kapcsolatos jövő évadi tervekről.

1939. szept. 20. (szerda), Új-Somogy, XXI. évf. 218. (5946.) sz.

Mit végzett és mit tervez Iskolánkívüli Népművelési Bizottságunk? Somogyvármegye Iskolánkívüli Népművelési Bizottsága elkészítette és szétküldte az útmutatót az 1939/40. munkaévi népművelési tevékenységhez. Az erről az újság 2. oldalán közölt részletes ismertetésben a könyvtárügy mindössze egy szóval szerepel: a *módok és eszközök* felsorolásában olvasható a *Népkönyvtárak* kifejezés is.

1939. szept. 27. (szerda), Somogyi Újság, XXI. évf. 228. [hibás] sz.

A Tisztikart választott a felsőkereskedelmi önképzőkörre címmel a lap 2. oldalán közölt hírből az derül ki, hogy az iskola Széchenyi Ifjúsági Önképzőkörének alakuló közgyűlésén nem választottak könyvtárosokat, mivel ilyen tisztség nem is szerepel a felsoroltak között.

1939. szept. 30. (szombat), **Somogyi Újság, XXI. évf. 232.** [hibás] sz.

A leánygimnázium önképzőkörének tisztikara címmel a lap 2. oldalán közölt lista szerint a „most tartott gyűlésén” a kör a következő tanulókat választotta meg a könyvtárosi tisztségekre: *Tóbi Blanka* VIII., *Sziklay Irma* VIII., *Merényi Judit* VIII. és *Kottler Lenke* VIII. oszt. tanulót könyvtárossá, *Dick Zsuzsanna* VII., *Pálfalvy Klára* VII. és *Balogh Irén* VII. osztályos tanulót alkönyvtárossá. – Az *Új-Somogy* e napi, 228. számában, a 6. oldalon ír a Biczó Ferenc tanárelnök által vezetett kör új tisztikaráról – a neveken belül apró eltérésekkel, így: *Tóbi Blanka*, *Sziklai Irma*, *Merényi Judith*, *Pálfalvi Klára*.

1939. okt. 19. (csütörtök), **Új-Somogy, XXI. évf. 243. (5971.) sz.**

A kaposvári Múzeum segélyezése az országos statisztika tükrében címmel összehasonlító adatok az újság 2. oldalán. Az országos statisztika szerint 14 városunk 180 ezer pengőt költött múzeumára és könyvtárára. Közülük a legtöbbet a debreceni Déri Múzeum és közművelődési könyvtár 45 457 pengőt. Somogy a 11. helyen áll 3750 pengős költési lehetőségével.

1939. nov. 2. (csütörtök), **Somogyi Újság, XXI. évf. 257.** [hibás] sz.

A Hétfőn ismét a vármegye alispánjává választják nemesdédi Stephaich Pált címmel az 5. oldalon közölt számvetés adatai szerint a gróf Széchenyi István kultúrház alap 70 ezer pengőről 103 ezer pengőre emelkedett az elmúlt tíz évben.

1939. nov. 3. (péntek), **Új-Somogy, XXI. évf. 254. (5982.) sz., 2. l.**

Mi mindent végzett a legutóbbi 11 év alatt Stephaich Pál, mint Somogy vármegye alispánja? A 2. oldalon közölt számvetés megemlíti, hogy a vármegyekház baloldali kistermét könyvtárnak rendezték be, és a közeljövőben meg is nyitják, ezáltal a vármegyei könyvtárt a nagyközönség számára rendelkezésre bocsátják.

1939. nov. 3. (péntek), **Somogyi Újság, XXI. évf. 258.** [hibás] sz.

A lap első oldalán megismétli a csütörtöki (nov. 2.) számának címét (*Hétfőn ismét a vármegye alispánjává választják nemesdédi Stephaich Pált*), és folytatja az alispán beszámolóját a „10 év ragyogó teljesítményeiről” – egyebek között arról, hogy 1929 és 1939 között a népkönyvtárak száma 89-ről 378-ra emelkedett.

1939. nov. 6. (hétfő), **Új-Somogy, XXI. évf. 256. (5984.) sz.**

Filléres hirdetések. Használt szépirodalmi könyveket, egész könyvtárakat veszünk. Globus könyvkereskedés, Zárda u. – Apróhirdetés az újság 6. oldalán. Megismételve: nov. 9., 8. l.; nov. 11., 12. l.; nov. 13., 6. l.

1939. nov. 8. (szerda), **Új-Somogy, XXI. évf. 258. (5986.) sz.**

Lehner Vilmos felsőházi tag üdvözlő beszéde Stephaich Pál alispán megválasztása alkalmából – ezzel a címmel közli az újság az 1–2. oldalain azt a

„laudációt”, amelyből a következő mondatot idézzük: „Legvégül hozom fel, hogy a Somogyvármegyei Könyvtárnak a közönség részére való közrebecsajtását tervbevette, s igen rövid időn belül e tervét meg is valósítja, s így a közművelődést nagymértékben előmozdítani fogja.” (2. l.)

1939. nov. 9. (csütörtök), **Somogyi Újság, XXI. évf. 263.** [hibás] sz.

Használt szépirodalmi könyveket, egész könyvtárakat veszünk. Glóbus könyvkereskedés, Zárda u. (Háromsoros apróhirdetés a lap 5. oldalán. Ismétlése: nov. 11., 12. l.; 16., 6. l.; 18., 12. l.)

1939. nov. 28. (kedd), **Új-Somogy, XXI. évf. 275. (6003.) sz.**

Az erdőcsokonyai Polgári Olvasókör 70 éves fennállásának jubileuma címmel részletes program az újság 2. oldalán a dec. 10-én a községháza nagytermében este 6 órakor tartandó ünnepélyről.

1939. dec. 9. (szombat), **Új-Somogy, XXI. évf. 284. (6012.) sz.**

Elismeréssel és megnyugvással fogadta az 1940. évi munkatervet a Vármegyei Népművelési Bizottság címmel beszámoló az újság első oldalán a bizottság pénteken, a megyeháza jobboldali kistermében tartott évi közgyűléséről, amelynek tárgya a munkaterv és a költségvetés megtárgyalása volt. *Tamás József* megyei titkár a második félév fontosabb eseményeiről tett jelentést és „megjelölte azokat a vezető eszméket, amelyek a bizottságot a jövő évben munkájában irányítani fogják”. Ezek között szerepel „a népkönyvtári ügy felvirágoztatása” is.

1939. dec. 9. (szombat), **Somogyi Újság, XXI. évf. 288.** [hibás] sz.

A Somogyvármegye Iskolánkívüli Népművelői [helyesen: Népművelési] *Bizottsága 26 ezer munkaegységet irányzott elő* címmel a lap első és második oldalán megjelentetett, a bizottság „tegnap”, dec. 8-án [pénteken] tartott évi közgyűléséről közölt beszámoló szerint *Tamás József* népművelési felügyelő [titkár] a jövő évi munkaterv fő területeit a következőkben jelölte meg: „községi tisztaság, kultúra, könyvtár, gyermekek és pusztai lakosok művelése és főleg nagy törődés a női továbbképzéssel”.

1939. dec. 15. (péntek), **Somogyi Újság, XXI. évf. 293.** [hibás] sz.

Karácsonyra mesekönyv, képmese-könyv, kifestő könyv, ifjúsági könyv..., *imakönyv, zsoltár...* dús választékban... – *A Somogyi Újság* Korona u. 7. sz. a. könyvesboltjának a felsoroltakon kívül egyéb árucikkeket is reklámozó, csaknem fél oldalas, keretes hirdetése a lap 4., utolsó oldalán. (Megismételve: dec. 16., 12. l.)

1939. dec. 16. (szombat), **Új-Somogy, XXI. évf. 290. (6018.) sz.**

Műsoros est Ritics-pusztán. „A Ritics-pusztai műkedvelő ifjúság a népkönyvtár fejlesztésére Karácsony első napján és Vízkeresztkor az uradalmi róm.[ai] kat.[olikus] népiskolában műsoros estet rendez.” – olvasható a lap 10. oldalán.

1939. dec. 18. (hétfő), Új-Somogy, XXI. évf. 291. (6019.) sz.

Polgári olvasókör alakult Tótszentgyörgyön. Az ünnepélyes keretek között történt eseményen Bódis Sándor elnök, református lelkész avatta fel a Polgári Olvasókört, amelynek megnyitásán az egész falu részt vett az újság 5. oldalán közölt hír szerint.

1939. dec. 19. (kedd), Somogyi Újság, XXI. évf. 296. [hibás] sz.

Mielőtt szépirodalmi, vagy ifjúsági könyveit megvásárolná, tekintse meg vételkötelezettség nélkül könyvosztályunkat. *Somogyi Újság könyvesboltja,* Kaposvár, Korona-utca 7. (6 soros hirdetés a *Hírek* c. rovatban, a lap 3. oldalán.)

1939. dec. 23. (szombat), Új-Somogy, XXI. évf. 296. (6024.) sz., 8. l.

Mennyit haladt máig Somogy vármegye Kaposvári Közkórháza a tökéletesedés útján? – Az újság szerkesztőségének erre a kérdésére dr. Böszörményi-Nagy Géza kórházigazgató csaknem fél újságoldalon részletesen válaszolt. Ennek a *Berendezkedés* c. részében a következők is olvashatók: „Amint az építkezések lehetővé teszik, előadó-termet szándékozunk létesíteni és központi könyvtárt, mely a városi orvoskollégának is rendelkezésre fog állni.”

1939. dec. 29. (péntek), Új-Somogy, XXI. évf. 299. (6027.) sz.

Műkedvelő előadás Nagybjomban címmel hosszabb hír olvasható az újság 2. oldalán a Bajomi Földművelők Olvasóköreinek karácsony másnapján a Batori-vendéglő helyiségében saját könyvtára javára rendezett, műkedvelő előadással egybekötött, zártkörű táncmulatságról, amely nagy erkölcsi és anyagi sikerrel járt.

1939. dec. 30. (szombat), Új-Somogy, XXI. évf. 300. (6028.) sz.

A Kereskedők Egyesületének választmánya az egységes 6 órás zárás mellett foglalt állást címmel beszámoló jelent meg az újság 2. oldalán a kaposvári egyesület pénteken, 29-én tartott üléséről, amelyen arról is döntöttek – választással –, hogy a könyvtárosi tisztségéről lemondott Rosenberg József helyébe Braun Róbert lépjen.

1939. dec. 30. (szombat), Somogyi Újság, XXI. évf. 304. [hibás] sz.

A Kereskedők Egyesületének választmánya kívánatosnak tartja a 6 órás zárást címmel beszámoló a lap első oldalának fő helyén a „tegnap” lezajlott „népes” választmányi ülésről, amelynek napirendjén szerepelt Rosenberg József könyvtáros lemondásának és utódlásának megtárgyalása is. Az „elnökség Braun Róbertet bízta meg a könyvtárosi tisztség ellátásával.”

1940. jan. 2. (kedd), Új-Somogy, XXII. évf. 1. (6029.) sz.

Használt szépirodalmi, mese- és ifjúsági könyveket, Színházi Életet állandó-

an veszek és eladok. Steffek Józsa könyvkereskedő. Kaposvár, Fő-utca 32.
(Négysoros apróhirdetés az újság 6., utolsó oldalán.)

1940. jan. 18. (csütörtök), Somogyi Újság, XXII. évf. 14. sz.

Iffjúsági könyvek már 50 fillértől kaphatók a Somogyi Újság könyves bolt-jában. [így!] Kaposvár, Korona-utca 7. (4 soros hirdetés a lap 5. oldalán. Ismétlése: jan. 29., 5. l.)

1940. jan. 27. (péntek), Új-Somogy, XXII. évf. 22. (6050.) sz.

Óriási arányú olcsó könyvvásár Rázsó testvérek könyvkereskedésében, Kaposvár, Fő u. 22. Csak február 15-ig. Kérjen prospektust. (Négysoros apróhirdetés az újság utolsó, 10. oldalán. Ismétlése: jan. 29., 6. l.; febr. 1., 6. l.; febr. 3., 9. l.; febr. 5., 6. l.; febr. 8., 6. l.; febr. 10., 12. l.; febr. 13., 4. l.; febr. 14., 4. l.)

1940. jan. 31. (szerda), Somogyi Újság, XXII. évf. 25. sz.

Az Emelkedett szellemű tisztújító közgyűlést tartott a közel 75 éves Szigetvári Ker.[esztesy] Olvasóegylet címmel a lap 3. oldalán közölt beszámoló szerint a jan. 28-án, vasárnap tartott közgyűlésen az egyesület új tisztikarába két könyvtárost is választottak Jerko István állami tanító és ifj. Modenszider József nyomdász személyében.

1940. febr. 8. (csütörtök), Somogyi Újság, XXII. évf. 31. sz., 5. l.

Adatgyűjtés a vármegye kulturális és népművelési múltjából címmel a [Somogy] Vármegyei Népművelési Bizottság (Kaposvár, Fő utca 23.) 15 sorban felkéri „a legalább 50 éves múlttal bíró polgári, gazda[-], olvasó körök, legényegyletek, kaszinók, stb. kultúrmunkát végzett társadalmi egyesületek vezetőségeit, hogy az egyesület eredetére, működésére vonatkozó adatait 20-30 sorban a bizottságnak beküldeni szíveskedjék [szíveskedjenek].”

1940. febr. 12. (hétfő), Új-Somogy, XXII. évf. 34. (6062.) sz.

Ismét Stephaich Pál alispánt választotta elnökének a kaposvári 112 éves Nemzeti Kaszinó címmel beszámoló az újság első oldalán a 11-én, vasárnap tartott évi közgyűlésről, amelyen elfogadták Kengyel Miklós könyvtárosi jelentését is, és őt ismét megválasztották a kaszinó könyvtárosává.

Egyhangú lelkesedéssel választotta meg elnökévé a Kaposvári Kereskedők Egyesülete dr. Zilahi Matolcsy Sándor kormányfőtanácsost címmel beszámoló az egyesület febr. 11-én, vasárnap tartott évi közgyűléséről, amelyen az egyhangúlag megszavazott új tisztikarba könyvtárosként Hegedűs Dezső és Braun Róbert került be. (1–2. l.)

1940. febr. 12. (hétfő), Somogyi Újság, XXII. évf. 34. sz.

Egyhangú lelkesedéssel ismét Stephaich Pál alispánt választották meg a Kaszinó elnökéül címmel beszámoló a lap első oldalának fő helyén a kaposvári kaszinó vasárnap, 11-én tartott évi rendes közgyűléséről, ahol az új tiszt-

tikarba könyvtárosként ismét *Kengyel Miklóst* választották be. Ő „a könyvtár öröndetes gyarapodásáról tett jelentést. Köszönetet mondott *Fekete Gyula* és *Bertalan Elemér* könyvajándékaíért és *Debreczeni László* [gimnáziumi] tanár[nak], hűséges [könyvtáros] segítőtársának.”

A felszaporodott múzeális [így] tárgyak miatt időszerű a Somogymegyei Múzeum felépítése címmel a lap 2. oldalán közölt, a Somogymegyei Múzeum Egyesület febr. 10-én tartott választmányi üléséről beszámoló cikk címe lényegében kifejezi tartalmát is: „felvetődött a múzeum épületének építési ügye” [amelyben a könyvtár elhelyezése is megoldódott volna]. „Az építkezési munkálatok megkezdése elé azonban igen nagy akadályok gördültek.”

Új elnököt és tisztikart választott a Kereskedők Egyesülete címmel a vasárnap, febr. 11-én tartott 39. közgyűlésről a 3. oldalon megjelent, fél újságoldalt betöltő tudósítás megnevezi a tisztikarba megválasztott könyvtárosokat is, *Hegedűs Györgyöt* [helyesen: Dezsőt] és *Braun Róbertet*.

1940. febr. 19. (hétfő), Új-Somogy, XXII. évf. 40. (6068.) sz.

Tisztújító közgyűlést tartott a Kaposvári Széchényi [így!] Társaskör címmel az újság 4. oldalán fél oldal terjedelmű tudósítás a vasárnap, febr. 18-án lezajlott eseményről, amelyen *id. Cseke Bálint* könyvtárosi jelentése olyan hatást ért el, hogy utána a tagok közül többen ajánlottak fel adományokat a könyvtár állományának felfrissítésére. Az új tisztikarba megválasztott könyvtárnokok: *Führy Imre* és *Nyári József*.

1940. márc. 4. (hétfő), Új-Somogy, XXII. évf. 52. (6080.) sz.

Kőváry Aladár leánygimnáziumi tanár a Hivatalnokok Társaskörének az új elnöke címmel az 1–2. oldalain számol be az újság a kaposvári egyesület vasárnap, 3-án tartott tisztújító közgyűléséről, amelyen könyvtárosokká a *Németh Rezső–Simon István* párost választották meg. – Ugyanezt tartalmazza a *Somogyi Újság* e napi számának 3. oldalán közölt beszámoló is.

1940. márc. 6. (szerda), Új-Somogy, XXII. évf. 54. (6082.) sz.

A népművelés befejezése Attalában – ez az ügyetlenül fogalmazott címe az újság utolsó, 4. oldalán megjelent 24 soros hírnek azt jelenti, hogy e Kaposmenti községben az elmúlt vasárnapon a téli időszakban rendszeresen tartott ismeretterjesztő és egyéb előadások, műsoros rendezvények fejeződtek be. A Gazdakörben és a KAL-egyletben [Katolikus Legényegyletben?] mindegyik helyen van rádió és könyvtár is.

1940. márc. 7. (csütörtök), Új-Somogy, XXII. évf. 55. (6083.) sz.

Március 31-én tartják a kaposvári Iparos Társaskör közgyűlését címmel beszámoló az újság 3. oldalán az egyesület szerdán, márc. 6-án tartott „szépenlátogatott” választmányi üléséről, amelynek végén „Szekér Lajos könyv-

táros bejelentette, hogy a könyvtár rendben van és a tagok rendelkezésére áll”.

1940. márc. 11. (hétfő), Somogyi Újság, XXII. évf. 58. sz.

Kiszélesítik a Kereskedők Egyesülete társadalmi és kulturális tevékenységét – a 4. oldalon e címmel közölt, a vasárnap tartott választmányi ülésről beszámoló cikkben a hivatkozott „társadalmi és kulturális tevékenység” a következő három mondatral szerepel: „*Istvánffy Árpád* a kultúr- és vigalmi bizottság rendszeres működésére javasolta, hogy az egyesület minden második kedden szórakoztató összejevetelt tartson. Kívánják, hogy kulturális és szakkérdések megvitatására is rendszeresítsenek összejeveleteket.” – Továbbá: „Tudomásul vette a választmány a könyvtáros jelentését és új könyvek beszerzésére 120 pengőt szavaztak meg.”

1940. márc. 18. (hétfő), Somogyi Újság, XXII. évf. 63. sz.

A Somogymegyei Múzeum Egyesület közgyűlése címmel a márc 17-én, vasárnap lezajlott tanácskozásról a lap 2. oldalán közölt beszámolóban csak annyi könyvtári vonatkozás fedezhető fel, hogy a gyarapodás felsorolása így kezdődik: „Könyv 20 drb.”

1940. márc. 26. (kedd), Új-Somogy, XXII. évf. 68. (6096.) sz.

Harmadfélezer könyvet osztanak ki Somogy népkönyvtárainak gyarapítására címmel cikk az 1–2. oldalon arról, hogy a 367 Somogy megyei falusi népkönyvtár állományának felfrissítéséről, az elavulttá vált és a kiolvasott művek pótlásáról, időnkénti felfrissítésükről a „kultuszkormány” gondoskodik, mégpedig „részint kicserélés, részint pedig új könyvek rendelkezésre bocsátása útján”. A megyei Népművelési Bizottság kaposvári titkárságának juttatott harmadfélezer [2500] könyvnek a szétosztása és szétküldése most van folyamatban, s ennek következtében „minden falusi népkönyvtár a közel jövőben [így!] 7 darab modern új könyvvel fog gyarapodni”.

1940. márc. 27. (szerda), Somogyi Újság, XXII. évf. 69. sz.

Minden somogyi könyvtárnak újabb könyveket küldött a kultuszminiszter. Somogymegyében ma már a falvak lakossága mellett félélszáznál több puszta is rendelkezik könyvtárral címmel, ill. alcímmel cikk a 2. oldalon arról, hogy a Somogyvármegyei Iskolánkívüli Népművelési Bizottság munkája következtében a megyében jelenleg 367 népkönyvtár van. Mivel a községek száma 312, az 55-ös számbeli többlet azt jelenti, hogy ennyi pusztán is található könyvtár. A kultuszminisztérium évenként kétszer újabb könyveket szokott küldeni a népkönyvtáraknak, az ez évi első küldemény, „amely minden népkönyvtárnak 7-7 új kötetet juttat”, most érkezett meg. *Tamás József* megyei népművelési titkár már meg is kezdte a szétküldést. Több községből az érdekeltek személyesen is beutaztak Kaposvárra, hogy a könyveket minél hamarabb elvihessék.

1940. ápr. 8. (hétfő), Új-Somogy, XXII. évf. 79. (7007.) sz.

Dr. Kaposváry György polgármestert választotta elnökévé a Kaposvári Katolikus Kör címmel az újság első oldalán részletes beszámoló olvasható a vasárnap, 7-én tartott évi rendes közgyűlésről, amelyen ismét *Viza Lajost és Herczeg [igy!] Istvánt* választották meg a kör könyvtárosaivá.

1940. ápr. 8. (hétfő), Somogyi Újság, XXII. évf. 79. sz.

A Kaposváry Gyula dr. polgármester: „végső célom, hogy a Katolikus Kör alappillére legyen a társadalmi élet megerősítésének” címmel a kaposvári Kat. Kör 7-én, vasárnap tartott közgyűléséről az 1–2. oldalakon jelent meg terjedelmes beszámoló. Ez az új vezetőség névsorát is közli: könyvtárossá újból *Viza Lajost és Herczeg Istvánt* választották meg.

1940. máj. 25. (szombat), Új-Somogy, XXII. évf. 117. (7045.) sz.

Hétfőn este nyitják meg az Iparos Társaskör könyvtárát. A kaposvári Iparos Társaskör szép és értékes könyvtárát az új vezetőség átrendeztette s a könyvtárosok most végeztek a munkával. Hétfőn, 27-én este 6–7-ig tartják az első könyvtárórát és ezentúl a tagok rendelkezésére fog állni a könyvtár. *(10 soros hír az újság 10. oldalán.)*

1940. máj. 28. (kedd), Új-Somogy XXII. évf. 119. (7047.) sz.

A Népművelési Bizottság is kegyelettel parentálta el az elhunyt Tallián Andort [ny. alispánt] címmel beszámoló az újság 2. oldalán a Somogy Vármegye Iskolánkívüli Népművelési Bizottságának 27-én tartott évi közgyűléséről, amelynek titkári jelentésében csak egyetlen könyvtári mondat található („A népkönyvtárakból 55.000 könyvet vettek ki az olvasók.”) – illetve ennyit emelt ki a lap.

1940. júl. 22. (hétfő), Új-Somogy, XXII. évf. 165. (7093.) sz.

Láttamozott alapszabályok. A Belügyminisztérium a Bábonymegyeri Polgári Olvasókör, azelőtt Nagybábonyi Polgári Olvasókör módosított alapszabályait láttamozta. *(Az újság 3. oldalán megjelent ötsoros hír szó szerinti szövege.)*

1940. aug. 5. (hétfő), Új-Somogy, XXII. évf. 177. (7105.) sz.

Használt szépirodalmi, mese[-] és ifjúsági könyveket, Színházi életet [Életet], Színházi magazint [Magazint], Pesti Hírlap könyveket [Könyveket], makulatur[a] papirost és tankönyveket állandóan veszek. Steffek Józsa könyvkereskedése[,] Kaposvár, Fő-u. 32. *(Hatsoros apróhirdetés az újság 6., utolsó oldalán.)*

1940. szept. 14. (szombat), Új-Somogy, XXII. évf. 210. (7138.) sz.

A Zrínyi Múzeum Egyesület feladata: a Zrínyi-kultusz ápolása és a Múzeum gyarapítása. Az egyesület közgyűlése c., ill. alc., a „minap” tartott közgyűlésről az újság 3. oldalán közölt beszámoló szerint a 127 tagot számláló szí-

getvári egyesület által támogatott múzeum könyv-, nyomtatvány-, térkép- és oklevélgyűjteménye vétel és ajándékozás révén 106 darabbal gyarapodott a beszámolási időszakban.

1940. szept. 23. (hétfő), Somogyi Újság, XXII. évf. 217. sz.

Falbontó betörők kifosztották a Vár-utcai kistrafikot. Bélyeget, trafikárut és színes [Színes] regényeket vittek magukkal – ez a címe és alcíme a 3. oldalon megjelent 20 soros hírnek, amelyből kiderül, hogy a tettesek az egész ponyvaregény-készletet is összezsomagolták és elemelték.

1940. szept. 24. (kedd), Új-Somogy, XXII. évf. 218. (7146.) sz.

Megalakult a fuúgimnáziumban a Mária Kongregáció címmel 19 soros hír az újság utolsó, 4. oldalán a szept. 22-én, vasárnap [a Somssich Pál Áll. Gimnáziumban] tartott gyűlésről, amelyen a felsősök tagozatában könyvtárossá választották *Simongáti Gyula* VIII., az alsósok tagozatában pedig *Móricz Lajos* IV. osztályos tanulót.

1940. szept. 25. (szerda), Új-Somogy, XXII. évf. 219. (7147.) sz.

Megalakult a Leánygimnázium önképzőköre címmel az újság 3. oldalán közölt 24 soros híradás szerint a Rozgonyi Piroska Önképzőkör új tisztikarába könyvtárosként *Balogh Irén* VIII., *Dick Szuszsanna* VIII., *Pálfalvi* [helyesen: Pálfalvy] *Klára* VIII., alkönyvtárosként pedig *Asztalos Márta* VII., *Böhönyi* [helyesen: Böhönyey] *Erzsébet* VII. és *Kasza Erzsébet* [helyesen: Julianna] VII. osztályos tanulót választották be. – Ugyanez a hír, ugyanezen hibákkal jelent meg a *Somogyi Újság* következő napi, szept. 26-i számának 5. oldalán is.

1940. szept. 27. (péntek), Új-Somogy, XXII. évf. 221. (7149.) sz.

A Megalakult a keristák önképzőköre címmel az újság 3. oldalán közölt 29 soros híradás szerint a Kaposvári Felsőkereskedelmi Iskola Széchenyi Ifjúsági Önképzőkörenek „napokban megalakult” önképzőköre *Vas János* IV. osztályos tanulót választotta könyvtárosává. – Ugyanezen tartalmú híradás jelent meg a *Somogyi Újság* szept. 30-i számának 5. oldalán is.

1940. okt. 17. (csütörtök), Új-Somogy, XXII. évf. 238. (7166.) sz.

Könyveket állandóan veszek. Kozma kölcsönkönyvtár. Fő-u. 9. (Kétsoros hirdetés az újság 6., utolsó oldalán. Ismétlése: okt. 24., 6. l.; okt. 28., 6. l.; okt. 30., 8. l.) – Ugyanez a hirdetés a *Somogyi Újság* ugyanezen számaiban is megjelent az apróhirdetések rovatában.

1940. nov. 16. (szombat), Somogyi Újság, XXII. évf. 262. sz.

Gyarapodnak a somogyi népkönyvtárak címmel nyolcsoros hír olvasható a 2. oldalon arról, hogy Somogyvármegye Iskolánkívüli Népművelési Bizottsága a közeli napokban minden somogyi népkönyvtárnak 11 olyan

könyvet küld, amelyet a kultuszminiszter [a vallás- és közoktatásügyi miniszter] bocsátott rendelkezésére.

1940. nov. 18. (hétfő), Új-Somogy, XXII. évf. 263. (7191.) sz.

Értékes könyveket kaptak a somogyi népkönyvtárak címmel 13 soros hír az újság 5. oldalán arról, hogy a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztériumtól [könyvtáranként] újabb 11 könyvet [művet] kapott Somogyvármegye Iskolánkívüli Népművelési Bizottsága a népkönyvtárak állományának gyarapítására. Ezeket a könyveket a bizottság értesítése, szétküldött körlevele alapján máris átveheti valamennyi népkönyvtár.

Használt szépirodalmi, mese- és ifjúsági könyveket, Színházi Magazint, Színes regénytárt [Regénytárt], Pesti Hírlap könyveit [Könyveket] állandóan veszek. Steffek Józsa könyvkereskedő, Fő-u. 32. (Ötsoros apróhirdetés az újság 6., utolsó oldalán.) Ismételése: dec. 16., 8. l. – a Színházi Magazin helyett a Színházi Élet vételét és valamennyi cím eladását is kínálva, a Színes Regénytárt pedig kihagyva.

1940. dec. 3. (kedd), Somogyi Újság, XXII. évf. 276. sz.

A Rendkívüli érdeklődés mellett tartotta közgyűlését a Nagyboldogasszony Egyházközség címmel az 1–2. oldalon közölt beszámoló szerint a hétfőn tartott közgyűlésen bemutatott és jóváhagyott 1941. évi költségvetésben a könyvtárára 200 pengőt fordít a kaposvári egyházközség.

1940. dec. 10. (kedd), Új-Somogy, XXII. évf. 282. (7210.) sz.

Népművelési Bizottság a Balaton mellett somogyi házat létesít címmel beszámoló az újság 1–2. oldalain a Somogyvármegye Iskolánkívüli Népművelési Bizottsága által dec. 9-én tartott évi első közgyűléséről, amelyen *Tamás József* titkár ismertette az elnöki jelentést, megemlítve azt a tényt is, hogy a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium ebben az évben újabb 11-11 kötet könyvvvel gyarapította a falusi és a tanyai könyvtárak állományát. Az ülésen szóba került a Kaposváron létesítendő népkönyvtár ügye is – ebben úgy döntött a bizottság, hogy Tamás Józsefre bízák a megfelelő helyiség megkeresését.

1940. dec. 10. (kedd), Somogyi Újság, XXII. évf. 282. sz., 2. l.

Százezer kosarat rendeltek Somogy megyében Németország részére címmel és *Évadnyitó közgyűlést tartott a Somogy megyei Népművelési Bizottság* alcímmel beszámoló a dec. 9-én lezajlott tanácskozásról, amelyen *Tamás József* vármegyei népművelési titkár a könyvtárakról elmondta, hogy a „tanyákat kis könyvtárakkal is ellátják”. „A vármegyében ezidőszereint 367 könyvtárt rendezett be a Bizottság. Kaposváron öt könyvtár van. Ezzel kapcsolatban felvetődött annak gondolata, hogy ezeket a könyvtárakat egyesítsék és egy nagy könyvtárat állítsanak fel a város központjában. A könyvtárak forgalma így elaprózva nem megfelelő.”

1940. dec. 10. (kedd), Somogyi Újság, XXII. évf. 282. sz.

Missziós tagfelvétel Beleznán címmel 21 soros híradás a 3. oldalon arról, hogy ünnepélyes keretek között folyt le a beleznai missziós leányegyesület (OMIL) tagfelvétele, melyet a *Magyar álom[.] magyar valóság* című színdarab bemutatása követett. „A befolyt önkéntes adományokat könyvtáralapításra fordítják a lelkes missziós leányok...”

1940. dec. 16. (hétfő), Somogyi Újság, XXII. évf. 287. sz., 2. l.

Nem oldható meg a Múzeum építésének ügye a jelenlegi helyiségek kibővítésével c. beszámoló a vasárnapi választmányi ülésről. Az építkezés céljára már 110 ezer P áll rendelkezésre.

1941. jan. 11. (szombat), Új-Somogy, XXIII. évf. 8. (7234.) sz., 5. l.

Egy fejezet a somogymegyei népművelés múltjából címmel fél újságoldal terjedelemben ismerteti *Tamás József*, Somogyvármegye Népművelési Bizottságának titkára az Erdőcsokonyán 1868. jan. 16-án alakult *erdőcsokonyavidéki népművelési egyeslet* történetét, amelyet a *vitész Szalóky Lajos* csökölyi igazgatótanító által neki átadott régi könyvekből és iratokból ismerhetett meg. A széles körű társadalmi és szociális tevékenységeket magára vállaló egyesület például népkönyvtárakat is fenntartott. Több mint 50 évig működött, majd a világháború után *Szalóky Dániel* tanító, az egyik alapító próbálta újból életre kelteni, de a cikk szerzője szerint a megváltozott idők miatt kevés sikerrel. (E cikket az olvasókörök, -egyletek történetével foglalkozó kutatóknak érdemes eredetiben is tanulmányozniuk. – *Az összeáll.*)

1941. jan. 27. (hétfő), Új-Somogy, XXIII. évf. 21. (7247.) sz.

Használt szépirodalmi, mese[-] és ifjúsági könyveket, Pesti Hírlap könyveket [Könyveket], Színházi Életet állandóan veszek és eladok. Steffek Józsa könyvkereskedő[.] Kaposvár, Fő u. 32. (Ötsoros apróhirdetés az újság 6., utolsó oldalán. Ismételve: febr. 6., 4. l.)

1941. febr. 1. (szombat), Új-Somogy, XXIII. évf. 26. (7252.) sz.

Száz taggal Iparoskör alakult Balatonlellén címmel az újság 6. oldalán közöltek szerint a sok kísérletezés után megalakult kör „tisztikarába” két könyvtárost is választottak *Czollenstein József* és *Kruppay Mihály* személyében.

1941. febr. 3. (hétfő), Új-Somogy, XXIII. évf. 27. (7253.) sz.

Részleges tisztújítást tartott a Széchenyi Társaskör a vasárnapi közgyűlésen címmel terjedelmes beszámoló az újság 5. oldalán a febr. 2-án lezajlott eseményről, amelyen a könyvtáros évi jelentése is elhangzott. A 7000 lelkes városrész társaskörének közgyűlése hozzájárult ahhoz, hogy az 1941. évi költségvetésben nagyobb anyagi áldozatot fordítsanak beszerzésekre és kötetésekre a Kör könyvtárának felfrissítése érdekében. A közgyűlés a kör

elnökének lelkes felhívásával ért véget, egyebek között arról, hogy a tagok „felesleges könyveiket ajánlják fel a Kör könyvtárának”.

1941. febr. 3. (hétfő), Somogyi Újság, XXIII. évf. 27. sz.

A Részleges tisztújító közgyűlést tartott a Széchenyi Társaskör címmel a lap 3. oldalán közölt beszámoló szerint a vasárnap, 2-án lebonyolított közgyűlés meghallgatta Nyári [Nyáry?] János könyvtáros jelentését is.

1941. febr. 5. (szerda), Somogyi Újság, XXIII. évf. 29. sz.

Új elnököt választott a 74 éves Szigetvári Ker.[eszmény] Olvasóegylet címmel beszámoló a lap 2. oldalán a vasárnap, febr. 2-án tartott évi rendes közgyűlésről, amelyen könyvtárossá Jerkó Istvánt és Jádi Gyulát választották meg.

1941. febr. 8. (szombat), Új-Somogy, XXIII. évf. 32. (7257.) sz.

A 73 éves Szigetvári Olvasóegylet közgyűlése címmel a febr. 9-én, vasárnap tartott közgyűlésről az újság 4. oldalán beszámoló cikk szerint e rendezvényen az új tisztkarba két könyvtárost is beválasztottak, ezek nevét azonban nem közli a lap. (Vö. *Somogyi Újság*, febr. 5. – Az összeáll.)

1941. febr. 17. (hétfő), Új-Somogy, XXIII. évf. 39. (7265.) sz.

Közgyűlést tartott a Somogymegyei Múzeum-Egyesület címmel hosszú beszámoló a 4. oldalon a febr. 15-én, szombaton tartott rendes évi közgyűlésről, amelyen a múzeum könyvtáráról csak annyi hangzott el, hogy az az elmúlt évben 49 „darabbal” gyarapodott. (Ugyanennyi információt tartalmaz a *Somogyi Újság* e napi számának 4. oldalán megjelent beszámoló is.)

1941. febr. 24. (hétfő), Új-Somogy, XXIII. évf. 45. (7271.) sz.

Lojkó Miklós osztálymérnök a Vasutas Dal- és Társaskör új elnöke – ezzel a címmel beszámoló olvasható az újság 3. oldalán a vasárnap, 23-án tartott rendes évi közgyűlésről, amelyen az új vezetőségbe könyvtárosként Toronyi Lászlót, segédkönyvtárosként Jenőffy Károlyt és Dani Lajost választották be.

1941. febr. 24. (hétfő), Somogyi Újság, XXIII. évf. 45. sz.

Új tisztkart választott a Vasutasok Dal- és Társasköre a vasárnap, 23-án tartott közgyűlésén, amelyen az új könyvtáros Lóky Gábor lett – a fenti, dőlt betűkkel kiemelt címmel a lap 2. oldalán közölt rövid leírás szerint. [A könyvtárosról közölt adat tévedés: Lóky – helyesen: Lóki – Gábort háznagygyá választották meg. – Az összeáll.]

1941. márc. 3. (hétfő), Új-Somogy, XXIII. évf. 51. (7277.) sz.

Tisztújító közgyűlést tartott a kaposvári Hivatalnokok Társasköre a címe a vasárnap, márc. 2-án lezajlott összejeövetelről az újság 3. oldalán közölt beszámolónak, amelyből az is kiderül, hogy könyvtárossá [ismét] Németh Rezsőt és Simon Istvánt választották meg.

1941. márc. 3. (hétfő), Somogyi Újság, XXIII. évf. 51. sz.

„Legyen a Kaszinó irányító társadalmi elgondolások kiinduló állomása” – az ezt az idézetet címként viselő beszámoló, a 3. oldalon közölt cikk szerint a Kaposvári Nemzeti Kaszinó vasárnap, márc. 2-án tartott évi rendes közgyűlésén *Kengyel Miklós* gimnáziumi igazgató [helyesen: címzetes igazgató] terjesztette elő könyvtárosi jelentését, amelyben 40 – új – kötetes évi gyarapodást is megemlített.

A Díszelnökévé választotta a polgármestert a Hivatalnokok Társasköre címmel a kaposvári egyesület vasárnap, márc. 2-án tartott évi rendes közgyűléséről beszámoló, a lap 4. oldalán megjelent írás közli az új tisztikar névsorát, amelyben ismét a két régi könyvtáros, *Németh Rezső* és *Simon István* neve olvasható.

1941. márc. 17. (hétfő), Új-Somogy, XXIII. évf. 62. (7288.) sz.

A Példátlan nagy érdeklődés kísérte a Kereskedők Egyesületének 40. évi közgyűlését címmel a 2. oldalon közölt beszámoló szerint az egyesület főtítkára jelentésében azt is megemlítette, hogy a Pécsi Kereskedelmi és Iparkamara 200 pengőt adományozott az egyesületnek a könyvtár fejlesztésére. Az új tisztikar megválasztása során két új könyvtáros került be a vezetőségbe: *Dorogi István* és *Bogár Endre*.

1941. ápr. 7. (hétfő), Új-Somogy, XXIII. évf. 79. (7305.) sz.

László Géza a Levente Egyesület elnöke címmel a 2. oldalon közölt közgyűlési beszámoló szerint a szombaton, 5-én az Iparosszékházban tartott közgyűlés *Gaál [Gál] Sándor* katolikus hittanárt választotta meg a Kaposvári Levente Egyesület könyvtárosává.

1941. ápr. 7. (hétfő), Somogyi Újság, XXIII. évf. 79. sz.

Újjáalakult és új tisztikart választott a kaposvári Levente Egyesület címmel beszámoló a lap 3. oldalán a szombaton, ápr. 5-én az Iparosszékházban tartott újjáalakuló és alapszabály-módosító közgyűlésről, amelyen a leventék könyvtárosává *Gaál [Gál] Sándor* [katolikus] hittanárt választották meg.

1941. máj. 14. (szerda), Somogyi Újság, XXIII. évf. 110. sz.

A Somogymegyei Múzeum épületének felépítéséhez megfelelő telek átengedését kéri a polgármestertől [mivel a Honvéd térre tervezett helyre más épületet emelnek] címmel a Somogymegyei Múzeum Egyesület 13-án tartott üléséről az 1–2. oldalon megjelent cikkből az is kiderül, hogy az építkezésre rendelkezésre álló alap 110 ezer P-re nőtt.

1941. máj. 26. (hétfő), Somogyi Újság, XXIII. évf. 119. sz.

Könyveket állandóan veszek. Kozma kölcsönkönyvtár, Fő-u. 9. (Kétsoros hirdetés a lap 6., utolsó oldalán. Ismételve: jún. 3., 6. l.; jún. 5., 6. l.)

1941. jún. 6. (péntek), Új-Somogy, XXIII. évf. 128. (7354.) sz.

Elmarad a Kaszinó két könyvtárórája. A kaposvári Nemzeti Kaszinóban e hó 9-én és 16-án a szokásos könyvtáróra elmarad, mivel ekkor mindkét könyvtáros hivatalos elfoglaltsága miatt akadályoztatva van a könyvtáróra megtartásában. *(Nyolcsoros hír az újság 3. oldalán.)*

1941. jún. 7. (szombat), Somogyi Újság, XXIII. évf. 129. sz.

Elmarad a Kaszinó két könyvtárórája. A kaposvári Nemzeti Kaszinó jún. 9-i és 16-i könyvtárórái elmaradnak, mert *Kengyel Miklós* igazgató [helyesen: címzetes igazgató], a kaszinó könyvtárosa Békéscsabára utazik érettségi biztosítási minőségben. *(Hétsoros hír a lap 11. oldalán.)*

1941. jún. 11. (szerda), Új-Somogy, XXIII. évf. 132. (7558.) sz.

Az iskolán kívüli népművelés programjába veszi Somogyban a filmfelvételek útján való ismeretterjesztést is – az ezzel a címmel a Somogy Vármegye Iskolán kívüli Népművelési Bizottságának elmúlt évi munkájáról 10-én, kedden tartott közgyűlésről beszámoló, az újság 2–3. oldalain közölt terjedelmes cikk a következő könyvtári adatokat tartalmazza *Tamás József* vármegyei népművelési titkár évi jelentéséből: „Népkönyvtárunk van 307, gazdasági könyvtárunk 137, [összesen] 43.000 kötetrel, amelyeket 13.060 olvasó kölcsönzött ki.”

1941. jún. 11. (szerda), Somogyi Újság, XXIII. évf. 132. sz.

6691 előadás, 307 népkönyvtár egy évi munka mérlege – ezt a pongyola címet viseli a Somogyvármegye Iskolán kívüli Népművelési Bizottságának „tegnap” tartott éves közgyűléséről a lap 1–2. oldalain tudósító cikk, amely a népkönyvtárak számának a címben való közlésén felül róluk csak annyi többletet közöl a titkári évi jelentésből, hogy ezek a könyvtárak az év folyamán 13-13 kötet könyvet kaptak a Vallás- és Közoktatástügyi Minisztériumtól.

1941. jún. 16. (hétfő), Új-Somogy, XXIII. évf. 135. (7361.) sz., 2. l.

Közügyűlést tartott a Kaposvári Iparos Társaskör. A vasárnap, 15-én tartott közgyűlésen ismét a régi tisztikart választották meg.

1941. jún. 18. (szerda), Somogyi Újság, XXIII. évf. 137. sz.

Összeállították a hatnapos balatonföldvári népművelő tanfolyam munkarendjét címmel a lap 3. oldalán részletes program olvasható a Somogyvármegyei Iskolán kívüli Népművelési Bizottság szokásos, ebben az évben Balatonföldváron jún. 22. és 29. között lebonyolítandó nyári továbbképzéséről. Jún. 27-i programjában szerepel *Weissenbacher József* népművelési titkár 8 órától 10-ig tartandó előadása is, amelynek címe: *A műkedvelői előadások[,] ünnepélye[k] és népkönyvtárak.*

1941. júl. 5. (szombat), Új-Somogy, XXIII. évf. 152. (7378.) sz.

A Szigetvári Levente Egyesület tisztújító közgyűlése címmel az újság 11. oldalán megjelent cikkben olvasható az is, hogy a „most” tartott rendkívüli közgyűlésen megválasztott új tisztikarban a könyvtáros: *Magyar József*.

1941. júl. 16. (szerda), Somogyi Újság, XXIII. évf. 161. sz.

Augusztus 4-ig nem tart könyvtárórát a Kaszinó. A Kaposvári Nemzeti Kaszinóban augusztus 4-ig könyvtári órát nem tartanak. (*Háromsoros hír a lap 3. oldalán.*)

1941. júl. 18. (péntek), Somogyi Újság, XXIII. évf., 163. sz.

[A] *Nemzeti Kaszinó könyvtárórája.* A Nemzeti Kaszinó legközelebbi könyvtáróráját augusztus 4-én, hétfőn délután tartja. (*Négy soros hír a lap 3. oldalán.*) – Ugyanezen hír az *Új-Somogy* e napi számának 3. oldalán szintén megjelent, sőt az *Ú-S* megismételte júl. 19-i számában is, a 7. oldalon.

1941. szept. 9. (kedd), Somogyi Újság, XXIII. évf. 205. sz.

Népművelés Somogyban címmel negyedoldalas ismertetés a lap 5. oldalán *Tamás József*nek, a vármegyei iskolán kívüli népművelési titkárnak „tisztán somogyi vonatkozású” népműveléstörténeti munkájáról, amelyben a szerző „beszámol a népkönyvtárról” is. A könyv címét nem említi meg a *(nat)* aláírással recenzor: *Noszlopy Aba Tihamér*. [Tamás József: *Népművelés Somogyban. Népműveléstörténeti monográfia.* Kaposvár, 1941., 70, 15 l. Jelzete az Orsz. Széchényi Könyvtárban: 275.777.]

1941. szept. 13. (szombat), Új-Somogy, XXIII. évf. 209. (7435.) sz.

A Zrínyi Miklós Múzeum Egyesület közgyűlése Szigetváron címmel a szept. 7-én történt eseményről az újság 2. oldalán közölt beszámoló szerint az egyesület könyv-, nyomtatvány- és oklevélgyűjteménye az utolsó évben 150 darabbal gyarapodott.

1941. szept. 24. (szerda), Somogyi Újság, XXIII. évf. 218. sz.

Könyveket küldött a kultuszminiszter a vármegye népkönyvtárainak címmel a lap 2. oldalán közölt cikk szerint a vármegye összes községében, pusztáján és lakott településén van már népkönyvtár, amelyet részben a kultuszminisztérium, részben a vármegyei [iskolán kívüli] népművelési bizottság szervezett, és időnként könyvajándékokkal gyarapított is. Így juttat el 22-24 kötetet [a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium] most is a népkönyvtárak kezelőjéhez. A könyvek között időszerű kérdésekkel és a mai élethez szükséges ismeretekkel foglalkozó munkák egyaránt vannak. Olyanok, amelyeket „a nép olvasni vágyó része, valamint a népművelést végző tanítók, lelkészek stb.” már régen várnak. // A könyvek átvételére szóló felhívás már kiment a könyvtárkezelőkhöz, ezért a népművelési bizottság azt kéri a népkönyvtárakat kezelő tanítóktól, hogy az átvételről személyesen vagy megbízottjuk útján sürgősen gondoskodjanak. – Ugyanez a közlemény *Könyveket küldött a VK. Minisztérium a népkönyvtáraknak* címmel és szinte

szó szerint azonos szöveggel megjelent az *Új-Somogy* következő, szept. 25-i számának 8., utolsó oldalán is.

1941. szept. 27. (szombat), Somogyi Újság, XXIII. évf. 221. sz.

A Megalakult a leánygimnázium önképző köre címmel a lap 11. oldalán közölt hír szerint a kaposvári leánygimnázium Rozgonyi Önképzőkörének tegnap [szept. 26-án, pénteken] tartott alakuló gyűlésén két főkönyvtárost is választottak *Asztalos Márta* és *Kasza Erzsébet* [Julianna?] VIII. oszt. tanulók személyében.

1941. szept. 29. (hétfő), Új-Somogy, XXIII. évf. 222. (7448.) sz.

A Megindult az egyesületi élet a kaposvári középiskolákban címmel a 4. oldal háromnegyedét betöltő összesítésében az újság némelyik iskolának a tanévre megválasztott könyvtárosaikat név szerint is megemlíti. Így a leánygimnázium Rozgonyi Piroska Önképzőkörének főkönyvtárosaikat, *Asztalos Márta* és *Kasza Erzsébet* [Julianna?] VIII. oszt. tanulókat, a Felsőkereskedelmi Iskola vonatkozásában pedig *Magai* [helyesen: Magony] *Miklós* IV. évfolyamos tanulót. [Kasza Erzsébet neve hat évben Julianna – egyszer Júlia – és két évben Erzsébet formában szerepel az iskolai értesítőben.]

1941. okt. 1. (szerda), Somogyi Újság, XXIII. évf. 224. sz.

Megalakult a leánygimnázium Mária Kongregációja címmel a lap utolsó, 4. oldalán közölt híradás szerint a „tegnap” tartott ülésén a Kaposvári Egyesületi Leánygimnázium Mária Kongregációja könyvtárost is választott *Sárközy Vera* [helyesen: Veronika] VIII. oszt. tanuló személyében.

1941. okt. 2. (csütörtök), Új-Somogy, XXIII. évf. 225. (7451.) sz.

Megalakult a fiúgimnázium önképzőköre. A Virág Benedek Önképzőkör alakuló gyűlésén főkönyvtárossá *Kmety István* VIII., alkönyvtárossá *Frey András* VII/b. oszt. tanulót választották az újság 7. oldalán közölt 13 soros hír szerint.

1941. okt. 20. (hétfő), Új-Somogy, XXIII. évf. 240. (7466.) sz.

Gazdag programot tűzött ki megvalósításra az Iskolánkivüli Népművelési Bizottság Kaposváron címmel beszámoló az újság 3. oldalán e vármegyei bizottságnak szombaton, 18-án délután a vármegyei házában tartott üléséről, amelyen egyebek között „Sok szó esett egy [kaposvári] közkönyvtár felállításáról és a népművelésbe való bekapcsolásáról is, de etéren [így!] még nem alakult ki a végleges álláspont.”

1941. okt. 20. (hétfő), Somogyi Újság, XXIII. évf. 240. sz.

Kaposvárra vonatkozóan nagy tervet dolgozott ki az Iskolánkivüli Népművelési Bizottság címmel beszámoló a lap 1–2. oldalain e vármegyei szerv okt. 18-án, szombaton tartott értekezletéről, amelyen „Egy városi népkönyvtár felállításának kérdése is megbeszélés tárgya volt”.

1941. okt. 28. (kedd), Új-Somogy, XXIII. évf. 247. (7473.) sz.

A megvalósulás stádiumába jutott el a Somogymegyei Múzeum kaposvári építkezése. Kiírták a „Széchényi” [így!] Kultúrház építési munkálataira a versenytárgyalást címmel, ill. alcímmel a lap 2. oldalán közzé tették a versenytárgyalási hirdetményt, az ajánlattevőknek a nov. 18-i határidőt megadva.

1941. dec. 15. (hétfő), Új-Somogy, XXIII. évf. 286. (7512.) sz.

A Megállapították az iskolán kívüli népművelés idej programját címmel a Somogyvármegye Iskolán kívüli Népművelési Bizottságának szombaton, 13-án tartott közgyűléséről az újság 3. oldalán közölt beszámolóban egyetlen szó sem olvasható a könyvtárakról, a megye könyvtárügyéről.

1941. dec. 15. (hétfő), Somogyi Újság, XXIII. évf. 286. sz.

A Somogyvármegye iskolán kívüli népművelési bizottságának idej programja 5874 előadás címmel a bizottság szombaton, dec. 13-án tartott rendes évi közgyűléséről a lap 2. oldalán közölt beszámolóban nincs semmiféle utalás a könyvtárakra-könyvtárügyre, legfeljebb annyi, hogy Rottensteiner Richárd [középiskolai] igazgató „a vidéki előadóknak segítő könyvekkel való ellátását sürgette”.

1941. dec. 19. (péntek), Új-Somogy, XXIII. évf. 290. (7516.) sz.

Íróasztal eladó. Könyveket állandóan veszek. Kozma kölcsönkönyvtár, Fő-u. 9. sz. (Háromsoros apróhirdetés az újság 4., utolsó oldalán. Ismételve dec. 22., 8. l.)

1941. dec. 22. (hétfő), Somogyi Újság, XXIII. évf. 292. sz.

Íróasztal eladó. Könyvet állandóan veszek. Kozma kölcsönkönyvtár, Fő u. 9. sz. (Kétsoros apróhirdetés a lap 6. oldalán.)

1941. dec. 24. (szerda), Somogyi Újság, XXIII. évf. 294.

A lap karácsonyi számának mellékletében, a IV–V. oldalakon megjelent Iskolán kívüli népművelésünk mai feladatai c. cikkében Tamás József vármegyei népművelési titkár külön bekezdést szánt a népkönyvtáraknak: A „kultuszminisztérium másfél évtized óta rendszeresen gondoskodik a községi népkönyvtáraknak könyvadományaival való gyarapításáról.” – írja, majd a detektív stb. regények olvasása helyett a „jó könyvek” kézbeadásának fontosságát hangsúlyozza, hogy a nép gyermekei „olvassák, ismerjék meg a hosszú téli estéken a szép, fenkölt, „tisztult” eszmévilágot, nagy íróink, költőink alkotásait”.

1942. jan. 2. (péntek), Új-Somogy, XXIV. évf. 1. (7525.) sz.

A kaposvári kórház könyvtárának gyarapítására fordítja vagyonát a feloszlott Somogyvármegyei Orvosszövetség címmel az újság 2. oldalának negyedét elfoglaló cikk az 1941. dec. 31-én a kórház könyvtárában tartott közgyűlésről – amelyet a választmány ülése előzött meg – a következők-

ben számol be: A pénztáros jelentése szerint a szövetség pénzkészlete 608 P, a segélyalapé 727 P, az akkori tagok díjhátraléka pedig 1270 P. (Ennek behajtására bizottság alakítását határozta el a közgyűlés.) A szövetség további sorsának meghatározásáról annak alapján született meg a döntés, hogy előzőleg a 135 tagot levelezőlapon megkérdezték véleményükről. Csak 59-en válaszoltak, és közülük mindössze 15-en szavaztak a további működés mellett, 44-en ellene. „A közgyűlés határozata szerint a Szövetség vagyonát, amelyből eddig a kartársak özvegyeit és árváit segélyezték, a kaposvári közkórház könyvtárának gyarapítására fordítják, azzal a kikötéssel, hogy a volt Szövetség tagjai életük végéig használhatják a közkórház 40.000 pengő értékű könyvtárát, amelyben 2000 pengő értéket tesznek [ki] a Szövetség által adományozott könyvek.” – A közgyűlés végül kimondta, hogy a megszűnt helyett Kaposváron megalakítják a Pécsi Orvosi Kamara helyi, somogyi csoportját.

1942. jan. 3. (szombat), Új-Somogy, XXIV. évf. 2. (7526.) sz.

Szilveszteri műkedvelő Bőhönyén címmel 23 soros hír az újság 11. oldalán a bőhőnyei Iparos Ifjúsági Olvasókör által a saját maga javára a Baumann-féle központi vendéglőben nagy sikerrel lebonyolított, táncmulatsággal egybekötött műkedvelő előadásáról, a *Falu gyöngye* c. színdarab bemutatásáról.

1942. jan. 10. (szombat), Új-Somogy, XXIV. évf. 7. (7531.) sz.

A Szigetvári Kisgazdakör egy gazdaifjút küld a Téli Gazdasági Iskolába címmel és *A Kör tisztújító közgyűlése* alcímmel az újság 2. oldalán közölt részletes beszámolóban az is olvasható, hogy a kör új tisztikarába könyvtárost is választottak, mégpedig *Derkács Istvánt*.

1942. jan. 22. (csütörtök), Új-Somogy, XXIV. évf. 17. (7541.) sz.

A Levente Egyesület közgyűlést tart címmel az újság 3. oldalán megjelent előzetes híradás szerint a Kaposvári Levente Egyesületnek jan. 25-én a Turul pályán levő új Leventeszékházban sorra kerülő közgyűlésén a tervezett tárgysorozat 4. pontja a könyvtárosi jelentés lesz.

1942. jan. 26. (hétfő), Új-Somogy, XXIV. évf. 20. (7544.) sz.

Az Újból vitéz Verhás Jenő lett a Széchenyi Társaskör elnöke címmel a 25-én, vasárnap délután lebonyolított évi rendes közgyűlésről az újság 3. oldalán közölt beszámoló szerint a donnervárosi egyesület új tisztikarába két könyvtárost választottak be: *Berkes Jánost* és *Nyári Józsefet*.

1942. febr. 3. (kedd), Új-Somogy, XXIV. évf. 26. (7550.) sz.

A kaposvári Levente Egyesület múltévi értékes munkájáról számoltak be és tiszt.[eletbeli] tagokat választottak a hétfői közgyűlésen címmel az újság 2. oldalán a febr. 2-án a „Turul-Levente sportpályán levő új Leventeszékházban” lezajlott eseményről szóló cikknek könyvtári vonatkozása is van: a beszámolók között elhangzott *Gál Sándor* [Gál] – káplán – könyvtárosi jelentése is.

1942. febr. 7. (szombat), Új-Somogy, XXIV. évf. 30. (7554.) sz.

A szigetvári Ker.[esztény] Olvasóegylet most tartotta 74-ik közgyűlését címmel az újság 4. oldalának kb. egyharmadát elfoglaló cikk a könyvtárról is több adatot közöl a febr. 2-án lezajlott eseményről beszámolva: *Regöly István dr.* segédjegyző titkári jelentése szerint a 347 tagú egyesület könyvtárában 1213 kötet van, olvasóinak száma 119, akik a könyvtárból 526 kötetet vettek ki [feltehetőleg az elmúlt év folyamán]. „*A napokban tragikus módon elhunyt vitéz Horvát László ezredes 40 kötetet adományozott a könyvtárnak.* Az egyesület 10 napilapot, 1 hetilapot és 3 képeslapot járát.” – Az új tisztkarba két könyvtárost választottak: *Jerkó Istvánt* és *Steuer Lászlót*.

1942. febr. 13. (péntek), Új-Somogy, XXIV. évf. 35. (7559.) sz.

A Széchenyi Társaskör megemlékezése a harctéren küzdő hős somogyi honvédekről címmel az újság 2. oldalán beszámoló olvasható a donnervárosi kör csütörtökön, febr. 12-én tartott választmányi üléséről, amelyen jelentések előterjesztésére is sor került – a könyvtárosira is.

1942. febr. 18. (szerda), Új-Somogy, XXIV. évf. 39. (7563.) sz.

A Nagy elismerést szavazott a közgyűlés Gönczi Ferenc igazgatónak címmel a Somogy megyei Múzeum Egyesület febr. 17-i közgyűléséről a 2. oldalon beszámoló cikkben a múzeum könyvtáráról annyi olvasható, hogy az az elmúlt évben „22 darabbal gyarapodott”.

1942. febr. 18. (szerda), Somogyi Újság, XXIV. évf. 39. sz.

A Lelkes érdeklődés kísérte a Múzeum Egyesület közgyűlését címmel a lap 1–2. oldalain megjelent beszámolóból könyvtári szempontból csak annyi derül ki, hogy a „tegnap délután” a vármegyeházán tartott gyűlésen elhangzott évi beszámoló szerint a múzeum könyvtára 1941-ben 22 darabbal gyarapodott.

1942. febr. 21. (szombat), Somogyi Újság, XXIV. évf. 42. sz.

Műkedvelő Belezsnán címmel 20 soros hír jelent meg a lap 11. oldalán a helyi Missziós Leányifjúság jól sikerült farsang végi előadásáról (szavalatok, énekszámok, színi jelenetek), amelynek tiszta jövedelmét a könyvtár javára fordítják.

1942. febr. 23. (hétfő), Új-Somogy, XXIV. évf. 43. (7567.) sz.

A Háromszorosára emelkedett az elmúlt évben a Hivatalnokok Társaskörének forgalma címmel a kaposvári egyesület febr. 22-én tartott közgyűléséről az újság 2. oldalán közölt beszámoló szerint az új tisztkarba beválasztott két könyvtáros: *Simon István* és *Német [így] R.[ezső]*.

A Közgyűlést tartott a Vasutasok Társasköre címmel az újság 5. oldalán az eseményről közölt 28 soros hír szerint a Kaposvári Vasutasok Dal- és

Társasköre 22-én megválasztott új vezetőségébe ismét három könyvtáros került be *Toronyi László, Molnár Lajos és Farkas Lajos* személyében.

1942. febr. 23. (hétfő), Somogyi Újság, XXIV. évf. 43. sz.

Adósságmentes a Hivatalnokok Társasköre a tökéletes reorganizáció útján címmel rövid beszámoló a lap 2. oldalán az egyesület vasárnap [22-én] tartott éves közgyűléséről, amelyen újból a régi vezetőséget választották meg.

A Tisztújító közgyűlést tartott a szépen fejlődő Vasutasok Dal- és Társasköre címmel a lap 3. oldalán megjelent beszámoló szerint az egyesület Irányi Dániel utcai székházában vasárnap, 22-én tartott éves közgyűlésén „egyhangú lelkesedéssel” megválasztott új tisztikarba „könyvtárnok”-ként *Molnár Lajos és Farkas Lajos* került be.

1942. márc. 10. (kedd), Új-Somogy, XXIV. évf. 56. (7580.) sz.

Feléledt és új tisztikart választott vasárnap a Karádi Gazdakör címmel csaknem fél oldalt betöltő cikk foglalkozik az újság 2. oldalán a márc. 8-án a községházán tartott alakuló üléssel. Ezen a 200 jelenlevő gazda egyhangúlag megválasztotta a régi kör elnökét, *Berki Jánost* az új kör elnökévé, a tisztikarba pedig könyvtárost is választottak *Vucskó Pál* személyében.

1942. márc. 16. (hétfő), Somogyi Újság, XXIV. évf. 61. sz.

A társadalmi összefogás erejét hirdették meg a kaposvári Kaszinó tegnapi közgyűlésén címmel a lap 3. oldalán a „tegnap” [vasárnap] délután lezajlott eseményről közölt beszámoló szerint a közgyűlésen elhangzott *Kengyel Miklós* könyvtárosi jelentése is.

1942. márc. 31. (kedd), Új-Somogy, XXIV. évf. 73. (7597.) sz.

A Teljesen keresztény tisztikarral folytatja értékes működését a Kaposvári Kereskedők Egyesülete címmel az újság 1–2. oldalán megjelent, a márc. 30-án lebonyolított közgyűlésről beszámoló cikk szerint az egyhangúlag megválasztott, „őskeresztény” új tisztikarba könyvtárosként *Dorogi István* került be.

1942. ápr. 4. (szombat), Új-Somogy, XXIV. évf. 76. (7600.) sz.

A Ma megnyílt a vármegyei közkórház könyvtára és olvasóterme címmel az újság a 2. oldalán a következő információkat közli: A kórház az orvosi továbbképzés elősegítése céljából intézeti szakkönyvtárát jelentékenyen kibővítette, számos modern tudományos művel állományát felfrissítette, s egyidejűleg tágas olvasó- és előadótermet is létesített. Miután hosszabb ideig tartó átrendezése befejeződött, a mai nappal átadták rendeltetésének, és megnyitották az érdeklődők számára. A kikölcsönzött könyvek után csekély használati díjat számít fel a kórház, azonban a kórházi orvosok és a volt Somogy megyei Orvos Szövetség tagjai a díjak fizetése alól mentesítve vannak. Hivatalos könyvtári órák: hétköznap délelőtt 10-től 1 óráig, délután pedig

4-től 6 óráig. Az olvasóterem azonban mind hétköznap, mind vasárnap este 8 óráig nyitva van.

1942. ápr. 7. (kedd), Somogyi Újság, XXIV. évf. 77. sz.

A Megnyílt a kaposvári kórházi könyvtár és olvasó igen nagy betűfokozatú címmel viszonylag rövid, 24 soros beszámoló jelent meg a lap 4. oldalán arról, hogy a kórház az orvosi továbbképzés elősegítése céljából intézeti szakkönyvtárát számos modern tudományos munka megszerzésével kibővítette-felfrissítette, és egyidejűleg tágas olvasó- és előadótermet létesített. A hosszabb idő óta tartó rendezési munka befejeztével a mai nappal a könyvtárát és az olvasótermet átadták rendeltetésének. A kikölcsezőt könyvek után csekély használati díjat számít fel a kórház, azonban az aktív kórházi orvosok s a volt Somogymegyei Orvosi Szövetség jogosult tagjai ingyen használhatják. A hivatalos könyvtárórák: hétköznapokon délelőtt 10-től 1, délután 4-től 6 óráig. Az olvasóterem azonban hétköznap és vasárnap is este 8 óráig nyitva áll.

1942. ápr. 17. (péntek), Somogyi Újság, XXIV. évf. 86. sz.

Adjunk olvasnivalót honvédeinknek címmel és *Könyv, folyóirat, stb. küldeményeket lapunk szerkesztőse is átvesz* alcímmel felhívás a lap 2. oldalán: a kaposvári honvéd állomásparancsnokság felkérésére közvetítik azt a kérést, hogy küldjenek „a mi drága véreink” számára „odakint”-re „bizonyos kritikai érzékkel” válogatott olvasnivalót, vagyis „ne szerepeljen azok között ponyva vagy destruáló mű, hanem főleg történelmi és olyan olvasmányok, melyek szórakoztatva emelik nemzeti büszkeségünk és önérzetünket. Szívesen fogadnak konstruktív szellemű heti[lapokat] és folyóiratokat is.” (Megismételve ápr. 18., 4. l.)

1942. ápr. 30. (csütörtök), Somogyi Újság, XXIV. évf. 97. sz., 2. l.

Igazgatótanácsi ülést tartott a Berzsenyi Társaság címmel beszámoló a „tegnap” lezajlott eseményről, amelyen könyvtárosnak *Czinege Imre* polgári iskolai tanárt választották be a kiegészített tisztikarba.

1942. máj. 1. (péntek), Új-Somogy, XXIV. évf. 98. (7622.) sz.

A Városi Színházban irodalmi estet rendez a Berzsenyi Társaság címmel az újság 2. oldalán megjelent cikkből az is kiderül, hogy a társaságnak „tegnap délután” tartott igazgatótanácsi ülésén a tisztikart is kiegészítették „egyhangú választással”, melynek eredményeként a könyvtáros *Czinege Imre* [a polgári fiúiskola tornatanára] lett.

1942. máj. 16. (szombat), Új-Somogy, XXIV. évf. 110. (7646.) sz.

A kaposvári Berzsenyi Társaság országos mozgalmat kezd a ponyva ellen címmel részletes beszámoló az újság 7. oldalán a [máj. 13-án a polgári fiúiskolában tartott] vitaülésről, amelyen javaslat született arról, hogy „min-

den Magyarországon található kulturális egyesület bevonásával indítsa meg a Berzsényi Társaság a harcot a magyar fiatalság lelkének megrontója, a ponyvairodalom ellen. Az egyesület lépéseket tesz a Magyar Tudományos Akadémiánál, valamint a többi egyesületeknél, iskoláknál a ponyvairodalom elleni harc megnyitására és legelsősorban e téren a kormány támogatását kéri majd ki. Tervbevétték a rádióknak e propagandába való bekapcsolását is.”

1942. máj. 16. (szombat), Somogyi Újság, XXIV. évf. 110. sz.

A Berzsényi Társaság vitaestje: Kormányintézkedéssel és a társadalmi egyesületek bevonásával ki kell irtani a szenny- s ponyvairodalmat címekekkel a 7. oldalt betöltő, sőt a következő oldal első hasábját is elfoglaló tudósítás szerint az országos fontosságú vitaesten, amelyet a polgári fiúiskola tanári szobájában rendeztek, *Tamás József* megyei népművelési titkár tartott egyórás előadást. Ebben egyebek között arról beszélt, hogy az általa szenny- és ponyvairodalomnak nevezett termékek, olvasmányok a kitűnő szervezőmunka következtében eljutnak minden dohányboltba és [a nagy, országos idegenforgalmi vállalat,] az IBUSZ kereskedéseibe. Évente három és félmillió példányban jelennek meg, terjesztésükkel pedig mintegy 20 kft. foglalkozik. Főleg a szegény rétegek a vásárlók, az általuk elköltött összeg évente másfél millió pengő tiszta hasznot hoz a kiadóknak. A ponyva elleni harc: nemzetvédelem. A harc eszközei –: az írók írjanak az egyszerűbb emberek számára. *A Hangya* [országos szövetkezeti értékesítési hálózat] terjessze falun a jó és olcsó kiadványokat, a falusi tanítókat, népművelőket [népművelőket] és lelkészeket is be kell vonni a munkába. „*Nagytakarítást, selejtezést kell tartani a népkönyvtárakban. A ponyvától vegyék el a papirost. Propagandát a jó könyveknek!* A könyvnap ne csak a városra gondoljon.” A vitában *Tótpál Márton* református hitoktató felemlítette *Szíjj* [helyesen: Szíj] *Rezső* sárvári [ref. lelkész] propagandamunkáját, akinek sikerült a járási főszolgabíróval, tanítókkal és lelkészekkel összefogva a járásból kiirtani a ponyvát s helyébe a jó könyveket bevezetni. A több felszólaló véleményének meghallgatása után *Noszlopy Aba Tihamér* főtitkár határozati javaslatot terjesztett elő elfogadásra: Ennek értelmében mivel „az iskolás és iskolán kívüli ifjúság, a munkások nagy tömege, katonák, pénzügyőrök, tűzoltók és rendészeti közegek, sőt hivatalnokok és magasabb műveltségű egyének is rendszeresen vásárolják és olvassák a mindenütt hozzáférhető ponyvairodalmat, valamint a kalandortörténeteket és detektívregényeket, a Berzsényi Társaság egyrészt a magyar rádió útján, másrészt közvetlenül, írásban fordul a Magyar Tudományos Akadémiához, a testvér irodalmi társaságokhoz, a társadalmi egyesületekhez, a Magyar Cserkész Szövetséghez, a levanteegyletekhez, a Vitézi Rendhez, a Tűzharcos Szövetséghez stb. Arra kéri őket, hogy csatlakozva [csatlakozzanak?] a Berzsényi Társaság nyilatkozatához a m. kir. kormányhoz teendő előterjesztés érdekében: léptesse életbe a ponyvatermékek legszigorúbb ellenőrzését, és ilyenek kiadását tiltsa be. A VKM-ben már működő bíráló szerv engedélye nélkül ne lehessen olcsó könyvkiadványokat kibocsátani, s minden kiadványon legyen rajta a VKM engedélyszáma.

1942. máj. 30. (szombat), Somogyi Újság, XXIV. évf. 121. sz.

Olvassunk jó könyveket! Somogyvármegye népkönyvtárai részére 6256 új könyvet küldött a kultuszminiszter. Minden somogyi könyvtár 20-20 jó könyvvel gyarapodik – első oldalán ezekkel a címekkel közli a lap azt a tényt, hogy a Vállás- és Közoktatásügyi Minisztérium a „napokban” 6256 könyvet [kötetet] küldött a Somogyvármegyei Iskolánkivüli Népművelési Bizottságnak népkönyvtáranként 17-17 kötet szétoosztására. E művek, illetve szerzőik: Arany: Toldi, Csokonai, Fazekas [Mihály]: Ludas Matyi, Horthy-dalok, Kisfaludy Sándor, Kölcsey, Kuthy [Zoltán]: Mikes, Lányi [Ernő]: Kisfaludy Károly, Nagy [Méda]: Legendáshírű magyar asszonyok [asszonyaink], Nevelős [Ágoston]: Országépítő Béla király, Madách: Az ember tragédiája, Mikes [Kelemen]: Törökországi levelek; Szentiványi [Szentiváni Gábor]: Széchenyi fáklyavilága, Tompa [Mihály]: Vas Gereben; Vertse [Albert]: A kert madárvilága, Volly [István]: 100 népdal. A vármegyei népművelési bizottság saját költségén beszerezte Móricz Zsigmond: Légy jó mindhalálig, Tamás József: Népművelés Somogyban c. könyvét és a Táplálkozunk helyesen c. munkát, s ezzel a három könyvvel 20-20-ra emelkedik könyvtáranként az ajándékkönyvek száma. A bizottság arra kéri a népkönyvtárak kezelőit, hogy sürgősen gondoskodjanak a könyvek elszállításáról a körjegyzőségekről. Az olvasóközönséget viszont arra, hogy „buzgón olvassák” e műveket. „Mindenkori dobja tűzbe a szennyfüzeteket és olvassa a magyar írók és költők tiszta lélekből fakadt termékeit”.

1942. jún. 1. (hétfő), Új-Somogy, XXIV. évf. 122. (7638.) sz.

A közoktatásügyi minisztérium könyveket küldött a vármegye 368 népkönyvtára részére címmel az újság 4. oldalán megjelent tájékoztatás szerint a „nm.” [nagyemlétségű] Vállás- és Közoktatásügyi Minisztérium – karöltve a vármegyei népművelési bizottsággal – a vármegye minden községében, sőt egyéb lakott helyein nemcsak létesített népkönyvtárakat, hanem ezek állományának gyarapításáról és felfrissítéséről is tervszerűen gondoskodik. Résszükre a napokban 6256 könyvet küldött a minisztérium, hogy abból mindegyik könyvtár 17 „darabot” kapjon. // A küldött könyvek és szerzőik: Arany [János]: Toldi, Csokonai [Vitéz Mihály], Fazekas [Mihály]: Ludas Matyi, [Volly István]: Horthy-dalok, Kisfaludy Sándor, Kölcsey [Ferenc], Kúthy [Kuthy Zoltán]: Mikes, Lányi [Ernő]: Kisfaludy Károly, Nagy [Méda]: Legendáshírű magyar asszonyok [asszonyaink], Nevelős [Ágoston]: Országépítő Béla király, Madách [Imre]: Az ember tragédiája, Mikes [Kelemen]: Törökországi levelek; Szentiványi [Szentiváni Gábor]: Széchenyi fáklyavilága, Tompa [Mihály]: Vas Gereben; Vértse [Vertse Albert]: A kert madárvilága, Volly [István]: 100 népdal. – A vármegyei népművelési bizottság saját költségén beszerezte a Móricz Zsigmond: Légy jó mindhalálig, Tamás József: Népművelés Somogyban és Táplálkozásunk [Táplálkozunk] helyesen című könyveket és ezeket hozzátéve a kapottakhoz, összesen 20 munkát juttat minden népkönyvtárnak. A bizottság arra kéri a népkönyvtárt kezelőket, hogy sürgősen gondoskodjanak a küldemények elviteléről

a körjegyzőségekről. Továbbá: „Mindenki dobja tűzbe a szennyfüzeteket [ponyvákat] és olvassa a magyar írók és költők eme tiszta lélekből fakadt termékeit”.

1942. jún. 11. (csütörtök), Új-Somogy, XXIV. évf. 130. (7666.) sz.

A Választmányi ülésen elhatározta a Kaposvári Levente Egyesület az úszóoktatást c., az újság 5. oldalán a jún. 8-án este a Katolikus Körben lezajlott eseményről közölt beszámoló szerint az ülésen elhangzott a könyvtáros bejelentése is: „az egyesület könyvtárát 104 könyvvel fogja kiegészíteni, mintegy 400 pengő értékben”.

1942. jún. 11. (csütörtök), Somogyi Újság, XXIV. évf. 130. sz.

Öt vármegye népművelői Balatonföldváron címmel és *100 résztvevője lesz a tanfolyamnak* alcímmel a lap 2. oldalán megjelent beharangozó szerint a jún. 22. és 27. között lebonyolítandó, szokásos nyári továbbképzésre Fejér vármegye 10, Tolna 10, Baranya 20, Zala 20 és Somogy 40 népművelőt küld. Az előadók között szerepel *Kodolányi János* író is. A jún. 23-i program szerint *Bisztray Gyula* minisztériumi osztálytanácsos *A nemzeti irodalom és a népkönyvtárak a népművelésben* címmel tart előadást.

1942. jún. 12. (péntek), Új-Somogy, XXIV. évf. 131. (7667.) sz.

Ez év első felében is nagy eredményeket ért el Somogyban az Iskolánkívüli Népművelési Bizottság címmel több mint fél oldalas beszámoló az újság 2. oldalán a „Somogy Vármegye Iskolánkívüli Népművelési Bizottságá”-nak jún. 11-én a vármegyeházán tartott beszámoló közgyűléséről. Ez az év első felének értékelése során a könyvtárakról a következőket állapította meg: a 309 község és 57 iskolával rendelkező pusztai területén 369 népkönyvtár működik, amelyek „kétszer is kaptak az idén újabb [könyv]adományokat”. „A népkönyvtárak ezévből 40 új könyvvel gyarapodtak a kultuszkormány adományából. A legnagyobb érdeklődés a szépirodalmi művek iránt van. Az ismeretterjesztő könyveket kevésbé szeretik és használják.”

1942. jún. 13. (szombat), Új-Somogy, XXIV. évf. 132. (7668.) sz.

A Gazdakör és egészségvédelmi fiók alakult Gyöngyösmelléken címmel az újság 4. oldalán megjelent terjedelmes beszámoló szerint a két héten belül a községben alakult „két nagy horderejű intézmény” közül a gazdakör „egyhangú válaszával” megszavazott vezetőségében a könyvtáros *Mátyás Dezső* tanító lett.

1942. jún. 15. (hétfő), Somogyi Újság, XXIV. évf. 133. sz.

A Hatalmas munkáról adott számot Somogyvármegye Iskolánkívüli Népművelési Bizottságának közgyűlése címmel a lap 4. oldalán közölt beszámoló szerint a „most” [jún. 11-én] lezajlott gyűlés előadója, *Tamás József* megyei titkár a könyvtárakról a következőket mondta másfél órás évértékelőjében: A Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium és a bizottság adományából létre-

jött népkönyvtárak száma 281, állományuk 40 478 „darab” könyv, az egyéb népkönyvtáraké 66, könyveiké 12 144 kötet. 1941-ben összesen 17 307 olvasójuk 74 879 „darab számban” vitt ki könyvet.

1942. júl. 2. (csütörtök), Somogyi Újság, XXIV. évf. 147. sz.

Az Összefoglaló beszámoló az öt déldunántúli vármegye népművelőinek sikerült balatonföldvári tanfolyamáról címmel a hatnapos tanfolyamot a lap 3. oldalán részletesen ismertető cikk dr. Bisztray Gyula minisztériumi osztálytanácsosnak *A nemzeti irodalom és [a] népkönyvtárak a népművelésben* c. előadásából azt a gondolatot emeli ki, hogy „minden népművelőnek elemei kötelessége teljes erejével küzdeni a ponyva ellen”.

1942. júl. 17. (péntek), Új-Somogy, XXIV. évf. 160. (7696.) sz., 3. l.

Szigorú kormányrendelet a ponyvairadalom ellen. A Budapesti Közlöny pénteki száma közli a minisztériumnak a rendeletét, amely a könyv, naptár vagy füzet alakjában megjelenő sajtótermékekre korlátozásokat állapít meg, de csak a 3 pengő árat meg nem haladókra. – [A m. kir. minisztérium 4.300/1942. M. E. számú rendelete a rotációs és az íves nyomópapirosnak könyv, naptár vagy füzet előállítására való felhasználása tárgyában = Budapesti Közlöny, 1942. július 17., 160. sz., 6. l.]

1942. szept. 30. (szerda), Új-Somogy, XXIV. évf. 221. (7757.) sz.

A Megalakult a Leánygimnázium Önképzőkörének tisztikara címmel az újság 4., utolsó oldalán közölt híradás szerint a kaposvári Egyesületi Leánygimnázium Rozgonyi Piroska Önképzőköre szept. 26-án tartott alakuló közgyűlése az új tisztikarba a következőket választotta be könyvtárosként: *Debreczeni Laura* és *Magyar Judit* VIII. osztályos tanulókat főkönyvtárossá, *Koncz Gizella*, *Göloncsér Ilona*, *Istvánffy Edit*, *Scheidl Anna* és *Tótszöllősy Ilona* VII. osztályos tanulókat pedig alkönyvtárosokká. – Ugyanerről az eseményről a *Somogyi Újság* e napi számában is hasonló tartalmú hír jelent meg – a lap 3. oldalán –, de a megalakulás dátumának mellőzésével. Különbözés még az is, hogy a Tótszöllősy névírás helyett a hosszú ő-betűs írásmód szerepel mindkét magánhangzó esetében. Mivel a nevet az iskola értesítői is különbözőképpen közölték, a helyes névalak továbbra is kétséges.

1942. okt. 3. (szombat), Új-Somogy, XXIV. évf. 224. (7760.) sz.

Évadnyitó gyűlést tartott pénteken a Kis Szent Teréz Leányklub címmel beszámoló az újság 2. oldalán a kaposvári katolikus klub okt. 2-án, pénteken tartott évadnyitó gyűléséről, amelyen az ifjúsági elnök beszámolójában bejelentette a tisztikarban bekövetkezett változásokat is. Könyvtárosként *Balassa Erzsébetet* nevezte meg. – Ugyanez az információ a *Somogyi Újság* e napi számának 2. oldalán is megjelent.

1942. okt. 5. (hétfő), Új-Somogy, XXIV. évf. 225. (7761.) sz.

A Megalakult a fiúgimnázium önképzőköre címmel az újság 5. oldalán

közölt hír szerint a Somssich Pál Gimnázium Virág Önképzőkörének új tisztikarában választás útján *Frey András* VII/b [helyesen: VIII/b] osztályos tanuló lett a könyvtáros.

1942. okt. 20. (kedd), Új-Somogy, XXIV. évf. 237. (7773.) sz.

Könyvadomány a leventéknek. Kammerer Ferenc elemajori földbirtokos harminc kötet képes folyóiratot adományozott a szigetvári Levente Egyesület könyvtárának. *(Nyolcsoros hír az újság 3. oldalán.)*

1942. nov. 9. (hétfő), Somogyi Újság, XXIV. évf. 253. sz.

Megválasztotta vezetőit a leánygimnázium kongregációja címmel 10 soros hír a lap 5. oldalán arról, hogy a Kaposvári Leánygimnázium Mária Kongregációja *Nagy József* hittanár, prefektus elnökletével megválasztotta vezetőit, köztük könyvtárosnak *Kopátsy Erzsébetet*.

1942. dec. 15. (kedd), Új-Somogy, XXIV. évf. 283. (7819.) sz.

A szőlősgyöröki főjegyző példamutató tevékenységét az iskolán kívüli népművelés terén a kultuszminisztérium a helyszínen fogja tanulmányozni címmel az újság 3. oldalán a Somogyvármegyei Iskolán kívüli Népművelési Bizottság 14-én tartott „félévi közgyűlésé”-ről beszámoló cikkben ez is olvasható: „A 386 népkönyvtár állományát időnkint felfrissítik.”

1942. dec. 15. (kedd), Somogyi Újság, XXIV. évf. 283. sz.

Széleskörű és mélyen járó [így!] munkát vett tervbe a vármegyei Népművelési Bizottság címmel beszámoló a lap 2. oldalán a Somogyvármegyei Iskolán kívüli Népművelési Bizottság „most is december elején” [ezúttal 14-én, hétfőn] tartott munkaterv-ismertető közgyűléséről, amelyen a könyvtárakról csak ennyi olvasható: „A bizottság egyhangú köszönetet mondott *Kabay Antal* szőlősgyöröki főjegyzőnek, aki lelkes buzgósággal a községben nagy kultúrházat építtetett, melyben a leventék, a népkönyvtár és [a] népművelés is otthonot talált.”

1943. jan. 8. (péntek), Új-Somogy, XXV. évf. 5. (7836.) sz.

Somogy vármegye 368 népkönyvtára részére könyveket küldött a V.[allás- és] K.[özoktatásügyi] Minisztérium címmel fél hasáb terjedelmű cikk az újság 4., utolsó oldalán arról, hogy a kultuszminisztérium „a napokban” 3143 [kötet] könyvet küldött a megye népkönyvtári állományának gyarapítására és felfrissítésére. A szállítmányból egy-egy népkönyvtárra 8 darab [kötet] jut, a választékban pedig olyan könyvek szerepelnek, mint például *Laczkó [Géza]: Körösi Csoma Sándor*, *Jókai [Mór]: Sárga rózsá c.* munkája, *Móricz Zsigmond* elbeszélései, illetve az *Együnk zöldfőzelékeket*, *Gyümölcsételek* és *Tegyünk el télire zöldfőzelékeket c.* kötetek. Ezeket a könyvtárkezelőknek jan. 31-ig kell átvenniük a vármegyei népművelési bizottság titkárságától, amely ellenkező esetben postán küldi el a könyveket az érdekelteknek – természetesen az ő költségeikre. „A vm. [vármegyei] Népművelési Bizottság”

aláírású közlemény utolsó bekezdése az „olvasóközönség”-et szólítja fel a buzgó olvasásra és a „szennyfüzetek” tűzbe dobására. – E témáról csaknem azonos tartalmú cikk jelent meg a *Somogyi Újság* e napi számának 2. oldalán is, de az ÚS adatai pontosabbak.

1943. jan. 26. (kedd), Új-Somogy, XXV. évf. 20. (7851.) sz.

A Stephaich Pál alispán rövidesen hajlékot épített Somogy megye Múzeumának címmel a múzeumnak [Múzeum Egyesületnek?] jan. 24-én, vasárnap tartott éves közgyűléséről az újság 3. oldalán közölt beszámoló könyvtári vonatkozású része: „a könyvtár 113 darabbal gyarapodott. Ezek: könyv 83, folyóirat 26 s újság 4, melyeket a vallás- és közoktatásügyi minisztérium s [az] Országos Könyvforgalmi s [és] Bibliographiai Társaság [helyesen: Bibliográfiai Központ] küldet [így!], ingyen. A múzeum könyveinek és folyóiratainak száma összesen 2262 darab.” – Az elnöklő *Matoltsy Sándor* [bankigazgató] bejelentette azt is, hogy... a múzeum felépítését [Stephaich Pál] alispánsága ideje alatt a közeljövőben feltétlenül meg akarja valósítani. Ez lesz programja megvalósításának koronája.”

Nagydobszán megalakult a Kisgazdakör – az újság 3. oldalán elkülönítve, ezzel a címmel közölt 24 soros hír szerint az alakuló közgyűlésen megjelent nagyszámú gazdaközösség a kör tisztikarába könyvtárosnak *Füle Istvánt* választotta meg.

1943. jan. 26. (kedd), Somogyi Újság, XXV. évf. 20. sz.

A legnagyobb anyagi nehézségekkel küzd a Somogymegyei Múzeum címmel beszámoló a lap első oldalán a Somogymegyei Múzeum [Egyesület?] „most” tartott [éves] közgyűléséről, amelyen *Gönczi Ferenc* igazgató beszámolója szerint a könyvtár 1942-ben 113 „darabbal” gyarapodott. Az elnöklő *dr. Matoltsy Sándor* [bankigazgató] bejelentette *Stephaich Pál* alispán azon szándékát, hogy „a múzeum felépítését alispánságának ideje alatt feltétlenül meg akarja valósítani”.

1943. febr. 1. (hétfő), Somogyi Újság, XXV. évf. 25. sz.

Gazdakör alakult Nagydombszán címmel 14 soros hír a lap 5. oldalán. A tisztikarába *Füle Istvánt* választották be könyvtárosnak.

1943. febr. 10. (szerda), Új-Somogy, XXV. évf. 32. (7863.) sz.

Kultúrházat építettek Görgetegen címmel az újság 4., utolsó oldalán 16 soros hír szól arról, hogy az „1938 óta meglevő” görgetegi katolikus kultúrház összeomlása következtében újat kellett építeni. A község földesurának [úrnőjének], gróf Széchenyi Aladárnénak, valamint a [Czapik Gyula] megyéspüspöknek támogatásával az összedőlt épület mellett emelt új otthonban az erkéllyel ellátott, 8×16 m-es nagytermet, 5×8 m-es beépített színpadot és két olvasószobát alakítottak ki. A kultúrházat, amelynek létrehozásában a falu apraja-nagyja részt vett, már fel is avatták.

1943. febr. 13. (szombat), **Új-Somogy, XXV. évf. 35. (7866.) sz.**

Megalakult a Gazdakör Tótszentgyörgyön címmel híradás az újság 4. oldalán arról, hogy a településen *Jamrich János* [alsódunántúli] mezőgazdasági kamarai titkár jelenlétében a *Polgári Olvasókör* átalakult *Gazdakörre* „jobban szolgálva ezáltal a kitűzött célt a mai időkben”. A tisztújítás során könyvtárossá *Tóth Istvánt* választották meg.

Magyar Nemzeti Munka Egylet kultúrmunkája címmel az újság 8. oldalán ismertetés olvasható a „kaposvári munkás ifjúság Magyar Nemzeti Munka Egyletbe tömörült szépszámu leány és fiú” tag „terszerű és komoly önképző tevékenysége”-ről. A „csendben, de hatásosan nemzeti és keresztény alapon működő” egyesületnek van könyvtára is, amelyet a megyei népművelési bizottság „időnként könyvadománnyal gyarapít”.

1943. febr. 13. (szombat), **Somogyi Újság, XXV. évf. 35. sz.**

A Magyar Nemzeti Munka Egylet kultúrmunkája Kaposvárott – az István utcában címmel a 3. oldalon megjelent írásban említés történik arról, hogy e fiatal leányokat és fiúkat tömörítő jobboldali munkásszervezetnek könyvtára is van, amelyet a [Somogyvármegyei Iskolánkívüli] Népművelési Bizottság időnként könyvadományokkal gyarapít.

1943. febr. 18. (csütörtök), **Új-Somogy, XXV. évf. 39. (7870.) sz.**

A szigetvári Keresztény Olvasóegylet közgyűlése címmel az újság 3. oldalán közölt beszámoló szerint a „napokban tartott” közgyűlésen az egylet pénztárosán és ellenőréen kívül az egész vezetőséget – benne minden bizonnyal a könyvtárost is újból megválasztották.

1943. febr. 22. (hétfő), **Új-Somogy, XXV. évf. 42. (7873.) sz.**

A Magyar Levente higgy [így!], remélj és dolgozz! címmel a 840 tagot számláló Kaposvári Levente Egyesület szombaton, febr. 20-án tartott rendes évi közgyűléséről az újság első oldalán közölt beszámoló szerint a résztvevők meghallgatták *Gál Sándor* káplán jelentését is a könyvtár helyzetéről.

1943. febr. 22. (hétfő), **Somogyi Újság, XXV. évf. 42. sz.**

Az Eredményes munkáról számolt be a kaposvári Levente Egyesület közgyűlése címmel a lap 2. oldalán megjelent írásból az is kitűnik, hogy a 20-án, szombaton tartott évi közgyűlésen, amelyen csak részleges tisztújításra került sor, elhangzott *Gál Sándor* [r. kat. hitoktató] könyvtárosi jelentése is.

A Gazdakörök a belső front szilárd egységei címmel, ill. *Molványban és Tótszentgyörgyön alakult gazdakör* alcímmel a 3. oldalon megjelent cikk szerint a négy évtizedes múltra visszatekintő molványi olvasókör tagjai belátták, hogy „a mai időkben gazdakör útján többet segíthetnek magukon”, ezért olvasókörük helyébe gazdakört alakítottak. Ennek összejövetelén új tisztikart választottak, amelyben a könyvtáros *Vörös István* alsó [így!] lett.

– Ugyancsak „most” alakult meg Tótszerda [Tótszentgyörgy] gazdaköre is, ennek azonban csak az elnökét nevezi meg a cikk.

1943. márc. 9. (kedd), Új-Somogy, XXV. évf. 55. (7886.) sz.

Színielőadás Merenyén címmel 14 soros hír az újság 4., utolsó oldalán arról, hogy a településen működő polgári olvasóköri és ifjúsági kör a könyvtárának gyarapítására és a Vöröskereszt javára színielőadást rendezett.

1943. márc. 29. (hétfő), Új-Somogy, XXV. évf. 70. (7901.) sz., 2. l.

Tisztújító közgyűlést tartott az Iparosok Társasköre – ezzel a címmel számolt be az újság a vasárnap, 28-án lezajlott eseményről, amelyen a Kaposvári Egyesült Iparosok Társasköre egyhangúlag a régi tisztikart választotta meg – benne a két könyvtárost, *Ill Jánost* és *Szekér Lajost* is.

1943. márc. 30. (kedd), Somogyi Újság, XXV. évf. 71. sz.

Megkezdtek a Somogy megyei Gazdakörök [gazdakörök] megalakítását. Az elmúlt hetek során megkezdtek megyeszerte a Gazdakörök [így] megalakítását – a lap 4., utolsó oldalán megjelent cikk szerint. „Most” a Németlad község gazdáinak nagyszámú részvételével megtartott alakuló ülésen könyvtárost is választottak *Hartmann János* személyében. A *Toponár* községben szintén megalakított gazdakör könyvtárosa *Sabják Péter* lett.

1943. ápr. 1. (csütörtök), Új-Somogy, XXV. évf. 73. (7904.) sz.

Újabb gazdakörök alakultak négy somogyi községben félreérthető címmel – a helyesebb cím: *Újabb gazdakörök alakultak, mégpedig négy somogyi községben* lehetett volna – az újság 3. oldalán. A négy községben létesített gazdakörök mindegyikében könyvtárost is választottak a kör vezetőségébe: *Toponáron Sabják Pétert*, *Hács községben Kapitány Lajost*, *Kisberényben ifj. Nyers Lajost* és *Németladon Hartmann Jánost*.

1943. ápr. 12. (hétfő), Új-Somogy, XXV. évf. 82. (7913.) sz.

Elnökválasztó közgyűlést tartott a Hivatalnokok Társasköre címmel beszámoló az újság 2. oldalán a Kaposvári Hivatalnokok Társaskörének vasárnap, 11-én lezajlott tisztújítójáról, amelyen elhangzott *Németh Rezső* könyvtárosi jelentése is. Ezt – is – egyhangúlag elfogadták a résztvevők, és *Németh Rezsőt* ismét beválasztották az új tisztikarba. Melléje pedig második könyvtárosként *Gelencsér Sándornak* szavaztak bizalmat.

1943. ápr. 12. (hétfő), Somogyi Újság, XXV. évf. 82. sz.

A lengyeltóti-i [így!] újonnan megalakult Gazdakör örökbe fogad egy hadiársvát – az ezzel a címmel és *Megalakult a gazdakör Nagyberkiben és Somogyjádán is* alcímmel a 3. oldalon közölt beszámoló szerint a Nagyberkiben létrejött gazdakör tisztikarába könyvtárost is választottak *Tóth Péter József* személyében.

1943. ápr. 12. (hétfő), Somogyi Újság, XXV. évf. 82. sz.

A Tisztikart választott közgyűlésén a Hivatalnokok Társasköre címmel a „tegnap” – 11-én, vasárnap – lebonyolított évi közgyűlésen történekekről a lap 4. oldalán megjelent cikkből az is kiderül, hogy Németh Rezső könyvtáros beszámolt a múlt év során „ügykörében” történt fontosabb eseményekről, továbbá: őt és Gelencsér Sándort könyvtárosként beválasztották a kör új tisztikarába.

1943. ápr. 13. (kedd), Új-Somogy, XXV. évf. 83. (7914.) sz.

Az újonnan megalakult Lengyeltóti Gazdakör örökre fogad egy hadiárért címmel a 2. oldalon megjelent írás tágabb körben foglalkozik az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara ösztönzésére újabban gombaként szaporodó gazdakörökkel, azok létrejöttével és életével. Így a Nagyberkiben márc. 14-én létesített gazdakör alakuló ülésével is, amelynek felsorolja megválasztott vezetőit, s megnevezi a könyvtárosát Tóth Péter József személyében. Megemlíti, hogy a Somogyjádi Gazdakör „most” alakult meg, de ennek csak elnökét nevezi meg.

1943. ápr. 15. (csütörtök), Új-Somogy, XXV. évf. 85. (7916.) sz.

Ismét egy újabb gazdakört alakított az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara címmel az ápr. 12-én, hétfőn este történt alakuló üléséről a 4. oldalon beszámoló cikk szerint a Kaposvár térszomszédságában fekvő településen, Kaposszentjakabon létrejött új gazdaszervezet megválasztott vezetőségében a könyvtárosi tisztséget Pál Józsefnek juttatták.

1943. ápr. 15. (csütörtök), Somogyi Újság, XXV. évf. 85. sz.

A Hétfőn [12-én] este megalakult a Kaposszentjakabi Gazdakör címmel a lap 2. oldalán megjelent beszámoló felsorolja az új vezetőséget is, amelyben a választott könyvtáros Pál József lett.

1943. ápr. 17. (szombat), Somogyi Újság, XXV. évf. 87. sz.

A Porrogszentkirály, Taszár, Orci és Baté is megalakította gazdakörét címmel a 4. oldalon megjelent összefoglalás csak két község esetében számol be könyvtárosválasztásról: Taszáron Szabó Sándort, az ugyanazon a napon Orciban történt alakuló gyűlésen Sebők Józsefet választották meg. A dátumokat nem jelölte meg a cikk egyetlen esetben sem. – Ugyanezen a napon az Új-Somogy c. újság 7. oldalán is hasonló tartalmú és szövegű cikk jelent meg.

1943. ápr. 19. (hétfő), Új-Somogy, XXV. évf. 88. (7919.) sz.

A Kaposvári Kereskedők Egyesülete megfesteti volt elnöke: dr. Matoltsy Sándor arcképét és nevére hadiárva alapítványt létesít címmel az újság 3. oldalán az egyesület vasárnap, 18-án tartott rendes évi közgyűléséről beszámoló cikk tartalmazza az új vezetőség névsorát is. E szerint könyvtárossá Antal Bélát és Dorogi Istvánt választották meg.

1943. ápr. 27. (kedd), Új-Somogy, XXV. évf. 93. (7924.) sz.

A Megalakult a Csurgói gazdakör címmel az újság 2. oldalán megjelent beszámoló szerint a – feltehetőleg 26-án, húsvéthétfőn megtartott – alakuló gyűlésen megválasztott vezetőségbe könyvtárosnak *iffi. Tüske Ferenc* került be.

1943. máj. 3. (hétfő), Új-Somogy, XXV. évf. 98. (7929.) sz.

*Tisztújító közgyűlését tartotta vasárnap a 115 éves Nemzeti Kaszinó*nk címmel részletes beszámoló az újság 2. oldalán a 444 rendes, 95 kültagot és 25 pártoló tagot számláló, gróf Széchenyi István által alapított vármegyei egyesület közgyűléséről. Ezen elhangzott *Kengyel Miklós* „örökös” könyvtáros jelentése is, amely szerint „a kölcsönzési díjak fizetésének bevezetése kitűnően bevált. Miután pedig a [könyvtárban] segédkező *Debreczeni László* gimn. tanárt felsőbbseége aug. 1-ével áthelyezte Pécsre, utódjául *Brolly Imre* tanárt ajánlotta és kérte megválasztani segédkönyvtárosnak. Egyben *Debreczeni László*nak jegyzőkönyvi köszönetet javasolt odaadó segítségéért.” (*Dr. Magay Ferenc* elnök zárszavában is köszönetet mondott *Debreczeni László*nak.) A választás során a tagok nemcsak *Kengyel Miklós*nak szavaztak újabb bizalmat, hanem az általa javasolt *Brolly Imre* gimnáziumi tanárt is megválasztották.

1943. máj. 6. (csütörtök), Új-Somogy, XXV. évf. 101. (7932.) sz.

Bodrog telepes községben megalakult a Gazdakör címmel beszámoló az újság 4. oldalán a máj. 3-án megtartott alakuló közgyűlésről, amelyen a több mint 50 tag könyvtárost is választott *Magyar György* személyében. – Ugyanez a hír a *Somogyi Újság* e napi számának 5. oldalán is megjelent – azzal a többlettel, hogy a közgyűlést a községi iskolában tartották.

1943. máj. 8. (szombat), Új-Somogy, XXV. évf. 103. (7934.) sz.

Megalakult a cserői gazdakör. Elnöke Festetics Domonkos gróf – e címekekkel számol be 9. oldalán az újság a „minap” történt eseményről, amelyen könyvtárost is választottak a 10 pengő évi tagdíjat fizető tagok *Felthafner Mátvás* személyében.

1943. máj. 18. (kedd), Új-Somogy, XXV. évf. 111. (7942.) sz.

Visnyeszéplakon is megalakult a Parasztszövetség – e címmel ellentétben, amely az *Új-Somogy* c. újság 2. oldalán közölt cikk fölött jelent meg, a *Magyar Parasztszövetség helyi szervezete* alakult meg a somogyi településen „legutóbb”. (Mégpedig a „több, mint egy éve” szervezkedő szövetség mindennapos országos szervező munkájának eredményeként.) Az új helyi szervezet vezetőségébe könyvtárost is választottak, *Domokos István* személyében.

1943. máj. 22. (szombat), Új-Somogy, XXV. évf. 115. (7946.) sz.

Gazdakör alakult Mozsgón és Kálmáncsán címmel beszámoló az újság utolsó, 12. oldalán a „napokban megalakult” két gazdaköréről, amelyekben

könyvtárost is választottak a vezetőségekbe: Mozsón vitéz Horváth Józsefet, Kálmáncsán pedig Felső Istvánt.

1943. máj. 24. (hétfő), Új-Somogy, XXV. évf. 116. (7947.) sz.

Az 1918. október 31. óta megjelent ponyva-nyomtatványokat papírgyártásra be kell szolgáltatni címmel a *Budapesti Közlöny* máj. 23-i számában megjelent rendelet ismertetése az újság 2. oldalán.

1943. máj. 24. (hétfő), Somogyi Újság, XXV. évf. 116. sz.

Még jobban megszigorítják a ponyvairodalom selejtes termékeinek kiadását címmel a lap 2. oldalán közölt cikk foglalkozik a *Budapesti Közlöny* máj. 23-i számában megjelent minisztériumi rendelettel, amely az előző rendelkezéseket kiterjesztette az 1918. okt. 31. után megjelent, 3 pengőnél nem drágább, „selejtes értékű” naptár, könyv vagy füzetes kiadványokra is. Ezeknek a magán- és kölcsönkönyvtárakból való kölcsönadását is engedélyhez köti.

1943. jún. 4. (péntek), Új-Somogy, XXV. évf. 125. (7956.) sz.

Tisztújító közgyűlést tartott a kaposvári Katolikus Kör címmel a jún. 3-án lezajlott eseményről az újság első oldalán megjelent beszámoló szerint a vezetőség hároméves megbízásának lejárta miatt új választást kellett tartani. Ezen könyvtárosként – sokadszor – *Herczeg Istvánnak* szavaztak bizalmat, társa pedig – sokadszor – *Vizes Lajos [Viza Lajos]* lett. – Ugyanerről az eseményről hasonló tartalmú írás jelent meg a *Somogyi Újság* e napi számának 2. oldalán is.

1943. jún. 7. (hétfő), Somogyi Újság, XXV. évf. 127. sz.

A Somogymegyei Általános Tanító Egyesület új tisztikara – az e címmel a lap 2. oldalán megjelent beszámoló pótlólag közli a jún. 5-én tartott egyesületi közgyűlés új tisztikarának névsorát, amelyben a megválasztott könyvtáros: *Kricsfalussy Sándor*.

1943. jún. 16. (szerda), Új-Somogy, XXV. évf. 1345. (796.) helyesen: 134. (7965.) sz.

Érdekes munkáról történt beszámoló a Somogyvármegyei Népművelési Bizottság ülésén címmel ismertette az újság a jún. 15-én, kedden tartott közgyűlésen történeteket, elsősorban *Tamás József* megyei népművelési titkár – más helyen főtitkárként titulálva – elmúlt évi értékelő beszámolóját. Ebben a könyvtárakról csak annyi hangzott el, hogy számuk 360, és az elmúlt évben összesen 3143 könyvvel [kötettel] gyarapodtak. A beszámoló egy hasáb terjedelemben, az újság 2. oldalán jelent meg.

A Megalakult az osztópáni Gazdakör címmel szintén a 2. oldalon közölt írás szerint a 70 osztópáni gazda által megalakított egyesület elnökévé „Sass

József tekintélyes gazdálkodót, az ismert parasztköltőt”, könyvtárosává pedig *Városi Vincét* választották meg.

1943. jún. 16. (csütörtök), Somogyi Újság, XXV. évf. 134. sz.

A Somogymegyei Iskolánkívüli Népművelést [így] 1069 előadó szolgálta az elmúlt évben címmel „a tegnap” tartott évi közgyűlésről a lap 3. oldalán beszámoló cikkben egyetlen szó sem esik a megye könyvtárügyéről.

1943. jún. 19. (szombat), Új-Somogy, XXV. évf. 1348. (799.), helyesen: 137. (7968.) sz.

A Somogyvármegyei Múzeum céljaira ingatlant vásároltak címmel rövid írás az újság 3. oldalán arról, hogy *Stephaich Pál* alispán hervadhatatlan érdemként a vármegye a múzeum céljaira megvásárolta „kedvező feltételek mellett” az Eszterházy u. 9. sz. házat – a belsőségekkel együtt – *dr. Fekete Gyula* ügyvédétől.

1943. jún. 22. (kedd), Somogyi Újság, XXV. évf. 139. sz.

Megalakult az osztópáni Gazdakör címmel beszámoló a lap utolsó, 4. oldalán a község 80 gazdája által létrehozott szervezetről, amelynek vezetőségébe könyvtárosként *Városi Vincét* választották be. (*Lásd Új-Somogy, jún. 16.*)

1943. jún. 23. (szerda), Új-Somogy, XXV. évf. 1351. (140.), helyesen: 140. (7971.) sz.

273 ezer könyvvel gyarapította az elmúlt évben a kultuszminisztérium a népkönyvtárakat. Ma már 7000 népkönyvtár válogatott könyvsorozata szolgálja a kultúrát a vidék egyszerű népének – ezzel a címmel és alcímmel ismerteti a 4. oldalon megjelent csaknem két hasáb terjedelmű cikkében a 22 eszten-deje működő iskolánkívüli népművelési tevékenység eredményeit a *Dr. V. K.* aláírású szerző. Foglalkozik a népművelés országos szervezeti felépítésével és eredményeivel egyaránt. Ezek közül a legnagyobb „a népkönyvtárak megalkotása”. Ma már Magyarország minden városában, községében van népkönyvtár. „Kereken hétezer népkönyvtárból kölcsönöznek díjtalanul az egyszerű szegény emberek részére olyan ismeretterjesztő és szépirodalmi munkákat, amelyekből a gyakorlati életre tudnivalókat szerezhetnek s emellett megismerkedhetnek a magyar szellemi élet legkiválóbbjainak alkotásaival. Iskolákban, gazdakörökben, kultúrházakban vannak elhelyezve ezek a könyvtárak. Egy-egy könyvtár könyvállománya 150-500 darab. Minden könyv rendkívül alapos, gondos és szakszerű bírálat után kerül a könyvtárba. A [Vallás- és Közoktatásügyi] minisztérium népművelési ügyosztálya időnként jegyzéket állít össze s csak ezekből vásárolhatnak a [megyei népművelési] bizottságok a könyvtárak számára. Emellett a népművelési ügyosztály maga is gondoskodik arról, hogy megfelelő könyvekkel gyarapítsa a vidéki könyvtárakat. Az elmúlt évben 273.000 darab könyvet küldött szét az ország minden falujába, átlag tehát egy-egy könyvtár könyveinek száma 40 darabbal emelkedett.”

1943. júl. 17. (szombat), Új-Somogy, XXV. évf. (1371.), 159. sz.

A Darányban megalakult a Gazdakör címmel az újság 9. oldalán megjelent írás szerint a községben egyhangúlag választották meg – talán júl. 11-én, az elmúlt vasárnapon – az új egyesület vezetőségét, amelyben a könyvtárosi tisztséget *Zákányi János* kapta.

1943. júl. 20. (kedd), Somogyi Újság, XXV. évf. 161. sz.

Gazdakör alakult Görgetegen címmel 15 soros hír a lap 3. oldalán arról, hogy vasárnap tartotta a Görgeteg I. kerületi gazdakör alakuló gyűlését. Ezen könyvtárost is választottak *Szikinger Mihály* személyében.

1943. júl. 27. (kedd), Új-Somogy, XXV. évf. (1379.), 167. sz.

Egyhangúlag fogadott el minden javaslatot a mai Kisgyűlés címmel beszámoló az újság 2. oldalán Somogyvármegye Törvényhatósági Kisgyűlésének „mai” üléséről, amelyen megszavazták „a dr. Fekete Gyula-féle Eszterházy-utcai házingatlannak a Somogymegyei Széchényi [így] Kultúrház és Múzeum céljaira való megvásárlását 85.000 pengős vételáron, abból a 113.303 pengős összegből, amely erre a célra rendelkezésre áll.”

1943. aug. 22. (hétfő), Új-Somogy, XXV. évf. (1401.), 189. sz.

Kérelem a népkönyvtárkezelőkhöz. Felkérjük a községi népkönyvtárkezelőket, hogy a nm. vk. [nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi] minisztérium által adományozott kb. 2-3 kilót kitevő könyveknek átvételéről – esetleg megbízottja [juk!] útján – sürgősen, de legkésőbb szeptember 5-ig gondoskodni szíveskedjék [jenek!] Népművelési Bizottság, Kaposvár, Fő utca 23. I. (10 soros közlemény az újság 5. oldalán. Megismételve aug. 26., 5. l; 27., 4. l.; 28., 12. l.; szept. 4., 11. l. – Ugyanez a *Somogyi Újság* aug. 23-i számának 5. oldalán jelent meg, ismétlése pedig szept. 4-én.)

1943. szept. 9. (csütörtök), Új-Somogy, XXV. évf. (1145.), 203. sz.

A Megalakult Kadarkúton a Parasztszövetség címmel az újság 5. oldalán megjelent beszámoló szerint a vasárnap, szept. 5-én tartott alakuló ülésen megválasztott vezetőségbe könyvtárosként *Marosi Sándor* került be. Mivel a szövetségbe belépett tagok szinte kivétel nélkül tagjai a helyi gazdakörnek, kimondták azt is, hogy szeretnék a kört csatlakoztatni a helyi Parasztszövetséghez.

1943. szept. 22. (szerda), Somogyi Újság, XXV. évf. 214. sz.

Somogyvármegye Népművelési Bizottsága kiadta 1943–44. évi érdekes tájékoztatóját címmel a lap 3. oldalán több mint fél újságoldalt kitevő ismertetés olvasható a *Stephaich Pál* alispán, *dr. Bocsánczy Lukács* ügyvezető elnök és *Tamás József* népművelési titkár által aláírt útmutatóról. A 8 pontba szedett feladatgyűjtemény 4. pontja így hangzik: „A bizottság gazdag *központi könyvtárának* anyaga[i] (dal, vers, színdarabgyűjtemény és forrásmunkák) rendelkezésre állanak az igénylőknek.” Az 5. pontban pedig ez is olvasható:

„Szükségesnek tartják már most tudomására hozni munkatársaiknak, hogy az 1944. évi június vagy szeptember hóban néhány tanfolyamot rendeznek, amelyek vezérgondolatai: *népünk olvasmányai és a népkönyvtár, tegyük szebbé és magyarábbá a falut és [a] nép helytállása a mai történelmi időkben.*”

1943. szept. 23. (csütörtök), Új-Somogy, XXV. évf. (1427.), 215. sz.

A harmadik kaposvári plébánia ügye a Széchenyi Társaskör választmányi ülésén – ezzel a címmel számol be az újság az 5. oldalán a donnervárosi egyesület 22-i ülésén történekről, megemlítvén azt is, hogy a könyvtárosi jelentés szintén elhangzott a gyűlésen.

1943. okt. 9. (szombat), Új-Somogy, XXV. évf. (1440.), 228. sz.

Könyvet állandóan vesz Kozma kölcsönkönyvtár, Fő u. 9. szám – két és fél soros apróhirdetés az újság 12., utolsó oldalán. Megismételve: okt. 11., 6. l.; okt. 14. 6. l.; okt. 16. 12. l.; okt. 18., 6. l.; okt. 21., 6. l.; okt. 23., 12. l.; okt. 25., 6. l.; okt. 30., 12. l.; nov. 2., 6. l.; nov. 4., 6. l.; dec. 24., 14. l.

1943. okt. 9. (szombat), Somogyi Újság, XXV. évf. 228. sz.

Könyvet állandóan vesz Kozma kölcsönkönyvtár, Fő-utca 9. – háromsoros apróhirdetés a lap 12., utolsó oldalán. Megismételve: nov. 22., 5. l.; nov. 29., 6. l.; dec. 2., 6. l.; dec. 6., 6. l.; dec. 9., 6. l.; dec. 13., 6. l.; dec. 16., 6. l.; dec. 20., 6. l.; dec. 23., 6. l.; dec. 27., 6. l.; dec. 30., 4. l.; dec. 31., 14. l.

1943. okt. 26. (kedd), Somogyi Újság, XXV. évf. 242. sz.

A Dr. Kis György prépostplébános nyitotta meg a Kis Szent Teréz Leányklub 1943–44. munkaévet címmel a lap 3. oldalán megjelent, a klub évadnyitójáról beszámoló írás szerint a megválasztott új vezetőségbe könyvtárosként Balassa Erzsébet került be.

1943. nov. 8. (hétfő), Somogyi Újság, XXV. évf. 252. sz.

Arany- és ezüstkalászos gazdák, könyvszeretők, szövetkezetiek és tanítóképzősök részére pályázatot hirdettek címmel tájékoztató a lap 3. oldalán arról, hogy a Magyar Szövetkezeti Liga (Budapest V., Vécsey u. 5.) az ország könyvet szerető ezüst- és aranykalászos gazdái köréből pályázóktól arra a kérdésre vár választ, hogy *milyen könyvekből álljon egy 100 kötetes gazdakönyvtár?* Első jutalom: 100 pengő, második jutalom kétszer 50 pengő, harmadik jutalom ötször 20 pengő. Szerzőt, címet és kiadót kell felsorolni. Pályázati határidő dec. 15.

1943. nov. 11. (csütörtök), Új-Somogy, XXV. évf. (1467.), 259. sz., (helyesen: 1469., 257. sz.)

A Lankadatlan buzgalommal munkálkodnak a somogyi népművelők címmel az újság 2. oldalán közölt terjedelmes cikk a vármegyei iskolán kívüli népművelési bizottságnak nov. 10-én, szerdán tartott, évi rendes közgyűléséről

számol be, amelyen a végzett tevékenységet és az 1943/1944. évi munkatervet tárgyalták meg. *Tamás József* vármegyei titkár jelentésében megemlítette, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter „újabban” 13.814 könyvet küldött a megye 400-nál is több népkönyvtárának állománykiegészítésére. Az ülésen elhangzottak alapján a bizottság felhatalmazta a népművelési titkárt, hogy „a népkönyvtárak részére érkezett könyveket vizsgálja felül, s amennyiben oda nem valókat talál, azokról tegyen jelentést a kultuszminiszternek.”

1943. nov. 11. (csütörtök), Somogyi Újság, XXV. évf. 255. sz.

A Népművelési Bizottság erdélyi üdülőjébe viszi kiváló előadó-tanítóit – ezzel a címmel számol be 5. oldalán a lap Somogyvármegye [Iskolánkívüli] Népművelési Bizottságának „tegnap” [nov. 10-én] tartott, „munkaprogramot ismertető” közgyűléséről. A cikkben egyetlen szó sem esik arról, hogy bármiféle említés történt volna a megye könyvtáiról.

1943. dec. 1. (szerda), Somogyi Újság, XXV. évf. 272. sz.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter elismerése Somogy népkönyvtárai és iskolánkívüli népművelése iránt megtevesztő címmel a lap 3. oldalán közölt cikkben a következők olvashatók: „Szinnyei-[így!] Merse Jenő kultuszminiszter költségvetési beszédében is hangoztatta, hogy ideálja az olvasó és jó könyvet olvasó falusi magyar s ezért minden lehetőet elkövet a népkönyvtárak fejlesztése érdekében. Somogyvármegyében már 406 népkönyvtár működik mintegy 80 ezer kötet anyaggal. A népkönyvtárak iránt a megyében állandó nagyfokú érdeklődés mutatkozik, amit csak fokozott az a körülmény, hogy a népkönyvtárak anyagát a kultuszminisztérium az elmúlt évben nagymértékben felfrissítette és gazdagította. Somogymegyében különben nincs egyetlen falu, sőt puszta sem, amelyben valamilyen alakban nem folynék iskolán kívüli népművelés”...

1943. dec. 11. (szombat), Új-Somogy, XXV. évf. (1451.), 280. sz.

Jólsikerült [így!] műsoros-est Karádon címmel beszámoló az újság 3. oldalán a karádi leventelányok által a kormányzó névnapjával kapcsolatban dec. 7., 8. és 9-én a kultúrteremben rendezett műsoros előadásról, amelynek 800 pengős tiszta jövedelmét „az egyleti élet megalapozására, a terem felszerelésére és kulturális eszközök (könyvtár) beszerzésére fordítja a vezetőség.”

1944. jan. 13. (csütörtök), Új-Somogy, XXVI. évf. (1484.), 9. sz.

A Megalakult a leánygimnázium önképző-köre címmel az újság 2. oldalán közöltek szerint a Kaposvári Egyesületi Leánygimnázium Rozgonyi Piroska Önképzőkörének új tisztikarába öt könyvtárost választottak: főkönyvtárosnak *Koncz Gizella* VIII., könyvtárosnak pedig *Domján Magdolna* VIII., *Tótszölösi Ilona* VIII., *Sárközy Ilona* VII. és *Gadányi Éva* VII. osztályos tanuló. – Ugyanez a hír a *Somogyi Újság* e napi számának 5. oldalán is megjelent, de *Sárközy Ilona* helyett *Sárközy Éva* névvel – helyesen.

1944. jan. 13. (csütörtök), Új-Somogy, XXVI. évf. (1484.), 9. sz.

A zippópusztai népművelés nagy sikere. Zsippó-pusztá derék népművelő-tanítója, *Miha Mihály*, hogy a népművelési előadások iránti érdeklődést mennél nagyobb fokúvá tegye, továbbá, hogy a nevelő és oktató hatást fokozza, a vasárnapi művelődési esték műsorát úgy állítja össze, hogy abban ismeretterjesztő előadáson kívül kis színmű, páros- vagy magánjelenet, szavalat és ének is helyet foglaljon. A megjelentek, akiknek száma egy-egy összejövetelen a 200-at is megközelíti, 30-40 filléres beléptidíjat fizetnek. Az ily módon befolyt összegben a népművelővezető tanulságos, nemes szórakozást nyújtó füzeteket, könyveket szerez be és a műsor folyamán kisorsolja azokat, úgyhogy minden alkalommal a közönség fele nyereség [nyeremény?] folytán értékes könyvhöz jut. // Ilyen eljárással nemcsak művelődik a falu, a népművelési előadások látogatottsága biztosítva van, hanem a nép családi könyvtára gazdagodik, azonfelül a fennmaradt összegből új könyvek beszerzésével a közkönyvtár állománya is felfrissül és gyarapodik. // Ezzel az eljárással Somogy vármegye több községében végzik a népművelési tevékenységet a lelkes és önzetlen népművelők. [Szó szerinti közlése az újság 2. oldalán megjelent cikknek.] – Erről a *Somogyi Újság* is írt – sokkal rövidebben – e napi számának 5. oldalán, nyilvánvalóan azonos forrást felhasználva.

1944. jan. 14. (péntek), Somogyi Újság, XXVI. évf. 10. sz.

A Megyei kezelésbe adják át a Múzeumot. Közgyűlést előkészítő választmányi ülést tartott az Egyesület címmel, ill. alcímmel a lap 2. oldalán a „tegnap” délutáni ülésről beszámoló cikkben egyetlen szó sem esik könyvtárról-könyvtárakról.

1944. jan. 22. (szombat), Új-Somogy, XXVI. évf. (1492.), 17. sz.

Könyvet állandóan vesz Kozma kölcsönkönyvtár, Fő-utca 9. szám. – 3 soros apróhirdetés az újság 12., utolsó oldalán. – Megismételve: jan. 29., 12. l.; febr. 5., 12. l.; febr. 12., 11. l.; febr. 19., 12. l.

1944. jan. 22. (szombat), Somogyi Újság, XXVI. évf. 17. sz.

Könyvet állandóan vesz. Kozma kölcsönkönyvtár, Fő-u. 9. – 3 soros apróhirdetés a lap 12. oldalán. – Megismételve: jan. 29., 12. l.; febr. 5., 12. l.; febr. 12., 11. l.; febr. 19., 12. l.

1944. jan. 29. (szombat), Új-Somogy, XXVI. évf. (1498.), 23. sz.

Műkedvelő előadás Mozsgón. A mozsgói KALOT Szent Imre Ifjúsági Kultúregylet jan. 30-án színműelőadást rendez az iskola előadótermében. Az előadás jövedelmét könyvtárak gyarapítására fordítják. (12 soros hír a 11. oldalon.)

1944. jan. 31. (hétfő), Somogyi Újság, XXVI. évf. 24. sz.

A Csurgói kat. Legényegylet közgyűlése címmel a lap 2. oldalán megjelent beszámolóban az is olvasható, hogy a Csurgói Katolikus Legényegylet

„most” tartott közgyűlésén az ügyvezető elnök éves számvetésében az „új szerzemények” között megemlítette egy könyvtárszekrény és „kb. 2000 P értékű könyv” beszerzését.

1944. febr. 3. (csütörtök), Új-Somogy, XXVI. évf. (1501.), 26. sz.

Tisztújító évi közgyűlést tartott a kaposvári Széchenyi Társaskör címmel beszámoló az újság 2. oldalán a déli városrészben csaknem 40 év óta „eredményesen tevékenykedő” kör febr. 2-án lebonyolított közgyűléséről. A megjelent „mintegy félszáz” kör tag tájékoztatására az ügyvezető alelnök jelentése számolt be „az egész esztendő harmonikus munkájáról” – benne a könyvtáréről is. A felmentvények megadása után megtartott választás során, „egyhangúlag ültették a Társaság élére az új vezetőséget”, amelybe könyvtárosként *Berkes Jánost* és *Palotai Györgyöt* választották be.

1944. febr. 3. (csütörtök), Somogyi Újság, XXVI. évf. 26. sz.

A Tisztújítást tartott a Széchenyi Társaskör címmel a „tegnap” [febr. 2.] lebonyolított közgyűlésről a lap 2. oldalán közölt beszámoló szerint az új tisztikarba könyvtárosként *Berkes Jánost* és *Palotai Györgyöt* választották be.

1944. febr. 5. (szombat), Új-Somogy, XXVI. évf. (1503.), 28. sz.

A péterhidai háztartási tanfolyam pompás műsor keretében fejeződött be Péterhida közművelődési házában. Csór Ilona... Sánta Bözsi szavaltak, Németh Ilus, ...Horváth Boriska magánjelenetet adtak elő. A »Leányok nem értenek hozzá« c. színdarabban Horváth János, ...és Sánta Bözsi szerepeltek... A bevételt a község népkönyvtára javára fordítják. A tanfolyamot *Németh Lajos* tanító szervezte. (17 soros hír az újság 11. oldalán.)

1944. febr. 14. (hétfő), Új-Somogy, XXVI. évf. (1510.), 35. sz.

A Kaposvári Kereskedők Egyesületének vasárnap, febr. 13-án tartott választmányi ülésén a személyi ügyeket tárgyalván a megjelentek úgy döntöttek, hogy a katonai szolgálatot teljesítő *iff. Dorogi István* könyvtáros helyettesítésére *Duráczky* [helyesen: *Duráczky*] *József* egyesületi tagot kéri fel – az újságnak a 2. oldalán megjelent, *A Kaposvári Kereskedők Egyesülete választmányi ülése* c. cikk szerint.

1944. febr. 14. (hétfő), Somogyi Újság, XXVI. évf. 35. sz.

Az Alapszabálmódosítást fogadott el a Kaposvári Kereskedők Egyesülete választmánya címmel a lap 2. oldalán közölt, a 13-án, vasárnap tartott választmányi ülésről szóló beszámolóból az is kiderül, hogy a katonai szolgálatot teljesítő *iff. Dorogi István* könyvtáros helyettesítésére *Duráczky Józsefet* kérte fel a választmány.

1944. febr. 15. (kedd.), Új-Somogy, XXVI. évf. (1511.), 36. sz.

Az Egyhangúlag kimondotta a múzeumegyesületi közgyűlés a Múzeum

összes tárgyainak a vármegye tulajdonába való átadását címmel az újság 2. oldalán megjelent beszámoló szerint a febr. 14-én tartott közgyűlésen *Gönczi Ferenc* igazgató a vármegyei múzeum könyvtáráról a következőket jelentette: „A múzeumi könyvtár, melynek [kötet]száma közel jár a 3000 darabhoz, ajándékozások révén szépen gyarapodott. Ezek között nagyértékű, több kötetet számláló díszkötésűek is vannak.” – Ugyanezzel a tartalommal ugyanezen a napon a *Somogyi Újság* 3. oldalán jelent meg cikk.

1944. febr. 19. (szombat), Új-Somogy, XXVI. évf. (1515.), 40. sz.

A Közkönyvtárt létesített Kaposvár részére a Dunántúli Bank címmel és *A könyvtár nyilvános olvasóterme pár hónap múlva nyílik meg* alcímmel az újság 9. oldalán közölt cikk szerint a bank most szétküldött [1943.] évi jelentésében arról számol be, hogy az igazgatóság határozata szerint „egyik alapunk felhasználásával intézeti könyvtár létesítését kezdtük meg.” Ezt a munkát *dr. Gombás Géza*, a Központi Statisztikai Hivatal könyvtárának igazgatója irányítja... „a helyi vezetés *dr. Biczó Ferenc* leánygimnáziumi igazgató kezében van, kivel a munka terhét *Papp Antal* gimnáziumi tanár osztja meg. A 10 fő- és 52 alcsoporthoz osztott könyvtárnak ezidőszámtalán 3584 mű, összesen 3952 kötetben van a birtokában és ez az állomány állandó megrendeléseink folytán tovább szaporodik.” A beszerzési nehézségek ellenére remélhető, hogy a könyvtár pár hónap múlva megnyílik. „A könyvtár olvasóteremmel lesz kapcsolatos. Tartalma elsősorban az utolsó 25 év hazai tudományos és szépirodalmi termése.” „...A könyvtár használata... betétként elhelyezett óvadékhoz fűzött, egyébként azonban ingyenes lesz. A... létesítésének célja mindenekelőtt közönségünk kultúrigényeinek kielégítése, de emellett... – természetesen – intézetünk propaganda céljait is szolgálja”. [A könyvtár tényleges megnyitása a német megszállás és a következő háborús hónapok miatt nem valósult meg, de évekkel később mégis sor került rá, lásd a *Magyar Könyvtártörténeti Kronológia* 1. kötetének 149–150. oldalain 1943. júl., 162. oldalán 1947. márc. 24. és 163. oldalán 1947. okt. 20. dátummal történt feljegyzéseket.]

1944. febr. 28. [az újságban helytelenül: febr. 27.] (hétfő), Új-Somogy, XXVI. évf. (1521; helyesen 1522.), 47. sz.

Dr. Köves József állomásfőnök a Kaposvári Vasutasok Dal- és Társaskörének új elnöke címmel beszámoló a 2. oldalon a febr. 27-én, vasárnap tartott rendes évi közgyűlésről, amelyen a társaskör egyhangúlag megválasztott új vezetőségének „könyvtárnak” tagjai: *Halmai Zsigmond* és *Szabó Lajos*. Az új elnök „székfoglalójában” feladatai között kiemelte „a könyvtár felújítását, elsősorban magyar írók műveivel.”

1944. febr. 28. (hétfő), Somogyi Újság, XXVI. évf. 47. sz.

Egy vasutasárva felnevelését vállalta a Vasutasok Dal- és Társasköre címmel számolt be 3. oldalán a lap a kaposvári egyesület 27-én, vasárnap tartott évi rendes közgyűléséről. Ezen a tisztikarba két könyvtárost választottak be

Halmi Zsigmond és Szabó Lajos személyében. A kör új elnöke, dr. Köves József államfőnök programadó beszédében a könyvtár fejlesztését is megemlítette céljai között.

1944. febr. 29. (kedd), Új-Somogy, XXVI. évf. (1522.), 48. sz.

A Ma délben tartotta közgyűlését a Dunántúli Bank és Takarékpénztár R.-T. címmel az újság 2. oldalának felét elfoglaló beszámoló a bank kulturális és szociális munkájáról szólván megemlíti az egyik alapjának felhasználásával létesítendő könyvtárat is. Amit erről közöl, az lényegében megegyezik az Új-Somogy febr. 19-i számából megismerhető tényekkel – lásd ott.

1944. febr. 29. (kedd), Somogyi Újság, XXVI. évf. 48. sz.

KALÁSZ – műkedvelő Attalán címmel 12 soros hír olvasható a lap 3. oldalán az Attalai Leányegyesület „nagyszerű” műsoros estjéről. Ennek külön érdekessége, hogy a bevételt azért fordítják az egyesületi zászló költségére, „mivel [már] szép könyvtárunk van”.

1944. márc. 28. (kedd), Somogyi Újság, XXVI. évf. 70. sz.

Az NMK kaposvári szervezete átvette a Munkás-Otthont címmel cikk a lap 2. oldalán arról, hogy a Nemzeti Munkaközpont kaposvári szervezetének „népes küldöttsége” vasárnap, 26-án felkereste a szociáldemokrata irányítás alatt álló, a Vár utcában működő munkásotthont. Vezetőségével többórás tárgyalás után „teljes egyetértésben” megállapodtak a [gazdag állományú könyvtárt is birtokló] otthon átadásáról a „nemzeti és munkáscélokat” követő NMK-nak a további működtetésre.

1944. ápr. 4. (kedd), Somogyi Újság, XXVI. évf. 76. sz.

A Fiúgimnazisták figyelmébe címmel a 3. oldalon, a hírek között megjelent tájékoztató szerint az évvégi [!] iskolazárással kapcsolatban az ifjúsági könyvtári könyveket csütörtökön, 6-án be kell adni [a Somssich Pál Gimnáziumban].

1944. ápr. 5. (szerda), Somogyi Újság, XXVI. évf. 77. sz.

A Bizonyítványkiosztás a leánygimnáziumban címmel a lap 3. oldalán közölt tájékoztatás szerint – a címmel ellentétben – a leánygimnáziumi bizonyítványokat a fiúgimnáziumban osztják ki ápr. 13-án, és ugyanott, ugyanakkor kell leadni az ifjúsági könyvtárból kivett könyveket is.

1944. máj. 1. (hétfő), Új-Somogy, XXVI. évf. 97. sz.

Be kell szolgáltatni a zsidó irodalmi műveket címmel az újság az 5. oldalon hosszabb hírben ismerteti a hivatalos lap vasárnapi számában megjelent rendeletet, amely szerint ezeket sem forgalomba hozni, kölcsön adni vagy bármi más módon használatba adni nem szabad. A könyvkölcsönzéssel foglalkozó azon vállalatok, a nyilvános könyvtárak, továbbá az egyesületi, iskolai, intézeti és egyéb könyvtárak vezetői, amelyekből a könyveket

általában bárkinek vagy a személyek bizonyos körének (egyesület vagy társaskör tagjainak, iskolák tanulóinak stb.) olvasásra vagy egyéb használatra kiadnak, kötelesek e meghatározott műveket a rendelet hatálybalépésétől számított 15 nap alatt kimutatásba foglalni és a kimutatás öt példányát a sajtóüggyek m. kir. kormánybiztosához (Bp., I., Üri-utca 18.) bemutatni [inkább talán: *eljuttatni*]. A hivatalos lap közli az I. számú jegyzékét azoknak a zsidó szerzőknek, akiknek műveit a forgalomból ki kell vonni. (E rendeletet a *Somogyi Újság* a máj. 2. számának 3. lapján ismerteti.)

1944. máj. 10. (szerda), Somogyi Újság, XXVI. évf. 105. sz.

Kaposváron nem sok gondot okoz a könyvtárak körüli tisztogató munka címmel rövid írás a lap második oldalán a zsidó könyveknek *Kolozsváry-Borcsa Mihály* kormánybiztos által a közkönyvtárakból elrendelt kivonásáról. A szerző megkérdezte az egyik legnagyobb nyilvános kölcsönkönyvtár vezetőjét, aki szerint: „A kaposvári könyvtárakban nem okoz gondot a tisztogatás, mert nem sok zsidó szerző műve szerepel a leltárban. Az egyetlen zsidó jellegű könyvtárt bezárták és arra úgyis külön intézkedés vonatkozik. – Egyébként a kötelező bejelentés a napokban készül el és küldjük fel az illetékes hivatalhoz.” // Az újságíró megkérdezett egy iskolaigazgatót is, aki a következőket válaszolta: „Már a múltban is vigyáztunk arra, hogy a tanulóifjúságot távolartsuk ezektől az olcsó szellemi termékektől és az iskolák könyvtáraiban nem is szerepelnek. Az intézeti könyvtárakból a tanulóifjúság nem is juthatott ilyen könyvekhez. Ezekben a könyvtárakban a magyar írók munkáit gyűjtöttük össze, zsidó szerzők művei nincsenek, ezért nincs is szükség az iskolai könyvtárak revíziójára.”

1944. máj. 11. (csütörtök), Somogyi Újság, XXVI. évf. 106. sz.

A Kijelölték a zsidó-könyvek gyűjtőtelepét címmel az 5. oldalon megjelent közlemény szerint Kaposvár város és Somogy vármegye területéről *Pogány Lajos* Kaposvár, Marhahajtó-út 24. sz. a. gyűjtőtelepén a hivatalos áron veszik át a könyvtárakból, üzletekből, könyvkiadó vállalatokból kiselejtezésre kerülő könyveket.

1944. máj. 24. (szerda), Új-Somogy, XXVI. évf. 116. sz.

Az 5 pengőnél olcsóbb könyv ponyvairódmű termék címmel 16 soros hír az újság 3. oldalán a *Budapesti Közlöny* szombati [máj. 20.] számában közölt 10920/1944. M.E. sz. rendeletről, amely az 1300/1942. sz., úgynevezett ponyvarendelethez megjelölt értékhatárt 5 pengőre emelte fel. Az ennél olcsóbb áron eladásra szánt könyveket, füzeteket [füzetes kiadványokat-brosúrákat] és naptárakat előzetes ellenőrzés végett a miniszterelnökség sajtóosztályának be kell mutatni.

1944. máj. 27. (szombat), Somogyi Újság, XXVI. évf. 119. sz.

A Miért nem szolgáltatják be Kaposvárott a közkönyvtárak a zsidó írók mű-

veit címmel, ill. *Vidékről szépen folyik a beszolgáltatás* alcímmel a lap 2. oldalán közölt cikk hivatkozik arra a belügyminiszeri rendeletre, amely a magánkönyvtáraktól a beszolgáltatást nem követelte meg, csak a kölcsönzést tilalmazza, a közkönyvtárak, iskolák és kölcsönkönyvtárak számára azonban a könyvek kivonását kötelezővé teszi. Az átvételre Kaposvárott és a vármegyében *Pogány Lajos* jogosult, a Marhahajtó út 24. sz. alatt. Ő a lap kérdésére a következőket válaszolta: „– *Vidékről eddig igen szépen teljesítették a rendeletben előírt feladatot* és Nagyabajomból, Nagyatádról, Szigetvárról máris jelentős mennyiség érkezett. Sajnos, *nem mondhatom el ugyanazt a kaposvári közkönyvtárakról*, jöllehet tudomásom szerint Kaposvárott több ilyen irányú közkönyvtár tevékenykedik, sőt az iskolákban is vannak kölcsönkönyvtárak. Tekintettel arra, hogy a... beszolgáltatási kötelessége június 15-én lejár, időszerűnek tartom... figyelmeztetni a közkönyvtárak vezetőit, hogy kötelességük elmulasztása esetén *hat hónapig terjedhető elzárásbüntetést vonnak maguk után.*”

1944. jún. 2. (péntek), Új-Somogy, XXVI. évf. 123. sz.

A Tisztújító közgyűlést tartott a kisbajomi Levente Egyesület c., az újság 4. oldalán közölt híradás szerint a máj. 27-én lezajlott közgyűlésen az új tiszti-karba könyvtárost is választottak: Papp János földművest.

1944. jún. 3. (szombat), Új-Somogy, XXVI. évf. 124. sz.

Gazdakör alakult Kétújfaluban címmel mindössze 22 soros, de nagyfokozatú címbetűkkel hangsúlyosabbá tett híradás olvasható az újság 6. oldalán: a gazdasági előjáró kezdeményezésére megalapított kör könyvtárosává *Matt Jánost* választották meg. Továbbá: „A kör tagjai a könyvtár megalapítására 150 pengőrt adtak össze.”

1944. jún. 7. (szerda), Új-Somogy, XXVI. évf. 127. sz.

Megkezdődött a somogymegyei népművelők jövő évi népművelési munkára szóló előkészülete címmel előzetes ismertetést közöl 3. oldalán az újság a nyári hónapokra és a koraőszre tervezett népművelési továbbképzésekről. Rajtuk kívül van egy szeptember első napjaira tervezett, „különleges célú tanfolyam” is, amely „főképpen a népkönyvtár-kezelőknek fog szólni”. *(Lásd jún. 12. is.)*

1944. jún. 10. (szombat), Somogyi Újság, XXVI. évf. 129. sz.

A Több népművelői tanfolyamot rendeznek a közeljövőben címmel a lap 7. oldalán megjelent beharangozó írás öt továbbképzés tervét ismerteti. Közülük az utolsóról ez olvasható: „Őszi időre, valószínűleg szeptember első napjaira esik a somogyi népművelők különleges célú... tanfolyama, amely főképpen a népkönyvtárkezelőknek szól. Ennek a munkatervét *Tamás József* népm. titkár elkészítette és a [megyei iskolán kívüli népművelési] bizottság a legfelsőbb hatóságához jóváhagyás céljából felterjesztette.”

1944. jún. 24. (szombat), Somogyi Újság, XXVI. évf. 141. sz.

A Somogyi Újság kis riportja: A papírzúzó árnyékában utolsó napjaikat élik a kaposvári és somogyi közkönyvtárak zsidó „remekművei” címmel, kb. másfél hasáb terjedelmű írás a lap 10. oldalán arról, hogy a (–cz.) [valószínűleg: Czanyó Adorján] aláírású szerző mit tapasztalt a zsidónak minősített szerzők könyveinek megyei gyűjtőhelyén, Pogány Lajos hulladékgyűjtő telepén, ahol „Óriási bálákban sokezer könyv fekszik...”. Arra a kérdésre, hogy megy a beszolgáltatás, a telep vezetője a következőket válaszolta: „– Naponta kapom a postával az értesítéseket, melyek könyvek érkezését jelentik Somogyvármegye legkülönbözőbb részeiből és pár napra rá jönnek meg a jelzett könyvek. Vidékről... szépen folyik a beszolgáltatás és [a Somogyi Újságban szövegtett] kaposvári késelem sem mutatkozik már. // Az egyik sarokban hatalmas két ládát látunk. A Siófoki Fürdő-Kaszinó van feltüntetve feladóként. Elkérjük Pogány Lajostól a jegyzéket és cseppet sem csodálkozunk el a látottakon. Teljesen szükségtelen, hogy szerzőket és címeket itt felsoroljunk, mert jóézésű és tájékozott magyar ember úgy is tisztában van azzal, hogy miket olvashatott a régi szép zsidó-liberális érában a siófoki főnyenyen pöffeszkedő zsírpárnás, de most már hála Istennek gettóba zárt vöröskörmű zsidó démon. Az „előzékeny” vezetőség magyarul, németül és franciául is könyvtáron tartotta a zsidó remekeket, mert soha nem lehet tudni ugy-e, hogy nagyzási allűröket felvett pesti zsúrfiú esetleg nem külföldi nyelvelckéket is akar venni esetleg a 120 éves asszony vagy a Hell meg a nők elolvasásával. // Átnézzük egy kicsit az értesítéseket és bizony meglepődve állapítjuk meg, hogy olyan intézmények könyvtárában is szerepeltek zsidó könyvek, ahol igazán semmi helyük nem volt. Mert azon egyáltalán nem csodálkozunk, hogy a Kaposvári Nemzeti Kaszinó 220 bejelentett zsidó könyvvel szerepel és szintén több nyelven szolgálta ki olvasóit, de azt igenis furcsának találjuk, hogy a csurgói református gimnázium könyvtárában helyet kaphatott a Mesék az írógépről, az Érzések zűrzavaráról és Földi Mihály egy-két „remekéről” nem is beszélve. Egy ilyen intézet... már előbb kivethette, vagy egyáltalán be sem engedhette volna ezeket a szennyeket. // Hol volt a legtöbb zsidókönyv?... – A siófoki két kaszinóban – Közel 500 könyv jött be e két helyről. No, – de most már vége a jó világnak és a szép siófoki könyvolvasásnak – állapítjuk meg. Az olvasók a gettóban, a könyvek a zúzdában! Csak valahogy fel ne cserélődjenek...

1944. jún. 26. (hétfő), [hibásan 25-nek számozva], Új-Somogy, XXVI. évf. 142. sz.

Somogyi zsidószármazású írók műveit is kivonták a forgalomból címmel felsorolás az újság 3. oldalán, a következő nevekkal: Bárd Imre (Beck) csökölyi, Berkes Imre (Bergl) és Fóthy (Fleiner) [János] kaposvári származású zsidó írók műveit kivonták a forgalomból...

1944. júl. 8. (szombat), Új-Somogy, XXVI. évf. 152. sz.

A közoktatásügyi miniszter könyveket küldött Somogy vármegye 408 népkönyvtára részére címmel és A vármegyei Népművelési Bizottság aláírásá-

val közlemény az újság 2. oldalán arról, hogy a „napokban” a VKM 7616 könyvet küldött, amelyből a megye mindegyik könyvtára részére 18, illetve 14 kötetet kell juttatni. A küldeményből kiemelik a következő munkákat: Magyarország története, Kodály: Énekgyűjtemény, Beszélgetés egy eke mellett, Kender és len, Széchenyi intelmei, Toldy [így!] Miklós, Magvető, Gróf Zrínyi Miklós, Katona a magyar költészetben, A mi falunk, Finn-ugor népek, A méhek élete, Merjünk magyarok lenni, Ének a búzamezőkről, Szülőföldem, Havasok könyve, Ugartörés, Ahol a pénz nem Isten stb. A könyveket a népkönyvtárak kezelői júl. 31-ig vegyék át a Népművelési Bizottság titkári hivatalában (Szent Imre u. 15.), különben költségükre postán küldik ki címükre.

1944. júl. 10. (hétfő), Somogyi Újság, XXVI. évf. 153. sz.

Somogyvármegye 408 népkönyvtára közel 8000 újabb könyvet kapott címmel közlemény a lap 3. oldalán arról, hogy a vármegyei népművelési bizottság „a napokban” 7616 könyvet kapott a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztériumtól, hogy abból minden könyvtárnak 18, ill. 14 munkát juttasson. A „nagyon értékes és időszerű” munkák között olyanok vannak, mint a Magyarország története. [Kosáry Domokos], Kodály: Énekgyűjtemény [helyesen: Iskolai énekgyűjtemény 1–2. köt. Kodály Zoltán], Beszélgetés egy eke mellett [Kislégi Nagy Dénes], Kender és len [Bittera Miklós], Széchenyi intelmei [Mátéka Béla], Toldy [helyesen: Toldi] Miklós [Benedek Elek], Magvető [Móricz Zsigmond összeáll.], [A] Katona a magyar költészetben [Kozma Andor], A mi falunk [Trefán Leonárd], Gróf Zrínyi Miklós [Markó Árpád], Finn-ugor népek [és kultúrviszonyaik] [Terjék László], A méhek élete [Maeterlinck], Merjünk magyarok lenni [Teleky Pál ← Máday Béla], Ének a búzamezőkről [Móra Ferenc], Szülőföldem [Tamási Áron], Havasok könyve [Nyíró József], Ugartörés [Szenteleky Kornél], Ahol a pénz nem Isten [Jókai Mór]. A „népkönyvtárkezelőknek” júl. 31-ig kell átvenniük a könyvcsomagjukat a népművelési bizottság titkári hivatalában (Kaposvár, Szent Imre u. 15. sz.), ha nem jelentkeznek értük, a könyvtár költségére postai úton juttatják el számukra a könyveket.

1944. júl. 28. (péntek), Somogyi Újság, XXVI. évf. 169. sz.

Kérelem a népkönyvtárkezelőkhöz. Felkérjük a népkönyvtárkezelőket, hogy a Népművelési Bizottságnál Szent Imre utca 15. levő könyveik haladéktalan

átvételéről naponta fél 9–14 óra között gondoskodjanak. *Népművelési Bizottság* (Szó szerinti közlése a lap 3. oldalán megjelent ötsoros felhívásnak.)
Ismételve: júl. 29., 9. l. – Ugyanez az *Új-Somogy* e nap számának 4. oldalán is megjelent.

1944. aug. 4. (péntek), Új-Somogy, XXVI. évf. 175. sz., 2. l.

Stephaich Pál alispán beszámolója alispánságának 16 évéről címmel júl. 31-i számától kezdve folyamatosan közli az újság a „felsőség kívánságára” nyugalmazott, nyugdíjba küldött vármegyei első ember „magamentségére” írt visszatekintését. E számban, a sorozat V. közleményében a *Könyvtár* c. rész így szól: „A vármegye könyvtárát a múlt század 10–20-as éveiben fejlődésnek indult társadalmi élet és közművelődési szellem keltette életre. – A vármegyei könyvtár rendeztetése közben, 1936-ban abból az elgondolásból, hogy a vármegye közkönyvtári jellege minél jobban kidomborodjék [így!] és a könyvtár anyaga teljesebbé váljék, felterjesztést intéztem a vallás- és közoktatásügyi Miniszter Úrhoz, hogy a megyei könyvtár a gimnáziuméval egyesíttessék... Miniszter úr azonban a gimnázium tanári karának véleménye alapján az egyesítést nem találta megoldhatónak. Az egyesítési tervbe eredetileg belevettem a Nemzeti Casino könyvtárát is.”

1944. szept. 27. (szerda), Somogyi Újság, XXVI. évf. 219. sz.

A népnevelői munka ma fontosabb, mint az elmúlt két évtizedben. A Somogy-megyei Népművelési Bizottság tájékoztatója a jövő munkaévről címmel a 3. oldalon ismertetett tájékoztatóban az 1944/45-ös népművelési évad feladatai között szerepel „az újságolvasási és szépirodalmi felolvasási órák rendszeres bevezetése”, „amikor is a napi aktualításokat, továbbá a történelmi jelentőségű eseményeket népművelői szempontok szerint lehet ismertetni...”

1944. okt. 2. (hétfő), Somogyi Újság, XXVI. évf. 223. sz.

Ismét működik az egyházközség könyvtára. A [kaposvári] belvárosi róm. kat. Nagyboldogasszony egyházközség könyvtára – mint arról a *Somogyi Újság* értesül[t] – újra megkezdte működését. Könyvtárórák szerda és szombat délután 4–5-ig vannak, az egyházközség kistermében. (A lap 3. oldalán megjelent 9 soros hír szó szerinti közlése.)

1944. nov. 21. (kedd), Új-Somogy, XXVI. évf. 263. sz.

Jó könyvet a sebesülteknek! címmel felhívás az újság 3. oldalán dr. Svastich Pálnétól, a NÖHM [Női Önkéntes Honvédelmi Munkaszolgálat] Somogy vármegyei munkabizottsága propagandaosztályának vezetője részéről, aki „egy-két darab, keresztény írótól származó, tartalmilag is kifogástalan könyvet [kér] minden magyar család könyvszekrényéből. // Az [katonák részére felállított női] üdítőszolgálat keretében állítjuk fel a könyvtárat[,] s a könyveket akár helyből, akár vidékről [az] Eszterházy-utca 5. szám alá kérjük és hírlapilag nyugtázzuk.”

1944. nov. 27. (hétfő), Új-Somogy, XXVI. évf. 268. sz.

„A népművelésnek ma is nagy a jelentősége” mondotta a vármegyei Népművelési Bizottság közgyűlésén dr. Sárközy Béla alispán címmel beszámoló az újság 2. oldalán a bizottság „rendes évi munkatervet és költségvetést tárgyaló” közgyűléséről, amelyet szombaton (25-én) délután tartottak a vármegyeháza jobboldali kistermében. Az 1944–1945. évi munkatervet betervező Tamás József megyei titkár azt is „jelenti”, hogy a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium Büssü községnek egy 154 kötetes népkönyvtárat ajándékozott, továbbá: „A vármegye különböző helyein felállított 410 népkönyvtár erőteljesebb kihasználását szorgalmazza a bizottság. Az ezévi munkatervben két új munkaág is szerepel, egyik az újságolvasási órák, a másik a népies szépirodalmi felolvasások.” [Mindez történt pontosan egy héttel azelőtt, hogy a szovjet csapatok harc nélkül bevonultak Kaposvárra. – Az összeállító-szerkesztő.]

Egyébként az *Új-Somogy* utolsó megjelent – vagy megmaradt, ismert – száma az 1944. nov. 29-i volt. Az újság utolsó időszakának számai közül hiányoznak a könyvtárakból még a következő 1944-es számok is:

szept. 15. (péntek) 209.,
szept. 28. (csütörtök) 220.,
szept. 29. (péntek) 221.,
nov. 8. (szerda) 252.,
nov. 10. (péntek) 254.,
nov. 15. (szerda) 258.,
nov. 20. (hétfő) 262.,
nov. 23. (csütörtök) 265.,
nov. 25. (szombat) 267.

Névmutató

- Alleram Etel** (Etelka?) 1932. szept. 18.
- Alleram Márta** (Mária?) 1932. szept. 18.
- Allorge, Henri** 1927. okt. 23.
- Amicis, Edmondo de *lásd* De Amicis, Edmondo
- Andorka** (Fleischhacker) **Gyula** 1925. dec. 6.; 1928. ápr. 21.; 1929. ápr. 19.; 1929. júl. 23.; 1930. aug. 26.; 1930. szept. 14.; 1930. szept. 18.; 1931. jan. 17.
- Anker Larsen, Johannes** 1927. okt. 23.
- Antal Béla** 1943. ápr. 19.
- Antal Lajos** 1935. márc. 27.; 1936. márc. 24.; 1937. jan. 20.; 1938. márc. 30.; 1939. márc. 7.
- Antalfai Antal** 1938. jún. 12.
- Ányos Pál István** 1927. márc. 2.
- Arany János** 1928. nov. 13.; 1942. máj. 30.; 1942. jún. 1.
- Arató Béla** 1939. aug. 12.
- Arcübasev, Mihail Petrovics** 1920. nov. 21.
- Árkay Aladár** 1931. júl. 9.
- Árkay Bertalan** 1930. dec. 13.; 1931. ápr. 28.; 1931. máj. 17.; 1931. júl. 8.; 1931. júl. 9.; 1931. júl. 24.; 1931. júl. 25.; 1931. júl. 26.; 1934. jan. 28.
- Asztalos Márta** 1940. szept. 25.; 1941. szept. 27.
- Aszlányi Károly** 1935. okt. 15.
- Baán Ignác** 1930. jan. 4.
- Babay József** 1921. jún. 19.
- Babits Mihály** 1920. nov. 25.
- Bain, Francis William** 1920. nov. 21.; 1920. nov. 25.
- Bakonyi Lajos** 1935. szept. 1.
- Baksa Ferenc** 1937. jan. 20.
- Balassa Erzsébet** 1942. okt. 3.; 1943. okt. 26.
- Bálint Ferenc** 1926. jan. 28.
- Ballagi Mór** 1921. aug. 7.
- Balogh Irén** 1939. szept. 30.; 1940. szept. 25.
- Balzac, Honoré** 1921. aug. 7.; 1927. okt. 23.
- Bánhidi László** 1934. márc. 29.
- Bánki Emil** 1933. okt. 6.
- Barbusse, Henri** 1920. nov. 21.; 1927. okt. 23.
- Bárd (Beck) Imre** 1944. jún. 26.
- Bárd Erzsébet** 1935. szept. 21.
- Bárdos Kálmán** 1935. dec. 1.
- Barics László** 1928. febr. 24.
- Bársony János** 1925. márc. 3.; 1926. márc. 9.; 1927. márc. 1.; 1928. márc. 6.; 1930. márc. 18.

- Bartuschek János** 1930. jan. 22.
- Bátty Zsigmond** 1926. ápr. 13.
- Baumgart Erzsébet *lásd* Novákné Baumgart Erzsébet
- Baxter, George Owen** 1935. okt. 26.
- Belaváry József** 1923. jan. 10.
- Bene Ferenc** 1928. febr. 17.
- Benedek Elek** 1944. júl. 10.
- Beniczky Bajza Lenke** 1920. nov. 21.
- Bereck (Bereczk?) Sándor** 1929. júl. 23.; 1931. febr. 5.
- Berger Samu** 1928. ápr. 21.; 1930. jan. 19.; 1937. dec. 30.
- Bergson, Henri** 1929. júl. 4.; 1929. júl. 6.
- Berkes (Bergl) Imre** 1944. jún. 26.
- Berkes János** 1942. jan. 26.; 1944. febr. 3.
- Berki János** 1942. márc. 10.
- Bertalan Elemér** 1940. febr. 12.
- Berwaldszky Kálmán** 1932. jún. 25.
- Berzsenyi Dániel** 1936. jan. 4.
- Berzsenyi László** 1936. jan. 4.
- Bethlen István** 1930. márc. 8.; 1931. ápr. 21.
- Bevilaqua-Borsodi Béla** 1930. jún. 26.
- Bibó István** 1926. ápr. 29.
- Biczi Gyula** 1928. febr. 17.
- Biczó Ferenc** 1927. okt. 1.; 1928. nov. 4.; 1928. nov. 13.; 1934. dec. 28.; 1935. jan. 1.; 1935. márc. 12.; 1935. nov. 24.; 1935. nov. 26.; 1935. dec. 25.; 1938. márc. 29.; 1938. jún. 5.; 1939. szept. 30.; 1944. febr. 19.
- Bíró Lajos** 1933. márc. 7.; 1937. dec. 30.
- Bíró Marianne** [Marianna] 1931. szept. 26.; 1931. szept. 27.
- Bíró Pál** 1931. márc. 24.
- Bisztray Gyula** 1942. jún. 11.; 1942. júl. 2.
- Bittera Miklós** 1944. júl. 10.
- Bob László** 1932. szept. 27.
- Bocsánczy Lukács** 1943. szept. 22.
- Bodai Lajos** 1927. szept. 30.
- Bódis Sándor** 1939. dec. 18.
- Bódiss Géza** 1935. márc. 12.
- Bodosi Antal** 1926. jún. 15.
- Bodosi Mihály** 1927. szept. 25.
- Bogár Endre** 1941. márc. 17.
- Bogyay Ibolya** 1928. szept. 27.
- Bogyay Jenő** 1922. febr. 9.
- Bogyay Mária** 1929. szept. 29.
- Bogyó József** 1926. febr. 11.; 1937. febr. 4.; 1938. jan. 5.
- Bokor Malvin, S.** 1931. nov. 29.
- Boksay István** 1928. szept. 26.
- Boldizsár József Zoltán** (Boldizsár Zoltán formában is) 1923. febr. 15.; 1937. jan. 8.
- Boldog János** 1920. jún. 16.
- Bónyi Adorján** 1920. nov. 25.
- Boross Jenő** 1930. szept. 7.
- Borovszky Samu** 1926. júl. 18.
- Bors Vince** 1929. szept. 29.
- Bózsa Emil *lásd helyesen*: Dózsa Emil
- Bőhm János** 1930. szept. 24.
- Böhönyey Erzsébet** 1940. szept. 25.
- Böszörményi-Nagy Géza** 1939. dec. 23.
- Bradics Mariska** 1925. máj. 13.

- Braun Róbert** 1939. dec. 30.; 1940. febr. 12.
- Brolly Imre** 1943. máj. 3.
- Bucsi** (Bucsy?) **Ignác** 1925. febr. 11.; 1927. ápr. 1.; 1929. nov. 13.
- Budvig János** (Budvig Jenő formában is) 1935. febr. 6.; 1936. febr. 7.; 1937. febr. 7.
- Bujnovszky Tamás** 1930. jan. 1.; 1930. febr. 12.
- Bukovics József** 1932. szept. 27.; 1933. szept. 26.
- Burics László** 1927. márc. 15.; 1930. márc. 23.; 1932. ápr. 1.
- Busa Antal** 1926. febr. 10.
- Centgráf** [lásd *Szentgrót* alakban is] **Adolf** 1921. nov. 22.
- Cherbuliez, Victor** 1920. nov. 25.
- Christie, Agatha** 1935. dec. 8
- Chriszt Miklós** 1922. szept. 30.
- Courths-Mahler, Hedwig** 1922. ápr. 23.; 1929. júl. 9.
- Crocker, Bithia Mary** 1928. szept. 4.
- Croocer, Marlitt** 1922. ápr. 23.
- Czakó Elemér** 1922. ápr. 8.
- Czanyó Adorján** 1944. jún. 24.
- Czapik Gyula** 1943. febr. 10.
- Czech Antal** 1935. szept. 1.
- Czeglédi Kornél** 1934. szept. 30.; 1935. szept. 21.
- Czermann Ferenc** 1927. szept. 10.
- Czindery László** 1938. febr. 2.; 1938. jún. 24.
- Czinege Imre** 1942. ápr. 30.; 1942. máj. 1.
- Czobor Gyula** 1924. nov. 26.
- Czollenstein József** 1941. febr. 1.
- Czompó Gábor** 1921. júl. 31.
- Cságoly József** 1928. febr. 5.; 1930. febr. 11.
- Cságoly Sándor** 1928. jún. 10.
- Csányi Lujzi** [Lujza] 1937. febr. 17.
- Csapó Kálmán** 1925. szept. 10.
- Császik István** 1937. dec. 30.
- Csathó Kálmán** 1920. nov. 21.; 1927. okt. 16.; 1927. okt. 23.; 1929. jún. 11.
- Csatos** (ispán) 1931. márc. 20.
- Csehov, Anton Pavlovics** 1927. okt. 16.
- Cseke Bálint** 1930. febr. 11.; 1932. jan. 26.; 1933. márc. 7.; 1934. jan. 30.; 1937. febr. 2.
- Cseke Bálint, id.** 1938. febr. 1.; 1939. jan. 31.; 1940. febr. 19.
- Cséplő Géza** 1926. okt. 1.
- Csermely Gyula** 1929. júl. 4.; 1929. júl. 6.
- Csik Ernő** 1925. jan. 16.
- Csima József** 1928. jan. 25.
- Csire Nagy István** 1920. máj. 19.
- Csizmadia Alajos** 1934. jan. 30.
- Csokonai Vitéz Mihály** 1927. márc. 2.; 1942. máj. 30.; 1942. jún. 1.
- Csorba Ede** 1928. máj. 8.
- Csordás János** 1930. ápr. 8.; 1930. ápr. 9.
- Csukly Erzsébet** 1925. okt. 2.
- Da Verona, Guido** 1927. okt. 16.
- Dani Lajos** 1941. febr. 24.
- Darnay Kajetán** 1922. máj. 14.; 1922. nov. 21.
- Dávid Margit** 1927. okt. 1.
- De Amicis, Edmondo** 1920. nov. 21.

- Debreczeni László** 1940. febr. 12.; 1943. máj. 3.
- Debreczeni Laura** 1942. szept. 30.
- Dénes Gizella** 1931. nov. 29.; 1939. aug. 12.
- Dépold Béla** 1926. máj. 13.
- Derkács István** 1942. jan. 10.
- Deszenszky Nándor** 1926. nov. 17.
- Dewey, Melvil** 1938. febr. 12.
- Dick Zsuzsanna** 1939. szept. 30.; 1940. szept. 25.
- Dickens, Charles** 1920. nov. 21.
- Dobosi Pécsi Mária** 1929. júl. 4.; 1929. júl. 6.
- Domanovszky Sándor** 1927. márc. 22.
- Domján Magdolna** 1944. jan. 13.
- Domokos István** 1943. máj. 18.
- Dorogi István** (ifj. D. I. néven is) 1941. márc. 17.; 1942. márc. 31.; 1943. ápr. 19.; 1944. febr. 14.
- Dosztojevszkij, Fjodor Mihajlovics** 1927. okt. 16.
- Doyle, Arthur Conan** 1920. nov. 21.
- Dózsa** [helytelenül: Bózsa] **Emil** 1928. szept. 26.
- Drozdy Gyula** 1932. jún. 25.
- Dulánszky Jenő** 1930. dec. 13.
- Dumas, Alexandre père** 1920. nov. 21.
- Duráczky** [helytelenül: Duráitzky] **József** 1944. febr. 14.
- Eckhardt Tibor** 1931. aug. 1.
- Éhn Kálmán** 1929. aug. 6.; 1930. jan. 21.
- Ehrenburg, Ilja** 1929. júl. 9.
- Ekamp E. Elemér** 1924. aug. 27.; 1926. febr. 24.; 1927. jún. 5.
- Endes István** 1936. dec. 31.
- Enner Dávid János** 1931. szept. 27.
- Enyedi Zsigmond István** 1927. szept. 30.
- Eötvös József** 1921. aug. 7.
- Eperjessy László** 1931. okt. 31.
- Erdélyi Pál** 1926. júl. 18.
- Erdős Renée** 1920. nov. 27.; 1921. júl. 31.; 1929. júl. 4.; 1929. júl. 6.; 1931. febr. 20.; 1935. okt. 26.
- Éri Gizike** [Gizella] 1937. febr. 17.
- Eszterházy Pál** 1926. jan. 10.; 1926. ápr. 25.; 1930. jún. 26.; 1931. jan. 4.; 1937. okt. 29.
- Ewers, Hanns Heinz** 1929. jún. 18.; 1929. júl. 5.
- Faber, Kurt** 1929. júl. 4.; 1929. júl. 6.
- Fábián Béla** 1931. aug. 1.
- Fábián Győző** 1931. szept. 22.
- Fábián Gyula** 1939. aug. 12.
- Faludi Ferenc** 1927. márc. 2.
- Farkas Imre** 1938. máj. 22.
- Farkas Lajos** 1938. márc. 30.; 1942. febr. 23.
- Farkas Sándor** 1924. dec. 31.
- Farnal Hubert** 1923. ápr. 18.
- Farrère, Claude** 1920. nov. 25.
- Fáy András** 1925. jún. 16.; 1926. szept. 23., 1928. szept. 8.
- Fazekas Mihály** 1942. máj. 30.; 1942. jún. 1.
- Fazekas Sándor** 1927. aug. 10.
- Fehér Krisztin** 1920. nov. 25.
- Fehér László** 1929. szept. 29.
- Fejérpataky László** 1921. ápr. 24.; 1926. ápr. 29.; 1926. júl. 18.; 1928. dec. 25.
- Fejes József** 1937. szept. 23.

- Fekete Gyula** 1921. aug. 14.; 1925. nov. 12.; 1926. ápr. 13.; 1926. ápr. 23.; 1926. máj. 13.; 1926. máj. 16.; 1926. máj. 18.; 1926. máj. 19.; 1926. máj. 20.; 1926. máj. 22.; 1928. ápr. 21.; 1928. jún. 10.; 1928. dec. 25.; 1933. márc. 29.; 1935. márc. 27.; 1938. márc. 29.; 1940. febr. 12.; 1943. jún. 19.; 1943. júl. 27.
- Fekete Imre** 1933. márc. 14.; 1934. febr. 27.; 1935. febr. 19.; 1936. márc. 10.
- Felczán József *lásd* Tamás (Felczán) József
- Felső István** 1943. máj. 22.
- Felthafner Mátyás** 1943. máj. 8.
- Fenyvesi Béla** 1926. jún. 15.
- Fenyvesi Béláné** 1928. nov. 15.
- Ferber, Edna** 1929. okt. 13.; 1930. jan. 4.; 1931. márc. 3.; 1931. júl. 12.
- Ferenczi Zoltán** 1926. júl. 18.; 1927. márc. 22.
- Festetics Domonkos** 1943. máj. 8.
- Festetics György** 1921. júl. 29.
- Festetics (Festetich) Lajos** 1921. júl. 31.; 1933. jún. 4.; 1938. febr. 2.; 1938. jún. 24.
- Festetics László** 1938. febr. 2.; 1938. jún. 24.
- Festetics Sándor** 1939. febr. 26.
- Festetics (Festetich) Vilmos** 1921. aug. 4.; 1938. jan. 28.
- Feuchtwanger, Lion** 1935. nov. 3.
- Fischer Ferenc *lásd* Keresztes-Fischer Ferenc
- Fleischacker Gyula *lásd* Andorka (Fleischhacker) Gyula
- Fletcher, Joseph Smith** 1929. júl. 4.; 1929. júl. 6.
- Fodor Ferenc** 1932. jún. 25.
- Fodor Gyula, Z.** 1938. dec. 17.
- Fodor István** 1930. márc. 19.
- Fodor Oszkár** 1927. okt. 18.
- Foglos István** 1930. jan. 22.
- Fonai Vilmos** 1934. febr. 27.; 1935. febr. 19.
- Forgács Jenő *lásd* Frey Jenő
- Fóthy (Fleiner) János** 1944. jún. 26.
- Földes Jolán** 1935. nov. 10.
- Földi Mihály** 1920. nov. 25.; 1927. okt. 16.; 1927. okt. 23.; 1932. szept. 25.; 1935. okt. 25.; 1944. jún. 24.
- Fraknói Vilmos** 1926. júl. 18.
- Frank Antal** 1932. jún. 25.
- Frey András** 1941. okt. 2.; 1942. okt. 5.
- Frey Jenő** [Forgács Jenő?] 1930. szept. 30.
- Freytag Gusztáv** 1922. ápr. 23.
- Friedmann Lajos** (Fridmann alakban is) 1928. máj. 15.; 1929. máj. 28.; 1933. jún. 13.; 1935. márc. 27.
- Frisch Jakab** 1924. febr. 15.
- Frohner Janka** 1929. szept. 29.
- Frühbauer Erzsébet** 1932. szept. 18.
- Furmann család** 1921. máj. 15.
- Führy Imre** 1940. febr. 19.
- Füle István** 1943. jan. 26.; 1943. febr. 1.
- Fülöp István** 1926. febr. 24.
- Fürst György** 1926. jan. 28.
- Füzér József, ifj.** 1925. jan. 16.
- Gaál Sándor *lásd* Gál Sándor
- Gábel József** 1926. jan. 28.

- Gadányi Éva** 1944. jan. 13.
- Gál Anna** 1929. szept. 29.; 1930. szept. 19.
- Gál Lajos** 1928. dec. 22.
- Gál Sándor** 1941. ápr. 7.; 1942. febr. 3.; 1943. febr. 22.
- Galgóczy János** 1938. jan. 25.; 1938. jan. 27.
- Garay János** 1927. márc. 2.
- Gardner, Erle Stanley** 1935. okt. 9.
- Gárdonyi Géza** 1924. febr. 24.; 1928. nov. 13.
- Gáspár doktor** 1921. máj. 15.
- Gáspár Gyula** 1921. máj. 1.; 1921. máj. 15.
- Gáts Lajos Attila** [hibásan: *Gács Attila*] 1924. szept. 24.
- Géczy István** 1925. ápr. 24.
- Gecse Bálint** [valószínűleg hibás név Cseke Bálint helyett] 1933. márc. 7.; 1937. febr. 2.
- Geiszler István** 1929. jan. 26.
- Geiszler László** 1939. márc. 14.
- Gelencsér János** 1933. jan. 24.
- Gelencsér Sándor** 1943. ápr. 12.
- Gerlóczy Gedeon** 1930. dec. 13.
- Goitein Gábor** 1922. febr. 23.; 1922. febr. 28.
- Goitein György** 1936. nov. 26.
- Goldfinger József** 1923. ápr. 18.
- Gollik Emil** 1924. febr. 8.
- Golob Vince** 1930. ápr. 8.; 1930. ápr. 9.
- Gombás Géza** 1944. febr. 19.
- Goszthonyi Béla** 1931. ápr. 28.
- Gölöncsér Ilona** 1942. szept. 30.
- Gönczi Ferenc** 1921. ápr. 24.; 1921. ápr. 26.; 1921. jún. 14.; 1922. ápr. 4.; 1922. nov. 21.; 1924. febr. 17.; 1925. szept. 29.; 1926. ápr. 13.; 1926. ápr. 29.; 1926. ápr. 30.; 1926. máj. 13.; 1926. máj. 19.; 1926. máj. 20.; 1926. máj. 22.; 1927. jan. 18.; 1928. febr. 14.; 1928. ápr. 21.; 1929. júl. 23.; 1929. okt. 1.; 1929. nov. 13.; 1930. jan. 18.; 1930. jan. 19.; 1930. márc. 4.; 1930. nov. 22.; 1931. febr. 5.; 1931. nov. 17.; 1935. okt. 29.; 1936. nov. 24.; 1938. febr. 22.; 1942. febr. 18.; 1943. jan. 26.; 1944. febr. 15.
- Gönczy Ferenc *lásd* Gönczi Ferenc
- Graves, Robert** 1935. nov. 3.
- Gregory, Jackson** 1935. nov. 10.; 1935. nov. 16.
- Gruber János** 1933. márc. 7.
- Gruber Vilmos** 1927. szept. 30.; 1929. jan. 26.
- Gujzer Lajos** 1937. ápr. 2.; 1938. márc. 13.
- Gulácsy Irén** 1927. okt. 16.; 1927. okt. 23.; 1929. jún. 11.; 1931. márc. 3.; 1931. júl. 12.
- Gundy Mihály** 1927. aug. 27.
- Gyóni Géza** 1922. ápr. 23.
- Győr Sándor** 1935. jan. 22.
- Gyulai István** 1921. jún. 18.; 1921. jún. 19.
- Hahn Lajos** 1926. okt. 1.
- Hajó Sándor** 1920. nov. 21.
- Halka Sándor** 1930. jan. 4.
- Halliburton, Richard** 1932. szept. 25.
- Halmi Zsigmond** 1944. febr. 28.
- Halmos Árpád** 1931. júl. 25.
- Hamsun, Knut** 1931. márc. 3.; 1931. júl. 12.

- Hankiss János** 1938. dec. 17.; 1939. febr. 23.
- Hargitay Gyula** 1938. jan. 6.
- Háros Antal** 1932. jún. 25.
- Harsányi Antal** 1926. febr. 20.
- Hartmann János** 1943. márc. 30.; 1943. ápr. 1.
- Hatvany Lajos** 1927. okt. 16.; 1927. okt. 23.
- Haugsethné Lamács Lujza** 1939. aug. 12.
- Havas Béla** 1935. szept. 8.; 1935. szept. 15.
- Hegedüs Dezső** 1929. júl. 26.; 1939. márc. 14.; 1940. febr. 12.
- Hegyí Árpádné** 1921. máj. 15.; 1924. nov. 7.; 1927. márc. 4.; 1928. okt. 5.
- Heisler István** 1936. szept. 19.
- Heltai Jenő** 1920. nov. 27.
- Herczeg Ferenc** 1920. nov. 27.; 1928. szept. 4.; 1928. nov. 13.
- Herczeg István** 1935. márc. 12.; 1936. máj. 5.; 1937. ápr. 20.; 1938. márc. 15.; 1940. ápr. 8.; 1943. jún. 4.
- Herke László** 1922. szept. 30.; 1923. szept. 14.
- Herkovits (Herskovits?) Ferenc** 1938. okt. 6.
- Herzog István** 1935. szept. 21.
- Hetyey József** 1934. ápr. 1.; 1935. nov. 26.
- Hevesi Jenő** 1928. szept. 4.; 1931. febr. 7.
- Hitler, Adolf** 1935. okt. 25.
- Hoffmann Lajos** 1923. jan. 24.; 1924. márc. 1.
- Hóman Bálint** 1930. szept. 14.; 1930. szept. 18.; 1930. nov. 1.; 1931. febr. 5.; 1931. febr. 21.; 1931. ápr. 16.; 1931. ápr. 26.; 1935. okt. 10.
- Horn József** 1932. jún. 25.
- Hortobágyi Ágoston** (Ágost formában is) 1925. okt. 25.; 1927. márc. 2.; 1927. okt. 23.; 1928. dec. 22.; 1929. máj. 9.; 1930. máj. 25.
- Horvát Andor** 1929. júl. 23.
- Horvát László** 1942. febr. 7.
- Horváth Imre** 1935. szept. 21.
- Horváth Irén** 1935. nov. 26.
- Horváth István** 1925. nov. 29.
- Horváth János** 1937. jan. 20.
- Horváth József** (Felsősegesd) 1924. nov. 26.
- Horváth József** (Mozsgó) 1943. máj. 22.
- Horváth József** (Osztopán) 1930. febr. 12.
- Horváth Kázmér** 1921. júl. 26.
- Horváth Tivadar** 1928. jan. 31.
- Hoss József** 1926. jan. 26.; 1930. jan. 19.; 1934. máj. 1.; 1934. dec. 28.; 1935. márc. 12.; 1935. márc. 29.; 1935. nov. 24.; 1935. nov. 26.
- Hoyos Miksa** 1923. febr. 13.
- Höfer Ilona** 1925. okt. 2.; 1926. szept. 29.
- Huber Ferenc** 1933. márc. 7.
- Hull, Edith Maude** 1935. okt. 15.
- Ibusza István** 1938. febr. 5.
- Igmándy-Hegyessy László** 1938. jan. 27.
- Ill János** 1939. ápr. 18.; 1943. márc. 29.
- Illés György** 1921. márc. 15.; 1922. febr. 9.; 1923. febr. 27.; 1924.

- márc. 4.; 1925. febr. 4.
- Imre Lajos** 1926. szept. 19.
- Imre Sándor** 1932. jún. 25.
- Inkey Antal** 1931. febr. 8.
- Inkey Pál** 1931. aug. 4.
- Ispánki János** 1928. szept. 26.
- Istvánffy Árpád** 1940. márc. 11.
- Istvánffy (Istvánfy?) Edit** 1942. szept. 30.
- Iván János** 1930. jan. 22.
- Jádi Gyula** 1941. febr. 5.
- Jamrich János** 1943. febr. 13.
- Jankó Kálmánné** 1925. febr. 6.
- Jankovich (Jankovics) László** 1921. júl. 31.; 1922. ápr. 26.; 1933. jún. 4.; 1938. febr. 2.
- Jankovics Marcell** 1935. nov. 3.
- Jánszky Béla** 1930. dec. 13.
- Jenőffy Károly** 1941. febr. 24.
- Jerko (Jerkó) István** 1940. jan. 31.; 1941. febr. 5.; 1942. febr. 7.
- Jerome, Jerome K.** 1927. okt. 16.
- Jókai Mór** 1922. ápr. 23.; 1925. febr. 19.; 1925. márc. 15.; 1928. nov. 13.; 1943. jan. 8.; 1944. júl. 10.
- Juhász alezredes** 1921. máj. 15.
- Jusztusz Ármin** 1923. febr. 13.
- Kabay Antal** 1942. dec. 15.
- Kacskovics Lajos** 1930. ápr. 2.
- Kakas Aladár** 1928. nov. 22.
- Kalapáthy János** 1939. jún. 25.
- Kancsik János (Koncsik János) *lásd helyesen: Köhalmi István*
- Kanizsai István** 1934. máj. 2.
- Kántor Jenő** 1927. aug. 10.
- Kanyar István** 1930. jan. 22.
- Kanyar József** 1935. szept. 18.
- Kapitány Lajos** 1943. ápr. 1.
- Kaposváry György** (1931. aug. előtt *Vétek György*) 1922. nov. 21.; 1924. febr. 17.; 1925. szept. 5.; 1926. ápr. 23.; 1927. jan. 18.; 1928. jan. 24.; 1928. nov. 30.; 1928. dec. 12.; 1928. dec. 25.; 1929. júl. 23.; 1930. jan. 18.; 1930. jan. 19.; 1930. máj. 25.; 1930. szept. 7.; 1930. szept. 19.; 1930. okt. 1.; 1930. nov. 1.; 1931. febr. 5.; 1931. márc. 19.; 1931. ápr. 8.; 1931. júl. 25.; 1937. márc. 9.; 1940. ápr. 8.
- Kappéter István** 1929. ápr. 19.; 1929. júl. 23.; 1938. márc. 1.
- Karbuscki János** 1927. jan. 4.
- Karikó Imre** 1928. okt. 21.
- Károly Sándor** 1929. júl. 4.; 1929. júl. 6.
- Kasza Erzsébet** [*helyesen: Julianna*] 1940. szept. 25.; 1941. szept. 27.
- Kasza László** 1938. ápr. 8.
- Katona János** 1925. nov. 28.
- Kehrer Károly** 1932. jún. 25.
- Kelemen Ernő** 1932. márc. 15.
- Kelemen Ferenc** 1938. szept. 27.
- Kemény Imre** 1928. okt. 6.
- Kemény Márta** 1933. okt. 18.
- Kengyel Miklós** 1928. máj. 8.; 1929. márc. 5.; 1930. ápr. 2.; 1931. ápr. 21.; 1932. márc. 22.; 1933. márc. 28.; 1934. márc. 13.; 1935. márc. 27.; 1935. jún. 16.; 1936. márc. 27.; 1937. márc. 23.; 1937. dec. 30.; 1938. márc. 29.; 1939. jan. 24.; 1940. febr. 12.; 1941. márc. 3.; 1941. jún. 7.; 1942. márc. 16.; 1943. máj. 3.
- Kenyeres Elemér** 1932. jún. 25.

- Keresztes Gyula** 1924. nov. 13.; 1929. jan. 19.; 1930. márc. 28.
- Keresztes-Fischer Ferenc** 1928. nov. 13.; 1930. jan. 19.; 1930. ápr. 29.
- Keresztury Lajos** 1935. márc. 12.
- Kertész Lajos** 1935. márc. 12.
- Kessel, Joseph Élie** 1929. okt. 13.; 1930. jan. 4.
- Király József** 1930. ápr. 8.; 1930. ápr. 9.; 1936. márc. 24.; 1937. jan. 20.
- Kis György** 1943. okt. 26.
- Kisasszondi János** 1934. márc. 29.; 1936. márc. 28.; 1938. ápr. 1.
- Kisfaludi Strobl Zsigmond** 1926. ápr. 30.; 1926. máj. 20.
- Kisfaludy Ákosné, özv.** 1935. okt. 29.
- Kisfaludy Sándor** 1942. máj. 30.; 1942. jún. 1.
- Kislégi Nagy Dénes** 1944. júl. 10.
- Kiss György** 1932. márc. 18.; 1935. nov. 22.
- Kladnigg Alajos** 1926. ápr. 23.; 1928. márc. 8.; 1928. ápr. 21.; 1928. nov. 20.; 1929. jan. 13.; 1930. jan. 18.; 1930. jan. 19.; 1930. márc. 18.; 1933. okt. 22.; 1937. márc. 23.
- Klebensberg Kunó** 1924. máj. 23.; 1925. nov. 11.; 1925. nov. 12.; 1925. nov. 25.; 1927. márc. 22.; 1927. márc. 23.; 1927. okt. 29.; 1930. márc. 18.; 1934. nov. 18.
- Klenner Béla** 1921. dec. 7.
- Kmety István** 1941. okt. 2.
- Knapp János** 1932. ápr. 1.
- Koch Árpád** 1937. ápr. 2.; 1938. márc. 13.
- Kodály Zoltán** 1944. júl. 10.
- Kogutowicz Károly** 1932. jún. 25.
- Kolozsváry-Borcsa Mihály** 1944. máj. 10.
- Komjáthy Miklós** *lásd* Kring Miklós
- Koncz Gizella** 1942. szept. 30.; 1944. jan. 13.
- Koncsik János** *lásd helyesen:* Kőhalmi István
- Kopátsy Erzsébet** 1942. nov. 9.
- Korbuly Emma** 1935. szept. 21.
- Koréh Endre** 1924. márc. 16.
- Kosáry Domokos** 1944. júl. 10.
- Kosáryné Réz Lola** 1931. nov. 29.; 1932. szept. 25.; 1939. aug. 12.
- Kottler Lenke** 1939. szept. 30.
- Kovács Dénes** 1921. márc. 15.; 1922. febr. 9.; 1923. febr. 27.; 1939. aug. 12.
- Kovács Ernő** 1923. márc. 20.; 1924. febr. 26.; 1925. febr. 10.; 1926. jan. 26.; 1927. márc. 15.; 1928. febr. 14.; 1929. márc. 27.; 1929. márc. 28.; 1930. márc. 18.; 1931. márc. 24.; 1933. máj. 2.; 1934. máj. 1.; 1935. márc. 12.
- Kovács Ferenc** 1921. okt. 7.
- Kovács Gyula** 1925. dec. 23.
- Kovács Hermin** *lásd* Törökné Kovács Hermin
- Kovács István** (Dombóvár) 1929. ápr. 3.
- Kovács József** *lásd helyesen:* Kovács Zoltán
- Kovács Lajos** 1931. márc. 24.
- Kovács László** 1926. okt. 1.
- Kovács Lázár** 1926. márc. 31.; 1928. nov. 30.
- Kovács Mária** 1932. szept. 28.
- Kovács Pál** 1927. jún. 18.; 1927. jún. 19.

- Kovács Sebestény Gyula** 1926. máj. 20.
- Kovács Zoltán** 1924. szept. 14.; 1925. szept. 10.
- Kováts Tivadar** 1938. dec. 17.; 1939. febr. 23.
- Kozma Andor** 1930. jan. 1.; 1944. júl. 10.
- Kozma Sándor** 1920. márc. 13.; 1920. márc. 30.; 1920. ápr. 2.; 1922. jún. 24.; 1922. júl. 1.; 1926. febr. 14.; 1927. jún. 26.; 1927. szept. 1.; 1929. nov. 27.; 1929. dec. 6.; 1932. júl. 21.; 1932. aug. 23.; 1933. jún. 18.; 1933. júl. 21.; 1939. febr. 15.
- Kőhalmi István** (1932 előtti neve: Koncsik István) 1932. szept. 16.; 1933. okt. 6.
- Kölcsey Ferenc** 1942. máj. 30.; 1942. jún. 1.
- König József** 1937. jan. 20.
- Königsberg Éva** 1928. szept. 27.; 1929. szept. 29.
- Körmendi Ferenc** 1932. szept. 25.
- Körmendy István** 1935. szept. 25.
- Kőrösi Henrik** 1932. jún. 25.
- Kőváry Aladár** 1940. márc. 4.
- Köves József** 1944. febr. 28.
- Krehnyay Béla** 1932. jún. 25.
- Krénuusz Ede** 1934. máj. 5.
- Kricsfalusi** (Kricsfalussy?) **Sándor** 1927. szept. 10.; 1943. jún. 7.
- Kricsfalussy Magda** 1933. okt. 5.
- Krieger Ödön** 1921. aug. 14.
- Kring Miklós** (később Komjáthy Miklós) 1925. okt. 3.
- Krizsanits László** 1937. jún. 9.
- Kruppay Mihály** 1941. febr. 1.
- Kuhl József** 1925. nov. 28.
- Kunffy Lajos** 1926. ápr. 30.; 1926. máj. 20.; 1931. febr. 5.
- Kuthy Zoltán** 1942. máj. 30.; 1942. jún. 1.
- Kutrovics István, ifj.** 1926. jan. 27.
- Kügel Gyula** 1929. szept. 24.
- Kümmel Lajos** 1936. márc. 31.
- Kürti Károly** 1935. szept. 20.
- Laczko Géza** 1943. jan. 8.
- Ladányi Teréz** 1927. okt. 1.
- Ladislai István** 1924. szept. 24.
- Laky Dezső** 1939. júl. 18.
- Lamács Lujza *lásd* Haugsethné Lamács Lujza
- Lamping József** 1925. dec. 6.; 1926. máj. 20.; 1929. ápr. 19.; 1929. júl. 23.
- Lamping Ottó** 1933. szept. 26.
- Ländler Dezső** 1929. júl. 23.
- Langenscheidt, Paul** 1929. júl. 4.; 1929. júl. 6.
- Lányi Ernő** 1942. máj. 30.; 1942. jún. 1.
- László Boldizsár** 1922. febr. 1.
- László Géza** 1941. ápr. 7.
- László József** 1927. aug. 10.; 1928. máj. 15.; 1929. máj. 28.; 1933. jún. 13.; 1935. márc. 27.
- Laufer János** 1928. márc. 6.
- Laufer Lajos** 1924. márc. 11.; 1925. márc. 3.; 1926. márc. 9.; 1930. márc. 18.
- Lawrence, Thomas Edward** 1935. okt. 25.
- Lázár József** 1926. márc. 5.; 1926. jún. 15.; 1926. jún. 16.; 1926. nov. 17.
- Leblanc, Maurice** 1931. febr. 20.

- Lechner Jenő** 1931. ápr. 28.
Lechner László 1930. dec. 13.
Lechner Lóránt 1931. ápr. 28.
Légrády Ottó 1931. nov. 28.
Lehner Vilmos 1939. nov. 8.
Lehoczky Brunó 1925. nov. 14.; 1929. máj. 4.; 1929. máj. 9.
Leleszy Béla 1931. nov. 29.
Lellbach Keresztély 1923. nov. 4.
Lencz Sándor 1935. szept. 1.
Lengen, Suzanne 1929. júl. 4.; 1929. júl. 6.
Lengyel István 1921. jún. 19.
Lesueur, Daniel 1927. okt. 16.
Létay Gyula 1921. máj. 15.
Lissy, Lilian 1931. márc. 3.; 1931. júl. 12.
Lojkó Miklós 1941. febr. 24.
Lóky Gábor 1941. febr. 24.
Louys, Pierre 1929. júl. 4.; 1929. júl. 6.
Löffler Mihály 1921. okt. 7.
Lőrincz János 1919. nov. 28.
Lőrinczy György 1938. dec. 17.; 1939. febr. 23.
Lőwinger Imre (hibásan: Lipót) 1929. szept. 24.; 1929. szept. 29.
Ludvig Károly 1931. ápr. 28.
Ludwig, Emil 1929. okt. 13.; 1930. jan. 4.
Lukinich Imre 1926. júl. 18.; 1927. márc. 22.
Luther, Martin 1939. júl. 18.
Lux Klára 1930. szept. 19.
Mácsik Lajos 1921. jún. 5.
Mácsovics Lajos 1921. jan. 18.; 1921. júl. 5.; 1922. febr. 14.
Madách Imre 1924. márc. 14.; 1928. nov. 13.; 1942. máj. 30.; 1942. jún. 1.
Máday Béla 1944. júl. 10.
Maeterlinck, Maurice 1927. okt. 16.; 1944. júl. 10.
Magai Miklós *lásd helyesen:* Magony Miklós
Magay Ferenc 1943. máj. 3.
Magony Miklós 1941. szept. 27.
Magyar György 1943. máj. 6.
Magyar József 1941. júl. 5.
Magyar Judit 1942. szept. 30.
Magyar Kelemen 1938. dec. 17.
Magyar Mihály 1939. máj. 27.
Majer Ferenc 1928. okt. 6.
Major Gyula 1938. júl. 10.
Makfalvy (Makfalvay formában is – helytelenül) **Géza** 1921. ápr. 24.; 1926. máj. 13.
Makó Lajos 1927. okt. 18.
Müller (Mahler, Courths-Mahler?) 1928. szept. 4. – azonosíthatatlan
Mályusz Elemér 1927. márc. 22.
Mandelstamm, Valentin 1929. júl. 4.; 1929. júl. 6.
Márffy Emil 1935. szept. 1.
Marián József 1930. febr. 12.
Markó Árpád 1944. júl. 10.
Marosi Sándor 1943. szept. 9.
Márton Ferenc 1930. jan. 1.
Mártonffy Bogdán 1935. márc. 12.
Matán Ágnes 1931. márc. 20.
Máté Lajos 1932. febr. 7.
Mátéffy József 1926. máj. 21.
Mátéffy Katalin 1935. szept. 21.
Mátéka Béla 1944. júl. 10.

- Matics István** 1926. jan. 28.
Matics József *lásd helyesen*: Matics Pál
Matics Pál 1936. szept. 19.
Matolcsy Erzsébet 1931. szept. 26.;
 1931. szept. 27.; 1932. szept. 18.
Matoltsy Sándor (Matolcsy Sándor)
 1928. ápr. 21.; 1940. febr. 12.;
 1943. jan. 26.; 1943. ápr. 19.
Matt János 1944. jún. 3.
Mátyás Dezső 1942. jún. 13.
Maurois, André 1932. szept. 25.
Mayer Bertalan 1922. ápr. 4.
Mayer Ilona 1925. okt. 2.
Máyer Ilonka 1925. máj. 13.
Meczinger József 1922. ápr. 4.
Melich János 1926. júl. 18.
Mendés, Catulle 1929. júl. 4.; 1929.
 júl. 6.
Merényi Judit 1939. szept. 30.
Merényi Oszkár 1922. szept. 30.;
 1924. szept. 14.; 1927. szept. 30.;
 1929. szept. 29.; 1933. febr. 26.;
 1936. jan. 4.
Merész Gyula 1931. febr. 5.
Miessner Aladár 1926. ápr. 23.
Miessner Ernő 1926. ápr. 30.
Miha Mihály 1944. jan. 13.
Mikes Kelemen 1942. máj. 30.; 1942.
 jún. 1.
Miklós János 1926. okt. 1.
Mikszáth Kálmán 1920. nov. 27.;
 1928. szept. 4.; 1928. nov. 13.
Mills, Arthur 1935. okt. 12.
Modenszider József, ifj. 1940. jan. 31.
Molnár Elek 1930. jan. 1.
Molnár Endre 1935. szept. 1.
Molnár Imre 1930. jan. 1.
Molnár István (Barcs) 1925. jan. 30.
Molnár István (Kaposvár) 1927. ápr.
 10.; 1927. nov. 30.; 1928. febr. 14.;
 1929. ápr. 20.; 1932. okt. 5.; 1933.
 jún. 4.; 1934. jan. 24.; 1936. okt. 3.;
 1938. jún. 24.
Molnár Lajos 1942. febr. 23.
Molnár Oszkár 1932. jún. 25.
Moly Tamás 1929. júl. 4.; 1929. júl. 6.
Móra Ferenc 1927. okt. 16.; 1944. júl.
 10.
Morgos Piroska [helytelenül: Morgós]
 1927. okt. 1.
Móricz Lajos 1940. szept. 24.
Móricz Mária 1931. szept. 26.; 1931.
 szept. 27.
Móricz Zsigmond 1928. nov. 13.;
 1929. júl. 4.; 1929. júl. 6.; 1935.
 okt. 25.; 1942. máj. 30.; 1942. jún.
 1.; 1944. júl. 10.
Mozsgai János 1936. aug. 5.
Murai Károly 1922. ápr. 23.
Nádas Sándor 1920. nov. 27.; 1935.
 nov. 3.; 1935. nov. 16.
Nádasdi Dezső (Nádasdy formában
 is) 1929. júl. 23.; 1930. márc. 5.;
 1931. jan. 17.; 1931. febr. 5.; 1934.
 jan. 28.
Nádor Dénes 1937. febr. 2.; 1938. febr. 1.
Nagy Endre 1920. nov. 27.; 1922. ápr.
 23.
Nagy Ferenc (a későbbi miniszterel-
 nök) 1938. dec. 8.
Nagy Géza 1938. dec. 17.
Nagy József 1942. nov. 9.
Nagy Méda 1939. aug. 12.; 1942. máj.
 30.; 1942. jún. 1.

- Nagyatádi Szabó István** 1921. ápr. 7.; 1930. jan. 5.; 1938. dec. 8.
- Nemess Ernő** 1928. okt. 21.; 1930. máj. 25.
- Németh Imre** 1927. máj. 5.
- Németh István** 1921. aug. 14.; 1926. máj. 13.
- Németh Jenő** 1930. ápr. 13.
- Németh József** (Mesztegnyő, Kaposvár – feltételezett azonosság) 1923. jan. 30.; 1933. febr. 22.
- Németh József** (Miháld) 1936. júl. 10.
- Németh Lajos** 1944. febr. 5.
- Németh Rezső** 1925. febr. 4.; 1926. jan. 26.; 1927. jan. 18.; 1928. jan. 24.; 1929. jan. 30.; 1930. jan. 28.; 1931. jan. 27.; 1935. febr. 26.; 1936. márc. 31.; 1938. márc. 8.; 1939. máj. 20.; 1940. márc. 4.; 1941. márc. 3.; 1942. febr. 23.; 1943. ápr. 12.
- Németh Sándor** 1938. jan. 6.
- Némethy Mariska** 1925. máj. 13.
- Neubauer Ferenc** 1921. júl. 31.; 1921. aug. 4.; 1921. aug. 7.; 1921. aug. 14.
- Neubauer Lajos** 1923. jan. 23.
- Nevelős Ágoston** 1942. máj. 30.; 1942. jún. 1.
- Nevits Karolin** *lásd helyesen:* Novits Karolin
- Nicsovics Sándor** 1928. ápr. 21.
- Noszlopy Aba Tihamér** 1941. szept. 9.; 1942. máj. 16.
- Novák Pál** 1924. febr. 13.
- Novákné Baumgart Erzsébet** 1929. jan. 26.
- Novics Géza** *lásd helyesen:* Novits István
- Novits István** 1930. febr. 11.
- Novits Karolin** 1930. szept. 24.
- Nyári József** 1940. febr. 19.; 1942. jan. 26.
- Nyáry (Nyári?) János** 1939. jan. 31.; 1941. febr. 3.
- Nyers Lajos, ifj.** 1943. ápr. 1.
- Nyireő István** 1921. jún. 14.; 1921. szept. 29.; 1926. ápr. 29.
- Nyíró József** 1944. júl. 10.
- Obernýk Károly** 1927. márc. 2.
- Ódor Gyula** 1921. aug. 14.
- Oppenheim, Edward, Phillips** 1929. aug. 18.
- Orgel Gy.** *lásd helyesen:* Orgl Gyula
- Orgl Gyula** 1929. szept. 24.
- Ozorai Frigyes** 1932. jún. 25.
- Ősi Ferenc** 1921. márc. 22.; 1921. márc. 25.; 1922. márc. 29.
- Pál József** 1943. ápr. 15.
- Pálfalvy Klára** 1939. szept. 30.; 1940. szept. 25.
- Pallavicini György** 1925. aug. 4.
- Pálóczi Horváth Ádám** 1927. márc. 2.
- Pálosy Éva** 1939. aug. 12.
- Palotai György** 1944. febr. 3.
- Palotai János** 1927. febr. 5.
- Pályi Sándor** 1921. jún. 14.
- Pamuki Ferenc** 1923. febr. 24.
- Pánovits József** 1930. jan. 1.
- Pap János, K.** (több esetben hibásan: *Papp János*) 1925. okt. 25.; 1927. okt. 23.; 1928. jan. 5.; 1928. nov. 15.; 1928. nov. 30.; 1930. máj. 25.; 1934. nov. 18.; 1934. dec. 5.; 1938. márc. 8.
- Papini, Giovanni** 1935. okt. 25.

- Papp Antal** 1944. febr. 19.
Papp János 1944. jún. 2.
Papp Lajos 1930. szept. 24.
Parrott, Ursula 1931. nov. 29.
Parti József (Dombóvár) 1929. jún. 21.
Pascal, Blaise 1921. júl. 31.
Pasitzky 1921. máj. 15.
Pataki (Pataky?) Vince 1936. márc. 28.; 1938. ápr. 1.
Pataky Géza 1928. febr. 22.
Pázmány Péter 1921. aug. 4.; 1921. aug. 7.
Peér! (Peéri?) Antal 1925. szept. 16.
Pekár Gyula 1922. ápr. 23.
Perjámosi Sándor 1934. szept. 21.
Péter Sándor 1921. jún. 21.
Péterfai Ádám 1920. okt. 10.
Petőcz Irén 1927. okt. 1.; 1928. szept. 27.
Petőfi Sándor 1928. nov. 13.
Pfeiffer János 1922. febr. 10.; 1934. júl. 4.
Pintér János 1936. dec. 31.
Pintér József 1935. febr. 6.
Pintér Lajos 1928. okt. 21.
Pintér Rezső 1931. szept. 27.
Pintér Zsuzsanna 1935. szept. 21.
Pleidell Ambrus 1927. márc. 22.
Pogány Józsefné 1921. máj. 15.
Pogány Vilmos 1926. jan. 26.
Pogor Ödön 1939. aug. 12.
Pojtner József 1935. márc. 12.
Polgár István 1923. jan. 10.
Politzer Gyula 1926. jan. 26.
Pongrácz Károly 1928. ápr. 21.; 1928. nov. 15.; 1935. nov. 26.
Pósa Lajos 1929. május 9.
Práger Sarolta 1925. okt. 2.
Prilisauer Adolf 1935. szept. 1.
Pukánszky Béla 1927. márc. 22.
Puskás Alajos 1931. márc. 31.; 1932. ápr. 13.; 1933. márc. 30.
Puskás Sándor 1939. máj. 27.
Pusztai Pál 1938. ápr. 8.
Quint József 1932. jún. 25.
Quittner Ervin 1929. ápr. 19.; 1929. júl. 23.
Rabati Jenő 1922. máj. 14.; 1931. márc. 28.; 1931. ápr. 8.; 1938. márc. 29.
Radosits (Radosics formában is) István 1922. nov. 21.; 1922. dec. 22.
Raine, William MacLeod 1935. okt. 12.
Rákóczi József 1930. ápr. 26.
Rákosi Viktor 1928. nov. 13.
Rapay 1921. máj. 15.
Razgha Gyula 1930. jan. 1.
Rázsó György 1933. márc. 14.; 1934. febr. 27.; 1935. febr. 19.; 1936. márc. 10.; 1937. márc. 9.; 1938. márc. 15.
Rédey Gyula 1923. okt. 21.
Réz Bálint lásd Erdős Renée
Rigó Elek 1938. máj. 22.
Rimanóczy Kálmánné 1925. febr. 6.
Rimanóczy Tibor 1934. okt. 3.
Ring Vilmos 1922. ápr. 4.; 1931. márc. 24.
Roberts, Mary Rinehart 1935. dec. 7.
Roboz István 1927. márc. 2.

- Roll Ferenc** 1924. febr. 8.
- Rosenberg József** 1937. márc. 9.; 1938. márc. 15.; 1939. márc. 14.; 1939. dec. 30.
- Rosman, Alice Grant** 1935. dec. 7.
- Rott Nándor** 1928. márc. 9.; 1929. jún. 8.
- Rottensteiner Richárd** 1930. márc. 28.; 1941. dec. 15.
- Rudolf Gizella** 1925. okt. 2.; 1926. szept. 29.
- Rutich Jenő** 1938. jan. 26.
- Ruttner Andor** 1927. márc. 15.; 1928. febr. 24.
- Sabják Péter** 1943. márc. 30.; 1943. ápr. 1.
- Sámik József** 1922. márc. 21.; 1932. aug. 30.
- Sárdi István** 1934. okt. 3.
- Sárdy Pál** 1922. jan. 28.; 1923. jan. 17.
- Sárközi György** 1932. szept. 25.
- Sárközy Béla** 1944. nov. 27.
- Sárközy György** 1921. júl. 29.
- Sárközy Ilona** [helyesen: Éva] 1944. jan. 13.
- Sárközy Vera** [helyesen: Veronika] 1941. okt. 1.
- Sarment, Jean** 1927. okt. 16.
- Sárosi Bella** 1927. okt. 16.
- Sásdi Sándor** 1929. ápr. 21.; 1931. márc. 3.; 1931. júl. 12.
- Sass János** 1924. febr. 13.
- Sass József** 1943. jún. 16.
- Schandl Károly** 1926. júl. 11.
- Scheidl Anna** 1942. szept. 30.
- Schipper Ferenc** 1922. febr. 1.
- Schmidt Jenő** 1929. jan. 26.
- Schnitzler, Arthur** 1929. júl. 4.; 1929. júl. 6.
- Scholcz Gyula** (lakatos, ipartestületi választmányi tag) 1923. ápr. 18.
- Scholcz Gyula** (műszaki tanácsos) 1926. máj. 13.
- Scholcz** [helytelenül: Scholz] **Gyula** (mérlegkészítő és műlakatos) 1928. máj. 15.
- Scsepkó György** 1937. júl. 31.
- Sebestény Béla** (Nagyatád) 1930. márc. 23.
- Sebestyén Béla** (Pécs) 1928. okt. 21.
- Sebestyén Gyula** (MNM) 1921. ápr. 24.; 1926. ápr. 29.; 1926. júl. 18.; 1928. dec. 25.
- Sebők Jenő** 1924. dec. 25.
- Sebők József** 1943. ápr. 17.
- Sebők Lujza** 1928. szept. 27.
- Sélley Kálmán** 1935. márc. 12.
- Serao, Matild** 1920. nov. 27.
- Serényi Emma** 1933. okt. 5.
- Sey Magda** 1935. szept. 21.
- Shaw, George Bernard** 1920. nov. 21.
- Simon István** 1926. jan. 26.; 1927. jan. 18.; 1928. jan. 24.; 1929. jan. 30.; 1930. jan. 28.; 1931. jan. 27.; 1935. febr. 26.; 1936. márc. 31.; 1938. márc. 8.; 1939. máj. 20.; 1940. márc. 4.; 1941. márc. 3.; 1942. febr. 23.
- Simongáti Gyula** 1940. szept. 24.
- Sipos Gyula** 1938. szept. 27.
- Sipos János** 1923. szept. 14.
- Siposs Kálmán** 1935. nov. 26.
- Sokoray Gyula** 1922. okt. 3.
- Solt Adolf** 1929. júl. 23.

- Somfay Margit** 1931. nov. 29.
- Somlyai Jenő** 1935. szept. 21.
- Somogyi Kálmán** 1927. okt. 18.
- Somssich Géza** 1921. ápr. 24.; 1922. ápr. 26.; 1922. nov. 21.; 1925. nov. 12.
- Somssich László** 1926. máj. 20.; 1931. febr. 5.
- Somssich Pál** 1921. aug. 4.; 1926. máj. 13.
- Soós István** 1929. jan. 26.
- Spiegel Jenő** 1921. márc. 2.
- Stecz László** 1926. jún. 12.
- Stecz Lívia** 1929. szept. 29.; 1930. szept. 19.
- Steffek Józsa** 1929. máj. 30.; 1929. szept. 22.; 1930. jan. 29.; 1930. júl. 17.; 1931. júl. 2.; 1931. aug. 26.; 1932. szept. 10.; 1933. jan. 8.; 1933. febr. 7.; 1933. márc. 14.; 1933. ápr. 21.; 1933. jún. 4.; 1933. okt. 3.; 1933. nov. 7.; 1933. dec. 12.; 1934. jan. 30.; 1934. jún. 15.; 1934. júl. 6.; 1934. nov. 6.; 1934. nov. 7.; 1934. dec. 18.; 1935. jan. 8.; 1935. márc. 29.; 1935. júl. 2.; 1935. szept. 6.; 1935. okt. 11.; 1936. jan. 31.; 1936. dec. 1.; 1937. okt. 29.; 1938. nov. 11.; 1939. febr. 21.; 1939. márc. 31.; 1940. jan. 2.; 1940. aug. 5.; 1940. nov. 18.; 1941. jan. 27.
- Steier Lajos** 1927. márc. 22.
- Steiner Ferenc** 1921. jan. 18.; 1921. ápr. 1.; 1921. júl. 5.; 1922. febr. 14.; 1923. febr. 13.; 1924. márc. 11.
- Stelly Géza** 1932. jún. 25.
- Stephaich Pál** 1921. aug. 14.; 1928. nov. 20.; 1928. nov. 30.; 1930. jan. 18.; 1930. febr. 23.; 1930. máj. 1.; 1930. júl. 27.; 1930. szept. 14.; 1930. szept. 18.; 1930. okt. 1.; 1930. nov. 1.; 1930. nov. 12.; 1930. nov. 15.; 1930. nov. 22.; 1931. jan. 17.; 1931. febr. 5.; 1931. ápr. 16.; 1931. ápr. 26.; 1931. júl. 8.; 1931. júl. 9.; 1931. júl. 25.; 1931. júl. 26.; 1931. júl. 28.; 1931. aug. 1.; 1931. aug. 4.; 1931. okt. 7.; 1931. okt. 16.; 1931. nov. 17.; 1931. nov. 22.; 1931. nov. 25.; 1932. jan. 26.; 1933. jún. 4.; 1933. okt. 22.; 1933. okt. 28.; 1934. jan. 24.; 1934. jan. 28.; 1934. nov. 18.; 1935. máj. 21.; 1935. nov. 30.; 1935. dec. 10.; 1936. febr. 9.; 1937. okt. 10.; 1937. nov. 3.; 1937. nov. 25.; 1938. jan. 28.; 1938. jan. 30.; 1938. febr. 2.; 1938. jún. 24.; 1939. jan. 24.; 1939. nov. 2.; 1939. nov. 3.; 1939. nov. 8.; 1940. febr. 12.; 1943. jan. 26.; 1943. jún. 19.; 1943. szept. 22.; 1944. aug. 4.
- Steuer László** 1942. febr. 7.
- Stier László** (későbbi nevén: Sárdi László) 1932. szept. 16.
- Stoker, Bram** 1927. okt. 16.
- Stolmár László** 1932. jún. 25.
- Straub Ferenc** 1932. jún. 25.
- Strinovich Béla** 1928. dec. 22.
- Strunkó László *lásd* Trunkó László
- Sue, Eugène** 1920. nov. 21.
- Sutherland, Ivan** 1931. nov. 29.
- Svastich Pálné** 1944. nov. 21.
- Szabó Alajos** 1921. aug. 7.; 1925. ápr. 12.; 1925. máj. 16.; 1927. nov. 30.
- Szabó Béla** 1922. dec. 5.; 1923. okt. 23.; 1923. okt. 24.; 1928. szept. 13.; 1930. jan. 18.; 1930. jan. 19.; 1931. febr. 5.
- Szabó Ferenc** 1937. márc. 24.

- Szabó János** (Gyékényes) 1923. jan. 10.
- Szabó János** (kaposvári tisztviselő) 1924. márc. 4.
- Szabó János** (kaposvári diák) 1929. szept. 24.; 1929. szept. 29.
- Szabó Lajos** 1944. febr. 28.
- Szabó Lipót** 1926. jún. 15.
- Szabó Sándor** 1943. ápr. 17.
- Szalai Ferenc** (Szalay Ferenc) 1923. ápr. 8.; 1926. jún. 15.; 1926. jún. 16.
- Szalai József** (Szalay József) 1926. máj. 27.; 1926. máj. 28.
- Szalay Fruzina** 1927. márc. 2.
- Szalay István** 1938. szept. 27.
- Szalóky Dániel** 1919. nov. 28.; 1921. ápr. 7.; 1930. jan. 4.; 1930. jan. 5.; 1941. jan. 11.
- Szalóky Lajos** 1941. jan. 11.
- Szamossy Izabella** 1930. szept. 19.
- Szántó Imre** 1931. ápr. 28.
- Szarvas László** 1939. jún. 29.
- Széchenyi Aladárné** 1943. febr. 10.
- Széchenyi Bertalan** 1929. júl. 23.
- Széchenyi Emil** 1930. jan. 22.
- Széchenyi István** 1921. júl. 31.; 1925. nov. 4.; 1931. febr. 8.; 1935. ápr. 21.; 1943. máj. 3.
- Széchenyi Pál** 1930. jan. 22.
- Szecsődy** 1921. máj. 15.
- Szegedi József** 1937. febr. 7.
- Székely Ágnes** 1931. szept. 26.; 1931. szept. 27.
- Székely Béla** 1934. szept. 21.
- Székely Sándor** 1933. okt. 18.
- Szekér Lajos** 1939. ápr. 18.; 1940. márc. 7.; 1943. márc. 29.
- Szenes Piroska** 1935. nov. 3.
- Szenteleky Kornél** 1944. júl. 10.
- Szentgrót** [lásd *Centgráf* alakban is]
Adolf 1921. nov. 23.
- Szentiváni Gábor** 1942. máj. 30.; 1942. jún. 1.
- Szentpáli György** 1926. jan. 28.
- Szép Ernő** 1927. okt. 16.
- Szigethy Antal** 1928. máj. 8.
- Szigeti István** 1930. ápr. 8.; 1930. ápr. 9.; 1932. ápr. 13.; 1933. márc. 30.
- Szij Rezső** 1942. máj. 16.
- Szikinger Mihály** 1943. júl. 20.
- Sziklay Irma** 1939. szept. 30.
- Sziklay János** 1934. jan. 26.
- Szilágyi Sándor** 1926. júl. 18.
- Szilvási Mihály** 1926. febr. 19.
- Szilvász József** 1925. jan. 31.
- Szily Kálmán** 1926. júl. 18.
- Szimon Istvánné** 1939. aug. 12.
- Szini Gyula** 1922. ápr. 23.
- Szinnyei József, id.** 1926. júl. 18.
- Szinnyei József, ifj.** 1926. júl. 18.
- Szinyei Merse Jenő** 1943. dec. 1.
- Szmodics Márta** 1932. szept. 20.
- Szokoli István** 1923. nov. 30.
- Szokoli József** 1928. nov. 17.
- Szomory Dezső** 1932. szept. 25.
- Szopkó István** 1921. aug. 14.
- Szöllősy Ferenc** 1935. ápr. 21.
- Szöllősy Kálmán** 1937. szept. 23.
- Szőnyi Ottó** 1931. márc. 19.
- Tábori Piroska *lásd* Závodszy Zoltán-né Tábori Piroska

Takács Gyula 1937. máj. 11.

Takáts Gyula 1938. febr. 11.

Takáts Sándor 1931. febr. 8.

Taky Miklós 1924. febr. 26.

Tallián Andor 1920. márc. 10.; 1921. jún. 14.; 1921. aug. 4.; 1921. aug. 14.; 1922. márc. 21.; 1922. ápr. 26.; 1922. dec. 5.; 1925. ápr. 12.; 1925. ápr. 28.; 1925. nov. 4.; 1926. jún. 12.; 1926. szept. 29.; 1927. ápr. 10.; 1927. nov. 30.; 1928. ápr. 21.; 1928. aug. 3.; 1928. szept. 13.; 1929. márc. 28.; 1929. júl. 23.; 1929. okt. 1.; 1930. jan. 18.; 1930. jan. 19.; 1930. márc. 4.; 1930. márc. 5.; 1930. márc. 18.; 1930. nov. 22.; 1931. márc. 20.; 1931. aug. 1.; 1931. okt. 16.; 1933. máj. 2.; 1934. máj. 1.; 1935. márc. 12.; 1935. ápr. 21.

Tallián Andorné 1921. máj. 15.

Tamás (Felczán) József 1922. dec. 5.; 1923. ápr. 25.; 1923. okt. 23.; 1923. okt. 24.; 1924. júl. 1.; 1924. okt. 18.; 1925. szept. 30.; 1925. okt. 9.; 1926. jún. 15.; 1927. jan. 4.; 1927. jún. 22.; 1927. dec. 10.; 1928. jún. 10.; 1928. szept. 13.; 1929. jún. 25.; 1929. dec. 24.; 1930. jan. 17.; 1930. dec. 2.; 1931. dec. 15.; 1932. jún. 19.; 1933. jún. 11.; 1933. dec. 6.; 1933. dec. 7.; 1934. nov. 18.; 1935. márc. 24.; 1935. jún. 25.; 1935. okt. 31.; 1935. dec. 10.; 1935. dec. 15.; 1936. jan. 26.; 1936. febr. 9.; 1936. ápr. 12.; 1936. jún. 23.; 1936. dec. 11.; 1937. jún. 6.; 1937. okt. 10.; 1937. dec. 11.; 1938. jún. 10.; 1938. jún. 29.; 1938. júl. 19.; 1938. dec. 25.; 1939. jún. 6.; 1939. jún. 25.; 1939. dec. 9.; 1940. márc. 27.; 1940. dec. 10.; 1941. jan. 11.; 1941. jún. 11.; 1941.

szept. 9.; 1941. dec. 24.; 1942. máj. 16.; 1942. máj. 30.; 1942. jún. 1.; 1942. jún. 15.; 1943. jún. 16.; 1943. szept. 22.; 1943. nov. 11.; 1944. jún. 10.; 1944. nov. 27.

Tamási Áron 1944. júl. 10.

Tar József 1938. júl. 31.

Tassler György 1930. febr. 27.

Tassonyi Ernő 1929. ápr. 20.

Terjék László 1944. júl. 10.

Thurston, Ernest Temple 1929. júl. 9.

Thury Zsigmond (Thúry Zsigmond) 1925. ápr. 28.; 1926. ápr. 13.; 1926. júl. 18.; 1928. márc. 8.

Tildy Zoltán 1938. dec. 8.

Tóbi Blanka 1939. szept. 30.

Tóbi József 1921. aug. 14.; 1921. szept. 29.

Tolnai Vilmos 1927. márc. 22.

Tomka Ágoston 1939. aug. 12.

Tompa Mihály 1942. máj. 30.; 1942. jún. 1.

Tormay Cecile 1921. júl. 31.; 1928. szept. 4.

Toronyi László 1935. márc. 27.; 1936. márc. 24.; 1937. jan. 20.; 1939. márc. 7.; 1941. febr. 24.; 1942. febr. 23.

Tóth Ferenc 1931. nov. 17.

Tóth István 1943. febr. 13.

Tóth József (népfőiskolai igazgató) 1922. ápr. 4.

Tóth József (kaposvári diák) 1929. szept. 24.; 1929. szept. 29.

Tóth Péter József 1943. ápr. 12.; 1943. ápr. 13.

Tóth Sándor 1926. febr. 10.

Tótpál Márton 1942. máj. 16.

- Tótszöllősy** (Tótszöllősy?) **Ilona** 1942. szept. 30.; 1944. jan. 13.
- Törökné Kovács Hermin** 1931. nov. 29.
- Trefán Leonárd** 1944. júl. 10.
- Trencsény János** 1928. jan. 31.
- Trunkó László** 1930. ápr. 8.; 1930. ápr. 9.; 1931. márc. 31.; 1932. ápr. 13.; 1933. márc. 30.
- Tscheik Ernő** 1932. jún. 25.
- Tunner Katalin** 1933. okt. 5.
- Turi Lajos** 1926. jan. 26.
- Tusa Gábor** 1935. szept. 18.
- Tüske Ferenc, ifj.** 1943. ápr. 27.
- Ugron Gábor** 1930. márc. 18.
- Újhelyi Nándor** 1929. júl. 4.; 1929. júl. 6.
- Újváry** 1921. máj. 15.
- Úti Gyula** [helytelenül: Uty Gy.] 1928. szept. 26.
- Vadász Ödön** 1931. szept. 22.
- Vadász Zoltán** 1932. jún. 25.
- Vágó József** 1926. jan. 27.; 1927. febr. 5.
- Vágó Magdolna** 1933. okt. 5.
- Vajda Anna** 1930. szept. 24.
- Vajda Éva** 1932. szept. 18.
- Vajda János** 1927. okt. 23.
- Vajthó Jenő** 1926. dec. 19.
- Vajthó Zoltán** 1932. febr. 9.
- Vályi Nagy Géza** 1939. febr. 23.
- Vándor Iván** 1931. nov. 29.
- Várady Ferenc** 1928. okt. 21.
- Varga Pál** 1921. nov. 18.; 1929. jan. 19.
- Vargha Alajos** 1928. jan. 25.
- Varju Elemér** 1926. júl. 18.
- Várkonyi Hildebrand** 1932. jún. 25.
- Városi Vince** 1943. jún. 16.; 1943. jún. 22.
- Varsányi Mihály** 1933. jan. 24.
- Vas Gereben** 1942. máj. 30.; 1942. jún. 1.
- Vas Ilona** 1927. okt. 1.; 1928. szept. 27.
- Vas János** 1940. szept. 27.
- Vass Ilona *lásd* Vas Ilona
- Vass Miklós** 1921. márc. 22.; 1921. máj. 15.; 1923. márc. 6.; 1924. márc. 11.; 1924. júl. 2.; 1925. jan. 27.; 1926. jan. 26.
- Vendel János** 1939. jún. 29.
- Veres Sándor** 1931. márc. 31.
- Veress Endre** 1926. júl. 18.
- Veress János** 1933. márc. 30.
- Veress Sándor** 1932. ápr. 13.; 1935. márc. 27.; 1936. márc. 24.; 1939. márc. 7.
- Verhás Jenő** 1934. jan. 30.; 1942. jan. 26.
- Vermes Dezső** 1938. febr. 8.
- Verne, Jules** 1927. okt. 23.
- Verona, Guido da** 1929. aug. 18.
- Vértesi Arnold** 1922. ápr. 23.
- Vertse Albert** 1942. máj. 30.; 1942. jún. 1.
- Véssey Lajosné** (Vésey Lajosné formában is – helytelenül) 1935. okt. 29.; 1937. márc. 20.; 1937. ápr. 22.; 1938. febr. 22.
- Véssey Mihály** (Vésey Mihály formában is – helytelenül) 1937. márc. 20.; 1937. ápr. 22.; 1938. febr. 22.
- Veszprémy Dezső** 1939. aug. 12.
- Vétek György** *lásd* Kaposváry György
- Vidovics Ferenc** 1938. dec. 8.
- Vigh Ernő** 1928. szept. 14.

- Vincze József** 1924. nov. 7.
- Virág Benedek** 1927. márc. 2.
- Virágh Andor** 1939. aug. 12.
- Visinszky József** *lásd* Wisinszky József
- Visky Károly** 1926. ápr. 13.
- Viszota Gyula** 1927. márc. 22.
- Viza Lajos** 1925. febr. 10.; 1926. jan. 26.; 1927. márc. 15.; 1928. febr. 14.; 1929. márc. 27.; 1929. márc. 28.; 1930. márc. 18.; 1931. márc. 24.; 1933. máj. 2.; 1934. máj. 1.; 1935. márc. 12.; 1936. máj. 5.; 1937. ápr. 20.; 1938. márc. 15.; 1940. ápr. 8.; 1943. jún. 4.
- Volly István** 1939. jún. 29.; 1942. máj. 30.; 1942. jún. 1.
- Vörös István** 1943. febr. 22.
- Vörös József** 1922. febr. 1.
- Vörös Sándor** 1920. jún. 16.
- Vrannay János** 1924. szept. 26.
- Vucskó Pál** 1942. márc. 10.
- Wallace, Edgar** 1929. jún. 11.; 1929. jún. 18.; 1929. júl. 4.; 1929. júl. 5.; 1929. júl. 6.; 1929. júl. 9.; 1929. aug. 18.; 1929. okt. 13.; 1930. jan. 4.; 1932. szept. 25.; 1935. nov. 10.
- Walpole, Hugh** 1935. okt. 25.
- Weber István** 1931. márc. 17.
- Weichinger Károly** 1930. dec. 13.
- Weissenbach Iván** 1927. ápr. 10.; 1928. ápr. 21.; 1930. ápr. 29.; 1931. jan. 13.; 1931. jan. 20.; 1931. jan. 21.; 1931. jan. 22.; 1931. jan. 23.; 1931. jan. 24.; 1931. jan. 25.; 1931. szept. 6.; 1933. jan. 17.; 1934. jan. 28.; 1935. nov. 26.; 1938. jún. 24.
- Weissenbach Janka** 1930. szept. 19.
- Weissenbacher József** 1941. jún. 18.
- Weisz Imre** 1922. jan. 10.
- Weszely Ödön** 1932. jún. 25.
- Williamson, Alice M.** 1920. nov. 21.
- Williamson, Charles N.** 1920. nov. 21.
- Wisinszky József** (Visinszky formában is) 1921. márc. 22.; 1921. márc. 25.; 1922. márc. 29.; 1923. márc. 20.
- Wren, Percial Christopher** 1929. jún. 18.; 1929. júl. 5.
- Xántus Ignác** 1931. febr. 8.
- Zádor Károly** 1921. júl. 29.
- Zadravecz István** 1921. ápr. 28.; 1921. máj. 1.; 1921. máj. 7.; 1921. máj. 13.; 1921. nov. 26.
- Zákányi János** 1943. júl. 17.
- Zákányi József** 1938. márc. 30.
- Závodszy Levente** 1937. dec. 30.
- Závodszy Zoltánné Tábori Piroska** 1939. aug. 12.
- Zaymus Gyula** 1939. aug. 12.
- Zbinyovszky István** 1928. febr. 17.
- Zefferovits György** 1930. szept. 30.
- Zelinka Ferenc** 1923. ápr. 18.
- Zichy András** 1928. szept. 8.
- Zichy Gyula** 1923. jan. 23.
- Zichy Mihály** 1927. márc. 2.
- Zilahi Matolcsy Sándor** *lásd* Matoltsy Sándor
- Zilahy Lajos** 1927. okt. 16.; 1931. febr. 20.
- Zulovszki Andor, ifj.** 1928. dec. 22.
- Zupán József** 1935. okt. 31.
- Zuzmann Zoltán** 1931. márc. 7.
- Zweig, Arnold** 1929. aug. 18.
- Zweig, Stefan** 1929. júl. 4.; 1929. júl. 6.
- Zsiborács Lajos** 1930. márc. 28.; 1930. szept. 24.

Földrajzi és intézményi mutató

Ádánd

**Ádándi Iparosok és Kereskedők
Köre** 1925. ápr. 21.

Népkönyvtár 1927. okt. 29.

Almamellék

Népkönyvtár 1927. okt. 29.

Almáskeresztúr

Népkönyvtár 1927. okt. 29.

**Alsódunántúli Mezőgazdasági Ka-
mara** 1926. febr. 10.; 1938. júl.
31.; 1943. ápr. 13.; 1943. ápr. 15.

Alsók

Népkönyvtár 1927. okt. 29.

Alsóseged

Alsósegedi Polgári Olvasókör
1921. jún. 15.; 1938. dec. 8.

Amerikai Egyesült Államok 1931.
jan. 25.

New York, Városi Könyvtár
1931. jan. 23.; 1931. jan. 24.

**Washington, Kongresszusi
Könyvtár** 1931. jan. 20.; 1931.
jan. 21.; 1931. jan. 22.; 1931. jan.
23.; 1934. jan. 24.

Andocs

Andocs Község Elöljárósága
1927. jún. 18.; 1927. jún. 19.

Gazdasági Népkönyvtár 1926.
dec. 11.

Katolikus Ifjúsági Agráregylet
(előbb: *Katolikus Legényegylet*)
1938. okt. 6.

Népkönyvtár 1927. okt. 29.

Attala

Attalai Leányegyesület 1944.
febr. 29.

Gazdakör 1938. júl. 31.; 1940.
márc. 6.

Katolikus Legényegylet 1940.
márc. 6.

Katolikus Olvasókör 1923. febr.
15.

Népkönyvtár 1927. okt. 29.; 1936.
dec. 4.

Babócsa 1928. szept. 4.; 1929. jún. 8.

Katolikus Kultúrház 1928. nov.
22.

Népkönyvtár 1927. okt. 29.

Bábonymegyer

**Bábonymegyeri Polgári Olvasó-
kör** (előbb: *Nagybábonyi Polgári
Olvasókör*) 1940. júl. 22.

Balatonboglár

Balatonboglári Kaszinó 1924.
szept. 26.

népművelési tanfolyam 1938. jún.
29.

Balatonföldvár

népművelési tanfolyam 1931.

- szept. 6.; 1941. jún. 18.; 1942. júl. 2.; 1942. jún. 11.
- Balatonkeresztúr** 1936. máj. 29.
Népkönyvtár 1927. okt. 29.
- Balatonkiliti**
Ifjúsági Könyvtár 1921. ápr. 16.
Népkönyvtár 1927. okt. 29.
- Balatonlelle**
Iparoskör 1941. febr. 1.
Népkönyvtár 1936. febr. 9.
népművelési tanfolyam 1936. júl. 10.
- Balatonőszöd**
Népkönyvtár 1927. okt. 29.
- Balatonszárszó**
[a Faluszövetség] **Balatonszárszói Fiókszövetsége** 1926. aug. 10.; 1926. aug. 15.; 1926. okt. 1.
népművelési tanfolyam 1939. jún. 25.
- Balatonszemes**
[a Faluszövetség] **Balatonszemesi Fiókszövetsége** 1926. máj. 16.
Népkönyvtár 1927. okt. 29.; 1936. febr. 9.
- Balatonszentgyörgy**
Balatonszentgyörgyi Római Katolikus Ifjúsági Egyesület 1927. jún. 18.; 1927. jún. 19.
Csillagház 1935. okt. 10.
Gazdasági Népkönyvtár 1926. dec. 11.
- Balatonújlak**
Népkönyvtár 1937. júl. 9.
- Barcs**
Barcsi Kaszinó 1932. febr. 7.
- Barcsi Levente Egyesület** 1925. jan. 30.
Barcsi Polgári Ifjúsági Önképző-kör 1925. ápr. 16.
- Baté**
Gazdakör 1943. ápr. 17.
Népkönyvtár 1936. febr. 9.
- Beleznai**
Beleznai Missziós Leányegyesület 1940. dec. 10.; 1942. febr. 21.
- Belügyminisztérium** 1924. jan. 17.; 1924. febr. 15.; 1930. júl. 27.; 1940. júl. 22.
- Béndek (Hács)**
Népkönyvtár 1927. okt. 29.
- Berzence**
a Berzencei Faluszövetség fiókja [a Faluszövetség berzencei fiókja] 1927. jún. 18.; 1927. jún. 19.
Gazdasági Népkönyvtár 1926. dec. 11.
Népkönyvtár 1927. okt. 29.
- Bodrog**
Gazdakör 1943. máj. 6.
- Bodvica**
Bodvicai Polgári Olvasóköri 1923. jan. 24.; 1923. febr. 14.
- Boldogasszonyfa**
Iskolai Ifjúsági Könyvtár 1930. febr. 27.; 1930. márc. 2.
Népkönyvtár 1927. okt. 29.
- Bolhás**
Népkönyvtár 1927. okt. 29.
- Bolhó**
Bolhói Ifjúsági Egyesület 1926. aug. 10.; 1926. okt. 1.; 1931. febr. 7.

- Népkönyvtár** 1927. okt. 29.
- Boronka**
Népkönyvtár 1927. okt. 29.
- Böhönye**
Böhönye és Környékének Általános Ipartestülete 1926. júl. 31.
Böhönyei Gazdakör 1926. aug. 4.; 1939. febr. 26.
Böhönyei Iparos Ifjúsági Olvasókör 1921. ápr. 1.; 1927. jún. 18.; 1927. jún. 19.; 1942. jan. 3.
Gazdasági Népkönyvtár 1926. dec. 11.
- Böszénfa**
Népkönyvtár 1927. okt. 29.
- Budapest**
Fővárosi Könyvtár 1938. febr. 12.
Gyűjteményegyetem 1930. nov. 1.; 1931. jan. 17.; 1931. febr. 5.
József-szanatórium 1924. márc. 14.
Magyar Nemzeti Múzeum 1926. ápr. 13.
A Népművelési Titkárok Országos Szövetsége 1925. okt. 9.
A Pesti Hírlap szerkesztősége 1931. nov. 28.
Pfeiffer Ferdinánd cég 1923. nov. 4.
Szent István Társulat 1923. nov. 4.; 1939. aug. 12.
- Buzsák**
Buzsáki Polgári és Ifjúsági Olvasókör 1923. márc. 22.; 1925. okt. 9.
- Büssü** 1923. szept. 21.
Népkönyvtár 1927. okt. 29.; 1944. nov. 27.
- Carnegie-alapítvány** 1926. okt. 28.
- Csákány**
Népkönyvtár 1936. febr. 9.
- Cseberki (Bárdudvarnok)**
Népkönyvtár 1927. okt. 29.
- Cserénfa**
Népkönyvtár 1937. ápr. 8.
- Csertő**
Gazdakör 1943. máj. 8.
- Csikotapuszta (Nagybajom)**
Népkönyvtár 1937. okt. 29.
- Csököly**
Csökölyi Kisgazdakör 1936. febr. 28.
Népkönyvtár 1927. okt. 29.
- Csömend**
Polgári Olvasókör 1926. febr. 11.
- Csurgó** 1927. márc. 2.
Csurgói Ipartestület 1924. febr. 13.
Csurgói Katolikus Legényegylet 1944. jan. 31.
Csurgói Nemzeti Kaszinó 1931. nov. 17.; 1935. jan. 22.; 1938. jan. 25.; 1938. jan. 27.
A Faluszövetség fiókja 1929. aug. 6.
Gazdakör 1943. ápr. 27.
Gazdasági Népkönyvtár 1929. aug. 6.; 1930. jan. 18.
Kereskedők Egyesülete 1921. dec. 7.
Kisgazdakör 1923. jan. 10.
Népkönyvtár 1927. okt. 29.
Polgári Kaszinó 1926. jan. 27.; 1927. febr. 5.; 1928. jan. 31.; 1933. jan. 24.

- Református Gimnázium** 1930. jan. 21.
- Református Gimnázium, Könyvtár** 1921. júl. 29.; 1937. okt. 14.; 1939. márc. 11.; 1939. júl. 18.
- Darány**
- Gazdakör** 1943. júl. 17.
- Népkönyvtár** 1927. okt. 29.
- Dióskál** (Zala vm.) 1927. márc. 2.
- Diós-pusztá** (feltehetőleg Szentgálós-kér)
- Népkönyvtár** 1937. okt. 29.
- Dombóvár** (Tolna vm.)
- Dombóvári Főgimnázium** 1923. jan. 23.
- Dombóvári Nemzeti Társaskör** 1929. jún. 21.
- Dombóvári Római Katolikus Olvasókör** 1929. ápr. 3.
- Drávaszentes**
- Népkönyvtár** 1936. febr. 9.
- Drávasztára**
- Népkönyvtár** 1937. júl. 9.
- Dunántúli Közművelődési Egyesület** 1934. jan. 26.
- Edde**
- saját létesítendő könyvtár** 1935. dec. 4.
- Endrőc**
- Népkönyvtár** 1936. febr. 9.
- Erdősokonya**
- Erdősokonyai Polgári Olvasókör** 1919. nov. 28.; 1926. márc. 21.; 1927. jún. 18.; 1927. jún. 19.; 1930. jan. 4.; 1930. jan. 5.; 1939. nov. 28.
- Erdősokonyavidéki Népműve-**
- lési Egylet** 1941. jan. 11.
- Gazdasági Népkönyvtár** 1926. dec. 11.
- Esztergom** (Esztergom vm.) 1927. márc. 2.
- Faluszövetség** („Falu” Országos Földmíves Szövetség) 1925. márc. 3.; 1926. febr. 17.; 1926. máj. 16.; 1926. aug. 10.; 1926. aug. 15.; 1926. okt. 1.; 1927. febr. 2.
- Faluszövetség, Könyvosztály** 1927. nov. 13.; 1927. dec. 8.
- Felsőmocsolád**
- Népkönyvtár** 1927. okt. 29.
- Felsőseged**
- Felsősegedi Gazdakör** 1927. jún. 18.; 1927. jún. 19.
- Gazdasági Népkönyvtár** 1926. dec. 11.
- Népkönyvtár** 1936. febr. 9.
- A Segesdi Esperesi Kerület Római Katolikus Tanító Egylete** 1927. jún. 2.
- A Segesdi Egyházkerület Tanítói Köre** 1924. nov. 26.
- Felsőszentmárton** 1926. aug. 4.
- Népkönyvtár** 1926. ápr. 13.
- Felsőzsitfa**
- Olvasókör** 1923. ápr. 18.
- Fonó**
- Ifjúsági Könyvtár** 1923. febr. 1.
- Népkönyvtár** 1927. okt. 29.
- Fonyód**
- Fonyód és Vidéke Iparoskör** 1938. ápr. 8.; 1938. máj. 22.
- Földművelésügyi (Földművelésügyi) Minisztérium** 1922. ápr. 4.; 1923.

- jún. 15.; 1924. jan. 17.; 1924. febr. 15.; 1925. nov. 28.; 1926. aug. 4.; 1926. dec. 11.; 1927. jún. 18.; 1927. jún. 19.; 1929. aug. 6.; 1930. jan. 18.; 1930. márc. 8.; 1930. ápr. 13.; 1931. febr. 7.; 1934. nov. 18.; 1938. jan. 6.; 1938. júl. 31.
- Gadány**
Népkönyvtár 1938. júl. 19.
- Gálosfa**
Kultúrház 1935. ápr. 21.
Népkönyvtár 1927. okt. 29.
- Gamás**
Gamási Levente Egyesület 1927. jún. 18.; 1927. jún. 19.
Gazdasági Népkönyvtár 1926. dec. 11.
Iparosok és Kereskedők Köre 1923. jan. 19.; 1929. dec. 11.
Katolikus Olvasó Kör 1928. febr. 17.
Levente Önképzőkör 1928. febr. 17.
Népkönyvtár 1927. okt. 29.
- Gardospusztá (Somogysimonyi)**
Népkönyvtár 1927. okt. 29.
- Geszti**
Népkönyvtár 1927. okt. 29.
- Gige** 1926. szept. 21.
Gigei Gazdakör 1924. dec. 31.; 1925. dec. 24.; 1926. máj. 16.
Népház 1938. márc. 29.
- Gölle**
Gazdasági Népkönyvtár 1926. dec. 11.
Gölle Község Elöljárósága 1927. jún. 18.; 1927. jún. 19.
- Népkönyvtár** 1927. okt. 29.
- Görgeteg**
a Görgetegi Esperesi Kerület tanítógyűlése 1928. szept. 4.
I. kerületi Gazdakör 1943. júl. 20.
Kultúrház 1943. febr. 10.
Népkönyvtár 1927. okt. 29.; 1936. febr. 9.
- Gyékényes**
Kisgazdakör 1923. jan. 10.
Népkönyvtár 1927. okt. 29.
- Gyöngyösmellék**
Gazdakör 1942. jún. 13.
Népkönyvtár 1927. okt. 29.
- Hács**
Gazdakör 1943. ápr. 1.
- Hangya** (országos szövetkezeti értékesítő hálózat) 1926. szept. 21.
- Hedrehely**
Népkönyvtár 1927. okt. 29.
- Henész**
Polgári Olvasókör 1927. aug. 27.
- Hetes**
Népkönyvtár 1927. okt. 29.
- Hosszúvíz**
Olvasókör 1923. jan. 30.
Vándorkönyvtár 1935. febr. 6.
- Igal**
Gazdasági Népkönyvtár 1926. dec. 11.
Ifjúsági Könyvtár 1926. jan. 8.
Igal és Környéke Ipartestület 1923. nov. 30.
Igali Elemi Iskola, Könyvtár

1925. dec. 13.
- Igali Iparoskör** 1922. jan. 10.
- Igali Iparos Olvasókör** 1922. márc. 15.; 1923. febr. 14.
- Igali Kaszinó** 1922. márc. 9.
- Igali Levente Egyesület** 1927. jún. 18.; 1927. jún. 19.
- Népkönyvtár** 1927. okt. 29.
- Iharosberény**
- A Faluszövetség Iharosberényi Fiókja** 1929. aug. 6.
- Gazdakör** 1921. ápr. 13.
- Gazdasági Népkönyvtár** 1926. dec. 11.; 1929. aug. 6.
- Iharosberényi Levente Egyesület** 1927. jún. 18.; 1927. jún. 19.
- Inke**
- Gazdasági Népkönyvtár** 1926. dec. 11.; 1930. márc. 8.
- Inkei Levente Egyesület** 1925. szept. 16.; 1927. jún. 18.; 1927. jún. 19.
- Istvándi**
- Istvándi Gazdakör** 1926. aug. 10.; 1926. okt. 1.
- Jákó**
- Népkönyvtár** 1927. okt. 29.; 1936. febr. 9.
- Kadarkút** 1926. szept. 21.
- A Magyar Parasztszövetség Helyi Szervezete** 1943. szept. 9.
- Iparos Olvasókör** 1927. jan. 4.
- Kadarkúti Gazdakör** 1926. aug. 4.
- Katolikus Legényegylet** 1938. jan. 6.
- A Somogyszentimrei m. kir. Földművelésiskola Ifjúsági Önképzőköre** 1922. máj. 9.
- Kálmáncsa**
- Gazdakör** 1943. máj. 22.
- Kálmáncsai Hitelszövetkezet** 1926. máj. 16.
- Kalocsa** (Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm.) 1920. okt. 20.
- Kapoly**
- Népkönyvtár** 1936. febr. 9.
- Kaposfő *lásd* Szomajom
- Kaposfüred**
- Kaposfüredi Római Katolikus Iskola, Könyvtár** 1923. márc. 3.
- Kaposgyarmat**
- Népkönyvtár** 1927. okt. 29.
- Kaposmérő** 1926. márc. 12.; 1929. jan. 19.; 1937. máj. 11.
- A Faluszövetség Kaposmérői Fiókja** 1930. márc. 28.
- Kaposmérői Polgári Olvasókör** 1924. nov. 13.; 1925. ápr. 30.
- Népkönyvtár** 1927. okt. 29.
- Kapospula**
- Népkönyvtár** 1927. okt. 29.
- Kaposszentbenedek**
- Népkönyvtár** 1927. okt. 29.
- Kaposszentjakab**
- Gazdakör** 1943. ápr. 15.
- Népkönyvtár** 1936. febr. 9.
- Polgári Olvasókör** 1928. jan. 25.
- Kaposújlak**
- Népkönyvtár** 1938. júl. 19.
- Kaposvár** 1921. jún. 19.; 1927. márc. 2.; 1944. máj. 27.
- Apolló Kölcsonkönyvtár** 1920. márc. 13.; 1920. márc. 30.; 1920. ápr. 2.; 1920. jún. 25.; 1920. okt.

20.; 1920. nov. 3.; 1920. nov. 21.; 1920. nov. 25.; 1920. nov. 27.; 1920. dec. 17.; 1921. jan. 12.; 1921. jan. 29.; 1921. febr. 27.; 1921. márc. 30.; 1922. jan. 8.; 1922. jan. 15.; 1922. márc. 2.; 1922. jún. 24.; 1922. júl. 1.; 1926. febr. 14.

Berzsenyi Dániel Irodalmi és Művészeti Társaság 1925. okt. 25.; 1927. márc. 2.; 1927. okt. 23.; 1928. okt. 21.; 1928. nov. 15.; 1928. nov. 30.; 1928. dec. 22.; 1929. jan. 26.; 1929. máj. 4.; 1929. máj. 9.; 1929. máj. 17.; 1929. máj. 22.; 1929. nov. 3.; 1930. máj. 25.; 1931. jan. 18.; 1933. jan. 17.; 1933. febr. 26.; 1935. márc. 12.; 1936. jan. 4.; 1938. febr. 11.; 1942. ápr. 30.; 1942. máj. 1.; 1942. máj. 16.

Donnervárosi Széchenyi Társaskör
lásd Széchenyi Társaskör

Dunántúli Bank és Takarékpénztár Rt., Könyvtár 1944. febr. 19.; 1944. febr. 29.

Ébredő Magyarok Egyesülete 1922. jan. 22.

Express Kölsönkönyvtár (*Havas Béla kölcsönkönyvtára*) 1935. szept. 8.; 1935. szept. 15.; 1935. okt. 20.; 1935. ok. 25.; 1935. nov. 3.; 1935. dec. 1.; 1936. febr. 16.; 1936. okt. 20.; 1936. nov. 6.; 1936. dec. 25.; 1937. jan. 3.; 1937. márc. 14.; 1937. okt. 5.; 1937. dec. 25.; 1938. aug. 31.; 1939. febr. 12.; 1939. febr. 17.

A Gabonagyűjtési Országos Kormánybiztosság Kaposvári Kirendeltsége 1921. júl. 26.; 1921. júl. 31.; 1921. aug. 4.; 1921. aug. 7.; 1924. jan. 16.; 1924. jan. 17.; 1924. febr. 15.; 1925. jan. 14.

Globus Kölsönkönyvtár (*könyvkereskedés, papíráruház*) 1929. jan. 10.; 1929. máj. 29.; 1929. jún. 11.; 1929. jún. 18.; 1929. júl. 5.; 1929. júl. 9.; 1929. aug. 18.; 1929. okt. 13.; 1930. jan. 4.; 1931. jan. 6.; 1931. febr. 20.; 1931. márc. 3.; 1931. júl. 12.; 1931. nov. 29.; 1935. okt. 6.; 1935. okt. 9.; 1935. okt. 12.; 1935. okt. 15.; 1935. okt. 26.; 1935. nov. 10.; 1935. nov. 16.; 1935. dec. 7.; 1935. dec. 8.; 1938. dec. 11.; 1938. dec. 11.; 1939. nov. 6.; 1939. nov. 9.

A Hangya Kaposvári Kirendeltsége 1923. nov. 4.

Harmonia Kölsönzeneműtár 1920. okt. 20.; 1920. nov. 4.; 1920. dec. 4.

Helytörténelmi Társulat 1935. okt. 10.

Hivatalnokok Társasköre (*Kaposvári Hivatalnokok Társasköre; Kaposvári Tisztviselők Társasköre*) 1921. febr. 18.; 1921. márc. 15.; 1922. febr. 9.; 1922. aug. 2.; 1923. febr. 27.; 1924. márc. 4.; 1924. márc. 27.; 1925. febr. 4.; 1926. jan. 26.; 1927. jan. 18.; 1928. jan. 24.; 1929. aug. 3.; 1929. jan. 30.; 1929. júl. 26.; 1929. jún. 18.; 1930. jan. 28.; 1931. jan. 27.; 1935. febr. 26.; 1935. szept. 1.; 1936. márc. 31.; 1938. márc. 8.; 1939. febr. 28.; 1939. máj. 20.; 1939. jún. 29.; 1940. márc. 4.; 1941. márc. 3.; 1942. febr. 23.; 1943. ápr. 12.

Iparos Dalárda (*Kaposvári Iparos Dalárda*) 1939. máj. 27.

Iparostanonciskolai Ifjúsági Könyvtár 1935. dec. 1.

Kaposvár r. t. Városi Képviselőtestület 1925. nov. 14.

Kaposvári Egyesületi Leánygimnázium (*Kaposvári Egyesületi Leánylíceum*) 1921. júl. 9.; 1923. aug. 1.; 1924. márc. 14.; 1925. márc. 15.; 1926. jún. 13.; 1928. márc. 15.; 1928. márc. 18.; 1929. márc. 13.; 1929. jún. 16.; 1930. márc. 14.; 1931. márc. 15.; 1938. márc. 1.; 1938. jún. 5.; 1938. aug. 25.

Kaposvári Egyesületi Leánygimnázium, Ifjúsági Könyvtár 1923. febr. 10.; 1944. ápr. 5.

Kaposvári Egyesületi Leánygimnázium, Rozgonyi Piroska Önképzőkör 1925. okt. 2.; 1926. szept. 29.; 1927. okt. 1.; 1928. szept. 27.; 1929. szept. 29.; 1930. szept. 19.; 1931. szept. 26.; 1931. szept. 27.; 1932. szept. 18.; 1933. okt. 5.; 1935. szept. 21.; 1939. szept. 30.; 1940. szept. 25.; 1941. szept. 27.; 1942. szept. 30.; 1944. jan. 13.

Kaposvári Egyesületi Leánygimnázium, Mária Kongregáció 1932. szept. 20.; 1941. okt. 1.; 1942. nov. 9.

A Kaposvári Esperesi Kerület Tanítóegyesülete és Könyvtára 1937. máj. 11.; 1938. febr. 12.

Kaposvári Felső Kereskedelmi Iskola (*Kaposvári Községi Négyévfolyamú Fiú Felsőkereskedelmi Iskola*) 1923. jan. 16.; 1936. nov. 26.

Kaposvári Felső Kereskedelmi Iskola, Ifjúsági Segítő Egyesület 1930. márc. 28.; 1930. szept. 24.; 1934. szept. 30.

Kaposvári Felső Kereskedelmi Iskola, Széchenyi Ifjúsági Önképzőkör 1922. szept. 30.; 1923. szept. 14.; 1924. szept. 14.; 1925. szept. 10.; 1926. okt. 1.; 1927. szept. 30.; 1928. szept. 26.;

1929. szept. 24.; 1929. szept. 29.; 1930. szept. 24.; 1931. szept. 22.; 1932. szept. 16.; 1933. okt. 6.; 1934. szept. 21.; 1935. szept. 21.; 1936. szept. 19.; 1937. okt. 12.; 1938. szept. 14.; 1939. szept. 27.; 1940. szept. 27.; 1941. szept. 27.

Kaposvári Felsőkereskedelmi Iskola, Szent Imre Kongregáció 1921. okt. 7.; 1929. szept. 24.

A Kaposvári Iparos Ifjúság Könyvtára 1920. jún. 16.

Kaposvári Iparosifjúsági Önképző Kör (*Iparos Ifjak Önképző Köre*) 1935. szept. 1.; 1936. ápr. 8.

Kaposvári Iparoskör (*Iparos Társaskör; Kaposvári Egyesült Ipartársulat; A Kaposvári Egyesült Iparosok Társasköre*) 1920. jún. 16.; 1923. ápr. 18.; 1926. dec. 19.; 1927. júl. 10.; 1927. aug. 10.; 1928. máj. 15.; 1928. nov. 4.; 1928. nov. 13.; 1929. máj. 28.; 1931. máj. 12.; 1933. jún. 13.; 1934. márc. 27.; 1935. márc. 27.; 1939. ápr. 18.; 1940. márc. 7.; 1940. máj. 25.; 1941. jún. 16.; 1943. márc. 29.

A Kaposvári Ipartestület [*Egyesült Ipartársulat* megnevezéssel is] **Könyvtára** 1927. febr. 5.; 1927. márc. 3.; 1927. márc. 22.

A Kaposvári Izraelita Diákok Önképzőköre 1933. okt. 18.

A Kaposvári Izraelita Hitköz-ség Olvasóterme 1922. febr. 23.; 1922. febr. 28.; 1922. márc. 11.; 1922. nov. 25.

A Kaposvári Jézus Szíve Egyház-köz-ség Könyvtára 1937. jan. 8.; 1937. júl. 9.; 1937. dec. 19.

Kaposvári Katolikus Kör (... Katolikus Kör) 1921. márc. 22.;

1921. márc. 25.; 1922. márc. 29.; 1922. júl. 11.; 1922. okt. 6.; 1923. márc. 20.; 1923. ápr. 8.; 1923. ápr. 14.; 1923. dec. 12.; 1924. febr. 26.; 1925. febr. 10.; 1925. márc. 5.; 1925. szept. 8.; 1925. szept. 13.; 1926. jan. 26.; 1927. márc. 15.; 1928. febr. 14.; 1929. márc. 27.; 1929. márc. 28.; 1930. márc. 18.; 1930. jún. 24.; 1930. szept. 17.; 1930. dec. 23.; 1931. márc. 24.; 1931. nov. 29.; 1932. márc. 20.; 1932. márc. 22.; 1932. szept. 6.; 1933. márc. 14.; 1933. máj. 2.; 1933. szept. 10.; 1934. máj. 1.; 1934. szept. 20.; 1935. jan. 29.; 1935. márc. 12.; 1935. szept. 1.; 1936. máj. 5.; 1937. ápr. 20.; 1938. márc. 15.; 1940. ápr. 8.; 1943. jún. 4.

Kaposvári Kereskedők Egyesülete 1920. máj. 5.; 1920. máj. 9.; 1921. jan. 18.; 1921. ápr. 1.; 1921. júl. 5.; 1922. jan. 20.; 1922. febr. 14.; 1923. febr. 13.; 1923. márc. 2.; 1923. márc. 9.; 1923. okt. 3.; 1923. okt. 21.; 1924. márc. 11.; 1924. jún. 4.; 1925. márc. 3.; 1926. márc. 9.; 1926. ápr. 21.; 1926. szept. 5.; 1927. márc. 1.; 1927. júl. 9.; 1928. márc. 6.; 1929. febr. 19.; 1930. márc. 18.; 1931. márc. 24.; 1931. aug. 2.; 1931. okt. 4.; 1933. márc. 14.; 1934. febr. 27.; 1935. febr. 19.; 1936. márc. 10.; 1937. márc. 9.; 1938. márc. 15.; 1939. márc. 14.; 1939. dec. 30.; 1940. febr. 12.; 1940. márc. 11.; 1941. márc. 17.; 1942. márc. 31.; 1943. ápr. 19.; 1944. febr. 14.

Kaposvári Levente Egyesület 1932. febr. 9.; 1934. máj. 2.; 1941. ápr. 7.; 1942. jan. 22.; 1942. febr. 3.; 1942. jún. 11.; 1943. febr. 22.

A Kaposvári MÁV-alkalmazottak Társasköre 1925. jan. 3.

Kaposvári Mérnökök Egylete 1923. jan. 23.

Kaposvári Munkás-Otthon 1922. júl. 30.; 1924. dec. 25.; 1928. febr. 19.; 1929. márc. 10.; 1930. márc. 23.; 1931. márc. 15.; 1937. márc. 24.; 1944. márc. 28.

Kaposvári Nemzeti Kaszinó 1920. márc. 30.; 1920. máj. 5.; 1921. márc. 22.; 1921. júl. 31.; 1921. aug. 4.; 1923. márc. 6.; 1924. márc. 11.; 1924. júl. 2.; 1924. szept. 3.; 1925. jan. 27.; 1926. jan. 26.; 1928. máj. 8.; 1929. márc. 5.; 1929. ápr. 21.; 1930. ápr. 2.; 1931. febr. 8.; 1931. ápr. 21.; 1932. márc. 22.; 1933. márc. 28.; 1934. márc. 13.; 1934. jún. 24.; 1934. szept. 23.; 1935. márc. 27.; 1935. jún. 16.; 1935. jún. 29.; 1935. szept. 1.; 1936. márc. 27.; 1936. aug. 15.; 1937. jan. 24.; 1937. márc. 23.; 1937. dec. 4.; 1938. márc. 29.; 1938. jún. 26.; 1938. okt. 28.; 1939. jan. 24.; 1940. febr. 12.; 1941. márc. 3.; 1941. jún. 6.; 1941. jún. 7.; 1941. júl. 16.; 1941. júl. 18.; 1942. márc. 16.; 1943. máj. 3.; 1944. jún. 24.

Kaposvári Népfoiskola 1921. jún. 14.; 1922. márc. 21.

Kaposvári Népfoiskolai Földműves Ifjúsági Egyesület 1922. febr. 1.

Kaposvári Népfoiskolai Széchenyi Szövetség (*Kaposvári Népfoiskolások Széchenyi Szövetsége*) 1932. márc. 18.; 1932. aug. 30.; 1935. nov. 22.

A Kaposvári Vár (a vármaradvány ügye) 1930. jún. 26.; 1930. jún. 28.; 1931. jan. 4.; 1931. febr. 5.; 1931. márc. 11.; 1931. márc. 19.; 1931. márc. 28.; 1931. ápr. 8.

Kaposvári Vasutasok Dal- és Társasköre (*Vasutas Dal- és Társaskör*) 1919. nov. 19.; 1921. júl. 14.; 1925. jan. 16.; 1929. okt. 9.; 1930. ápr. 8.; 1930. ápr. 9.; 1931. márc. 31.; 1932. ápr. 13.; 1933. márc. 30.; 1935. márc. 27.; 1936. márc. 24.; 1937. jan. 20.; 1938. márc. 30.; 1939. márc. 7.; 1941. febr. 24.; 1942. febr. 23.; 1944. febr. 28.

Kaposvári VI. ker. Cseri Levente Egyesület 1932. febr. 9.

Katolikus Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Szent Imre Köre 1931. márc. 7.; 1931. márc. 22.; 1931. okt. 31.

Katolikus Kulturális Bizottság 1935. dec. 25.

Katona-Otthon 1921. máj. 15.

Keresztény Irodalmi és Nyomda Rt. 1926. jún. 15.

Keresztény Munkásifjak Önképzőköre 1933. febr. 22.

Kis Szent Teréz Leányklub 1942. okt. 3.; 1943. okt. 26.

A Kisgazda- és Földmíves-párt Kaposvári Szervezete 1921. jún. 21.

Kozma-kölcsönkönyvtár 1927. okt. 2.; 1927. okt. 9.; 1927. okt. 16.; 1927. okt. 23.; 1927. nov. 22.; 1928. szept. 4.; 1929. máj. 30.; 1929. júl. 4.; 1929. júl. 6.; 1929. nov. 27.; 1929. dec. 6.; 1932. szept. 25.; 1933. jún. 18.; 1933. júl. 21.; 1933. júl. 25.; 1933. aug. 6.; 1935. febr. 26.; 1935. márc. 27.; 1935. nov. 3.; 1940. okt. 17.; 1941. máj. 26.; 1941. dec. 19.; 1941. dec. 22.; 1943. okt. 9.; 1944. jan. 22.

Kultúrházépítő Bizottság (Széchenyi Kultúrházépítési Bizottság) 1930. jan. 18.; 1930. szept. 18.; 1930.

nov. 1.; 1931. nov. 22.; 1931. nov. 25.; 1932. jan. 26.; 1935. ápr. 21.

Magántisztviselők Otthona 1922. nov. 15.

A Magyar Mérnök és Építő Egyesület Kaposvári Osztálya 1926. ápr. 23.; 1930. márc. 19.; 1931. márc. 17.

Magyar Nemzeti Munka Egylet 1943. febr. 13.

A Magyarországi Nyomdai Munkások Segélyező Egyesülete, Kaposvári Csoport 1937. febr. 17.

MÁV Dalkör *lásd* Kaposvári Vasutasok Dal- és Társasköre

Múzeumépítési Bizottság 1931. júl. 24.; 1931. júl. 25.

Nagyboldogasszony Római Katolikus Egyházközség 1935. márc. 12.; 1935. márc. 29.

Nagyboldogasszony Római Katolikus Egyházközség, Könyvtár 1935. nov. 6.; 1935. nov. 24.; 1935. nov. 26.; 1935. dec. 1.; 1935. dec. 3.; 1935. dec. 15.; 1935. dec. 19.; 1935. dec. 25.; 1936. jan. 15.; 1936. febr. 1.; 1936. szept. 27.; 1936. okt. 4.; 1937. jún. 13.; 1937. szept. 29.; 1937. okt. 19.; 1937. dec. 1.; 1937. dec. 25.; 1938. okt. 2.; 1940. dec. 3.; 1944. okt. 2.

Nagyboldogasszony Római Katolikus Egyházközség, Kulturális Bizottság 1934. dec. 28.

A Nemzeti Munkaközpont Kaposvári Szervezete 1944. márc. 28.

Népfőiskola 1926. márc. 5.; 1926. jún. 15.; 1926. jún. 16.; 1926. nov. 10.; 1926. nov. 17.

Népfőiskolai Iparos, Kereskedő és Mezőgazdasági Ifjúsági Egyesület 1922. ápr. 4.

Népkönyvtár 1930. dec. 2.

Népkönyvtár (a Cseri utcai iskolában) 1927. okt. 29.; 1934. dec. 8.; 1935. dec. 15.; 1937. jan. 10.

Népkönyvtár (a központi [Fő utcai] elemi iskolában) 1924. okt. 31.; 1924. nov. 6.

Népkönyvtár (a Pécsi utcai népisiskolában) 1935. dec. 15.

Népkönyvtár (a Petőfi utcai iskolában) 1927. okt. 29.; 1935. dec. 15.

Népkönyvtár (az Anna utcai elemi iskolában) 1923. okt. 21.; 1924. okt. 18.

Népkönyvtár (a Polgári fiúiskolában) 1923. febr. 11.; 1923. febr. 18.; 1923. febr. 20.; 1923. ápr. 25.

Női Önkéntes Honvédelmi Munkaszolgálat, Somogy Vármegyei Munkabizottság 1944. nov. 21.

Pécsi Orvosi Kamara, Kaposvári helyi, somogyi csoport 1942. jan. 2.

Pogány Lajos hulladékgyűjtő telepe 1944. máj. 11.; 1944. máj. 27.; 1944. jún. 24.

Polgári Leányiskola, Mária-kongregáció 1927. márc. 4.

Polgári Leányiskola, Zrínyi Ilona Önképzőkör 1930. szept. 24.; 1932. szept. 28.

Rákóczi Atletikai Club 1937. jan. 8.

A Rázso Testvérek könyvkereskedése 1934. dec. 21.; 1940. jan. 27.

Somogy Vármegye Kaposvári Közkórháza, Könyvtár 1938. jan. 26.; 1939. dec. 23.; 1942. jan. 2.; 1942. ápr. 4.; 1942. ápr. 7.

Somogy Vármegye Kultúrháza (Somogyvármegye Kultúrháza; So-

mogyvármegyei Széchenyi Kultúrház); értsd: Somogy Vármegye Múzeuma is 1921. jún. 14.; 1921. aug. 14.; 1921. szept. 29.; 1922. jan. 13.; 1922. febr. 10.; 1922. febr. 23.; 1922. febr. 26.; 1922. ápr. 4.; 1924. márc. 16.; 1925. aug. 4.; 1925. szept. 5.; 1925. szept. 22.; 1925. nov. 4.; 1925. nov. 11.; 1925. nov. 12.; 1925. nov. 14.; 1925. nov. 15.; 1925. nov. 25.; 1925. dec. 6.; 1925. dec. 11.; 1926. ápr. 13.; 1926. ápr. 23.; 1926. ápr. 29.; 1926. ápr. 30.; 1926. máj. 1.; 1926. máj. 13.; 1926. máj. 16.; 1926. máj. 18.; 1926. máj. 19.; 1926. máj. 20.; 1926. máj. 21.; 1926. máj. 22.; 1926. júl. 29.; 1928. nov. 20.; 1928. dec. 12.; 1928. dec. 25.; 1929. ápr. 19.; 1929. júl. 23.; 1930. jan. 18.; 1930. jan. 19.; 1930. márc. 18.; 1930. ápr. 29.; 1930. jún. 28.; 1930. aug. 26.; 1930. szept. 14.; 1930. szept. 18.; 1930. okt. 1.; 1930. nov. 1.; 1930. nov. 12.; 1930. nov. 22.; 1930. nov. 26.; 1931. máj. 23.; 1931. júl. 26.; 1931. júl. 28.; 1931. aug. 1.; 1931. aug. 4.; 1933. okt. 22.; 1934. jan. 28.; 1939. nov. 2.; 1941. okt. 28.; 1943. júl. 27.

Somogy Vármegye Törvényhatósága; törvényhatósági bizottsága 1929. ápr. 20.; 1930. ápr. 29.; 1931. febr. 5.; 1932. márc. 23.; 1933. okt. 28.; 1933. nov. 7.; 1933. dec. 31.; 1934. jan. 28.; 1935. ápr. 21.; 1935. máj. 21.; 1935. nov. 30.; 1936. nov. 26.; 1937. aug. 22.; 1943. júl. 27.

Somogy Vármegyei Iskolán Kívüli Népművelési Bizottság (Somogy Vármegye Iskolán Kívüli Népművelési Bizottsága; Somogyvármegye Iskolánkívüli Népművelési Bizottsága; Somogyvármegyei Iskolánkívüli

Népművelési Bizottság; Somogy-megyei Iskolánkívüli Népművelési Bizottság) 1922. dec. 5.; 1923. jan. 21.; 1923. febr. 11.; 1923. febr. 18.; 1923. febr. 20.; 1923. ápr. 1.; 1923. ápr. 25.; 1923. jún. 15.; 1923. szept. 16.; 1923. okt. 23.; 1923. okt. 24.; 1923. nov. 4.; 1924. júl. 1.; 1924. okt. 18.; 1925. szept. 30.; 1925. okt. 9.; 1925. nov. 1.; 1926. febr. 10.; 1926. febr. 17.; 1926. jún. 26.; 1926. nov. 10.; 1927. jún. 22.; 1927. júl. 8.; 1927. okt. 22.; 1927. dec. 10.; 1928. jún. 10.; 1928. szept. 13.; 1928. dec. 15.; 1929. jún. 25.; 1929. dec. 24.; 1930. máj. 27.; 1930. dec. 2.; 1931. jan. 13.; 1931. jan. 20.; 1931. jan. 21.; 1931. jan. 22.; 1931. jan. 23.; 1931. jan. 24.; 1931. jan. 25.; 1931. júl. 1.; 1931. szept. 6.; 1931. dec. 15.; 1932. jún. 19.; 1933. jún. 11.; 1933. dec. 6.; 1933. dec. 7.; 1934. júl. 4.; 1934. nov. 18.; 1934. dec. 8.; 1935. jún. 25.; 1935. aug. 31.; 1935. dec. 10.; 1935. dec. 15.; 1936. jan. 18.; 1936. febr. 9.; 1936. ápr. 12.; 1936. jún. 23.; 1936. dec. 11.; 1937. jan. 10.; 1937. jún. 6.; 1937. júl. 9.; 1937. okt. 9.; 1937. okt. 10.; 1937. okt. 22.; 1937. okt. 29.; 1937. dec. 11.; 1938. jún. 10.; 1938. júl. 10.; 1938. júl. 19.; 1938. dec. 17.; 1938. dec. 25.; 1939. jan. 8.; 1939. febr. 23.; 1939. jún. 6.; 1939. jún. 25.; 1939. jún. 29.; 1939. szept. 19.; 1939. szept. 20.; 1939. dec. 9.; 1940. febr. 8.; 1940. márc. 26.; 1940. márc. 27.; 1940. máj. 28.; 1940. nov. 16.; 1940. nov. 18.; 1940. dec. 10.; 1941. jún. 11.; 1941. jún. 18.; 1941. szept. 24.; 1941. okt. 20.; 1941. dec. 15.; 1942. máj. 30.; 1942. jún. 1.; 1942. jún. 12.; 1942. jún. 15.; 1942. dec.

15.; 1943. febr. 13.; 1943. jún. 16.; 1943. aug. 22.; 1943. szept. 22.; 1943. nov. 11.; 1943. dec. 1.; 1944. jún. 7.; 1944. jún. 10.; 1944. júl. 8.; 1944. júl. 10.; 1944. júl. 28.; 1944. szept. 27.; 1944. nov. 27.

Somogy Vármegyei Könyvtár

1921. júl. 26.; 1921. júl. 31.; 1921. aug. 4.; 1921. aug. 7.; 1924. jan. 17.; 1924. febr. 15.; 1925. jan. 14.; 1925. ápr. 12.; 1925. máj. 16.; 1925. júl. 17.; 1927. ápr. 10.; 1927. szept. 15.; 1927. nov. 30.; 1928. aug. 3.; 1928. szept. 8.; 1930. jan. 18.; 1931. jún. 27.; 1933. jan. 15.; 1933. jún. 4.; 1933. dec. 31.; 1934. jan. 24.; 1935. nov. 30.; 1936. nov. 26.; 1937. aug. 22.; 1937. nov. 3.; 1937. nov. 25.; 1937. dec. 30.; 1938. jan. 27.; 1938. jan. 28.; 1938. jan. 30.; 1938. febr. 2.; 1938. febr. 4.; 1938. febr. 5.; 1938. febr. 8.; 1938. febr. 12.; 1938. jún. 24.; 1939. nov. 3.; 1939. nov. 8.; 1944. aug. 4.

Somogy Vármegyei Levéltár (*Somogy-megye Levéltára; Somogyvármegye Levéltára*)

1927. ápr. 10.; 1927. szept. 15.; 1928. febr. 14.; 1928. márc. 8.; 1928. aug. 3.; 1929. ápr. 20.; 1930. jan. 18.; 1930. márc. 5.; 1932. okt. 5.; 1933. jan. 15.; 1933. jún. 4.; 1934. jan. 24.; 1935. szept. 18.; 1936. okt. 3.; 1937. nov. 3.; 1938. febr. 2.; 1938. febr. 4.; 1938. febr. 12.; 1938. jún. 24.

Somogy Vármegyei Múzeum

(*Somogy-megyei Múzeum; Somogyvármegyei Múzeum*) 1921. ápr. 24.; 1921. ápr. 26.; 1922. febr. 10.; 1922. febr. 23.; 1922. febr. 26.; 1922. ápr. 4.; 1922. ápr. 26.; 1922. máj. 14.; 1924. jan. 17.; 1924. febr. 17.; 1924. okt. 5.; 1925. jún. 16.; 1925. júl. 31.; 1925. szept. 5.;

1925. szept. 29.; 1925. nov. 14.; 1925. nov. 15.; 1925. nov. 25.; 1925. dec. 6.; 1925. dec. 11.; 1926. jan. 10.; 1926. ápr. 13.; 1926. ápr. 25.; 1926. ápr. 29.; 1926. ápr. 30.; 1926. máj. 1.; 1926. máj. 13.; 1926. máj. 16.; 1926. máj. 18.; 1926. máj. 19.; 1926. máj. 20.; 1926. máj. 21.; 1926. máj. 22.; 1926. júl. 18.; 1927. jan. 18.; 1927. ápr. 13.; 1927. máj. 29.; 1928. márc. 8.; 1928. ápr. 21.; 1928. ápr. 22.; 1928. dec. 25.; 1929. jan. 13.; 1929. febr. 27.; 1929. júl. 23.; 1929. aug. 4.; 1929. okt. 1.; 1929. nov. 12.; 1929. nov. 13.; 1930. jan. 18.; 1930. jan. 19.; 1930. febr. 23.; 1930. márc. 4.; 1930. márc. 5.; 1930. márc. 18.; 1930. márc. 20.; 1930. ápr. 29.; 1930. máj. 1.; 1930. jún. 26.; 1930. jún. 28.; 1930. júl. 27.; 1930. szept. 7.; 1930. szept. 14.; 1930. szept. 18.; 1930. szept. 19.; 1930. okt. 1.; 1930. okt. 5.; 1930. nov. 1.; 1930. nov. 12.; 1930. nov. 15.; 1930. nov. 22.; 1930. nov. 26.; 1930. dec. 13.; 1931. jan. 4.; 1931. jan. 16.; 1931. jan. 17.; 1931. jan. 21.; 1931. febr. 5.; 1931. febr. 21.; 1931. márc. 28.; 1931. ápr. 16.; 1931. ápr. 26.; 1931. ápr. 28.; 1931. máj. 7.; 1931. máj. 17.; 1931. júl. 8.; 1931. júl. 9.; 1931. júl. 24.; 1931. júl. 25.; 1931. júl. 26.; 1931. júl. 28.; 1931. aug. 1.; 1931. aug. 4.; 1931. okt. 7.; 1931. okt. 16.; 1931. okt. 18.; 1931. nov. 17.; 1932. jan. 15.; 1932. jan. 17.; 1932. jan. 26.; 1933. okt. 22.; 1933. okt. 28.; 1933. nov. 7.; 1934. jan. 28.; 1935. ápr. 21.; 1935. máj. 21.; 1936. jan. 4.; 1936. ápr. 5.; 1936. nov. 24.; 1937. márc. 20.; 1937. ápr. 22.; 1938. febr. 22.; 1939. okt. 19.; 1940. febr. 12.; 1940. dec. 16.; 1941. máj.

14.; 1941. okt. 28.; 1942. febr. 18.; 1943. jan. 26.; 1943. jún. 19.; 1944. jan. 14.; 1944. febr. 15.

Somogy Vármegyei Múzeum Egyesület (*Somogyvármegyei Múzeum Egyesület; Somogyvármegyei Múzeum Egyesület*) 1921. ápr. 24.; 1922. máj. 14.; 1922. nov. 21.; 1922. dec. 22.; 1925. ápr. 28.; 1925. jún. 16.; 1925. szept. 22.; 1925. szept. 29.; 1925. nov. 11.; 1925. nov. 12.; 1925. dec. 6.; 1925. dec. 11.; 1926. ápr. 29.; 1926. ápr. 30.; 1926. máj. 1.; 1926. máj. 13.; 1926. máj. 16.; 1926. máj. 18.; 1926. máj. 19.; 1926. máj. 20.; 1926. máj. 21.; 1926. máj. 22.; 1926. szept. 23.; 1927. jan. 18.; 1927. ápr. 13.; 1927. máj. 29.; 1928. febr. 14.; 1928. márc. 8.; 1928. ápr. 21.; 1928. nov. 20.; 1928. dec. 25.; 1929. jan. 13.; 1929. febr. 27.; 1929. ápr. 19.; 1929. júl. 23.; 1929. aug. 3.; 1929. aug. 4.; 1929. okt. 1.; 1929. nov. 12.; 1929. nov. 13.; 1930. jan. 18.; 1930. febr. 23.; 1930. márc. 4.; 1930. márc. 18.; 1930. nov. 12.; 1930. nov. 22.; 1931. jan. 17.; 1931. jan. 30.; 1931. febr. 5.; 1931. okt. 7.; 1931. okt. 16.; 1931. nov. 17.; 1932. jan. 15.; 1932. jan. 17.; 1935. ápr. 21.; 1935. máj. 21.; 1935. okt. 29.; 1936. nov. 24.; 1938. febr. 22.; 1940. febr. 12.; 1940. márc. 18.; 1941. máj. 14.; 1942. febr. 18.; 1944. jan. 14.; 1944. febr. 15.; 1944. febr. 17.

a Somogyi Újság könyvesboltja 1939. dec. 15.; 1939. dec. 19.; 1940. jan. 18.

A Somogyvármegyei Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Széchenyi Szövetsége 1925. nov. 28.; 1925. nov. 29.; 1926. márc. 28.

Somogy megyei Közművelődési Egyesület 1926. jún. 12.; 1932. ápr. 22.

Somogy megyei Vendéglősök és Korcsmárosok Egyesülete 1926. márc. 12.

Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület 1928. szept. 8.

Somogyvármegyei Olvasó Társaság 1938. febr. 2.

Somogyvármegyei Orvosszövetség 1942. jan. 2.

Somogyvármegyei Szabadoktatási Bizottság (*Somogy megyei Szabadoktatási Bizottság*) 1920. márc. 10.; 1921. jún. 14.; 1921. szept. 29.; 1922. febr. 26.

Somogyvármegyei Tanítóegyesület (*Somogyvármegyei Tanítók Egyesülete; Somogyvármegyei Általános Tanító Egyesület*) 1921. jún. 18.; 1921. jún. 19.; 1927. szept. 10.; 1943. jún. 7.

Somssich Pál Gimnázium (előbb: *Magyar Királyi Somssich Pál Főgimnázium; Kaposvári Állami Somssich Pál Reálgimnázium*) 1922. aug. 11.; 1922. dec. 29.; 1924. jan. 16.; 1924. jan. 17.; 1924. febr. 15.; 1924. febr. 24.; 1925. jan. 14.; 1925. ápr. 12.; 1925. máj. 16.; 1927. márc. 22.; 1927. márc. 23.; 1927. ápr. 10.; 1927. júl. 10.; 1927. szept. 15.; 1927. nov. 30.; 1933. jún. 4.

Somssich Pál Gimnázium, Ifjúsági Könyvtár 1944. ápr. 4.

Somssich Pál Reálgimnázium, Gyorsírókör 1935. szept. 20.

Somssich Pál Reálgimnázium, „Szent Imréről nevezett Mária kongregáció” 1935. szept. 25.; 1940. szept. 24.

Somssich Pál Gimnázium, Virág Benedek Önképzőkör 1922. okt. 3.; 1924. szept. 24.; 1925. okt. 3.; 1926. okt. 1.; 1927. szept. 25.; 1928. okt. 6.; 1929. szept. 29.; 1930. szept. 30.; 1931. szept. 27.; 1932. szept. 27.; 1933. szept. 26.; 1934. okt. 3.; 1935. szept. 18.; 1937. szept. 23.; 1938. febr. 2.; 1938. szept. 27.; 1941. okt. 2.; 1942. okt. 5.

Steffek-könyvkereskedés 1929. máj. 30.; 1929. szept. 22.; 1930. júl. 17.; 1931. júl. 2.; 1931. aug. 26.; 1932. szept. 10.; 1933. jan. 8.; 1933. febr. 7.; 1933. márc. 14.; 1933. ápr. 21.; 1933. jún. 4.; 1933. okt. 3.; 1933. nov. 7.; 1933. dec. 12.; 1934. jan. 30.; 1934. jún. 15.; 1934. júl. 6.; 1934. nov. 6.; 1934. nov. 7.; 1934. dec. 18.; 1935. jan. 8.; 1935. márc. 29.; 1935. júl. 2.; 1935. szept. 6.; 1935. okt. 11.; 1936. jan. 31.; 1937. okt. 29.; 1938. nov. 11.; 1939. márc. 31.; 1940. jan. 2.; 1940. aug. 5.; 1940. nov. 18.; 1941. jan. 27.

Szalay Ferenc könyvkereskedése 1923. ápr. 8.

Széchenyi Társaskör 1920. aug. 18.; 1921. febr. 1.; 1921. nov. 20.; 1922. febr. 1.; 1923. jan. 12.; 1923. jan. 30.; 1923. febr. 2.; 1923. márc. 22.; 1924. júl. 27.; 1925. jan. 11.; 1926. jan. 26.; 1928. febr. 5.; 1928. nov. 14.; 1929. febr. 10.; 1930. febr. 11.; 1931. márc. 6.; 1932. jan. 17.; 1932. jan. 26.; 1933. márc. 7.; 1934. jan. 30.; 1936. nov. 11.; 1937. febr. 2.; 1938. febr. 1.; 1939. jan. 31.; 1940. febr. 19.; 1941. febr. 3.; 1942. febr. 13.; 1942. jan. 26.; 1943. szept. 23.; 1944. febr. 3.

A Szociáldemokrata Párt Kaposvári Szervezete 1927. júl. 16.

- Szociális Misszió Társulat** [kaposvári szervezete] 1921. ápr. 28.; 1921. máj. 1.; 1921. máj. 7.; 1921. máj. 13.; 1921. máj. 15.; 1924. nov. 7.; 1925. febr. 6.; 1927. márc. 4.; 1928. okt. 5.
- Történelmi és Régészeti Társulat** 1921. ápr. 24.
- Tanítók Tudományos Kölcsönkönyvtára** 1932. jún. 25.
- Tisztviselők Társasköre *lásd* Hivatalnokok Társasköre
- Az „UJSÁG” Kölcsönkönyvtár Kaposvári Fiókja** 1929. jan. 10.; 1929. máj. 29.
- Ügyvédi Kamara** 1933. márc. 29.
- Vár utcai trafik** 1940. szept. 23.
- Városi Képviselőtestület** (városi tanács) 1926. jún. 18.; 1927. máj. 29.; 1928. dec. 12.
- Városi Könyvtár** 1930. okt. 5.
- Városi Testnevelési Bizottság** 1931. okt. 28.
- Karád**
- Gazdasági Népkönyvtár** 1926. dec. 11.
- Karádi Gazdakör** 1942. márc. 10.
- Karádi Kereskedők és Iparosok Egyesülete** 1922. febr. 24.; 1924. febr. 7.
- Karádi Levente Egyesület** 1927. jún. 18.; 1927. jún. 19.
- Leventelányok Egyesülete?** 1943. dec. 11.
- A Ságvár-karádi Esperesi Kerület Római Katolikus Tanítóinak [Egyesülete]** 1921. jún. 5.
- Kazsok** 1923. szept. 21.
- Kazsoki Ifjúsági Egyesület** 1925. máj. 1.
- Kecskemét** (Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm.) 1920. okt. 20.
- Kelevíz**
- Népkönyvtár** 1927. okt. 29.
- Olvasókör** 1923. jan. 23.; 1924. márc. 1.
- Kereki**
- Tankönyvtár** 1936. okt. 2.
- Kereskedelmi Minisztérium** 1922. ápr. 4.
- Kéthely**
- Népház** 1926. jún. 12.
- Kétújfalu**
- Gazdakör** 1944. jún. 3.
- Kisbajom**
- Ifjúsági Könyvtár** 1930. ápr. 26.
- Ifjúsági Önképző- és Olvasókör** 1925. jan. 22.; 1925. jan. 31.
- Levente Egyesület** 1926. febr. 19.; 1944. jún. 2.
- Kisbárapáti**
- Iparoskör** 1926. máj. 27.; 1926. máj. 28.
- Népkönyvtár** 1927. okt. 29.
- Kisberény**
- Gazdakör** 1943. ápr. 1.
- Kisgyalán**
- Népkönyvtár** 1936. febr. 9.
- Komlósd**
- Népkönyvtár** 1936. febr. 9.
- Kőkút** 1937. márc. 13.
- Népkönyvtár** 1927. okt. 29.; 1936. febr. 9.
- Kömlőd** (Komárom vm.) 1927. márc. 2.

Kőröshegy

Kőröshegyi Olvasókör 1930. jan. 1.

Népkönyvtár 1927. okt. 29.

Kötcse 1927. márc. 2.

Gazdakör 1938. jan. 6.

Kürtöspuszta *lásd* Nagykürtös-puszta

Lábod

Lábodi Gazdakör 1930. jan. 22.

Lábodi Polgári Olvasókör 1920. máj. 19.; 1922. dec. 1.; 1925. ápr. 24.; 1930. jan. 22.

Népkönyvtár 1927. okt. 29.

Lakócsa

Népkönyvtár 1927. okt. 29.

Látrány

Népkönyvtár 1927. okt. 29.

Lengyeltóti

Gazdakör 1943. ápr. 12.; 1943. ápr. 13.

Gazdasági Népkönyvtár 1926. dec. 11.

Népkönyvtár 1927. okt. 29.

Polgári Kör 1925. jan. 13.

Libickozma

Libickozmai Levente Egyesület 1926. márc. 31.

Olvasókör 1925. okt. 6.

Lipótfá (Bárdudvarnok)

Népkönyvtár 1927. okt. 29.

Magyar Jövő Szövetség 1936. okt. 2.

A Magyar Könyvtárosok és Levéltárosok Egyesülete kongresszusa 1936. okt. 3.

Magyar Mérnök és Építész Egylet 1931. jan. 17.; 1931. febr. 5.

Magyar Rádió 1930. ápr. 13.

Magyar Szövetkezeti Liga 1943. nov. 8.

Magyar Tudományos Akadémia 1925. szept. 30.; 1926. júl. 18.; 1926. okt. 28.

Magyaratád

Népkönyvtár 1927. okt. 29.; 1928. febr. 22.

Magyarlad

Népkönyvtár 1927. okt. 29.

Márcadó puszta (Zselickisfalud határában)

Népkönyvtár 1937. okt. 29.

Marcali

Gazdasági Népkönyvtár 1926. dec. 11.

Iparosifjak Önképzőköre 1927. máj. 5.

Iparos Otthon 1927. máj. 5.

Leány-Klub (Szociális Misszió Társulat) 1925. máj. 13.

Marcali Állami Polgári Fiú- és Leányiskola 1925. febr. 19.

A Marcali Esperesi Egyházkerület Tanítói Köre (*Egyházkerületi Római Katolikus Tanítóegyesület*) 1924. nov. 26.; 1925. máj. 3.; 1925. máj. 10.; 1934. szept. 22.; 1936. máj. 29.; 1938. jún. 24.

Marcali és Környéke Méhészkör 1937. jún. 9.

Marcali Gazdakör 1927. jún. 18.; 1927. jún. 19.

Marcali Katolikus Legényegylet 1923. febr. 8.; 1935. febr. 6.; 1936. febr. 7.; 1937. febr. 7.; 1938. febr. 5.

Marcali Római Katolikus Segélyegylet 1938. máj. 21.

Merenye

Ifjúsági Kör 1943. márc. 9.

Népkönyvtár 1927. okt. 29.

Polgári Olvasókör 1943. márc. 9.

Mernye

Mernyevidéki Méhészkör 1921. márc. 2.

Mernyeszentmiklós puszta (Mernye)

Népkönyvtár 1927. okt. 29.

Mesztegyő 1923. jan. 30.

Gazdák Olvasóköre (*Gazda- és Olvasókör; Mesztegyői Gazdakör*) 1925. jan. 11.; 1925. ápr. 12.; 1926. máj. 16.

Mesztegyői Ifjúsági Egyesület 1921. nov. 18.

Mezőcsokonya

Gazdasági Népkönyvtár 1926. dec. 11.

Mezőcsokonyai Levente Egyesület 1927. jún. 18.; 1927. jún. 19.

Népkönyvtár 1927. okt. 29.

Mezőgazdasági Ipari RT 1937. okt. 29.; 1938. júl. 10.

Miklósi

Miklósi R.[ómai] K.[atolikus] Olvasókör 1926. aug. 4.

MIRT lásd Mezőgazdasági Ipari RT

Molvány 1926. aug. 4.

Molványi Gazdakör 1938. máj. 21.; 1943. febr. 22.

Mosdós

Népkönyvtár 1927. okt. 29.

Mozsgó

Gazdakör 1943. máj. 22.

KALOT Szent Imre Ifjúsági Kultúregylet 1944. jan. 29.

Múzeumok és Könyvtárak Országos

Főfelügyelősége 1921. ápr. 24.; 1921. jún. 14.; 1921. aug. 7.; 1921. szept. 29.; 1922. jan. 13.; 1923. jan. 21.; 1926. ápr. 29.; 1928. dec. 25.

Múzeumok és Könyvtárak Országos

Tanácsa 1923. ápr. 25.

Műemlékek Országos Bizottsága

1931. febr. 5.; 1931. márc. 19.; 1931. márc. 28.

Nágocs

Népkönyvtár 1927. okt. 29.

Nagyatád 1923. nov. 4.; 1944. máj. 27.

Nagyatádi Gazdakör 1925. febr. 1.

Nagyatádi Keresztény Kereskedő és Iparos Ifjak Egyesülete 1936. aug. 5.

Nagyatádi Köztisztviselők Társasköre (*Nagyatádi Hivatalnokok Társasköre*) 1926. jan. 12.; 1926. febr. 20.; 1927. márc. 15.; 1928. febr. 24.; 1928. febr. 25.; 1930. márc. 23.; 1932. ápr. 1.; 1934. márc. 29.; 1936. márc. 28.; 1938. ápr. 1.

Nagyatádi Polgári Olvasókör 1923. febr. 14.

Nagybábony

Népkönyvtár 1927. okt. 29.

Nagybajom 1927. márc. 2.; 1944. máj. 27.

Bajomi Földművelők Olvasóköre 1939. dec. 29.

Gazdasági Népkönyvtár 1926. dec. 11.

Ipartestület 1925. jan. 18.; 1925. jan. 22.

Nagybajomi Földművelők Olvasóköre 1927. jún. 18.; 1927. jún. 19.

- Polgári Olvasókör** 1922. febr. 11.
- Nagyberény**
Katolikus Ifjúsági Könyvtár
 1923. jan. 3.; 1923. febr. 23.
- Nagyberki**
Gazdakör 1943. ápr. 12.; 1943. ápr. 13.
Iparos Olvasókör 1922. jan. 5.
Nagyberki Polgári Olvasókör
 1928. jan. 22.
- Nagydobsza**
Kisgazdakör 1943. jan. 26.; 1943. febr. 1.
Népkönyvtár 1927. okt. 29.; 1936. febr. 9.
- Nagykorpád**
Nagykorpádi Polgári Olvasókör
 1928. jan. 5.
Népkönyvtár 1927. okt. 29.
Olvasókör 1927. ápr. 22.
- Nagykürtös-pusztá (Pusztakovácsi)**
Népkönyvtár 1927. okt. 29.; 1936. ápr. 25.; 1937. febr. 4.; 1938. jan. 5.; 1938. márc. 10.
- Nagyszakácsi**
Népkönyvtár 1927. okt. 29.
- Nemesdéd**
Népkönyvtár 1939. febr. 26.
- Nemespátró**
Népkönyvtár 1927. okt. 29.
- Nemesvid**
Gazdasági Népkönyvtár 1930. jan. 18.
- Németlad**
Gazdakör 1943. márc. 30.; 1943. ápr. 1.
- Népkönyvtár** 1927. okt. 29.
- Népművelési Titkárok Nemzeti Szövetsége** (*Népművelési Titkárok Országos Szövetsége*) 1934. dec. 5.; 1938. jún. 12.
- Nikla**
Berzsenyi-kúria 1936. jan. 4.
- Nyírespuszta (Mezőcsokonya)** 1922. febr. 10.
Népkönyvtár 1938. júl. 10.
- Orci**
Gazdakör 1943. ápr. 17.
Népkönyvtár 1927. okt. 29.
- Országos Katolikus Tanügyi Tanács**
 1939. aug. 12.
- Országos Könyvforgalmi és Bibliográfiai Központ** 1936. ápr. 5.; 1938. febr. 12.; 1943. jan. 26.
- Országos Közművelődési Tanács**
 1924. máj. 23.; 1926. jún. 12.
- Országos Magyar Méhészeti Egyesület** 1937. jún. 9.
- Országos Szabadoktatási Tanács**
 1921. jún. 14.; 1922. jan. 13.
- Osztopán**
Gazdakör 1943. jún. 16.; 1943. jún. 22.
Katolikus Olvasókör 1930. jan. 1.; 1930. febr. 12.
Népkönyvtár 1931. márc. 20.
Osztopáni Iparos Olvasókör
 1923. febr. 24.
- Öreglak**
Népkönyvtár 1927. okt. 29.; 1936. febr. 9.
- Ötvöskónyi**
Népkönyvtár 1937. júl. 9.

- Ötvöskónyi Polgári Ifjúsági Könyvtár** 1923. febr. 14.
- Pamuk**
Népkönyvtár 1937. ápr. 2.
Polgári és Iparos Olvasókör 1920. okt. 10.
- Pata**
Népkönyvtár 1927. okt. 29.; 1936. febr. 1.
- Patalom** 1925. febr. 11.; 1925. dec. 23.
Kultúrház 1929. nov. 13.
Levente Egyesület 1927. ápr. 1.
Római Katolikus Iskola, Könyvtár 1927. ápr. 1.
- Pécs** (Baranya vm.) 1927. márc. 2.
A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége Pécsi Szervezete 1921. nov. 26.
Nagy Lajos Bajtársi Szövetség 1921. nov. 26.
Pécsi Kereskedelmi és Iparkamara 1941. márc. 17.
Pécsi Leányklub 1921. nov. 26.
- Péterhida**
Népkönyvtár 1938. júl. 19.; 1944. febr. 5.
- Pettend**
Népkönyvtár 1927. okt. 29.
- Pogányszentpéter**
Népkönyvtár 1936. febr. 9.
- Poklosi**
Olvasókör 1936. febr. 1.
- Porrogszentkirály**
Gazdakör 1943. ápr. 17.
- Potony**
Népkönyvtár 1927. okt. 29.
- Pusztakovácsi**
Gazdakör 1936. dec. 31.
- Ráksi**
Népkönyvtár 1927. okt. 29.
- Rinyabesenyő**
Népkönyvtár 1927. okt. 29.
- Rinyakovácsi**
Népkönyvtár 1936. febr. 9.
- Rinyaszentkirály**
Népkönyvtár 1927. okt. 29.
- Ritics-pusztá (Szentlászló)**
Népkönyvtár 1936. febr. 9.; 1939. dec. 16.
- Ságvár**
A Ságvár-karádi Esperesi Kerület Római Katolikus Tanítóinak [Egyesülete] 1921. jún. 5.
- Siófok** (Veszprém vm.)
Siófoki Fürdő-Kaszinó 1944. jún. 24.
- Somodor**
Népkönyvtár 1933. jún. 11.
- Somogyapáti**
Népkönyvtár 1936. febr. 9.
- Somogyaracs**
Népkönyvtár 1927. okt. 29.
- Somogyaszaló**
Népkönyvtár 1927. okt. 29.
- Somogyhárság**
Népkönyvtár 1927. okt. 29.
- Somogyjád**
Gazdakör 1943. ápr. 12.; 1943. ápr. 13.
Somogyjádi Polgári Olvasókör 1924. ápr. 24.; 1925. ápr. 17.

Somogysámson

Római Katolikus Olvasókör
1923. márc. 21.

Somogysámsoni Olvasókör 1925.
nov. 28.

Somogysárd

Gazdasági Népkönyvtár 1926.
dec. 11.

Népkönyvtár 1927. okt. 29.

Somogysárdi Levente Egyesület
1927. jún. 18.; 1927. jún. 19.

Somogyszentimre *lásd* Kadarkút

Somogyszob

Népkönyvtár 1927. okt. 29.

Somogyszobi Iparoskör 1929.
ápr. 7.; 1929. ápr. 9.

Somogyszobi Polgári Olvasókör
1922. szept. 15.; 1928. febr. 10.

Szent Imre Kör 1937. okt. 15.

Somogytarnóca

Népkönyvtár 1927. okt. 29.

Somogytúr

Népkönyvtár 1927. okt. 29.

Somogyudvarhely

Népkönyvtár 1927. okt. 29.

Somogyvár

Ifjúsági Önképző Kör 1922.
márc. 29.; 1926. jan. 28.

Iparos és Polgári Kör 1926. jan.
28.

Népkönyvtár 1927. okt. 29.

Szakosztályos Katolikus Kör
1938. jan. 6.

Somogyvisonta 1921. ápr. 7.

Népkönyvtár 1927. okt. 29.; 1936.
febr. 9.

**Somogyvisontai Polgári Olvasó-
kör** 1922. febr. 2.

Surd

Népkönyvtár 1927. okt. 29.

Szabás

Szabási Olvasókör 1923. szept. 13.

Székesfehérvár (Fejér vm.)

Városi Könyvtár 1938. jan. 28.

Szenna 1926. febr. 10.

Ifjúsági Könyvtár 1921. ápr. 8.

Népkönyvtár 1936. febr. 9.

Szenta

Népkönyvtár 1938. júl. 19.

Szentgálaskér

Kisgazdakör 1921. nov. 22.; 1921.
nov. 23.

Gazdasági Népkönyvtár 1926.
dec. 11.

Népkönyvtár 1927. okt. 29.

**Szentgálaskéri Levente Egyesü-
let** 1927. jún. 18.; 1927. jún. 19.

Szentlászló

Népkönyvtár 1927. okt. 29.

Szentlászlópuszta (Bolhás)

Népkönyvtár 1937. okt. 29.

Szigetvár 1944. máj. 27.

Népkönyvtár 1927. okt. 29.

Polgári Kaszinó 1932. márc. 15.

**Szigetvári Keresztény Olvasó
Egylet** 1922. aug. 25.; 1924. febr.
8.; 1937. ápr. 2.; 1937. okt. 1.;
1938. márc. 13.; 1940. jan. 31.;
1941. febr. 5.; 1941. febr. 8.; 1942.
febr. 7.; 1943. febr. 18.

Szigetvári Kisgazdakör 1942.
jan. 10.

- Szigetvári Levente Egyesület**
1941. júl. 5.; 1942. okt. 20.
- Zrínyi Miklós Múzeum Egyesület** 1940. szept. 14.; 1941. szept. 13.
- Szomajom** (később: Kaposfő)
- A Kaposvári Járás Tanítói Köre**
1934. máj. 5.
- Szombathely** (Vas vm.)
- Szombathelyi Múzeum** 1922. febr. 10.
- Szombathelyi Múzeum és Közkönyvtár** 1936. jan. 26.
- Szorosad**
- Népkönyvtár** 1927. okt. 29.
- Szőcsénypusztá** (Somogyzsitfa) 1937. márc. 20.; 1937. ápr. 22.; 1938. febr. 22.
- Szőke-pusztá** (Libickozma)
- Olvasókör** 1926. febr. 24.
- Szőllősgyőrök** (Szőllősgyőrök)
- Népkönyvtár** 1927. okt. 29.; 1942. dec. 15.
- Szőllőskislak** (Szőllőskislak)
- Népkönyvtár** 1938. júl. 19.
- Szulok**
- Népkönyvtár** 1927. okt. 29.
- Tab** 1921. jún. 5.
- Népkönyvtár** 1927. okt. 29.
- Tabi Kaszinó** 1922. jan. 28.; 1923. jan. 17.; 1925. jún. 16.; 1926. szept. 23.; 1928. szept. 8.
- Tapsony**
- Polgári Olvasókör** 1923. jan. 14.
- Taszár**
- Gazdakör** 1943. ápr. 17.
- Népkönyvtár** 1927. okt. 29.
- Toponár**
- Festetics Vilmos könyvtára** 1921. júl. 31.; 1921. aug. 4.
- Gazdakör** 1943. márc. 30.; 1943. ápr. 1.
- Népkönyvtár** 1927. okt. 29.
- Toponári Polgári Olvasókör**
1925. jan. 28.
- Tótfalu** (Cserénfa)
- Népkönyvtár** 1938. júl. 19.
- Tótszentgyörgy**
- Gazdakör** (előbb: *Polgári Olvasókör*) 1939. dec. 18.; 1943. febr. 13.; 1943. febr. 22.
- Tótszentpál**
- Gazdasági Népkönyvtár** 1926. dec. 11.
- Népkönyvtár** 1927. okt. 29.
- Vallás- és Köznevelési Minisztérium** 1922. ápr. 4.; 1922. ápr. 8.; 1923. jún. 15.; 1924. máj. 23.; 1924. júl. 1.; 1924. okt. 5.; 1925. ápr. 12.; 1925. ápr. 18.; 1925. nov. 11.; 1925. nov. 12.; 1925. dec. 23.; 1926. ápr. 13.; 1926. ápr. 29.; 1927. márc. 22.; 1927. márc. 23.; 1927. okt. 29.; 1927. nov. 17.; 1929. márc. 1.; 1929. dec. 24.; 1930. júl. 27.; 1931. febr. 7.; 1931. jún. 23.; 1932. febr. 19.; 1932. jún. 26.; 1933. ápr. 20.; 1933. jún. 11.; 1933. okt. 11.; 1934. dec. 8.; 1934. nov. 18.; 1935. aug. 31.; 1936. jan. 18.; 1936. jan. 26.; 1937. júl. 9.; 1938. máj. 21.; 1938. jún. 10.; 1938. jún. 12.; 1938. júl. 10.; 1938. júl. 19.; 1938. dec. 17.; 1939. febr. 23.; 1939. jún. 29.; 1940. márc. 26.; 1940. márc. 27.; 1940. nov. 16.; 1940. nov. 18.; 1940. dec. 10.; 1941. jún. 11.; 1941. szept. 24.;

1942. máj. 30.; 1942. jún. 1.; 1942. jún. 15.; 1943. jan. 8.; 1943. jún. 23.; 1943. aug. 22.; 1943. nov. 11.; 1943. dec. 1.; 1944. júl. 8.; 1944. júl. 10.; 1944. nov. 27.

A Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium Iskolánkívüli Népművelési Központja 1923. ápr. 1.

Várda

Népkönyvtár 1927. okt. 29.

Varjaskér

Varjaskéri Római Katolikus Ifjúsági Egyesület 1927. jún. 18.; 1927. jún. 19.

Városhidvég (későbbi neve: Szabadhidvég)

Város-Faluhidvég és Szabadhegyi Iparos Olvasókör 1921. szept. 21.

Veszprém (Veszprém vm.) 1927. márc. 2.

Visnyeszéplak (Visnye)

a Magyar Parasztszövetség helyi szervezete 1943. máj. 18.

Visonta *lásd* Somogyvisonta

Zala 1927. márc. 2.

Zics

Gazdasági Népkönyvtár 1926. dec. 11.

Ifjúsági Könyvtár 1928. febr. 16.

Községi Közművelődési Ház (kulturház) 1935. okt. 31.

Zicsi Olvasókör 1921. ápr. 9.; 1924. febr. 15.; 1927. jún. 18.; 1927. jún. 19.

Zimány

Népkönyvtár 1927. okt. 29.

Zselickisfalud 1926. febr. 10.

Zsippó-pusztá (Bárdudvarnok)

Népkönyvtár 1944. jan. 13.

Tartalomjegyzék

Előszó	5
A könyvtárügy Somogy megye napilapjaiban 1919–1944	11
Névmutató	300
Földrajzi és intézményi mutató	320